

KRONIKA MESTA

BANSKÁ BYSTRICA

2008

Tento zväzok kroniky mesta
Banská Bystrica
za rok 2008 obsahuje 441 strán,
slovom: štyristoštyridsaťjeden strán
a bol schválený Komisiou MsZ pre kultúru, informatiku,
mestskú kroniku a ZPOZ dňa 23. novembra 2009
a uznesením MsZ č. 704 zo dňa 15. decembra 2009

.....
Ivan Saktor
primátor mesta

.....
predseda komisie
Asen Almáši

.....
kronikárka mesta
PaedDr. Renáta Klementová

ÚVOD

Do kroniky predstavujeme výrez udalostí a faktov za rok 2008 v Banskej Bystrici, ktorý hodnotíme ako bohatý a rušný. Rok 2008 bol rokom prípravy na menu euro. Bol rokom, kedy sa podniky, firmy, občania pripravovali, s odvahou, alebo obavami, na zmenu meny. Pre občanov to znamenalo vstup do menovej eurozóny.

Aj v roku 2008 bola Banská Bystrica komplexným polyfunkčným mestom, strediskom župy, justície, Pošty SR. Bola kultúrnym mestom s pravidelnými podujatiami a festivalmi akými boli: vo februári: Koncertné a operné podujatia, Banskobystrické fašiangy, v marci: Literárna Banská Bystrica, v apríli: Festival V. F. Bystrého v zborovom speve, Festival Hudobná jar, v máji: Envirofilm – filmová prehliadka, medzinárodný Dixielandový festival, v júni: Akademická Banská Bystrica – festival vysokoškolských speváckych zborov, Grand prix Slovenska v atletike, v júli: Kultúrne leto, Prechod SNP Nízkymi Tatrami, v auguste: Povstalecká vatra SNP, Kultúrne leto, v septembri: Radvanský jarmok, cyklomaratón Zelená stopa SNP, v októbri: Medzinárodný cestný beh. Banskobystrické hudobné dni, v decembri: Banskobystrické Vianoce a Silvester.

Podľa oblastí mesto má priemysel - rozvinutý drevospracujúci, strojársky, elektrotechnický, textilný, farmaceutický, potravinársky, polygrafický a priemysel stavebných hmôt.

V meste sídli viacero výskumných ústavov a ďalších inštitúcií: - Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, Výskumný ústav spojov, - Výskumný ústav trávnatých porastov a horského poľnohospodárstva, - Historický, Geologický a Matematický ústav Slovenskej akadémie vied. V meste Banská Bystrica sídli množstvo bánk a finančných ústavov. Z oblasti cestovného ruchu návštevníkov láka bohatá 750 - ročná história baníckeho mesta: - množstvo prírodných a kultúrnych pamiatok, - historické jadro mesta je od r.1955 mestskou pamiatkovou rezerváciou, - 263 historických objektov – Pamätník Slovenského národného povstania, areál Mestského hradu, Hodinová veža, Biskupský palác, Thurzov a Benického dom atď.

V malebnom horskom okolí má mesto vybudované množstvo stredísk cestovného ruchu pre letnú aj zimnú rekreáciu (turistika, plávanie, golf, lyžovanie). Atraktivitu prostredia zvyšujú i neďaleké kúpeľné centrá Sliač, Kováčová, Brusno. Úroveň si zachovávala výborná tradícia výstavníctva. Vysokú úroveň má aj zdravotníctvo mesta, klinické pracoviská v Nemocnici F.D.Roosevelta, Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Novamed, a viaceré špecializované zdravotnícke zariadenia. Kultúra má široký diapazón: Stredoslovenská galéria, Štátna opera, Bábkové divadlo na Rázcestí, Park kultúry a oddychu, Divadlo z Pasáže, Štúdio tanca, Štátna vedecká knižnica, Verejná knižnica Mikuláša Kováča, Štátny oblastný archív, štyri múzeá, rozhlasové a televízne štúdiá, žurnalistické médiá, kultúrne agentúry, desiatky folklórnych súborov, spevácke zbory. Športové vyžitie poskytuje športový areál Štiavničky, zimný štadión, bohaté možnosti turistiky a športu v lete aj v zime.

Vzdelávanie v meste má stáročnú tradíciu, je tu mnoho základných a stredných škôl, Univerzita Mateja Bela, Fakulta zdravotníctva SZU, Bankový inštitút - vysoká škola Praha, Kňazský seminár v neďalekom Badíne.

Rok 2008 priniesol mestu mnoho nových udalostí. Mesto Banská Bystrica vyčlenilo v r. 2008 cca 60. mil Sk na sociálne služby (4,7% z celkového rozpočtu mesta). Náklady na organizovanie AES dosiahli v roku 2009 cca 168 tis. Sk. Banská Bystrica má schválený Komunitný plán sociálnych služieb. V procese jeho prípravy vytvorili seniori samostatnú pracovnú skupinu.

V roku 2007 sa 6.decembra otvorili brány EUROPA SHOPPING CENTER, ktorý v roku 2008 - oslávil rok vzniku. „Mikulášsky darček“ pre Banskú Bystricu si za rok obľúbili desiatky tisíc klientov. Viac ako 4 milióny ľudí prešlo jeho pomyselnými bránami, v presnom štatistickom vyjadrení : 4 150 000 návštevníkov počas prvého roka existencie ESC. Na ploche viac ako 32 tisíc m² sa zákazníci zo Slovenska i návštevníci z okolitých krajín – predovšetkým Česka, Poľska a Maďarska, zaujímali o pestrú ponuku obchodov a služby. Novou modernou dominantou Banskej Bystrice sa stal pred rokom aj administratívno-kongresový komplex EUROPA BUSINESS CENTER (EBC) s 22 poschodiami, ktorý sa týči do výšky 87 metrov. Nové, moderné architektonicky príťažlivé dielo zmenilo panorámu mesta.

Otvorením Domu Božieho milosrdenstva na Belvederi v Banskej Bystrici dňa 6. apríla 2008 získalo mesto od katolíckej diecézy hodnotné zariadenia sociálneho komplexu - hospic, dom dôchodcov, dom sociálnych služieb a materskú školu, ktoré verejne otvoril a požehnal banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž. Kopec Urpín nad Banskou Bystricou bol zušľachtený zrekonštruovanou Kalváriou.

Banskobystrické zdravotníctvo má vysoký odborný kredit. Rooseveltova nemocnica má 11 klinických pracovísk, Regionálny úrad verejného zdravotníctva má 5 Národných referenčných centier . V roku 2008 sa podarila úspešná transplantácia pečene a mnoho dôležitých život zachraňujúcich operácií a liečebných postupov.

Univerzita Mateja Bela si zahraničnými kontaktami, projektami a akreditáciami zvyšovala svoj status. Študenti Univerzity Mateja Bela, Fakulty zdravotníctva SZU, Bankového inštitútu vysokej školy Praha, Akadémie umení dodávali mestu mladú energiu. Banskobystrické školstvo výsledkami práce potvrdzovalo svoje dobré meno.

Výstavnícke a veľtržné aktivity mali európsky rozmer a presahovali hranice krajiny. Globálne otepľovanie zabránilo uskutočneniu Bielej stopy SNP. V malom priestore kroniky je nemožné zaznamenať rôznorodé a bohaté aktivity Banskej Bystrice .

Obsah

Obsah	5
Verejný život	16
Demografické údaje	16
Desať najpoužívanejších mužských a ženských mien za rok 2008	16
Nový rok na Námestí SNP	16
Prvá občianka roku 2008 Nely	17
Slávnostné prijatia za rok 2008	17
Počet obyvateľov Banskej Bystrice klesá	18
V roku 2008 na základe VZN z 7/2007 vykonávali slávnostný úradný akt uzavretia manželstva títo zvolení činitelia samosprávy mesta :	20
Mesto sa v roku 2008 navždy rozlúčilo s poprednými osobnosťami :	20
Prehľad služobných ciest Mesta Banská Bystrica do partnerských miest Banskej Bystrice vrátane personálneho zloženia v roku 2008	21
Aktivity Mestského úradu s partnerskými mestami Banská Bystrica v roku 2008 ..	22
Banská Bystrica považuje spor za uzavretý	24
Americký veľvyslanec Vincent Obsitnikv Banskej Bystrici	24
Kampaň Na kolesách proti rakovine	25
Za krajšie mesto a proti odpadu okolo nás	25
REKONŠTRUKCIA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ	26
Výstavba kanalizačného zberača a miestne komunikácie :	26
Mesto Banská Bystrica na veľtrhu FOR ARCH	28
Súťaž „Aj odpad má svoje miesto“	28
Dohoda o spolupráci Mesta a Univerzity Mateja Bela	29
Mestské zastupiteľstvo rokovalo v roku 2008 v tomto poradí a termínoch:	29
Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici	30
Poslanci za volebný obvod č. 2 - Kráľová, Iliáš, Kremnička, Rakytovce	30
Poslanci za volebný obvod č. 3 - Radvaň, (Fončorda), Podlavice, Skubín	30
Poslanci za volebný obvod č. 4 - Sásová, Rudlová, Uľanka, Jakub, Kostiviarska ..	31
Klientske centrum Mestského úradu	31
ROZVOJOVÝ PROGRAM na roky 2008 - 2010 - 2014	32
Mestské zastupiteľstvo v roku 2008 prijalo tieto VZN	33
Poslanecký klub SDKÚ-DS v MsZ a zmena Štatútu mesta	35
Bilancia Klubu Banskobystrická alternatíva za rok 2008	36
Proces prerokovania Konceptu nového územného plánu	39
Poslanecká bilancia	40
Pilotný projekt implementácie programového rozpočtovania na Slovensku	41
Podpredseda vlády Ruskej federácie poďakoval v Banskej Bystrici za starostlivosť o pamätníky z 2. svetovej vojny	42
Pomník Jánovi Langošovi	43

Primátor Ivan Saktor prijal banskobystričských gymnazistov	43
Posolstvo olympijskému Pekingu šíрили žiaci banskobystričských škôl	44
Petičná akcia proti postaveniu pomníka Jánovi Langošovi	44
Stretnutia s občanmi dostanú na pôde banskobystričského magistrátu novú formu..	45
Mimovládne organizácie Banskobystričského kraja	45
Predstavenstvo KOZ SR	46
Séria rokovaní so zástupcami Samosprávnych krajov.	46
Mládežnícke združenie Nová Generácia	46
Pochod Socialistického zväzu mladých	48
Pripomenutie si holokaustu Rómov	48
Najvyšší ústavní činitelia Slovenska na 64 .výročí SNP v Banskej Bystrici.....	48
Cyklotúra SDKÚ-DS k 64. výročiu SNP	49
Občianska iniciatíva Občania mestu.....	49
Pamätné tabule mesta a ZO KSS č. 2 v Banskej Bystrici	50
Internet zadarmo na námestí	52
Občanom už slúži aj bezplatná telefonická linka	53
Návrh pomníka s názvom Odkrývanie.....	53
Symbolické kríže obetiam.....	54
Novým prednostom Mestského úradu v Banskej Bystrici.....	54
Predseda vlády Róbert Fico v Banskej Bystrici	54
Nezastupiteľná úloha matiek.....	55
Spolupráca Mesta a zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Banská Bystrica,	55
Alumíniová guľa – prvý slovenský environmentálny rekord	56
Oslavy Dňa Európy	56
Ľahší prístup k informáciám o činnosti mesta.....	57
Ideový zámer „Dni mesta Banská Bystrica“	58
Radnica chystá pre žiakov učebnicu mestských dejín	58
Na mimoriadnom sneme ĽS-HZDS	59
Operačný plán zimnej údržby.....	60
Nový most pre peších k zimnému štadiónu.....	60
Zavedenie verejnej obchodnej súťaže.....	61
Dopravná karta	61
Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor: „Aby boli Banskobystričania spokojní, zdraví a hrdí.“	62
„Dom kultúry v Banskej Bystrici nekončí“.....	64
Zmeny cestovného na linkách mestskej verejnej dopravy	64
Separovaný zber bioodpadu a kovov	65
Správa o činnosti Mestskej polície v Banskej Bystrici, za obdobie od 1. januára 2008 do 31. decembra 2008.....	66
Štruktúra Mestskej polície v Banskej Bystrici.....	66
Konceptia rozvoja	67

MsP v Banskej Bystrici si v správe o činnosti za rok 2007 stanovilo perspektívu MsP pre zlepšenie práce v roku 2008 s nasledovnými prioritami:.....	69
Preventívna činnosť a prístupňovanie informácií MsP	70
Materiálne a technické zabezpečenie MsP	74
Spolupráca a súčinnosť MsP s inými orgánmi	75
Návrh na opatrenia na rok 2009.....	75
ŽENY, KTORÉ ROZHODUJÚ	76
V roku 2008 sa udeľovali ceny primátora dvakrát. Na začiatku roka za rok 2007. Na konci roka za rok 2008.	78
Cena primátora mesta Banská Bystrica za rok 2007	78
Cena primátora za rok 2008.....	79
Vianočná jedľa 2008 vyrástla v katastrálnom území Sásová	81
Banskobystrické Vianoce 2008.....	81
Mesto Banská Bystrica rozhodlo v roku 2008 o udelení finančnej podpory:.....	82
Silvestrovské oslavy a nové euro v Banskej Bystrici	86
Hospodársky život	88
Metropolitné centrum	88
Činnosť Útvaru hlavného architekta mesta Banská Bystrica v roku 2008	88
Stagnácia cien bytov.....	89
Príprava na euro	90
Zodpovednosť miest a obcí pri zavedení eura.....	91
Hospodárske oživenie mesta	93
Časopis CESTOVATEĽ.....	94
Osobnosťou cestovného ruchu SR za rok 2007 sa stal Ľubomír Motyčka.....	95
Banská Bystrica - sídlo Banskobystrického samosprávneho kraja	97
Dopravná obslužnosť	97
Financovanie a organizácia verejnej dopravy.....	98
Trh práce a zamestnanosť	98
Veľtrhy a výstavy v roku 2008 v meste Banská Bystrica:	108
Bankový sektor.....	109
Infraštruktúra cestovného ruchu	109
Ubytovacie zariadenia	110
Stravovacie zariadenia.....	113
Cestovné kancelárie.....	116
Kultúrne a informačné stredisko	118
Združenie cestovného ruchu - BYSTRICIENSIS	118
Podpora podnikateľských činností.....	119
Slovenská obchodná a priemyselná komora.....	121
Krajská rozvojová agentúra	122
Regionálne európske informačné centrum Banská Bystrica	123
Lokalita pri Cementárni	123
Lokalita Šalková	124

Lokalita pri ZVT.....	124
Lokalita Vlkanová.....	124
Lokalita Slovenská Ľupča	124
Regionálna koncepcia priemyselných parkov.....	124
XIV. Envirofilm 2008.....	125
Envirofilm 2008 – stretnutia s osobnosťami filmu	126
Hostel YMCA znovu v Banskej Bystrici	128
Zoslabol dopyt po drevnej hmote	128
Doka Drevo	128
Projekt na financie z eurofondov.....	128
Letisko Sliač v útlme	129
Lignumexpo - Lesy 2008 pohľad na lykožrúta.....	130
Lesy SR a euro	130
Zber lesných plodov v troch národných parkoch	132
Banskobystrická spoločnosť Letecké opravovne BB.....	133
Situácia v banskobystrickej mestskej verejnej doprave osôb.....	134
Súd zrušil rozhodnutie primátora pre nezákonnosť	135
Schválenie prístavby Prioru	136
2. ročník Slovenskej kooperačnej burzy	137
Recyklačný fond.....	137
Rok vzniku Europa Shopping Center.....	137
Europa Shopping Center oživil hospodársky a obchodný život mesta	140
Europa Business Center	140
Občianska iniciatíva Občania mestu.....	141
Rekonštrukcia krajského súdu v Banskej Bystrici napreduje.....	141
SYNDIKÁT BYSTRICKÝCH TAXIKÁROV	142
Centrum komunitného organizovania (CKO), Kapitulská 13,.....	142
Slovenský vodohospodársky podnik podal projekt na riešenie do Bruselu.....	143
Z výročnej správy akciovej spoločnosti MBB a.s. Banská Bystrica za rok 2008,	144
Vianočný trh v historickom centre mesta.....	148
Školstvo.....	149
Deň učiteľov	149
Vysoké školy.....	149
Internáty vysokých škôl	150
Univerzita Mateja Bela a prezident SR Ivan Gašparovič.....	150
UMB Milanovi Rúfusovi in memoriam	151
Kvalifikácia absolventov stredných škôl a identifikácia potrieb trhu práce.....	151
Putovná kniha mladých.....	152
UNIVERZITA MATEJA BELA.....	153
Ekonomická a hospodárska oblasť.....	154
Rozvoj UMB.....	154
Vnútorne otázky AS UMB a spolupráca s ostatnými orgánmi.....	155

Zloženie Akademického senátu UMB v roku 2008.....	155
Študentské súťaže.....	156
Mesto v lete investovalo do škôl.....	157
Analýza prevádzkovania školských zariadení na území mesta	157
Zoznam zariadení MŠ v meste Banská Bystrica.....	158
Základné školy	158
Základné školy.....	158
Základné umelecké školy	159
Stredné školy.....	159
Navrhované opatrenia na konkrétnych školách podľa koncepcie BBSK	160
Špeciálne školy	160
Špeciálne stredné školy	161
Doplnkové vzdelávacie zariadenia	161
Doplnkové zariadenia školstva	161
Centrum voľného času	161
Súkromné CVČ Skuteckého 4	161
Krajská pedagogicko -psychologická.....	161
Pedagogicko -psychologická poradňa	161
Špeciálnopedagogická poradňa Ďumbierska	161
Detské integračné centrum Jána Kollára	161
Stredisko služieb škole Uľanská cesta 66.....	161
Domovy mládeže.....	161
Celoživotné vzdelávanie	162
Materské školy a ich projekty	162
15. výročie Metodického centra UMB.....	163
Banská Bystrica v letných obrazoch.....	163
Z výročnej správy Konzervatória Jána Levoslava Bellu.....	164
Predseda Novej Generácie v Banskej Bystrici	165
Hodina biológie - Exkurzia vo firme Alfa Bio	166
Vyhodnotenie Celoštátneho kola Matematickej olympiády kategórie a	167
KRAJSKÉ KOLO BIOLOGICKEJ OLYMPIÁDY	167
Veda a technika	169
Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela	169
Úrad priemyselného vlastníctva	170
Informačný systém Úradu BBSK v roku 2008	170
„Brána vedy otvorená”	170
Geologický ústav SAV v Banskej Bystrici besedoval s malými pacientmi.....	170
20. ročník predajnej výstavy minerálov, skamenelín a výrobkov z drahých kameňov.	171
Časopis vlády SR Verejná správa, ročník 2008 01/2008	171
Občianske združenie VEDECKÁ HRAČKA - SCIENTIFIC TOY.....	174
SAV - v Týždni vedy a techniky otvorilo svoje brány pre verejnosť 40 ústavov ...	178

Výstava Expo Sciences Europe	179
Výskum na UMB :	180
Katedra techniky a technológií FPV UMB.....	181
Oblasť teoretickej jadrovej fyziky FPV UMB.....	181
Oblasť teoretická jadrová fyzika.....	182
DVA NAJVÝZNAMNEJŠIE VÝSTUPY V ROKU 2008 ZA DANÚ OBLASŤ VÝSKUMU.....	183
Katedra fyziky FPV UMB.....	184
Vedecké podujatia usporiadané fakultou v oblasti fyziky.....	186
Katedra geografie FPV UMB	187
Katedra chémie FPV UMB	188
Oblasť teoretickej a počítačovej chémie	188
Oblasť organickej syntézy.....	188
Aplikovaná informatika	191
GIS Day 2008.....	191
Matematická štatistika	191
Kultúra	193
Subjekty kultúry na území mesta	193
Materiálno-technické podmienky	197
Úloha mesta pri kultúrnych aktivitách.....	197
Riaditeľka Parku kultúry a oddychu Lýdia Baranová dala vypracovať analýzu podmienok pre rozvoj kultúry v Banskej Bystrici	199
Do kroniky mesta uvádzame prehľad podujatí a aktivít v oblasti kultúry a športu za rok 2008.....	202
Rozšírenie zoznamu UNESCO	204
Kultúra BBSK	204
Urban Style Battle Jam 2008 - Banská Bystrica.....	211
Narodeniny Rádia One.....	211
Konferencia na počesť architekta.....	211
Architekt Hudec - čínskym menom Wu-ta-kche	212
Podobu Šanghaja ovplyvnil architekt Ladislav Hudec z Banskej Bystrice	212
Stretnutie s Jozefom Chrobákom.....	213
Najkrajšou knihou roka 2008	214
13. Medzinárodný dixielandový festival.....	214
Cena pre jazzový Martin Uherek Quartet z Banskej Bystrice	215
Stromy a ľudia.....	215
Bienále LOGO 2008	216
Titul EHMK v roku 2013.....	218
Produkčná firma MANA	221
Bohatú činnosť Parku kultúry a oddychu prezentovalo aj Banskobystrické kultúrne leto.....	222
Banbyčitariáda 2008.....	233

Room 19_21	235
Prvé stretnutie literárneho klubu LHM Litera 2	235
VECNÉ VYHODNOTENIE PROJEKTU BÁBKARSKÁ BYSTRICA 2008	235
Barbakan 2008	238
Štátna opera	239
Štátna opera v Banskej Bystrici riešila havarijný stav budovy	249
Výtvarný život na Slovensku	251
Študenti odboru kulturológia FF UK z Bratislavy	252
6. ročník festivalu súčasného tanca	253
Štúdio tanca v Banskej Bystrici mení priestory	254
12. Literárna Banská Bystrica 2008 bola aj pre milovníkov divadla	255
XII. Literárna Banská Bystrica 2008	256
Divadlo z Pasáže v roku 2008	256
Divadlo z Pasáže dostalo vianočné darčeky	259
1. medzinárodné súťažné bienále LOGO 2008	260
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	260
Duch v kameni, 2008 - Jany Borguľovej uvádza do kroniky správu o novom knižnom počíne Štátnej vedeckej knižnice:	298
Cirkev	299
Prezident SR poďakoval predstaviteľom cirkví	299
Lutherova dekáda	299
Radvanské veršobranie po desiaty raz	300
Zomrel farár ECAV ThDr. Ján Dubíny	301
Príhovor generálneho biskupa Miloša Klátika na pohrebe ThDr. Jána Dubínyho 26. júla 2008 v Banskej Bystrici	302
Pôsobnosť Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v oblasti cirkví a náboženských spoločností	303
Náboženské vyznanie obyvateľov:	304
Kostoly a kaplnky	304
Dom Božieho milosrdenstva Banskobystrickej diecézy	306
Stretnutie pre získanie dobrovoľníkov	308
Rádio Lumen v Banskej Bystrici	309
Farnosť Banská Bystrica – Fončorda	309
Život vo farnosti	311
"Narodeniny UPC"	312
Páter Augustín Vrecko	312
Siedmi pútnici v Sydney z Banskej Bystrice	312
Dňa 11.5.2008 vyšiel oznam diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža	313
Sviatok patróna	313
Kalvária na Urpíne po desaťročiach otvorená	313
Každý kňaz je vysvätený pre celý svet	314
Predstavenie TV Lux v Banskej Bystrici	314

„Týždeň s Bibliou“	314
Skvost v srdci Bystrice	316
Návšteva u architekta	316
5. výročie Diecézneho pastoračného centra pre rodinu Banskobystrickej diecézy	318
Maďarsky hovoriaci veriaci v Banskobystrickej diecéze	318
Nový generálny vikár Banskobystrickej diecézy	319
Mladí veriaci sa počas Kvetného víkendu stretnú v Banskej Bystrici	319
Štatút Diecézneho školského úradu	320
Diecézne kolo futbalového turnaja o pohár predsedu KBS	321
Centrum Jána Pavla II. v Banskej Bystrici sídli v bývalých priestoroch kňazského seminára	322
Diecézne pastoračné centrum pre rodinu v Banskej Bystrici	325
Mgr. Martina Kyšková riaditeľ a duchovný správca Centra pre rodinu Banskobystrickej diecézy 2003 - 2007	325
Slovenské cirkevné školy	329
Teologická škola v B. Bystrici	329
Banská Bystrica: Diecéza sa rozlúčila s biskupom Tomášom Galisom	329
ZVONY V PODLAVICIACH	330
Zdravotníctvo	334
Zrekonštruované priestory kliniky pediatrickej onkológie a hematológie	334
Úspešná transplantácia pečene vo Fakultnej nemocnici F. D. Roosevelta	335
Zdravotný stav obyvateľstva sa od roku 1990 zlepšuje	336
Úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici má tieto Národné referenčné centrá:	337
Akcia „Darujme krv pravidelne“	337
Poradňa zdravia	338
Zbytočná cirhóza	339
Prevoz chorej Lenky Kucharíkovej do Banskej Bystrice	340
Prvé zasadanie Vedeckej rady SZU v akademickom roku 2008/2009	340
Slávnostná imatrikulácia študentov Fakulty zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici	341
Na klinikách Fakultnej nemocnice F .D. Roosevelta pracujú poprední slovenskí odborníci, mnohí z nich sú známi a uznávaní v zahraničí	341
V tíme profesora Izáka	342
Speleoterapia Prof. MUDr. Svetozára Dluholuckého, CSc	344
Nárast diabetických ochorení	345
Unikátna operácia Prof. MUDr. Miroslava Galandu, Csc. na Neurochirurgickej klinike	346
Európsky týždeň boja proti rakovine krčka maternice	347
Dobrovoľnícka skupina pri OZ Svetielko nádeje	347
Liečba patologického hráčstva v Banskej Bystrici	348
Kampaň proti rakovine hrubého čreva pokračuje v Banskej Bystrici	350

Európsky týždeň boja proti rakovine krčka maternice.....	351
Nemocnica v Banskej Bystrici sprístupnila internet pre pacientov	352
Zdravotný stav obyvateľstva sa od roku 1990 zlepšuje	352
Občianske združenie Bocian - Turné plodnosti 2008	353
Sociálne veci	354
Kvalita v sociálnych službách znamená profesionalitu - certifikát kvality ISO 9001:2001	355
Projekt MOTUS	355
Kooperačné metódy a kooperačné skúsenosti	358
Komunitný plán sociálnych služieb	359
Príprava komunitného plánu sociálnych služieb priniesla aktívnym Banskobystričanom finančnú výhru	360
Pracovné rokovanie s MVO o financovaní Krízovej intervencie v meste Banská Bystrica. v roku 2008	360
Akadémia európskeho seniora.....	362
Činnosť oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti a služby poskytované občanom	364
Potreba sieťovať inštitúcie na území mesta	365
Na území mesta Banská Bystrica sídli Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja.....	366
Rovnosť príležitostí mužov a žien.....	366
Inštitút výskumu rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu vo všetkých politikách BBSK.....	367
Prípud malého Dária učí bojovať s ľahostajnosťou	368
Materské centrá a Míľa pre mamu.....	370
Práca pre rómske komunity.....	371
Bezdomovcom kapustnicu, ošatenie a sladkosti.....	373
Útulky pre bezdomovcov	373
Očné a rehabilitačné sanatórium	374
Vianočný punč na Konto nádeje“	375
Deťom pod stromček	375
Mestské jasle majú novú telocvičňu	376
BANSKÁ BYSTRICA - MESTO RODINY.....	376
Biela izba	378
Denné centrá v meste Banská Bystrica	379
SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2008 Referátu sociálnej pomoci	380
Dopravná karta	400
Zmeny cestovného na linkách mestskej verejnej dopravy	400
Separovaný zber bioodpadu a kovov	401
Aby boli Banskobystričania spokojní, zdraví a hrdí.....	402
Zavedenie verejnej obchodnej súťaže.....	404
UFO.KRUHY	404

Námestie SNP sa premenilo na Palacinkovo.....	405
Aréna Barani v areáli Základnej školy Golianova.....	405
13. Športová olympiáda detí materských škôl.....	406
Spolupráca Mesta a zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Banská Bystrica,	406
Oslavy Dňa Európy	407
Kampaň Na kolesách proti rakovine.....	408
Za krajšie mesto a proti odpadu okolo nás.....	408
V súťaži „Aj odpad má svoje miesto“ si Banská Bystrica zmeria sily s Nitrou a Prešovom.....	409
Podpísanie Dohody o spolupráci medzi mestom a Univerzitou Mateja	410
Pri príležitosti Dňa učiteľov boli v Banskej Bystrici ocenení pedagógovia materských a základných škôl.....	410
Prvé dieťa narodené pred 63 rokmi v oslobodenej Banskej Bystrici prijal dnes primátor Ivan Saktor.....	410
Najlepší športovci Mesta Banská Bystrica za rok 2007.....	411
Koncepcia školstva sa po diskusii zdokonalí	411
Jarné upratovanie v Banskej Bystrici pod názvom „Za krajšie mesto 2008“	412
Oslavy Medzinárodného dňa žien.....	412
Seniori z Podlavíc sa budú stretávať v Klube dôchodcov Dúbrava	413
Stredoškooláci z Mestského mládežníckeho parlamentu v Anglicku	413
Klientske centrum v Banskej Bystrici po prvom mesiaci fungovania	414
Odborná komisia rozhodla o víťazovi súťaže na sochársko-architektonický návrh pomníka Jánovi Langošovi	414
Šport.....	416
V oblasti športu v meste	416
Najlepší športovci mesta Banská Bystrica za rok 2007	416
1. Banskobystrická plavecká 24-hodinovka 2007	416
2. Kategória – juniory – neolympijské športy	416
3. Kategória – juniory - olympijské športy – kolektív	416
4. Kategória – juniory - olympijské športy – jednotlivci	417
5. Kategória – veteráni.....	417
Pamätné medaily ministra obrany I. stupňa	418
Kniha Olympijská sláva od autora Miroslava Hazuchu	418
Ivan Čierny oslávil sedemdesiatku	419
Vyhlásenie najlepších športovcov	419
KALISKÁ a MARTIKÁN HODNOTIA ÚSPEŠNÚ SEZÓNU ROZDIELNE	421
NAJLEPŠÍ ŠPORTOVCI REZORTU MINISTERSTVA OBRANY SR V ROKU 2008:.....	422
30 rokov od vzniku prvej internátnej športovej školy v ČSSR.....	423
BBSK - Príprava cyklotrás.....	424
Hokejová radosť v Banskej Bystrici.....	424

Vedenie HC'05.....	425
Hokejista Richard Zedník zranený.....	425
Súťaž v streľbe SMER versus MK SDKÚ-DS	426
Dve umelé lezecké steny.....	426
35. ročník Banskobystrickej stopy SNP bol zrušený	426
Odstraňovanie korčuliarskej negramotnosti.....	427
Krytá plaváreň mesta	427
Banskobystričan Ivan Obrtanec ako prvý Slováč preplaval Gibraltársku úžinu.....	427
Rekordy na plaveckom maratóne - Banskobystrický La Manche.....	428
Dotácie mesta na šport.....	429
Mesto organizačne a finančne podporilo :	430
Rôzne	432
Výzva Hasičského a záchranného zboru verejnosti po suchej teplej zime.....	432
Poriadok a bezpečnosť Obete požiaru	433
Podvody za osem miliónov korún.	433
Deň Polície 2008	434
Mladiství prepádali poštové doručovateľky	435
Vražda v Malachove.....	435
Rýchle objasnenie vraždy	436
VYHODNOTENIE OPATRENÍ NA ZLEPŠENIE STAVU VEREJNÉHO PORIADKU NA ÚZEMÍ MESTA BANSKÁ BYSTRICA	436
Simulovaný zásah pri únose lietadla.....	439
Trest bývalým policajtom	439
Za krádež munície	440
Zdroje:	441

Verejný život

Demografické údaje

Celkový počet obyvateľov	79197	Muži	37344	Ženy	41853
Narodenie	649	Muži	350	Ženy	299
Úmrtie	643				
Počet prihlásených	795	Počet odst'ahovaných	1269		
Počet sobášov	493				
Počet občanov s TP Banská Bystrica	613				
Počet narodených detí v matričnom obvode:	1121	chlapci:	602	dievčatá:	519

Desať najpoužívanějších mužských a ženských mien za rok 2008

1.	Samuel	32	Natália	23
2.	Michal	31	Viktória	20
3.	Jakub	30	Ema	16
4.	Matúš	25	Nina	15
5.	Matej	24	Sofia	14
6.	Tomáš	22	Laura	14
7.	Peter	21	Kristína	13
8.	Lukáš	21	Michaela	13
9.	Adam	19	Emma	12
10.	Marek	18	Diana	11

Nový rok na Námestí SNP

Banskobystričania opäť využili možnosť stráviť posledné hodiny roka začiatok nového roka 1. januára 2008 na Námestí SNP. Krátko pred polnocou zavinšoval zdravie, pokoj a šťastie prítomným a celému mestu primátor Ivan Saktor. Po polnočnej hymne nasledoval veľkolepý vyše päťminútový ohňostroj. Vedenie mesta pre občanov pripravilo Latinopárty, ktorá rozprúdila čulú zábavu. K pravej silvestrovskej atmosfére prispeli aj vystúpenia kubánskeho speváka Tito Sona, viceprimátora Róberta Kazíka, Salka s Miroslavou Klimentovou, či Jána Ambróza s ľudovou hudbou Borievka. Silvestrovská oslava vyvrcholila ohňostrojom, ktorý dôstojne uzavrel rok 2007 a slávnostne otvoril rok 2008. Účastníkom osláv sa prihovril aj primátor Ivan Saktor. Banskobystričanom zaželal do Nového roku 2008 veľa síl, zdravia a všetko najlepšie! Oslavu na Námestí SNP uzavrela novoročná diskotéka. Dobrá atmosféra vládla počas

Silvestra aj na sídlisku Sásová. Rozlúčku so starým rokom a víťanie nového tam sprevádzali disco rytmy. Nový rok znel na Námestí SNP, piesňami kubánskeho speváka Tito Sona s latino hitmi, ľudovou hudbou Borievka a piesňami Róberta Kazíka, ktorý oslavujúcim zaspieval so skupinou Salko. Osláviť príchod nového roka na námestí sa rozhodli prevažne tínedžeri. Prítomní zdravotníci záchranári nemuseli zasahovať pri žiadnych vážnych úrazoch. Pokojný bol príchod nového roka aj pre hasičov. Ako uviedol krajský operačný dôstojník Ľuboš Virguľa, od polnoci do 6:00 mali v celom Banskobystrickom kraji len dva vážnejšie výjazdy.

Prvá občianka roku 2008 Nely

sa narodila sekundu po polnoci. V čase, keď nad Banskou Bystricou žiaril novoročný ohňostroj sa po bezproblémovom pôrode 1. januára 2008 narodila rodičom Hermanovcom zo starobylého Hronseku. „Nech je zdravá a nech nám rastie ako z vody“ - také bolo novoročné želanie mladej mamičky Ivany Hermanovej, ktorej sa dcérka Nely narodila sekundu po polnoci v Rooseveltovej nemocnici v Banskej Bystrici. Prvý tohtoročný novorodenec prišiel na svet s hmotnosťou 3 380 gramov a meral 52 centimetrov. Nely je prvorodeným dieťaťom. Šťastnú mamičku a jej dcérku prišiel do nemocnice pozdraviť aj primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor a osobne im odovzdal kyticu a peňažný dar v hodnote 5 tisíc korún.

Slávnostné prijatia za rok 2008

v reprezentatívnych priestoroch primátora mesta so zápisom v Pamätnej knihe mesta

Slávnostné zápisy a dátumy :

Cena primátora mesta – podpisy laureátov zo slávnostného otvorenia Roka olympijskej výchovy - Posolstvo banskobystrickej mládeže olympijskému Peking

- 18.3.2008 zo slávnostného ocenenia najlepších športovcov mesta za rok 2007
- 26.3.2008 pri príležitosti pána Zdenka Styka - prvého obyvateľa oslobodenej Banskej Bystrice, nar. 25.3.1945
- 14.4.2008 pri príležitosti postupu hokejistov HC'05 Banská Bystrica do hokejovej Extra ligy
- 26.4.2009 zo slávnostného prijatia účastníkov 30. ročníka festivalu zborového spevu Viliama Figušu Bystrého
- 30.4.2008 pri príležitosti prijatia J.E. pána Vincenta Obsitnika, mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca USA na Slovensku
- 6.5.2005 pri príležitosti postupu basketbalistov ŠKP Banská Bystrica do EXTRA LIGY
- 20.6.2008 pri príležitosti prijatia účastníkov Európskeho pohára v atletike
- 26.9.2009 pri príležitosti udelenia čestného občianstva mesta Banská Bystrica - Elena Kaliská a Michal Martikán

10.12.2008 Cena primátora mesta za rok 2008 - (MUDr. Emila Bielik, CSc., PaedDr. Jarmila Budová, Pavol Janíček, prof. RNDr. Stanislav Ondrejka, Dr.Sc. - in memoriam, Ing. Pavol Sečkar, PhD, Zlatica Solivajsová, Ing. Stanislav Vrbický, Vladimír Výboštok a tvorcovia rekonštrukcie Kalvárie v Banskej Bystrici - Ing. acrh. Jozef Frtús, Ing. arch. Tomáš Sobota, akad. socár Milan Ormandík, akad. sochár Vladimír Oravec a Úrad priemyselného vlastníctva

Počet obyvateľov Banskej Bystrice klesá

Keďže vlni sa narodilo viac Banskobystričanov ako zomrelo, jediným dôvodom znižovania počtu obyvateľov mesta je vystaňovanie. Ako 16. januára médiá informovala Marta Čellárová vedúca banskobystrickej matriky, počas vlnajška sa na trvalý pobyt v meste prihlásilo 924, odhlásilo sa 1 360 občanov. Pokračoval tak trend z roku 2006, keď sa na trvalý pobyt v Banskej Bystrici prihlásilo 860 a odhlásilo sa 1 385 občanov. Medzi obyvateľov Banskej Bystrice a okolitých obcí patriacich do jej matričného obvodu pribudlo vlni 1 194 novorodencov, čo je o 142 viac než v roku 2006. Chlapcov je medzi nimi 624, dievčat 570. Počet obyvateľov Banskej Bystrice vlni po mnohých rokoch klesol pod 80-tisíc. Na začiatku tohto roka malo v tomto meste trvalý pobyt 79 670 ľudí.

Z činnosti referátu matriky a evidencie vyberáme do kroniky: Počet pracovníkov referátu: 9 Vzdelanie: 8 má pracovníčok stredoškolské s maturitou /4 pracovníčky štátne skúšky matrikára/, vedúca referátu VŠ + štátne skúšky matrikára. Pod pod matričný obvod okrem mesta Banská Bystrica spadajú obce – Badín, Hronsek, Vlkanová, Horná a Dolná Mičiná, Horné Pršany, Mólča, Nemce, Kynceľová, Riečka, Tajov, Kordíky, Králiky, Harmanec, Dolný Harmanec a Špania Dolina, čo bolo k 31.12.2008 - 90 419 obyvateľov. Dotácie: v roku 2008 boli poskytnuté dotácie na prenesený výkon štátnej správy vo výške:

na úseku matriky 1 779 091 Sk

na úseku evidencie obyvateľov 807 300 Sk

Činnosť matričného úradu v Banskej Bystrici a ohlasovne pobytu	Počet úkonov
Počet vydaných druhopisov	2370
Výpisy z archívu	205
Doklady vydané do cudziny	269
Počet vydaných prvopisov	2 749
Počet narodení	1121
Počet úmrtí	1203
Počet uzatvorených manželstiev	425
Vydané povolenia na uzavretie manželstva mimo matr. obvodu	51

Delegované sobáše z iných matričných úradov	12
Sobáše maloletých	2
Sobáš s cudzincami	27
Vydané potvrdenia o žití, uzatvorení manželstva, odpustenie dokladov	425
Oprava rodného čísla	1
Žiadosť o príspevok na pohreb	1203
Korešpondencia inde nezaradená	50
Spracované výkazy matričným úradom (pre ObÚ a iné)	2
Všetky zasielané hlásenia (štatistické a iné)	2749
Ohlasovňa pobytu	
Prihlásenie občana na trvalý pobyt z iného trvalého pobytu	1784
Prihlásenie narodeného dieťaťa na trvalý pobyt	649
Prihlásenie občana, ktorý nemá trvalý pobyt na trvalý pobyt v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava	271
Odhlásenie občana z trvalého pobytu	1269
Odhlásenie občana z trvalého pobytu z dôvodu úmrtia	643
Prihlásenie občana na prechodný pobyt	141
Zrušenie trvalého pobytu občana na základe žiadosti vlastníka nehnuteľnosti	43
Zmena osobného stavu občana (sobáš, rozvod, úmrtie manžela)	493/ len sobáše/
Hlásenia zasielané štatistickým úradom v SR	795
Hlásenia zasielané Registru obyvateľov SR	zaprac. do APV REGOB
Hlásenia zasielané Okresnému riaditeľstvu policajného zboru SR	zaprac. do APV REGOB
Hlásenia súvisiace so zmenou mena alebo zmenou priezviska	74
Vydané potvrdenia o trvalom pobyte	548
Hlásenia občanov – mužov Územnej vojenskej správe	12
Vydané iné potvrdenia	250
Korešpondencia inde nezaradená	2063
Osvedčovacia agenda – fotokópie	6 106
Osvedčovacia agenda – podpisy / v r. 2007 – 18 432/	23 569

Príjmy vybraté za správne poplatky: 1 163 936,- Sk

Okrem bežnej agendy sa pracovníčky matriky podieľali na legislatívnom konaní – pripomienkovali novelu zákona o mene a priezvisku /č.300/1993 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov/, plnili úlohy MV SR v súvislosti s –implementáciou APV REGOB – odstraňovanie systémových porúch, pripomienkovali program v testovacej verzii, ktorý bol následne od 1.12.2008 nasadený do rutínnej prevádzky. Všetky činnosti zvládli bez odstavenia činnosti na matrike. Ohlasovňa pobytu pracuje

v APV Ohlasovňa od 1.1.2008 a hlásenkovým systémom. Vznik matričných udalostí duplicitne spracovával matričný úrad od 1.1.2008.

V roku 2008 na základe VZN z 7/2007 vykonávali slávnostný úradný akt uzavretia manželstva títo zvolení činitelia samosprávy mesta :

Ivan Saktor – primátor mesta
Róbert Kazík – zástupca primátora mesta
Ing. Martin Baník - poslanec
Doc. PhDr. Katarína Čižmárová, PhD. – poslankyňa
Ing. Peter Lačný - poslanec
Ing. arch. Ľudmila Priehodová – poslankyňa
Ing. Zdenko Haring - poslanec
Mgr. art. Viera Dubačová – poslankyňa

Mesto sa v roku 2008 navždy rozlúčilo s poprednými osobnosťami :

Štefan Babjak zomrel 27. apríla vo veku nedožitých 77 rokov. Bol popredný dlhoročný sólista a zakladateľ banskobystrickej Štátnej opery. Štefan Babjak počas 45-ročného účinkovania na profesionálnej scéne vytvoril desiatky hlavných operných i operetných postáv. Štefan Babjak patril k najvýraznejším postavám banskobystrického hudobného aj verejného života. Bol aj poslancom mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici.

Anton Andrele - Po krátkej vážnej chorobe zomrel 16. mája 2008 posledný ľudový bábkár na Slovensku Anton Anderle (1944) z Banskej Bystrice. Pochádzal zo slávnej bábkarskej rodiny Anderlovcov z Radvane. Umenie svojho otca a strýka obdivoval už od detstva, niektoré texty poznal naspamäť skôr, než sa naučil čítať a písať. Napokon sa sám stal reprezentantom už tretej generácie tejto bábkarskej rodiny. Keď bola tradícia Anderlovcov v 50. rokoch prerušená, Anton Anderle ochraňoval a zveľaďoval tradičné hry, bábkky, rekvizity a celý fundus svojho otca Bohuslava. Najznámejším Anderleho predstavením v posledných rokoch bol Najmenší cirkus na svete, s ktorým precestoval desiatky krajín na troch kontinentoch.

Zomrel **Dušan Kuzma**, autor pamätníka SNP v Banskej Bystrici, vo veku 81 rokov 17.júna 2008 v Bratislave. V skorých ranných hodinách zomrel architekt profesor Dušan Kuzma. Posledná rozlúčka so zosnulým bola v piatok 20. júna o 14:45 v bratislavskom Krematóriu. Dušan Kuzma bol zakladateľom Katedry architektúry na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave a jeho pomníky i stavby patria medzi najznámejšie na Slovensku. K vrcholným Kuzmovým dielam patrí Múzeum SNP v Banskej Bystrici, na ktorom spolupracoval s akademickým sochárom Jozefom Jankovičom. Vytvoril tiež pomníky Petra Michala Bohúňa v Bratislave, Andreja Sládkoviča v Krupine či pamätník SNP v Bratislave. Slovenský architekt, pedagóg

a zaslúžilý umelec Dušan Kuzma sa narodil 17. marca 1927. Študoval v Bratislave pod pedagogickým dohľadom Eugena Kramára, Emila Belluša a Vladimíra Karfíka. Praxoval v ateliéri svetoznámeho francúzskeho architekta Augusta Perreta, ktorý do modernej architektúry zaviedol železobetón. Spolupracoval s Jozefom Jankovičom, Antonom Cimmermannom, Jánom Kulichom a mnohými ďalšími architektami a umelcami. Kuzma je laureátom Ceny Emila Beluša a nositeľom ceny Dušana Jurkoviča. Okrem pomníkov a pamätníkov projektoval aj rodinné domy, rekreačné chaty, priemyselné objekty a budovy kultúrno-spoločenských inštitúcií. Podpísal sa napríklad aj pod stavbu Výskumného ústavu zväračského v Bratislave, zdravotníckych objektov v Dudinciach, pod najnovšiu budovu Matice slovenskej v Martine i pod komplex VŠVU v Bratislave. Moderná architektúra Dušana Kuzmu si získala medzinárodné renomé.

ThDr. Ján Dubíny - ev. a. v. farár, dlhoročný senior Zvolenského seniorátu, umrel 23. júla 2008 v Banskej Bystrici vo veku 81 rokov. Od roku 1957 pôsobil v Banskej Bystrici ako farár. Vykonával funkcie konseniora (1963 - 1971) a seniora Zvolenského seniorátu (1971 - 1994). V roku 1976 - 1990 bol členom Generálneho presbyterstva Evanjelickej cirkvi na Slovensku, od roku 1995 bol členom Synody ECAV. Do roku 1998 bol členom Slovenskej mierovej rady. Od roku 1997 bol členom Helsinského výboru v SR, predsedom Výboru na ochranu prostredia pre život pri ECAV na Slovensku (ako člen Európskej siete) a podpredsedom Miestneho odboru Matice slovenskej v Banskej Bystrici.

Pavel Hrúz zomrel 17. augusta 2008. Spisovateľ Pavel Hrúz (1941) vyštudoval elektrotechniku na Slovenskej vysokej škole technickej, už od strednej školy sa venoval aj písaniu. Redaktorom dvojtýždenníka Matičné čítanie bol od roku 1968, v roku 1971 ho však prepustili a počas normalizácie nesmel publikovať, pracoval ako robotník. Od roku 1990 pôsobil v Slovenskom rozhlase v Banskej Bystrici. Autor próz Dokumenty o výhladoch, Okultizmus, Chliev a hry, Pereat, Chlieb a kry, Párenia samotárov, Oči kuričove, Hore pupkom, pupkom sveta, Bystrica v... tom. Napísal tiež knihu esejí Lunetárium a rozhlasovú rozprávkovú hru Nedobytný hrad. Laureát Ceny Dominika Tatarku.

Miroslav Matúška zomrel dňa 2. decembra 2008. Po autonehode verejný život a svet navždy opustil zakladajúci člen SDKÚ, dlhoročný riaditeľ Krajskej agentúry SDKÚ-DS v Banskej Bystrici. Rodinnú tragédiu znásobilo úmrtie jeho manželky Jarky nasledujúci deň. Bol zakladajúcim členom SDKÚ na Slovensku. Miroslav Matúška presadzoval v práci i osobnom živote demokratické idey a slobodu názorov.

Prehľad služobných ciest Mesta Banská Bystrica do partnerských miest Banskej Bystrice vrátane personálneho zloženia v roku 2008

- 7. - 10. 2. 2008- zahraničná pracovná cesta do Jyväskylä – vidiek, Fínsko
- Radoslav Lukaj – prednosta MsÚ v Banskej Bystrici

- Beáta Farkašová – vedúca odboru ekonomiky a majetku MsÚ v BB
- 17. - 24. 2. 2008 - účasť členov Banskobystrického mládežníckeho parlamentu v Durhame v rámci projektu Interculture dialog
 - členovia Banskobystrického mládežníckeho parlamentu
 - 1 sprevádzajúca dospelá osoba Ing. Katarína Němcová – pracovníčka MsÚ z referátu stratégie a rozvoja mesta
- 21.2. 2008 - návšteva primátora Saktora v Zadare v Chorvátsku
 - Ivan Saktor – primátor mesta
- 22. 2. 2008 - návšteva primátora Saktora v Budve v Čiernej Hore
 - Ivan Saktor – primátor mesta
- 6. - 8. 4. 2008 - účasť zástupcov MsÚ Banská Bystrica na konferencii ISSS v Hradci Králové
 - Mgr. Peter Tuhársky - referát informatiky
 - Ing. Dalibor Vlček - referát informatiky
 - Ing. Alexander Hlavatý – vedúci referátu informatiky
- 25. - 27. 4. 2008 - návšteva zástupcov mesta Banská Bystrica v Albe na Dňoch vína
 - Ivan Matejko – vedúci odboru komunálnych služieb
 - Júlia Raticová - kancelária primátora – zahraničné vzťahy
- 6. - 8. 6. 2008 - účasť delegácie z Banskej Bystrice na Dňoch mesta Radom v Poľsku
 - Ľubica Laššáková – poslankyňa MsZ
 - Júlia Raticová - kancelária primátora – zahraničné vzťahy
 - Michal Javorčík – referát informatiky
- 6. - 7. 6. 2008 - návšteva zamestnancov MsÚ v Salgotarjáne
 - Ivan Saktor – primátor mesta Banská Bystrica
 - zamestnanci MsÚ,
 - Július Mojžita – predseda odborového zväzu
 - Jaroslav Šumný – prednosta MsÚ Banská Bystrica
- 15. - 17. 6. 2008 - účasť viceprimátora mesta Banská Bystrica na oslavách Dňa Ducha svätého v Montane
 - Róbert Kazík – viceprimátor mesta Banská Bystrica
 - Júlia Raticová - kancelária primátora – zahraničné vzťahy
- 5. - 11.8.2008 - účasť detí zamestnancov MsÚ Banská Bystrica na tábore v Salgótarjáne
 - 3 deti a 1 sprevádzajúca dospelá osoba – Mgr.art. Lucia Titková (cestovný ruch)

Aktivity Mestského úradu s partnerskými mestami Banská Bystrica v roku 2008

Alba- Taliansko

návšteva zástupcov mesta Banská Bystrica v Albe na Dňoch vína 25. - 27.4.2008
účasť delegácie z Alby na Dňoch mesta Banská Bystrica - pozvania na oslavy Tartuffy

Budva- Čierna Hora

návšteva primátora Saktora v Budve v Čiernej Hore

Dabas- Maďarsko

účasť zástupcov z Dabasa na Dňoch mesta Banská Bystrica – oficiálna delegácia,
stánok na Jarmoku a vystúpenie ľudového súboru Rozmarín
pozvanie na oslavy Dabašských dní

Durham- Veľká Británia

účasť členov Mládežníckeho parlamentu Banská Bystrica v Durhame v Anglicku
v rámci projektu Interculture dialog

Hradec Králové-Česká republika

účasť zástupcov MsÚ BB na konferencii ISSS v Hradci Králové
výlet seniorov z mesta Banská Bystrica do Hradca Králové
vyslanie ľudového súboru Borievka z mesta Banská Bystrica na vystúpenie v programe
„Hrajteže mi hrajte“ v Hradci Králové

Montana-Bulharsko

účasť viceprimátora mesta BB na oslavách Dňa Ducha svätého v Montane
ponuka partnerstva v projekte týkajúcom sa kultúrnej výmeny

Radom-Poľsko

účasť delegácie z BB na Dňoch mesta Radom
účasť delegácia z Radomu na Dňoch Mesta v BB

Salgótarján- Maďarsko

návšteva zamestnancov MsÚ BB v Salgotarjáne
detský tábor v Salgótarjáne pre deti z Banskej Bystrice
návšteva zamestnancov MsÚ Salgótarján v BB
konferencia v BB a Salgótarjáne „Partnerstvo bez hraníc - regionálne spojenie Banskej
Bystrice a Novohradská župa – Šalgotarján“

Zadar-Chorvátsko

návšteva primátora mesta Banská Bystrica I.Saktora v Zadare

Banská Bystrica považuje spor za uzavretý

Niekoľkoročný spor o vyše 138 miliónov korún považuje mesto 4. januára 2008 Banská Bystrica, ktoré ho viedlo s cyperskou spoločnosťou TIKKA Investments Limited (TIKKA), za definitívne uzavretý. Celý dlh aj s úrokmi spoločnosti, ktorú zastupovala skupina Penta, mesto už skôr vyrovnalo a nebude sa domáhať vrátenia týchto peňazí. Závazok, ku ktorému sa bývalý primátor Ján Králik nehlásil, spôsobil pred niekoľkými rokmi Investorský útvar mesta (IÚM) Banská Bystrica. Vtedajšie vedenie mesta tvrdilo, že pohľadávka spoločnosti TIKKA voči IÚM sa ho netýka. Rozhodnutia vo svoj prospech sa snažilo dosiahnuť na súde, ten však rozhodol v prospech cyperskej spoločnosti. Okrem istiny 43,8 milióna korún a úrokov mesto zaplatilo aj 1,4 milióna korún ako súdne poplatky a 1,2 milióna korún predstavovali obstarávacie náklady. Celú sumu stiahol potom postupne exekútor z účtov mesta už po nástupe Ivana Saktora na post primátora mesta pod Urpínom. Saktor si dal vypracovať právnu analýzu o tom, či mesto má šancu získať peniaze naspäť. Tá však potvrdila, že: "Nebol tam opravný prostriedok, to znamená, že sme s Pentou vyrovnaní, stálo to mesto okolo 130 miliónov korún. Dnes už nemáme čo podnikáť," konštatoval Saktor. Pohľadávka TIKKA voči IÚM vznikla na základe úverovej zmluvy z roku 1999 medzi Dopravnou bankou, a. s., a banskobystrickým IÚM. Prvým majiteľom pohľadávky voči IÚM po skrachovaní Dopravnej banky bol istý slovenský podnikateľský subjekt, ktorý ju 23. januára 2003 odkúpil od Dopravnej banky, a. s., v konkurze za osem miliónov Sk. Vlastnil ju len sedem dní, potom pohľadávku predal spoločnosti TIKKA. V rokoch 2000 až 2002 hospodáril IÚM so stratou, preto TIKKA v marci 2003 poslala mestu Banská Bystrica návrh na vyrovanie pohľadávky, respektíve záložných práv. Neskôr aj mestskému zastupiteľstvu. Keďže k dohode nedošlo, Penta, zastupujúca spoločnosť TIKKA, sa obrátila na súd. Po odkúpení bola pohľadávka ponúknutá mestu za dvojnásobok nákupnej ceny, to ju však neprijalo. Dokonca to nemala byť odplata, ale malo to byť riešené barterom, teda za nejaký pozemok a pohľadávka by sa takto zlikvidovala. Všetky náležitosti týkajúce sa IÚM však vtedajší primátor Ján Králik bral ako pohľadávky, ktoré on riešiť nebude, povedal už skôr Saktor.

Americký veľvyslanec Vincent Obsitnik v Banskej Bystrici

Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec USA na Slovensku Vincent Obsitnik navštívil 30. apríla 2008 Banskú Bystricu. Predpoludním diskutoval so študentmi Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB o aktuálnych témach zahraničnej politiky USA. Amerického veľvyslanca prijal na pôde banskobystrického magistrátu primátor Ivan Saktor. Hovorili spolu o systéme financovania samospráv, o otázkach regionálneho školstva i problematike nezamestnanosti. Popoludní sa Vincent Obsitnik stretol s predstaviteľmi Banskobystrického samosprávneho kraja a navštívil aj Akadémiu umení.

Kampaň Na kolesách proti rakovine

Posledné aprílové popoludnie v metropole stredného Slovenska patrilo celoslovenskej kampani Na kolesách proti rakovine. Odštartovala benefičným koncertom a symbolickou jazdou na Námestí SNP v Banskej Bystrici. Záštitu nad podujatím prevzal primátor mesta Ivan Saktor s manželkou. Finančné prostriedky, ktoré sa počas šiesteho ročníka kampane vyzbierali, budú použité na nákup histopatologického prístroja v hodnote viac ako 900 000 korún. Banská Bystrica prispela sumou 32 857,- Sk. Do kampane sa mohol zapojiť každý, kto zašlal SMS v sieti Orange na číslo 876 alebo prispel priamo do pokladničiek počas koncertov. Treťou možnosťou je vloženie ľubovoľného príspevku na číslo účtu zbierky 4001 19 8272/7500. Kampaň bola venovaná pamiatke na zlatého paralympionika Radovana Kaufmana a speváčke Eve Márii Uhríkovej, dlhoročnej bojovníčke proti tejto chorobe, ktorej podľahla minulý rok pred Vianocami. Kampaň vyvrcholila 28. septembra v Bratislave.

Za krajšie mesto a proti odpadu okolo nás

Výsledkom jarného upratovania v Banskej Bystrici je viac ako 200 ton odpadu vyvezeného v 232 kontajneroch. Posledný marcový a prvé dva aprílové víkendy žila Banská Bystrica akciou „Za krajšie mesto.“ Čistenie verejných priestranstiev, vyhrabávanie trávnikov, zber a odvoz odpadu organizačne zabezpečoval Referát životného prostredia Mestského úradu. K obyvateľom mestských častí sa pridali aj žiaci zo škôl, členovia mimovládnych organizácií a občianskych iniciatív a pomáhali aj environmentálne organizácie spolu so správcom verejnej zelene ZAaRES (Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica).

Napriek dobrej myšlienke a masívnej informačnej kampani (informácie zaslané predsedom evidovaných spoločenstiev vlastníkov bytov, predsedom členských samospráv SBD a organizáciám zabezpečujúcim správu bytov) sa žiaľ opakovane aj nelegálny výrub a orezávanie drevín – a to aj napriek upozorneniam o zákaze takýchto zásahov.

I.etapa (28.3 – 30.3.)	Rudlová – Sásová, Jakub, Uľanka	75	70,67
II.etapa (4.4. - 6.4.)	Centrum, Uhlisko, Majer, Senica, Šalková	72	
	61,23		
III.etapa (11.4. - 13.4.)	Radvaň, Fončorda, Podlavice, Skubín, Kremnička, Rakytovce, Iliáš	85	68,46

Krátko po akcii „Za krajšie mesto“ sa Banská Bystrica zapojila aj do súťaže, ktorú organizovala firma BB Expo v spolupráci s Rádiom Regina. Obyvatelia mesta pod Urpínom priniesli v stredu 23.apríla do zberného dvora Dechetteries viac ako 43 000 kg papiera, 170 kg plastov, 2 300 kg skla a 2 650 kg elektroodpadu. V súťaži pod

názvom „Aj odpad má svoje miesto“ si Banská Bystrica merala svoje sily s Nitrou a Prešovom.

Zberný dvor Dechetteries je určený na zber separovaného odpadu, kde môžu Banskobystričania (s trvalým pobytom, nutné preukázať sa občianskym preukazom) doniesť papier, plasty, sklo a stavebnú suť. Zberný dvor bol postavený ako prvý na Slovensku s týmto zámerom pred 12 rokmi podľa vzoru parížskeho zberného dvora (odtiaľ názov Dechetteries). Nachádza sa na Zvolenskej ceste a je možné tam odpad odvieť aj v sobotu.

Banská Bystrica s cieľom podporovať čistotu v meste realizuje nad rámec zákona odvoz nadrozmerného odpadu. Každý mesiac sú v súlade s harmonogramom pristavené kontajnery, kde môžu obyvatelia ukladať nábytok, či elektrospotrebiče. Viac na www.banskabystrica.sk

REKONŠTRUKCIA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ

Sprevádzkované boli miestne komunikácie s novým povrchom na Katovnej ul., Cementárenskej ceste, Senickej ceste, Jiráskovej ul., Ul. mieru, Poľovníckej ul., Povstaleckej ul., časti Lipovej ul. a Skubínskej cesty, ul. Na Tále, Garbanka, Dubovej ul., ul. J. Chalúpku, Belušovej ul., časť Golianovej ul., chodník pri potoku Uduhá a najmä dlho očakávaná Komenského ulica a Partizánska cesta. Trvalo udržateľný rozvoj mesta podporila banskobystrická samospráva aj rekonštrukciou a obnovou nevyhovujúceho stavu komunikácií v meste. Jej prvoradým cieľom je bezpečná, kvalitná a pohodlná cestná premávka, ktorú chce mesto podporiť opravami, údržbou a čistením miestnych komunikácií, chodníkov, odstavných plôch, lávok, mostov, opravami a dopĺňaním dopravného označenia.

Stavebné práce boli obmedzením najmä pre vodičov, pretože doprava bola na dotknutých komunikáciách v dňoch pokladania nového povrchu čiastočne, resp. na nevyhnutnú dobu úplne uzavretá. Uzávierky komunikácií a stavebná činnosť obmedzovali štandardnú kvalitu životného prostredia a komplikovali individuálnu a hromadnú dopravu, ako aj logistiku prevádzok na území celého mesta.

Výstavba kanalizačného zberača a miestne komunikácie :

Tretí rok v meste a okolí Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. realizovala stavbu: „Sústava na likvidáciu odpadových vôd“. Svojim charakterom najviac zasahovala komunikačný systém mesta, pretože značná časť podzemných kanalizačných vedení sa nachádza v miestnych komunikáciách. Mesto Banská Bystrica, ako cestný správny orgán pre jednotlivé časti stavby rozhodnutím povoľuje zvláštne užívanie počas prác, pričom prihliada na to, aby boli minimalizované negatívne vplyvy stavebnej činnosti na bežný chod mesta a dopravnú obsluhu mestských častí. V nadväznosti na stavbu kanalizácie by mali byť zrealizované

opravy, resp. Rekonštrukcie inžinierskych sietí. Snahou mesta ako vlastníka a správcu miestnych komunikácií je vylepšiť ich stav a vybavenosť napr. výmenou a dobudovaním obrubníkov, cestnej kanalizácie, verejného osvetlenia, zmenou povrchovej úpravy chodníkov a pod. Stavebné práce uskutočnili v 15 - 20 lokalitách mesta, čo svedčilo o náročnosti koordinácie dopravných obmedzení. Stavebné práce pritom realizovali aj iní vlastníci a správcovia inžinierskych sietí. Na území mesta sa rozvíja aj ostatná stavebná činnosť. Odmenou za obmedzenia súvisiace s výstavbou kanalizácie sú okrem vyriešenej likvidácie odpadových vôd aj upravené komunikácie. Sprevádzkované boli miestne komunikácie s novým povrchom na Katovnej ul., Cementárenskej ceste, Senickej ceste, Jiráskovej ul., Ul. mieru, Poľovníckej ul., Povstaleckej ul., časti Lipovej ul. a Skubínskej cesty, ul. Na Tále, Garbanka, Dubovej ul., ul. J. Chalúpku, Belušovej ul., časť Golianovej ul., chodník pri potoku UduRNA a najmä dlho očakávaná Komenského ulica a Partizánska cesta. Ďalšie úseky sú upravené v časti šírky vozovky, alebo v šírke chodníka. Dokončené boli ďalšie úpravy po zrealizovaní rozostavaných úsekov trasy zberača.

Horná ulica

Polohou v centre mesta, frekventovanosťou dopravy, pohybom chodcov a rozsahom stavebných úprav v nadväznosti na pokládku kanalizačného zberača, je Horná ulica špecifikom. Mesto pristúpilo k jej úpravám s tým, že v prvej fáze rekonštruovali svoje vedenia umiestnené v chodníkoch príslušní vlastníci, resp. Správcovia. Mesto následne zrealizovalo nové verejné osvetlenie, výmenu obrubníkov a kanalizačných vpustí. Konečnou fázou bola výmena povrchu komunikácie a chodníkov.

Zámerom vedenia mesta je, aby stavebné práce boli ukončené čo najskôr. O zintenzívnení stavebnej činnosti a prísnejších dopravných obmedzeniach na Hornej ul. a v priľahlom okolí, mesto Banská Bystrica operatívne informovalo na webovej stránke www.banskabystrica.sk

Ďalšie rekonštrukcie miestnych komunikácií :

Na Jegorovovej ulici smerom k Domovu sociálnych služieb (KOMPA) bola opravená miestna komunikácia. Parkovacia plocha je vybudovaná na Oremburskej, na Hviezdoslavovej ulici sme opravili prístupovú komunikáciu a v Šalkovej odvodnili a opravili komunikáciu (otočka MHD). S rekonštrukciou zástavky MHD na Ul. kpt. Nálepku smerom do centra sme začali 15. júla 2008.

Rekonštrukcie financované z kapitálového rozpočtu:

MK križovatka Komenského – Na Karlove

Most Uhlisko – pri Smrečine

Vnútroblok na Wolkerovej ulici

MK Kremnička – prístup k materskej škole

vybudovanie dažďovej kanalizácie – Ul. Na Tále

MK Rakytovce – k Smrekovej ulici

MK v Laskomerskej doline

MK v Kremničke – Jabloňová ulica
MK Nové Kalište – križovatka s Poľnou
MK Internátna ul.

MK mestská časť Uľanka

Rekonštrukcie financované z bežného rozpočtu:

MK na Mlynskej ulici, Azalkovej, Havranské, Sásovská cesta
oprava mosta v Podlaviciach

oprava autobusových zastávok na Ďumbierskej ulici

od križovatky Poľná – Sládkovičova po ulice Tajovského, Javornicka a Karpatská sme uskutočnili vysprávky pneumatryskom (opravu výtlkov)

Podľa Orientačného časového plánu na rok 2008 do konca roka zrealizovali:

Švantnerova ul. - oprava chodníka

Zastávka MHD Nám. slobody smer Partizánska ul. - rekonštrukcia niky

Cesta k nemocnici od č. 27 – 35 a za materskou školou dobudovanie chodníka

Buková ul. - oprava chodníkov a odvodnenie

Mesto Banská Bystrica na veľtrhu FOR ARCH

Na 11.medzinárodnom veľtrhu stavebníctva FOR ARCH Slovakia sa 22.apríla 2008 prezentovalo aj mesto Banská Bystrica. V stánku ladenom do typických bielo-červených farieb nechýbali fotografie mapujúce kultúrny, spoločenský a športový život v meste. Návštevníkov zaujímali informačné panely o investičných príležitostiach v Banskej Bystrici a zaujímavosťou bola aj funkčná maketa jedinečného vodného žľabu na splavovanie rovnaného dreva. Originál nachádzajúci sa v doline Rakytovo pri Dolnom Harmanci vybudovali pravdepodobne v 19.storočí. Vďaka iniciatíve mesta vznikol zámer opravy vodného žľabu v náklade jeden a pol milióna korún ako súčasť projektu :

“Rozvoj turistickej infraštruktúry mesta Banská Bystrica“.

V stánku mesta získali návštevníci veľtrhu informácie o historických a prírodných krásach Banskej Bystrice a okolia, o pamätihodnostiach a možnostiach využitia voľného času v letnej i zimnej sezóne. K dispozícii boli aj informácie pre potenciálnych investorov a nechýbala ani vízia mesta zhrnutá do 13 projektov vrátane budovania Hronského nábrežia, či terminálu hromadnej dopravy.

Súťaž „Aj odpad má svoje miesto“

Banská Bystrica žila v aprílových dňoch 11. ročníkom medzinárodného veľtrhu stavebníctva FORARCH Slovakia. Organizátor podujatia zároveň pripravil súbežne s najväčšou ekologickou výstavou recyklácie a zhodnocovania odpadov aj podujatie pod názvom „Aj odpad má svoje miesto“. Mesto Banská Bystrica v stredu 23.apríla spolu

s mestami Nitra a Prešov súťažilo v zbere separovaného odpadu. Banskobystričania mohli od 8.30 do 16.30 hod. nosiť papier, sklo, plasty, či elektroodpad do zberného dvora Dechetteries v Radvani. V súťaži vyhráva mesto, ktoré bude mať v konečnom hodnotení na svojom konte najviac bodov, pričom polovicu bodov získava mesto práve za množstvo zozbieraného odpadu, ktorý obyvatelia prinesú v stredu na zberné miesto. Druhá polovica bodov pribudne na konto mesta vďaka množstvu vyseparovaného odpadu za prvý štvrtrok 2008 na obyvateľa. Primátor Banskej Bytrice Ivan Saktor vyzval obyvateľov mesta pod Urpínom k aktivite v tejto súťaži len pár dní po skončení akcie „Za krajšie mesto“ a symbolicky - 22. apríla, pri príležitosti Dňa zeme s nádejou, že to bola práve Banská Bystrica, ktorá v súťaži o čistejšie mesto získa prvenstvo. Garantom súťaže bol v Banskej Bystrici Referát životného prostredia Mestského úradu a podrobnosti našli záujemcovia aj na www.banskabystrica.sk

Dohoda o spolupráci Mesta a Univerzity Mateja Bela

Dňa 31. marca 2008 bola na pôde Rektorátu UMB podpísaná Dohoda o spolupráci medzi Mestom Banská Bystrica a Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici za účasti: primátora mesta Banská Bystrica Mgr. Ivana Saktora, viceprimátora mesta Roberta Kazíka, rektorky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc. a členov vedenia UMB. Predmetom dohody je vzájomná spolupráca účastníkov tejto dohody v oblasti: spoločného postupu a vzájomnej podpory pri riešení otázok rozvoja mesta a univerzity, rozvoja výchovno-vzdelávacieho procesu a výskumu na Univerzite Mateja Bela, vrátane poskytovania a vytvárania podmienok pre vykonanie odbornej praxe študentov, spolupráce na vybraných projektoch týkajúcich sa rozvoja Mesta Banská Bystrica.

Mestské zastupiteľstvo rokovalo v roku 2008 v tomto poradí a termínoch:

11. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 29.1.2008,
12. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 4.2.2008,
13. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 27.3.2008,
14. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 20.5.2008,
15. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 24.6.2008,
16. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 26.8.2008,
17. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 21.10.2008,
18. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - 2.12.2008,
18. zasadnutie Mestského zastupiteľstva - pokračovanie - 16.12.2008

Materiály, uznesenia a programy zo zasadnutí zastupiteľstva budú súčasťou prílohy ku kronike mesta, aj ako archívny materiál.

Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici

Mestské zastupiteľstvo v zmysle § 9 zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov uznesením č. 568/2006-MsZ z 24.8.2006 schválilo vytvorenie 4 volebných obvodov pre voľby do MsZ na volebné obdobie 2006-2010. V jednotlivých volebných obvodoch boli zlúčené viaceré mestské časti nasledovne:

- **volebný obvod č. 1 – Banská Bystrica, Majer, Senica, Šalková – 7 poslancov,**
- **volebný obvod č. 2 – Kráľová, Iliáš, Kremnička, Rakytovce – 3 poslanci,**
- **volebný obvod č. 3 – Radvaň, Podlavice, Skubín – 11 poslancov,**
- **volebný obvod č. 4 – Rudlová, Sásová, Kostiviarska, Jakub, Uľanka – 10 poslancov.**

Pre volebné obdobie 2006-2010 navrhuje zriadiť v zmysle ustanovenia § 23 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a Štatútu mesta Banská Bystrica nasledovné Výbory mestských častí v zložení:

Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici pozostáva z 31 poslancov zvolených v 4 obvodoch. Najmenším obvodom je Kráľová, Iliáš, Kremnička, Rakytovce a zastupujú ho traja poslanci, najväčším je volebný obvod Radvaň, (Fončorda), Podlavice, Skubín, ktorý zastupuje 11 poslancov. V Mestskom zastupiteľstve v Banskej Bystrici sedí 10 lekárov Al Khouri, Čarský, Bucek, Hlaváč, Bielik, Budaj, Mečiar, Hudec, Slobodník a Šulaj .

Mestských občanov zastupovali v roku 2008 zvolení poslanci :

Poslanci za volebný obvod č. 1 - Banská Bystrica (staré mesto, Uhlisko, Prednádražie, Šalková, Senica, Majer)

1. Viera Dubačová
2. Ing. Mgr. Pavol Katreniak
3. Ing. Zdenko Haring
4. MUDr. Ihsan Al Khouri, PhD.
5. MUDr. Stanislav Čarský, PhD.
6. MUDr. Michal Bucek
7. MUDr. Marián Hlaváč

Poslanci za volebný obvod č. 2 - Kráľová, Iliáš, Kremnička, Rakytovce

1. Ing.arch. Ľudmila Priehodová
2. Milan Smädo
3. Ing. Jozef Haško

Poslanci za volebný obvod č. 3 - Radvaň, (Fončorda), Podlavice, Skubín

1. Ľubomír Motyčka
2. MUDr. Peter Bielik, PhD.
3. RNDr. Ladislav Topoľský
4. PhDr. Ľubica Laššáková
5. Doc.RNDr. Katarína Čižmárová, CSc.
6. MUDr. Jozef Budaj
7. MUDr. Peter Mečiar

8. MUDr. Peter Hudec
9. MUDr. Ladislav Slobodník
10. Ing. Martin Baník
11. Mgr. Asen Almáši

Poslanci za volebný obvod č. 4 - Sásová, Rudlová, Uľanka, Jakub, Kostiviarska

1. Pavol Bielik
2. Mgr. Vladimír Pirošík
3. Ing. Milan Lichý
4. Ing. Tomáš Novanský
5. MUDr. Ján Šulaj, PhD.
6. Ing. Martin Turčan
7. Ing. Peter Lačný
8. Ing. Beata Hirt
9. Róbert Kazík
10. Jakub Gajdošík

Klientske centrum Mestského úradu

Od začiatku februára 2008 začalo fungovať na Mestskom úrade na Ul. ČSA 26 tzv. Klientske centrum. Celkovo deväť pracovníkov centra denne poskytne tlačivá a žiadosti a prevezme podnety občanov. Vybavia tu napr. podklady na územné rozhodnutia a stavebné povolenia, výrub drevín, odvoz smetí, poplatky za odpad, miestne dane, riešenie sťažnosti na silný zápach, nadmerný hluk či neodhrabané chodníky, rozkopávky, parkovanie, osvetlenie, mestskú dopravu, zeleň, ihriská, sociálnu pomoc starším, poradenstvo majiteľom a pod. Klientske centrum je otvorené každý pracovný deň od 7.30 do 17.00 (v piatok do 16.00). Jeho súčasťou je aj bezplatná telefonická linka 0800 141 514. Pri jeho zriaďovaní vychádzala radnica aj zo skúseností iných slovenských miest a jej cieľom je poskytovať služby občanom v takom rozsahu, aké nemá žiadne krajské mesto na Slovensku. Vedenie Banskej Bystrice si v tejto súvislosti stanovilo sedem úloh:

1. Zabezpečiť profesionálnu informačnú službu
2. Zabezpečiť servis pre klientov každý pracovný deň
3. Poskytnúť klientom primerané pohodlie
4. Zabezpečiť centrálny výber daní a poplatkov
5. Obmedziť pohyb klientov po budove MsÚ
6. Zabezpečiť primeranú spätnú väzbu

Obyvatelia mesta by tam mali vybaviť všetky záležitosti, pre ktoré prišli na magistrát. Služby im poskytnú pracovníci, ktorí prešli kvalitným školením zameraným na profesné a komunikačné zručnosti.

K dispozícii sú aj manuály zamerané na každú z bežných činností, ktoré vykonávajú pracovníci MsÚ. Pre klientov je v centre pripravené aj miesto na sedenie s občerstvením z automatu. Všetkým Banskobystričanom bude naďalej slúžiť aj informačný kiosk.

Hlavným cieľom klientskeho centra je „vybudovať iný vzťah medzi občanom a úradom,“ a podľa primátora Ivana Saktora sa otvorením centra podarilo splniť jeden z predvolebných sľubov.

Pri príležitosti otvorenia klientskeho centra udelil riaditeľ slovenskej pobočky firmy TÜV Süd Slovakia s.r.o. Rudolf Žiak banskobystrickému MsÚ i Penziónu Jeseň certifikát kvality ISO 9001:2001.

ROZVOJOVÝ PROGRAM na roky 2008 - 2010 - 2014

Banská Bystrica patrí medzi významné kultúrne, vedecké a vzdelávacie centrá čím sa stáva prirodzeným lídrom stredného Slovenska a do budúcnosti ba sa mala stať jeho tretím metropolitným centrom. Banskú Bystricu musíme chápať ako mesto ľudí, umožňujúce bývať, pracovať, vzdelávať sa relaxovať a poskytovať širokú škálu služieb a možností. Spoločným úsilím vedenia mesta, poslancov MsZ, odbornej verejnosti i zástupcov tretieho sektora je dosiahnuť, aby život v Banskej Bystrici už v blízkej budúcnosti nabral ešte väčšiu dynamiku a dostal vsutku ľudský rozmer.

Preto všetci zúčastnení pripravili spoločný dokument primátora mesta, zvolených poslancov mestského zastupiteľstva, zástupcov tretieho sektora a externých odborníkov na regionálnu a komunálnu politiku, ktorý definuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja mesta Banská Bystrica, v ekonomickej a sociálnej oblasti, vrátane kultúrnych aktivít a využitia kultúrno-historického potenciálu. Ich mottom sa stalo vyhlásenie: „Chceme aby Banská Bystrica bola mestom, do ktorého sa oplatí prísť, zostať ale sa aj vrátiť“.

Obsah rozvojového programu mesta zahŕňa :

- 1) Urbanizmus
- 2) Doprava
- 3) Životné prostredie a odpadové hospodárstvo
- 4) Školstvo, mládež a šport
- 5) Kultúra
- 6) Sociálna starostlivosť
- 7) Poriadok a bezpečnosť
- 8) Manažment a mestský úrad
- 9) Bytová výstavba
- 10) Vzťahy s verejnosťou, informačný a komunikačný systém
- 11) Projekty
- 12) Zahraničné vzťahy

Mestské zastupiteľstvo v roku 2008 prijalo tieto VZN

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 26 /2008 o zápise do 1. ročníka základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.1.2009

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 25/2008, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 12/2008, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti Územného plánu aglomerácie Banská Bystrica podľa Zmeny a doplnky XXXI. etapa, Pršianska terasa.

Účinnosť od: 1.1.2009

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 24/2008, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti Územného plánu aglomerácie Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXX. etapa, lokalita č. 171 Podlavice – Na Stráni

Účinnosť od: 1.1.2009

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 23/2008 o zabezpečovaní sociálnych služieb krízovej intervencie u poskytovateľov sociálnych služieb v meste Banská Bystrica.

Účinnosť od: 1.1.2009

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 22/2008 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.1.2009

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 21/2008 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady

Účinnosť od: 1.1.2009

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 20/2008, ktorým sa menia niektoré Všeobecne záväzné nariadenia Mesta Banská Bystrica v súvislosti so zavedením meny euro v Slovenskej republike

Účinnosť od: 14.11.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2008, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.16/2008 o určení výšky poplatkov pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 14.11.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 18/2008, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 14/2008 o určení školských obvodov v meste

Účinnosť od: 1.10.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 16/2008 o určení výšky poplatkov pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 6.10.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 15/2008, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 152/2005, ktorým bola vyhlásená záväzná časť Územného plánu zóny Pršianska terasa - Banská Bystrica - Zmeny a doplnky.

Účinnosť od: 1.8.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 14 /2008 o určení školských obvodov v meste

Účinnosť od: 1.8.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 13/2008, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti ÚPN a Banská Bystrica, Doplnok XXXII. etapa – lokalita č.170 Banská Bystrica – Most Iliáš

Účinnosť od: 1.8.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 12, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti Územného plánu aglomerácie Banská Bystrica podľa Zmeny a doplnky XXXI. etapa, Pršianska terasa.

Účinnosť od: 1.8.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 11/2008, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky Blok VII. - Kollárova ulica

Účinnosť od: 13.6.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 10/2008 “Trhový poriadok trhoviska na Jilemnického ul. v Banskej Bystrici”

Účinnosť od: 5.5.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 9/2008 o zriaďovaní a užívaní stanovíšť taxislužby na území mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 5.5.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č.8/2008 o tvorbe, údržbe a ochrane zelene

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 7/2008 ktorým sa vyhlasujú záväzné časti Územného plánu centrálnej mestskej zóny Banská Bystrica, Zmeny a doplnky časť Námestie Štefana Moyses

Účinnosť od: 5.5.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 6/2008, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu CMZ Banská Bystrica Zmeny a doplnky časť Hronské predmestie

Účinnosť od: 5.5.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č.5/2008, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti ÚPN a Banská Bystrica, Doplnok XXVII. etapa, lokalita č.163 a lokalita č.164

Účinnosť od: 5.5.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č.4/2008, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti ÚPN a Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXVI. etapa - lokalita č.162

Účinnosť od: 22.2.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 3/2008 “Trhový poriadok trhoviska pred Obchodným domom PRIOR, a.s. , Robotnícka 2, Banská Bystrica”

Účinnosť od: 22.2.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 2/2008 “Trhový poriadok trhoviska na Hornej 4 – pod bránou, Banská Bystrica”

Účinnosť od: 22.2.2008

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica “Trhový poriadok trhoviska pred Nemocnicou F. D. Roosevelta, Nám. L. Svobodu 1, Banská Bystrica”

Účinnosť od: 11.1.2008

Poslanecký klub SDKÚ-DS v MsZ a zmena Štatútu mesta

Návrh na zmenu Štatútu mesta a volebných obvodov zo dňa 4. januára 2008 od poslanca Ing. Martina Baníka. V minulom funkčnom období odporučilo MsZ svojim uznesením č. 568/2006 z 24. 8.2006 terajšiemu poslaneckému zboru mesta riešiť zmenu Štatútu mesta a volebných obvodov. Od roku 2005 sa spoločne s Ing. arch. Ludmilou Priehodovou usiluje o zmenu volebných obvodov, čím chce odstrániť deformácie, ktoré boli prijaté MsZ v roku 2002. Schválené rozdelenie volebných obvodov vyplývalo z nesprávneho výkladu zákonov NR SR č. 453/2001 Z.z. a č. 346/1990 Zb. Podľa plánu práce poslanci predložili 29.1.2008 MsZ návrh zmien Štatútu mesta a volebných obvodov. Prvá zmena bude veľmi jednoduchá, zmeníme formuláciu mestskej časti za formuláciu časti mesta. Dôvodom je skutočnosť, že z nesprávneho výkladu tejto formulácie vznikli v minulosti nesprávne rozhodnutia, ktoré následne vnášali do samosprávnych konaní chaos a určitú mieru nespravodlivosti. Taktiež majú ambíciu definovať urbanistické celky, ktoré v meste postupne vznikli v posledných rokoch. Pri zmene volebných obvodov chcú :

1. odstrániť neprirodzené rozdelenie urbanistických celkov
2. znížiť veľký počet mandátov, t.j. zmenšiť súčasné volebné obvody
3. vytvoriť volebné obvody, ktoré majú rovnaký charakter osídlenia (vidiecke sídla, staré mesto, sídliská...)

Pozn. Zákon neumožňuje, aby vznikol volebný obvod s jedným mandátom (jedným poslancom)

Poslanecký klub SDKÚ-DS v MsZ tvoria poslanci : Ing. Martin Baník – predseda, členovia - MUDr. Michal Bucek, Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc., Ing. Martin Turčan

Od konania Miestnej konferencie SDKÚ-DS v Banskej Bystrici predsedníctvo zasadalo pravidelne k riešeniu aktuálnych problémov a zároveň si stanovilo systém stretávania sa pred rokovaniami mestského zastupiteľstva v snahe zjednotiť si názory a postoje k materiálom, ktoré boli predmetom rokovania zastupiteľstva. Celkovo sa predsedníctvo MZ SDKÚ-DS v BB stretlo v uvedenom období 16 krát (13.3., 19.3., 2.4., 23.4., 7.5., 12.6., 23.7., 18.9, 1.10., 11.10., 13.11., 22.1., 13.2., 4.3., 19.3., 23.4.).

Na prvom stretnutí bol za podpredsedu zvolený Viktor Marko a za pokladníka Marián Čema. Predmetom rokovaní predsedníctva boli informácie poslaneckého klubu z rokovaní komisií Ms Zastupiteľstva ako aj zastupiteľstva samotného, Martin Baník informoval o rokovaní krajského predsedníctva SDKÚ-DS vo Zvolene.

Predsedníctvo SDKÚ od svojho zvolenia sa snažilo nadviazať užšiu spoluprácu s politickými stranami pôsobiacimi na území Banskej Bystrice, keď prvé stretnutie s predsedami politických strán bolo iniciované predsedom Stanom Rajnohom 16.4. v hoteli Lux. Predsedníctvo sa snažilo nadviazať spoluprácu i s predsedami miestnych zväzov a okresných rád SDKÚ-DS v Banskobystrickom kraji. Takýchto stretnutí bolo niekoľko, MZ SDKÚ-DS tým inicioval začatie rozhovorov o príprave volieb do VÚC v Banskobystrickom kraji, o programe vo voľbách do VÚC a predmetom bolo tiež hodnotenie situácie v Banskobystrickom kraji. Predsedníctvo rokovaniami poverilo Martina Baníka a Stana Rajnohu. Vo februári bolo organizované stretnutie predsedov okresných rád vo Fuggerovom dvore v Selciach.

Uskutočnilo sa niekoľko stretnutí s primátorom mesta s predmetom fungovania klubu SDKÚ-DS v mestskom zastupiteľstve, Martin Baník a Stano Rajnoha iniciovali stretnutie s Janou Orlickou k príprave kandidatúry mesta na Európske hlavné mesto kultúry v roku 2013.

Z hľadiska kontaktov s členskou základňou a sympatizantmi SDKÚ-DS v Banskej Bystrici:

- 20.5. predsedníctvo zorganizovalo na plážovom kúpalisku „Modrý deň“. Išlo o veľmi vydarenú akciu, ktorá bola pozitívne vnímaná najmä sympatizantmi SDKÚ-DS. Zúčastnili sa jej aj Mikuláš Dzurinda, Ivan Mikloš, pani poslankyňa Vášáryová, Ľudovít Kaník a samozrejme predseda regionálneho zväzu SDKÚ-DS Jozef Mikuš.
- 16.8. členovia predsedníctva – Michal Bucek a Stano Rajnoha zorganizovali na zimnom štadióne hokej Hráči NHL a Benefícia. Napriek tomu, že akcia nebola pod značkou SDKÚ-DS, zúčastnili sa jej Mikuláš Dzurinda a Ivan Mikloš a mala celkovo dobrý ohlas vo verejnosti.
- 18.11. sa uskutočnilo stretnutie členskej základne
- 11.12. sa uskutočnilo vo Zvolene za účasti Ivety Radičovej a Ivan Mikloša Vianočné stretnutie členov v DJGT Zvolen
- v predvianočnom týždni bol organizovaný vianočný punč na námestí v Banskej Bystrici

Bilancia Klubu Banskobystrická alternatíva za rok 2008

Banskobystrická alternatíva (BBA) je šesťčlenný klub nezávislých poslancov Mestského zastupiteľstva (Viera Dubačová, Beata Hirt, Pavol Katreniak, Milan Lichý, Vladimír Pirošík, Ľudmila Priehodová) v Banskej Bystrici (MsZ), ktorý predkladá každoročne v decembri verejný odpočet svojej činnosti. Pravidelné verejné skladanie

úctov robí BBA ako jediný z piatich poslaneckých klubov v MsZ a ako jedna z mála poslaneckých skupín na Slovensku.

V roku 2008 mali v BBA dva základné ciele: 1. presadzovanie dobrých a verejnoprospešných rozhodnutí celomestského charakteru v MsZ a 2. riešenie konkrétnych komunálnych problémov v jednotlivých mestských častiach. V MsZ predložili 109 rôznych uznesení a pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Prioritou ich snaženia aj v roku 2008 bolo presadzovanie efektívneho a transparentného hospodárenia s mestským majetkom a dobrého a vyváženého územného rozvoja mesta. V obidvoch prípadoch obhajovali zodpovedný konzervatívny prístup. Pri nakladaní s majetkom zároveň dôsledne trvali na určovaní predajných cien čo najvýhodnejších pre mesto a na eliminácii akýchkoľvek výnimiek. Štyrikrát sa v priebehu roku 2008 pokúšali, zatiaľ vždy neúspešne, o väčšie využívanie obchodných verejných súťaží pri odpredajoch mestského majetku. Pozmeňujúce návrhy BBA na navýšenie predajnej ceny, ktoré boli príležitostne schválené v MsZ, resp. v jeho poradných orgánoch, však priniesli do rozpočtu mesta takmer 3,3 milióna korún. Pri územnom rozvoji navrhli založenie dočasnej odbornej komisie odborníkov na vyhodnotenie 515 pripomienok občanov a organizácií, ktoré došli na jeseň 2008 ku Konceptu nového územného plánu (ÚPN). Ku Konceptu ÚPN zároveň sami spracovali 23 pripomienok.

V oblasti informovanosti vypracovali a na tretí pokus presadili novelizáciu Zásad informačného systému mesta. Na webstránke mesta sa tým začali zverejňovať zmluvy, faktúry, dotácie, správy hlavného kontrolóra a zápisnice, čo sprehľadňuje fungovanie samosprávy a prispieva k verejnej diskusii o efektívnosti pri správe mestského majetku.

V oblasti účasti verejnosti na rozhodovaní iniciovali tzv. Hyde park - Slovo pre verejnosť, ako štandardný bod každého zasadnutia MsZ, prinášajúci možnosť pre kohokoľvek vystúpiť so svojím problémom. Rovnako z ich iniciatívy sa v Banskej Bystrici spustila jedinečná tradícia systematického predstavovania činnosti charitatívnych a neziskových organizácií a občianskych iniciatív priamo na rokovaní MsZ. Iniciovali obnovenie pôsobenia verejného ochrancu práv (ombudsmana) na Mestskom úrade. V rámci rozpočtu mesta na roky 2008 a 2009 posilnili možnosti adresnej podpory kvalitnej kultúry a komunitných sídliskových projektov, a to zdvojnásobením výdavkových položiek na granty kultúrnej komisie MsZ (z 1, 2 milióna na 2, 5 milióna korún) a navýšením príspevkov na fungovanie občianskych rád. Rovnako sa podarilo vyčleniť 2 milióny korún a tiež prísľub systémovej podpory do budúcnosti pre realizáciu nových cyklochodníkov.

Svojimi pripomienkami vylepšili viaceré dokumenty orgánov mesta, napr. Štatút mesta, rokovacie poriadky MsZ a komisií, Zásady rozpočtového hospodárenia či dôležité všeobecne záväzné nariadenie č. 22/2008 o dotáciách, ktoré zjednodušili a stransparentnili zavedením povinnosti deklarácie konfliktu záujmov pre jednotlivých žiadateľov. Iniciovali založenie Ceny mesta a tiež spracovanie dokumentu starostlivosti o dreviny.

Počas celého roku 2008 viedli boj proti byrokracii a neadresnosti na Mestskom úrade (MsÚ). Navrhli napr. zjednodušenie šikanózneho systému odpúšťania poplatku za

komunálny odpad pre osoby dlhodobo žijúce v zahraničí, povinnosť zamestnancov MsÚ podpisovať sa pod svoje oficiálne písomné výstupy a tiež povinnosť úradníkov MsÚ odpovedať do siedmich dní na otázky položené zo strany občanov na webstránke mesta. Prišli rovnako s návrhom na založenie dlhodobého programu boja proti chudobe.

Vzhľadom na to, že zo 109 podnetov, ktoré BBA predložila v roku 2008 do MsZ, viac ako dve tretiny neboli zo strany koalíčných poslancov z klubov Smer - SNS a Bystričan schválené, desiatky ďalších ich návrhov sa do praxe nepremietli. Pozornosť zároveň venovali jednotlivým komunálnym nedostatkom na sídliskách a v mestských častiach. V MsZ v tejto súvislosti predložili 99 interpelácií a množstvo ďalších žiadostí, sťažností a podnetov. Od apríla 2007 nepretržite prevádzkovali tzv. Občiansku poradňu BBA, v rámci ktorej každý štvrtok od 15.30 do 17.00 hodine na MsÚ riešili problémy obyvateľov mesta. V roku 2008 tam poskytli radu a usmernenie 157 návštevníkom. Aktívne pracovali vo volebných obvodoch, občianskych a školských radách, komisiách a vo výboroch mestských častí. Sprostredkovali pre mesto dar zo strany súkromného investora - moderné detské ihrisko v hodnote 300 tisíc korún na sídlisku Rudlová - Sásová.

Vyjadrovali sa tiež k celospoločenským otázkam. Zvolali štyri verejné zhromaždenia k výročiam - sviečkovej manifestácie (25. marec), sovietskej okupácie (21. august), vzniku Československa (28. október) a Nežnej revolúcie (17. november) a zorganizovali štyri diskusie - „Je Bystrica mestom, ktoré mám rád?“ (10. apríl), „Naša vízia mesta“ (15. máj), „Spomienka na nedožité 62. narodeniny Jána Langoša“ (2. august) a „Najväčšie omyly nového územného plánu“ (15. október). Banskobystrická alternatíva (BBA) sa sformovala v priebehu roku 2006 ako občianska iniciatíva jedenástich Banskobystričanov rôznych profesií, ktorí mali blízko k hodnotám verejnej služby, transparentnosti a otvorenosti a ktorí sa rozhodli vyjadriť svoju nespokojnosť s dovtedajším stavom vecí verejných v meste kandidovaním do Mestského zastupiteľstva. V roku 2008 BBA pôsobil ako šesťčlenný klub nezávislých poslancov Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici s týmito členmi: Viera Dubačová, Beata Hirt, Pavol Katreniak, Milan Lichý, Vladimír Pirošík, Ľudmila Priehodová.

Poslanecký klub BBA si pre obdobie rokov 2007 - 2010 stanovil nasledujúce priority: budovanie otvorenej samosprávy, skvalitňovanie informovanosti občanov o dianí v meste, účasť verejnosti na rozhodovaní, odstraňovanie korupčného priestoru, zhodnocovanie majetku mesta a mestských firiem, zlepšovanie životného prostredia, vyvážené územné plánovanie, podporu kultúry, kultúrnosti, ochranu pamäti a úctu k hodnotám ducha i tela.

V Mestskom zastupiteľstve (MsZ) prinášali vlastné návrhy a podporovali všetky návrhy Mestského úradu (MsÚ) a primátora mesta, ktoré boli v súlade s uvedenými prioritami. Zároveň dôsledne oponovali tie návrhy, ktoré sa s princípmi spoločného dobra a užitočnosti pre Banskú Bystricu rozchádzali. K najväčším trecím plochám medzi vedením mesta a klubom BBA dochádzalo v súvislosti s odpredajom mestského

majetku a územným plánovaním. Najbližším partnerom BBA v MsZ bol Klub nezávislých poslancov (Pavol Bielik, Zdenko Haring) a príležitostne klub SDKÚ (Martin Baník, Michal Bucek, Katarína Čižmarová, Martin Turčan). Už za prvý rok svojho pôsobenia predložili zástupcovia BBA v MsZ vyše sto rôznych uznesení a pozmeňujúcich návrhov. Približne tretina z nich bola schválená. V oblasti otvorenej samosprávy, informovanosti a participácie presadili viacero konkrétnych krokov. Verejnosť môže počas rokovania MsZ sedieť už aj priamo vo Veľkej sieni MsÚ a nielen na kapacitne nedostatočnom balkóne. Počas každého zasadnutia MsZ je k dispozícii pre verejnosť jedna kópia materiálov, ktoré sú predmetom rokovania poslancov. Priebežne sa dopĺňa obsah webových stránok mesta, a to napr. o zápisnice z rokovania odborných komisií, podrobnosti o pridelených dotáciách, zoznam najväčších neplatičov, informácie o mestských firmách a ďalších organizáciách, zápisy do mestskej kroniky, elektronickú verziu historicko-popularizačnej revue Permon, „povinné“ odpovede zamestnancov MsÚ na príspevky vo webovom diskusnom fóre a pod. Zásadnou zmenou na webstránke mesta, zrealizovanou z iniciatívy BBA, bolo zriadenie elektronickej úradnej tabule a zverejnenie GIS portálu, systému územného plánu a územnoplánovacích dokumentácií.

Kontaktné informácie:

Viera Dubačová - dubacova@bbalternativa.sk, 0918 636 344,

Beata Hirt - hirt@bbalternativa.sk, 0908 086 216,

Pavol Katreniak -katreniak@bbalternativa.sk, 0915 801 903,

Milan Lichý -lichy@bbalternativa.sk, 0905 552 236,

Vladimír Pirošík - pirosik@bbalternativa.sk, 0905 786 701,

Eudmila Priehodová - priehodova@bbalternativa.sk, 0908 948 223.

Proces prerokovania Konceptu nového územného plánu.

Nadštandardným spôsobom vychádzajúcim v ústrety občanom sa rozhodlo Mesto Banská Bystrica prerokovať koncept svojho územného plánu v lehote 90 dní oproti zákonom stanovenej lehote 30 dní. Občania mohli do konceptu nahliadnuť každý pracovný deň v Klientskom centre a samotný koncept verejne prerokovávať v podvečerných hodinách v jednotlivých častiach mesta. Územný plán patrí k základným dokumentom rozvoja obce, podľa ktorého sa v zmysle stavebného zákona riadi rozvoj obce a celá stavebná činnosť na katastrálnom území obce. Obec je orgán územného plánovania a v rámci prenosu kompetencií má aj kompetencie stavebného úradu. Pred tým, ako územný plán nadobudne právoplatnosť, musí prejsť procesom spracovania v zmysle stavebného zákona. Koncept územného plánu variantne rieši úlohy zadefinované v zadaní na katastrálnom území obce.

Oznámenie o prerokovaní Konceptu bolo zverejnené na úradnej tabuli Mesta Banská Bystrica, na oficiálnej internetovej stránke mesta, v jednotlivých mestských častiach na informačných tabuliach a v médiách.

V dňoch 13. augusta, 20. augusta a 10. septembra bolo možné do „Konceptu“ nahliadnuť v priestoroch Klientskeho centra až do 23,00 hod. Koncept bol zároveň zverejnený na internetovej stránke Mesta Banská Bystrica 90 dní odo dňa oznámenia, t.j. od 23. júla do 23. októbra 2008. Verejné prerokovanie Konceptu Územného plánu Mesta Banská Bystrica sa uskutočnilo 10. septembra 2008. Pre dotknuté obce, samosprávny kraj, dotknuté orgány, organizácie a samosprávu to bude v priestoroch magistrátu. Pre verejnosť, pre právnické a fyzické osoby sa verejné prerokovanie uskutočnilo rovnako 10. septembra 2008 v podvečerných hodinách v objekte ECC na Námestí Slobody. Oboznámenie širšej verejnosti s Konceptom Územného plánu mesta Banská Bystrica sa uskutočnilo podľa volebných obvodov:

Centrum	ZŠ Bakossova	22. septembra 2008 o 17,00 hod.
Radvaň	ZŠ Radvanská	23. septembra 2008 o 17,00 hod.
Sásová	ZŠ Sitnianska	24. septembra 2008 o 17,00 hod.
Fončorda	ZŠ Spojová	25. septembra 2008 o 17,00 hod.

Mesto Banská Bystrica vyzvalo verejnosť, aby sa ku Konceptu Územného plánu vyjadrila písomnou formou. Vyjadrenie bolo potrebné doručiť na adresu magistrátu v termíne do 90 dní odo dňa zverejnenia návrhu t.j. do 23. októbra 2008, v prípade poštového podania je potrebné písomné stanovisko zaslať tak, aby bolo doručené na úrad v stanovenej lehote do 23. októbra 2008.

Poslanecká bilancia

Koniec roka je príležitosťou na bilancovanie a zhodnotenie činnosti snád' v každej oblasti nášho života. Počas roka sa magistrátu podarilo doriešiť niektoré aktivity z predchádzajúceho obdobia, pripraviť a realizovať nové projekty aj vďaka pomoci a podpory poslaneckých klubov. Snahou aktivít a podnetných diskusií zástupcov poslaneckých klubov, mnohokrát o problematických otázkach, bolo v konečnom dôsledku prispieť k skvalitneniu života v Banskej Bystrici. Ako svoju činnosť v roku 2008 hodnotili jednotlivé poslanecké kluby? Za poslanecký klub Bystričan sa vyjadril jeho predseda Milan Smädo: „V roku 2008 poslanecký klub Bystričan v prvom rade stál za akciami a hlasovaniami, ktoré podporovali rozvoj Banskej Bystrice, či na poli kultúry, dopravy, športu čiže tam, kde to prinášalo zamestnanosť občanov. Zodpovedne sme vo volebných obvodoch prejednávali ÚPN mesta. Z predvolebných príslubov sme do reality premietli mnohé stavby a akcie, ktoré prinášali občanom nové parkovacie miesta, napr. parkovisko Rudohorská, Podháj, komunikácie napr. Laskomerská dolina, Čerešňová ulica i detské ihriská napr. Radvaň, Podháj. Nie sme spokojní s rozvojom cestovného ruchu, kde sa zatiaľ urobilo veľmi málo. Je to jedna z prvoradých oblastí, v ktorej máme potenciál na to, aby sme ju v Banskej Bystrici skvalitnili.“ Spoločné stanovisko nám poskytol aj poslanecký klub Banskobystrická alternatíva: „Poskytli sme radu 152 návštevníkom našej pravidelnej občianskej poradne. Podali sme 72 interpelácií. Chránime mesto pred jeho rozpredávaním a pred

zlými stavebnými zámermi (hotel vedľa Pamätníka SNP, nadstavba Piora). Na webstránke mesta sa vďaka nám zverejňujú zmluvy, faktúry, dotácie a zápisnice, čo sprehľadňuje fungovanie samosprávy. Iniciovali sme obnovenie úradu ombudsmana v meste a tiež spracovanie dokumentu starostlivosti o dreviny, etického kódexu poslanca a učebnice dejín mesta pre naše deti.“ Podľa Pavla Bielika z klubu nezávislých poslancov: „Klub nezávislých poslancov (poslanci Pavol Bielik a Zdenko Harnig) počas tohto roku pracoval predovšetkým v komisiách MsZ ako aj individuálne s občanmi pri riešení potrieb pre volebné obvody. Aktívne sme sa pripravovali a zúčastňovali rokovaní mestských zastupiteľstiev i napriek tomu, že sme boli len dvakrát prizvaní na rokovania poslaneckých klubov pred zastupiteľstvami. Naše návrhy, ktoré predkladáme v komisiách a zastupiteľstve, aj na základe požiadaviek občanov, väčšinou nie sú akceptované, lebo máme 'len dva' hlasy.“ Martin Baník, predseda poslaneckého klubu SDKÚ – DS: „Nepatrí sa, aby sme sami hodnotili výsledky práce a vzťah k nášmu mestu. Všetci štyria poslanci poslaneckého klubu SDKÚ-DS vykonávajú svoj mandát poctivo a s najlepším úmyslom. Takéto hodnotenie ponechávame na tých, ktorým je naša práca a úsilie určené – občanom nášho mesta. Príde čas, keď pred nich predstúpime a zodpovieme na otázky, čo sme počas svojho mandátu pre nich urobili. Poslanecký klub SMER - SNS sa do diskusie nezapojil. Banskobystričania môžu o svojich podnetoch a sťažnostiach diskutovať priamo s predstaviteľmi vedenia mesta (primátor, viceprimátor, prednosta, vedúci odborov). Stačí, ak svoj špecifický problém, či požiadavku telefonicky nahlásia na sekretariát primátora (048/4330103). Presné termíny stretnutí budú vopred zverejnené na oficiálnej webovej stránke mesta www.banskabystrica.sk

Pilotný projekt implementácie programového rozpočtovania na Slovensku.

„Sme jednou z 30 samospráv, ktoré sú súčasťou pilotného projektu implementácie programového rozpočtovania na Slovensku. Máme tým čiastočne uľahčenú situáciu, pretože programový rozpočet zostavujeme v spolupráci so spoločnosťou, ktorá pripravila pre Ministerstvo financií SR regulačný rámec pre implementáciu programového rozpočtovania. Momentálne sme v štádiu preklopenia rozpočtu roku 2008 do programovej štruktúry. Paralelne pracujeme aj na zostavovaní rozpočtov na roky 2009 až 2011 podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie,“ vyhlásila Beata Farkašová, vedúca Odboru ekonomiky a majetku Mestského úradu v Banskej Bystrici. Návrh mestského rozpočtu na roky 2009 – 2011 v októbri 2008 pripravoval ekonomický odbor banskobystrického magistrátu. Programové rozpočtovanie predpokladá realizáciu nových rozpočtových pravidiel. Programový rozpočet, zostavený v 16 programoch, bližšie špecifikujú podprogramy a prvky. Každý podprogram má svoj cieľ, merateľný ukazovateľ a finančné vyčíslenie. Na jeho koncipovaní sa podieľajú všetky odbory mestského úradu a organizácie zriadené mestom. Rozpočet sumarizuje Odbor ekonomiky a majetku MsÚ v Banskej Bystrici.

Pre nasledujúci rok bude predložený duálne: v korunách aj v eurách. Programové rozpočtovanie do rozpočtu samosprávy vnáša viac transparentnosti.

"Myslím si, že nový spôsob zostavovania rozpočtu nám postupne ponúkne celú škálu výhod a poskytne nový rozmer v zmysle používania verejných zdrojov pri napĺňaní deklarovaných cieľov a zámerov." - dodáva Beata Farkašová. Programový rozpočet sa zostavuje na základe platnej účtovnej legislatívy, ktorá sa týka nielen mesta, ale aj príspevkových a rozpočtových organizácií. Metodika je založená na aplikácii princípov medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor do národnej legislatívy, upravujúcej postupy účtovania a vykazovania, t.j. do všeobecne záväzného predpisu – opatrenia. Nový rozpočet obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch samosprávy, čo zvyšuje informačnú hodnotu dokumentu. Súčasne implementuje základy pre plánovanie výdavkov v strednodobom časovom horizonte s možnosťou konfrontácie plánov samosprávy so skutočnosťou. V praxi to znamená, že v rozpočte treba definovať výkonnosť samosprávy a monitorovať jej dosahovanie. Rozpočet je členený podľa odvetvovej štruktúry, t.j. výdavky sú zoskupené podľa oblasti kam smerujú. Návrh rozpočtu mesta Banská Bystrica na roky 2009 - 2011 prerokovali poslanci mestského zastupiteľstva 2. decembra 2008

Podpredseda vlády Ruskej federácie poďakoval v Banskej Bystrici za starostlivosť o pamätníky z 2. svetovej vojny

Medzivládna komisia pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ruskou federáciou zasadala 19. februára 2008 v Banskej Bystrici. Ruskú delegáciu viedol podpredseda vlády Sergej Evgenijevič Naryškin, ktorý v meste pod Urpínom rokoval aj s ministrom hospodárstva Ľubomírom Jahnátkom. Na 13. zasadnutí komisie sa zúčastnili aj predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš a banskobystrický primátor Ivan Saktor. Vývoz slovenských tovarov do Ruskej federácie sa podľa ministra Jahnátka medziročne zvýšil o 50 percent na 1,4 miliardy dolárov. Je to najmä vývoz automobilov, výrobkov elektrotechnického, strojárkeho a hutníckeho priemyslu. „Veľmi dôležité je v tovarovej výrobe, že máme garantované dodávky potrebných energonosičov.“ Slovensko chce s Ruskom spolupracovať aj v oblasti atómovej energetiky.

Podpredseda Naryškin počas rokovania komisie potvrdil, že Ruská federácia dodrží všetky kontrakty s našou krajinou v oblasti dodávky zemného plynu a ropy. Za dôležité v oblasti dopravy označil aj dobudovanie širokorozchodnej trate z Košíc do Bratislavy.

Na záver stretnutia s novinármi ocenil podpredseda Naryškin fakt, že sa komisia stretla v nádherom meste, akým je Banská Bystrica. „Naše krajiny majú spoločnú históriu. Mám predovšetkým na mysli druhú svetovú vojnu, Slovenské národné povstanie a účasť slovenského národa, ale aj vojakov z bývalého Sovietskeho zväzu na

oslobodzovacích bojoch. Ruská federácia je veľmi vdáčna slovenskému národu a jeho predstaviteľom za to, že majú snahu zachovať pamätníky na tieto udalosti.“

Po rokovaní komisie položili jej členovia kytice kvetov k pomníku Sovietskej armády na Námestí SNP v Banskej Bystrici.

Pomník Jánovi Langošovi

Banskobystrickí poslanci **8. februára 2008** rozhodli na 12. zasadnutí mestského zastupiteľstva o zmene miesta, na ktorom má stáť pomník Jánovi Langošovi. Pôvodne schválili, že bude umiestnený v parku pri Štátnej opere. Na tomto mieste stála v minulosti busta Ladislava Novomeského, ktorú odcudzil neznámy páchatel'. Rozhodnutie poslancov vyvolalo rôzne reakcie.

Okresná organizácia KSS iniciovala aj petičnú akciu proti umiestneniu pomníka Jánovi Langošovi do spomínaného parku. Na viceprimátora Róberta Kazíka sa v tejto veci obrátili aj členovia miestnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Po diskusii na februárovom zastupiteľstve, v ktorej vystúpili viacerí poslanci, schválilo mestské zastupiteľstvo uznesenie, podľa ktorého by mal pomník Jánovi Langošovi stáť v parku pred Hungáriou - Dexiou bankou tak, aby to nenarušilo mestom vyhlásenú súťaž na sochársko-architektonický návrh pomníka. Svoj návrh doručilo Mestskému úradu sedem autorov.

Primátor Ivan Saktor prijal banskobystrických gymnazistov

Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor 13. februára 2008 vo Veľkej sieni Mestského úradu prijal študentov Gymnázium J. G. Tajovského, ktorí pripravili týždenný výmenný pobyt pre tridsať študentov a troch pedagógov z družobnej francúzskej školy Lycée de Sèvres. Prijatie na pôde banskobystrického magistrátu bolo jedným z bodov ich bohatého týždenného programu. Od pondelka stihli absolvovať futbalový zápas, spoznávanie Banskej Bystrice súťažnou formou, vystúpenie školskej divadelnej skupiny (po francúzsky), vystúpenie folklórneho súboru Urpín, či návštevu Banskej Štiavnice a zavítali aj do hvezdárne Vartovka. Podľa Eleny Sasinkovej – koordinátorky bilingválnej sekcie gymnázia J.G.Tajovského pokračuje ich škola už pätnásty rok v projekte školských výmen s francúzskymi partnermi. Začiatky boli podľa jej slov ťažké, pretože francúzska strana pristupovala k projektu rezervovane, ale dnes sa situácia – aj po našom vstupe do EU zmenila natoľko, že žiaci a učitelia zo Sèvres prichádzajú do Banskej Bystrice s radosťou a veľkými očakávaniami.

Riaditeľka školy Tatiana Paľová ocenila na spolupráci s francúzskou stranou najmä fakt, že študenti prvého ročníka ich školy absolvujú recipročný pobyt vo Francúzsku. „Na začiatku školského roka sú to neraz mladí ľudia, ktorí s francúzskym jazykom

nemajú skúsenosti a napriek tomu, po polroku dokážu komunikovať bez väčších problémov.“

Gymnazisti z Banskej Bystrice zavítali do Sèvres v apríli. Mesto Sèvres je jedným z parížskych predmestí a študenti budú teda spoznávať hlavne Paríž. Navštívia aj svetoznámú porcelánku v Sèvres.

Posolstvo olympijskému Pekingú šírili žiaci banskobystrických škôl

Žiaci a študenti banskobystrických škôl prevzali 13. februára 2008 na pôde Mestského úradu Posolstvo slovenskej mládeže olympijskému Pekingú. Predseda Slovenskej asociácie športu na školách Anton Javorka odovzdal počas slávnosti primátorovi Ivanovi Saktorovi aj symbolický kúsok zeme z gréckej Olympie. Doviezli ho z miesta, kde je uložené srdce zakladateľa novodobých olympijských hier Pierra de Coubertina. Aj preto má „Posolstvo“ podtitul s jeho menom.

Slovenská asociácia športu na školách dlhodobo využíva vplyv olympionizmu na výchovu a vzdelávanie prostredníctvom športu. Každoročne podľa Antona Javorku inovuje program olympijskej výchovy. V roku 2008 je skoncentrovaný do Posolstva slovenskej mládeže olympijskému Pekingú, kde v auguste bojovali športovci o čo najlepšie umiestnenie.

„Myslím si, že takéto udalosti dokážu inšpirovať ľudí k tomu, aby si dali predsavzatia. Chceme podnietiť k pohybu tých, ktorí nešportujú, a športovcov motivovať k poctivejšiemu tréningu. Cieľom je, aby zástavu slovenského športu, ktorú niesli doteraz naši olympionici – medailisti, prevzali v budúcnosti práve žiaci a študenti.“

Slová Antona Javorku po slávnosti potvrdil aj náš úspešný atlét Igor Kováč. Bronzový medailista z Majstrovstiev sveta v Aténach v behu na 110 metrov cez prekážky tvrdí, že pre neho bola veľkou inšpiráciou Olympiáda v Moskve v roku 1980. „Ako mladý chlapec som športoval a sníval o tom, že sa aj ja raz zúčastním takéhoto športového sviatku. Sníval som aj o tom, že raz získam medailu. Sen sa mi splnil, a dokonca sa mi podarilo zúčastniť sa nielen jednej, ale až troch olympiád. Prvá bola v Barcelone v roku 1992, druhá v Atlante v roku 1996 a tretia v Sydney v roku 2000. A je to krásny zážitok.“

Primátor Ivan Saktor ocenil, že jedným zo slovenských miest, ktoré budú šíriť olympijské myšlienky na školách je práve Banská Bystrica. Mesto sa môže pochváliť bohatou športovou históriou, ku ktorej prispela o.i. aj Eva Murková – halová majsterka v skoku do diaľky, ktorá iniciovala príchod „Posolstva“ do Banskej Bystrice.

Petičná akcia proti postaveniu pomníka Jánovi Langošovi

Petičnú akciu proti umiestneniu pomníka bývalému šéfovi Ústavu pamäti národa Jánovi Langošovi v parku pri banskobystrickej Štátnej opere organizoval Okresný

výbor KSS. Komunisti podpisy získavali od 10. januára. Vyhlásenie verejnej súťaže na sochársko-architektonický návrh pomníka iniciovala skupina poslancov Mestského zastupiteľstva.

Na petičnú akciu komunistov už reagoval aj banskobystriický primátor Ivan Saktor : „Je to legitímny postup. Budeme čakať, do akej miery sa to iniciátorom podarí, podľa „váhy“ podpisov budeme na to reagovať. Existujú aj možnosti, ako revidovať uznesenie mestského zastupiteľstva, ak by sa situácia vyvinula tak, že občania sa masívne postavili proti rozhodnutiu MsZ. Nakoniec, existujú aj také prostriedky, ktoré sme vďaka poslancom Banskobystrickej Alternatívy prijali, ako je verejné zhromaždenie občanov – takže aj toto je spôsob, ako reagovať na petíciu.“

Stretnutia s občanmi dostanú na pôde banskobystriického magistrátu novú formu

Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor sa v snahe ešte viac priblížiť prácu magistrátu občanom rozhodol modifikovať formu pravidelných stretnutí s obyvateľmi. „Našou ambíciou je stále viac vychádzať v ústrety občanom, otvorenosťou samosprávy ich presvedčať o to, že sme tu pre nich“, povedal primátor Ivan Saktor. Zásadná zmena spočíva v tom, že raz mesačne sa budú môcť Banskobystričania so svojimi podnetmi a sťažnosťami obrátiť priamo na predstaviteľov vedenia mesta (primátor, viceprimátor, prednosta, vedúci odborov). Svoj špecifický problém, či požiadavku musí občan nahlásiť telefonicky na sekretariát primátora (048 - 4330 103) a následne budú konkrétni občania telefonicky informovaní o presnom termíne konania stretnutia. Predstavitelia vedenia mesta Banská Bystrica sa budú s občanmi stretávať na pôde Mestského úradu, ČSA 26, Banská Bystrica, v zasadačke č.250 na 2.poschodí. Presné termíny jednotlivých stretnutí budú vopred zverejnené aj na oficiálnej webovej stránke mesta: www.banskabystrica.sk

Mimovládne organizácie Banskobystrického kraja

Dňa 23. 4. 2008 usporiadala Nadácia otvorenej spoločnosti /OSF/ okrúhly stôl na tému Definovanie možných foriem spolupráce. V priestoroch hotela Dixon v Banskej Bystrici sa stretli mimovládne organizácie Banskobystrického kraja, ktoré dlhodobo spolupracujú s marginalizovanými rómskymi komunitami: Spolu (Kremnica), Cespom (Lučenec), Komunitné centrum menšín (Veľký Krtíš), Fórum pre rómske ženy (Detva), Krajská asociácia rómskych komunít / KARI (Banská Bystrica), Nádej deťom (Banská Bystrica), Kultúrne združenie Rómov Slovenska (Banská Bystrica), Združenie mladých Rómov (Banská Bystrica). Prítomní boli aj pracovníci Banskobystrického samosprávneho kraja, úradov práce a miestnych samospráv jednotlivých miest BBSK. Cieľom stretnutia bolo definovať možnosti spolupráce medzi štátnou správou, samosprávou a tretím sektorom ako plnohodnotným partnerom a vytvoriť jednotnú stratégiu pôsobenia MVO. Diskusia bola veľmi plodná, riešila otázky postavenia

rómskej minority na Slovensku, legislatívne otázky a možnosti vývoja spolupráce s majoritnou spoločnosťou.

Predstavenstvo KOZ SR

Dňa 19.marca 2008 rokovalo v meste Predstavenstvo KOZ SR. Prítomní sa zaoberali Návrhom programových tém KOZ SR na roky 2008 - 2012. Prediskutovali Obsahové a organizačné zabezpečenie akcie 1. mája v Banskej Bystrici. Boli podané informácie o financiách pre oblasť BOZP v tomto roku, aj objeme pre realizovanie výberovej rekreácie so Štátnou účelovou dotáciou. Prerokovalo sa i technicko-organizačné zabezpečenie VI. Zjazdu KOZ SR. Predstavenstvo KOZ sa zaoberalo i činnosťou Regionálnych rád. Prerokovalo Štatistickú správu o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2007 a prognózu vývoja na I. polrok 2008. Predstavenstvo pripravuje Pietne zhromaždenie, pri príležitosti svetového dňa prevencie chorôb z povolania a pracovných úrazov. Prediskutovalo sa i znenie Správy Predstavenstva o činnosti na nadchádzajúce rokovanie Snemu KOZ SR.

Séria rokovaní so zástupcami Samosprávnych krajov.

18.marca 2008 - Predseda Slovenského odborového zväzu zdravotníctva a sociálnych služieb pokračoval v Banskej Bystrici v sérii rokovaní so zástupcami Samosprávnych krajov. V Banskej Bystrici na Banskobystrickom samosprávnom kraji s vedúcou odborom sociálnych služieb a zdravotníctva MUDr. L. Lysinovou diskutoval o situácii v zariadeniach sociálnych služieb a zdravotníckych zariadeniach v riadiacej pôsobnosti BBSK. Rokovania sa zúčastnila i členka VV SOZ ZaSS Mgr. D. Hrnčiarová. Predseda Mgr. Anton Szalay Slovenského odborového zväzu zdravotníctva a sociálnych služieb vyjadril s výsledkami rokovaní spokojnosť. Dňom vzniku Konfederácie odborových zväzov SR označený 10. apríl 1990, nemožno ho oddeliť od dní, ktoré mu predchádzali. Pretože prvé kroky začiatku budovania Konfederácie odborových zväzov SR sa urobili už koncom roka 1989. V tom čase sa začali vytvárať štrajkové výbory v jednotlivých zariadeniach a podnikoch na celom území nášho štátu. Ako predstaviteľ odborov na Slovensku sa konštituovalo Fórum koordinačných výborov pracujúcich so sídlom v Bratislave. Odborové zväzy, ktoré vtedy na Slovensku pôsobili, pripravovali založenie novej, demokratickej odborovej ústredne. Dňa 10. apríla 1990 podpísaním Charty Konfederácie odborových zväzov Slovenskej republiky štatutárnymi zástupcami jednotlivých odborových zväzov dochádza k vlastnému založeniu KOZ SR.

Mládežnícke združenie Nová Generácia

Mládežnícke združenie Nová Generácia pôsobí aj v Banskej Bystrici. Deklaruje sa ako hnutie duchom mladých, možno radikálnych konzervatívnych pravičiarov so svojou

webovou stránkou, na ktorej publikujú svoje politické názory . Vykonávajú prácu na školách, so študentami robia názorové prieskumy. Patrik Volentier, predseda Novej Generácie v Banskej Bystrici: „Kontinuitu práce na školách sa nám podarilo dodržať a 20.2. sme sa opäť stretli s ďalšími 29 študentami ECAV gymnázia v Banskej Bystrici. Po úvodnom predstavení nasledovala interaktívna časť, ktorá bola hlavným bodom nášho spoločného stretnutia. Študenti mali možnosť vyjadriť svoje názory a postoje na nasledovné témy verejného a spoločenského života:

Otázka na tému politika (svetová, slovenská, komunálna)

2. Vlastný výrok/názor na politiku

3. Môj obľúbený politik a prečo ním je

Uvádzam niekoľko otázok a názorov študentov k témam:

1. Čo musí človek spĺňať aby sa dostal do politiky?

Aké veľké projekty sa chystajú v BB – hlavne v Sásovej?

Za čo berú politici toľké peniaze?

Prečo nezrušia politickú imunitu?

Prečo sa ide rušiť Slovenka?

Chcela by som vedieť, čo sa robí pri semafóre smerom na malú stanicu?

Prečo sú v BB otrasné cesty a kto ich spravuje?

Existuje politik, ktorý nezmení názory, keď je pri korýtku?

Prečo budú stavať hotel pri pamätníku SNP?

Koľko zarábajú poslanci mestského zastupiteľstva BB?

2. Politika – slovné manipulovanie davom.

Politika je dôležitá vec, ktorá nezaujíma Slovákov. No mala by.

Politika to je všetko o klamstvách. Len všetci klamú a hrabú peniaze.

Politika je potrebná pre fungovanie štátu a tvorbu zákonov.

Politika je jeden veľký cirkus krížený so ZOO.

Nezaujíma ma politika.

Skupina ľudí, ktorá sa nevie poriadne medzi sebou dohodnúť (pokiaľ ide o čokoľvek)

Všetko raz skončí!

3. Fico – vie sa prihovárať ľuďom; - najmenšie zlo

Radičová – je mi tak sympatická

Slota – je s ním aspoň vtipne, keď už nič iné; nebojí sa otvorene povedať, čo si myslí, aj keď niekedy nemá správny názor; síce nevhodné nediplomatické výroky, ale myslí to dobre; obľúbený; má Bentley Continental GT

Martináková

Nemám obľúbeného politika, ale Harabín je v pohode, lebo v Smotánke celkom srandovne tancoval.

Dzurinda a Kukan – sú sympatickí

Počiatek – múdre nápady a dobré vlasy

Gašparovič – ako prezident nič nepokazil ani neurobil

Na záver by som sa rád poďakoval regionálnemu predsedovi NG BB Martinovi Turčanovi, členom NG BB Martinovi Cimermanovi a Jurajovi Výbochovi za ich

aktívnu účasť. Podarilo sa nám reagovať na témy a vstupovať do priamych konfrontácií a dialógov so študentami. Tešíme sa na ďalšie pokračovanie s témou komunálna politika v meste BB a VUC BB.

Tieto odpovede uvádzame, lebo podávajú široký spektrum názorov mládeže na verejné dianie za rok 2008.

Pochod Socialistického zväzu mladých

8. marec 2008 sa v Banskej Bystrici neniesol len v duchu Medzinárodného dňa žien, ale Socialistický zväz mladých ho využil aj na propagáciu svojich ideí a názorov. Podľa informácií, ktoré uverejnil denník Sme na svojich online stránkach [1], ulicami mesta pochodovala skupina asi 20-tich členov a prívržencov Socialistického zväzu mladých, ktorí protestovali proti umiestneniu pamätníka Jána Langoša v Banskej Bystrici a proti vyhláseniu nezávislosti Kosova. Proti umiestneniu pamätníka Jána Langoša sa v ostatných dňoch ohradila i Komunistická strana Slovenska, nakoľko obom nespokojným prekáža, že pamätník by mal stáť na mieste bývalej busty Laca Novomeského, i keď Slovenský zväz mladých skôr argumentuje výškou plánovaných dotácií na výstavbu pamätníka. Petičnému výboru sa predložením petičných hárkov do rúk primátora Banskej Bystrice Ivana Saktora podarilo presvedčiť poslancov o dislokácii pamätníka banskobystrickému rodákovi Jánovi Langošovi. Voči čomu teda 8. marca 2008 protestoval Zväz mladých socialistov? Pamätník Jána Langoša s nesúhlasom vyhlásenia nezávislosti Kosova. Heslá ako "Langoš preč z Bystrice, to je hlas ulice", "Kosovo je Srbsko“.

Pripomenutie si holokaustu Rómov

Dňa 2. augusta pri príležitosti Medzinárodného dňa pripomenutia si holokaustu Rómov položili účastníci zhromaždenia kvety k pamätníku Ma bisteren! v Pietnej sieni Múzea SNP v Banskej Bystrici. Pietnu spomienku pripravili v rámci projektu Ma bisteren! (Nezabúdajme). PhDr. Helena Jonášová, líderka Kultúrneho združenia Rómov Slovenska v Banskej Bystrici ocenila skutočnosť, že sa na rómske obete holokaustu spomína a že tieto obete sú varovným prstom pred násilím a netoleranciou.

Najvyšší ústavní činitelia Slovenska na 64 .výročí SNP v Banskej Bystrici

Význam Slovenského národného povstania (SNP), ako jedného zo základných predpokladov dnešnej demokratickej Slovenskej republiky, vyzdvihli na ústredných oslavách jeho 64. výročia všetci traja najvyšší ústavní činitelia Slovenska.

Spomienkové ústredné oslavy 64. výročia SNP v areáli Pamätníka - Múzea SNP v Banskej Bystrici 29. augusta sa tradične začali preletom bojových vrtuľníkov

a lietadiel Albatros Ozbrojených síl SR. Na slávnosti sa zúčastnili všetci traja najvyšší predstavitelia Slovenskej republiky, prezident SR Ivan Gašparovič, predseda vlády SR Robert Fico, predseda NR SR Pavol Paška, podpredsedníčka NR SR Anna Belousovová, poslanci NR SR, členovia vlády, zástupcovia politických strán, spoločenských organizácií, samospráv, priami účastníci povstania, zástupcovia 23 zahraničných zastupiteľských misíí v SR a stovky Banskobystričanov a návštevníkov mesta. Všetky delegácie si na úvod uctili položením vencov a kvetov v Pamätníku SNP bojovníkov za slobodu a proti fašizmu. Na úvod si všetci účastníci zhromaždenia uctili dvoma minútami ticha za padlých a zosnulých účastníkov Povstania. Prezident SR Ivan Gašparovič vo svojom príhovore označil SNP za najväčšie vystúpenie nášho národa v dejinách. Pokladá za nenáležité, ak niekto spochybňuje odvahu a vôľu ľudí, ktorí zobrali do ruky zbraň a nasadili za slobodu svoje životy. "História je vždy trochu pozadu, pretože prichádza niečo nové. Ale to nové je budované na histórii. A to, že sme dnes slobodným slovenským štátom, na tom má svoj podiel aj národné povstanie. Najmä v tom, že hneď po vojne sme boli zaradení medzi víťazné krajiny a nie medzi krajiny, ktoré pomáhali fašizmu, a to bolo veľmi dôležité," povedal prezident SR Gašparovič. Premiér Fico vo svojom prejave zdôraznil, že národný a štátny záujem Slovenska musí predstavovať pre všetkých vyšší mravný princíp. Má prednosť pred straníckymi šarvátkami. Aj SNP pokladá premiéra za udalosť, ktorá má v sebe potenciál slovenských ľudí spájať, a nie rozdeľovať. Keby stranícke záujmy boli väčšie ako národné a štátne, nebola by vznikla ani Vianočná dohoda v Bratislave, v rámci ktorej sa slovenský občiansky a ľavicový blok v roku 1943 dohodli na ozbrojenom povstaní proti fašizmu. Popoludní 29. augusta vystúpil v kultúrnom programe v areáli osláv legenda slovenskej populárnej hudby Pavol Hammel, skupina Starmania a Ján Berky Mrenica s Barborou Balúchovou. Počas celého dňa až do polnoci si mohli záujemcovia bezplatne prehliadnuť expozície Múzea SNP a uvidia aj archívny film o SNP.

Cyklotúra SDKÚ-DS k 64. výročiu SNP

SDKÚ-DS si pripomenula 64. výročie Slovenského národného povstania v piatok 29. augusta 2008 cyklotúrou po pamätných miestach SNP a stretnutiami s občanmi v obciach Banskobystrického kraja v okresoch Brezno a Banská Bystrica. Na cyklotúre sa zúčastnili predseda SDKÚ-DS Mikuláš Dzurinda a ďalší poslanci NR SR za SDKÚ-DS a regionálni predstavitelia strany. SDKÚ-DS si ako nástupkyňa povojnovej Demokratickej strany, ktorá mala svoje korene práve v SNP, túto významnú udalosť slovenských dejín každoročne pripomína.

Občianska iniciatíva Občania mestu.

Pripravenosť pomôcť mestu Banská Bystrica v kampani ku verejnému prerokovaniu konceptu územného plánu deklarovali v utorok 26. augusta priamo na zasadnutí mestského zastupiteľstva zástupcovia občianskej iniciatívy Občania mestu. Svoje sily

spojili aktívni občania z viacerých iniciatív z celého mesta, pretože územný plán je dokument, ktorý zafinuje podobu mesta a možnosti jeho územného rozvoja na ďalšie desaťročia. „Sme presvedčení, že naše ciele sú totožné s cieľmi deklarovanými mestom a to je v najbližšej dobe účasť občanov na verejných prerokovaniach konceptu a získanie čo najviac vyjadrení ku konceptu tak, aby vo vzájomnej diskusii s odborníkmi vznikla konečná podoba územného plánu mesta“, povedala Lucia Skokanová z Občianskej iniciatívy Občania mestu.

Občania mestu poslali primátorovi Ivanovi Saktorovi otvorený list

V piatok, 14. marca odoslala Občianska iniciatíva Občania mestu primátorovi mesta Banská Bystrica Ivanovi Saktorovi otvorený list. Reaguje v ňom na minulotýždňové zneužitie mestského informačného spravodaja "Radničné noviny", v ktorom boli uverejnené jednostranné, klamlivé, zavádzajúce a neoverené názory poslanca MsZ Ľubomíra Motyčku. Občianska iniciatíva sa takto rozhodla osloviť primátora mesta Mgr. Ivana Saktora, ktorý pred voľbami sľuboval zlepšenie komunikácie Občan vs. mesto.

Pamätné tabule mesta a ZO KSS č. 2 v Banskej Bystrici

Predstavitelia komunistov ZO KSS č. 2 v Banskej Bystrici poslali primátorovi Banskej Bystrice Ivanovi Saktorovi 10.7.2008 otvorený list tohto znenia :

Vážený pán primátor, obraciame sa týmto na Vás s naliehavým upozornením a žiadosťou o nápravu vo veci údržby, ochrany a rešpektovania pietnosti pamätníkov, pamätných tabúľ, plastík, názvov ulíc a námestí, pripomínajúcich protifašistický odboj v Banskej Bystrici a jej okolí v období druhej svetovej vojny. Bola schválená zákonná úprava, ktorá zaväzuje orgány samosprávy zabezpečovať starostlivosť o vojenské hroby a pamätníky. Pamätník SNP je v správe Ministerstva kultúry SR, ale je na pôde mesta, a preto je morálnou povinnosťou Mestského úradu a Mestského zastupiteľstva venovať tomuto objektu patričnú trvalú pozornosť už aj z toho dôvodu, že je významnou súčasťou urbanistického riešenia historického centra mesta.

V podmienkach spoločenstva, rešpektujúceho svoje historické a kultúrne dedičstvo, v spoločenstve, ktoré s úctou pristupuje k starostlivosti o hroby a pamätníky obetí protifašistického odboja, je starostlivosť o ne samozrejmosťou. Avšak nie je tomu celkom tak v Banskej Bystrici, a to je veľmi poburujúce zistenie. Aspoň v prípade komunistov a členov Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov tomu tak rozhodne je. a preto protestujeme! Náš postoj k otázkam protifašistického odboja a odkazu SNP je jasný. Hrdo sa k nemu hlásime. Nerobme si však ilúzie, že je to postojom všetkých občanov mesta. História Banskej Bystrice nie je jednoduchá. Hrdo sa hlásime k faktu, že bola centrom SNP a sídlom povstaleckých štátnych, armádnych a partizánskych orgánov. Menej sa už hovorí o tom, že bola aj gardistickým hniezdom, že v Kremničke je najväčší masový hrob na Slovensku, kde vlastencov a rasovo prenasledovaných občanov popravovali okrem Nemcov aj gardistickí vrahovia, príslušníci POHG. Proces s nimi sa konal až v r. 1958, teda 13 rokov po ukončení

druhej svetovej vojny, a nebyť náhodného nálezu archívu HG pri búraní objektov neďaleko Národného domu, neboli by asi zaistení a súdení vôbec. Niektorí ich kryli, odhaľovanie gardistických hrdlorezov bola marené. Následok je, že Banská Bystrica sa stala na našu hanbu hniezdom neofašizmu, reprezentovaného Slovenskou pospolitosťou na čele s „vodcom“ Kotlebom. Teda aj to je Banská Bystrica, vážený pán primátor! Aj z tohto pohľadu sa treba pozerať na to, čo sa deje s pamätnými objektmi protifašistického odboja v Banskej Bystrici. Stav je neúnosný a nereagovať naň znamená súhlasiť s postupujúcim neofašizmom, alebo ide o nekultúrnosť, až barbarstvo. Na ilustráciu hovorme o konkrétnych (zatiaľ nie všetkých) prípadoch: Stratila sa pamätná tabuľa z domu č. 15 na Námestí SNP, ktorý bol sídlom Revolučného národného výboru v Banskej Bystrici; Stratila sa pamätná tabuľa na Námestí SNP č. 14, kde bol Hlavný štáb partizánskeho hnutia na Slovensku; Z budovy Radnice na Námestí SNP sa stratila pamätná tabuľa oslobodenia mesta Sovietskou a Rumunskou armádou; Z budovy Slovenskej sporiteľne na Námestí SNP sa stratila pamätná tabuľa s textom, že tu sídlilo Povereníctvo SNR pre financie a Povereníctvo SNR pre veci hospodárske a zásobovanie; Na Národnej ulici sa stratili pamätné tabule redakcie Nového slova na dome č. 5 a sekretariátu ÚV KSS na dome č. 8; Spred budovy Strednej priemyselnej školy stavebnej na Skuteckého ulici sa stratila busta jej zakladajúceho riaditeľa Ing. Krajčoviča, ktorý padol v SNP; Barbarstvom je, že akýsi nekultúrny človek z Mestského úradu povoľuje pri rôznych príležitostiach stavanie stánkov s občerstvením, teda s pijatikou, klobásami a gulášom v úplnej bezprostrednosti, cca 1 m od čelnej strany Pamätníka Sovietskej armády na Námestí SNP. Mimochodom, pamätník stojí na pozemku, ktorý je majetkom Ruskej federácie. Na Mestskom úrade sa nenájde nikto, kto by dohliadol na poriadok na pamätníku a v jeho okolí a dal odstrániť zvädnuté kvety a rozpadnuté vence. Dávnejšou bystrickou hanbou je, že z pomníka, na postavení ktorého mala hlavnú zásluhu Sovietska armáda a ktorý stál na sovietskom, teraz ruskom pozemku, boli namontované texty, ktoré z neho urobili aj pomník Rumunskej armády. Banská Bystrica sa nezmohla na to, aby postavila samostatný pomník svojim rumunským osloboditeľom; Socha Partizána pri železničnej stanici B. B. – mesto bola od samého začiatku postavená na nevhodnom mieste. Dnes je zarastená stromami tak, že ju takmer nevidieť a jej podstavec je pomaľovaný sprejmi. Je vo vlhkom prostredí a hrozí jej rozpadnutie. A to sa deje s jedinou sochou partizána v meste, kde bolo hlavné veliteľstvo partizánskeho hnutia na Slovensku. Vec treba bezodkladne riešiť premiestnením sochy na iné miesto, napr. v areáli Pamätníka SNP; Na mieste najväčšieho masového hrobu v Kremničke stojí pamätník, ktorého autorom bol najvýznamnejší slovenský architekt Dušan Jurkovič. Pôvodne ho bolo vidieť voľným okom až od Hrona. Dnes je úplne zarastený, čo Jurkovič na mysli nemal a rozhodne nepredpokladal, že sa mesto k tomuto dielu zachová tak nekultúrne. Pamätník sa rozpadá a vyžaduje si zásadné úpravy v zmysle pôvodného Jurkovičovho riešenia. Ani z najbližšej cesty ho nie je vidieť a neupozorňuje naň žiadna tabuľa. Nikto nemá právo schovávať tento pomník pred verejnosťou, za bariérou nemiestne rozrastených stromov. Tu musí byť pamätníkova

a nie parková úprava. Dominantou musí byť pamätník a nie stromy! Veľmi závažným problémom je Pamätník SNP. Nie je to tak dávno, čo boli snahy znehodnotiť ho výstavbou športovej haly a tzv. Domu hudby, čím by došlo k zničeniu schváleného urbanistického riešenia jeho okolia. Autori týchto nápadov boli ľudia, ktorí o ľudskej slušnosti a rešpektovaní piety, týchto pre Slovenskú republiku posvätných miest, nemajú ani poňatia. Snahy o znevažovanie pamätníka ale pokračujú. Uvažovaná výstavba hotela – opäť v priestore zelene, ktorá je súčasťou jeho architektonického riešenia, nie je ničím iným, ako ďalším barbarským útokom proti tomuto významnému objektu. Je absurdné, aké drzosti sa volia na zdôvodnenie tejto stavby. Kto má v sebe aspoň elementárnu slušnosť a ľudský cit, váži sa našu históriu a pozná legislatívou stanovené zásady povoľovania takýchto stavieb, musí uznať, že o kultúrnosti a vlastenectve sa v tomto meste už nedá hovoriť. Je to jednoducho škandál a sabotovanie odkazu SNP.

Vážený pán primátor, ste primátorom mesta, ktoré bolo centrom SNP, najvýznamnejšej udalosti našej novodobej histórie. Je treba, aby ste sa energickejšie ako doteraz a energickejšie ako Vaši predchodcovia, stavali proti snahám tento fakt a pamiatky na protifašistický odboj akýmkoľvek spôsobom a kýmkoľvek znevažovať. Jedným zo zámerov tohto otvoreného listu je pomôcť Vám v nápravných opatreniach.

Žiadame Vás, pán primátor, aby ste poverili príslušných pracovníkov Mestského úradu vypracovaním zoznamu všetkých chýbajúcich pamätných tabúľ, búst a bezdôvodne zmenených miestnych názvov a aby bol vypracovaný plán ich opráv a systematickej údržby. Zároveň Vás žiadame, aby ste vyvinuli aktivitu na trestno-právne riešenie tohto stavu a aby tieto tabule, busty a miestne názvy boli vrátené na pôvodné miesta. Žiadame Vás, aby povolenia na postavenie predajných stánkov na Námestí SNP vydávali kultúrni ľudia, ktorí vedia, že meter od čelnej strany Pamätníka Sovietskej armády na Námestí SNP a v jeho okolí, a k tomu ešte na pozemku cudzieho štátu, sa nemajú stavať stánky na predaj piva a klobás. Treba tu vymedziť okruh, do ktorého nebude povolené akýmkoľvek podobným spôsobom zasahovať. Treba vo veci nasadiť taký režim, aký je ľudskou samozrejmosťou v kultúrnych štátoch. Ďakujeme Vám pán primátor za pozornosť, ktorú ste venovali tomuto listu. My konáme tak, ako nám to káže vlastenecký cit a úcta k bojovníkom protifašistického odboja. Predpokladáme, že tak budú konať aj Vaši pracovníci, a že sa v tomto smere postaráte o ich dokonalejšie a dôraznejšie usmernenie, ako Vaši predchodcovia. Pripomíname, že opatrenia, ktorých výkon nie je kontrolovaný a ich porušovanie nie je sankcionované, opatreniami nie sú. S pozdravom Komunistická strana Slovenska, ZO KSS č. 2 v Banskej Bystrici, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, ZO Banská Bystrica

Internet zadarmo na námestí

Banská Bystrica sa od roku 2008 zaradila medzi mestá, ktoré poskytujú bezplatné internetové pripojenie. Za internetové pripojenie už netreba v Banskej Bystrici platiť. V centre mesta sa dá pripojiť na internet cez WIFI. Na Moyzesovom námestí a na

Námestí SNP sa ľudia môžu bezplatne pripojiť na internet cez bezdrôtové pripojenie WIFI. Radnica chce službu rozšíriť aj do ďalších častí mesta. Internet je všade na námestí SNP. Ľudia teda už nemusia vyhľadávať len internetové kaviarne, ale môžu sa pripojiť na internet zo svojho notebooku, alebo z vreckového PDA, či mobilného telefónu s podporou WiFi priamo na námestí. Pre bezplatný verejný internet mesta treba vybrať SSID: Mesto-Banská Bystrica. „Myšlienka bezdrôtového pripojenia v Banskej Bystrici bola už dávnejšie, ale nikto nenašiel vôľu ju realizovať,“ tvrdí poslanec a iniciátor bezplatného pripojenia Martin Turčan. Náklady na zavedenie bezdrôtového pripojenia nie sú vysoké a podľa kvality a parametrov sa pohybujú rádovo v desiatkach tisíc korún. Hlavná anténa bola umiestnená na šikmej hodinovej veži na námestí.

Občanom už slúži aj bezplatná telefonická linka

Banská Bystrica, 7.február 2008

Mnohí občania Banskej Bystrice už určite zaregistrovali, že na prízemí Mestského úradu pribudlo Klientske centrum. Počas jeho otvorenia odovzdal konateľ a riaditeľ spoločnosti TÜV Süd Slovakia s.r.o Rudolf Žiak Mestskému úradu certifikát kvality. Otvorením centra a odovzdaním certifikátu sa podľa vedenia mesta nekončila práca na zlepšovaní kvality poskytovaných služieb občanom. Je to záväzok, pričom Mestský úrad bude neustále monitorovaný, či dodržiava kritériá a či sa zdokonaľuje.

Jedným z krokov na zlepšenie služieb Mestského úradu je aj zriadenie bezplatnej telefonickej linky 0800 14 15 14. Občan sa prostredníctvom nej môže podľa primátora Ivana Saktora priamo obrátiť na úrad. „Z jeho peňaženky nepôjde ani korunka, čo je dobrá správa pre občanov. Myslíme aj na sociálne slabšie rodiny, ktoré si nemôžu dovoliť zavolať na mestský úrad, aby sa informovali, alebo sťažovali. Dostupnosť úradu sa týmto spôsobom skvalitňuje. Nehovoriac o tom, že chceme ešte zdokonaľovať aj webovú stránku - webový portál, aby sa občania mohli bezprostredne rozprávať s primátorom a viceprimátorom, ale samozrejme aj s pracovníkmi, ktorí sú na úrade zodpovední za určité procesy.“

Návrh pomníka s názvom Odkrývanie

Dňa 21. februára 2008 rozhodla päťčlenná výberová komisia o víťazovi súťaže na sochársko-architektonický návrh pomníka venovaný Banskobystričanovi Jánovi Langošovi. Do súťaže prišlo celkovo sedem návrhov. Víťazom verejnej súťaže sa stal Matej Rosmány v spolupráci s architektom Karolom Rosmánym. Návrh pomníka víťazného tímu má názov ODKRÝVANIE. Je inšpirovaný pôsobením Jána Langoša v prospech demokracie a na čele Ústavu pamäti národa - inštitúcie, ktorú založil a ktorá sa zaoberá odkrývaním a definovaním faktov minulosti a faktov z dejín národa.

Symbolické kríže obetiam

Ako protipól ľavicových názorov mládeže, ktorá komunizmus ani poriadne nezažila, tri ženy, poslankyne MsZ Banská Bystrica, dňa 8. marca 2008 zatĺkli do zeme, v mieste plánovaného umiestnenia pomníka Jánovi Langošovi, symbolické kríže obetiam komunistického režimu. Miesto, na ktorom mal byť pomník inštalovaný vyvolalo kontroverzné reakcie ľavicového spektra občanov mesta.

Novým prednostom Mestského úradu v Banskej Bystrici

Dňa 7. apríla 2008 na post prednostu Mestského úradu v Banskej Bystrici vymenoval primátor Ivan Saktor Ing. Jaroslava Šumného. Dôvody svojho rozhodnutia zhrnul primátor slovami: „Pán Jaroslav Šumný je dlhoročný skúsený manažér. Nie je z prostredia Banskej Bystrice a môže úradu výrazne pomôcť“.

Ing. Jaroslav Šumný sa narodil 22.7.1955, je ženatý, titul inžiniera ekonómie získal po skončení štúdia na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave. V rokoch 1990–1992 pracoval ako vedúci oddelenia rozpočtu MPSVaR SR, o rok neskôr bol poradcom KOZ SR, v rokoch 1993–1997 pôsobil na poste riaditeľa Fondu zamestnanosti SR, generálnym riaditeľom Národného úradu práce bol Ing. Jaroslav Šumný v rokoch 1998–2003. V roku 2004 založil n.o. Montarry, ktorá sa zameriava na tvorbu projektov v rámci štrukturálnych fondov, na spracovanie štúdií orientovaných na regionálny rozvoj a rozvoj ľudských zdrojov, finančné rozbory a bilancie v sociálnej oblasti. Nový prednosta Mestského úradu v Banskej Bystrici má dlhoročné skúsenosti s riadením politiky trhu práce, podieľal sa na príprave koncepcií politik zamestnanosti v SR a nadväzujúcich legislatívnych noriem v sociálnej oblasti a oblasti služieb zamestnanosti. „Nie som zaťažovaný vzťahmi a postupy, ktoré sú zamerané na riešenie mnohých problémov v meste nevyžadujú, aby som bol Banskobystričan“, tvrdí Ing. Jaroslav Šumný. „Doteraz som sa pohyboval v problematike trhu práce a celý banskobystrický región má aj v tejto oblasti veľa problémov, ktoré treba riešiť.“

Predseda vlády Róbert Fico v Banskej Bystrici

Viacúčelové ihrisko, ktoré vo svojom areáli vybuďovala banskobystrická Základná škola Tatranská spolu s občianskym združením Športové aktivity BB, 19.4. slávnostne otvoril predseda vlády Robert Fico, primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor a niektorí ministri a poslanci za stranu Smer-SD. Napriek dažďu odohrali krátky futbalový zápas s mužstvom domácich a deti zo školy im predviedli choreografie na piesne známe zo Spartakiády z 80. rokov minulého storočia. Ihrisko s umelou trávou je vhodné na futbal, volejbal či hádzanú. Je oplotené a osvetlené, jeho šírka je 20 a dĺžka 40 metrov. Jeho vybudovanie stálo zhruba 2,5 milióna korún, Úrad vlády z rezervy premiéra spolu s Nadáciou SPP naň prispel dotáciou 1,2 milióna korún. "Na tento rok sme získali zdroje na 150 ihrísk takéhoto typu, na budúci rok predpokladáme, že to bude dvesto.

Dohromady za celé volebné obdobie by som privítal, keby malo možnosť požiadať o príspevok 500 až 600 miest a obcí,“ uviedol Fico. Dodal, že spätná väzba na už vybudované ihriská je dobrá. Umelá tráva a hlavne osvetlenie ihrísk zabezpečuje, že môžu byť maximálne využité. Ihrisko prevádzkuje Občianske združenie Športové aktivity BB, Základná škola Tatranská ho má bezplatne k dispozícii v dňoch školského vyučovania od 8:00 do 14:00. V ostatnom čase až do 22:00 bude otvorené pre verejnosť, dospelí za hodinu jeho prenájmu platia 500 korún, deti podľa počtu 250 alebo 300 korún.

Na otvorení ihriska sa zúčastnila aj vedúca odboru školstva banskobystrického magistrátu Jana Sýkorová. Je autorkou koncepcie školstva, podľa ktorej malo mesto Základnú školu Tatranská spolu s ďalšími dvoma školami k 1. septembru tohto roka zrušiť. Koncepciu mala predložiť na marcové zasadnutie mestského zastupiteľstva. Po protestoch občanov aj škôl však primátor Saktor koncepciu stiahol a uznal ich argumenty.

Nezastupiteľná úloha matiek

Mesto Banská Bystrica oslávilo materstvo. Druhá májová nedeľa patrí tradične oslavám Dňa matiek. Jedinečné poslanie matiek ocenila aj banskobystriická samospráva. Vo Veľkej sieni Mesta sa ich v pondelok popoludní 12. mája stretlo viac ako sto: mladé mamičky na materskej dovolenke, matky, ktoré sa starajú o deti v pestúnskej či náhradnej rodinnej starostlivosti, matky zo sociálne znevýhodneného prostredia, aj tie, ktoré okrem vlastných detí vychovávajú veľa ďalších v školách a samozrejme aj matky – seniorky. Úprimne, s kytičkou kvetov, sa banskobystrickým matkám za ich nezastupiteľnú úlohu pri výchove detí poďakoval primátor mesta Ivan Saktor. Tie najkrajšie slová vo svojom vystúpení do tónov pretavili deti z folklórneho súboru Matičiarik. Operetné árie zazneli v podaní sólistov Štátnej opery v Banskej Bystrici. Milé stretnutie bolo darom a príjemným spštením májových dní.

Ministerstvo kultúry Bulharskej republiky udelilo v roku 2008 riaditeľke Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici PhDr. O. Laukovej ocenenie za aktívnu propagáciu bulharskej kultúry na Slovensku.

Spolupráca Mesta a zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Banská Bystrica,

„Štrukturálne fondy pre Európsku úniu – konkrétne výsledky pre mesto a región“, pod týmto názvom sa 27. mája 2008 vo Veľkej sieni Mestského úradu v Banskej Bystrici uskutočnilo informačno-vzdelávacie podujatie spojené so slávnostným otvorením Skládky pevného domového odpadu Horné Pršany. "Eurofondy prinášajú Slovensku možnosť rýchlejšie zlepšiť život v regiónoch, pomáhajú vyrovnávať regionálne rozdiely“, povedal tlačový tajomník Zastúpenia EK v SR Roman Schonwiesner.

Podľa primátora Ivana Saktora : "Projekt skládky odstráni negatívne vplyvy na životné prostredia a zvýši kvalitu života v meste a regióne. Mesto by si túto finančne náročnú investíciu samo nemohlo dovoliť. Preto sme podali projekt so žiadosťou o nenávratný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ“.

Tému: Regionálna politika – nástroj na zlepšenie kvality života v regiónoch – prvé výsledky a očakávania na roky 2007 - 2014 prezentoval predstaviteľ Európskej komisie z Bruselu Jozef Stahl. O príkladoch projektov mesta Banská Bystrica realizovaných z fondov EU hovoril na podujatí Ján Jenčík z referátu rozvoja mesta. Jeden z konkrétnych príkladov využitia eurofondov si účastníci vzdelávacieho seminára prezreli popoludní na skládke. Cieľom projektu Skládky pevného domového odpadu Horné Pršany je obmedzenie negatívneho vplyvu odpadu na životné prostredie prostredníctvom bezpečného uzavretia skládky komunálneho odpadu, následná rekultivácia skládky a zabezpečenie monitoringu. Celkové náklady projektu dosiahli 67 718 381 Sk.

Tri štvrtiny z nich pokryla Európska únia, zvyšnú štvrtinu nákladov si rozdelili štát a mesto Banská Bystrica.

50 788 786 Sk Európsky fond regionálneho rozvoja (cca 75 %)

13 543 676 Sk štátny rozpočet SR (cca 20%)

3 385 919 Sk (5%) pokrýva mesto z vlastného rozpočtu.

Alumíniová guľa – prvý slovenský environmentálny rekord

Dňa 13. mája 2008 presne 24 žiakov z 12 banskobystričských základných škôl sa zišlo pod Pamätníkom Slovenského národného povstania, aby pri príležitosti otvorenia medzinárodného festivalu Envirofilm vytvorili rekordnú alumíniovú guľu. Malým tvorcom pomáhala takmer 4300 spolužiakov, ktorí počas piatich mesiacov zbierali obaly z čokolád a iných sladkostí. Po viac ako troch hodinách usilovnej práce mohol Igor Svitok, komisár Knihy slovenských rekordov konštatovať, že priemer takmer 25 kilogramovej gule je 60 centimetrov. Dodal, že o tom svedčí aj certifikát, ktorý vydal organizátorom.

Oslavy Dňa Európy

O tom, že Európska únia sa stala bezprostrednou súčasťou života mesta sa presviedčali 9. mája 2008 návštevníci i obyvatelia Banskej Bystrice. Metropola stredného Slovenska sa pripojila k európskym mestám, ktoré si pripomínajú princípy integrácie, spolupatričnosti, slobody a tolerancie uplatňované v členských štátoch Európskej únie. Bohatý celodenný program sa začal predpoludním 9. mája 2008 na Námestí SNP. Svojou účasťou podujatie podporili: podpredseda vlády Dušan Čaplovič, primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor, vedúca Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Andrea Elscheková – Matisová, riaditeľ Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku Robert Hajšel a riaditeľ Regionálneho európskeho

informačného centra v Banskej Bystrici Peter Pisár. V centre pozornosti tohtoročných osláv Dňa Európy sú deti a mládež. Na podujatí okrem študentských prezentácií, kvízov a súťaží mali svoje miesto aj informačné stánky Európskej komisie, Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu a Europe Direct. Oslavy Dňa Európy v Banskej Bystrici vyvrcholili vo večerných hodinách koncertom, v ktorom vystúpili skupiny Peha, Zuzana Smatanová, Ears a Sto múch. Organizátori podujatia tento rok vsadili na bezprostrednú formu prístupu k občanom, s cieľom sprostredkovať čo najviac informácií týkajúcich sa politiky Európskej únie a významu využitia eurofondov pre rozvoj regiónu.

Ľahší prístup k informáciám o činnosti mesta.

Banskobystričania budú mať ľahší prístup k niektorým informáciám o činnosti mesta, pretože magistrát ich bude povinný zverejňovať na internetovej stránke mesta. Rozhodli o tom dňa 26.8. na zasadnutí poslanci mestského zastupiteľstva, keď jednomyseľne schválili novelu zásad informačného systému mesta, ktorú pripravil nezávislý poslanec Vladimír Pirošík.

Mesto je tak povinné na svojej internetovej stránke zverejňovať okrem iného už aj rešerše zo správ o činnosti hlavného kontrolóra, zápisnice z rokovaní mestskej rady od roku 2007, návrhy materiálov na rokovania mestského zastupiteľstva od roku 2007, cenovú mapu mesta, zoznam zmlúv mesta uzavretých od roku 2007, ak z nich vyplývajú záväzky prekračujúce 500-tisíc korún (16 597 €) alebo je minimálna dĺžka trvania zmluvy aspoň tri roky, ale aj zoznam všetkých faktúr adresovaných mestu v aktuálnom a predchádzajúcom roku, ktoré presahujú sumu 10-tisíc korún (331,94 €).

Ako na začiatku krátkej diskusie pripomenul Pirošík, ide o informácie, na ktoré má podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám každý nárok, ak o ne písomne požiada. „Som rád, hoci je to len malý krôčik, je to dobrý krok. Rád by som pokračoval v tejto stratégii postupného otvárania sa mesta Banská Bystrica ďalším a ďalším zverejňovaním jednotlivých materiálov,“ komentoval prijatie svojho návrhu Pirošík. Na otázku agentúry SITA, či to v porovnaní s rozsahom informovania mestských samospráv napríklad v Žiline alebo Šali nie je príliš pomalé otváranie sa mesta, Pirošík pripomenul, že väčšina poslancov v banskobystrickom mestskom zastupiteľstve už dvakrát podobný alebo aj ďalej idúci návrh na zmenu informačného systému mesta nepodporila. a to aj tí poslanci, ktorí dnes hlasovali za. „Špecifikum mesta Šaľa, ktoré je v súčasnosti lídrom v oblasti otvorenej správy, je, že tam je priamo primátor nadšencom otvorenosti a viceprimátor je poverený touto agendou. Takže tam iniciatíva ide priamo od najvyšších predstaviteľov mesta, kým tu je to také postupné vyvzdorovávanie si nezriedka aj samozrejmostí,“ povedal Pirošík.

Nezávislý poslanec Milan Lichý podal k predloženej novele pozmeňujúci návrh, aby mesto na svojej internetovej stránke zverejňovalo aj všetky informácie, ktoré poskytnú ktorémukoľvek žiadateľovi na základe žiadosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a to v termíne do troch dní od vybavenia tejto žiadosti. Tento návrh však

o jeden hlas neprešiel, keď zaň hlasovalo deväť poslancov, šiesti boli proti a traja sa zdržali.

Pirošík predložil aj pozmeňujúce návrhy k prerokovávaným novelám rokovacích poriadkov mestskej rady i komisií mestského zastupiteľstva. Navrhol, aby boli rokovania rady i komisií verejné, rovnako ako sú verejné zasadnutia mestského zastupiteľstva. Jeho návrhy však väčšinu poslaneckých hlasov nezískali. Podľa Pirošíka by mal byť celý rozhodovací proces mestskej samosprávy – od komisií cez radu aj zastupiteľstvo – maximálne verejný. „Môj ideál je samospráva mesta San Francisco, dnes jedno z najtransparentnejších miest USA, kde sa akéhokoľvek rokovanie akéhokoľvek kolektívneho orgánu koná v prítomnosti videokamery a každý z celého sveta to môže sledovať na webstránke,“ podotkol Pirošík.

Ideový zámer „Dni mesta Banská Bystrica“

Úvod: Obraz mesta ako logického prepojenia histórie, kultúry a tradícií v medzigeneračnom kontexte, obrazná prezentácia dejín s využitím kultúrno-historických pamiatok regiónu, rekonštrukcia historických udalostí.

Dni mesta sú ideálnou platformou, ktorú je možné efektívne využiť na propagáciu. Víkendový maratón podujatí dáva priestor na zviditeľnenie aktivít mesta, môže byť východiskom pre ďalší rozvoj cestovného ruchu, gastronómie, kultúry. Dni mesta spolu so sprievodnými podujatiami majú svoje významné miesto v kalendári akcií a majú potenciál viazať na seba záujem nielen Banskobystričanov, ale aj domácich a zahraničných návštevníkov.

Štvordňovým programom chceme osloviť najširšie vrstvy obyvateľov mesta i regiónu (všetky vekové kategórie).

Otvorením výstav vo štvrtok (Historická Bystrica) - 11.9.2008 priblížime fotografiami z archívov Stredoslovenského múzea minulosť mesta, v ktorom okrem baníctva prekvitali i remeselnícke cechy. Zároveň sa však prierezom novodobou históriou Radvanského jarmoku stane séria veľkoplošných fotografií z posledných rokov ich konania. V piatok (Slávnostná Bystrica) - 12.9.2008 kultúrnym programom priblížime dejinné historické udalosti a počas slávnostného ceremonálu otvorí Dni mesta Banská Bystrica primátor mesta. Sobota - 13.9.2008 bude venovaná zábave, ktorá prebieha súčasne na dvoch scénach. Tento deň ako (Veselá Bystrica) má osloviť najširšiu škálu domácich i zahraničných návštevníkov. Folkloru, neoddeliteľnej súčasť našich dejín, ale i najmladšej časti Banskobystričanov bude určený program v nedeľu – 14.9.2008 (Detská a folklórna Bystrica).

Oslavy založenia mesta boli v minulosti spojené s miestom konania Radvanského jarmoku. Posledných 11 rokov sa konajú na Námestí SNP.

Radnica chystá pre žiakov učebnicu mestských dejín

13. septembra 2008 (SITA) - Školáci v banskobystrických základných školách by sa podľa zámeru tamajšej samosprávy mali učiť aj o histórii svojho mesta. Magistrát

preto pripravuje učebnú pomôcku mestských dejín. „Jej cieľom má byť posilnenie lokálpatriotizmu a hrdosti na naše mesto," uvádzajú úradníci z odboru školstva na internetovej stránke mesta aj v radničných novinách vo výzve občanom, aby pripomienkovali projekt tvorby plánovanej učebnej pomôcky. Projekt je zverejnený na internetovej stránke mesta v sekcii občan-školstvo, záujemcovia si ho môžu preštudovať aj v klientskom centre mestského úradu. Jeho autorkou je Slavomíra Očenášová-Štrbová z Ústavu vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela. „Cieľom projektu je vytvoriť publikáciu/publikácie, ktoré podpora v deťoch jemné vnímanie prostredia, v ktorom žijú, vzbudia v nich zvedavosť dozvedieť sa o svojom meste viac, podpora v nich neformálny vzťah k nemu. Takto môže publikácia osloviť nielen banskobystrických žiakov, ale aj ich rodičov, ktorí neprichádzajú každodenne do styku s odbornými publikáciami o Banskej Bystrici,“ píše Očenášová-Štrbová v projekte. Publikácia by podľa nej mala mať formu pútavej knižky s mapami, grafmi, časovými priamkami a množstvom farebných obrázkov. Odborný text upravený pre detského čitateľa má byť tiež doplnený ukážkami z beletristickej tvorby o Banskej Bystrici. Ako autorka v projekte pripomína, rozsah publikácie, na ktorej tvorbe sa bude podieľať takmer 30 odborníkov, a jej vizuálne stvárnenie budú závisieť od množstva finančných prostriedkov, ktoré mesto na ňu uvoľní. Projekt tvorby publikácie - učebnej pomôcky mestských dejín Banskej Bystrice mohli občania pripomienkovať do 30. septembra.

Na mimoriadnom sneme ĽS-HZDS

Na mimoriadnom sneme celorepublikovej ĽS-HZDS v Banskej Bystrici dňa 18. októbra Miroslav Jureňa prišiel o funkciu podpredsedu strany. Na mimoriadnom sneme ĽS-HZDS v Banskej Bystrici zvolili nových funkcionárov. Delegáti na návrh predsedu strany Vladimíra Mečiara za podpredsedov zvolili Petra Sikú a Jozefa Habánika, štátnych tajomníkov na ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny a na ministerstve školstva. Milan Urbáni zostal vo funkcii podpredsedu, ale iba do 1. mája 2009, kedy jeho funkciu prevezme Barbora Straková. Na uvoľnené miesto ústredného tajomníka strany bola zvolená Ivana Kapráliková. Predseda strany Vladimír Mečiar zároveň na sneme vylúčil svoju kandidatúru na prezidenta SR. Predchádzali tomu udalosti na Republikovom predstavenstve. Zdenka Kramplová rezignovala 27. septembra na Republikovom predstavenstve Ľudovej strany - HZDS na funkciu ústrednej tajomníčky strany, Milan Urbáni sa vzdal funkcie hospodára strany. Urbáni zatiaľ zostáva podpredsedom ĽS-HZDS, členstva sa nevzdala ani Kramplová. Podľa Mečiara obaja urobili správne rozhodnutie, ku ktorému ich nikto nenútil. "Bolo to potknutie, nie pád," povedal Mečiar na margo ich chýb v súvislosti s pochybnými darmi pre ĽS-HZDS. Ako ďalej uviedol, peniaze vrátia v plnej výške 12 000 000 korún (398 327 €), dovedy o tejto veci nebudú informovať.

Banskobystrický občan, známy lekár a politik :MUDr. Milan Urbáni absolvoval v roku 1967 Lekársku fakultu UPJŠ v Košiciach. Od roku 1967 pracoval ako lekár v Banskej

Bystrici. V rokoch 1975 až 1980 pôsobil ako primár v Central Hospital Kabwe v Zambii, neskôr v Líbyi. V roku 1991 pracoval ako vedúci odboru zdravotníctva ONV v Banskej Bystrici. V roku 1992 bol vedúcim gynekologického oddelenia polikliniky v Banskej Bystrici. Ako riaditeľ tejto polikliniky pôsobil v rokoch 1996 až 1999. V roku 2002 bol zvolený za poslanca NR SR za HZDS. Na sneme strany 14. júna 2003 v Púchove bolo HZDS premenované na ĽS-HZDS. Milan Urbáni bol zároveň na tomto sneme zvolený za podpredsedu ĽS-HZDS pre vnútornú politiku. Na sneme strany 4. júna 2005 v Prešove bol opätovne zvolený za podpredsedu. V parlamente je členom Výboru NR SR pre zdravotníctvo a Stálej delegácie NR SR do Parlamentného zhromaždenia Rady Európy.

Operačný plán zimnej údržby

Banskobystrickí poslanci na októbrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva schválili „Operačný plán zimnej údržby miestnych komunikácií a chodníkov Mesta Banská Bystrica na obdobie zimy 2008 – 2009“. Dokument podrobne rieši nasadenie dopravných prostriedkov a mechanizmov pre bežné klimatické podmienky aj kalamitné stavy na cestách.

Údržbu na viac ako 160 kilometroch miestnych komunikácií, rozdelených do piatich regiónov, zabezpečuje zmluvná firma MIS, o chodníky pre peších sa stará ďalšia banskobystrická firma GANZ. Miestne komunikácie sú rozdelené podľa poradia dôležitosti do troch stupňov, s prihliadnutím na potreby dopravy, zásobovanie obyvateľov, dostupnosť zdravotnej a požiarnej služby. Súčasťou zimnej údržby je aj údržba mostov, vývoz snehu a iné práce. Vývoz snehu bude napríklad zabezpečený po jednorázovom napadnutí v množstve cca 30 cm, pri zúžení vozovky na menej ako dva protismerné jazdné pruhy a pri nahromadení snehu a ľadu v centrálnych častiach mesta.

Podľa Ivana Zehnal, vedúceho Odboru komunálnych vecí Mestského úradu v Banskej Bystrici: „Kontrolu zjazdnosti miestnych komunikácií bude vykonávať smenový dispečer zmluvných firiem. Počet kontrol závisí od aktuálneho stavu počasia. Pri nepriaznivých klimatických podmienkach sa kontrola vykonáva trikrát za smenu. Aktuálny stav komunikácií budú monitorovať aj pracovníci referátu komunálnych služieb v spolupráci s mestskou políciou.“

Na zimnú údržbu miestnych komunikácií bolo v mestskom rozpočte na rok 2008 vyčlenených 12 mil. Sk, na údržbu chodníkov 7 mil. Sk. Z tohtoročného rozpočtu boli vyčerpané finančné prostriedky na zimnú údržbu v mesiacoch január až marec vo výške 7,9 mil. Sk (66 %) na miestne komunikácie a 5,6 mil. Sk (80 %) na chodníky.

Nový most pre peších k zimnému štadiónu

Symbolickým prestrihnutím pásky 19. novembra 2008 v Banskej Bystrici slávnostne otvorili zrekonštruovaný 25 ton vážiaci most pre peších vedúci k zimnému štadiónu. Viac ako tri desiatky rokov starú lávku vybudovanú v roku 1970 v rámci tzv. Akcie Z,

nahradila konštrukcia vyrobená z ocelových trubiek. Rozmery mosta sú: 35,6 m x 6,6 m. Mesto Banská Bystrica k rekonštrukcii pristúpilo aj z toho dôvodu, že nosné laná ku kotviacim blokom boli skorodované a tým bola ich nosnosť podstatne znížená. „Som rád, že Banskobystričania budú môcť využívať novú, modernú a bezpečnú lávku cez rieku Hron. Rekonštrukciu v hodnote viac ako 10 miliónov korún sme financovali z rozpočtu mesta“, potvrdil primátor Ivan Saktor. Dodávateľom prác bola spoločnosť CB mont s.r.o. Banská Bystrica, ktorá s rekonštrukčnými prácami začala v auguste 2008. Magistrát chce opraviť aj ďalšie mosty v Banskej Bystrici, v roku 2009 je pripravená rekonštrukcia mostu v Podlaviciach (cca 20 mil. Sk) a plánuje sa aj oprava mosta v Iliáši (cca 100 mil.sk).

Zavedenie verejnej obchodnej súťaže

Primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor po októbrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva avizoval kroky smerujúce k modernizácii a zefektívneniu zásad hospodárenia s majetkom mesta. V piatok 14. novembra 2008 zasadala Komisia banskobystrického mestského zastupiteľstva pre financie, správu a hospodárenie s majetkom mesta a podnikateľskú činnosť. Predseda komisie Tomáš Novanský predložil členom komisie novelu Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Banská Bystrica. Základnou zmenou je zavedenie verejnej obchodnej súťaže. Jedným zo základných cieľov novely je vyššia výnosnosť pri odpredajoch mestského majetku. „Materiál bude predložený na rokovanie mestského zastupiteľstva a budem pre tento návrh hľadať podporu u ostatných poslaneckých klubov. K príprave takýchto krokov som sa zaviazal približne pred pol rokom počas zasadnutia zastupiteľstva“, zdôraznil Tomáš Novanský. Podľa primátora Ivana Saktora: „Inštitút verejnej obchodnej súťaže pomôže dosiahnuť vyššiu transparentnosť pri odpredaji majetku mesta, vďaka nej máme šancu dosiahnuť vyššiu výnosnosť.“ V návrhu novely sú zakomponované aj kroky, ktoré majú uľahčiť občanom i investorom prístup k majetku potrebnému pre rozvoj ich podnikateľských aktivít, či individuálnych potrieb.

Dopravná karta

Nový cenník mestskej hromadnej dopravy, na ktorom sa dohodli obaja banskobystrickí dopravcovia zvyhodňuje majiteľov čipových kariet. Od 14. decembra 2008 mali možnosť cestovať, pri použití dopravnej karty, za nezmenené cestovné nielen občania využívajúci základné cestovné, t.j. 13 Sk, ale za 6 Sk aj deti od 6 do 15 rokov a žiaci základných, stredných a vysokých škôl.

Výhodnejšie ako doteraz budú cestovať dôchodcovia nad 70 rokov, ktorí za dopravu už platiť nebudú. Odo dňa platnosti nového Cenového výmeru mestskej verejnej dopravy v Banskej Bystrici nebudú dopravné karty „Dôchodca 70“ použiteľné na automatický výdaj cestovného lístka z elektronických zariadení vo vozidlách MHD. Zvyšný kredit na tomto type čipových kariet sa však nestratí. Dopravcovia, aj s ohľadom na

zavedenie novej euromeny od 1. januára budúceho roka, umožnia dopravné karty naďalej používať nie však na automatický výdaj cestovného lístka, ale na platby z dopravného kreditu uloženého v karte. Usmernenie k používaniu dopravných kariet „Dôchodca 70“ budú zverejnené priamo vo vozidlách MHD.

Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor: „Aby boli Banskobystričania spokojní, zdraví a hrdí.“

Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor na zasadnutí Mestského zastupiteľstva 2. decembra 2008 predložil Odpočet plnenia „Rozvojového programu mesta Banská Bystrica na roky 2008 – 2014“. Svoje vystúpenie zhrnul do oblastí, ktoré vychádzajú zo štruktúry Rozvojového programu prijatého mestským zastupiteľstvom v decembri 2007.

V oblasti urbanizmu vyzdvihol nadštandardné podmienky vytvorené na prerokovanie Konceptu územného plánu: „Počet podaných pripomienok 515 je zárukou, že sme vytvorili dostatočný priestor na diskusiu pre tých, ktorým ide o skutočný rozvoj mesta.“

V oblasti dopravy primátor vyzdvihol najrozsiahlejšiu investičnú akciu verejnoprospešného charakteru, ktorou je príprava výstavby Severného obchvatu, v rámci ktorého Mesto Banská Bystrica už vydalo územné rozhodnutie, ktoré je právoplatné. Dôležitým výsledkom roka 2008 v oblasti MHD sú aj úspešné rokovania s oboma prepravcami s cieľom zvýšiť efektivitu celého systému MHD, čo prinieslo zvýšenie tržieb u oboch prepravcov o 1,7 až trojnásobok podľa jednotlivých liniek. V rámci ďalšej ekologizácie dopravy prebehli rokovania aj s dopravcom SAD ZV o nasadení 15 nových ekologických autobusov na plynový pohon v hodnote vyše 117 mil Sk. Na bežnú údržbu miestnych komunikácií sa vynaložilo cca 11,4 mil Sk a pri rekonštrukcii miestnych komunikácií sa postupovalo predovšetkým podľa Zásobníka investičných zámerov na rok 2008. Preinvestovaných bolo 26 mil. 500 tis. Sk.

V oblasti životného prostredia a odpadového hospodárstva Ivan Saktor zdôraznil: „V zmysle pripravovanej legislatívy od 1.1.2010, kedy bude zavedené povinné separovanie biologicky rozložiteľného odpadu a kovov sme v 2. štvrtroku odovzdali projekt pod názvom Separácia odpadov v meste za cca 16 mil. Sk. V rámci ekologických opatrení bola ukončená rekultivácia bývalej skládky PDO Horné Pršany s celkovými nákladmi 68 mil. Sk“

Odpočet plnenia Rozvojového programu mesta Banská Bystrica v oblasti školstva, mládeže a športu obsahoval aj informácie o tom, že ďalší pokles počtu žiakov z 9 600 pred rokom 2004 na súčasných 5 600 vytvára tlak na urýchlené riešenie otázky koncepcie školstva. „Návrhy riešenia chceme predložiť na rokovania MsZ v 1. štvrtroku 2009. Napriek uvedenému sme na skvalitnenie výchovno – vzdelávacieho procesu a modernizáciu objektov investovali 43,7 mil Sk. (materské školy: 8,4 mil. Sk, základné školy – 25,1 mil. Sk , školské jedálne - 10,2 mil. Sk)

V oblasti kultúry primátor poukázal na jedinečné podujatia v Banskej Bystrici ako Festival zborového spevu V.F.Bystrého, Medzinárodný dixielandový festival, multimedialný mládežnícky festival hudby a výtvarného umenia - Yní Piatok, či výstavu a konferenciu o živote a diele rodáka z Banskej Bystrice - architekta Ladislava Hudeca.

Mestu Banská Bystrica patria v sociálnej oblasti mnohé prvenstvá. Potvrdilo sa to aj v odpočte plnenia rozvojového programu. Ivan Saktor zdôraznil: „Na podporu aktivít sociálneho rozvoja vynaložilo Mesto v roku 2007 celkom 25 miliónov 400 tis. Sk, kým v roku 2008 sú očakávané výdavky v objeme 35 miliónov 100 tis. Sk. V prvom polroku 2008 sa podarilo odštartovať proces Komunitného plánovania. Prostredníctvom VZN bol vytvorený systém financovania programov a služieb krízovej intervencie. Mesto Banská Bystrica sa zapojilo aj do projektu Banská Bystrica - mesto rodiny, dobrou správou je aj zachovanie Očného a rehabilitačného sanatória.“

V oblasti bytovej výstavby v rokoch 2007 a 2008 nebola podľa odpočtu zabezpečená v investorstve mesta bytová výstavba. V súčasnosti je uzatvorená zmluva na spracovanie projektovej dokumentácie, kde sa plánuje výstavba 28 bytových jednotiek v lokalite Podlavice.

Rozvojové projekty sú podľa primátora Ivana Saktora zamerané na rekonštrukciu základných škôl, zvýšenie energetickej efektívnosti budovy mestského úradu, rekonštrukciu mestského osvetlenia alebo rekonštrukciu Robotníckeho domu. Súčasne prebieha realizácia rekonštrukcie Mestskej radnice, ktorej dokončenie I. etapy sa plánuje na jún 2009 a ukončenie II. etapy na december 2009. „S cieľom zefektívniť komunikáciu s verejnosťou sme odštartovali prípravu projektu IMBA zameraného na informatizáciu Mesta Banská Bystrica v objeme 88 mil. Sk.“

V kapitole odpočtu plnenia rozvojového programu venovanej projektom primátor Ivan Saktor zdôraznil: „V rámci spolupráce s mestom Zvolen pri budovaní metropolitného centra sme požiadali Ministerstvo obrany o prevod bývalého vojenského pozemku v lokalite Badín za účelom výstavby multifunkčnej haly pre potreby oboch miest a širšieho okolia. Súčasne sme vyvolali rokovania s mestami Zvolen, Sliač a obcami Vlkanová a Hronsek o združení finančných prostriedkov na realizáciu cesty pre cyklistov a korčuliarov medzi Banskou Bystricou a Zvolenom v rámci projektu Rodinná cesta“. Za účelom zlepšenia sociálnej starostlivosti obyvateľov prebieha finalizácia projektu KOMUCE a pripravuje sa rekonštrukcia domu opatrovateľských služieb ako súčasť integrovaného projektu na revitalizáciu mestského sídla Sásová, ktorého súčasťou bude aj rekonštrukcia Materskej školy Tatranská a Integrovaný projekt Sásová, v rámci ktorého sa rieši aj statická doprava na Tatranskej ulici.

Z hľadiska cieľov sa podľa slov primátora Ivana Saktora bude v budúcom období dôraz klásť na účinnejšiu spoluprácu subjektov podieľajúcich sa na rozvoji mesta, na podporu spolupráce najmä v oblasti cestovného ruchu a v oblasti nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi i na podporu inovačných firiem v reálne

fungujúcom priemyselnom parku s transferom nových technológií a najnovších poznatkov do praxe.

„Dom kultúry v Banskej Bystrici nekončí“

K otázke ďalšieho vývoja v súvislosti s ECC (Domom kultúry) v Banskej Bystrici sa primátor Ivan Saktor vyjadril: „Dom kultúry (DK) v Banskej Bystrici nekončí, pretože sa vedú intenzívne rokovania s majiteľom ECC a je veľmi optimistický výhľad, že Mesto Banská Bystrica od 1.1.2009 prevezme DK do nájmu. Predbežne na 2 roky s opciou na ďalšie 2 roky s tým, že Mesto bude prevádzkovať DK prostredníctvom svojej organizácie PKO.

Uskutočnili sa osobné rokovanie medzi majiteľom ECC a primátorom mesta Banská Bystrica. Majiteľ ECC je do konca týždňa na zahraničnej služobnej ceste. Od 5.12.2008 bude prebiehať rokovanie na úrovni expertov - preveríme si situáciu v DK, najmä ekonomiku. Vzhľadom na tom, že sme v minulosti boli účastníkmi v obchodnej spoločnosti, ktorá prevádzkovala DK, neočakávam v tejto fáze problémy. Začneme pripravovať nájomné zmluvy, ktoré by mali byť uzatvorené do konca roka s tým, že hladko prebehne odovzdanie objektu a PKO začne prevádzkovať DK od 1.1.2009.“

Zmeny cestovného na linkách mestskej verejnej dopravy

Cestujúcich mestskou hromadnou dopravou v Banskej Bystrici čakali v decembri 2008 zmeny v oblasti cestovného. Od 14. decembra t.r. vstúpi do platnosti nový cenový výmer s maximálnymi cenami taríf a novými tarifnými podmienkami na linkách mestskej verejnej dopravy. Napriek tomu, že magistrát upravil maximálny limit cestovného, dopravcovia nemusia automaticky zvýšiť cestovné. Dôkazom toho je v súčasnosti platný cenník, v ktorom je horná sadzba základného cestovného stanovená na 15 korún, cestujúci však reálne zaplatí za dopravu iba 14 Sk, pri použití dopravnej (čipovej) karty o korunu menej. Ceny mestskej hromadnej dopravy sa v Banskej Bystrici neupravovali od 1. apríla 2005, kedy vstúpil do platnosti v súčasnosti aktuálny Cenový výmer č. 1/2005.

Podľa nového cenníka je horná hranica základného cestovného stanovená na maximálne 18 korún (0,60 eur), pri platbe dopravnou kartou na 15 korún (0,50 eur). Deti od 6 do 15 rokov, žiaci a študenti základných, stredných a vysokých škôl do 26 rokov zaplatia za cestovný lístok najviac 12 korún (0,40 eur), pričom maximálna cena cestovného pri použití karty bude 7,50 Sk čo je v prepočte 0,25 eur.

Šesť korún (0,20 eur) v hotovosti, t.j. o štyri koruny menej ako doteraz, budú platiť držitelia Zlatej a Diamantovej Jánskeho plakety. Novinkou je aj bezplatná preprava pre seniorov nad 70 rokov a ťažko zdravotne postihnutých občanov odkázaných na invalidný vozík. Zadarmo budú napríklad aj naďalej cestovať deti do šiestich rokov a dieťa v kočiaku s jedným sprievodcom. Rozdiely sa pravdepodobne intenzívnejšie prejavujú medzi platbami v hotovosti a platbami dopravnou kartou. Bezhotovostné

platby budú pre cestujúcich výhodnejšie nielen z hľadiska stanovenia cenového maxima, ale aj s ohľadom na zavedenie novej euromeny od 1. januára budúceho roka. Predpokladaný nárast bezhotovostných platieb by mal prispieť k zefektívneniu mestskej hromadnej dopravy. Nový cenník je jedným z predpokladov prípravy integrovaného a tarifného systému v regióne Banská Bystrica.

Separovaný zber bioodpadu a kovov

Výsledkom snaženia mesta o zdravšie životné prostredie je projekt pod názvom „Zavedenie separovaného zberu kovov a biologicky rozložiteľného odpadu na území mesta Banská Bystrica“, na ktorý radnica získala nenávratný finančný príspevok v sume viac ako 18,5 milióna korún (622 594 eur) z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu. Cieľom projektu z dielne Referátu životného prostredia Mestského úradu v Banskej Bystrici je zmierniť negatívne dopady odpadového hospodárstva na životné prostredie. Projekt sa okrem separovania organického odpadu a kovov venuje aj informačno - vzdelávacím aktivitám zameraným na formovanie environmentálneho povedomia občanov a propagáciu triedenia odpadu. Prostredníctvom tvorivých aktivít chce osloviť aj deti predškolských zariadení a žiakov základných škôl. Zdrojom informácií pre občanov je manuál o separovaní odpadu, ktorý sa v rámci realizácie projektu pripravil.

Efektívnou a hospodárnou likvidáciou odpadov, ktorá by čo v najväčšej miere zodpovedala potrebám a predstavám každého občana s dôrazom na ochranu životného prostredia napĺňa Banská Bystrica Rozvojový program mesta v oblasti životného prostredia a odpadového hospodárstva. Zodpovedné nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom je jedným zo záväzkov Slovenska voči Európskej únii. Od roku 2010 budú musieť všetky samosprávy zaviesť separovaný zber biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) a kovov.

Banskobystrický magistrát sa preto už pred nadobudnutím účinnosti nového zákona zaoberá zavedením zberu dvoch nových komodít. Výsledkom snaženia je projekt pod názvom „Zavedenie separovaného zberu kovov a biologicky rozložiteľného odpadu na území mesta Banská Bystrica“, na ktorý radnica získala nenávratný finančný príspevok v sume viac ako 18,5 milióna korún (622 594 eur) z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu. Cieľom projektu z dielne Referátu životného prostredia Mestského úradu v Banskej Bystrici je zmierniť negatívne dopady odpadového hospodárstva na životné prostredie. Nenávratný finančný príspevok získalo Mesto Banská Bystrica na separovaný zber bioodpadu a kovov.

Správa o činnosti Mestskej polície v Banskej Bystrici, za obdobie od 1. januára 2008 do 31. decembra 2008

V zmysle Uznesenia Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica, zo dňa 22. októbra 2002, číslo 375/2002, článku 5 písm. c) Organizačného poriadku Mestskej polície v Banskej Bystrici s poukázaním na ustanovenie § 6 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady číslo 564/1991 Zb. O obecnej polícii v znení neskorších predpisov, predkladám na prerokovanie:

Správu o činnosti Mestskej polície v Banskej Bystrici, za obdobie od 1. januára 2008 do 31. decembra 2008

Mestská polícia v Banskej Bystrici bola zriadená Uznesením Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica číslo 3/1991, dňa 15. januára 1991, ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste a plnaci úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení mesta, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí Primátora mesta Banská Bystrica.

Organizácia Mestskej polície v Banskej Bystrici (ďalej len „MsP“), je určená organizačnou štruktúrou MsP, schválenou Mestským zastupiteľstvom v Banskej Bystrici (ďalej len „MsZ“), platnou od 1. septembra 2002, pod názvom „Organizačný poriadok MsP“. Organizáciu, objem mzdových prostriedkov a rozsah technických prostriedkov MsP. určuje MsZ, s prihliadnutím na rozsah úloh plnených MsP.

Štruktúra Mestskej polície v Banskej Bystrici

Mestskú políciu riadi náčelník mestskej polície a v jeho neprítomnosti zástupca náčelníka mestskej polície.

K 1. januáru 2008 bol početný stav na MsP v Banskej Bystrici nasledovný:

náčelník MsP

zástupca náčelníka kontrolór MsP

koordinátor preventívnych činností

referent pre objasňovanie

referent pre financie

referent pre techniku

5 zamestnancov stálych služieb

12 zamestnancov tvoriacich motorizované hliadky

26 zamestnancov vykonávajúcich prácu MsP na okrskoch v peších hliadkach

2 pracovníčky nezaradené medzi policajtov MsP, a to referentka pre administratívu a upratovačka. Spolu 52 osôb.

V závere roka, k 31.12.2008 bola početnosť príslušníkov MsP vyššia o 4 policajtov MsP, z ktorých niekoľkí ukončili kurz odbornej spôsobilosti a ďalší príslušník čakal na nástup do kurzu odbornej spôsobilosti so začiatkom v januári 2009. Celkovo pracovalo na MsP ku koncu roka 54 príslušníkov MsP a 2 civilné zamestnankyne MsP, spolu 56 osôb.

Mestská polícia v Banskej Bystrici zabezpečuje plnenie úloh stanovených v ustanovení § 3 zákona Slovenskej národnej rady číslo 564/1991 Zb. O obecnej polícii v znení neskorších predpisov, v nepretržitej 24 hodinovej prevádzke. Každý pracovný deň nastupuje priemerne 10 príslušníkov MsP do rannej zmeny a 6 príslušníkov MsP nastupuje do zmeny v odpoľudňajších hodinách. Uvedené zmeny dopĺňajú motorizované hliadky, zložené z 2 príslušníkov MsP. Stála služba v sídle MsP v Banskej Bystrici na ulici Československej armády 26 je zabezpečovaná nepretržite v 12 hodinových službách, jedným príslušníkom MsP. Plnenie úloh MsP počas dní pracovného voľna je zabezpečované motorizovanou hliadkou MsP, zloženou z 2 príslušníkov MsP. Počas piatkových a sobotňajších nocí sú motorizované hliadky zdvojené a posilnený je tiež výkon služby peších hliadok dvomi dvojicami príslušníkov MsP za účelom lepšej kontroly verejne prístupných miest a väčšej akcieschopnosti príslušníkov MsP v prípadoch narušenia verejného poriadku s tým, že dôraz pri kontrole verejných priestranstiev je kladený najmä na okolie zábavných a reštauračných podnikov, kde najmä dochádza k narušovaniu verejného poriadku návštevníkmi týchto zariadení.

V januári 2008 Mestská polícia v Banskej Bystrici začínala plniť úlohy stanovené jej zákonom o obecnej polícii v početnom stave 52 príslušníkov MsP a 2 zamestnankyne MsP, pod vedením náčelníka Mestskej polície v Banskej Bystrici pána Húsku, ktorý v júni roka 2008 podľahol krátkodobému a intenzívnemu ochoreniu.

Počas neprítomnosti náčelníka MsP organizoval chod MsP zástupca náčelníka MsP pán Mgr. Slovák.

Dňa 26. augusta 2008, na Mestskom zastupiteľstve Mesta Banská Bystrica, bol Uznesením Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica, číslo 254/2008 do funkcie Náčelníka Mestskej polície v Banskej Bystrici vymenovaný pán Mgr. Ľubomír Piterka.

Mestská polícia v Banskej Bystrici bola aj v roku 2008 integrovaná v Združení náčelníkov mestských a obecných polícií, a tak mala možnosť efektívne využívať poznatky a osvedčené postupy u iných MsP, v rámci Slovenskej republiky. Prostredníctvom tejto účasti, mala MsP v Banskej Bystrici na zasadnutí Združenia náčelníkov Mestských a obecných polícií možnosť pripomenovať návrhy predkladané na legislatívnej úrovni.

Koncepcia rozvoja

Nástupom náčelníka MsP Banská Bystrica pána Mgr. Ľubomíra Piterku došlo v organizácii MsP k výrazným, kvalitatívne efektívnym zmenám s cieľom priblížiť MsP k širokým masám obyvateľov a návštevníkov mesta, ktoré vychádzajú z novej koncepcie MsP Banská Bystrica vypracovanej náčelníkom MsP.

V rámci sprehľadnenia výkonu a zvýšenia zastupiteľnosti okrskovej činnosti bolo v mesiaci november 2008 pristúpené k rozdeleniu mesta na dva územné obvody. Uvedené rozdelenie mesta kopíruje rozdelenie, ktoré je aj v Policajnom zbore. Týmto sa dosiahne lepšia súčinnosť pri ochrane verejného poriadku, života, zdravia a majetku

občanov. V jednotlivých mestských častiach budú vykonávať pešiu službu príslušníci MsP nasledovne:

časť východ 12 príslušníkov

časť západ 12 príslušníkov

V uvedených častiach je plánované zriadenie policajných staníc. Termín zriadenia vybavenia závisí od vyčlenenia finančných prostriedkov. V návrhu rozpočtu pre MsP však tieto prostriedky nie sú vyčlenené.

MsP v Banskej Bystrici zabezpečuje nepretržitý výkon na celom území mesta. Z tohto dôvodu je zriadené stále pracovisko na Ul. Československej armády 26, kde je tiež tiesňová linka 159. Túto službu zabezpečuje 5 príslušníkov MsP. Výjazdy na podnety občanov z tiesňového volania 159 a tiež výjazdy na signál o narušení objektov pripojených na pult centrálnej ochrany objektov, zabezpečuje 16 príslušníkov mestskej polície.

Objasňovanie priestupkov v zmysle § 3 ods. 1 písm. f) zák. č. 564/91 Zb. vykonávajú dvaja príslušníci MsP. V rámci zabezpečovania odborného výcviku bude poverený príslušník MsP, s vysokoškolským vzdelaním právnického smeru s praxou, ktorý bude vykonávať pravidelné školenia príslušníkov MsP v oblasti práva a legislatívy. Zároveň bude zastupovať Mesto Banská Bystrica v exekučných konaniach pri vymáhaní pohľadávok z nezaplatených pokút.

Praktická príprava bude v rozsahu 28 hodín, 4-krát v mesiaci, pričom bude zameraná na všetky situácie, ktoré sa môžu vyskytnúť pri plnení úloh príslušníkov MsP. Do taktickej prípravy bude zahrnutá aj strelecká príprava, nakoľko príslušníci MsP podľa § 19 ods. 1 Zákona o obecnej polícii nosia pri výkone služby zbraň. Rozsah streleckej prípravy je podmienený výškou finančných prostriedkov.

Preventívne činnosti budú prioritne zamerané na primárnu prevenciu. Túto činnosť budú vykonávať dvaja príslušníci MsP. Preventívnu činnosť budú vykonávať dvaja príslušníci, ktorí sú vzdelaní v oblasti prevencie kriminality, primárnej prevencie a sociálnej práce. Pracovníci majú osvedčenia a certifikáty z danej oblasti a preventívne činnosti budú vykonávať najmä na základných a stredných školách a v komunitách ohrozených sociálnou patológiou. Jeden z pracovníkov bude vykonávať depistáž v najviac ohrozených lokalitách a komunitnú prácu priamo v teréne, teda na Internátnej 12 a v zariadení „Kotva“.

Do preventívnych aktivít je od septembra 2008 zaradená aj tvorba projektov. Tieto projekty budú zamerané na rôzne oblasti prevencie. Prvé projekty boli úspešne zrealizované, ako prvý bol projekt „Bezpečná cesta do školy“, kde bolo odslúžených príslušníkmi MsP 1100 hodín. Na tento projekt nadviazala ďalšia aktivita „Bezpečnostná vesta“ na základných školách.

Okrem uvedených úloh a činností MsP zabezpečuje kultúrne, športové a spoločenské akcie. Uvedené akcie budú zabezpečované v rozsahu potrebnom na zabezpečenie na zabezpečenie verejného poriadku, ochranu zdravia, života a majetku občanov. Administratívno – technické zabezpečenie chodu MsP budú vykonávať dvaja

príslušníci MsP a dvaja zamestnanci MsP. Riadiacu a kontrolnú činnosť vykonáva náčelník MsP, zástupca náčelníka a poverený príslušník MsP.

MsP v Banskej Bystrici si v správe o činnosti za rok 2007 stanovilo perspektívu MsP pre zlepšenie práce v roku 2008 s nasledovnými prioritami:

Personálne, materiálne a odborne dobudovať MsP na útvar, ktorý bude schopný plniť úlohy stanovené mu zákonom a VZN Mesta Banská Bystrica k spokojnosti občanov mesta.

Útvar MsP je schopný zabezpečovať činnosti pri kontrole verejného poriadku na území mesta s celkovým počtom 60 policajtov. K 31.12.2008 bolo na MsP zamestnaných 56 osôb, pričom za účelom naplnenia tohto stavu boli dňa 09.12.2008 vykonané osobné pohovory, kde boli vybratí 5 budúci príslušníci MsP s nástupom v januári 2009.

Dobudovanie materiálneho zabezpečenia v časti obmeny výstroje bolo zrealizované až nástupom pána náčelníka MsP pána Mgr. Ľubomíra Piterku, ktorý prestrojil členov motorizovaných hliadok novým typom služobnej rovnošaty. Súčasne boli všetci príslušníci MsP vybavení novým typom ručných svietidiel v kombinácii s teleskopickým obuškom.

V súvislosti s uvedenými zmenami prebehla na útvare MsP aj rekonštrukcia sociálnych zariadení na poschodí a rekonštrukcia suterénnych priestorov telocvične, resp. posilňovne MsP.

Prehľbovať spoluprácu s občianskymi radami a tým rozširovať projekt bezpečnej Banskej Bystrici.

Príslušníci MsP sa zúčastnili v hodnotenom období na 33 zasadnutiach občianskych rád (OR). Pre lepšiu informovanosť vedenia MsP o aktivitách OR sa zúčastňujú zasadnutia aj referenti pre kontrolu výkonu služby.

Neustále doplňovať kamerový informačný systém, ktorý umiestňovať v miestach častého porušovania verejného poriadku.

Inovatívny prístup v monitorovaní verejných priestranstiev zaviedol pán náčelník MsP pán Mgr. Ľubomíra Piterku spustením pilotného projektu mobilného monitoringu priestranstiev priamo počas jazdy služobných motorových vozidiel. Predmetný spôsob monitorovania priestranstiev je od novembra 2008 v skúšobnej prevádzke na jednom motorovom vozidle, pričom v roku 2009 bude mobilný monitoring verejných priestranstiev nainštalovaný vo všetkých služobných motorových vozidlách, ktoré zabezpečujú priamy výkon služby. Všetky zábery zosnímané pri kontrole verejného priestranstva sa nahrávajú na prenosnú pamäť. V prípade potreby je možné všetky uložené záznamy prehrať a použiť ich v ďalšom konaní, či už trestnom alebo priestupkovom.

V závere roka 2008 došlo na pokyn náčelníka MsP aj k rekonštrukcii zastaranej technológie kamerového systému, konkrétne boli vymenené technicky nevyhovujúce monitory za kvalitné LCD monitory.

Preventívne programy rozšíriť aj na stredoškolskú a vysokoškolskú mládež.

V roku 2008 neboli preventívne programy rozšírené na stredoškolskú a vysokoškolskú mládež.

Zriadiť funkcie právneho zástupcu MsP.

Pri zmene Organizačného poriadku MsP v roku 2008 nebola zriadená funkcia právneho zástupcu.

Odchytávanie, prevážanie a umiestňovanie túlavých psov nebolo doriešené.

Preventívna činnosť a sprístupňovanie informácií MsP

Medzi jednu z najhlavnejších činností MsP patrí hlavne preventívna práca. Je zameraná na všetky vrstvy obyvateľstva, už od útleho detstva, vykonávaním prednášok a ukážok policajnej práce v predškolských a školských zariadeniach až do neskorej staroby, vykonávaním besied a prednášok v zariadeniach pre seniorov.

V rámci plnenia úloh vyplývajúcich z programu „Bezpečnejšia Banská Bystrica“, boli postupne prijaté a plnené úlohy, smerujúce k príslušníkom MsP v Banskej Bystrici, na úseku preventívnej činnosti, so zameraním hlavne na predchádzanie kriminality páchanej mládežou a na mládeži, ako aj na už spomenutých ostatných skupinách obyvateľstva mesta Banská Bystrica.

Za účelom eliminovania negatívnych patologických javov v tejto oblasti, je v meste Banská Bystrica, ako aj v iných mestách Slovenska, vybudovaný kamerový systém na monitorovanie situácie vo vybraných lokalitách mesta Banská Bystrica.

Monitorovací systém je umiestnený v centrálnej mestskej zóne na Námestí SNP na veži, v Dolnej ulici na budove Orange, v ulici Národnej na Národnom Dome, na Námestí Slobody na panelovom dome a na ulici Starohorskej pri reštaurácii Pickard, kde dochádza k páchaniu trestnej a inej protispoločenskej činnosti. MsP v Banskej Bystrici prevádzkuje celkom 5 kamier, ktorými sú monitorované inkriminované verejné priestranstvá. Prevádzka a monitoring sú zabezpečované príslušníkmi MsP. Na útvare MsP v Banskej Bystrici je nainštalovaný aj pult centralizovanej ochrany objektov, súkromnej firmy SPIN plus spol. s.r.o., Banská Bystrica a tiež SPIN SK s.r.o., Bratislava. Súčinnosť pri zabezpečovaní pripojených objektov je realizovaná na základe zmluvného vzťahu, uzatvoreného medzi Mestom Banská Bystrica a už spomenutými s.r.o.. Kamerový systém, ktorý je v súčasnosti používaný, nevyhovuje súčasným štandardným potrebám a z toho dôvodu bude v budúcnosti potrebné systém inovovať a rozšíriť, čím by bol eliminovaný nárast trestnej a inej protispoločenskej činnosti. Záznamy kamerového systému sú monitorovacou technikou samočinne archivované. Uvedené archivované záznamy sú využívané aj príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky v prípadoch páchania trestnej činnosti v dosahu kamier, respektíve pre sledovanie podozrivých osôb a ich stykov.

V ďalšom plnení programu „Bezpečnejšia Banská Bystrica“ je vykonávaná preventívna práca s maloletými deťmi v predškolských zariadeniach a so školskou mládežou na základných školách, nachádzajúcich sa na teritóriu mesta Banská Bystrica. Neviazne ani tak spolupráca s pedagogickými pracovníkmi uvedených zariadení, ale svoje aktivity musíme rozšíriť na spoluprácu s rodičmi žiakov, jednotlivých predškolských a školských zariadení. Naším cieľom pri vykonávaní

besied a prednášok v uvedených jednotlivých zariadeniach je dosiahnuť určitého stupňa právneho vedomia u subjektov na ktoré pôsobíme, ktoré právne vedomie musí byť primerané ich veku. Chceme docieľať, aby už deti predškolských a školských zariadeniach, ako aj mládež, mali predstavu o tom, ktoré ich jednanie a správanie je v medziach zákona, tým pádom beztrestné, respektíve ktoré jednanie prekračuje povolené medze a tým pádom spadá pod príslušnú trestno-právnu zodpovednosť.

Na tomto základe sú už v predškolských a školských zariadeniach účastníkom prednášok a besied, primerane ich veku, vysvetľované skutkové podstaty pojmov priestupok a trestný čin, ako aj výška spoločenskej nebezpečnosti. Primerane ich veku, je im vysvetľovaná aj trestno-právna zodpovednosť, pri jednotlivých protispoločenských konaniach.

Porušenia zákonov sú im vysvetľované modelovými príkladmi, ktoré sa môžu vyskytnúť v každodennom živote, ako sú napríklad drobné krádeže medzi spolužiakmi v triedach a šatniach, respektíve poškodzovanie školského alebo iného majetku, s ktorým prichádzajú dennodenne do styku. Nemalá miera je venovaná v poslednej dobe častejšie sa vyskytujúcej nepriaznivému javu, vydieranie mladších spolužiakov staršími spolužiakmi a šikanovaniu.

Realizované aktivity zo strany príslušníkov mestskej polície sú špecifikované hlavne podľa objektov, na ktoré pôsobia, je to: práca s predškolskými deťmi v predškolských zariadeniach,

- práca so školskými deťmi v základných školách,
- práca s mládežou,
- práca so širokou verejnosťou,
- práca s vybranými komunitami,
- práca so seniormi.

Hlavným cieľom preventívnej činnosti príslušníkov MsP v Banskej Bystrici, je dosiahnuť sociálnu prevenciu u skupín spoluobyvateľov, na ktorých prednášková činnosť smeruje. V tejto súvislosti sú pri besedách a prednáškach využívané nasledovné témy:

- právne vedomie a trestná zodpovednosť,
- šikanovanie žiakov na školách všetkých stupňov
- drogová závislosť, alkoholizmus a fajčenie
- hracie a výherné automaty a závislosť na nich,
- bezpečnosť pri hrách vykonávaných na verejných priestranstvách,
- dopravná disciplína,
- ochrana životného prostredia a prírody, zábavná pyrotechnika a jej používanie, chovanie psov a iného zvieratstva,
- zhubné kulty a sekty,
- násilné formy trestnej činnosti,
- softwarová a majetková trestná činnosť.

Pri týchto prednáškach boli účastníkom predvedené aj ukážky služobných zákrokov príslušníkov MsP, ich výzbroj a výstroj.

Nemalá pozornosť zo strany príslušníkov mestskej polície, bola vyvíjaná smerom k občanom mesta Banská Bystrica na prednáškach a besedách, týkajúcich sa verejného poriadku, čistoty mesta, verejnej zelene, vodenie a venčenie domácich zvierat na verejnosti, stav a úroveň chodníkov v zimnom období, zabezpečenie nehnuteľností voči krádežiam, podvodného správania sa páchatel'ov trestnej činnosti, hlavne voči seniorom. Pozornosť bola venovaná aj pouličnej kriminalite. Spoluobčanom bola na prednáškach vysvetlená súčinnosť a spolupráca príslušníkov MsP s príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky, rýchlej zdravotníckej pomoci, hasičského záchranného zboru so Slovenským červeným krížom a s organizáciami odstraňujúcimi komunálny odpad a ostatnými orgánmi a organizáciami starajúcimi sa o poriadok, osvetlenie a iné činnosti v meste Banská Bystrica slúžiace blahu obyvateľstva.

V rámci besied s predškolskou a školskou mládežou, boli organizované aj rôzne súťaže, nadväzujúce na prednesenú problematiku. Súťaže boli vykonané za spolupráce s okresným dopravným inšpektorátom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici.

V rámci prednáškovej činnosti na spomenuté témy, príslušníci MsP v Banskej Bystrici zorganizovali celkom 43 prednášok a besied, ktorých sa zúčastnilo 985 poslucháčov.

Koordinátorka preventívnych programov sa zverených úloh úspešne zhostila. Aktívne spolupracovala s elektronickými a tlačovými médiami, prostredníctvom ktorých poskytovala upozornenia, žiadosti a informácie širokej občianskej verejnosti mesta Banská Bystrica. Úzko spolupracuje s pracovníkmi spravodaja MSÚ, dvojtýždenníka BB žurnál, Banskobystrického ECHA, týždenníka MY, regionálnou AZTV, RTV, TA 3, ako aj s médiami celoslovenskou pôsobnosťou agentúrou TASR, denníkom Nový čas, Pravda, Plus jeden deň a televíziami Markíza, STV a JOJ.

Za hodnotené obdobie bolo poskytnuté masmédiám 118 príspevkov o činnosti MsP v Banskej Bystrici. Za prítomnosti masovokomunikačných prostriedkov boli vykonané aj preventívne a represívne akcie, smerujúce na zákaz podávania alkoholu mladistvým a kontroly venčenia psov na verejných priestranstvách.

Koordinátorka preventívnych činností MsP je členkou komisie pre problematiku sieťovania drogovej problematiky na území mesta Banská Bystrica, zriadenej pri MsÚ Banská Bystrica a členkou komisie pre prevenciu protispoločenskej činnosti, zriadenej pri Obvodnom úrade v Banskej Bystrici.

Činnosť pri plnení úloh obecnej polície

1	Počet osôb, ktorým bola obmedzená osobná sloboda zákrokom príslušníka obecnej polície	5
2	Počet osôb predvedených na útvar obecnej polície	59
3	Počet osôb predvedených na útvary Policajného zboru, z počtu uvedeného v bode 2	13
4	Počet nájdených osôb, po ktorých bolo vyhlásené pátranie	4
5	Počet nájdených vecí, po ktorých bolo vyhlásené pátranie	0
6	Počet nájdených motorových vozidiel, po ktorých bolo vyhlásené pátranie	0

Priestupky (zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov)

	§ 47-48	§ 49	§ 50	§ 22	Všeobecne záväzné nariadenia obce	Ostatné	Spolu
1 Celkový počet zistených priestupkov vlastnou činnosťou	100	5	12	3710	781	155	4763
2 Celkový počet oznámených priestupkov na útvare obecnej polície	58	18	116	429	263	20	904
3 Celkový počet uložených priestupkov	8	0	1	20	6	0	35
4 Celkový počet odložených priestupkov	12	3	3	12	7	0	37
5 Celkový počet odovzdaných priestupkov	0	3	3	1	3	0	10
6 Celkový počet oznámených priestupkov príslušnému orgánu	0	3	6	81	7	0	97
7 Celkový počet priestupkov prejednaných v blokovanom konaní	64	2	53	3415	474	83	4091
Výška finančnej hotovosti (Sk)	22 000,- Sk	400,- Sk	18 500,- Sk	1 063 900,- Sk	131 700,- Sk	37 500,- Sk	1 274 000,- Sk

8	Celkový počet priestupkov prejednaných v blokovom konaní vydaním bloku na pokutu nezaplatenú na mieste	25	0	40	243	99	28	435
	Výška finančnej hotovosti (Sk)	12 900,- Sk	0,- Sk	22 500,- Sk	131 900,- Sk	43 600,- Sk	19 100,- Sk	230 000,- Sk

Počet priestupkov vyriešených dohováráním za hodnotené obdobie je 962. Spolu priestupkov za hodnotené obdobie je 5667.

Materiálne a technické zabezpečenie MsP

a. Druh používanej rovnošaty

Útvar MsP používa na bežný výkon rovnošatu uvedenú Vyhláškou MV SR č. 532/2003. Na účely výcviku a cvičných strelieb sa používa pracovná modrá rovnošata - maskáče.

b. Stav prestrojenia novou rovnošatou

Útvar MsP je úplne prestrojený v zmysle platných právnych predpisov.

c. Používanie motorových vozidiel (druh, spôsob označenia)

automobily: 8 ks

- továrenskej značky Škoda : 8 ks

motocykle:

- továrenskej značky Speed 50: 4 ks

Farba a označenie služobných motorových vozidiel podľa ostatnej novely Zákona o OP je v súlade na 6 vozidlách, ďalšie 2 vozidlá (nepoužívajú sa vo výkone služby) sú v inom farebnom vyhotovení ako je biela farba. Motocykle majú modrú farbu a v r. 2008 sa používali v priamom výkone služby.

d. Držba zbraní

počet a typ zbraní

Pištoľ ČZ 75: 9 ks

Pištoľ ČZ 75: 2 ks

Pištoľ ČZ 75 BD: 5 ks

Pištoľ ČZ 75 B: 31 ks

Pištoľ ČZ 85: 2 ks

Pištoľ Glock 26: 2 ks

Revolver Holec 831: 8 ks

adaptér ČZ 75 kadet: 3 ks

e. Spojovacie prostriedky

počet a typ zariadení

Všetky vysielачky sú vyrobené firmou Motorola.

- základňová vysielачka: 1 ks
- vozidlové vysielачky : 6 ks
- prenosné rádiostanice: 60 ks

Súčasťou komunikačného systému je archivácia hovorov prostredníctvom vysielачiek. Archivačný systém je funkčný aj pri používaní bezplatnej tiesňovej linky MsP č. t. 159. Archivácia záznamov je realizovaná v zmysle Zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v platnom znení.

Spolupráca a súčinnosť MsP s inými orgánmi

MsP ako orgán obce vykonáva doručovanie súdnych zásielok v zmysle Občianskeho súdneho poriadku na základe dožiadania súdov. V roku 2008 bola MsP požiadaná o doručenie 165 ks súdnych doručeníek.

Útvar MsP spolupracuje v oblasti špeciálnych asistencií aj s Policajným zborom, na ktorého akciách sa zväčša podieľajú mestskí policajti ako nezúčastnené osoby pri rôznych kontrolách domov, bytov a motorových vozidiel. V minulom roku MsP 6 - krát poskytla PZ predmetnú súčinnosť.

Využívanie monitorovacích kamerových systémov a pultov centrálnej ochrany

V meste Banská Bystrica je prevádzkovaný kamerový systém obsahujúci päť kamier. Monitoring verejných priestranstiev sa zabezpečuje z útvaru MsP. Súčasťou systému je aj archivácia údajov, zabezpečená v zmysle platnej legislatívy.

Na útvare MsP sú inštalované dva pulty centrálnej ochrany súkromnej firmy SPIN plus spol. s r.o., Rudlovská 53, Banská Bystrica a SPIN - SK s.r.o., Bratislava. Súčinnosť pri zabezpečovaní pripojených objektov je realizovaná na základe zmluvného vzťahu medzi Mestom Banská Bystrica a predmetnou firmami za dohodnutú odplatu. V hodnotenom období bolo pripojených na PCO celkovo 73 objektov (SPIN plus spol. s r.o., BB – 71 objektov, SPIN - SK s.r.o., BA – 2 objekty).

Návrh na opatrenia na rok 2009

Spracovanie a schválenie nového Organizačného poriadku MsP Banská Bystrica, ktorý bude zohľadňovať súčasné potreby útvaru MsP s cieľom zvýšiť efektivitu práce MsP na verejných priestranstvách. V návrhu organizačného poriadku bude vytvorené aj pracovné miesto - referent pre právne veci.

Rozšírenie kamerového systému o 6 kamier. Prioritou bude zabezpečiť monitoring centra mesta a hlavných ťahov vedúcich z centra mesta a najmä monitoring mestskej časti Rudlová - Sásová.

Zabezpečenie mobilného monitoringu v služobných motorových vozidlách MsP, celkovo do 6 vozidiel.

Rekonštrukcia spisovej miestnosti, kde sa vykonávajú administratívne úkony príslušníkmi MsP obmenou zariadenia a počítačov.

Rekonštrukcia a zariadenie posilňovne, zakúpenie nových posilňovacích strojov.
Realizácia nových preventívnych programov MsP: 1. Sociálna prevencia - „Mladí mladým: Prečo inak...?“, 2. Viktimačná prevencia - „Bezpečne na ceste – každý deň“.

ŽENY, KTORÉ ROZHODUJÚ

- okrúhly stôl o postavení žien v dnešnej spoločnosti

Akademickú pôdu banskobystrickej Univerzity Mateja Bela naplnila v utorok 26. februára 2008 atmosféra rozhodnosti, húževnatosti a úspešnosti viacerých žien, ktoré rozhodujú, aby spoločne s diplomatmi, biskupmi, akademikmi i študentmi diskutovali o postavení žien v dnešnej spoločnosti.

Okrúhly stôl na veľmi aktuálnu tému pripravilo Občianske združenie NAPS v spolupráci s rektorátom UMB a s odbornou garanciou Slovensko-českého ženského fondu. Podnetnej debaty, ktorú moderovala pani Andrea Vadkerti, členka správnej rady Slovensko českého ženského fondu sa zúčastnili:

pani Ivetta Macejková, predsedníčka Ústavného súdu SR,

Jej cisársko-kráľovská Výsosť arcivojvodkyňa Christiana von Habsburg-Lothringen, členka Pápežskej rady pre novorodencov v Ríme,

pani Elena Kohútiková, bankárka, bývala viceguvernérka Národnej banky Slovenska,

Jej Magnificencia pani Beata Kosová, rektorka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Po úvodnom prednese informácii o aktuálnom stave postavenia žien na Slovensku z úst pani Viery Klementovej, riaditeľky Slovensko-českého ženského fondu, sa slova postupne zmocnili všetky hlavné diskutérky, ktoré vyjadrili svoj názor na túto problematiku a zároveň v krátkosti zaspomínali na významnejšie kroky svojej cesty za úspechom.

Pani predsedníčka Macejková, ktorá od 90-tych rokov pôsobí v oblasti súdnictva na Slovensku, prešla postami na okresnom, krajskom i najvyššom súde a stala sa prvou ženou predsedníčkou ústavného súdu v našej krajine.

Táto žena, ktorá je štvrtým človekom republiky je zvyknutá pracovať v mužskom prostredí, a tvrdí, že sa jej s nimi pracuje veľmi dobre.

Arcivojvodkyňa Christiana, matka troch detí a stará mama deviatich vnúčat vidí zmysel svojho života primárne v rodine. Pôvodným povoláním je zdravotná sestra. Po sobáši s arcivojvodom Michaelom však zanechala oficiálny pracovný život a jej najdôležitejšou úlohou sa stalo vychovávať a vzdelávať potomkov tak, aby sa z nich stali nezávislí a dobrí kresťania.

Bankárka Elena Kohútiková, slovenská eurolady, ktorá šesť rokov pôsobila ako prvá žena viceguvernérka slovenskej centrálnej banky, sa rovnako ako ostatné diskutujúce dámy zhodla na význame rodiny a nenahraditeľného postavenia ženy v nej. Veľmi príjemným spôsobom sa s účastníkmi konferencie podelila o útržky zo svojom curriculum vitae a zamýšľala sa nad optimálnym číslom, percentom, ktoré by vyjadrilo ten správny, adekvátny pomer žien a mužov na rozhodovacích postoch.

Profesorka Beata Kosová, druhá profesorka pedagogiky na Slovensku a prvá žena rektorka univerzity v našej krajine si taktiež prešla rôznymi akademickými pozíciami, kým ju inaugurovali do čela univerzity po tom, čo vo voľbách zvíťazila nad tromi mužmi. Rektorka Kosová od študentských čias pracovala v rôznych mládežníckych organizáciách a baví ju práca s ľuďmi. Je veľmi šťastná, že si pri hľadaní manžela, citujeme „dobro vybrala“ a takéto šťastie v živote praje aj všetkým svojim študentom.

Počas podnetnej, vyše hodinovej diskusie, sa aktéri stretnutia nevyhli ani téme interrupcií, ktorá bola živo diskutovaná.

Pani rektorka Kosová prítomných informovala, že je to prvýkrát v histórii univerzity, keď táto robí spoločenské podujatie v spoluorganizácii so študentom a jeho občianskym združením. Beata Kosová a Peter Solej sa však zhodli na dobrej spolupráci a vyslovili vieru, že aj predmetné podujatie bude ohnivkom v reťaze informácií o postavení žien a spoločne sa podarí naplniť ideu podujatia, ktorou bolo informáciami o práci, kariére a skúsenostiach viacerých významných žien a ich diskusiou so študentmi prispieť k rozšíreniu poznatkov o rodovej rovnosti a postavení žien v dnešnej spoločnosti.

Peter Solej poďakoval pani rektorke za dôveru, ubezpečil ju o odhodlaní Rady NAPS pokračovať v kvalitnej činnosti, na základe ktorej bude NAPS aj v budúcnosti hodný takej pocty, ako napríklad spolupracovať pri svojich aktivitách s univerzitou.

Okrúhleho stola o postavení žien sa zúčastnili taktiež Ich Excelencie mimoriadni a splnomocnení veľvyslanci Ukrajiny a Maďarskej republiky na Slovensku pani Inna Ohnivets a pán Antal Heizer, diplomati Poľskej republiky i Ruskej federácie, arcivojvodský pár von Habsburg-Lothringen, rímskokatolícky banskobystrický biskup Rudolf Baláž, evanjelický biskup Milan Krivda, pravoslávny arcibiskup prešovský a Slovenska Ján, viacerí poprední akademickí funkcionári, predstavitelia štátnej správy i regionálnej samosprávy, maltézski rytieri a vyše 200 študentov.

Finančnými partnermi podujatia Ženy, ktoré rozhodujú boli:

OTP Banka Slovensko, a. s.

CENTIRE, s. r. o., Bratislava

pán Ivan Saktor, primátor mesta Banská Bystrica

V úvode recepcie konanej pri príležitosti okrúhleho stola odovzdal prezident NAPS osem Ocenení NAPS Ďakovných listov a potom stretnutie pokračovalo v duchu príjemných, neformálnych rozhovor.

Manželia Habsburgovci sa podvečer zúčastnili v Banskej Bystrici mládežníckej bohoslužby a večere, ktorú podával banskobystrický rímskokatolícky biskup Jeho Excelencia Monsignor Rudolf Baláž.

V roku 2008 sa udeľovali ceny primátora dvakrát. Na začiatku roka za rok 2007. Na konci roka za rok 2008.

Cena primátora mesta Banská Bystrica za rok 2007

„Mesto tvoria ľudia, ktorí v ňom žijú, alebo ono žije v ich srdciach.“ Aj tieto slová povedal primátor Ivan Saktor počas slávnostného odovzdávania Ceny primátora mesta za rok 2007. Banskobystrická radnica odovzdáva toto ocenenie už od roku 1995. Je určené ľuďom, ktorých práca a život sú spojené s mestom pod Urpínom, alebo prispievajú k jeho pozitívnej prezentácii. Primátor Saktor slávnostne odovzdal v utorok 22. januára 2008 cenu šiestim jednotlivcom a trom kolektívom. Za ocenených sa v ďakovnom príhovore prihovoril riaditeľ Banskobystrického štúdia Slovenského rozhlasu Juraj Dubovec.

Július Burkovský. Za celoživotnú propagáciu ochrany prírody. Jeho snaha prezentovať úsilie a výsledky ochrany prírody nielen doma, ale aj v zahraničí vyvrcholila v roku 1998, kedy bol aj jeho zásluhou Dobročskému pralesu udelený Radou Európy „Európsky diplom.“ Július Burkovský sa venuje aj propagácii kultúrno - historických hodnôt Banskej Bystrice a okolia.

Ivana Čierneho ocenil primátor Ivan Saktor za celoživotný prínos v oblasti športu. Po svojich športových úspechoch v atletike prišiel v roku 1969 do Dukly Banská Bystrica a o dva roky neskôr sa stal hlavným trénerom armádneho športového družstva atletika. Svojimi praktickými, teoretickými i organizačnými schopnosťami ovplyvňoval vyše tridsať rokov vysokú úspešnosť Dukly.

Tatiana Jánošová. Laureátkou ceny za svoje tanečné majstrovstvo a reprezentáciu mesta v kultúrnej oblasti sa stala Tatiana Jánošová. V meste pod Urpínom žije a pracuje už od roku 1995. V tomto čase nastúpila do Štátnej opery, kde dodnes prezentuje svoje tanečné majstrovstvo. Tatiana Jánošová sa od roku 1996 venuje aj príprave tanečného súboru Blesk pri Parku kultúry a oddychu.

Štefan Kurta. Za prínos k ekonomickému rozvoju mesta. V roku 1990 založil v Banskej Bystrici spoločnosť Kurta, ktorá sa postupom času stala najväčšou svojho druhu na Slovensku a získala dobré meno v celej Európe. Firma sa venuje predaju a servisu nákladných vozidiel a špeciálnych stavebných a lesníckych mechanizmov. Cenu primátora udelil Ivan Saktor za umelecký prínos v oblasti hudby a interpretačného umenia aj tenoristovi **Ivanovi Ožvátovi**. Umelec získal už začiatkom osemdesiatych rokov angažmán v Opere Slovenského národného divadla a doposiaľ tam vytvoril päťdesiat rôznorodých postáv. Ivan Ožvát sa venuje aj operete a muzikálu. Je to osobnosť s jedinečným hlasovým zafarbením, ktorá vie svojou srdečnosťou a prirodzeným prejavom doslova strhnúť obecenstvo.

Osvaldovi Záhradníkovi pri príležitosti životného jubilea 75 rokov a za prínos v oblasti literárnej tvorby si cenu prevzal aj významný slovenský dramatik a rozhlasový režisér. Desať rokov pôsobil ako režisér v banskobystrickom rozhlasovom štúdiu a výrazne sa podieľal na kultúrnom živote v meste. Najväčšie uznanie za jeho tvorivú činnosť sa mu dostalo za hru „Sólo pre bicie hodiny.“ Verejnosti je známy aj ako spoluautor rozhlasového seriálu Králikovci.

Cena pre UMB. Mesto pod Urpínom má bohaté tradície aj v oblasti školstva, ktoré korunuje univerzitné vzdelávanie. Univerzita Mateja Bela si v uplynulom roku pripomenula 15. výročie svojho vzniku a pri tejto príležitosti ju primátor ocenil. Univerzita má dobrý rating na národnom i Európskom trhu vzdelávania a aktívne sa zapája aj do spoločenského a ekonomického rozvoja mesta.

Cena pre Duklu. Pri príležitosti 40. výročia vzniku odovzdal primátor Ivan Saktor ocenenie aj Vojenskému športovému centru Dukla Banská Bystrica. Armádny športový klub získal viac ako 300 medailí na vrcholných športových šampionátoch. Vychoval 15 Majstrov sveta a 36 Majstrov Európy.

Cena Slovenskému rozhlasu. Banskobystrické štúdio Slovenského rozhlasu si v uplynulom roku pripomenulo 50. výročie svojho založenia. Prvýkrát sa prihlásilo poslucháčom na jeseň 1957. Napriek tomu, že banskobystrické štúdio prešlo počas svojej existencie mnohými zmenami, dokázalo si nájsť a udržať svojich poslucháčov a ponúka im kvalitné publicistické, spravodajské, literárne a hudobné programy.

Cena primátora za rok 2008

Mesto v roku 2008 rozhodlo, že cena primátora za rok sa bude vždy udeľovať v danom roku za ktorý je udelená. V predchádzajúcich rokoch sa cena udeľovala vždy nasledujúcim kalendárnym roku.

Cenu primátora za rok 2008 odovzdal 10.12. 2008 vo Veľkej sieni mestského úradu primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor ôsmim jednotlivcom a dvom kolektívom.

Počas slávnostného večera primátor Ivan Saktor vo svojom príhovore zdôraznil: “Som rád, že mozaika tohtoročných laureátov je taká rôznorodá a napĺňa ma hrdosťou poznanie, že Banská Bystrica je to miesto, kde žijú, tvoria a pôsobia osobnosti a inštitúcie schopné pozitívne motivovať, byť príkladom a meniť svet – hoci len po kúskoch – k lepšiemu.“

MUDr. Emil Bielik, Csc., Ocenenie pri príležitosti životného jubilea za prínos v oblasti medicíny získal **MUDr. Emil Bielik, Csc.,** zakladajúci člen Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie. Primár Bielik viedol 35 rokov v Banskej Bystrici oddelenie klinickej biochémie, je autorom učebníc, držiteľom celého radu ocenení v oblasti medicíny.

PaedDr. Jarmila Budová, Pri príležitosti životného jubilea, za prínos v oblasti spoločenskej, si ocenenie prevzala **PaedDr. Jarmila Budová,** ktorá celý život pracovala ako učiteľka, dnes je úspešnou absolventkou Univerzity tretieho veku a činnou vedúcou Klubu dôchodcov Rozmarín.

Pavol Janíček - Cenu primátora za rok 2008 si z rúk Ivana Saktora prevzal aj Pavol Janíček za prínos v oblasti kultúry pri príležitosti životného jubilea. **Pavol Janíček** 12 rokov pôsobil s vlastným orchestrom pri PKO v Banskej Bystrici, bol dirigentom Tanečného orchestra štúdia Československého rozhlasu, vydal 3 CD nosiče s detskými pesničkami a stále aktívne spolupracuje s kultúrnymi a vzdelávacími inštitúciami v meste.

prof. RNDr. Staniskav Ondrejka, DrSc., ocenenie in memoriam za celoživotný prínos v oblasti školstva a vedy získal **prof. RNDr. Staniskav Ondrejka, DrSc.**, zaslužilý člen Jednoty slovenských matematikov a fyzikov pri Slovenskej akadémii vied, prvý dekan novovzniknutej Fakulty prírodných vied UMB. Cenu za prof. Ondrejku prevzala manželka Ema Ondrejková.

Ing. Pavol Sečkář, PhD., laureátom ceny primátora za rok 2008 sa stal aj **Ing. Pavol Sečkář, PhD.**, predseda Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Ocenenie získal pri príležitosti životného jubilea za prínos v oblasti spoločenského a verejného života. Počas aktívneho pracovného života pôsobil o.i. na poste prednostu Krajského úradu v Banskej Bystrici.

Zlata Solivajsová - Aktívna členka literárneho klubu Litera 2, autorka básnických zbierok Vyhnanie z raja, Pierko po pierku, Ucho ihly, ktorá má na svojom konte aj rozprávkové knihy pre deti – **Zlata Solivajsová** je ďalšou laureátkou Ceny primátora. Ocenenie získala za celoživotné dielo a prínos v oblasti umenia a literatúry. Zlata Solivajsová musela pre svoje postoje k udalostiam v 1968 opustiť redaktorské miesto a rehabilitovania sa dočkala až v roku 1990. Patrí medzi spisovateľské authority v celoslovenskom kontexte.

Ing. Stanislav Vrbický, pravidelný darca krvi, ktorý najvzácnejšiu tekutinu venuje už 25 rokov a doteraz absolvoval takmer 160 odberov, prevzal z rúk primátora Ivana Saktora ocenenie za prínos v oblasti humánnej. Obdiv a uznanie si Stanislav Vrbický zaslúži aj preto, že v roku 2005 daroval obličku svojej manželke, ktorá bola 14 rokov na dialýze a týmto činom jej zachránil život.

Vladimír Výbošťok v kategórii jednotlivec sa za prínos v oblasti športu. Vladimír Výbošťok, je desaťnásobný majster Slovenska vo viacboji, držiteľ 43 medailí z medzinárodných podujatí. V roku 2007 dosiahol svetový rekord v hale v behu na 60 m, čím získal certifikát najrýchlejšieho muža planéty nad 60 rokov. Okrem atletiky sa Vladimír Výbošťok venuje aj futbalovému klubu Jupie Podlavice, kde trénuje mladých futbalistov.

Cenu primátora mesta Banská Bystrica za rok 2008 získali dva kolektívy.

Ocenenie za prínos v oblasti kultúrno – **spoločenskej patrí tvorcom rekonštrukcie Kalvárie v Banskej Bystrici**. Hlavným architektom renovácie komplexu Kalvárie je **Ing. arch. Jozef Frtús** v spolupráci s **Ing. arch. Tomášom Sobotom**. Výtvarné diela kaplniek jednotlivých zastavení krížovej cesty tvoria figurálne reliéfy z patinovaného epoxidu, ich autorom je **akademický sochár Milan Ormandík** z Kremnice. Portál vrcholového kostolíka zdobia dve nové keramické diela od **akademického sochára Vladimíra Oravca** z Banskej Štiavnice.

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky bol cenou primátora ocenený pri príležitosti 15. výročia vzniku za prínos v oblasti vedy a výskumu. UPV SR vedie ústredný fond patentovej a známkovej dokumentácie, sprístupňuje ho verejnosti a pôsobí ako špecializované stredisko patentových informácií v SR. Je gestorom medzinárodných zmlúv na ochranu priemyselného vlastníctva, podporuje rozvoj technickej tvorivosti a ochranu jej výsledkov, vzdelávanie, propagáciu a popularizáciu

duševného vlastníctva. Cenu za inštitúciu prevzal podpredseda UPV SR **Ing. Ján Bachratý**.

Vianočná jedľa 2008 vyrástla v katastrálnom území Sásová

Urastená kanadská jedľa, ktorá vyrástla v katastrálnom území Sásová zdobila počas vianočného obdobia 2008 Námestie SNP v Banskej Bystrici. V stredu 3. decembra ju odborne osadili a vo štvrtok 4.12. ju ozdobili svetelnými pásmi v dĺžke 250 metrov s bielymi i farebnými žiarovkami. Vianočná výzdoba nechýbala na celom Námestí SNP, v Dolnej, Kapitulskej, Národnej ulici, na Námestí Štefana Moyses a okolo tržnice. Použitá bola výzdoba v podobnom štýle s girlandami, kométami a ďalšími vianočnými motívami, ktoré boli dobre viditeľné aj cez deň. V noci sa na nich rozsvietili biele žiarovky.

Do sviatočného šatu sa odela aj hodinová (šikmá) veža. Vyzdobená bola nielen centrálna mestská zóna Banskej Bystrice, ale s výzdobou vianočných stromčekov sa počítalo aj vo všetkých mestských častiach. Okrem kanadskej jedle na Námestí SNP bolo 60 metrovými svetelnými pásmi vyzdobených 11 vianočných stromčekov v rôznych častiach Banskej Bystrice.

Rozsvietenie vianočného stromčeka na Námestí SNP v Banskej Bystrici pripravil magistrát na piatok 5. decembra o 16.30 hod. V programe bolo stretnutie banskobystrických detí s Mikulášom, čertom a anjelom. Novinkou bol aj stánok magistrátu na námestí SNP, v ktorom bol od 15.00 hod. predaj voňavého vianočného punču v šáľkach vo farbách mesta. Kúpou vianočného punču za symbolické 1 euro, alebo 30 Sk prispeli záujemci na charitatívnu zbierku Konto nádeje. Výťažok z predaja doručil osobne primátor Ivan Saktor do štúdia STV v Banskej Bystrici počas živého vianočného vysielania. „Teším sa, že aj tento rok budem môcť opäť aj osobne prispieť na humanitárnu pomoc zdravotne postihnutým a sociálne odkázaným deťom.“ povedal pre médiá primátor Saktor.

Banskobystrické Vianoce 2008

V pestrej mozaike sviatočných programov nazvanej Banskobystrické Vianoce 2008 boli 5.12. na programe hneď tri podujatia. O 10.00 štartoval na pôde magistrátu „Netradičný Mikuláš“. Ide o Deň otvorených dverí mestského úradu, kde sa s predstaviteľmi vedenia mesta vrátane primátora, viceprimátora, prednostu a vedúcich odborov stretli žiaci základných škôl pôsobiacich na území mesta. Pripravený bol bohatý kultúrny program a samozrejme aj mikulášske balíčky pre žiakov i učiteľov.

Popoludní bola Veľká sieň Mestského úradu v Banskej Bystrici plná života slávnostným podujatím nazvaným „Srdce na dlani“. Občianske združenie Centrum dobrovoľníctva spolu s mestom Banská Bystrica ocenilo dobrovoľníkov za prácu vykonávanú v prospech iných bez nároku na finančnú odmenu. Podobne ako vlani, aj tento rok prevzal záštitu nad podujatím primátor Ivan Saktor.

„Deň svätého Mikuláša“, tak nazvali organizátori stretnutie detí s Mikulášom, čertom a anjelom na banskobystrickom Námestí SNP. Rozsvietenie najväčšieho vianočného stromčeka v meste, naplánované na 16.30 hod. bolo symbolickým štartom sviatočnej atmosféry v Banskej Bystrici. Vianočný kolorit dotvárali v centre mesta aj stánky s vianočným občerstvením, ktoré boli v roku 2008 k dispozícii už od prvej adventnej nedele, 30. novembra.

Mesto Banská Bystrica rozhodlo v roku 2008 o udelení finančnej podpory:

- 15 000,- Sk pre DSS Kompa na projekt: „Výroba a zakúpenie špeciálne upravených stolov pre mobilných klientov“
- 13 000,- Sk pre Združenie Matta Talbota o.z. na projekt: „Časopis Syn sa vracia“
- 19 000,- Sk pre Komunitné centrum zdravia Mosty n.o. na projekt: „Hudba spája rodiny“
- 15 000,- Sk pre SPDDD – Úsmev ako dar o.z. na projekt: „Mosty k rodine“
- 24 000,- Sk pre Slovenská biblická spoločnosť o.z. na projekt: „Sprievodca mojím novým životom“
- 49 000,- Sk pre Via Orbis n.o. na projekt: „Mapovanie bariér v aktuálnych budovách v meste Banská Bystrica a zdokumentovanie“
- 30 000,- Sk pre Dom matky Terezy n. o. na projekt: „Dovybavenie keramickej dielne v Dome matky Terezy n. o. Banská Bystrica“
- 14 000,- Sk pre CELIASTRED o.z. na projekt : „Účasť členov občianskeho združenia na stretnutí celiatikov v Brne 25.10.2008“
- 24 400,- Sk pre Centrum dobrovoľníctva na Projekt: „Oceňovanie dobrovoľníkov a dobrovoľníčok „Srdce na dlani“
- 50 000,- Sk pre UMB PF na VIII. Medzinárodné sympóziu o zborovom speve v dňoch 23. - 25. 10.2008 v Banskej Bystrici.
- 15 000,- Sk pre OZ KARI na projekt Rómska mládež v Banskej Bystrici chce participovať na veciach verejných v dňoch 19.9. - 21.9.2008
- 15 000,- Sk pre ZŠ Sitnianska na podujatie Zahraniční učitelé na potulkách Bystricou v mesiaci december 2008.
- 15 000,- Sk pre Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, oblastný výbor Banská Bystrica na akciu Stretnutie generácií na Kališti v rámci osláv SNP.
- 15 000,- Sk pre OZ Universitas Matthiae Belii na 10. ročník Radvanského veršobrania.
- 50 000,- Sk pre OZ Databanka Reality na 10. ročník projektu Hodina deťom.
- 25 800,- Sk pre OZ Prvosienka, Združenie pre rozvoj folklórnych aktivít detí a mládeže na odkúpenie časti krojového vybavenia.
- 15 000,- Sk pre združenie saleziánskej mládeže Domka na zakúpenie športového vybavenia
- 100 000,- Sk pre BK UMB Banská Bystrica sekcia mládeže - na zaplatenie nájomov za telocvične

- 50 000,- Sk pre FK Rakytovce 85, Banská Bystrica na činnosť klubu
- 50 000,- Sk pre ŠK Kartik, Banská Bystrica na činnosť klubu
- 45 945,-Sk pre Stredoškolskú komoru mládežníckeho parlamentu Banská Bystrica na 2. ročník multiumeleckého festivalu YNÍ Piatok 08, ktorý sa konal 20.6.2008 pod Pamätníkom SNP. Dotácia je určená na technické zabezpečenie festivalu
- 50 000,-Sk pre Združenie rodičov a priateľov detského súboru Matičiarik v Banskej Bystrici - Kľúčik na medzinárodný detský festival „Na baňu klopajú!, ktorý sa konal v rámci Dní mesta 2008. Dotácia je určená na náklady spojené so stravovaním účastníkov festivalu a spoločenský večer na úvod festivalu
- 100 000,-Sk pre Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici na reštaurovanie historickej mestskej zástavy z roku 1808. Múzeum sa týmto príspevkom zaväzuje k zapožičaniu uvedenej zástavy na významné kultúrno – spoločenské podujatia mesta v rámci potreby a požiadaviek
- 50 000,-Sk pre Štátnu operu v Banskej Bystrici na XV. Ročník festivalu Banskobystrické hudobné dni v dňoch 17. - 23.10 2008. Dotácia je určená na propagáciu festivalu, náklady na dopravu, na úhradu nákladov spojených s účasťou hosťujúcich súborov a sólistov festivalu
- 20 000,- Sk pre Štátnu vedeckú knižnicu v Banskej Bystrici na doplnenie knižničného fondu
- 30 250,-Sk pre Akadémiu umení, Fakultu múzických umení na klavírne kurzy a koncert venovaný 100. výročiu narodenia Eugena Suchoňa v mesiaci máj 2008. Dotácia je určená na prenájom koncertnej sály, cestovné, ladenie klavírov, propagačný materiál
- 100 000,-Sk pre Bábkové divadlo na Rázcestí v Banskej Bystrici na festival Bábkarská Bystrica v dňoch 3.10 – 7.10. 2008. Dotácia je určená na nájom priestorov, technické a režijné zabezpečenie festivalu, propagačný materiál, prenájom techniky, materiálové náklady súvisiace s realizáciou
- 10 000,-Sk pre Collegium cantus, miešaný spevácky zbor pri Dome Matice slovenskej v Banskej Bystrici na kultúrnu výmenu do Saint Ismier vo Francúzsku v mesiaci február 2008. Dotácia je určená na propagačný materiál a cestovné náklady
- 150 000,-Sk pre Verejnú knižnicu Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici na projekt Banbyčitariáda 2008 dňa 25.6.2008 na Námestí SNP. Dotácia je určená na technické zabezpečenie podujatia, režijné náklady a propagačné materiály, na nákup novej literatúry do knižničného fondu
- 30 000,-Sk pre OZ Koncertného združenia pri FMU AU v Banskej Bystrici na realizáciu 3. ročníka Organfestu 08 v dňoch 5., 12., 19., a 26. 10 2008. Dotácia je určená na propagačné materiály a merkantilovú tlač, na náklady spojené s účinkovaním zahraničných hostí festivalu.

- 30 000,-Sk pre Študentské univerzitné a kultúrne združenie v Banskej Bystrici na projekt Bažant Majáles Banská Bystrica 2008 v mesiaci máj 2008. Dotácia je určená na technické zabezpečenie podujatia, režijné náklady a propagačné materiály
- 10 000,-Sk pre Tettris, Ing. Štefana Marcíka na podporu vydania plnofarebnej knižnej publikácie „Paličkovaná čipka zo Španej doliny“ autorky Lýdie Dejlovej. Dotácia je určená na grafické spracovanie, tlač a knihárske spracovanie publikácie
- 18 000,-Sk pre Základnú školu Magurská na Medzinárodný tanečný festival žiakov v Brne v apríli 2008. Dotácia je určená na cestovné náklady, kostými a stravné pre žiakov.
- 40 000,-Sk pre Kultúrne združenie Rómov Slovenska na projekt VII. ročníka programu Ľudia z rodu Rómov pri príležitosti osláv Medzinárodného dňa Rómov v meste Banská Bystrica v mesiaci apríl 2008. Dotácia je určená na technické zabezpečenie, prenájom sály a pódia, prenájom výstavných stánkov
- 20 000,-Sk pre Základnú umeleckú školu J.Cikera na účasť dievčenského speváckeho zboru Dolce Canto na celoštátnej súťažnej prehliadke mládežníckych speváckych zborov „Mládež spieva 2008“ v Bratislave v dňoch 13. - 15.6. 2008. Dotácia je určená na cestovné náklady a stravné účastníkov festivalu
- 60 000,-Sk pre Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici na projekt CINEAMA 2008, celoštátnu súťaž a prehliadku amatérskej filmovej tvorby – 16. ročník v termíne 30.5. - 1.6.2008. Dotácia je určená na nájom priestorov, propagačné materiály, ozvučenie, ubytovanie a stravovanie účastníkov
- 50 000,-Sk pre Základnú školu Radvanská ul. na slávnostnú akadémiu pri príležitosti 50. výročia založenia školy v mesiaci november 2008. Dotácia je určená na prenájom sály, technické zabezpečenie podujatia, propagačné materiály a nákup darčkových predmetov
- 25 000,- Sk pre OZ Vresk Factory na realizáciu projektu Barbakan 2008 v auguste 2008. Dotácia je určená na propagačné materiály, medializáciu projektu, technické zabezpečenie podujatia
- 25 000,-Sk pre detský folklórny súbor Radosť na nákup a opravu súkenných nohavíc pre chlapčenskú zložku súboru
- 50 000,-Sk pre Spolok architektov Slovenska, pobočka Banská Bystrica na zostavenie a vydanie zborníka referátov z vedeckej konferencie o architektovi Ladislavovi Hudecovi, ktorá sa konala dňa 29.5.2008 v Banskej Bystrici
- 20 000,-Sk pre Občianske združenie ETHNO na festival v decembri 2007 na organizačné prípravy a propagáciu

- 35 000,-Sk pre Občianske združenie Dlana na hudobno – divadelný projekt, muzikál „Keď v máji sú Vianoce“na propagáciu, výrobu rekvizít, polygrafické náklady a výrobu.
- 20 000,-Sk Občianskemu združeniu Hron na zhotovenie smokingov pre mužskú zložku speváckeho zboru a ich doplnkov
- 20 000,-Sk pre Konzervatórium v Banskej Bystrici pri príležitosti výročia školy na aktivity spojené s prípravou, realizáciou tohto výročia.
- 100 000,- Sk pre Verejnú knižnicu Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici na nákup novej literatúry do knižničného fondu
- 60 000,- Sk pre Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici na projekt Cinema 2008 v dňoch 31. 5. - 2. 6. 2008 Dotácia je určená na nájom priestorov, propagačné materiály, ozvučenie, stravovanie účastníkov festivalu
- 75 000,- Sk pre Futbalový klub Jupie Banská Bystrica - Podlavice, Jaseňová 23, Banská Bystrica na činnosť klubu
- 100 000,- Sk pre Krasokorčuľarsky klub Iskra Banská Bystrica, Hronské predmestie 4, Banská Bystrica na organizáciu športových podujatí
- 80 000,- Sk pre Športový klub mládeže SAVON Banská Bystrica, Tatranská 20, Banská Bystrica na činnosť klubu
- 100 000,- Sk pre Športový klub UMB Banská Bystrica, Tajovského 40, Banská Bystrica na činnosť klubu – gymnastiky a 65 000,- na činnosť klubu - atletiky a 5 000,- pre Petra Pažáka na reprezentáciu
- 80 000,- Sk pre Športový klub polície, Hviezdoslavova 1, Banská Bystrica na športové podujatia
- 80 000,- Sk pre Volejbalový klub Milanotrada Banská Bystrica, Golianova 11, Banská Bystrica na činnosť klubu a 25 000,- na športové podujatie Minimax volejbal žiakov ZŠ
- 10 000,- Sk pre Auto Model klub Banská Bystrica na činnosť klubu
- 15 000,- Sk pre Banskobystrickú hokejbalovú úniu na činnosť klubu
- 30 000,- Sk pre Cyklistický klub červený rak na športové podujatie „Cyklistické kritérium“
- 15 000,- Sk pre Futbalový klub Šalková na činnosť klubu
- 40 000,- Sk pre Hong-Ryong Dojang Banská Bystrica na činnosť klubu
- 10 000,- Sk pre Klub biatlonu mládež AŠK Dukla Banská Bystrica na činnosť klubu
- 50 000,- Sk pre Klub Slovenských turistov lokomotíva Banská Bystrica na činnosť klubu
- 35 000,- Sk pre Lyžiarsky klub Šachtičky na športové podujatia
- 50 000,- Sk pre Mestskú úniu malého futbalu SFZ Banská Bystrica na činnosť klubu
- 5 000,- Sk pre Občianske združenie inverzia Slovensko na činnosť občianskeho združenia
- 5 000,- Sk pre Občianske združenie športová akadémia mládeže na činnosť občianskeho združenia

- 35 000,- Sk pre Plavecký oddiel klubu telesnej výchovy UMB Banská Bystrica na športové podujatie
- 25 000,- Sk pre Slovenskú skialpinistickú asociáciu na športové podujatia
- 15 000,- Sk pre Šachový klub TH junior Banská Bystrica pri MO Matice Slovenskej na činnosť klubu a 15 000,- pre V. Haringa na účasť na podujatiach
- 20 000,- Sk pre ŠK Monta plus Sásová na činnosť klubu
- 10 000,- Sk pre Športový klub Olymp Banská Bystrica na činnosť klubu
- 10 000,- Sk pre Športový klub kulturistiky B+B na športové podujatie a 10 000,- pre S. Malachovskú
- 45 000,- Sk pre Športový klub Bystričan – Lyžiarik na činnosť klubu
- 17 000,- Sk pre Školský volejbalový klub Tatran Banská Bystrica na činnosť klubu
- 20 000,- Sk pre Telesnú kultúru Tlačiarik, o.z. na činnosť občianskeho združenia
- 10 000,- Sk pre Tenisia, a.s. na činnosť klubu
- 25 000,- Sk pre Tenisový klub Banská Bystrica na činnosť klubu
- 25 000,- Sk pre TK Dixon Banská Bystrica na činnosť klubu
- 30 000,- Sk pre TJ Partizán Športový klub Banská Bystrica na činnosť klubu
- 30 000,- Sk pre TJ ŠK Kremnička, o.z. na činnosť klubu
- 10 000,- Sk pre TJ ŠK Sokol Jakub na činnosť klubu
- 10 000,- Sk pre Telovýchovnú jednotu Lokomotíva Banská Bystrica na činnosť telovýchovnej jednoty
- 30 000,- pre Športový klub Galaxy bowling Banská Bystrica na činnosť klubu
- 10 000,- pre Mládež Dukla, n. o. na činnosť klubu
- 30 000,- pre Lyžiarsky oddiel Mladosť Banská Bystrica na činnosť oddielu
- 50 000,- pre OZ Biela stopa na materiálno-technické zabezpečenie 35. ročníka preteku Banskobystrická stopa SNP
- 100 000,- pre Vojenské športové centrum Dukla Banská Bystrica na zabezpečenie športových činností: 15. ročník Europa SC High Jump /5.2.2008/, Európsky pohár v atletike /jún 200/, 40. ročník Atletického kritéria /30.8.2008/, 24. ročník medzinárodného turnaja SNP v džude /20.-24.8.2008/, Memoriál Juraja Ondra v modernom päťboji /28.6.2008/. Účel poskytnutej dotácie: nákup cien, organizačné zabezpečenie športových podujatí
- 28 000,- pre Občianske združenie Sanáre Banská Bystrica na projekt: Aktívna činnosť OZ SANARE Banská Bystrica
- 35 100,- pre KZR Slovenska o.z. Banská Bystrica na projekt: „Letný integračný pobyt – tábor Tolerancie“
- 35 000,- pre OZ Materské centrum Hviezdička o.z. projekt: „Míľa pre mamu“

Silvestrovské oslavy a nové euro v Banskej Bystrici

Banskobystričania sa so starým rokom 2008 lúčili tradične na Námestí SNP. Silvestrovský program otvoril o 21.30 hod. Rasťo Piško, ktorý bol moderátorom

celého večera. Silvestrovské oslavy sa niesli v znamení víťania novej euromeny, tejto tematike bola prispôsobená aj výzdoba osvetleného javiska. Na pódiu boli dva veľké héliové balóny s priemerom 1,5 metra – s označením Eura a ďalšie 2 balóny s označením SK. Pred polnocou, počas tanečného vystúpenia skupiny Salsa Show tanečníci odstrihli 2 balóny s označením SK a balóny symbolicky odleteli.

V programe vystúpili:

Dievčenská vokálna skupina Sweet Little Chicks - interpretujúca prevažne tzv. jazzové štandardy, charleston, ragtime, swing, ako aj latino music a adaptácie pop songov (napr. Beatles). Po polnoci zaspievali nesmrteľné hity 20. storočia.

Ľubo Virág – temperamentný spevák rómskych piesní pred polnocou zaspieval rómske pesničky, po polnoci talianske nestarnúce melódie.

La Panique – mladá banskobystrická rocková kapela.

Nocadeň – košické hudobné kvarteto, ktoré nedávno krstilo svoj piaty album

Krátko pred polnocou sa Banskobystričanom na Námestí SNP prihovoriť primátor Ivan Saktor a po polnoci nechýbal ohňostroj. Oblohu nad Banskou Bystricou osvetľoval ohňostroj asi 10 minút. Z celkového rozpočtu (550 tisíc SK) určeného na silvestrovské oslavy mesto na ohňostroj vyčlenilo necelých 100 tisíc Sk. Novoročná diskotéka na Námestí SNP trvala do tretej hodiny ráno. Aj najväčšie banskobystrické sídlisko Sásová sa na Silvestra zabávalo. Diskotéka pre občanov sídliska sa začala o 22.00 hod a trvala do 03.00 hod. Nového roku 2009. Silvestrovské oslavy v Banskej Bystrici mali radostnú atmosféru. Banskobystričania sa so starým rokom lúčili tradične na Námestí SNP.

Hospodársky život

Metropolitné centrum

Mesto Banská Bystrica má dlhé roky ambíciu vytvoriť tretie metropolitné centrum Slovenska. Centrum Banská Bystrica – Zvolen. Pre investorov by to znamenalo vytvorenie centra, v ktorom bude dostatok pracovnej sily a ekonomického kapitálu. Zvolen spolu s Banskou Bystricou a okolitými obcami vytvárajú 200-tisícové územie. Migrácia obyvateľstva za prácou je pritom v tomto kraji obvyklá. Denne dochádza do zamestnania 30-tisíc ľudí len na trase Banská Bystrica – Zvolen. Ešte viac ľudí cestuje za prácou z blízkeho aj zo širšieho okolia do týchto dvoch miest.

Banskobystrický kraj bol aj v roku 2008 na nelichotivom poprednom mieste v nezamestnanosti obyvateľstva.

Banská Bystrica ako mesto mnohých bánk a poisťovní, ako sídlo samosprávneho kraja, justičné a univerzitné centrum, veľtržná, polygrafická, výstavnícka a lesnícka metropola, sídlo vrcholového manažmentu Slovenskej pošty, Daňového úradu, Úradu priemyselného vlastníctva sa pripravovala na zmenu meny. Hospodársky vývoj súkromných firiem a podnikov aj verejná sféra sa pripravovali na nový eurorozpočet. V roku 2008 niektoré komodity a ceny, napríklad bytov začali stagnovať, prejavilo sa kolísanie trhu s nemovitosťami.

Pravidlo, že výstavy a veľtrhy verne odzrkadľujú hospodársky rozvoj, sa naplno potvrdilo na Slovensku aj v roku 2008. Z dlhodobého hľadiska predstavujú výstavy jeden z najsilnejších nástrojov obchodnej a marketingovej stratégie. Umožňujú presne zamieriť a zasiahnuť konkrétnu a potrebnú cieľovú skupinu veľmi efektívne. Je známe, že ľudia si pamätajú len 10 percent toho, čo počujú, len 20 percent toho, čo vidia, len 40 percent toho, čo vidia a počujú dohromady, ale 100 percent toho, čo zažijú a veľtrhy a výstavy sa skutočne stávajú zážitkom. Keď súčasťou veľtrhov a výstav sú aj sprievodné odborné podujatia, konferencie, workshopy, semináre, stretnutia s odborníkmi i známymi osobnosťami, ich význam a dosah sú o to silnejšie.

Banská Bystrica je aj sídlom Slovenskej agentúry životného prostredia, s podujatiami a činnosťou európskeho i svetového formátu.

Činnosť Útvaru hlavného architekta mesta Banská Bystrica v roku 2008

Útvar hlavného architekta mesta Banská Bystrica je rozpočtovou organizáciou zriadenou Mestom Banská Bystrica a reálne funguje nepretržite od roku 1966. Všetky činnosti ÚHA sú definované Zriaďovacou listinou.

Ťažisková činnosť ÚHA mesta Banská Bystrica v roku 2008 bola zameraná na spracovanie Konceptu a zabezpečovanie prerokovania nového ÚPN mesta Banská Bystrica a na vytváranie územnotechnických a legislatívnych predpokladov podmieňujúcich rozvoj mesta prostredníctvom permanentnej aktualizácie základných územnoplánovacích dokumentov mesta a spracúvaním územnoplánovacích podkladov.

Paralelne s riešením úloh v oblasti územnoplánovacej problematiky bola činnosť ÚHA ďalej zameraná na spravovanie a tvorbu digitálnej technickej mapy mesta a na tvorbu geoinformačného systému mesta (GIS).

Ďalšou nemenej dôležitou činnosťou je odborná koordinačná činnosť spojená s operatívnym posudzovaním investičných zámerov na území mesta.

Prioritné úlohy zabezpečované a riešené v roku 2008 boli zamerané na:

Koncept ÚPN mesta Banská Bystrica - koordinačné rokovania nad rozpracovanosťou, vypracovanie variantu II. – alternatíva, verejné prerokovanie celého konceptu. Mesto Banská Bystrica pre čo najširšie oboznámenie verejnosti s Konceptom územného plánu zvolilo nadštandardný spôsob verejného prerokovania. Nad rámec zákonnej povinnosti bol Koncept zverejnený tri mesiace aj na webovej stránke mesta a spolu bolo desať prerokovaní s verejnosťou v častiach mesta,

Aktualizácia súčasného **ÚPN aglomerácie Banská Bystrica**, v rámci ktorej boli vypracované zmeny a doplnky, zabezpečené prerokovanie, dopracovanie a kompletovanie materiálov do MsR a MsZ,

Aktualizáciu **ÚPN CMZ Banská Bystrica** – zabezpečenie odbornej pomoci pri vyhotovovaní zmien a doplnkov a obstarávanie pri zmenách a doplnkoch,

Urbanistické štúdie - obstarávanie – UŠ IBV Klinčok, UŠ Rakytovce – východ – Horné lúky,

Spravovanie **digitálnej technickej mapy** mesta súvisiace s odpredajom a zmluvným zabezpečovaním pri odpredaji, preberanie a kontrola aktualizáčnych podkladov.

GIS mesta – Od roku 2007 sa naše mesto ako jedno z mála slovenských miest môže pochváliť svojím vlastným GIS portálom. GIS portál mesta Banská Bystrica slúži na jednoduché a rýchle získavanie cenných geografických informácií o meste Banská Bystrica s využitím internetu. V roku 2007 získal tento projekt významné ocenenie Zlatý erb a v roku 2008 v súťaži Geoaplikácia roka, 2. miesto na medzinárodnom kongrese ITAPA 2008. ÚHA zabezpečuje priebežnú úpravu podkladov na zapracovanie do vytvoreného GIS systému.

Vypracovanie a posúdenie **zadávacích dokumentov** UŠ Banská Bystrica – Moskovská, UŠ Banská Bystrica – Uľanka, UŠ Banská Bystrica – Podlavice Nad cintorínom, UŠ Banská Bystrica - Slniečne stráne II., UŠ Banská Bystrica – Kremnička “Zdola vyšného potoka“.

Stagnácia cien bytov

9. 8. 2008 - Ceny najmä starších bytov v Banskej Bystrici stagnujú už od mája roku 2008. "Hore" možno pôjde bývanie v novostavbách. Zavedenie eura v roku 2009 by

podľa realitných maklérov pravdepodobne nemalo výrazne ovplyvniť trh s nehnuteľnosťami ani v Banskej Bystrici a jej okolí. Naďalej pretrváva veľký záujem o veľkometrážne byty v centrálnej mestskej zóne a o akékoľvek rovinaté pozemky na stavbu rodinného domu v Banskej Bystrici, jej okolí do 20 kilometrov, ale aj v lokalite medzi mestom pod Urpínom a Zvolenom, tvrdia developeri. Príživujú, že ide najmä o dobré stavebné pozemky s vybudovanými inžinierskymi sieťami, ktorých ponuka sa rovná dopytu. Cena sa odvíja od toho, či ide o lúku alebo stavebný pozemok. V centre Banskej Bystrice vyjde štvorcový meter na približne 3500 Sk (116,18 eura) a v okrajových štvrtiach od 1200 Sk (39,83 eura) do 2000 Sk (66,39 eura). Ceny pozemkov sa zdvihli podľa realitných kancelárií od začiatku tohto roka o nárast inflácie. Ak sú vhodné na stavbu, rýchlo sa minú. Väčšinou ich kúpia miestni obyvatelia. Celkove v Banskej Bystrici dnes ponuka bytov prevyšuje dopyt. Za 1 m² v kompletne vybavených nových bytoch, ktorých stále pribúda, zaplatí záujemca od 55.000 Sk (1826 eur) do 60.000 Sk (1992 eur). Ceny jedno- a dvojizbových sa pohybujú od 1,2 milióna Sk (39.833 eur) do 2 miliónov Sk (66.388 eur). Zle sa predávajú najmä 3- a 4-izbové byty. Ceny starých bytov sa znižujú. Výnimku tvoria jednoizbové, ktorých je momentálne v ponuke nedostatok. Ich ceny sa pohybujú od 1,2 milióna Sk (39.833 eur) do 1,3 milióna Sk (43.152 eur). Na trhu v Banskej Bystrici prevládajú väčšie staršie rodinné domy, ktoré nejdú na odbyt. Akútny nedostatok je malých viliek. Najlepšie sa predávajú typické vidiecke objekty v okolí Banskej Bystrice a Zvolena, ktoré si ľudia prerábajú na chalupy. V Krupine sa dá napríklad kúpiť rozpadnutý dom aj za 400.000 Sk (13.278 eur). Dvojgeneračný dom vyjde na 2 milióny Sk (66.388 eur). Veľké domy si klienti radšej postavia podľa vlastných predstáv.

Príprava na euro

Rok 2008 z hospodárskeho hľadiska bol rokom predprípravy hospodárskych subjektov na euro. Mnohí euroskeptici aj medzi prostými občanmi navodzovali atmosféru obáv a skepsy. Iní sa na prechod do eurozóny tešili a robili všetky opatrenia pre úspešnú transformáciu. Príprava na zavedenie eura na Slovensku postupuje podľa interného plánu Národnej banky Slovenska a Národného plánu zavedenia eura v SR. Vyplývalo to z pravidelnej Správy o plnení a postupe príprav na zavedenie eura v NBS, ktorú 8. januára 2008 na svojom 1. rokovaní Banková rada NBS schválila. Východiskom príprav zavedenia eura bol Národný plán zavedenia eura prijatý v roku 2005. Po schválení zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike v z. n. p. (nazývaný tiež generálny zákon) mestá a obce majú povinnosť postupovať pri príprave zavedenia eura podľa ustanovení tohto zákona. V tomto zákone sú definované základné pojmy ako euro, konverzný kurz, deň zavedenia konverzného kurzu, deň zavedenia eura, duálny hotovostný peňažný obeh, majetkové hodnoty, duálne zobrazovanie, jednotkové ceny, princípy a zásady zavedenia eura, pravidlá prepočtu a premeny peňažných hodnôt, postup pri premene a prepočte zo

slovenskej meny na menu euro cien a peňažných súm. Osobitná pozornosť je v zákone venovaná zabezpečeniu dohľadu a kontroly nad dodržiavaním pravidiel a povinností pri príprave na prechod a pri prechode zo slovenskej meny na menu euro.

Zodpovednosť miest a obcí pri zavedení eura

Prvé informácie o konkrétnych krokoch procesu prípravy k prechodu na euro dostali mestá, obce a nimi zriadené organizácie už v minulom roku v období procesu prípravy rozpočtu na roky 2008 – 2010. V príručke Samospráva a euro I., ktorú spracovali odborníci Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) v spolupráci s Asociáciou prednostov úradov miestnej samosprávy SR (APÚMS SR) a Asociáciou komunálnych ekonómov SR (AKE SR) je uvedená jednotná metodika prípravy k prechodu zo slovenskej meny na menu euro a vzorový harmonogram jednotlivých krokov prípravy miest a obcí. Táto príručka bola v roku 2007 zaslaná na každé mesto a obec a na začiatku roku 2008 na základné školy v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Mestá a obce musia pôsobiť pri zavedení eura vo viacerých funkciách. Ako subjekt verejnej správy sú mestá a obce zodpovedné za „hladké“ zavedenie eura na úseku všetkých kompetencií, právomocí a úloh, ktoré budú zavedením eura dotknuté, a to voči externým aj interným partnerom.

Až do prijatia eura /k 1. januáru 2009 / a aj 12 mesiacov po tomto termíne musia vyčleniť dostatočné vlastné finančné, materiálne a ľudské zdroje na dosiahnutie cieľa, ktorým je bezproblémové zavedenie eura v SR v hotovostnom aj bezhotovostnom platobnom styku. Mestá a obce sú zodpovedné za „hladké“ zavedenie eura v takmer 7 000 subjektoch. Okrem samotných 2 930 sídiel ide o približne 4 000 rozpočtových a príspevkových organizácií (napr. základné školy a školské zariadenia, knižnice, sociálne zariadenia, organizácie na nakladanie s komunálnym odpadom a pod.). Ako zriaďovateľ rozpočtových a príspevkových organizácií (napríklad základná škola, mestská/obecná knižnica, verejnoprospešné služby, atď.) zodpovedajú mestá a obce za účinnú pomoc pri zabezpečení všetkých krokov a postupov, ktoré umožnia týmto organizáciám bezproblémové zavedenie eura v ich podmienkach.

Plán úloh mesta, ich rozpočtových a príspevkových organizácií na zavedenie eura.

V záujme „hladkého“ zavedenia eura malo mať každé mesto a obec spracovaný a schválený vlastný plán úloh spojených so zavedením eura a priebežne monitorovať jeho plnenie. Súčasťou plánu malo byť aj zriadenie pracovného tímu na zavedenie eura alebo aspoň osoby zodpovednej za prípravu na zavedenie eura v meste a obci. Rovnaký postup mali mestá a obce uplatniť aj vo vzťahu k svojim rozpočtovým a príspevkovým organizáciám. Pri ich príprave na zavedenie eura môžu mestá a obce uplatniť dva rozdielne prístupy.

V prvom prípade mali rozhodujúcu zodpovednosť za ich prípravu na zavedenie eura a plán úloh týchto organizácií bude integrovanou súčasťou plánu mesta a obce na zavedenie eura. Na úrovni mesta a obce sa budú riešiť všetky organizačno-technické aj

finančné problémy spojené s prípravou a prechodom na zavedenie eura v rozpočtových a príspevkových organizáciách.

V druhom prípade mestá a obce plne rešpektovali právnu subjektivitu rozpočtových a príspevkových organizácií. Podľa generálneho zákona sú tieto organizácie povinné samostatne a na vlastné náklady sa pripraviť na bezproblémové zavedenie eura. Mestá a obce len monitorovali, dohliadali a kontrolovali postup plnenia plánu rozpočtových a príspevkových organizácií na zavedenie eura a v prípade potreby im budú poskytovať metodickú pomoc.

Jeden aj druhý spôsob prípravy rozpočtových a príspevkových organizácií na zavedenie eura má svoje výhody aj nevýhody. Je len na rozhodnutí mesta a obce aký prístup zvolí.

Úlohy miest, obcí, ich rozpočtových a príspevkových organizácií

V Pláne aktivít a úloh ZMOS, miest a obcí na zavedenie eura (schválený v máji 2007) a následne v príručke Samospráva a euro I. boli identifikované nasledovné oblasti zodpovednosti a úloh miest a obcí ako aj ich rozpočtových a príspevkových organizácií:

- legislatívno-právna oblasť,
- ekonomická oblasť,
- hospodársko-administratívna oblasť,
- technická oblasť,
- komunikácia s občanmi,
- výkon dohľadu a kontroly nad pravidlami pri zavedení eura.

Značný rozsah úloh čaká mestá, obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie v ekonomickej oblasti. Prechod na euro musia zohľadniť vo svojich rozpočtoch, v účtovníctve, pri správe daní a poplatkov, pri spracovávaní finančných dokladov (došlé a vyššie faktúry, bankové a pokladničné doklady). Náročný bude proces inventarizácie majetku ku dňu zavedenia eura. Sledovať musia tiež nové postupy a z nich vyplývajúce povinnosti na úseku štatistiky a výkazníctva. Nevyhnutné budú konzultácie s audítormi a daňovými poradcami o postupoch konverzie na euro. Predpokladám, že budú potrebné rokovania s peňažnými ústavmi o výmene slovenských korún a o zabezpečení dostatočného množstva hotovosti v mene euro. V mestách, obciach a ich organizáciách, ktoré vedú ekonomickú agendu prostredníctvom výpočtovej techniky bude dôležité zabezpečiť premietnutie všetkých požiadaviek z ekonomickej oblasti aj do úprav finančných informačných systémov. S tým je spojeného včasné testovanie a preškolenie sa zodpovedných odborných pracovníkov na prácu s upravenými finančnými systémami. Včasná príprava k prechodu na euro je preto nevyhnutná. V tomto smere sú pre mnohých ekonómov a účtovníkov určite dostatočným poučením komplikácie pri prechode miest, obcí a ich rozpočtových a príspevkových organizácií na aktuálne účtovníctvo. Je výhodou, že pre oblasť účtovníctva, daní a poplatkov je už niekoľko mesiacov k dispozícii vykonávací vyhláška Ministerstva financií SR č. 75/2008 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 15. marca 2008. Touto vyhláškou sa ustanovujú pravidlá vykazovania, prepočtu

a zaokrúhľovania peňažných súm v súvislosti s prechodom na menu euro na účely účtovníctva, daní, konkrétne pre oblasť dane z príjmov, dane z pridanej hodnoty, spotrebných daní, miestnych daní, správy daní a colné účely. K tejto vyhláške vydalo MF SR aj metodický materiál Informácie v súvislosti s prechodom zo slovenskej meny na menu euro na účely daní, poplatkov, účtovníctva a colné účely, ktorá je uverejnená na web stránke Ministerstva financií SR.

Hospodárske oživenie mesta

V meste pôsobili veľké priemyselné podniky „ Po revolúcii však takmer všetky skrachovali a priemysel sa vytratil z mesta. Dnes je Bystrica administratívno -justično-kultúrno-spoločenským centrom. Najväčším zamestnávateľom je Rooseveltova nemocnica a druhým najväčším Univerzita Mateja Bela. „Preto chceme v meste budovať priemyselný park. Vykúpili sme pozemky a na budúci rok v marci by sme mohli privítať prvých investorov,“ povedal médiám primátor mesta Ivan Saktor.

Do priemyselného parku chce mesto prilákať hlavne podniky s výrobou na báze high technológií. Uplatnenie by si tu mali nájsť hlavne absolventi Univerzity Mateja Bela, ktorú navštevuje 20-tisíc študentov. „Pre týchto absolventov potrebujeme miesta v zložitejšej výrobe ako vyrábanie nejakých komponentov do áut,“ zdôrazňoval primátor Ivan Saktor. Na 40 hektároch pôdy by sa pri naplnení priemyselného parku malo vytvoriť 2 000 nových pracovných miest.

Pomalé prebúdzenie Banskej Bystrice má na svedomí aj zlá infraštruktúra. Nedokončená rýchlostná komunikácia R1 je problémom pre veľkých investorov. Vláda sa však zaviazala, že do roku 2010 by ju mala dokončiť. Primátor mesta vkladá veľké nádeje aj do projektu cesty R3. Rýchlocesty, ktorej centrom na trase Šahy – Krupina – Ružomberok – Orava by bola práve Bystrica. Mesto by sa dokončením oboch ťahov stalo priesečníkom všetkých dôležitých komunikácií. Spájalo by Bratislavu a Košice, zároveň aj Maďarsko s Poľskom. „Banská Bystrica by sa stala ideálnym priestorom pre investorov. Ovplyvnilo by to najmä záujem logistických firiem,“ potvrdil primátor Saktor.

Mesto stále pracuje na vytvorení tretieho metropolitného centra na Slovensku. Pre investorov to znamená vytvorenie centra, v ktorom bude dostatok pracovnej sily. Zvolen spolu s Banskou Bystricou a okolitými obcami vytvárajú 200-tisícové územie. Migrácia obyvateľstva za prácou je pritom v tomto kraji bežná. Denne dochádza do zamestnania 30-tisíc ľudí len na trase Banská Bystrica – Zvolen. Ešte viac ľudí cestuje za prácou z blízkeho aj zo širšieho okolia do týchto dvoch miest. Banskobystrický kraj je totiž na nelichotivom prvom mieste v nezamestnanosti obyvateľstva.

Primátor chce vytvorením priemyselného parku a tiež tretieho metropolitného centra vytvoriť dostatok nových pracovných miest, a tým prilákať prisťahovalcov. Mesto, rovnako ako iné na Slovensku, demograficky stráca na obyvateľstve. Pre nových obyvateľov Banskej Bystrice by tu malo vyrásť dočasné alebo trvalé bývanie.

Ekonomický expert Radovan Vadovič 22.07.2008 povedal pre Hospodárke noviny: „Čím je Banská Bystrica výnimočná a čím sa odlišuje od ostatných miest? Je výnimočná tým, že sa nachádza takmer v strede Slovenska a geograficky je jeho centrom. Druhou výnimočnosťou mesta je už podľa spomienok môjho starého otca jeho časté navštevovanie ľuďmi z blízkeho, ale aj zo širokého okolia. Starý otec hovorieval, že kedysi platilo: „Do Bystrice aspoň raz do roka.“ Mesto bolo podľa rozprávania starého otca vždy čisté, o čo sa aj dnes snažíme. Na začiatku 20. storočia sa tiež hovorievalo – za života v Bystrici a po smrti v nebi.“

Mesto má ambíciu stať sa tretím metropolitným mestom. Ako to chcete dosiahnuť?

Je to naša iniciatíva v súčasnosti. Samozrejme, že keď hovoríme o metropolitnom meste, do ktorého sú zainteresované obce a mestá, tak to znamená dohodnúť sa so všetkými zúčastnenými. Sme v situácii, keď sme k dohode dospeli. Priestor medzi Banskou Bystricou a Zvolenom sa v súčasnosti snažíme priblížiť k sebe. Zvolen má približne 60-tisíc obyvateľov a Bystrica okolo 80-tisíc. Medzi nimi sa nachádza ešte mestečko Sliač a tiež dosť veľké obce v ceste stretnutia. Ich priblížením vieme vytvoriť prirodzené metropolitné mesto medzi Bratislavou a Košicami. Z hľadiska hospodárskeho rozvoja, možnosti absorpcie zahraničného kapitálu a životnej úrovne, by to občanom týchto dvoch miest výrazne pomohlo.

Časopis CESTOVATEĽ

Mesačník Cestovateľ ovplyvňuje trh cestovného ruchu na Slovensku a jeho šéfredaktor Ľubomír Motyčka sa v roku 2008 stal nositeľom ocenenia „Osobnosť roka 2007“ v cestovnom ruchu, ktorý mu udelil minister hospodárstva SR a generálny riaditeľ spoločnosti Incheba a.s. Cestovnému ruchu, ako jednému z dôležitejších odvetví hospodárskeho života, toku peňazí na trhu sa venuje jeho časopis Cestovateľ, vydávaný v Banskej Bystrici. Za 15 rokov vychádzania časopisu Cestovateľ si vyslúžil stabilné miesto na trhu a sa stal pre čitateľov akýmsi poradcom, kam sa vybrať na dovolenku a v ktorom hoteli svoj pobyt stráviť.

Časopis CESTOVATEĽ je jediný mesačník svojho druhu na Slovensku. Vychádza v náklade 25 000 výtlačkov. Je určený nielen profesionálom v cestovnom ruchu, ale aj tej časti obyvateľstva, ktorá sa intenzívne zaujíma o cestovanie. Distribuovaný je priamo na adresy predplatiteľov, ktorých je približne 7000. Profesionálov odoberajúcich časopis Cestovateľ je 3000. Medzi nimi je 550 cestovných kancelárií a ich pobočiek. Ďalšími odberateľmi sú hotely, penzióny, reštaurácie, krajské, okresné, mestské a obecné úrady, učitelia a študenti odborných škôl cestovného ruchu. Bežných čitateľov - predplatiteľov so záujmom o cestovanie a turistiku je približne 4000. Časopis CESTOVATEĽ distribuovaný aj v Českej republike a do zahraničia ho posielame v elektronickej podobe. Časopis CESTOVATEĽ je ďalej distribuovaný prostredníctvom MEDIAPRINT-KAPA, PNS, tiež menšími distribučnými spoločnosťami a na vybraných benzínových čerpadlách na celom Slovensku. Takisto ho dostanete kúpiť na letiskách a v rôznych obchodných

reťazcoch, napr. Billa, Tesco. Je najvplyvnejším médiom v svojej kategórii na slovenskom trhu. Obsahovo sa časopis orientuje na reportáže z najnavštevovanejších stredísk cestovného ruchu prevažne v Európe, so zámerom prednostne informovať o tých destináciách, ktoré sú najdostupnejšie a našimi občanmi aj navštevované. Samozrejmosťou sú však aj cestopisy a reportáže z krajín, ktoré sú našincom len málo známe, alebo naopak, z regiónov Slovenska. Prináša tiež postrehy zo stredísk cestovného ruchu, rozhovory so zaujímavými osobnosťami orientované na cestovanie a služby s ním spojené.

Časopis CESTOVATEĽ spolupracuje so Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch, Slovenskou asociáciou cestovných kancelárií a agentúr, so Zväzom hotelov a reštaurácií a ďalšími zväzmi a združeniami, pôsobiacimi v cestovnom ruchu. Takto môže prinášať tie najpresnejšie a najaktuálnejšie informácie, najmä pre pracovníkov v cestovnom ruchu. Každé jedno číslo časopisu si prečíta 5-7 ľudí.

Osobnosťou cestovného ruchu SR za rok 2007 sa stal Ľubomír Motyčka

Na Veľtrhu ITF SLOVAKIATOUR v Bratislave v dňoch 17. až 20. januára 2008 sa Osobnosťou cestovného ruchu SR za rok 2007 stal Ľubomír Motyčka. Je šéfredaktorom, zakladateľom, publicistom, verejným činiteľom, je poslancom mestského zastupiteľstva. 14. ročník medzinárodného veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR 2008 je podľa hodnotenia médií, odbornej verejnosti a zúčastnených vystavovateľov jedno z najvýznamnejších a najprestížnejších podujatí v oblasti cestovného ruchu. V termíne 17. až 20. januára 2008 prebiehal v Incheba Expo Bratislava 14. veľtrh cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR, 15. špecializovaná výstava POĽOVNÍCTVO a ODDÝCH, 1. výstava GOLF a WELLNESS a 5. festival cestovateľských filmov, fotografií a publikácií. Veľtrh ITF SLOVAKIATOUR spolu so súbežnými výstavami dlhodobo potvrdzuje svoju jednoznačnú pozíciu na Slovensku a tiež dôležité postavenie medzi veľtrhmi cestovného ruchu v regióne strednej Európy. Rozsah samotného veľtrhu, počet vystavovateľov a návštevníkov, dôstojné výstavné priestory, kvalitný program pre odborníkov a pestrý sprievodný program pre verejnosť zaraďuje veľtrh k európskej špičke veľtrhov cestovného ruchu. Záštitou Ministerstva hospodárstva SR a odbornou garanciou Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, Slovenskej asociácie cestovných kancelárií a cestovných agentúr, Združenia miest a obcí Slovenska a Zväzu hotelov a reštaurácií SR nad veľtrhom sa v súlade s programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky aj týmto spôsobom posilňuje záujem o významné postavenie cestovného ruchu ako dôležitého odvetvia slovenského hospodárstva.

Prehľadnosť ponuky cestovných kancelárií a služieb v oblasti cestovného ruchu, zahraničných turistických centrál a regiónov, ako aj domácich regiónov zaraďuje veľtrh medzi najvýznamnejšie veľtrhy svojho druhu v regióne strednej Európy. Na veľtrhu sa v tomto roku predstavilo rekordných 530 vystavovateľov z 29 krajín.

Na slávnostnom otvorení podujatia sa zúčastnili minister hospodárstva SR **Ľubomír Jahnátek**, ministerka pôdohospodárstva SR **Zdenka Kramplová**, podpredseda

Národnej rady SR **Milan Hort**, podpredseda Národnej rady SR **Viliam Veteška**, štátny tajomník ministerstva hospodárstva SR **Ivan Rybárik**, štátny tajomník ministerstva pôdohospodárstva **Viliam Turský**, štátny tajomník ministerstva životného prostredia SR **Dušan Muňko**, štátny tajomník ministerstva dopravy, pošt a telekomunikácií **Milan Mojš**, predseda Najvyššieho kontrolného úradu **Ján Jasovský**, predseda Poľskej turistickej organizácie **Rafal Szmytke**, predseda Bratislavského samosprávneho kraja **Vladimír Bajan**, predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja **Pavol Sedláček**, predseda Žilinského samosprávneho kraja **Juraj Blanár**, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja **Milan Belica**, predseda Trnavského samosprávneho kraja **Tibor Mikuš**, predseda Košického samosprávneho kraja **Zdenko Trebuľa**, predseda Prešovského samosprávneho kraja **Peter Chudík**, predseda Podkarpatského samosprávneho kraja **Zygmunt Cholewiński**, predseda Mazowieckého samosprávneho kraja **Artur Buczyński**, hejtman Stredočeského kraja **Petr Bendl**, predseda Združenia miest a obcí Slovenska **Michal Sýkora**, predseda Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory **Peter Mihók**, prezident Slovenského poľovníckeho zväzu **Tibor Lebocký**, starostovia mestských časti Bratislavy, primátori a starostovia zúčastnených miest a obcí, veľvyslanci a ostatní členovia diplomatického zboru, riaditelia zahraničných centrál cestovného ruchu zo zúčastnených krajín, vystavovatelia a ďalší hostia. **Na slávnostnej galarepcii**, ktorá sa konala pod záštitou partnerskej krajiny a partnerského domáceho regiónu sa uskutočnilo slávnostné vyhlásenie osobnosti cestovného ruchu Slovenskej republiky za rok 2007.

Nominovaní na Osobnosť v CR boli:

- **Lubomír Motyčka, šéfredaktor časopisu Cestovateľ**,
- Ing. Michal Ševčík, hlavný štátny radca Ministerstva hospodárstva SR,
- Dr. Juraj Hlatký, predseda celoslovenskej organizácie Slovenský cykloklub,
- Katarína Vasičáková, riaditeľka Hotela Satel**** v Levoči,
- Ing. Zdena Balážová, majiteľka cestovnej kancelárie,
- Ing. Lýdia Ondrejková, referent regionálneho rozvoja na Mestskom úrade v Prievidzi,
- Mgr. Ján Papco, riaditeľ Slovenského národného múzea – Múzea Bojnice,
- Ing. Vladimír Bárta, umelecký fotograf, novinár,
- František Janata, šéfkuchár Slovenskej reštaurácii v Bratislave,
- Klaus Pilz, generálny riaditeľ Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany, a.s.,
- Ing. Peter Sárinec, vedúci oddelenia Banskobystrického samosprávneho kraja,
- **Ing. Ján Bočkay, spolumajiteľom spoločnosti HOTEL LUX B&B, s.r.o., ktorá prevádzkuje hotel LUX v Banskej Bystrici**,
- Ing. Ján Mokoš, primátor mesta Vysoké Tatry,
- Jaroslav Velička, PaedDr, riaditeľ špeciálnej základnej školy v Čadci.

Minister hospodárstva SR **Lubomír Jahnátek vyhlásil, že Osobnosťou cestovného ruchu SR za rok 2007 sa stal Lubomír Motyčka**

Po celú dobu konania veľtrhu bol mimoriadny záujem zástupcov slovenských, ale i zahraničných médií. V tlačovom stredisku sa akreditovalo 453 novinárov. Informácie o

veľtrhu sa dostali do hlavných správ TV Markíza, STV1, STV2, TV JOJ, TA3 a viacerých regionálnych televízií. Informácie a vstupy na živo odzneli aj vo vysielaní rozhlasu Expres, Fun Rádio, Viva, Slovenský rozhlas. Kvalitná mediálna kampaň sa odrazila v rekordnej návštevnosti a až 87 % vystavovateľov hodnotilo propagáciu veľtrhu pozitívne.

Banská Bystrica - sídlo Banskobystrického samosprávneho kraja

Rok 2008 vyhlásil BBSK za rok dopravy. Tomu zodpovedali vynakladané finančné prostriedky a organizačné zmeny. Jednou, a to podstatnou zmenou, bola zmena vzťahu vlastníka – BBSK a správcu – Regionálnej správy ciest Banská Bystrica (RSCBB), kde po transformácii príspevkovej organizácie RSCBB na akciovú spoločnosť sa ich vzťah rieši dohodami v zmysle Obchodného zákonníka. Cieľom oddelenia bolo sprehľadniť tok finančných prostriedkov na danú činnosť a tým zabezpečiť kvalitnejšiu údržbu ciest.

Odbor dopravy a komunikácií BBSK spravoval celkom 2567 km ciest, z toho 717 km ciest II. triedy a 1850 km ciest III. triedy, vrátane 1516 mostných objektov, ktoré sú postavené na uvedených cestách.

Ku koncu roka sa podarilo pretriediť cestu II/531 Rimavská Sobota – Tisovec a cestu II/530 Tisovec – Brezno do kategórie ciest I. triedy. Cieľom je zabezpečiť skvalitnenie na parametre ciest I. triedy a zabezpečiť dobrú dostupnosť občanom kraja v smere juh – sever.

Dopravná obslužnosť

Na úseku cestnej dopravy zabezpečoval odbor dopravy a komunikácií v roku 2008 kompetencie v zmysle zákona číslo 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov. Súčasťou výkonu kompetencií v oblasti cestnej dopravy bolo udeľovanie a odnímanie dopravných licencií v prímestskej a diaľkovej autobusovej doprave a výkon odborného dozoru (vykonaných bolo 35 odborných dozorov).

Dopravnú obslužnosť na základe zmluvy o výkone vo verejnom záujme zabezpečovali v roku 2008 dvaja dopravcovia, a to Slovenská autobusová doprava Zvolen a Slovenská autobusová doprava Lučenec. BBSK na výkony vo verejnom záujme poskytuje dopravcom náhradu straty v rámci prímestskej autobusovej dopravy, ktorá zabezpečuje, aby bolo cestovné občanov na prijateľnej úrovni a zároveň, aby doprava premávala v častiach územia, kde by ekonomické parametre bez tejto dotácie neumožňovali prevádzkovať autobusovú dopravu. Je to zároveň príspevok BBSK k mobilite občanov kraja za prácou, vzdelávaním a zdravotnou starostlivosťou.

Dôkazom toho je aj každoročné zvyšovanie rozpočtu na zabezpečenie tejto dopravy. Na realizáciu výkonov vo verejnom záujme boli z rozpočtu BBSK v roku 2006 vynaložené finančné prostriedky vo výške 255 mil. Sk, v roku 2007 sa z rozpočtu BBSK poskytlo 257 mil. Sk a 3 mil. Sk zo štátneho rozpočtu a v roku 2008 bola dopravcom poskytnutá náhrada straty vo výške 310 mil. Sk.

Dopravcovia, ktorí zabezpečovali výkony vo verejnom záujme v pravidelnej prímestskej autobusovej doprave vykonali v roku 2008 spolu 24 750 000 km a prepravili spolu 28 403 000 osôb.

Aj napriek rastu nákladov na zabezpečovanie autobusovej dopravy sa podarilo udržať cestovné v nezmenenej výške a pre skupinu cestujúcich nad 70 rokov sa v priebehu roka dokonca dvakrát cestovné zvýhodnilo.

V roku 2008 Zastupiteľstvo BBSK schválilo Plán dopravnej obslužnosti BBSK. Je to dokument, ktorého cieľom je dlhodobá stabilizácia poskytovania dopravných výkonov v oblasti verejnej osobnej dopravy tak, aby sa zabezpečila životaschopnosť jednotlivých okresov BBSK. Plán dopravnej obslužnosti je dokumentom, ktorý na základe presnej analýzy vykonanej prostredníctvom matematicko-štatistických modelov vyhodnotil potreby dopravnej obslužnosti územia samosprávneho kraja a priniesol potrebné korekcie, aby bola zachovaná spravodlivosť pre všetkých občanov, obce a mestá v samosprávnom kraji. Zároveň predstavuje nástroj, redukujúci neprimerané požiadavky na dopravnú obslužnosť, ktoré nie je samosprávny kraj povinný financovať zo svojho rozpočtu.

Po schválení Plánu dopravnej obslužnosti BBSK sa postupne začínajú naplňovať jeho ciele. V súlade s plánom dopravnej obslužnosti sa v BBSK, ako v prvom samosprávnom kraji uskutočnil transparentný výber dopravcov na prevádzkovanie pravidelnej prímestskej autobusovej dopravy na obdobie 10 rokov a na základe výsledkov verejnej súťaže boli s úspešnými uchádzačmi od 01.01.2009 uzatvorené zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme. Dopravcom bolo vydaných 13 skupinových dopravných licencií a 9 dopravných licencií s presahom samosprávneho kraja celkovo na 206 prímestských autobusových liniek).

Financovanie a organizácia verejnej dopravy

V októbri 2008 BBSK spoluorganizoval medzinárodnú konferenciu Financovanie a organizácia verejnej dopravy a zároveň sa stal členom Medzinárodnej asociácie verejnej dopravy – UITP. Členstvo v tejto organizácii združujúcej profesionálov v odvetví sa chápe ako jedinečnú príležitosť pre možnosť vlastného profesionálneho rastu, vrátane príležitosti realizovať inovatívne projekty vedúce k skvalitňovaniu verejnej dopravy.

V najbližšom období sa BBSK spolu s dopravcami sústreďuje na obnovu vozidlového parku a vytváranie jednotného platobného systému v autobusovej doprave na území celého kraja.

Trh práce a zamestnanosť

Obyvatelia mesta Banská Bystrica sú obyvateľstvom mestského typu s relatívne vysokým stupňom vzdelania, čo je úmerné prístupnosti stredných škôl, učilíšť a vysokých škôl priamo v meste. Takmer 66 % obyvateľstva má aspoň stredoškolské vzdelanie, čo je dôsledkom dobrej vybavenosti mesta vzdelávacími inštitúciami.

Hlavnými odvetviami a piliermi zamestnanosti v Banskej Bystrici sú odvetvia obchodu a služieb - v obchode, hoteloch, doprave, finančníctve, službách v oblasti nehnuteľností, verejnej správe a obrane, školstve, zdravotníctve a ostatných službách pôsobí 77% subjektov v meste, pričom tento počet má narastajúci trend.

55% ekonomicky aktívnych obyvateľov mesta je v týchto odvetviach zamestnaných, pričom 50% je zamestnaných priamo v meste. 14% ekonomicky aktívnych obyvateľov Banskej Bystrice pracuje v odvetví priemyselnej výroby, pričom 10% je zamestnaných priamo v meste

Exteritoriálne organizácie a združenia

V posledných piatich rokoch dochádza k poklesu počtu stredných a veľkých podnikov s počtom zamestnancov nad 20 ak nárastu počtu podnikov s menším počtom zamestnancov ako 20.

Významní zamestnávateľia v odvetviach priemyselnej výroby zamestnávajúci obyvateľov Banskej Bystrice sú lokalizovaní aj mimo územia mesta v okolitých obciach.

Najväčšími zamestnávateľmi drevospracujúceho priemyslu sú podniky lokalizované v Banskej Bystrici a to Smrečina Holding I., a. s., a DOKA DREVO, s. r. o.. Papierenský priemysel je reprezentovaný akciovou spoločnosťou SHP Harmanec, a.s. v obci Harmanec. Strojársky priemysel dislokovaný v obciach Vlkanová a Slovenská Ľupča reprezentovaný Witzenmann Slovakia, s. r. o., Küster – automobilová technika, s. r. o., Vlkanová, VYHYS, a. s., v meste pôsobia Roco Slovakia, spol. s.r.o., LOBB, a.s. a ZVT –FONAR, a.s.. Elektrotechnický priemysel v meste prezentuje ZVT -PRINT, a.s., ZVT – PREVIS, a.s., a Jozef Murgaš Electronics, a.s. Farmaceutický priemysel v Banskobystrickom okrese je reprezentovaný Biotikou, a. s., a Fermasom, s. r. o., sídlia v obci Slovenská Ľupča. Polygrafický priemysel zastupujú Tlačiarne BB, s.r.o., Banská Bystrica a VKÚ, s.s., Harmanec.

Potravinárske odvetvie priemyslu koncentrované na území mesta Banská Bystrica je zastúpené akciovou spoločnosťou BELAMO, a. s., ALFA BIO, s. r. o..

V oblasti služieb sú významnými zamestnávateľmi sú aj NsP F. Roosvelta, Univerzita Mateja Bela, úrady verejnej správy a Hotel Lux B&B.

V rebríčkoch Trendu týkajúcich sa hodnotenia podnikov na Slovensku sa umiestňujú najmä dve firmy pôsobiace na celom Slovensku a sídlia v Banskej Bystrici – SLOVENSKÁ POŠTA, a.s. (33. miesto v TOP 200 z r. 2006) a LESY SR, š.p. (38. miesto v TOP 200 z r. 2006 – najväčšie nefinančné podniky Slovenska podľa celkových tržieb za rok 2005). Medzi ďalšími firmami, ktoré majú sídlo v Banskej Bystrici, sa v rebríčkoch umiestnili aj firma STEFE SK, a.s. (27. miesto Firma roka 2005, 15. miesto Sieťové odvetvia v SR podľa tržieb z r. 2006, 172. miesto Trend Top 200 z r. 2006) a PHOENIX ZEPPELIN, s.r.o. (200. miesto Trend TOP 200 z r. 2005). Okrem podnikov Lesy SR, š.p. a Slovenská pošta, a.s. sa iné firmy sídlia v Banskej Bystrici rebríčkoch v roku 2006: Najväčší výrobcovia Slovenska, Najväčší zamestnávateľia v SR, Podniky s najvyššou pridanou hodnotou, Najviac investujúce podniky nenachádzajú.

V odvetvových rebríčkoch sa firmy sídlia v Banskej Bystrici umiestnili nasledovne:

AFRODITA: 71. miesto Najväčšie cestovné kancelárie (tržby 2005),

AQUAMARIN: 34. miesto Najväčšie cestovné kancelárie (tržby 2005),

BDR, spol. s.r.o.: 7. miesto Najväčšie auditorské spoločnosti v SR podľa tržieb (za rok 2004 aj za rok 2005), 7. miesto podľa počtu pracovníkov (za rok 2004),

BELAMO, a.s.: 28. miesto v rebríčku Potravinársky priemysel v SR – pridaná hodnota a zisk (v r. 2006), 38. miesto v rebríčku Potravinársky priemysel v SR podľa tržieb (v r. 2006),

COIMEX Cestovateľské centrum: 25. miesto Najväčšie cestovné kancelárie (tržby 2005),

DOKA DREVO, s.r.o.: 10. miesto Drevospracujúci, celulózo-papierenský a nábytkársky priemysel v SR – pridaná hodnota a zisk (r. 2006), 15. miesto Drevospracujúci, celulózo-papierenský a nábytkársky priemysel v SR – zamestnanci a produktivita práce (r. 2006), 17. miesto Drevospracujúci, celulózo-papierenský a nábytkársky priemysel v SR podľa tržieb (r. 2006),

ENTERPRISE, s.r.o.: 14. miesto Najväčšie reklamné agentúry (tržby za rok 2004),

GAMO, a.s.: 11. miesto Najväčší dodávatelia softvéru (podľa tržieb v r. 2005), 19. miesto Najväčší poskytovatelia IT služieb na Slovensku (tržby 2005), 21. miesto Najväčší dodávatelia IT produktov a služieb v SR podľa tržieb 25. miesto Najväčší dodávatelia IT produktov a služieb v SR podľa pridanej hodnoty (r.2005),

H.K.M. Staving – Projekt, s.r.o.: 9. miesto Najväčšie inžiniersko – projektové organizácie v stavebníctve (tržby 2005),

I.K.M. Reality Staving – Banská Bystrica, a.s.: 42. miesto Najväčšie stavebné podniky v SR – Stavebné firmy – výroba (tržby v r. 2004),

KOVOD TRADE, a.s.: 11.miesto Najväčšie podniky hutníctva a hutníckej druhovýroby

LESY SR, š.p.: 1. miesto Drevospracujúci, celulózo-papierenský a nábytkársky priemysel v SR – zamestnanci a produktivita práce (r. 2006), 2. miesto Drevospracujúci, celulózo-papierenský a nábytkársky priemysel v SR podľa tržieb (r. 2006), 2. miesto Drevospracujúci, celulózo-papierenský a nábytkársky priemysel v SR - pridaná hodnota a zisk (r. 2006), 38. miesto Trend Top z r. 2006,

MIJAS, s.r.o.: 49. miesto Najväčšie stavebné podniky v SR – Stavebné firmy – výroba (tržby v r. 2004),

SAD Banskobystrická dopravná spoločnosť, a.s.: 13. miesto Najväčšie dopravné spoločnosti v SR,

SITOUR, s.r.o.: 8. miesto Najväčšie spoločnosti na trhu vonkajšej reklamy (tržby v r. 2004),

SOFTIP, a.s.: 3. miesto Najväčší výrobcovia balíkového softvéru (podľa tržieb v r. 2005), 9. miesto Najväčší dodávatelia IT produktov a služieb v SR podľa pridanej hodnoty , 9. miesto Najväčší dodávatelia softvéru, 11. miesto Najväčší poskytovatelia

IT služieb na Slovensku, 27. miesto Najväčší dodávatelia IT produktov a služieb v SR podľa tržieb

STREDOSLOVENSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ, a.s.: 18. miesto Sieťové odvetvia v SR podľa tržieb z r. 2006, 33. miesto Podniky v SR s najvyšším vlastným imaním, 52. miesto Podniky v SR s najvyššou pridanou hodnotou, 6. miesto Najväčšie vodohospodárske podniky v SR

STEFE SK, a.s.: 15. miesto Sieťové odvetvia v SR podľa tržieb, 65. miesto Podniky v SR s najvyšším vlastným imaním, 172. miesto Tred Top 200 z r. 2006,

13. miesto Najväčšie podniky energetického priemyslu v SR,

TLAČIARNE BB, s.r.o.: 3. miesto Polygrafický priemysel v SR – zamestnanci a produktivita práce (r. 2006), 4. miesto Polygrafický priemysel v SR podľa tržieb (r. 2006), 4. miesto Polygrafický priemysel v SR – pridaná hodnota a zisk (r. 2006).

Firmy z Banskej Bystrice sa neumiestnili v celoslovenských odvetvových rebríčkoch týkajúcich sa najväčších elektrotechnických, strojárskych, chemických a farmaceutických, alebo ťažobných podnikov, najväčších výrobcov stavebných materiálov, najväčších textilných, odevných, kožiarskych a obuvníckych podnikov, ani sklárskych, alebo telekomunikačných podnikov. Neumiestnili sa ani v rebríčkoch alternatívnych poskytovateľov hlasových, internetových, dátových a veľkoobchodných telekomunikačných služieb, public relations, výskumných, sales promotion, mediálnych a media representative agentúr.

Najväčšie podniky v Banskobystrickom kraji sídlia v Banskej Bystrici podľa tržieb v roku 2005 - rebríček Trendu:

3. miesto: Slovenská pošta, a.s.,

4. miesto: Lesy SR, š.p.,

12. miesto: Stefe SK, a.s. (14. miesto podľa tržieb roku 2004),

14. miesto: PM Zbrojníky, s.r.o. (13. miesto podľa tržieb roku 2004),

16. miesto: Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. (18. miesto podľa tržieb roku 2004),

21. miesto: Phoenix Zeppelin, s.r.o. (24. miesto podľa tržieb roku 2004),

25. miesto: Doka Drevo, s.r.o.

Z firiem, ktoré sídlia v blízkosti Banskej Bystrice, sa umiestňujú nasledovné podniky:

Biotika Slovenská Ľupča: 9. miesto v rebríčku Chemický a farmaceutický priemysel v SR – zamestnanci a produktivita práce (r. 2006), 18. miesto v rebríčku Chemický a farmaceutický priemysel v SR podľa tržieb (r. 2006), 19. miesto v rebríčku Chemický a farmaceutický priemysel v SR podľa pridanej hodnoty a zisku (r. 2006),

24. miesto v rebríčku Najväčšie chemické a farmaceutické podniky podľa tržieb v roku 2004, 22. miesto v rebríčku Najväčšie podniky v Banskobystrickom kraji (tržby 2005),

Fermas, s.r.o., Slovenská Ľupča: 193. miesto v rebríčku TREND TOP 200 z r. 2006,

14. miesto v rebríčku Chemický a farmaceutický priemysel v SR – zamestnanci a produktivita práce (r. 2006), 16. miesto v rebríčku Chemický a farmaceutický

priemysel v SR podľa tržieb (r. 2006), 29. miesto v rebríčku Chemický a farmaceutický priemysel v SR podľa pridanej hodnoty a zisku (r. 2006), 18. miesto v rebríčku Najväčšie podniky v Banskobystrickom kraji (tržby 2005), Investex Group. s.r.o., Zvolen: 184. miesto v rebríčku TREND TOP 200 z r. 2006, 17. miesto v rebríčku Najväčšie podniky v Banskobystrickom kraji (tržby 2005), Küster – automobilová technika, s.r.o., Vlkanová: 192. miesto v rebríčku TREND TOP 200 z r. 2006, 13. miesto v rebríčku Firma roka 2006 – výročná cena Trendu za mimoriadne podnikateľské výsledky, 16. miesto v rebríčku Pridaná hodnota a zisk – strojársky priemysel v SR z r. 2006, 20. miesto v rebríčku Najväčšie strojárské podniky podľa tržieb v SR z r. 2006, ZVT - PREVIS, a.s. - Vývoj a výroba elektronických zariadení. Komponenty pre televízne káblové rozvody a individuálny príjem TV signálu. Zabezpečovacia technika pre objekty. Osadzovanie DPS. Internetový predaj

Elektrotechnický priemysel

Spoločnosť ZVT PREVIS, a.s. sa zaoberá výrobou komponentov pre televízne káblové rozvody a individuálny príjem TV signálu, prvky zabezpečovacej techniky, montážou plošných spojov a vývojom a výrobou elektrotechnických zariadení. Pôsobí od roku 1994 a v súčasnosti má 90 zamestnancov.

ZVT PRINT, a.s. sa zaoberá výrobou dosiek plošných spojov v malých a stredných sériách. Firma pôsobí od roku 1994. Je najväčším výrobcom na Slovensku vo výrobe jednovrstvových, dvojvrstvových a viacvrstvových dosiek plošných spojov na Slovensku. V súčasnosti firma exportuje takmer 70% svojej produkcie do krajín západnej Európy hlavne do Nemecka, Českej republiky, Švajčiarska, Rakúska, Belgicka, Holandska, Dánska, Anglicka, Írska. Firma zamestnáva 81 ľudí.

Nosným programom firmy JOZEF MURGAŠ ELEKTRONICS, a.s. je výroba a distribúcia elektronických trezorov, mechanických trezorov a ďalších zariadení na úschovu. Exportuje na zahraničné trhy.

Potravinársky priemysel

Potravinársky priemysel je v meste zastúpený firmami BELAMO, a. s., ALFA BIO, s.r.o., DaMaK COPALINE, s. r. o., Pivovar Urpín BB, s. r. o..

Spoločnosť BELAMO, a. s., zaoberajúca sa pekárskou a cukrárskou výrobou, zamestnáva približne 280 zamestnancov, pričom stav zamestnancov a technické vybavenie sa od roku 1998 výrazne nezmenil.

Spoločnosť s ručením obmedzeným ALFA BIO sa zaoberá výrobou a distribúciou racionálnych potravín.

DaMaK COPALINE, s. r. o., je spoločnosťou zaoberajúcou sa výrobou pekárskych výrobkov a reštauračnými službami. Spoločnosť udržiava približne rovnaký počet zamestnancov od roku 1998 medzi 55 a 60, pričom v roku export poklesol od roku 1998 z úrovne 4 percent na 1 % celkového obratu.

Pivovarníctvo bolo dlhé roky v meste reprezentované predovšetkým Pivovarom URPIŇ BB, s. r. o., zamestnávajúcom stabilne od roku 1998 približne 340 zamestnancov s podielom exportu približne 1 % na celkovom obrate spoločnosti. Firma je od r. 2003 v konkurze.

Strojársky priemysel

Medzi najvýznamnejšie strojárske podniky patrí Spoločnosť Phoenix Zeppelin, spol. s.r.o. Vznikla v roku 1993 ako dcérska spoločnosť so 100% majetkovou účasťou Phoenix- Zeppelin, s.r.o., Praha, ČR na Slovensku. Dnes má vedúce postavenie na trhu v oblasti stavebného a banického strojného vybavenia, naftových a plynových motorov a priemyselných plynových turbín. Vedie v technológiách stavebníctva, prepravy, baníctva, lesníctva, energetiky a logistiky. Pôsobí v troch strediskách v Banskej Bystrici, Bratislave a Košiciach nám umožňujú úzky kontakt so zákazníkmi. Finančný kapitál firiem Caterpillar a Zeppelin umožňujú rýchly rozvoj firmy.

DaMaK COPALINE, s. r. o., je spoločnosťou zaoberajúcou sa výrobou pekárenských výrobkov a reštauračnými službami. Spoločnosť udržiava približne rovnaký počet zamestnancov od roku 1998 medzi 55 a 60, pričom v roku export poklesol od roku 1998 z úrovne 4 percent na 1 % celkového obratu.

LOBB Banská Bystrica, a.s. sa zaoberá výrobou špeciálnej techniky, rádioelektronických zariadení používaných v letectve, výroba meradiel a regulačnej techniky a výrobou nástrojov. Od roku 1998 došlo k poklesu počtu zamestnancov s pôvodných 315 na súčasných 210.

ROCO SLOVAKIA, spol. s r.o. sa zaoberá výrobou železničných modelov. Má 200 zamestnancov. Strojárskou výrobou sa zaoberajú aj ZVT FONAR, a.s. – vývoj, konštrukcia a zákazková výroba foriem, nástrojov a zariadení, GEVORKJAN, s.r.o. – prášková metalurgia, MIJAS, s.r.o. - zámočnícka výroba a výroba oceľových konštrukcií.

Energetický priemysel

Medzi najväčšie podniky energetického priemyslu sídlia v meste patrí firma STEFE SK, a.s, rozvíjajúca sa národná holdingová a manažérsko-servisná spoločnosť, ktorej 100 % vlastní rakúska spoločnosť Steirische Gas-Wärme GmbH so sídlom v Grazi. Je súčasťou holdingovej spoločnosti Energie Steiermark Holding AG, Graz. Prostredníctvom svojich dcérskych spoločností, ktoré pôsobia okrem Banskej Bystrici vo Zvolene, Martine, Rimavskej Sobote, Krupine, Veľkom Krtíši, Rožňave, Revúcej a Levoči a v ktorých je väčšinovým vlastníkom, zásobuje teplom okolo 200.000 ľudí na Slovensku.

Drevársky priemysel

Zástupcom drevárskeho priemyslu na území mesta sú predovšetkým firmy SMREČINA HOLDING I., a. s., a DOKA DREVO, s. r. o..

Spoločnosť SMREČINA HOLDING I., a. s. je nástupníckym podnikom štátneho podniku SMREČINA a akciovej spoločnosti SMREČINA HOLDING, a. s.. Zameriava sa na spracovanie ihličnatého dreva a výrobu drevovláknitých dosiek lisovaných a nelisovaných.

Spoločnosť DOKA DREVO, s. r. o. je 100% dcérskou spoločnosťou rakúskej firmy Doka Industrie, ktorá je súčasťou rakúskeho koncernu UMDASCH. Zaoberá sa výrobou debniacich systémov z dreveného odpadu brikety. Takmer 99% percent produkcie vyváža na zahraničné trhy. Počet zamestnancov stúpol od roku 1998 zo 139 na viac ako 200.

Informačné technológie

V meste pôsobí niekoľko firiem vyvíjajúcich software, dve z nich sú najvýznamnejšie aj v celoslovenskom meradle. SOFTIP, a.s. bola založená v marci roku 1991. Dnes ju tvorí 21 subjektov a pobočiek na Slovensku a v Čechách, v ktorých pracuje 372 zamestnancov. Pôsobí ako dodávateľ riešení v oblasti informačných technológií ako systémový integrátor.

GAMO, a.s. sa profiluje ako dodávateľ informačnej infraštruktúry s vysokou mierou pridanej hodnoty vo forme poskytovaných služieb. Navrhuje, realizuje a podporuje informačné systémy po celú dobu ich prevádzky. Má štyri pobočky v SR a 92 zamestnancov.

Stavebníctvo

Najväčšími stavebnými a zároveň developerskými firmami v meste sú I.K.M. Reality Staving – Banská Bystrica, a.s. a VaV Invest, s.r.o.

I.K.M. Reality Staving – Banská Bystrica, a.s. sa umiestnila na 42. mieste v rebríčku Trendu Najväčšie stavebné podniky v SR – Stavebné firmy – výroba v roku 2005. V Banskej Bystrici realizuje výstavbu obytnej zóny, realizuje projekty v SR i v zahraničí. VaV Invest, s.r.o. realizuje výstavbu inžinierskych sietí, rodinných domov, obchodných stavieb a obchodno-zábavného komplexu Europa Shopping Centre v Banskej Bystrici. Svoje projekty výstavby obchodného centra pripravuje aj v ďalších dvoch slovenských mestách.

Spoločnosť MIJAS spol. s r. o., na 49. mieste rebríčka Najväčšie stavebné podniky v SR

– Stavebné firmy – výroba v roku 2005, realizuje práce v inžinierskom, priemyslovom a pozemnom staviteľstve i v oblasti bytovej výstavby.

Ťažba nerastných surovín

V rámci ložísk stavebného kameňa základnú surovinu predstavujú dolomity chočského príkrovu, ktoré sú ťažené v niekoľkých povrchových lomoch miestneho významu. Najvýznamnejšie lomy sa nachádzajú na lokalitách Iliáš, Horné Pršany a iné.

- Časť lomu Kostiviarska s výmerou cca 5 ha bola už v r. 2004 predaná Komunitnej nadácii Zdravé mesto, ktorá chce spolu s neziskovou organizáciou MCPKU v týchto priestoroch vytvoriť Medzinárodné centrum pre komunitné umenie.

Väčšia časť lomu mala byť podľa vyjadrenia Stredoslovenskej cementárne, s.r.o. (list zo dňa 30.3.2004) prenajatá spoločnosti MINECO Slovakia, s.r.o. za účelom „vytvorenia kultúrno-turistického a športovo-oddychového centra (westernové mestečko a k tomu nadväzujúce aktivity)“.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V oblasti poľnohospodárstva bolo v Banskej Bystrici v roku 2002 zaregistrovaných 110 podnikateľských subjektov. Oproti roku 2000 došlo k poklesu počtu zaregistrovaných subjektov o takmer 7,5 percenta. Predovšetkým sa znížil počet samostatne hospodáriacich roľníkov z počtu 53 v roku 2000 na 44 v roku 2002.

Subjekty podnikajúce v poľnohospodárstve v meste Banská Bystrica

Najvýznamnejšími subjektmi hospodáriacimi na poľnohospodárskych pôdach sú Agrodubník, a.s. Banská Bystrica, PD Podlavice a Zelený dom, s.r.o. Šalková, ktoré sa orientujú na klasický intenzívny chov hovädzieho dobytku a extenzívny chov oviec.

Zameriavajú sa najmä na pestovanie silážnej kukurice, obilnín, v menšej miere viacročných krmovín a repky olejnej. Trvalé trávne porasty sú kosené a spásané.

Agrodubník, a.s. Banská Bystrica má stredisko v k.ú. Hronsek, kde sú ustajnené všetky zvieratá.

Viac stredísk má PD Podlavice. Na stredisku Skubín sú celoročne ustajnené zvieratá. Sezónne sa využíva stredisko Tajov a Tajov-Kejda, na ktorom sú zvieratá počas leta voľne vo výbehoch. Okrem toho má PD tri salaše -dva na lokalite „Křížna“ a jeden na Tajove. V Šalkovej má svoje stredisko poľnohospodársky podnik Zelený dom, s.r.o.

Podľa Agroregistra Ministerstva pôdohospodárstva SR, ktorý má obsahovať kompletný adresár rezortných organizácií, pôsobia v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby nasledujúce organizácie so sídlom v Banskej Bystrici: Ovčiarске výrobn-obchodné družstvo, Agrodubník, a.s., AR-PI, komanditná spoločnosť, Borioca, s.r.o., Forester, s.r.o., W & V, spol. s r.o., Zelený dom, s.r.o.

Až 45 % celkového pôdneho fondu mesta tvoria lesné pozemky. Vysoký stupeň lesnatosti vytvára dobré podmienky pre rozvoj turizmu, čo je ovplyvnené aj blízkou polohou Národného parku Nízke Tatry, Chránených krajinných oblastí Veľká Fatra a Poľana.

Rozdelenie a výmera poľnohospodárskej pôdy v Banskej Bystrici

Ukazovateľ Poľnohospodárska pôda (ha):

Spolu: 3510,93

Orná pôda: Záhrada: Ovocný sad: TTP(trvalé trávnaté porasty)790,63 341,81 3,69 2374,79

MESTSKÉ LESY, s.r.o.

Právnym subjektom, ktorého hlavnou činnosťou je hospodárenie v mestských lesoch a produkcia drevnej hmoty, sú MESTSKÉ LESY, s.r.o., ktorých 100 percentným vlastníkom je mesto Banská Bystrica. Poslaním firmy je zosúladiť požiadavky hospodárske, spoločenské a možnosti prírody s cieľom zhodnocovať majetok vlastníka. Tento cieľ firma zabezpečuje prostredníctvom nasledovných výrobných činností – pestovanie, ťažba a obchod s drevom. Všetky činnosti sú realizované dodávateľským spôsobom.

Mestské lesy platia za prenájom vopred stanovenú čiastku, ktorá sa v rokoch 2000-2003 pohybovala na približne rovnakej úrovni 1 milióna slovenských korún. Podnik spravuje 7363 hektárov lesných pozemkov, ktoré sa členia na lesy hospodárske, lesy ochranné a lesy osobitného určenia. Najväčšiu časť tvoria lesy hospodárske o rozlohe 4667 hektárov určené na pestovanie drevnej hmoty. Lesy ochranné a lesy osobitného určenia sú buď pod špecifickým režimom, či pôdoochranné, alebo vodoochranné, chránené pásma a pod. Mestské lesy s. r. o. skončili hospodárenie roku 2002 so ziskom vo výške 599 tis. Sk.

Lesy, na ktorých podnik hospodári, sa rozprestierajú na území Slovenského Rudohoria, Kremnických vrchov, Veľkej Fatry a časti Starohorských vrchov od nadmorskej výšky 340 m.n.m. pri rieke Hron po 1498 m.n.m. na vrchu Malá Krížna. Toto územie je svojou zachovalosťou, prírodou blízkou štruktúrou a tiež výskytom chránenej dreviny tis obyčajný záujmovým územím orgánov ochrany prírody, ale aj turisticky veľmi zaujímavým územím.

Celkovo je vyhlásených 8 maloplošných chránených území o výmere 407 ha zameraných na ochranu tisu obyčajného, tetra hlucháňa, čeľade vstavačovitých, duba plstnatého, zachovalých klimaxových spoločenstiev Kremnických vrchov, kultúrna pamiatka drevený vodný žľab z 19. storočia a veľkoplošné chránené územie NP Veľká Fatra o výmere 2164 ha.

Mestské lesy s.r.o. Banská Bystrica získali osvedčenie, že lesný majetok vyššie uvedeného užívateľa je súčasťou certifikovaného regiónu a spĺňa podmienky pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov podľa zásad definovaných v dokumentoch „Slovenského systému certifikácie lesov“ (SFCS 1002:2004) definujúcich trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov. Cieľom je umožniť nám prístup na rozvíjajúci sa trh s drevom certifikovaným v rámci PEFC „Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém“.

Poľnohospodárske služby

Systém poradenských služieb v rezorte pôdohospodárstva je budovaný v súlade s aktualizovanou koncepciou schválenou Ministerstvom pôdohospodárstva v marci 1999. V rámci neho vzniká v SR 22 poradenských centier, z ktorých pre územie Banskej Bystrice poskytuje poradenské a konzultačné služby Výskumný ústav pôdnej úrodnosti Banská Bystrica. Poradenské služby pre poľnohospodárov poskytuje aj Výskumný ústav trávnych porastov a horského poľnohospodárstva Banská Bystrica. Podľa Agroregistra Ministerstva pôdohospodárstva SR, ktorý má obsahovať kompletný

adresár rezortných organizácií, pôsobia v záujmovom území Banskej Bystrice v oblasti poľnohospodárskych služieb nasledujúce organizácie (a.s., s.r.o. a iné právnické osoby):

EKO-PLANT, s.r.o. Banská Bystrica, PESTICO s.r.o. Banská Bystrica Slovenské biologické služby, OZ Banská Bystrica. Všetky tri poskytujú služby pre rastlinnú výrobu.

Služby

Na území mesta Banská Bystrica je dobre rozvinutá sieť obchodov a ostatných služieb. Štatistický úrad uskutočnil prieskum vybavenosti mesta zariadeniami obchodu a pohostinstva, pričom výsledky sú uvedené v tabuľke. Celkový počet zariadení bol 1548.

Medzinárodné obchodné reťazce sú v meste zastúpené tromi predajňami BILLA, ďalej Hypermarket Tesco, Kaufland, Lidl, Baumax. Domáce reťazce sú zastúpené predajňami: NAY ELEKTRODOM 22 predajňami siete COOP Jednota a 6 predajňami siete PRIMA ZDROJ HOLDING.

Vybavenosť mesta zariadeniami obchodu a pohostinstva v roku 2008

Druh zariadenia: Počet:

Predajne potravinárskeho tovaru 136

Predajne nepotravinárskeho tovaru 575

Predajne zmiešaného tovaru 568

Stanice pohonných hmôt 10

Predajne motorových vozidiel 35

Zariadenia pre údržbu a opravu motorových vozidiel 163

Obchodné domy a nákupné strediská 8

Pohostinstvá 414

Spolu zariadení: 1905

V meste sa nachádza 30 (29 v roku 1996) reštauračných a stravovacích zariadení s kapacitou takmer 2300 (1600 v roku 1996) miest na sedenie nachádzajúce sa prevažne v centrálnej časti mesta. Je tu 8 hotelov s približne 300 izbami s kapacitou 630 lôžok, 5 penziónov s kapacitou 96 lôžok a ďalších približne 1000 lôžok v robotníckych ubytovniach.

Najväčšími hotelmi sú hotely: LUX (274 lôžok), Dixon (210 lôžok), Hotel Národný dom (70lôžok) a PASSAGE URPÍN (89 lôžok). Doplnkovou možnosťou ubytovania je autokemping s kapacitou 86 lôžok. Na rozvoji cestovného ruchu sa podieľajú aj cestovné kancelárie, ktorých je v meste 57.

Výrobné služby

V Banskej Bystrici pôsobí viacero inžiniersko-projektových organizácií – napr. H.K.M. Staving – Projekt, s.r.o., ktorá sa umiestnila na 9. mieste v rebríčku Trendu

Najväčšie inžiniersko-projektové organizácie v stavebníctve, ďalej Proding, Geoding a iné.

Najväčšou auditorskou spoločnosťou je BDR, spol. s r.o. je na 7. mieste rebríčka Trendu najväčšie auditorské spoločnosti podľa tržieb i podľa počtu pracovníkov. Firma ZNALEKON, s.r.o. pôsobí v oblasti znaleckého hodnotenia podnikov a ekonomického poradenstva, zipsaná v Zozname znaleckých ústavov a iných pracovísk Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Najväčšími podnikmi pracujúcimi v reklame sú ENTERPRISE, s.r.o. a SITOUR, s.r.o. Firma Enterprise, s.r.o. sa v rebríčku Trendu Najväčšie reklamné agentúry na 14. mieste.

Sitour, s.r.o. je dcérskou spoločnosťou Sitouru Austria. Nachádza sa na 8. mieste v rebríčku Najväčšie spoločnosti na trhu vonkajšej reklamy.

Výstavníctvo

História výstavníctva v Banskej Bystrici sa začala organizovaním medzinárodného veľtrhu FINEX začiatkom 90-tych rokov, ktorý sa stal prestížnym podujatím medzi odbornou verejnosťou zo sveta financií, ale i postupne i ďalších oblastí. Postupne sa v meste FINEX prestal organizovať, ale vznikli nové výstavy a veľtrhy, ktorých počet sa rozrástol na súčasných desať. Organizuje ich firma BB EXPO v troch blokoch – vo februári, apríli a septembri. Výstavy sa organizujú v prenosnej montovanej hale a priestore Domu kultúry SKC. Tieto provizórne podmienky neumožňujú ďalší kvalitatívny a kvantitatívny rozvoj výstav a sprievodných podujatí.

Podľa štúdie o ekonomických aspektoch výstavníctva v Banskej Bystrici, ktorú vypracoval v r. 1997 Slovensko-švajčiarsky inštitút pri UMB v Banskej Bystrici, výstavníctvo prináša pre mesto nefinančné i finančné efekty. Na základe prepočtov bolo zistené, že každá 1,-Sk získaná v súvislosti s konaním výstavného alebo veľtrhového podujatia vytvára v meste ďalšie 4,-Sk. Pri konkrétnom výstavnom projekte s medzinárodným dosahom, na ktorý bola štúdia zameraná – medzinárodný veľtrh FINEX 97 - multiplikačný efekt generoval objem finančných prostriedkov v obehú priamo alebo nepriamo súvisiacich s veľtrhom v Banskej Bystrici 144 mil. Sk.

Veľtrhy a výstavy v roku 2008 v meste Banská Bystrica:

ŠPORT Lína - Jar

Výstava športových potrieb a módy február

FOR ARCH SLOVAKIA

10. medzinárodný veľtrh stavebníctva apríl

FOR REGION

6. výstava regionálneho rozvoja apríl

ÚŽITKOVÉ VOZIDLÁ

3. výstava úžitkových vozidiel apríl

RIS – Recyklácia, inovácia, separácia

3. výstava recyklácie a zhodnocovania odpadov apríl

2. výstava energetickej efektivity apríl

ŠPORT LÍNIA - jeseň

14. výstava športových potrieb a módy september

HOTEL

10. výstava hotelierstva a gastronómie september

SLOVENSKÁ ZIMA

4. Výstava cestovného ruchu september

WELLNESS

2. výstava životného štýlu a bazénovej techniky september

Bankový sektor

Bankový sektor na území mesta Banská Bystrica je zastúpený 13 komerčnými bankami (Citibank, ČSOB, Dexia Banka Slovensko, HVB Banka Slovakia, Istrobanka, Komerční banka Bratislava, Ľudová banka, Privatbanka, Slovenská sporiteľňa, Slovenskázáručná a rozvojová banka, VÚB, Unibanka) a pobočkou Národnej banky Slovenska. Na území mesta svoju činnosť vyvíjajú i stavebné sporiteľne, ktoré sú špecializovanými bankovými inštitúciami.

Infraštruktúra cestovného ruchu

Typickým pre Banskú Bystricu a okolie sú dominantné hory lemujúce údolie rieky Hron. V okolí mesta sa nachádza veľké množstvo chránených území a lokalít. Jedinečnosť okolia Banskej Bystrice približuje účastníkom cestovného ruchu i 9 náučných chodníkov a poznávacích trás. Vplyvom zanedbania údržby a vandalizmu sú v kritickom stave. Niektoré (Kamenná vyhliadka) udržiavajú na vlastné náklady dobrovoľníci, nadšenci a turistické organizácie. V meste a jeho okolí je evidovaných 36 minerálnych prameňov. Známe sú minerálne pramene priamo v meste na Štiavničkách a v Rudlovej.

Najväčšou atraktivitou regiónu je samotné historické námestie mesta, najmä vďaka charakteru historických objektov. Ide predovšetkým o hradný areál, ktorý je

komplexom piatich objektov, kde za pozornosť stojí predovšetkým farský kostol s gotickým oltárom sv. Barbory, ktorý pochádza z dielne majstra Pavla z Levoče. Na súčasnom námestí SNP k najzaujímavejším objektom patrí Thurzov dom a Beniczského dom. V okolí mesta Banská Bystrica sú zaujímavými rezervácia ľudovej architektúry Špania Dolina, zámok v Slovenskej Ľupči, drevený kostol v Hronseku a kaštieľ v Mičinej.

V rebríčku Trendu Najnavštevovanejšie turistické atrakcie bola na prvých šesťdesiatich miestach jediná atrakcia z Banskej Bystrice – MÚZEUM SNP, ktoré sa s návštevnosťou 271 479 nachádzalo na 8. mieste.

V rebríčku Návštevnosť podujatí sa žiadne podujatie z Banskej Bystrice na prvých 33 miestach nenachádzalo.

Na 1. mieste s počtom návštevníkov 60 000 sa umiestnili Majstrovstvá sveta v pretekoch Psích záprahov na Donovaloch .

V rebríčku Termálne kúpaliská a aquaparky podľa tržieb sa na 6. mieste umiestnilo blízke Termálne kúpalisko a kemping Kováčová.

Z hľadiska cestovného ruchu sa vo využívaní historických objektov ako atraktivít cestovného ruchu prejavuje viacero problémov. Väčšina historických objektov, s výnimkou Thurzovho domu, kde sídli Stredoslovenské múzeum a Tihanyovského kaštieľa v mestskej časti Radvaň, kde je expozícia prírodovedného múzea, je pre návštevníkov nedostupná. Ostatné pamiatky si návštevníci môžu prehliadnuť len zvonka. Rovnaká je situácia aj v prípade sakrálnych pamiatok, ktoré koncentrujú veľmi vzácne pamätihodnosti, ale sú dostupné len počas náboženských obradov. Osobitným problémom sú pamiatky v okolí mesta, ktoré sú označené len tabuľou na budove a neponúkajú návštevníkovi žiaden osobitý program, resp. zaujímavú prezentáciu histórie.

Významnou technickou pamiatkou je aj Špaňodolinský vodovod, ktorý je však pre návštevníka viac menej nedostupná atrakcia, pretože nie je prispôsobený na prehliadku. Vo využívaní existujúceho potenciálu je problémom aj nedostatočné priestorové značenie na území mesta a v jeho okolí, ktoré by s využitím medzinárodných piktogramov jednoducho informovalo návštevníkov o smere a možnosti návštevy pamiatok. Existujúca ponuka na trhu cestovného ruchu je predovšetkým kvantitatívna a nemá potrebné kvalitatívne prvky. Väčšina historických atraktivít je pre návštevníkov predovšetkým informačne nedostupná. Ponuka obsahuje veľa statických prvkov, prehliadka nie je dostatočne atraktívna a nezodpovedá súčasným trendom v tvorbe ponuky na trhu cestovného ruchu.

Ubytovacie zariadenia

Ubytovaciu kapacitu v meste Banská Bystrica a okolí tvorí cca 67 ubytovacích zariadení rôznych kategórií s celkovou kapacitou 4 331 lôžok (bez ubytovania v súkromí). V meste Banská Bystrica je návštevníkom k dispozícii cca 3 308 lôžok v 35 ubytovacích zariadeniach. Treba však poznamenať, že značnú časť tejto kapacity

tvoria rôzne ubytovne a študentské domovy (cca 2 670 lôžok, čo je cca 81 %), kde sú ubytované aj iné osoby ako účastníci cestovného ruchu, alebo sa prenajímajú len počas prázdnin (študentské domovy). Kvalita poskytovaných ubytovacích služieb je na nízkej úrovni.

V meste Banská Bystrica a jeho okolí je len 7 hotelov, z toho jeden 4 hviezdíčkový a 3 trojhviezdíčkové. Ich veľkosť je relatívne malá (napr. najväčší hotel v meste Lux má len 141 lôžok). To spôsobuje problémy pri ubytovaní väčších skupín návštevníkov počas podujatí v meste, ktoré si vyžadujú vyššiu ubytovaciu kapacitu (konferencie, výstavy ap.). Z toho dôvodu sú mnohí návštevníci Banskej Bystrice nútení využívať ubytovacie zariadenia v okolí Banskej Bystrice, resp. vo Zvolene.

Z tohto hľadiska možno zhodnotiť ubytovacie kapacity v meste Banská Bystrica a jeho okolí nasledovne:

- a) komerčne využívaná kapacita ubytovacích zariadení nezodpovedá potenciálu cestovného ruchu mesta a jeho okolia,
- b) vysoký podiel ubytovacích kapacít tvoria najnižšie kategórie a triedy ubytovacích zariadení, čo má negatívny vplyv na kvalitu služieb,
- c) nízky podiel ubytovacích kapacít tvoria hotely vyšších tried (hotely xxx),
- d) nedostatočné možnosti sú pre konanie kongresových podujatí (existujúce hotely majú nízku kapacitu alebo nedostatočnú vybavenosť kongresových priestorov),
- e) v mnohých ubytovacích zariadeniach chýba doplnková vybavenosť (bazény, fitness centrá, sauny ap.).

V rebríčku Trendu Hotely a ostatné ubytovacie zariadenia na Slovensku sa z Banskej Bystrice umiestňuje len HOTEL LUX - podľa tržieb na 21. mieste a podľa počtu hostí na 6. mieste (údaje za rok 2005).

HOTEL LUX sa umiestnil v rebríčku Najlepšie hotely a penzióny Banskobystrického kraja na 12. mieste (kde na 5. mieste je Kongres hotel Gala Hronsek, na 9.-10. mieste Horský hotel Šachtička, na 11. mieste, Penzión Franko, na 13. mieste, Hotel Tenis Zvolen a na 14. mieste Hotel Poľana Zvolen)

Hotely a penzióny z Banskej Bystrice sa neumiestnili v čiastkových rebríčkoch Top hodnota pre zákazníka, Top hotel servis, Top vybavenosť hotelov, ani na prvých desiatich miestach v rebríčkoch Hotely a penzióny podľa charakteristiky – s vodnými atrakciami, biznis hotely, hotely v historických budovách, v horách, konferenčné, ani turistické hotely.

Prehľad o vybraných ubytovacích zariadeniach v Banskej Bystrici a okolí

Ubytovacie zariadenia v Banskej Bystrici + Kapacita (lôžka)

Hotel DIXON ****, Švermova 32 210 + 50

Hotel LUX ***, Nám. slobody 2 141

Hotel ARCADE ***, Nám. SNP 5 27

Horský hotel Šachtička****, Inovecká 11 100 + 20

Penzión KÚRIA**, Bakossova 4 40

Hotel NÁRODNÝ DOM *, Národná 11 50

Penzión BELLA **, Sládkovičova 9 16

Penzión BELLEVUE, Horná Strieborná 23 18
 Penzión BOCA, Dolná 52 - 23
 Penzión EXPO, ul. J. Bottu 5 20
 Penzión GRAND, Horná 32 30
 Penzión MOYZES, Nám. Š. Moysesova 2 18
 Penzión OLYMPIA, Sládkovičova 34 50
 Penzión PEK-IVALAK, Tajovského 6 19
 Penzión RESIDENCIA, Horná 32 24
 Penzión SPAEZ, Zvolenská cesta 6
 Penzión UHLISKO, Lesná 3 14
 Apartmánový dom URPÍN CITY RESIDENCE 12
 Apartmány SLOS, Horná Strieborná 19 10+10
 Angel's Apartments, Lazovná 69 2+1
 Apartmány ACCORD, Nám. SNP 12
 Súkromné ubytovanie p. Hríbiková, M. M. Hodžu 5 9
 Súkromné ubytovanie p. Stankayová, Hviezdoslavova 38 4
 Súkromné ubytovanie p. Bugáňová, Nemčianska cesta 12 4
 Súkromné ubytovanie p. Vozárová, Jakubovská cesta 39 8
 Študentské domovy a internáty
 SOU Stavebné, Komenského ulica -Kačica, 15
 SOU Stavebné, Kremnička 10, podľa dátumu a možností voľných kapacít na internáte
 SOU Elektrotechnické, Zvolenská cesta 18 150
 SOU Poľnohospodárske a potravinárske, Pod Bánošom 80 300
 SOU Spojov, Tajovského 30 Študentský domov UMB 1 a UMB 3, Tajovského 51 a 40
 1800
 Študentský domov UMB 4, Tr. SNP 53
 Domov mládeže, Havranské 3 25
 Študentský domov Akadémie umení, J. Kollára 22
 Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Kuzmányho 1 a 3 12
 Správa zariadení Úradu vlády SR, Komenského 22 18
 Ubytovne
 Výskumný ústav trávnatých porastov a horského poľnohospodárstva, Mládežnícka 36
 41
 Turistická ubytovňa MILVAR, Školská 9 46
 Ubytovňa BARMO, Švantnerova 4 72
 Ubytovňa v Radvani /za pohostinstvom Generál, oproti kasárňam/ 29
 Ubytovňa SAMET, Zvolenská cesta 19 150
 Ubytovňa SAD, Partizánska cesta 85 90
 Podnikateľské centrum Medený Hámor 15 26
 Ubytovňa STAVOPROJEKT, Robotnícka 6 26

Stravovacie zariadenia

Banská Bystrica patrí medzi mestá, ktoré sú pomerne dobre vybavené stravovacími zariadeniami, pokiaľ ide o ich počet a štruktúru.

Hlavné problémy v oblasti stravovacích zariadení možno špecifikovať nasledovne:

- a) značné rozdiely v kvalite poskytovaných služieb medzi jednotlivými stravovacími zariadeniami,
- b) pomerne stereotypná ponuka stravovacích zariadení, nedostatočné zastúpenie sortimentu typického pre daný región,
- c) nedostatok stravovacích zariadení zameraných na rýchle stravovanie
- d) nedostatočná jazyková vybavenosť obsluhujúcich pracovníkov, chýbajúce jedálne lístky
- e) v cudzích jazykoch ap., často nevyhovujúca prevádzková doba stravovacích zariadení pre návštevníkov mesta, najmä počas víkendov a sviatkov.

Podľa ročenky TREND Top reštaurácie a hotely 2006 sa v rebríčku Najlepšie reštaurácie na Slovensku sa nachádza reštaurácia Hotela Lux na 36.-41. mieste ako jediná reštaurácia z Banskej Bystrice. V rebríčku Najlepšie reštaurácie v Banskobystrickom kraji sa nachádzajú reštaurácie z Banskej Bystrice na týchto miestach:

Reštaurácia Hotela Lux 3.-4. miesto,
Steak House 5.-6. miesto,
Koliba u Sv. Krištofa – motorest 8. miesto,
Zlatý Bažant 12.-13. miesto,
Hotel Dixon – reštaurácia 17.-18. miesto,
Červený Rak 19. miesto.

Prehľad vybraných stravovacích zariadení na území Banskej Bystrice

Reštaurácie

Amfora Horná 25, tel.048/412 34 52

Ázijská reštaurácia Pod vežou Kapitulská 9,

Bašta Kapitulská 23,

Bella Pasta Nám. SNP 5,

Bellevue reštaurácia a bar Horná Strieborná 23,

Bystrický dukát Lazovná 38,

Cechová reštaurácia Nám. SNP 6,

Červený rak Nám. SNP 13,

Dida Skuteckého 30,

Dobré časy Nám. SNP

Fishman Dolná 5,

Fiat – B.B. Tex Zvolenská cesta 37,

Gazdovská izba Nám. Slobody 3

Healthy Food Kollárova 18

Hot Pot

Jedáleň u Katky

Kapitol Pub
Koliba
Koliba Ovečka
Kúria
La Créperie
Mexický dvor
Mladosť
Motorest Barumka
Na Hornej konci
Olympia
Plzeňská reštaurácia
Quatro
Reštaurácia Boca
Reštaurácia Magnólia
Reštaurácia Silver
Reštaurácia U Komediantov
Reštaurácia 37 – Lenrok
Sambalita
Slovenská Pohoda
Slovenská reštaurácia
Soprano
Steak House
Starobystrická reštaurácia
Steiger
Taverna
Tesco reštaurácia
U Tigra
Úsvit
Zlatý Bažant
Žlté piesky

Rýchle občerstvenie
Asia Food Services
Bagetéria
Mc Donald's
Rýchle občerstvenie Ryba
Rýchloobčerstvenie Májka
Rýchloobčerstvenie RYO
Občerstvenie Luxorka
Občerstvenie Hot Pot
Nočná donášková služba+Bistro EDA

Pizzerie

Halo Pizza

Halo Pizza Food and Coffe

Pizzeria Alba

Pizzeria Brasil

Pizzeria Ciao

Pizzeria Copaline

Pizzeria Evijo

Pizza Gold

Pizzeria Limba

Pizzeria Maják

Pizzeria Michelangelo Zvolenská cesta 8,

Pizzera Olympia Družby 2/A,

Pizzeria Palermo Sládkovičova 9,

Pizza Pizza Dolná 52,

Pizzeria Rusticana Nám. E. Štúra 28,

Kaviarne, cukrárne, čajovne

Alfredo Café Nám. SNP 5

Amores Peros Nám. SNP 16

La Creperie Nám. SNP 5

Kaviareň U nás doma Dolná 48

Cafe Elle Dolná 51

Caffé Central Horná 37

Cafe Bystrica Horná 23

Caffé Family Kukučínova 5

Café Aura Dolná 20

Café Pub u Krta Nám. Š. Moyzesa 15

Schokocafe Delikatesso Nám. SNP 7

Jazz Café Smädný Mních Dolná 20

Cukráreň Esso pod vežou Nám. SNP 25

Em Café Kapitulská 13

Iné Kafe Lazovná 16

Café Positivo Dolná 9

Kaviareň Segafredo Nám. SNP 17

Copaline Caffé Nám. SNP 12

Šiva Kafe Robotnícka 1

Cukráreň Hertha Skuteckého 4

Martial Caffé Horná Strieborná 8

Goppion Café Horná 50

Café Lounge Cikkerova 5

Coctail BarFaces Dolná 6

Kakatka Cafe Horná 20
Nettcafe Horná 45
Santana Cafe Pub Jilemnického ul., Tržnica Úsvit
Tri Caffè Partizánska cesta 3/A
Zikker Caffè Kapitulská 16
Čajovňa Čarovňa Nám. SNP 5
Čajovníčka – Atom club Horná 65

Zdroj: Marketingová stratégia cestovného ruchu mesta a jeho okolia, 2005
a informácie KIS, internet

Cestovné kancelárie

V meste Banská Bystrica v súčasnosti pôsobí cca 27 cestovných kancelárií a 8 cestovných agentúr. Majú tu sídlo pobočky najväčších cestovných kancelárií ako sú napr. Satur, Ruefa Reisen a iné, až po tie najmenšie cestovné agentúry. Problémom na úseku cestovného ruchu je, že prevažná časť cestovných kancelárií je zameraná na pasívny zahraničný cestovný ruch. Chýbajú cestovné kancelárie, ktoré by sa zamerali v širšej miere na aktívny zahraničný cestovný ruch. Čiastočne sa aktívnym zahraničným cestovným ruchom zaoberajú cestovné kancelárie Satur, Coimex a TOP Q. V ponuke cestovných kancelárií chýbajú komplexné produkty orientované na prírodný a kultúrno-historický potenciál mesta a jeho okolia.

V rebríčkoch Trendu v oblasti cestovného ruchu sa umiestňujú tri cestovné kancelárie sídliace v Banskej Bystrici: Afrodita, Aquamarin a Coimex – Cestovateľské centrum nasledovne:

AFRODITA: 34. miesto v rebríčku Organizátori pobytov domácich turistov, 65. miesto v rebríčku Touroperátori podľa súčtu tržieb za vlastné produkty, 73. miesto v rebríčku Cestovné kancelárie agentúry podľa počtu klientov;

AQUAMARIN: 25. miesto v rebríčku Touroperátori podľa súčtu tržieb za vlastné produkty, 27. miesto Cestovné kancelárie agentúry podľa počtu klientov;

COIMEX – CESTOVATEĽSKÉ CENTRUM: 21. miesto v rebríčku Organizátori pobytov domácich turistov, 40. miesto v rebríčku Cestovné kancelárie agentúry podľa počtu klientov, 71. miesto v rebríčku Touroperátori podľa súčtu tržieb za vlastné produkty.

V rebríčku Incomingové cestovné kancelárie a agentúry, zaoberajúce sa aktívnym cestovným ruchom podľa tržieb za rok 2005 sa neumiestnila ani jedna agentúra z Banskej Bystrice.

Prehľad cestovných kancelárií a cestovných agentúr v meste Banská Bystrica

Cestovné kancelárie a cestovné agentúry v meste Banská Bystrica

Názov	Adresa	telefón
ABANA	Robotnícka 1	4145990

AEOLUS s.r.o.	Lazovná 18	4154202, 4154203
AFRODITA s.r.o.	Kapitulská 3	4719201
AFRODITA - WET	Nám. Š. Moysesesa 29	4153884
AQUAMARIN – Dovolenkové centrum	Horná 44	4126393
ATOUR s.r.o.	Horná 2	4123972, 4154328, 4123973
AXEL TOUR	Cesta k Smrečine 1	4141061, 4144131
BAKALARI	Nám. SNP 14	4146868
CKM 2000 TRAVEL s.r.o.	Dolná 50	4151166, 4151177
COIMEX TRAVEL spol. s r.o.	Partizánska cesta 3	4112669
DELFIN TOUR	Strieborné nám. 2	4153886
D-ETRAC SLOVAKIA s.r.o.	Dolná 25	4123288
FAMIKO	ČSA 23	4141500, 4141801, 4148700
FIFO s. r. o.	Horná 10	4154392
HECHTER SLOVAKIA s.r.o.	Horná Strieborná 13	4152766
HYDROTOUR s.r.o.	Dolná 62	4152962
KOALA TOURS a.s.	Dolná 47	4123150, 4123533, 4156522
KARTAGO TOURS s.r.o.	Horná 32	4124040
KOALA TOURS	Dolná 4	4123150
KORAL TOUR	Dolná 23	4156068, 4156069
LAST MINUTE AGENCY	Dolná 1	4123072
MONTRAVEL	Horná 26	4153795
N.I.K.	Horná 20	4156615
OROSTOURS	Horná 5	4155175
PRIMA LETO detské tábory	Československej armády 25	4148947, 4148949
RUEFA REISEN CS	Nám.Š. Moysesesa 4	4125254
SATUR	Horná 27	4143616
SENECA TOURS	Dolná 7	4126222
SOLIUM - Kvasnová	Brezová (m.č.Kremnička) č.10	4161382
TIP TRAVEL +	Dolná 31	4125248, 4154880
TATRATOURL a. s.		
TURANCAR	Dolná 43	4152407
VELESTÚR	Sládkovičova 74	4163239
VIA CARPATIA s. r. o.	Partizánska cesta 64	4148325, 4148326
YYSLOV	Námestie Slobody 3	4143754
CA BELLEVUE	Horná Strieborná 23	4721728
CA ELLATOURL	Dolná 11	4152554
CA NIGMA	29.augusta 15	4113832
CA REGION TOUR	Nám. SNP 5	4122028
CA REHAS	Kapitulská 12	4153687
CA TOP-Q	Horná 26	412 5264, 412 4805
CA TÁLE a. s.	Kuzmányho 16	4154562
CA WÁHID TOURS	Nám.SNP 17	4151897

Kultúrne a informačné stredisko

Kultúrne a informačné stredisko plní funkciu turistického informačného centra. Má nezastupiteľné miesto v rozvoji cestovného ruchu, neraz je subjektom prvého kontaktu s územím a pracovníci pomáhajú turistom pri riešení pobytových problémov. Vytvára imidž o cieľovom mieste poskytovaním kvalitných služieb. Poskytuje informácie pre občanov mesta Banská Bystrica a návštevníkov hlavne z oblasti cestovného ruchu, ale aj o kultúrnych, športových, spoločenských podujatiach, službách, inštitúciách, prírodných atraktivitách, voľnočasových aktivitách a pod. Aktualizuje a spracováva informačnú databázu. Zbiera údaje a podklady pre informačnú databázu všetkých subjektov pôsobiacich v cestovnom ruchu. Poskytuje informácie, prostredníctvom infotelu 16 186. Informácie propaguje prostredníctvom web-stránky. Zabezpečuje ubytovací servis a prostredníctvom vyškolených sprievodcov mestom a okolím približuje turistom krásu a históriu kultúrno-historických budov v meste a okolí. V tomto roku získalo stredisko certifikát pre vzdelávaciu aktivitu „Vlastivedný sprievodca mestom a okolím“.

Svojou činnosťou sa KIS podieľa na celkových tržbách v meste napr. z ubytovania, stravovania, návštevnosti kultúrnych, športových podujatí. Cieľom strediska je získavanie klientov pre pravidelné a opakovateľné využívanie služieb, Naďalej realizovať prieskum trhu cestovného ruchu v meste a regióne, ponúkať pre turistov balík služieb, v spolupráci s mestom a podnikateľskými subjektami zabezpečovať propagáciu a prezentáciu mesta na výstavách cestovného ruchu doma a v zahraničí. V roku 2008 bolo Kultúrne a informačné stredisko zapojené do tvorby Národného jednotného informačného systému CR SR ako koordinátor informačných centier v rámci regiónu. NUTIS bude spravovať informácie a zabezpečovať on-line propagáciu CR. Ciele NUTIS – propagačná funkcia, informačná, inšpiratívna funkcia podpory návštevníka, administratívna a rezervačno-komerčná. Účelom NUTIS je zvýšiť návštevnosť a obohatiť spektrum služieb CR o on-line podporu.

Združenie cestovného ruchu - BYSTRICIENSIS

V cestovnom ruchu pôsobí veľké množstvo prevažne malých subjektov, ktorých činnosť je potrebné skoordinať, pretože majú spoločného zákazníka – účastníka cestovného ruchu. Musia sledovať a presadzovať spoločný cieľ, ako aj spoločne realizovať niektoré činnosti a aktivity, ktoré nie je možné zabezpečovať osobami podnikajúcimi v cestovnom ruchu jednotlivo – v dôsledku finančnej náročnosti alebo nízkej účinnosti. Z týchto dôvodov je nezastupiteľná potreba existencie miestnych a regionálnych združení.

Vo februári 2002 bol preto predložený do mestského zastupiteľstva návrh na založenie združenia cestovného ruchu, ktorý upravoval podmienky vzniku, postavenie a hospodárenie združenia. Založenie združenia cestovného ruchu bolo pripravované bezprostredne s ľuďmi (subjektami) v ňom zainteresovanými. Návrh bol prejednaný a schválený v Mestskom zastupiteľstve v marci 2002. Návrh založenia združenia cestovného ruchu bol spracovaný v súlade so Zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Zakladajúcimi členmi združenia boli, v zmysle uvedeného zákona, fyzické osoby. Na prvom valnom zhromaždení boli za členov združenia prijaté nasledovné právnické osoby:

- Mesto Banská Bystrica,
- Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu Banská Bystrica,
- Dom kultúry SKC, s.r.o. Banská Bystrica,
- D P C, s.r.o. (Penzión BELLA) Banská Bystrica,
- Penzión KÚRIA Banská Bystrica.

Združenie bolo zaregistrované dňa 10. 6. 2002 na Ministerstve vnútra SR (ev. č. VVS/1-900/90-20190). Po založení združenia boli oslovené všetky subjekty cestovného ruchu

Podpora podnikateľských činností

Pre podporu malého a stredného podnikania boli v minulosti vytvorené viaceré inštitúcie, z nich najvýznamnejšou je Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP), ktorá vykonáva činnosť prostredníctvom regionálnych centier (13 RPIC, 5 BIC a 9 CPK). Jedným zo sídiel BIC je aj Banská Bystrica. Pre podporu malého a stredného podnikania boli v minulosti vytvorené viaceré inštitúcie, z nich najvýznamnejšou je Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP), ktorá vykonáva činnosť prostredníctvom regionálnych centier (13 RPIC, 5 BIC a 9 CPK). Jedným zo sídiel BIC je aj Banská Bystrica. Spoločnosť Business Innovation Centre Banská Bystrica, s.r.o. (BIC), ako člen Asociácie poradenských centier RPIC a BIC na Slovensku úzko spolupracuje s NARMSP, čím je predurčená k výkonu činností, ktoré napomáhajú rozvoju podnikateľského stavu.

K základným podporným prostriedkom pre malé a stredné podnikanie patria:

- prístup tzv. väčším finančným zdrojom,
- inkubátorová starostlivosť pre firmy s inovačným potenciálom,
- komplexné firemné poradenstvo,
- implementácia systémov riadenia kvality podľa noriem ISO 9000 a ISO 14 000,
- široké spektrum vzdelávacích aktivít, školiace a tréningové činnosti,
- vyhľadávanie partnerov na Slovensku a v zahraničí, e-commerce,
- vyhľadávanie zahraničných zdrojov pre zriadenie spoločných podnikov,
- školenia a metodická pomoc pri spracovaní projektov a žiadostí o čerpanie prostriedkov z fondov EÚ.

V podporných programoch dominantnú úlohu zohrávajú činnosti, zamerané na oblasť poradenstva, vzdelávania a zavádzania systémov riadenia kvality. Oblasť poradenstva a výberu inovatívnych projektov bola jednou z prvých činností, ktorej sa v centre sústavne venuje tím interných a externých poradcov už od jeho vzniku v roku 1994. Ročne navštívi centrum v priemere 200 až 250 klientov z radov záujemcov o podnikanie, začínajúcich podnikateľov i existujúcich väčších či menších firiem, ktorí s jeho pomocou každoročne získavajú približne 200 mil. Sk úverov, grantov a iných foriem finančnej pomoci, ako aj cenné rady a poznatky pre svoje ďalšie pôsobenie. Desiatky novovzniknutých prosperujúcich firiem a rozvoj podnikateľských aktivít existujúcich vo firmách sú toho presvedčivým výsledkom.

V septembri 2002 bol spustený Podnikateľský inkubátor a technologické centrum v Banskej Bystrici (BIaTC) ako spoločný projekt mesta Banská Bystrica a BIC Banská Bystrica, s.r.o. s využitím finančného príspevku zo zdrojov programu PHARE. Hlavným zámerom inkubátora je podpora rozvoja regiónu pomocou podpory malého a stredného podnikania. BIC poskytuje firmám umiestneným v podnikateľskom inkubátore starostlivosť prostredníctvom poradenských a vzdelávacích služieb s cieľom stabilizovať začínajúce firmy v prvých troch rokoch podnikania, ktoré sú pre ne najťažšie z hľadiska umiestnenia sa na trhu a pripraviť ich na vstup do komerčného prostredia. Pre umiestnenie firmy v inkubátore nie je rozhodujúce odvetvie, ale skôr jej inovačný potenciál v danom odvetví. Kapacita inkubátora je 20 firiem, v súčasnosti je v inkubátore umiestnených 17 firiem.

Inkubátor prináša aj mnohé ďalšie výhody pre podniky, ktoré sú v ňom umiestnené:

- zmierňuje dopady trhového prostredia na začínajúce firmy a odstraňuje začiatocnícke chyby podnikateľov
- kvalitná infraštruktúra založená na informačných technológiách, komplexná dodávka energií, elektronické zabezpečenie objektu, upratovací servis, nákladná rampa pre výrobné a skladové priestory, dobrá dopravná dostupnosť a dostatočné parkovacie kapacity, možnosť využitia spoločných rokovacích a zasadacích miestností
- poskytnutie dotácie na nájomné a podnikateľský servis umožňuje začínajúcim inovačným firmám po stanovenú dobu (obvykle 3 roky) výrazne znížiť náklady
- možnosť využívať centrálnu recepciu pre zákazníkov, sekretárske a kopírovacie služby, faxovanie, prístupu k Internetu a p.
- koncentrácia viacerých inovačných firiem umožňuje ich vzájomnú pomoc a spoluprácu čím sa vytvára vhodný nástroj technologického transferu
- v rámci aktívnej spolupráce s ostatnými BIC v Európe je možnosť pomáhať pri vyhľadávaní vhodných partnerov, nadväzovanie medzinárodnej spolupráce, umožňuje prístup k informáciám, databázam a networkingu- jedinečnú možnosť využiť aktívnu pomoc pri vyhľadávaní a získavaní finančných zdrojov, grantov, úverov, mikropôžičiek z regionálnych, národných i európskych programov podpory malého a stredného podnikania.

V súčasnej dobe majú slovenské inštitúcie a firmy veľké možnosti zapájať sa do programov, ktoré financuje Európska únia a čerpať tak granty na inovatívne riešenia, vzdelávanie, zefektívnenie činností a výmenu skúseností. Podnikateľský inkubátor a Technologické centrum Banská Bystrica sa snaží pomáhať pri príprave a realizácii projektov zo štrukturálnych fondov. V priestoroch Podnikateľského inkubátora sa realizuje viacero projektov Európskeho sociálneho fondu, v rámci ktorých sa financujú aktivity zamerané na zlepšenie pracovných zručností rôznych cieľových skupín a zníženie nezamestnanosti v regióne Banskej Bystrice.

Projektoví manažéri Podnikateľského inkubátora pomáhajú malým a stredným podnikom nájsť optimálne zdroje financovania ich podnikateľských aktivít. Pre malé a stredné podniky existujú možnosti získania nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ako aj z ďalších fondov Európskej únie.

Slovenská obchodná a priemyselná komora

Ďalšou organizáciou poskytujúcou podporu podnikateľom je Slovenská obchodná a priemyselná komora. Slovenská obchodná a priemyselná komora ako verejnoprávna inštitúcia zastupuje a koordinuje záujmy svojich členov. Jej prioritnou úlohou v súčasnosti je podpora a ochrana podnikania svojich členov v tuzemsku a v zahraničí, pomoc podnikateľom súvisiaca so vstupom Slovenska do Európskej únie a úspešné zavŕšenie procesu integrácie do európskych politických a hospodárskych štruktúr.

Banskobystrická regionálna komora SOPK poskytuje svojim členom, ale aj ďalším podnikateľským subjektom rôznorodé služby:

- sprostredkovanie obchodných kontaktov so zahraničím,
- organizovanie obchodných misií v spolupráci s partnerskými obchodnými a priemyselnými komorami v zahraničí,
- propagáciu podnikateľských subjektov v tuzemsku i v zahraničí, vrátane účasti na veľtrhoch a výstavách,
- poradensko - konzultačné služby v otázkach spojených s podnikaním v hospodárskej sfére
- služby v oblasti informatiky
- kompletná databáza členov, obchodné komory v zahraničí, colný sadzobník, ponuky na spoluprácu od zahraničných firiem,
- vzdelávaciu činnosť
- odborné semináre, školenia a kurzy,
- predaj odbornej literatúry z oblasti podnikania,
- vydávanie karnetov ATA na dočasný vývoz tovaru do zahraničia, overovanie obchodných dokladov
- pôvod tovaru, faktúry, vis major, konzulárna legalizácia, zapojenie sa do činnosti odborných sekcií, výhodnú platformu pre mladých podnikateľov do 30 rokov,

- mesačník SOPK "Obchod, priemysel, hospodárstvo, ktorý ponúka aktuálne odborné a kontaktné informácie pre podnikateľov s možnosťou uverejnenia inzercie, riešenie sporov v medzinárodnom obchodnom styku prostredníctvom Rozhodcovského súdu pri SOPK v Bratislave.

Slovenská obchodná a priemyselná komora vytvára fórum pre výmenu názorov medzi predstaviteľmi hospodárskych subjektov, organizuje pre podnikateľov stretnutia s predstaviteľmi hospodárskeho života.

Na území mesta pôsobí regionálna kancelária Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO). Podnikateľom poskytuje pomoc pri prenikaní na zahraničné trhy, najmä v oblastiach:

- informácie dôležité pre vytvorenie exportnej stratégie slovenských podnikov pre vstup na zahraničné trhy
- zakladanie spoločných podnikov so zahraničnými podnikmi
- etablovaným malým a stredným podnikom na Slovensku v ich snahe preskúmať nové trhy a vytvoriť partnerstvá pre rast exportu
- regionálne analýzy a štúdie
- informácie o slovenských spoločnostiach a trhoch pre zahraničné spoločnosti a inštitúcie
- poradenstvo týkajúce sa informačných zdrojov a získavania obchodných kontaktov
- vedenie štátnych programov na podporu exportu pre malé a stredné podniky.

Krajská rozvojová agentúra

Krajská rozvojová agentúra v Banskej Bystrici je záujmové združenie právnických osôb. Hlavným cieľom agentúry je prispieť k zlepšeniu sociálno – ekonomického rozvoja v Banskobystrickom kraji a tým aj k zvýšeniu životnej úrovne obyvateľov tohto kraja. V súlade s princípom partnerstva zabezpečuje inštitucionálne spojenie verejnej správy, súkromného a tretieho sektora.

Činnosti Krajskej rozvojovej agentúry:

- poskytovanie informácií o štrukturálnych fondoch Európskej únie,
- poradenstvo, konzultácie a metodická pomoc pri príprave a realizácii rozvojových aktivít a projektov,
- vypracovanie projektov a tvorba zásobníka projektov,
- zabezpečovanie, implementácia a monitoring projektov,
- spracovanie rozvojových dokumentov obcí, miest a regiónov,
- organizovanie školiacich a vzdelávacích aktivít,
- propagačná a prezentačná činnosť.

Regionálne európske informačné centrum Banská Bystrica

Od roku 2005 pôsobí v Banskej Bystrici Regionálne európske informačné centrum (REIC Banská Bystrica), ktoré je oficiálnym prevádzkovateľom informačnej siete EUROPE DIRECT v banskobystrickom regióne. Sídлом informačnej kancelárie je budova Podnikateľského inkubátora a technologického centra na Rudohorskej 33 v Banskej Bystrici.

Okrem poskytovania priamych informácií občanom a odbornej verejnosti mesta Banská Bystrica o Európskej únii, jej politikách a programoch, sa zameriava na oblasť vytvárania partnerstva a spolupráce s regionálnymi aktérmi, predovšetkým v oblastiach hľadania partnerov pre európske programy a projekty, priamej účasti zúčastnených strán na ich riešení a získavania spätnej väzby na orgány Európskej komisie. Aktívne pôsobí v oblasti reklamy a propagácie na národnej a medzinárodnej úrovni, periodicky vydáva informačného spravodajcu „Európa v regiónoch“, ktorý prináša aktuálne témy a informácie týkajúce sa problematiky Európskej únie, osobitne so zameraním na oblasť podpory regionálneho rozvoja v banskobystrickom regióne. Organizuje semináre, školenia a informačné dni pre občanov a odbornú verejnosť na aktuálne témy Európskej únie. V rámci svojej činnosti poskytuje poradenstvo zamerané na prípravu a realizáciu rozvojových projektov z fondov Európskej únie pre verejný a súkromný sektor a realizuje konzultačnú činnosť v oblasti štrukturálnych fondov a štátnych podporných programov Európskej únie.

Na medzinárodnej úrovni aktívne spolupracuje s odbornými direktoriátmi Európskej komisie a národnej úrovni so Zastúpením Európskej komisie a Informačnou Kanceláriou Európskeho parlamentu v Bratislave, ako aj so Sekciou pre európske záležitosti ÚV SR.

V banskobystrickom regióne je významná spolupráca s miestnymi samosprávami a neziskovými organizáciami, pokiaľ ide o účasť na riešení spoločných projektov financovaných z fondov Európskej únie. Spoločne s ostatnými prevádzkovateľmi informačnej siete EUROPE DIRECT na Slovensku je REIC Banská Bystrica jedným zo zakladajúcich členov Slovenskej asociácie informačných centier Európskej únie so sídlom v Banskej Bystrici.

Ponuka lokalít a možností investícií v oblasti priemyselnej výroby v meste Banská Bystrica v územnom pláne mesta a v blízkom okolí

Lokalita pri Cementárni

Nachádza sa mimo intravilánu mesta Banská Bystrica v rámci východnej rastovej osi. Už v roku 1985 jej bol udelený súhlas na nepoľnohospodárske využitie ako rozvojová plocha mesta s funkčným využitím pre priemysel. Lokalita je pretiahnutého tvaru, rozprestiera sa na sever od areálu Cementárne o celkovej výmere 13 ha. Konfigurácia terénu, tvar lokality, ako aj potreba prekládky inžinierskych sietí do jedného koridoru zvyšujú mieru potrebných investícií do technickej infraštruktúry.

Lokalita Šalková

Nachádza sa v extravilánovom území mesta Banská Bystrica, v katastri mestskej časti Banská Bystrica v rámci východnej rastovej osi. Je súčasťou navrhovanej priemyselnej zóny Majer -Šalková, ktorá bola schválená v IV. etape zmien a doplnkov k ÚPN aglomerácie BB. Lokalita má dobrú polohu vo vzťahu k už existujúcim priemyselným areálom vo východnej časti mesta Banská Bystrica, ako aj v obci Slovenská Ľupča. Územná disponibilita cca 80 ha umožňuje po napojení na železničnú a cestnú dopravu a po napojení na všetky inžinierske siete, vytvorenie modernej komplexnej industriálnej zóny.

Lokalita pri ZVT

Rozprestiera sa v intravilánovom území mesta Banská Bystrica, v katastri mestskej časti Radvaň v rámci južnej rastovej osi. Podľa platného ÚPN aglomerácie Banská Bystrica bol tento priestor určený na nepoľnohospodárske využitie pre rozvoj nezávadného priemyslu. Areál tejto lokality zaberá plochu cca 10 ha a vzhľadom na okolitú zástavbu priemyselných závodov a areálov vybavenosti nie je možný jeho ďalší rozvoj. Limit rozvoja tejto lokality spočíva aj v nemožnosti jej napojenia na železničnú dopravu.

Lokalita Vlkanová

Aj keď je obec Vlkanová už od roku 1990 odčlenená od Banskej Bystrice, plochy v jej súčasnom katastri rieši doposiaľ platná aktualizácia ÚPN aglomerácie Banskej Bystrice. Tieto priestory odsúhlasené na priemyselné využitie sa perspektívne môžu stať súčasťou južnej rastovej osi. Celá potenciálna výmera areálu je cca 20 ha. Územie je možné napojiť na všetky inžinierske siete, cestnú aj železničnú dopravu. Jediným problémom sa tu dosiaľ javí odkanalizovanie územia, keďže Vlkanová ani Hronsek nemajú vybudovanú kanalizačnú sieť.

Lokalita Slovenská Ľupča

Pozemok sa nachádza v katastrálnom území Slovenská Ľupča, v priemyselnej zóne obce a zaberá celkovú plochu cca 25 ha. Táto lokalita doposiaľ nebola riešená v ÚPN Slovenská Ľupča a ani nebol udelený súhlas na záber PPF na nepoľnohospodárske využitie. Zato však v ÚPN aglomerácie Banská Bystrica bol tento priestor zaradený medzi potenciálne rozvojové územia pre priemysel. Dopravne je pozemok situovaný výhodne, v prípade jeho realizácie bude potrebné riešiť problémy s kanalizáciou. Priestorovo je lokalita limitovaná.

Regionálna koncepcia priemyselných parkov

Regionálna koncepcia priemyselných parkov je koncepčným ponukovým projektom pre potenciálnych zahraničných a domácich investorov, ktorí prejavia záujem investovať v regióne Pohronia. Koncepcia priemyselných parkov je základným

územno-technickým podkladom na koordináciu prípravy a založenie konkrétneho priemyselného parku v rámci navrhovaných lokalít.

Celkovo bolo vybratých 13 lokalít, ktoré majú územno-technické, socio-ekonomické a krajinno-ekologické predpoklady na založenie priemyselných parkov na skúmaných plochách. Nadväzný postup založenia priemyselných parkov v navrhovaných lokalitách bude v spolupráci so zainteresovanými mestami a konkrétnymi investormi, v súlade so zákonom č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov. Uvedená koncepcia uvažuje na území mesta Banská Bystrica na usporiadanie s nasledovnými potenciálnymi lokalitami pre založenie priemyselného parku:

1. Majer – Šalková

Tento priestor by mal byť lokalizovaný v katastri mestskej časti Šalková a bol by súčasťou východnej rastovej osi aglomerácie Banskej Bystrice. Tento priestor by sa napojil na už existujúce priemyselné zóny Majera a Senice. Celková výmera nového priemyselného parku predstavuje plochu okolo 90 ha.

2. Badín - Sielnica

Tento priemyselný park by bol súčasťou južnej rastovej osi v katastri obcí Badín a Sielnica. Na východe by bol ohraničený cestou E77, na západe lesmi, na severe súčasným PD Badín a na juhu obcou Sielnica. Jeho celková výmera by bola cez 200 ha. Strategická poloha parku je znásobená bezprostrednou blízkosťou letiska Sliač, avšak možnou nevýhodou by tu bola absencia železničnej dopravy.

XIV. Envirofilm 2008

V pondelok 12. mája 2008 sa už po štrnásty raz v štyroch stredoslovenských mestách otvorili brány Medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2008, ktorého vyhlasovateľom je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky a organizátorom Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica. Podľa publicistky SAŽP Anny Gudzovej tento rok filmári z 32 krajín zaslali do súťaže 165 filmov. Je to najväčší počet filmov a krajín v histórii festivalu. Najviac filmov prihlásili slovenskí filmári (37) a autori z Nemecka (33), Čiech (13), Francúzska (11) a Talianska (10). Ďalej svoje filmy na festival prihlásili autori z Maďarska, Španielska, Indie, Veľkej Británie, Holandska, Poľska, Dánska, Fínska, Kanady, Švajčiarska, Bulharska, Rakúska, Grécka, Belgicka, Islandu, Arménska, Iránu, Srbska, USA, Chorvátska, Izraela, Bosny a Hercegoviny. Jeden film je v rakúsko-slovenskej koprodukcii a po prvý raz sa na festivale zúčastňujú filmári z Ekvádoru, Singapuru, Nového Zélandu, Brazílie a Taiwanu. Predvýberová komisia vybrala do medzinárodnej súťaže 54 filmov, z toho 6 slovenských. Bude ich hodnotiť medzinárodná porota ktorej členmi sú Ferenc Varga (Maďarsko), Katarína Javorská (Slovensko), Andrzej Traczykowski (Poľsko), Ján Gogola (Česká republika), Daniel Coche (Francúzsko), MariaGrazia Cicardi (Taliansko) a Yossi Weissler (Izrael). Envirofilm 2008 okrem

tradičných prehliadok súťažných filmov a nesúťažných filmov pre deti, ako aj filmov z archívu SFÚ a tvorivých a zábavno-vedomostných aktivít pre deti a mládež, ponúka autorský večer Svet očami Pavla Barabáša, stretnutie s osobnosťami, ako je izraelský filmový producent a tvorca Yossi Weissler a francúzsky dokumentarista Pierre Mann a opäť aj svetovú premiéru. Známy český filmár, režisér a producent Steve L. Lichtag v Banskej Bystrici v súťaži filmov v premiére predstaví nový film Zajatci bieleho boha.

Pri príležitosti svojho 45. výročia Slovenský filmový ústav vybral z archívu pre festivalových divákov film Kým sa skončí táto noc (1965), premietania sa zúčastní jeden z hlavných protagonistov filmu Marián Labuda. Ďalej sa uskutoční beseda s prírodovedcom Miroslavom Sanigom, konferencie, výstavy, prezentácie, aj pokus o vytvorenie slovenského rekordu v zbere hliníkových fólií „Vygúľajme si rekordnú guľu“. Návštevníci festivalu si môžu pozrieť americký film s ekologickou tematikou 11. hodina (sprievodné slovo vo filme má Leonardo DiCaprio) a s ním spojenú besedu s odborníkmi z radov vedcov a zástupcov vládnych a mimovládnych organizácií.

Neodmysliteľnou súčasťou festivalu Envirofilm je už trinásť rokov medzinárodná súťaž detskej výtvarnej tvorivosti Zelený svet. Do trinásteho ročníka, ktorý sa niesol v znamení motta Život pre budúcnosť, 3 410 mladých ľudí vo veku od 3 do 18 rokov prihlásilo 3 825 umeleckých prác, medzi nimi aj deti z Lotyšska, Poľska, Českej republiky, Srbska, Rumunska, Bieloruska a Číny. Výstava takmer tisícky najúspešnejších výtvarných prác a fotografií Zeleného sveta 2008 bude spojená s akciou Kresba za darček pre deti z detského domova a nesporne skrášli aj tohtoročný Envirofilm. Pozvánkou na festival, ktorý sa koná 12. – 17. mája v Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Zvolene a Kremnici, je koncert hudobných skupín IMT Smile a Funkiez spojený s ukážkami festivalových filmov v utorok 13. mája 2008 o 19. hodine na Námestí SNP V Banskej Bystrici. Slávnostné odovzdávanie filmových festivalových cien sa uskutoční v piatok 16. mája podvečer už tradične na Zvolenskom zámku a Envirofilm 2008 ukončí prehliadka víťazných filmov v sobotu 17. mája dopoludnia.

Envirofilm 2008 – stretnutia s osobnosťami filmu

Stretnutia s filmovými tvorcami sú už tradičnou a medzi návštevníkmi festivalu obľúbenou súčasťou Envirofilmu. Obohatia aj tohtoročné festivalové dianie. Ani tento rok nebude na festivale chýbať Pavol Barabáš, scenárista, kameraman, režisér, autor mnohých dokumentárnych filmov a nesporne najúspešnejší filmár v histórii slovenského filmu.

Má za sebou množstvo objavných expedícií, nakrúcal v neprístupnej divočine, na dravých riekach aj na ľadových štítoch, či v hlbokých jaskyniach, ďaleko od civilizácie. Jeho filmy sú o ľuďoch v extrémnych podmienkach, príbehy, ktorých hrdinovia idú až na hranice svojich možností. Vyžarujú lásku a úctu k prírode, obrovskú duševnú silu a morálne vedomie. „Pre každého tvorca je dôležitá priama

spätná väzba od divákov a najkrajším pocitom preňho je preplnená sála, akú ja zažívam na festivale Envirofilm,“ povedal Pavol Barabáš, ktorý ako na Envirofilme 2008 súťaží s filmami Neznáma Antarktída a Vysoké Tatry – divočina zamrznutá v čase. „Pre každého tvorca je dôležitá priama spätá väzba od divákov a najkrajším pocitom preňho je preplnená sála, akú ja zažívam na festivale Envirofilm.“ povedal slávny režisér Pavol Barabáš. Návštevníci festivalu sa môžu tešiť na už šieste pokračovanie úspešného cyklu o divoch Zeme Svet očami Pavla Barabáša. Vo svojich filmoch im ukáže sedem najvyšších vrcholov siedmich kontinentov, zavedie ich do Mongolska, Bhutánu, Vysokých Tatier aj do mrazivej neznámej Antarktídy, zoznami ich s jednou z najvýznamnejších osobností slovenského horolezectva Jozefom Psočkom, prezývaným Juzek alebo robotník hôr, ale aj s bačom Imrom. Jeho hudobný hosť Maťo Maok vystúpením Tichúčko leť ponúkne meditačné očistenie duše.

Na Envirofilm, ale aj na Slovensko vôbec, po prvý raz zavítal izraelský filmový producent Yossi Weissler. Narodil sa v Poľsku, ale od detstva žije v Izraeli, v kibuci v údolí rieky Jordán. Je producentom filmu Stena smrti, ktorý vlani získal hlavnú cenu na festivale filmov o národných parkoch v talianskom Sondriu a ktorý uvedie aj na Envirofilme. Film je dramatickým príbehom zvierat, ktoré sa dokázali obdivuhodne prispôbiť extrémne nehostinným podmienkam. S Yossi Weisslerom, v tomto roku členom medzinárodnej festivalovej poroty, môžu diváci besedovať nielen o Stene smrti, ale aj o jeho živote v kibuci a jeho láskach – filme a histórii. Režisér a producent Steve Lichtag sa Envirofilmu zúčastňuje od roku 2000, kedy tu uviedol dnes už legendárny dokumentárny film Carcharias – Veľký biely (ako prvý na svete nafilmoval veľkého bieleho žraloka, zabijaka, bez ochranej klietky). Päťkrát bol členom medzinárodnej festivalovej poroty a dvakrát na festivale súťažil, v roku 2004 s filmom Tanec modrých anjelov (vo svetovej premiére) a vlani s Prapodivným príbehom. V tomto roku Steve Lichtag prichádza na festival opäť ako autor a prináša so sebou nový film Zajatci bieleho boha, ktorý približuje osud ľudí horského národa Akha žijúceho na území zlatého trojuholníka. Sú to ľudia, ktorí žili vo výšiniach v horách bez toho, aby sa ich civilizácia nejako dotýkala. Bohužiaľ, len do doby, keď misionári a vládne programy začali zásadne narúšať ich život... Svetová premiéra filmu Zajatci bieleho boha sa uskutoční za účasti autora námetu a kameramana Tomáša Ryšku a režiséra filmu Steve Lichtaga.

Francúzsky filmár Pierre Mann chodí po svete s kamerou v ruke už 35 rokov. Štyri roky nakrúcal dokument o posledných obyvateľoch buša, malých ľuďoch medenočervenej pleti, ktorí za 20 tisíc rokov neohrozovali žiadny živočíšny alebo rastlinný druh. Pierre Mann s nimi žil, sledoval ich spory s leopardom či levom, ich stretnutia so slonom, zúčastňoval sa ich fenomenálnych šamanských tranzov, bol svedkom ich zmätku v momente zatmenia slnka a vytvoril si s nimi pevné priateľské putá. Filmový dokument Príbehy ľudí z buša je aj o tom, ako sa toto priateľstvo rodilo a návštevníci festivalu si ho môžu pozrieť aj so sprievodným slovom autora, ktorý sa na svoju prvú návštevu Slovenska, festivalu a Banskej Bystrice veľmi teší.

Hostel YMCA znovu v Banskej Bystrici

Hostel YMCA sa nachádza na adrese: Hostel YMCA Lazovná 17 cca 50 metrov od križovatky Katovnej a Lazovnej ulice smerom doprava. Hostel YMCA je splneným snom dvoch zamilovaných do cestovania a do spoznávania nekonečnej nádhery tohto sveta a ľudí v ňom. Po 10 rokoch snívania, koncom roku 2008 otvorili dvere a dušu hostela aj ostatným, podobne nadchýňajúcim sa cestovateľom, mladým a ešte aj trošku mladším. Hostel YMCA sa tak stal súčasťou aktivít združenia YMCA na Slovensku a nadviazal tak na nadšenie pracovať pre mladých a s mladými. Cieľom bolo poskytnúť hosťom mesta a Hostelu YMCA, lacné ubytovanie v historickom centre Banskej Bystrice, kde by našli príjemné a bezpečné miesto pre oddych a tiež zázemie pre spoznávanie Slovenska a ľudí tu a tiež nádherných miest stredoslovenského kraja. Prostredie hostela bude útočiskom po mnohých hodinách peších túr, lyžovačke alebo len prehliadky pamiatok mesta. Stane miestom, kde nájdeme komfortnú posteľ v príjemných izbách, teplú sprchu, plnú vybavenosť kuchyne, do ktorej je prístup 24 hodín denne a možnosť oddýchnuť si v hostelovom foyeri s možnosťou sledovania TV alebo zahrať si pinpongového alebo badmintonového zápasu so spolupartákmi.

Zoslabil dopyt po drevnej hmote

V roku 2008 zoslabil dopyt po drevnej hmote, nielen na Slovensku, ale aj v Česku, Rakúsku, Nemecku či v severských a ďalších štátoch Európy. Klesali aj jej ceny. Príčinou je nielen presýtený trh s drevom, neustále sa opakujúce veterné a podkôrnikové kalamity, ktoré nútia lesníkov prioritne spracovávať kalamitné drevo, ale aj hypotekárna kríza v USA, presahujúca v dôsledku globalizácie hranice kontinentu. Aj preto sa spracovatelia dreva v celej Európe obávajú ďalšieho vývoja situácie na trhu, keďže tento nepriaznivý stav už výrazne poznačil ich hospodárenie.

Doka Drevo

Podnik vyrába veľkoplošné dosky. Producent veľkoplošných debniacich dosiek pre stavebníctvo banskobystrická spoločnosť Doka Drevo investovala v rokoch 2005 až 2007 do rozvoja výroby takmer 750 miliónov Sk (24,90 milióna eur). Zdvojnásobil tým produkciu z 1,8 milióna štvorcových metrov (m²) v roku 2005 na vlnajších 3,2 milióna m². V roku 2008 počítala približne s úrovňou minulého roka vzhľadom k situácii na európskych trhoch, ktorá nie je pre spracovateľov ihličnatého reziva pozitívna.

Projekt na financie z eurofondov

Zatiaľ jediným projektom podaným mestom Banská Bystrica, ktorým sa uchádza o podporu z eurofondov v programovom období rokov 2007 až 2013 je projekt rekonštrukcie Základnej školy (ZŠ) na Spojovej ulici. Na jej kompletnú rekonštrukciu

je potrebných viac ako 59,6 milióna Sk (1,91 milióna eur) a jej zriaďovateľ, banskobystrický Mestský úrad, chce z tejto sumy získať z eurofondov asi 56,6 milióna Sk (1,82 milióna eur). Mestské zastupiteľstvo už schválilo 5-percentnú spoluúčasť mesta na spolufinancovaní rekonštrukcie školy, čo predstavuje bezmála tri milióny Sk (96.332,02 eur). Mesto pod Urpínom financie z eurofondov v spomínanom programovom období čerpalo s hendikepom. V predchádzajúcich rokoch neboli totiž projekty pripravené. Práce na ich príprave intenzívne začali až v minulom roku po nástupe nového vedenia mesta, konštatoval 27. mája primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor. "Do konca roku 2013 sme schopní z eurofondov absorbovať približne 1,5 miliardy Sk. (48,17 milióna eur), ale pokračujeme aj na ďalších projektoch, pretože ešte budú nasledovať výzvy v ďalších rokoch. Je to napríklad projekt rekonštrukcie Radvanského kaštieľa, ktorý nie je zarátaný v spomínanej sume, amfiteátra, ktorý chceme robiť cez kofinancovanie z európskych prostriedkov podobne, ako aj mestský park," povedal Saktor.

Letisko Sliač v útlme

O ďalšom rozvoji civilného letiska na Sliači rozhodnú až jeho budúci akcionári. Letiskový terminál sa totiž pôvodne mal už tento rok dočkať obnovy a rozšírenia, avšak súčasní akcionári ešte na jar zastavili tender na dodávateľa stavby. Majoritný vlastník 67 % akcií, ktorým je Ministerstvo obrany (MO) SR, má dnes v pláne svoj podiel predať.

Ako 16. novembra 2008 pre médiá povedal riaditeľ a. s. Letisko Sliač Peter Ťapuška, dnes existuje niekoľko návrhov, ako riešiť budúcnosť sliačskeho letiska. Proces má na starosti ministerstvo dopravy, ktoré by malo predložiť vláde SR návrh riešenia.

Letiskový terminál sa aj napriek tomu tento rok dočkal určitých zmien. Na jeho prestavbu totiž vedenie letiska už predtým získalo z fondov Európskej únie (EÚ) 25 miliónov Sk (829.848 eur) a z peňazí obnovilo prístupovú cestu, parkovisko a odbavovacie plochy. Celkové predpokladané náklady na obnovu ale predstavovali 71 miliónov Sk (2,36 milióna eur).

Ďalšia činnosť na letisku je tiež podmienená generálnou opravou prístávacej plochy, ktorú v rámci celkovej obnovy vojenskej časti letiska zabezpečuje (aj za finančnej podpory NATO) MO SR.

Podľa hovorca MO Vladimíra Gemelu k 14. novembru 2008 boli v rámci obnovy vojenskej časti letiska dokončené tri stavby z 12 projektov súboru spôsobilostí, a to projekt Rekonštrukcia hangáru pre údržbu a opravy, projekt Zabezpečenie zariadenia pre skladovanie mazív a chemických látok a projekt Zabezpečenie skladovacej plochy.

Predpokladaným termínom dokončenia ďalších dvoch stavieb, a to rekonštrukcie operačného vybavenia letky a modernizácie testovacej plochy motorov, je koniec novembra 2008.

Na rekonštrukciu vzletovej a prístávacej dráhy, zabezpečenie ich obojstranného predĺženia a zabudovanie brzdiaceho a záchytného systému bola koncom októbra 2008

vyhlásená národná súťaž. Ukončenie súťaže a podpísanie zmluvy sa predpokladá do 22. januára 2009. Samotná realizácia uvedených troch projektov by mala trvať až do začiatku roka 2010.

Civilné letisko ešte v roku 2008 zabezpečovalo pravidelnú leteckú dopravu na linke Poprad-Sliach-Praha a tiež charterové lety k čiernomorským letoviskám. Prepravilo takmer 21.000 pasažierov. Pravidelná linka bola ale začiatkom tohto roka pre straty zrušená. V dôsledku prác na letisku tam neboli tento rok ani dovolenkové charterové lety. Dnes je letisko v čiastočnom útlme, pričom zabezpečuje najmä lety súkromných prepravcov, obchodné či sanitárne lety.

Lignumexpo - Lesy 2008 pohľad na lykožrúta

Odľahčený, ale mimoriadne zaujímavo spracovaný pohľad na jeden z najakútnejších lesníckych problémov, a to lykožrúta, priblížil banskobystrický štátny podnik Lesy SR (LSR) na medzinárodnom veľtrhu Lignumexpo - Lesy 2008 od 30. septembra do 3. októbra v Nitre. Táto problematika je hrozbou pre všetkých lesníkov a záujem vzbudila aj u laickej verejnosti.

Lesy SR a euro

Aktivity súvisiace so zavedením eura v banskobystrickom štátnom podniku Lesy SR (LSR) zabezpečovala v roku 2008 18-členná komisia, ktorá vznikla v marci 2007. Pozostávala zo 7 odborných tímov, zameraných na všetky oblasti činnosti. Lesníci vybudovali potrebnú hardvérovú infraštruktúru, zabezpečili duálne zobrazovanie cien vo všetkých elektronických pokladniach, na výplatných páskach zamestnancov, v cenníkoch pri dražbách dreva a ponúkaných komodít, napríklad dreva, drevnej štiepky, poplatkového lovu či okrasných a lesných drevín. Informovanosť pre médiá zabezpečovala hovorkyňa LSR Anita Fáková. Zavedenie jednotnej euromeny sa v LSR dotklo najmä informačných technológií, elektronických pokladní, mzdovej oblasti, financií, obchodu a účtovníctva. Manažment považuje za najdôležitejšiu oblasť informačných technológií, elektronických pokladní a miezd. Podnik má podpísané zmluvy s dodávateľmi informačných technológií na realizáciu prechodu na euro.

Na základe podkladových analýz sa naplno realizoval projekt eurokonverzie pre LSR. V záujme plynulého zavedenia euromeny prebiehala v LSR informačná kampaň prostredníctvom internej komunikácie, to jest intranetom, ale aj formou podnikového časopisu Lesník.

Štátni lesníci realizujú nákup služieb a tovarov ako aj predaj dreva najmä s domácimi obchodnými partnermi. Zahraniční sú predovšetkým z krajín Vyšehradskej štvorky, takže problém kurzových rozdielov v rámci prechodu na euro sa riešil len čiastočne.

Banskobystrický štátny podnik Lesy SR obhospodaroval ku koncu júna 2008 spolu 107 poľovných revírov s rozlohou 424.000 hektárov (ha). Kým vlni prenajal poľovníckym združeniam 74 režijných revírov, od začiatku tohto roka to bolo ďalších 32 s výmerou 87.000 ha. Koncepcia prenajmania poľovných revírov štátneho podniku

Lesy SR Banskobystrický štátny podnik Lesy SR obhospodaroval v roku 2008 spolu 107 poľovných revírov s rozlohou 424.000 hektárov (ha). "Prenájom trvá 10 rokov a cena zaň je fixná - ročne 10 Sk (0,33 eura) za hektár. K tomu sa však pripočítava povinný príspevok, ktorý sa odvíja od 5-násobku ročnej ceny za prenájom, teda 60 Sk (1,99 eura) a viac za 1 ha," informovala TASR hovorkyňa Lesov SR, š. p., Banská Bystrica, Anita Fáková. Pripomenula, že konečná výška nájmu závisí najmä od kvality poľovného revíru, to je od množstva lovenej zveri, jej bodovej hodnoty či veľkosti revíru. Príspevky z prenájmu sa využívajú na rozvoj poľovných revírov v správe Lesov SR, na budovanie lesných ciest a podobne.

Hovorkyňa zdôraznila, že nie všetky poľovné revíry sa však môžu prenajímať. Koncepcia prenajímania stanovuje z nich 69 vyňatých z prenajímania. "Sú to kvalitné kmeňové poľovné revíry, medzi ktoré patria aj takzvané zvernice či bažantnice. Tieto sa nachádzajú napríklad na Poľane, v Zemplínskych vrchoch, Tužinej pri Kľačne, na Bielej skale pri Smoleniciach či v Karne pri Sobranciach," uviedla Fáková.

Aj keď sa poľovný revír prenajme, neustále tam figuruje zástupca podniku Lesy SR ako poľovný hospodár. Dohliada, či sa kvalita revíru neznižuje. Zaujímá sa najmä o to, či sa dostatočne a kvalitne prikrmuje zver, či sa nepoľuje mimo sezóny, ak sa poľuje, tak či na určený druh, či kvalita zariadenia zabezpečuje primeraný výkon. Réžiu revíru zabezpečuje poľovnícke združenie, nad kvalitou a dodržiavaním stanov dohliada poľovný hospodár prípadne čestný člen poľovníckeho združenia, to je zamestnanec príslušného odštepného lesného závodu, na ktorého území sa revír nachádza.

Okrem toho operuje v každom poľovnom revíri lesná stráž. Nominuje ju obvodný lesný úrad s cieľom eliminovať pomerne rozšírené pytliactvo. Strážnici majú právo legitimovať všetkých ľudí v danom revíri a v prípade, že chytia pytliaka so zbraňou v ruke nad zastreleným zvieraťom, môžu ho odzbrojiť a zavolať políciu. Následné sankcie sú rôzne - od finančných pokút až po trestnoprávne konanie. "Ak pytliak uloví vzácneho zlatého jeleňa, môžu ho odsúdiť aj na odňatie slobody na niekoľko rokov. To však záleží od vyšetrovania orgánov činných v trestnom konaní a dôkazov - pytliak musí byť prichytený pri čine so zbraňou v ruke nad zastreleným zvieraťom. I keď pytliactvo má vďaka ľahšiemu prístupu k rôznym typom zbraní a stále kvalitnejšiemu technickému vybaveniu stúpajúcu tendenciu, usvedčiť konkrétnych ľudí je čoraz ťažšie. Aj preto v roku 2007 polícia vyšetrovala len 5 prípadov pytliactva v poľovných revíroch, ktoré spravujú Lesy SR," konštatovala hovorkyňa.

Poľovnícke združenia zároveň odvádzajú poplatky za odstrel povolených kusov zveri podľa platných cenníkov. Od začiatku júna do konca septembra sa môžu loviť len srnce, od polovice júla do decembra diviacia zver a v januári a februári bažanty v bažantniciach. Lov ostatných druhov zveri sa povoľuje v 2. polroku počas hlavnej poľovníckej sezóny. Aj preto, ak sa neuskutočnia všetky plánované odstrelly daných druhov zveri, za ktoré si poľovnícke združenie platí, sú reálne výnosy nižšie ako plánované. V 1. polroku 2008 dosiahli výnosy 34.000 Sk (112á,59 eura), čo bolo asi o

10.000 Sk (331,94 eura) menej, ako lesníci pôvodne plánovali. Tieto prostriedky opäť použijú na rozvoj neprenajatých revírov. Výnimočnými sú poľovačky v dôsledku epidemiologických ochorení, akým je napríklad diviáci mor, keď je povolený odstrel kontaminovanej zveri.

V súčasnosti ešte stále platí pôvodný Poľovnícky zákon číslo 23 z roku 1962. Na jeseň roku 2008 by však Národná rada SR mala posudzovať nový Poľovnícky zákon, ktorý napríklad stanovuje prenájom poľovných revírov nie za fixnú cenu a poplatky, ale za najvyššiu ponúknutú cenu. Snahou lesníkov je, aby ho schválili a nadobudol účinnosť do konca tohto roka, doplnila Fáková.

Zber lesných plodov v troch národných parkoch

Zákon Ministerstva životného prostredia (MŽP) SR o ochrane prírody a krajiny zakazuje zbierať rastliny v územiach s tretím až piatym stupňom ochrany. Porušenie sa trestá finančnou pokutou a odobratím zberačského náradia. Výnimkou sú len národné parky Veľká Fatra, Slovenský raj a Slovenský kras, kde na vyhradených miestach možno zbierať rastliny a ich plody pre vlastnú spotrebu. Sú uvedené v návštevných poriadkoch v informačných centrách alebo na príslušnej správe parku. Verejnosť a médiá informovala 24. júla hovorkyňa banskobystričského štátneho podniku Lesy SR Anita Fáková.

V súvislosti s obavami zberačov, či v danom území nevykonávali lesníci hnojenie alebo chemický zásah, hovorkyňa pripomenula, že pri vstupných cestách sú informačné tabule o čase a charakteristike zásahu. "Hnojenie Rokosanom je neškodné. Plody a hriby z chemicky asanovaného prostredia sú červené, lebo do chemického postreku Fury 10, ktorý sa bežne používa aj v poľnohospodárstve na ošetrovanie zemiakov, hrachu, obilnín a repky, sa pridáva červené potravinárske farbivo. Chemická látka, schválená ministerstvom pôdohospodárstva, podlieha prísnyim kritériám EÚ. Zber lesných plodov sa na aplikovanom území odporúča až 28 dní po postreku. Fury 10 EW sa cielene aplikuje len na kalamitných pracoviskách, do ktorých aj predtým pre nebezpečenstvo úrazu vstup zakázali, a mimo vodných tokov. Mal by eliminovať podkôrníkový hmyz (lykožrúta), ktorý od jari do jesene vyprodukuje aj tri generácie chrobákov, čo je oproti minulému roku viac ako 200-% nárast," uviedla hovorkyňa.

Chemické asanácie podľa hovorkyne Fákovej realizovali lesníci vo vybraných územiach Odštepných závodov (OZ) Rimavská Sobota, Považská Bystrica, Čadca a Revúca, ešte ich čakajú v OZ Námestovo a Beňuš a v OZ Liptovský Hrádok, a to najmä v Lesných správach Malužiná, Čierny Váh a Liptovská Teplička. Keďže chemický roztok sa aplikuje v predpísanej koncentrácii, nepredpokladajú sa pri náhodnej konzumácii postriekaných lesných plodov zdravotné komplikácie.

Zberači by si mali uvedomiť, že hromadné nájazdy do hôr s cieľom nazbierať čo najrýchlejšie a čo najviac lesných plodov, devastujú rastliny. Okrem toho sú lesné plody prirodzenou potravou vtákov a zveri. Tie sa pri návale turistov plašia, migrujú po okolí a občas i zaútočia na ľudské obydlia v snahe nájsť si náhradnú obživu.

LESY SR, š. p., a Projekt racionalizácie a zefektívnenia činnosti podniku. 30. septembra 2008 oznámili Lesy SR, š.p. snahu usporiť približne 300 miliónov Sk (9,96 milióna eur) na mzdách. LESY SR, š. p., sa pripravili na realizáciu Projektu racionalizácie a zefektívnenia činnosti podniku. Dozornej rade podniku ju predložil generálny riaditeľ Jozef Miňďáš 3. októbra 2008.

O tomto zámere informoval generálny riaditeľ š.p. LESY SR ministra pôdohospodárstva Stanislava Becíka, ako aj predstaviteľov Odborového zväzu drevo, lesy a voda SR. Odborári projekt racionalizácie podporili a vedenie podniku na projekte s nimi intenzívne spolupracovalo. Projekt chcelo vedenie podniku realizovať v záujme čo najvyššie udržateľného rozvoja štátnych lesov, optimálneho zhodnotenia majetku štátu, ako aj čo najlepšieho hospodárenia š. p. LESY SR. Uvažuje sa v ňom s uvoľnením približne 500 pracovných pozícií, prevažne technicko-hospodárskych zamestnancov - väčšinou úradníkov jednotlivých organizačných útvarov. Tiež so znížením počtu riadiacich zamestnancov na všetkých troch stupňoch riadenia, teda na generálnom riaditeľstve, odštepných závodoch a na jednotlivých lesných správach. Realizáciou projektu nedôjde k ohrozeniu funkčnosti štátneho podniku – tak v záujme vedenia, ako aj jeho výkonných zamestnancov. Projekt racionalizácie a zefektívnenia činnosti štátneho podniku LESY SR uvažuje s tým, že podnik uvoľní asi 500 zo 4374 jeho terajších zamestnancov. Rokovali s riaditeľmi jednotlivých odštepných závodov a zástupcami zamestnancov. Do konca októbra vedenie š. p. LESY SR definitívne rozhodlo o presnom počte uvoľnených pozícií. Prepusteným zamestnancom boli do konca roka doručené výpovede a v súlade so Zákonníkom práce a platnou Kolektívnou zmluvou. Riaditeľ Jozef Miňďáš dbal na to, aby sa odborári podniku o projekte racionalizácie dozvedeli v polovici septembra. Intenzívne rokoval s vedením podniku i jednotlivými odštepnými závodmi o podmienkach prepúšťania. Projektu racionalizácie, ktorý má za cieľ zefektívniť hospodárenie podniku i optimálne zhodnocovať majetok štátu v správe LESOV SR, predchádzali viaceré podrobné ekonomické analýzy z interného prostredia podniku.

Banskobystrická spoločnosť Letecké opravovne BB

LOBB vznikla transformáciou štátneho podniku v roku 2006 a jej 100-% vlastníkom je Slovenská republika, v ktorej mene koná Ministerstvo obrany SR. Nové orgány pokračovali v procese reštrukturalizácie firmy a diverzifikácii výrobných činností. V roku 2007 investovala spoločnosť spolu 11,3 milióna Sk (375.091 eur), z toho do rekonštrukcie kancelárskych priestorov 7,3 milióna Sk (242.316 eur), do informačných technológií 3 milióny Sk (99.582 eur) a do nákupu zvrácej techniky 1,3 milióna Sk (431.152 eur).

V tomto roku predpokladá rekonštruovať svetlíky vo výrobnjej hale za 4 milióny Sk (132.776 eur) a zmodernizovať lakovňu za 14 miliónov Sk (464.715 eur). Investičné akcie financuje spoločnosť z vlastných zdrojov, získava ich z predaja nepotrebného majetku. Do polovice roku 2008 predala majetok v hodnote asi 20 miliónov Sk

(663.878 eur) a ponúka na predaj ešte za takmer 100 miliónov Sk (3,319 milióna eur). Peniaze potrebuje najmä na nákup novej technológie, aby jej technologické možnosti zodpovedali súčasným potrebám modernej výroby a bola konkurencieschopná na civilných trhoch. V LOBB dnes pracuje vyše 100 ľudí a ich priemerná mzda ku koncu júna 2008 dosiahla 21.500 Sk (713,67 eura), kým vlani bola 17.500 Sk (580,89 eura) (1 EUR = 30,1260 SKK).

Hospodárenie roku 2008 plánovala LOBB Banská Bystrica, a. s., ukončiť s vyrovnaným výsledkom pri celkových tržbách približne 238 miliónov Sk (7,9 milióna eur). Medziročne by tak firma zvýšila svoje tržby o asi 66 % oproti minuloročným, ktoré boli na úrovni 152 miliónov Sk (5,045 milióna eur). "Na zvýšení vlašjších tržieb oproti roku 2006, keď LOBB vykázala tržby 62 miliónov Sk (2,058 milióna eur), sa podieľala veľmi zaujímavá zákazka pre Ozbrojené sily (OS) SR za takmer 100 miliónov Sk (3,32 milióna eur). Z celkových minuloročných predstavovali tržby za zákazky pre rezort obrany 126 miliónov Sk (4,18 milióna eur) a civilný sektor 12 miliónov Sk (398.327 eur)," uviedol vedúci finančno-ekonomického oddelenia spoločnosti Tibor Sameš. Podotkol, že v nasledujúcich rokoch predpokladajú každoročne medziročný nárast tržieb aspoň o 20 % a dostať sa z červených čísiel. Zákazky pre OS SR majú zabezpečené minimálne na päť rokov a pre civilných zákazníkov na roky 2009 a 2010. "Predmet našej činnosti je úzko špecializovaný. Takmer 80 % z celkového objemu produkcie predstavujú opravy a servis špeciálnej techniky a výzbroje pre OS SR a 20 % výroba pre civilný sektor. Pre civilných odberateľov vyrábame kontajnery na odpad a rôzne sypké materiály, pre leteckú dopravu rádiomajáky a štartovacie zariadenia na lietadlá a vrtuľníky a podvozky pre kĺbové autobusy," povedal predseda predstavenstva a generálny riaditeľ LOBB Milan Nešťák. Doplnil, že najväčším civilným trhom pre nich je Česká republika. Banskobystrickí leteckí opravári sa chcú presadiť aj na trhoch krajín Vyšehradskej štvorky a v exotických krajinách, napríklad v Kazachstane. "Pomer našej činnosti sa postupne mení v prospech civilného sektora," zdôraznil riaditeľ.

Situácia v banskobystrickej mestskej verejnej doprave osôb

Situácia v banskobystrickej mestskej verejnej doprave osôb (MHD) sa po takmer roku súbojov jej dvoch prevádzkovateľov od začiatku septembra 2008 znormalizovala. Po troch mesiacoch intenzívnych rokovaní Mesta Banská Bystrica s firmou SAD Zvolen ako dominantným prevádzkovateľom MHD sa podarilo 27. augusta dospieť k dohode. Od začiatku septembra SAD Zvolen zrušil takzvané x-linky, ktoré konkurujú trolejbusovým linkám mestského Dopravného podniku mesta Banská Bystrica (DPMBB). Ide o spoje niektorých prímestských autobusových liniek, ktoré jazdia v tých istých trasách ako trolejbusy MHD a za nižšie cestovné. DPMBB zasa skončí prevádzku kyvadlovej autobusovej dopravy, jazdiacej za nižšie cestovné na trasách niektorých liniek MHD v prevádzke SAD Zvolen. Obaja prevádzkovatelia tiež uzavreli dohodu o vzájomnej akceptácii čipových kariet, cestujúci tak budú môcť platiť jednou kartou vo vozidlách oboch dopravcov. Od začiatku októbra začali v

MHD platiť nové cestovné poriadky, ktoré zohľadnili dohodu mesta a oboch dopravcov. „Pôvodná zmluva mesta so SAD Zvolen počíta s výkonom 3,8 milióna kilometrov ročne, čo je pre toto mesto nereálne veľa a je to príliš drahé. Dostali sme sa na rokovaniach k objemu 3,1 milióna kilometrov ročne, ktoré sa rozdelia medzi oboch dopravcov,“ povedal médiám prednosta Mestského úradu Šumný. Dodal, že objednávku výkonov bude ešte mesto špecifikovať podľa plánu dopravnej obslužnosti, ktorý si dalo vypracovať v žilinskom Výskumnom ústave dopravnom. Na trolejbusovú dopravu by však podľa Šumného malo pripadnúť ročne zhruba 1,2 milióna kilometrov. Mesto Banská Bystrica by tiež malo MHD viac dotovať. Šumný pripomenul, že v súčasnosti dotuje každý kilometer výkonov sumou 9,90 koruny (0,33 €), kým v iných krajských mestách je to 19,60 (0,65 €) a viac. V budúcoročnom rozpočte by sa preto malo počítať s dotáciou medzi 18 až 25 korunami (0,60 až 0,83 €) na kilometer. „Definitívna sadzba bude predmetom ďalších rokovaní, ale v októbri by sme chceli mať v tejto veci jasno,“ povedal prednosta. Nevylúčil, že od začiatku budúceho roka sa cestovné v MHD zvýši.

Na predĺžení zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme s SAD Zvolen až do roku 2018 ako navrhuje táto firma, sa s ňou mesto ešte nedohodlo. Konečnú dohodu by podľa prednostu mali uzavrieť do konca tohto roka. „Vidím priestor na dohodu od 2014 do 2018,“ uviedol Šumný. Terajšia zmluva mesta s SAD Zvolen platí na šesť rokov, od začiatku roka 2006 do konca roka 2011. Spor mesta a spoločnosti SAD Zvolen sa začal koncom roka 2007, po obnovení trolejbusovej dopravy v MHD. Mesto schválilo také cestovné poriadky, podľa ktorých má SAD Zvolen namiesto zmluvných 3,8 milióna kilometrov ročne nariadené odjazdiť zhruba dva milióny kilometrov. Niektoré jej linky totiž mesto zrušilo v prospech trolejbusových liniek, ktoré prevádzkuje mestský DPMBB. Podľa predstaviteľov SAD Zvolen tým mesto zrušilo zmluvu a žiadali preto odškodnenie. V máji mestu pohrozili žalobou o pol miliardy korún (16,597 mil. €), túto sumu vyčíslili ako škody za celé obdobie až do skončenia zmluvy v roku 2011, vrátane úrokov. „Ide o straty, ak by okliešťovanie objednaných výkonov zostalo na súčasnej úrovni,“ povedal vtedy podpredseda predstavenstva SAD Zvolen Adrián Polóny. Podľa oficiálnych informácií z magistrátu odjzdili vozidlá SAD Zvolen za prvý polrok roka 2008 v banskobystrickej MHD reálne 1,2 milióna kilometrov. DPMBB v tom istom čase odjzdila trolejbusmi 623-tisíc kilometrov a citybusmi, čo sú minibusy veľkosti dodávky jazdiace do okrajových častí mesta, 175-tisíc kilometrov.

Súd zrušil rozhodnutie primátora pre nezákonnosť

V stredu, 27. februára 08 vyhovel Krajský súd v Banskej Bystrici žalobe nezávislého poslanca MsZ Vladimíra Pirošíka (BBA) a zrušil ako nezákonné rozhodnutie primátora mesta Ivana Saktora, ktorým došlo k odmietnutiu sprístupnenia zmluvy o zámene pozemkov medzi mestskou firmou MBB a firmou Perul. Zmluva súvisí s výstavbou priemyselného parku v Šalkovej - Majeri. "Mestská firma MBB sa

nemôže správať ako štát v štáte. Znenie zámennej zmluvy spoločnosť zapiera s takou vytrvalosťou, až to vzbudzuje podozrenie. Kvitujem snahu rozbehnúť tu konečne priemyselný park. Chcem ale zároveň vedieť čo presne za to musí mesto zaplatiť," povedal poslanec. Podľa názoru súdu má byť verejná kontrola zabezpečená nielen v rámci samospráv, ale aj v právnických osobách založených mestom. Mestské firmy nemôžu paušálne zamietat' informácie o ich činnosti s odkazom, že sa netýkajú verejných prostriedkov. Primátor Ivan Saktor ešte krátko po svojom zvolení kritizoval dovtedajšie spravovanie majetku mesta mestskými obchodnými spoločnosťami ako "únikové manévry", ktoré chce zmeniť. "Nebude dôvod nič zakrývať, treba ľuďom povedať, ako sa hospodári s ich peniazmi," vyjadril sa v decembri 2006 Saktor. "Prišiel čas, aby primátor naplnil svoje slová činmi a zmluvu zverejnil," uzatvoril poslanec Vladimír Pirošík.

Schválenie prístavby Prioru

v Banskej Bystrici bolo proti zákonu územného plánu centrálnej mestskej zóny. Schválenie zmeny územného plánu centrálnej mestskej zóny Banskej Bystrice, ktorá umožňuje prístavbu obchodného domu Prior na Hornej ulici, bolo v rozpore so zákonom o obecnom zriadení. Rozhodla o tom okresná prokuratúra, keď mestu v súvislosti s jeho postupom adresovala upozornenie. Dala tým za pravdu výhradám nezávislých mestských poslancov z klubu Banskobystrická alternatíva.

Väčšina v zastupiteľstve zmenu územného plánu schválila na zasadnutí v októbri, keď na predchádzajúcom zasadnutí v auguste nezískal ten istý návrh potrebnú trojpäťtinovú podporu. Opätovnému predloženiu obsahovo identického návrhu po jeho neschválení však už nepredchádzalo verejné pripomienkovanie, čo nezávislí poslanci napadli a prokuratúra ich argumenty uznala. Poslanec Milan Lichý, ktorý podnet na preskúmanie zákonnosti mesta prokuratúre podal, však s rozhodnutím prokuratúry nie je celkom spokojný a uvažuje o podaní sťažnosti krajskej prokuratúre. Okresnú prokuratúru totiž žiadal o podanie protestu proti napadnutému nariadeniu, okresná prokuratúra však vydala iba upozornenie s tým, aby mesto v budúcnosti zákon neporušovalo. „Som spokojný s tým, že máme čierne na bielom, že sme mali pravdu. Napadnutá zmena územného plánu je však platná,“ povedal Lichý s tým, že koalíčná väčšina v zastupiteľstve by sporné VZN pravdepodobne opäť schválila. „Keď to na prvýkrát neprešlo, vyvinuli úsilie, aby to našlo podporu na nasledujúcom zasadnutí. Podľa mojich informácií už Prior kúpila nejaká spoločnosť z Popradu. Celé úsilie bolo zrejme preto, aby sa vlastníkov vytvorili lepšie podmienky na odpredaj,“ podotkol Lichý.

Hovorkyňa banskobystrického primátora Monika Pastuchová v stanovisku k upozorneniu prokuratúry uviedla, že mesto odporúčania prokuratúry akceptuje a bude ich rešpektovať. „Domnievame sa však, že vzniknutá situácia neohrozila ani pripomienkový proces občanov, ani rozhodovací proces poslancov,“ dodala Pastuchová. Rozhodnutie okresnej prokuratúry je v krátkom čase druhým potvrdením

od nezávislých inštitúcií, že nezávislí mestskí poslanci z klubu Banskobystrická alternatíva kritizujú postupy mesta oprávnene. Iný člen Banskobystrickej alternatívy Vladimír Pirošík 5. marca týždeň vyhral na krajskom súde spor s mestom o povinnosť poskytnúť mu znenie zmluvy týkajúcej sa zámeny pozemkov mestskej firmy MBB pod pripravovaný priemyselný park. MBB, mesto aj primátor mu zmluvu odmietli sprístupniť s odôvodnením, že nejde o hospodárenie s verejnými prostriedkami. Nezávislí poslanci z Banskobystrickej alternatívy kritizovali aj decembrové rozsiahle predaje mestských nehnuteľností bez verejnej súťaže, ktoré považujú za nevýhodné pre mesto. Primátor Ivan Saktor a niektorí z poslancov, ktorí ho podporujú, opakovane obvinili členov Banskobystrickej alternatívy, že ich kritika je proti rozvoju mesta.

2. ročník Slovenskej kooperačnej burzy

V dňoch 23.-24. septembra 2008 v Banskej Bystrici SARIO zorganizovala už 2. ročník Slovenskej kooperačnej burzy. Cieľom kooperačnej burzy je sprostredkovať slovenským firmám kontrakty so zahraničnými obchodnými partnermi. Kooperačnej burzy sa zúčastnilo 564 návštevníkov a 240 firiem, najmä z Európy, Blízkeho východu a východnej Ázie. SARIO zorganizovalo aj 4 obchodné misie pre slovenských podnikateľov, a to do Ruska, Kazachstanu, Bosny a Hercegoviny a Moldavska.

Recyklačný fond

Recyklačný fond vyhovel v Banskobystrickom kraji za vyše šesť rokov svojej činnosti do konca septembra tohto roka spolu 1256 žiadostiam podnikateľov a obcí o finančné prostriedky v celkovej sume 835,7 milióna korún.

Rok vzniku Europa Shopping Center

Rok svojho vzniku Europa Shopping Center oslávila dňa 6.12.2008 banskobystrická dominantna obchodu rôznymi podujatiami. Presne pred rokom, 6. decembra 2007, sa otvorili brány EUROPA SHOPPING CENTER. „Mikulášsky darček“ pre Banskú Bystricu si za rok obľúbili desiatky tisíc klientov.

Novou modernou dominantou Banskej Bystrice sa stal pred rokom administratívno-kongresový komplex EUROPA BUSINESS CENTER (EBC) s 22 poschodiami, ktorý sa týči do výšky 87 metrov. Nové, moderné architektonicky prítlačivé dielo zmenilo panorámu mesta. Jeho atraktívna poloha ho vopred predurčila na to, aby sa stalo najobľúbenejším centrom nákupu, oddychu a zábavy v širokom okolí. Už počas prvého roku občania zistili, že je ideálnym miestom pre stretnutia, nákupy a relax.

Na nájomnej ploche s celkovou rozlohou 37.500 m² priamo v centre Banskej Bystrice majú priestor obchody, služby, zábava a kancelárie v atraktívnom prostredí s

výhľadom na Urpín. Toto moderné viacúčelové centrum sa stalo jednou z najvýznamnejších dominánt Banskej Bystrice. Europa Shopping Center je nákupno-zábavným centrom a miestom oddychu aj pracovných stretnutí. Tvorí priestor pre organizovanie kultúrnych podujatí, koncertov, výstav, prehliadok. Spolu s novým luxusným hotelom s kongresovými kapacitami má ambíciu stať sa spoločenským, turistickým a informačným centrom celého kraja. Originálna vonkajšia a vnútorná architektúra, využitie najmodernejších technológií, kombinácia prírodných materiálov (kameň, sklo, kovy) v ich prirodzenej štruktúre a farebnosti sú prednosťami stavby. Inteligentná budova 3. tisícročia nového centra Banskej Bystrice obyvateľom a návštevníkom mesta slúži už viac ako rok ako aj multifunkčný nákupno-zábavný komplex EUROPA SHOPPING CENTER (ESC). Investorom oboch stavieb je materská investično-developerská skupina VAV Invest, s.r.o., Banská Bystrica. Najväčšie nákupno-zábavné centrum v banskobystrickom kraji prijala verejnosť ako novú modernú formu zábavy a obchodu západného typu. Komplexy EBC i ESC sú prepojené, čo zatiaľ zistí iba pozorný návštevník shoppingu. Z veže EBC prečnieva nad EUROPA SHOPPING CENTER už celý skelet stavby, ktorý pozostáva z 20 poschodí, pričom 21. a 22. poschodie je užšie, technologické. Postupne sa jednotlivé poschodia oplášťujú fasádnym sklom. Vrchné poschodia zo sklenených štvorcov bez deliacich prvkov (v najnižších poschodiach sú fasády jednotlivých poschodí oddelené), s kovovou hranou, vytvárajú dojem sklenenej veže. Stavba tohto centra má na Banskú Bystricu nielen výnimočné výškové parametre, ale počas jej stavby pracujú ľudia i mechanizmy vo výnimočných podmienkach. Vďaka priaznivému počasiu pokračuje výstavba EBC podľa plánu. V zime sa už práce sústreďujú na vnútorné priestory, kde sa montujú elektrorozvody, rozvody vody, vzduchotechnika, ale aj rýchlovýťahy. Každé jednotlivé poschodie bude mať svoje obslužné jadro, priestory okolo jadra budú variabilné. Od 3. do 16. poschodia sú tu univerzálne kancelárske priestory kategórie A, na každom poschodí je k dispozícii 360 m², dovedna takmer 5 200 m², na 17. a 18. poschodí sú pripravené malometrážne apartmány a apartmánové byty. Na 19. a 20. podlaží bude vyhlídková reštaurácia a kaviareň s krásnym výhľadom nielen na Banskú Bystricu ale aj na Nízku a Vysoké Tatry. Pre nájomcov bude 120 parkovacích miest v podzemí a 60 miest pred budovou, na 1. nadzemnom poschodí je plánovaná exkluzívna recepcia a obchodné priestory, ktoré sú už teraz rezervované pre pracoviská bánk.

Sme potešení, že môžeme skonštatovať, že spoločnosť TELEFONICA O2 SLOVAKIA si vybrala práve komplex ESC a EBC za sídlo call centra pre Slovensko. Aj veľká časť kancelárskych priestorov i apartmánov vo „veži“ má už svojich budúcich nájomcov. Dokončenie stavby a slávnostné otvorenie bolo v máji 2008.

Generálnym dodávateľom stavby je spoločnosť HORNEX, a.s., Bratislava, ktorá budovala aj banskobystrickú ESC. Liate konštrukcie dodáva spoločnosť Tessera. Financujúcou bankou je OTP Banka a.s., Bratislava. „Napriek našej požiadavke urobiť vyššiu budovu, pretože podľa nášho názoru, aj o väčší počet poschodí na prenájom kancelárskych priestorov a apartmánov by bol záujem, sa to nepodarilo. Letecký úrad

nepovolil viac poschodí, pretože toto je náletový koridor letiska Sliač,“ uviedol Ing. Peter Valach, generálny manažér spoločnosti VAV Invest, ktorá je materskou spoločnosťou investorsko-developerskej spoločnosti EUROPA SC, a.s., Banská Bystrica. Tvar EUROPA BUSINESS CENTER nie je samoúčelný, „nos“ objektu naozaj „rozráža“ veterné prúdy. Budova spĺňa najnáročnejšie kritériá z hľadiska bezpečnosti, pôjde o inteligentnú budovu s nočným osvetlením, klimatizáciou a s nezávislou reguláciou teploty, sklá sú s ochranou pred UV žiarením, vnútri sú moderné IT systémy, vysokorýchlostné dátové a hlasové spojenie, elektronický protipožiarny systém, 3 veľkokapacitné výtťahy a 2 núdzové schodištia

EUROPA SHOPPING CENTER už v polovici roka, v máji 2007, pripravila pre svojich klientov ďalšie možnosti na zábavu – moderné fitnesscentrum, Multikino – Europa Cinemas so 6 kinosálami multiplexu. Od počiatku svojho fungovania v tomto obchodnom centre pripravili jeho prevádzkovatelia spolu s nájomcami, desiatky kultúrnych podujatí, súťaží, koncertov a akcií špeciálne pre mladých i deti. Návštevníkom sa rozdali tri autá, 100 zájazdov „Eurovíkend“ do Paríža, desiatky vecných cien, ale zorganizovalo sa tu i množstvo súťaží, športových zápolení, dni umeleckých remesiel,...

Oslavy prvých narodenín sa konali o trochu skôr, už v sobotu, 1. decembra, pretože malých návštevníkov nechceli prevádzkovatelia ESC, spoločnosť EMCM, ochudobniť o pravé mikulášske prekvapenie 6. decembra. Privítal ich finalista súťaže Môj najmilší hit Peťo Šrámek, nechýbal ani naozajstný Mikuláš a darčeky...Mikuláš v EUROPA SHOPPING CENTER bol určite jedinečný...Vianočná súťaž Kúp si svoj los(a), ktorá má okrem cien na základe zlosovateľných kupónov aj charitatívny rozmer, potrvá až do 24. decembra . V tomto čase sa pri kúpe žrebov vyzbieralo od zákazníkov 71 tisíc korún. Organizátori súťaže veria, že do Štedrého dňa to bude viac ako 100 tisíc korún. Rovnakú sumu, ako vyzbierajú zákazníci, pridá i EUROPA SC. Celá suma pôjde Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici, na jej onkologické oddelenie. Vyhodnotenie súťaže je spojené s programom pre malých i veľkých návštevníkov centra v nedeľu 16. decembra, počas vianočného koncertu v ESC.

New media explorer bol názov prvého ročníka medzinárodného festivalu Nových médií, ktorý sa uskutočnil v dňoch 6. až 8. októbra v Europa Shopping Center v Banskej Bystrici Pre tých, ktorých zaujímali nové formy digitálneho výtvarného umenia, bola pripravená projekcia najlepších krátkych videofilmov amerických a slovenských študentov umeleckých škôl. Podujatie sa konalo pod záštitou Veľvyslanectva USA v Bratislave.

Europa Shopping Center v údajoch :

Návrh / Proposal Europa Shopping Center a Europa Business Center Banská Bystrica
Marian Šovčík, Pavel Záriš, Branislav Somora, Juraj Kalus

Adresa diela: Na Troskách 25, Banská Bystrica

Ukončenie realizácie: ESC – december 2006

EBC – apríl 2008

Developer: VAV Invest, s.r.o., Banská Bystrica

Investori: Europa Shopping Center, a.s., Banská Bystrica Europa Business Center, a.s., Banská Bystrica, Generálny projektant: AMŠ Partners spol. s r.o., Banská Bystrica, Generálny zhotoviteľ: HORNEX, a.s., Bratislava ,

Europa Shopping Center (ESC) a Europa Business Center (EBC) sa nachádzajú v geografickom ťažisku mesta Banská Bystrica. Koncentráciou tak významných funkcií do priestoru, ktorý predtým pôsobil ako periféria, sa dosiahlo funkčné, esteticky a výrazovo účinné plnohodnotné mestské prostredie. Oba komplexy EBC a ESC sa nachádzajú 200 m od začiatku pešej zóny v lokalite Trosky. Svojím umiestnením prirodzene predlžujú pešiu trasu z historického jadra práve k sídliskám Fončorda a Radvaň.

Europa Shopping Center oživil hospodársky a obchodný život mesta .

Výstavba začala na jeseň 2004, otvorené bolo v decembri 2006. Objekt je navrhnutý ako kompaktný horizontálny monoblok, ktorého hlavné priestory sú orientované dovnútra. Jeho južný cíp – nárožie vytvára vertikálny monoblok EBC. Pozdĺž raz zalomenej osi je vytvorený vnútroobjektový pasážový, zhora presvetlený dvojpodlažný priestor s obojstrannými galériami na poschodí. V pôdorysnom ťažisku objektu sa pasáž rozširuje na vnútorné prestrešené námestie, do ktorého je zaústená aj pasáž zo smeru vrcholu Trosiek. Štruktúra hmoty objektu ESC odzrkadľuje jeho funkčnú náplň. Jej mierka sa zámerne zmenšuje od Fončordy k historickému jadrú mesta. Materiálové a farebné riešenie vychádza z použitia prírodných materiálov, ako je: kameň, sklo, drevo, hliník v ich prirodzenej štruktúre a farebnosti. Zvláštny dôraz je kladený na strešnú krajinu - na tzv. piatu fasádu, nakoľko objekt ESC je vnímaný aj z nadhľadu - z parkoviska návršia Trosiek a z hotela. Okrem parkovísk je zvyšok strechy riešený ako parková zeleň. Objekt ESC má tri vstupy pre peších zvýraznené malými námestiami, ktoré obohacujú urbanistickú štruktúru mesta. Hlavný vstup je od Huštáku v predĺžení existujúcej pešej zóny Dolnej ulice. Druhý vstup je od Fončordy a tretí z vrcholu Trosiek.

Obstavaný priestor: 438 068 m³

Plocha zastavaná podlažím: 91 453 m²

Úžitková plocha: 83 874 m²

Europa Business Center

Výstavba začala v roku 2007, ukončená bola v apríli 2008. EBC je objekt navrhnutý ako administratívna budova a s 22 nadzemnými a 1 podzemným podlažím bezprostredne napojeným na objekt ESC. EBC má trojuholníkový tvar, ktorého tangentu pretína komunikačné vertikálne jadro. Spolu vytvárajú dynamiku, ktorá robí

budovu nevšednou a osobitnou čitateľnou z pohľadu architektonického tvaroslovía a urbanistickej kompozície.

Obstavaný priestor: 59 259 m³

Zastavaná plocha: 1 258 m²

Podlahová plocha: 14 633 m²

Výška objektu: 89 m

Občianska iniciatíva Občania mestu.

Pripravenosť pomôcť mestu Banská Bystrica v kampani ku verejnému prerokovaniu konceptu územného plánu deklarovali v utorok 26. augusta priamo na zasadnutí mestského zastupiteľstva zástupcovia občianskej iniciatívy Občania mestu. Svoje sily spojili aktívni občania z viacerých iniciatív z celého mesta, pretože územný plán je dokument, ktorý zadefinuje podobu mesta a možnosti jeho územného rozvoja na ďalšie desaťročia. „Sme presvedčení, že naše ciele sú totožné s cieľmi deklarovanými mestom a to je v najbližšej dobe účasť občanov na verejných prerokovaniach konceptu a získanie čo najviac vyjadrení ku konceptu tak, aby vo vzájomnej diskusii s odborníkmi vznikla konečná podoba územného plánu mesta“, povedala Lucia Skokanová z Občianskej iniciatívy Občania mestu.

Rekonštrukcia krajského súdu v Banskej Bystrici napreduje

Viac ako 90 miliónov korún (2,99 mil. €) sa preinvestovalo doteraz na rekonštrukcii historického objektu Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorá sa začala pred dvoma rokmi. Celá rekonštrukcia objektu, ktorý má vyše sto rokov, postupuje podľa plánu a má sa skončiť v novembri 2010. Hovorkyňa krajského súdu Nina Spurná pre agentúru SITA uviedla, že budova dostala novú strechu s titan-zinkovou krytinou. Pre verejnosť je viditeľná najmä rekonštrukcia fasády, ktorú reštaurátori doteraz zvládli na viac ako 70 percent. V interiéri sú očistené vnútorné maľby hlavného vstupu, nad hlavným schodiskom a v hlavnej porotnej miestnosti. Reštauruje sa štuková výzdoba v troch kanceláriách, kazetový strop v hlavnej pojednávacej miestnosti, nazývanej i porotka, ako aj všetky historické dvere. Stavbári vybudovali už aj vodovodné a kanalizačné rozvody. Okrem podkrovných priestorov sú v objekte zabudované aj hlavné rozvody zabezpečovacích systémov, elektrorozvodov a počítačových sietí. Na finalizáciu sú pripravené všetky kancelárske priestory a pojednávacie miestnosti na prízemí, prvom a druhom poschodí. Najviac zmien nastalo na prízemí, kde sú sústredené pojednávacie miestnosti a kancelárie pre verejnosť, ako je podateľňa, pokladňa, ale i miestnosti pre justičnú stráž a cely pre eskorty odsúdených.

Novinkou je využitie podkrovia na kancelárie, čo si vyžiadalo v streche osadiť 64 nových vikierových okien. Na 90 percent stavbári dokončili rekonštrukciu suterénu budovy, vrátane archívu a vybudovali dve výťahové šachty. Montáž jedného výťahu sa

uskutoční ešte v tomto roku, ďalší inštalujú na budúci rok. Podľa hovorkyne na budove Krajského súdu je potrebné ešte urobiť tak reštaurátorské, ako aj stavebné práce v interiéri i exteriéri. Reštaurátorov čaká dokončenie fasády z dvorovej časti budovy a soklový obklad po celom obvode. Vo vnútri sa musia vysporiadať so štukovou výzdobou troch kancelárií a schodišťových priestorov. V historicky cennej porotnej miestnosti dokončia reštaurovanie kazetového stropu, malieb a pôvodných lustrov. Treba tiež dokončiť umelecko-remeselné stvárnenie pôvodných historických dverí a zreštaurovať pôvodné oplotenie budovy. Zo stavebných činností sa pracuje na dokončovaní elektrorozvodov, zabezpečovacích systémov a počítačových sietí. V podkroví je potrebné realizovať všetky rozvody kúrenia, klimatizácie, vody a elektriny a v juhovýchodnej časti podkrovia druhú etapu výstavby kancelárií. Dodávateľ a stavebných prác čaká aj rekonštrukcia všetkých podláh v miestnostiach a na chodbách, výstavba garáží v časti vnútorného dvora a v dvornej časti prístup pre imobilných. V rámci rekonštrukcie sa vybuduje aj prepojovacia lávka medzi väznicou a súdom. Bude slúžiť na predvádzanie obvinených na pojednávania. Dodávateľmi rekonštrukčných prác a technológií sú prevažne slovenské firmy.

SYNDIKÁT BYSTRICKÝCH TAXIKÁROV

Banská Bystrica, Autobusová stanica SAD ponúkal v roku 2008 tieto služby: spoľahlivú, pohodlnú, bezpečnú a rýchlu prepravu, dispečing Non-Stop, umiestnenie Vašej reklamy na našich vozidlách a dispečingu, dopravu do zahraničia, odvoz vozidla s jedným šoférom, nákup s dopravou domov, pomoc pri výbere ubytovania a stravovania, odvoz svadieb, komunikácia angličtinou, nemčinou a ruštinou. Stanovištia v Banskej Bystrici: autobusová stanica SAD, Hušták, Kapitol pub, parkovisko pred VÚB, Rooseveltova nemocnica.

Centrum komunitného organizovania (CKO), Kapitulská 13,

PhDr. Klára Kubičková podala 24.6.2008 v mene občanov Petícia proti výstavbe hotela v blízkosti Pamätníka SNP s týmto textom :

„Keďže my všetci, občania tohto mesta máme možnosť pripomienkovať koncept územného plánu a tým sa zúčastniť na tvorbe jeho konečnej podoby, ponúkame Vám pomoc v podobe formulára pre podanie pripomienky ku konceptu UP. Zároveň Vás upozorňujeme, že táto forma nie je záväzná, ani povinná, preto môžete pripomienky písať pokojne aj pod vlastnou hlavičkou, všetci sme občania jedného mesta. Majte ale na pamäti, že adresátom je obstarávateľ UP, teda Mesto Banská Bystrica, Ul. ČSA 26, 975 39 Banská Bystrica. Formulár pre pripomienku mohli občania mesta sťahovať tu :
Kde je možné podpísať petíciu?

- elektronicky: na Changenete
- petičné hárky na vytlačenie: formát pdf alebo formát rtf (WORD)
- osobne: môžete petíciu podpísať v Banskej Bystrici:

Centrum komunitného organizovania (CKO), Kapitulská 13, u pani Eleny Kašiakovej (Vyplnené petičné hárky zasielali poštou na adresu predsedkyne petičného výboru alebo osobne do CKO)

Slovenský vodohospodársky podnik podal projekt na riešenie do Bruselu

Povodne - veľké vody sú prirodzeným javom v prírode. Ich výskyt však v posledných desaťročiach ovplyvnila aj činnosť človeka v blízkosti vodných tokov, ktorá výrazne zhoršila povodňovú situáciu. Štát, mestá a obce v súčasnosti prijímajú viaceré kroky na zlepšenie tohto stavu a realizujú protipovodňové opatrenia.

Primátor Saktor tunel podporuje, verí, že ho v Bruseli schvália Najdrahší a aj technicky najnáročnejší projekt v Banskej Bystrici na riešenie storočných a viacročných vôd pritekajúcich najmä z južných svahov Nízkych Tatier a severných strání Poľany a Slovenského Rudohoria ráta s tým, že vyššie vodné stavy Hrona odvedie mimo mesto nový tunel popod miestny vrch Urpín. Tieto úvahy zosilneli najmä po katastrofálnych povodniach v Českej republike v poslednom desaťročí.

Odborníci z banskobystrického pracoviska Slovenského hydrometeorologického ústavu upozorňujú, že neexistujú vedecké dôvody pre domnienku, že by bolo územie Banskobystrického kraja svojou polohou lepšie chránené pred veľkými zrážkami. "Ak u nás doposiaľ nedošlo k takým extrémnym dažďom a následne povodniam ako v susedných krajinách, je veľmi pravdepodobne, že ide len o šťastnú náhodu," myslí si bývalý poslanec kraja Juraj Mesík, ktorý sa pokúsil urobiť porovnávaciu analýzu povodňovej hrozby v Banskej Bystrici a okolí. Mesto zasiahla rozsiahla povodeň napríklad v októbri 1974, keď sa vyliala rieka Hron. Ďalšie prípadné záplavy zasiahnu podľa Mesíka ľudí aj inštitúcie nepripravených. Už od začiatku 90. rokov vždy pred komunálnymi voľbami v Banskej Bystrici sa niektorí, aj víťazní kandidáti, vyjadrovali, že postavia tunel s pomocou predvstupových, neskôr štrukturálnych fondov EÚ. Bývalý primátor Ján Králik, dnes poslanec kraja, tunel odmietol na jednej z tlačových konferencií. "Výstavba protipovodňového cestného tunela môže narušiť minerálne pramene pre Sliach, Kováčovú a Čerín," tvrdil. Preto vtedy konštatoval, že práce na tuneli boli zastavené nielen pre nedostatok finančných prostriedkov, ale aj pre chýbajúce odborné stanoviská k možným dopadom na pramene.

V rokoch 1994 a 1995, keď sa najviac o realizácii tunela diskutovalo, sa náklady na jeho výstavbu odhadovali na tri miliardy korún. Výstavba tunela s dĺžkou 2,5 kilometra by podľa posledných prepočtov mala stáť 2,8 miliardy Sk (92,4 milióna eur). Stavba však môže mať pre mesto aj širšie využitie. Podľa stále platného návrhu územného plánu Banskej Bystrice sa má súbežne s trasou povodňového tunela postaviť v budúcnosti aj cestný tunel. A v zmysle požiadaviek EÚ každý takýto dopravný tunel musí mať vedľa seba aj ďalší únikový tunel. Vodohospodári by tak prispeli aj k zlepšeniu dopravnej situácie v meste.

V dôvodovej správe k mestským zastupiteľstvom schválenému Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2004 – 2006 sa

uvádza, že priestor nábregia Hrona a cesty I-66 je možné riešiť aj zahĺbením trasy cesty I-66 v úseku od podjazdu pri Železničnej stanici po estakádu pri Huštáku pod úroveň terénu. Zahĺbená cesta I-66 by navyše slúžila polyfunkčne ako kanál na prevedenie povodňovej vlny mestom. Toto riešenie by podľa autorov programu bolo lacnejšie a rýchlejšie ako spomínaný tunel.

Urbanistická štúdia mesta, naopak, hovorí o pripravenosti projektovej dokumentácie pre výstavbu hydraulického tunela v niekoľkých alternatívach. „Jedna z alternatív bola navrhnutá ako viacúčelový hydraulicko-dopravný tunel, ktorý by spĺňal potreby protipovodňovej ochrany mesta, ako aj jeho nepriaznivé dopravné zaťaženie. S realizáciou cestného tunela pod Urpínom sa počíta len ako s výhľadovou možnosťou a v súčasnosti je riešený len pre účely ochrany mesta Banská Bystrica pred povodňami," konštatuje sa v správe.

"Slovenský vodohospodársky podnik podal projekt na riešenie do Bruselu," uviedol pre médiá primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor. Súčasnú vedu mesta výstavbu tunela podporuje a má k tomuto riešeniu pozitívny vzťah. "Vyriešilo by nám to hrozbu storočných a iných prívalových vôd, ktoré každý rok visia nad Banskou Bystricou na jar v horehronských snehoch. Uvedomujeme si, že ide o náročný projekt, ale stojí za to ho realizovať," konštatoval 23. júna primátor Saktor. Projektu vodohospodárov sa prispôsobujú aj základné dokumenty mesta a podľa Saktora nie je dôvod na rôzne špekulácie. Povodne sú živlom, s ktorým človek bojuje už po tisícročia.

Z výročnej správy akciovej spoločnosti MBB a.s. Banská Bystrica za rok 2008,

Hospodársky rok 2008 priniesol veľa dôležitých momentov, ktoré možno hodnotiť ako významné rozvojové impulzy spoločnosti. Po roku 2007, ktorý znamenal pre spoločnosť zmenu orientácie novým zadefinovaním jej aktivít, rok 2008 bol rokom, v ktorom budú tieto aktivity dostávať konkrétnu podobu.

Začalo sa realizovanie dostavby historickej budovy Radnice na Nám. SNP a v rámci projektovej prípravy projektu Priemyselného parku Majer – Šalková bolo v roku 2007 vydané územné rozhodnutie a v súčasnosti sa nachádzame pred vydaním stavebného povolenia na vnútornú infraštruktúru priemyselného parku.

V roku 2008 spoločnosť pripravovala aj ďalšie projekty vyplývajúce zo schváleného plánu rozvoja spoločnosti pre rok 2007 – 2010 a v spolupráci s mestom Banská Bystrica spracovala projekty pre realizáciu výstavby nájomných bytov a podieľa sa na príprave prepojenia Severného obchvatu Banskej Bystrice - cesty I/66 a miestnej komunikácie v mestskej časti Majer – Banská Bystrica. Horeuvedené skutočnosti v skratke zhrnuli naše hlavné aktivity v roku 2008. Ich plnenie bude hlavnou náplňou aj v roku 2009. Dôležitým faktorom pri plnení cieľov a aktivít boli zamestnanci a ich profesionálny prístup ku zvereným úlohám. Rôznorodý charakter prác si vyžaduje citlivý prístup k ľudským zdrojom a ich vysokú flexibilitu. Podmienky, ktoré spoločnosť pre svojich zamestnancov vytvára postupne prinášajú efekt a spoločnosť je schopná plniť narastajúce úlohy, ktoré sú od nej požadované.

PROFIL SPOLOČNOSTI

Spoločnosť MBB a.s. v rámci spoločnosti s akcionárskou účasťou Mesta Banská Bystrica patrí medzi úspešné spoločnosti podnikajúce v oblasti prenájmu nehnuteľností, v investičnej výstavbe a v oblasti poskytovania parkovacích služieb na území mesta Banská Bystrica.

Obchodné meno: MBB a.s.

Sídlo: ČSA 26, 974 01 Banská Bystrica

IČO: 00 36 039 225

Právna forma: akciová spoločnosť

Deň vzniku: 11.01.2000

Obchodný register: Okresný súd v Banskej Bystrici

Štatutárny orgán: Predstavenstvo

Predseda predstavenstva: Ing. Ľubomír Bobák

Člen predstavenstva: Mgr. Asen Almáši

Člen predstavenstva: Jakub Gajdošík

Základné imanie: 493.932.712,- Sk

Predmet činnosti:

- stavebné – vykonávanie jednoduchých stavieb a poddodávok;
- vykonávanie bytových a občianskych stavieb;
- vykonávanie inžinierskych a priemyselných stavieb;
- inžinierska činnosť v stavebníctve;
- obstarávanie prác a dodávok v stavebníctve;
- vykonávanie prác a výkonov pre investorov charakteru vypracovania koncepcií a štúdií;
- rozpočtovanie, fakturácia a kalkulácia stavieb;
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi v rozsahu voľnej živnosti;
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti v rozsahu voľnej živnosti;
- sprostredkovanie obchodu, služieb a výroby;
- poskytovanie leasingových služieb;
- faktoring;
- forfaiting
- správa nehnuteľností
- reklamná a propagačná činnosť
- marketingová činnosť
- obstarávanie služieb spojených so správou nehnuteľností

AKCIONÁRI SPOLOČNOSTI

Akcionármi spoločnosti MBB a.s. sú Mesto Banská Bystrica a BPM s.r.o. Banská Bystrica. Uvedené spoločnosti majú v spoločnosti MBB a.s. majetkovú účasť vyjadrenú percentom počtu akcií zo základného imania, ktoré vo výške 493.932.712,- Sk. Výška podielu akcionárov na základnom imaní spoločnosti ku 31. 12. 2008 je:

Meno akcionára	Podiel akcionára v Sk	Hlasovacie právo v %
Mesto Banská Bystrica	491 611 228,-	99,53
BPM s.r.o. Banská Bystrica	2 321 484,-	0,47
BPM s.r.o. Banská Bystrica		

PODNIKOVÉ PORTFÓLIO

Podnikové portfólio spoločnosti pozostáva zo 4 hlavných produktov, kde v rámci svojich podnikateľských oprávnení realizuje spoločnosť svoju činnosť nasledovne:

1. Prenájom obytných priestorov
2. Prenájom nebytových priestorov
3. Správa parkovacieho systému v CMZ
4. Investície

1) - prenájom obytných priestorov je realizovaný v objektoch, ktoré sú majetkom spoločnosti. Jedná sa o nájomné bytové domy: a/ Nájomný bytový dom na Medenej ulici ,b/ Nájomný bytový dom na Rudohorskej ulici,c/ Nájomné bytové domy na Kráľovohoľskej ulici

2) - prenájom nebytových priestorov je realizovaný
a/ v objektoch vo vlastníctve spoločnosti - Medená ulica
b/ v prenajatých priestoroch

3) - Správa parkovacieho systému plateného parkovania je realizovaná v CMZ schválenej na základe- a)„Nájomnej zmluvy č. 76/2008/KV DP“ a je realizovaná na plochách b) prenajatých od mesta B. Bystrica, resp. od fyzických a právnických osôb.

4) - Investície sú realizované na vlastnom majetku. Jedná sa o „Rekonštrukciu a dostavbu Radnice na Nám. SNP č. 1 a projekt Priemyselného parku Majer – Šalková“ . Rekonštrukcia a dostavba Radnice Spoločnosť pripravuje v spolupráci s Mestom Banská Bystrica aj investície na objektoch, ktoré sú resp. budú v majetku mesta Banská Bystrica. Jedná sa o rekonštrukciu budovy SAV, Severná 5 na nájomný bytový dom a miestnu komunikáciu Majer / prepoj miestnej komunikácie so severným obchvatom 1/66/.

Rekonštrukcia budovy SAV

Prepoj miestnej komunikácie so severným obchvatom

OBCHODNÉ AKTIVITY SPOLOČNOSTI

MBB a.s. sa v súlade s obchodnou politikou a schváleným plánom rozvoja spoločnosti pre roky 2007 – 2010 zamerala na skvalitnenie svojich služieb v oblasti prevádzky vlastnému a prenajatému majetku, prevádzky parkovacieho systému a realizáciu a prípravu schválených investičných zámerov.

A/ prevádzka vlastného a prenajatého majetku

- A/1 – Nájomné byty Medená ulica – 93 bytov
- A/2 – Nájomné byty Rudohorská ulica – 64 bytov
- A/3 – Nájomné byty Kráľovohoľská ulica – 3 x 10 bytov

A/2 Prenájom Mestského hradu Barbakan

Mestský hrad Barbakan bol daný do podnájmu na obdobie 10 rokov spoločnosti Barbakan s.r.o. Keďže spoločnosť si dlhodobo neplnila záväzky vyplývajúce jej z nájomnej zmluvy, bola jej daná výpoveď z nájmu. Výpoveď nadobudla platnosť ku dňu 31.10.2008.

V súčasnosti zostáva pohľadávka voči spoločnosti Barbakan s.r.o. a je predmetom exekúcie. Objekt bol ponúknutý do podnájmu ďalším záujemcom. Na základe výberového konania bude objekt naďalej prenajatý a bude slúžiť účelu.

B/ Správa parkovacieho systému plateného parkovania v CMZ

V roku 2008 bol spoločnosťou prevádzkovaný systém plateného parkovania v CMZ mesta Banská Bystrica. Z dôvodu zmeny zákona o miestnych daniach bolo potrebné vykonať niektoré zmeny, ktoré sa odrazili na zvýšených nákladoch na prevádzku a aj v znížených výnosoch. Bolo treba navrhnuť a nakúpiť nové lístky, zmeniť softwar a výnos bol menší o DPH. Cena lístku ostala nezmenená.

Rok 2008 bol poznačený aj prípravou na prechod na EUR, čo prinieslo ďalšie náklady vo výške cca 1 mil. Sk. Spočívali najmä v softwarových úpravách a nových lístkoch v termínoch podľa etáp prechodu na duálnu menu a vo výmene všetkých mincovníkov.

C/ Investície spoločnosť realizovala a pripravovala na základe schváleného plánu rozvoja spoločnosti pre roky 2007 – 2010.

CI/ Rekonštrukcia a dostavba Radnice , Nám. SNP č. 1

V januári započali práce na stavbe Radnice. V roku 2008 preinvestovala spoločnosť z vlastných zdrojov 42 mil. Sk. Zrealizované stavebné práce boli ku koncu roka v celkovej výške 48 mil. Sk vrátane DPH. Do konca roka sa nepodarilo získať finančné prostriedky z plánovaného úveru. Financovanie dostavby bude potrebné doriešiť v roku 2009. Plánovaný náklad je 150 mil. Sk.

C2/ Priemyselný park Majer – Šalková

Rok 2008 pre projekt Priemyselného parku Majer – Šalková bol rokom v ktorom spoločnosť MBB a.s. pripravila koncepciu priemyselného parku, jeho vnútorné členenie a dopravné napojenie, ktoré vyústilo do projektu pre územné konanie. Stavebný úrad v 06/2008 vydal územné rozhodnutie pre vnútornú infraštruktúru priemyselného parku, jeho dopravné napojenie a napojenie na energie a inžinierske siete.

Následne bol vypracovaný projekt pre stavebné povolenie. Vydanie stavebného povolenia očakávame v I. polroku 2009.

V roku 2008 prebiehali rokovania s potencionálnymi investormi pre priemyselné areály a s dodávateľmi energií za účelom spolupráce pri budovaní inžinierskych sietí v areáli priemyselného parku a ich prípojok,

Niektorí investori však vzhľadom na prebiehajúcu sa hospodársku krízu odstúpili od investícií, s niektorými rokovania pokračujú aj v roku 2009.

Spoločnosť plánuje uchádzať sa aj o pomoc zo štruktúálnych fondov EU, resp. z dotácií MV SR tak, aby priemyselný park bol pripravený na vstup investorov. Čo sa týka dopravného napojenia, hlavnou úlohou tu zotrúva dokončenie stavby cesty I/66 – Severný obchvat Banskej Bystrice.

C3/ Spoločnosť ďalej pripravila projekt rekonštrukcie budov SAV Severná ulica 5 na nájomný bytový dom a spolupracuje s mestom Banská Bystrica pri projektovom riešení miestnej komunikácie prepojenia časti Majer na Severný obchvat – 1/66.

Vianočný trh v historickom centre mesta

V atmosfére vianočne osvetlenej Banskej Bystrice sa pokračovalo v tradícii. Ľudovo-umelecké výrobky, ozdobné predmety, sviečky, adventné vence, vianočné stromčeky, perníky, cukrovinky či vianočné ozdoby ponúkali predajcovia na príležitostnom vianočnom trhu, ktorý od piatku 12. do 22. decembra usporiadalo mesto Banská Bystrica. Spolu 39 stánkov s vianočným tovarom pribudlo ku 15 stánkom s občerstvením, ktoré boli v historickom centre mesta otvorené od 30. novembra a zostali do 2. januára nového roka. Občania mesta po stáročia využívali túto tradičnú formu vianočných nákupov a jedinečnej atmosféry s obrovským vianočným stromčekom na Námestí SNP. S charitatívnym cieľom otvoril magistrát aj v roku 2008 piatkový predaj vlastného punču vo vlastnom stánku. Výťažok z predaja Mesto posielala na účet charitatívnej zbierky Konto nádeje.

Školstvo

Demografický potenciál Banskej Bystrice je charakteristický vysokou vzdelanosťou, vytvárajúcou dobré predpoklady pre ďalší rozvoj. Až 33,6 % obyvateľov dosiahlo úplné stredné odborné vzdelanie a len 3,5 % obyvateľov je bez vzdelania. Hlavným faktorom vysokej vzdelanosti obyvateľov Banskej Bystrice je jej vyššia vybavenosť vzdelávacími inštitúciami na jej území. V meste Banská Bystrica funguje ucelený systém umeleckých škôl a školských zariadení, ktoré okrem poskytovania vzdelania významne rozširujú ponuku kultúrnych aktivít :

Základná umelecká škola J. Cikkera

Súkromná umelecká škola J. Tatára

Súkromná umelecká škola A. Dašku

Art gymnázium

Konzervatórium J. L. Bellu

Akadémia umenia

Univerzita Mateja Bela

Junior – centrum voľného času

Centrum voľného času – Havranské námestie

Deň učiteľov

Pri príležitosti Dňa učiteľov boli v Banskej Bystrici ocenení pedagógovia materských a základných škôl. Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor pozval 26.3.2008 pedagógov materských a základných škôl mesta na slávnostné stretnutie pri príležitosti Dňa učiteľov. Súčasťou podujatia v priestoroch Europa culture center bolo aj ocenenie vybraných pedagógov, ktorých navrhli samotné školy a školské zariadenia. Vo svojom prejave primátor Ivan Saktor zdôraznil nutnosť pripomínať si význam a náročnosť učiteľského povolania. Vyzdvihol poslanie pedagógov, ktorí sú aj dnes ochotní v praxi napĺňať odkaz Jána Amosa Komenského. Ocenenie svojej práce si z rúk primátora prevzalo 24 učiteliek materských škôl a 15 učiteliek základných škôl. K slávnostnej atmosfére večera prispelo aj vystúpenie Štúdia tanca, ktoré sa predstavilo choreografiou Zuzany Hájkovej Blízkosť vzdialených.

Vysoké školy

V meste Banská Bystrica sa nachádza Univerzita Mateja Bela so 6 fakultami a Akadémia umení s 3 fakultami.

Fakulty vysokých škôl v Banskej Bystrici

1 Fakulta prírodných vied UMB Tajovského

2 Ekonomická fakulta UMB Tajovského

- 3 Právnická fakulta UMB Komenského
- 4 Fakulta politických vied UMB Kuzmányho
- 5 Fakulta humanitných vied UMB Tajovského
- 6 Pedagogická fakulta UMB Ružová
- 7 Fakulta dramatických umení AU Horná
- 8 Fakulta múzických umení AU J.Kollára
- 9 Fakulta výtvarných umení AU J.Kollára

Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave –
Fakulta ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií SZU.

Bankový inštitút - vysoká škola Praha

Internáty vysokých škôl

V Banskej Bystrici sa nachádza 5 vysokoškolských internátov,
v ktorých v roku 2008 bývalo 2307 študentov.

Internáty vysokých škôl a počty ubytovaných študentov

Názov zariadenia Ulica Počet ubytovaných

- 1 Študentský domov Akadémie umení Jána Kollára 20 195
- 2 Študentský domov 2 UMB Komenského 20 23
- 3 Študentský domov 1 UMB Tajovského 40 866
- 4 Študentský domov 3 UMB Tajovského 51 880
- 5 Študentský domov 4 UMB Trieda SNP 53 433

Univerzita Mateja Bela a prezident SR Ivan Gašparovič

Založením Univerzity Mateja Bela 1. júla 1992 sa Banská Bystrica stala jedným z centier vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. V školskom roku 2003/2004 študovalo na univerzite 13 788 študentov. V súčasnosti je Banská Bystrica hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom stredného Slovenska a sídlom Banskobystrického samosprávneho kraja.

Na slávnostnom otvorení akademického roka Univerzity Mateja Bela sa 18. 9. 2008 po prvýkrát v jej histórii zúčastnil aj prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.

UMB začala akademický rok s takmer 16-tisíc študentmi, z ktorých vyše 37-percentný podiel tvoria externisti. Ešte pred dvoma rokmi na tejto univerzite študovalo viac externistov ako denných študentov, čo už v súčasnosti zákon neumožňuje. Zo 600 pedagógov UMB je 190 profesorov alebo docentov.

Úspešné ukončenie komplexnej akreditácie Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici je podľa jej rektorky Beaty Kosovej hlavnou úlohou na tento akademický rok. Ako ďalej uviedla na tlačovej besede pri príležitosti otvorenia

akademického roka dňa 18. 9. 2008, pri akreditácii si UMB verí, že svoj status univerzity obháji, keďže zo šiestich kritérií spĺňa na úrovni požadovanej pre univerzity päť. Nespĺňa len kritérium maximálne 20 študentov na jedného titulovaného pedagóga, pri akreditácii však vysoké školy budú mať lehotu na nápravu nedostatkov. V apríli už univerzita odovzdala potrebný spis, v novembri prídu zástupcovia akreditačnej komisie zhodnotiť úroveň vedy a výskumu a o akreditácii sa má rozhodnúť vo februári. "Ďalšou úlohou je napĺňanie dlhodobého zámeru univerzity na roky 2008 až 2013, ktorý sme prijali v minulom akademickom roku. Chceme sa vrátiť k myšlienke z obdobia zrodu UMB, aby sa stala silnou národnou univerzitou medzinárodného významu a aby bola centrom medzinárodne orientovaných štúdií a prípravy odborníkov pre európske a medzinárodné inštitúcie," povedala Kosovová s tým, že preto pripravujú spoločné študijné programy so zahraničnými univerzitami. Dodala, že pri vedeckom výskume sa UMB orientuje na vytváranie spoločných výskumných tímov s inými výskumnými pracoviskami, napríklad Slovenskou akadémiou vied, spoluprácu medzi jednotlivými fakultami a tiež s fakultami zahraničných univerzít a s inštitúciami z praxe.

UMB Milanovi Rúfusovi in memoriam

Vedecká rada UMB schválila, aby bola udelená čestná vedecká hodnosť doctor honoris causa Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Milanovi Rúfusovi in memoriam. Slávnostný promočný akt sa uskutočnil 16. apríla 2008 o 13, 30 hod. v aule Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici.

Kvalifikácia absolventov stredných škôl a identifikácia potrieb trhu práce

Pri zaraďovaní študijných a učebných odborov odbor vzdelávania a ľudských zdrojov Úradu BBSK kládol dôraz na to, aby kvalifikácia absolventov stredných škôl a ich dosiahnuté kompetencie uspokojovali požiadavky zamestnávateľov v regióne BBSK. Odbor realizuje projekt Vytvorenie systému celoživotného vzdelávania a poradenstva BBSK, kde jednou z aktivít bolo identifikovanie budúcich potrieb regionálneho a lokálneho trhu práce v BBSK vypracovaním dôkladnej analýzy vývoja trhu práce v regióne. Táto aktivita sa realizovala v spolupráci s Ekonomickou fakultou UMB v Banskej Bystrici. Výstupom tohto partnerstva je dôkladne spracovaná analýza potrieb trhu práce v regióne.

Odbor vzdelávania a ľudských zdrojov Úradu BBSK v rámci realizácie projektu Poradensko-informačný systém, zameraného na možnosti štúdia na stredných školách v rámci BBSK, vytvoril internetovú stránku www.kamnaskolu.sk. Stránka je určená najmä žiakom základných škôl a ich rodičom a sú na nej informácie o všetkých stredných školách v BBSK, spolu s ponukou aktuálnych študijných a učebných odborov.

Spolupráca so zahraničím . Školy v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK udržiavali aj v roku 2008 kontakty so zahraničnými vzdelávacími ústavmi, v ktorých študenti v sprievode svojich učiteľov absolvovali jazykové a odborné stáže. Za všetky jeden príklad: ZŠS služieb vo Zvolene oslavovala v roku 2008 desaťročnú spoluprácu so vzdelávacím centrom IB Jena v Nemecku. Pri tejto príležitosti primátor Jeny Albrecht Schröter prijal veľvyslanca SR v SRN Ivana Korčoka, Jochena Daffingera, riaditeľa IB Jena, Helenu Hrnčiarovú, koordinátorku medzinárodných projektov v ZŠS služieb vo Zvolene a Alojza Henčeka, zástupcu riaditeľa SSS v Detve.

Na stretnutí primátor Jeny vysoko ocenil dlhoročnú spoluprácu a výmenu skúseností oboch vzdelávacích inštitúcií. Ivan Korčok informoval, že vláda SR po vzájomných rokovaníach s nemeckou stranou poskytne 50 študentom stredných škôl zo Slovenska sociálne štipendium na jednoročné štúdium v SRN v období 2008-2011, pričom s primátorom Albrechtom Schröterom dohodli prijímajúce školy v Jene, ktoré študentov zo Slovenska prijímú.

Putovná kniha mladých

Stredoškolská komora banskobystričského Mestského mládežníckeho parlamentu už predstavila v školách „Putovnú knihu“ 16. januára 2008 bola na pôde Gymnázia Jozefa Gregora Tajovského. Mladí zozbierali poéziu a prózu svojich spolužiakov a vydali jeden výtlačok, ktorý predstavuje ich literárnu tvorbu. Knihu postupne predstavujú na školách v celom meste. Autori v nej nechali niekoľko prázdnych strán na pripomienky študentov. Očakávajú pritom, že čitatelia knihy označia práce, ktoré sa im páčili, prípadne tam pripíšu odkazy pre autorov.

Jednotlivé dielka sa v lete tohto roka predstavujú aj na festivale Yní piatok. Spomínané podujatie bolo totiž inšpiráciou pre tvorbu knihy. Mladí tam počas prvého ročníka v júni minulého roka rozvešali v rámci výtvarnej zóny poéziu mládeže a účastníci festivalu si ju so záujmom čítali. Následne prostredníctvom plagátov oslovili stredoškolákov a vytvorili mailovú schránku, kde študenti posielali svoju tvorbu. Podľa členov mládežníckeho parlamentu je totiž veľká škoda „písať len pre seba a nepredstaviť tvorbu aj ostatným. Zároveň je to aj možnosť ukázať ľuďom v meste, že je tu veľa šikovných mladých.“

Preto kniha poputuje aj do klubov dôchodcov, aby staršej generácii prostredníctvom nej povedali, ako mladí ľudia vnímajú súčasný svet a budúcnosť. Dokázať im chcú aj to, že nie sú iní, ako boli oni pred desiatkami rokov. Majú svoj svet, svoje starosti i radosti, a formou literárnej tvorby vyjadrujú svoje vnútorné prežívanie a celkový náhľad na svet.

UNIVERZITA MATEJA BELA

V zmysle ustanovení Zákona č. 131/2002 Z.z. Akademický senát UMB v Banskej Bystrici (ďalej AS UMB) predložil správu o svojej činnosti za rok 2008.

Činnosť AS UMB sa v roku 2008 orientovala na plnenie úloh vyplývajúcich z príslušných legislatívnych dokumentov (Zákon o VŠ), koncepčných dokumentov UMB (Rámcový plán stabilizácie, Dlhodobý zámer rozvoja UMB) ako aj úloh, ktoré AS UMB plní vo vzťahu k jednotlivými organizačným zložkám univerzity.

V roku 2008 sa uskutočnilo 5 riadnych zasadnutí AS UMB (február, apríl, jún, september a december). Na svojich zasadnutiach AS UMB riešil otázky, ktoré je z obsahového hľadiska možné zhrnúť do nasledovných:

Činnosť vyplývajúca zo Zákona o VŠ

V tejto oblasti sa členovia AS UMB zaoberali najmä prerokovaním zásadných dokumentov UMB a jej organizačných súčastí.

Na rokovaní AS UMB boli v sledovanom období predložené, prerokované a schválené:

Študijný poriadok (február 2008)

Pracovný poriadok UMB (február 2008)

Výročná správa UMB za rok 2008 (apríl 2008)

Organizačný poriadok UMB (jún 2008)

Smernica o školnom na UMB (december 2008)

V nadväznosti na uvedené dokumenty boli na rokovanie AS UMB predložené príslušné dokumenty fakúlt a ostatných organizačných súčastí UMB. AS UMB ich prerokoval za prítomnosti štatutárnych predstaviteľov príslušných zložiek. Postupne boli takto prediskutované a s pripomienkami schválené:

Štatút EF UMB (jún 2008)

Štatút PF UMB (jún 2008)

Štatút FHV UMB (jún 2008)

Štatút FPV UMB (september 2008)

Štatút FPV MV UMB (september 2008)

Štatút PrF UMB (september 2008)

Štatút a Organizačný poriadok Univerzitnej knižnice UMB (september 2008)

Koncepcia rozvoja Centra pre celoživotné vzdelávanie UMB (december 2008)

Správa o činnosti Správy účelových zariadení UMB (december 2008)

Na svojom júnovom zasadnutí AS UMB s pripomienkami schválil aj študijné poriadky všetkých fakúlt UMB.

Pri schvaľovaní vyššie uvedených dokumentov členovia AS UMB kládli dôraz na plnenie úloh vyplývajúcich pre jednotlivé súčasti UMB z jej strategických materiálov, najmä Rámcového plánu stabilizácie a Dlhodobého zámeru UMB na roky 2008-2013 (schválený v apríli 2008), ako aj úloh spojených s procesom komplexnej akreditácie (koncentrácia vedecko-pedagogického potenciálu, odstraňovanie neefektívnej vnútro

univerzitetnej konkurencie, ekonomická efektívnosť jednotlivých pracovísk, vytváranie optimálnych podmienok pre študentov UMB a pod.).

Ekonomická a hospodárska oblasť

V tejto oblasti, už tradične, dominovali otázky súvisiace s rozpočtom UMB. Tento bol prerokovaný a schválený na aprílovom zasadnutí UMB. Predchádzala mu Výročná správa o hospodárení UMB za rok 2007. Členovia AS UMB vysoko pozitívne hodnotili hospodársky výsledok UMB za rok 2007 a vyjadrili poďakovanie všetkým, ktorí sa na dosiahnutí ekonomických výsledkov podieľali. Samotný AS sa ekonomickou situáciou na UMB zaoberal priebežne, v zmysle úloh Rámcového plánu stabilizácie.

V diskusii o Návrhu rozdelenia dotácie štátneho rozpočtu pre UMB na rok 2008 zazneli viaceré pripomienky orientované na jeho „čiasťočne sociálny“ charakter. Tento prístup bol napokon akceptovaný, ale väčšina členov AS UMB vyjadrila názor, že v budúcnosti je nevyhnutné postupne prejsť od sociálneho k výkonovému modelu delenia rozpočtu, čo však vyžaduje vypracovanie relevantných nástrojov na meranie výkonov jednotlivých súčastí UMB v pedagogickej činnosti a vo vedecko-výskumnej a umeleckej oblasti.

Ďalšou, pomerne rozsiahlou a frekventovanou, agendou AS UMB v ekonomicko-hospodárskej oblasti boli otázky s využívaním majetku a priestorov UMB. V tomto smere sa AS UMB jednoznačne sústredil na zvýšenie ekonomického prínosu, ktorý pre UMB plynie najmä z prenájmu jej priestorov a zariadení, pri zohľadňovaní predmetu činnosti jednotlivých prenajímateľov. Táto filozofia bola uplatnená pri schvaľovaní nových, resp. prolongovaných starších nájomných zmlúv, ktoré boli prerokované na zasadnutiach AS UMB vo februári, apríli, septembri a decembri 2008.

Za dôležitú súčasť hospodárenia UMB senát pokladá aj jej energetické hospodárenie, v ktorom sa prijaté opatrenia už aj pozitívne ekonomicky prejavili. Správa o ekonomickom hospodárstve bola v AS UMB prerokovaná v apríli 2008.

Rozvoj UMB

AS UMB v roku 2008 sledoval plnenie úloh súvisiacich so stabilizáciou a rozvojom UMB. Oblasť perspektívneho rozvoja UMB bola akcentovaná pri prerokovaní a schvaľovaní všetkých vyššie uvedených materiálov a dokumentov. V roku 2008 sa však špecificky spájala s prijatím Dlhodobého zámeru UMB na roky 2008-2013. Tento bol predmetom rokovania na aprílovom zasadnutí, kde bol schválený a na júnovom zasadnutí, kde sa AS UMB zaoberal materiálom Rozpracovanie Dlhodobého zámeru rozvoja UMB na obdobie rokov 2008-2013, v ktorom vedenie UMB pôvodný materiál dopracovalo o strategické zámery a ciele v jednotlivých oblastiach činnosti UMB – výchova a vzdelávanie, veda, umenie a výskum, medzinárodné vzťahy a vzťahy s verejnosťou, rozvoj, informatizácia a hospodárenie, riadenie a vnútorný život univerzity. Aj v súvislosti s plánovaním ďalšieho rozvoja UMB sa AS priebežne zaoberal otázkami súvisiacimi s prebiehajúcim procesom komplexnej akreditácie. Komplexnejšia informácia o plnení jednotlivých kritérií KZU

zaznela už na aprílovom zasadnutí AS a vedenie UMB ju aktualizovalo aj na ďalších zasadnutiach.

Vnútorne otázky AS UMB a spolupráca s ostatnými orgánmi

V priebehu roku 2008 došlo k niektorým čiastkovým zmenám v personálnom obsadení AS UMB. Tieto zmeny sa dotýkali FPVMV, nový člen AS UMB bol zvolený za zamestnaneckú aj študentskú časť FPVMV. Tieto zmeny nenarušili činnosť AS UMB. Na zasadnutiach AS UMB sa pravidelne zúčastňovali členovia vedenia UMB – rektorka, prorektori, kvestorka, prípadne vedúci príslušných oddelení a odborov rektorátu UMB, čím bola, v požadovanej miere, zabezpečená funkčná komunikácia a vzájomná informovanosť.

Predseda AS UMB sa ako člen kolégia rektorky pravidelne zúčastňoval jeho zasadnutí. To isté platí aj o zasadnutiach správnej rady UMB. Predseda AS, resp. jeho podpredseda sa zúčastňovali v roku 2008 na zasadnutiach Rady vysokých škôl a priebežne o týchto zasadnutiach informovali ostatných členov AS. Členovia AS UMB boli pozývaní aj na významné podujatia UMB (akademické obrady, návšteva prezidenta SR a pod.).

Otvorenou úlohou AS UMB ostáva novelizácia, resp. príprava nových vnútorných dokumentov AS. V tomto smere je potrebné nadviazať na práce v roku 2007.

O agendu a dokumentáciu AS UMB sa aj v roku 2008 vzorne starala jeho tajomníčka Mgr. Luptáková. Zápisnice z rokovaní AS UMB boli zverejňované na intranete univerzity.

Zloženie Akademického senátu UMB v roku 2008

predseda AS UMB

doc. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc. (Pedagogická fakulta)

podpredseda AS UMB

doc. Mgr. Jaromír Krško, PhD. (Fakulta humanitných vied)

Ostatní členovia AS UMB

zamestnanecká časť AS UMB

doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc. (Fakulta prírodných vied)

JUDr. Ivana Šošková, PhD. (Právnická fakulta)

RNDr. Miroslav Hužvár, PhD. (Ekonomická fakulta)

doc. PhDr. Mária Adamcová, PhD. (Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov) do 30.6.2008

PhDr. Adriana Mikulčíková, PhD. (Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov) od 2.7.2008

PhDr. Slávka Beracková (Rektorát)

Mgr. Ivan Chorvát, M.A., CSc. (Rektorát)

Bc. Miriam Hudobová (Rektorát)

študentská časť AS UMB

Bc. Tomáš Šufák (Právnická fakulta)

Andrej Baláž (Pedagogická fakulta)

Milan Slezák (Fakulta prírodných vied)

Peter Paľonder (Fakulta humanitných vied)

Zlatica Milová (Ekonomická fakulta)

Vlastislav Čabo (Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov) do 3.6.2008

Bc. Andrea Ferjenčíková (Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov) od 7.10.2008

Študentské súťaže

V priebehu roku 2008 sa v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK konali desiatky súťaží zručnosti a vedomostné súťaže, ako napríklad súťaž odborných zručností krajín V4 pod názvom Spoločne v Európskej únii – Dni porozumenia, ktorú zorganizovala Spojená škola v Rimavskej Sobote.

Takmer stovka študentov zo Slovenska, Českej republiky, Poľska a Maďarska sa zúčastnila množstva sprievodných aktivít – besied, koncertov, výletov a stáží. Program vyvrcholil súťažami jednotlivých zastúpených škôl v odboroch kuchár, čašník, kaderník, kozmetik, cukrár a obchodný pracovník. Medzi kaderničkami zvíťazila Dáša Šprochová zo SOU služieb Bardejov, medzi cukrármi žiaci z maďarského Ózdu, súťaž obchodných pracovníkov vyhrala Pavla Tomková z českého Kolína. V atraktívnej disciplíne denného a fantazijného líčenia kozmetičiek si palmu víťazstva odniesla Katarína Nemčoková zo ZSSŠ Zvolen. Ako uviedol riaditeľ SŠ Jaroslav Bagačka, u kuchárov a čašníkov dominovala domáca SŠ zásluhou kuchárov Štefana Výbocha a Pavla Fil'a a čašníkov Veroniky Bohunickej a Erika Gála.

Záštitu nad výnimočným podujatím prevzali predseda vlády SR Robert Fico a predseda BBSK Milan Murgaš, ktorý odovzdal ocenenie víťazom na slávnostnom vyhodnotení v Rimavskej Sobote.

Úspešní jednotlivci

Zo škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK sa rad študentov – jednotlivcov umiestnil v súťažiach na popredných miestach. Jedným z príkladov je víťazstvo Zuzany Kohútovej, študentky Gymnázia na Okružnej ulici vo Zvolene, v jubilejnom X. ročníku Olympiády ľudských práv, ktorá sa konala v Liptovskom Jáne. Od poroty získala vo finále 260 bodov z 275 možných. Trojdňovej súťaže sa zúčastnilo 62 finalistov z celého Slovenska.

Do najväčšieho súťažno-vzdelávacieho projektu na Slovensku v oblasti ľudských práv sa v roku 2008 zapojilo 3976 študentov z 272 gymnázií, stredných škôl a odborných učilíšť. Terajší ročník olympiády 2008 sa niesol v znamení kampane „Zastavme domáce násilie na ženách“. Olympiáda ľudských práv je najväčším a najprestížnejším súťažno-vzdelávacím projektom pre študentov všetkých stredných škôl na Slovensku. Každoročne priláka približne 4000 účastníkov z 940 stredných škôl. Súťaž vyhlásilo Ministerstvo školstva SR a konala sa pod záštitou podpredsedu vlády SR pre európske záležitosti, ľudské práva a menšiny Dušana Čaploviča.

Podujatie organizujú Občianske združenie OLYMP a organizácia Ministerstva školstva SR IUVENTA v spolupráci s Informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu.

Mesto v lete investovalo do škôl

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica je 27 materských škôl, 15 základných škôl a 1 centrum voľného času. V letnom období sa na mnohých z nich realizujú rekonštrukčné práce. Najrozsiahlšie úpravy sa týkajú ZŠ Magurská, kde žiakov v septembri privítali nové okná a strecha, na ZŠ Okružná to boli vymenené okná, žiaci zo ZŠ Slobodného slovenského vysielача sa presťahovali do vynovených priestorov na Skuteckého ulici. V blízkosti školy na Šoltésovej ulici sa zrekonštruovalo športové ihrisko. ZŠ Radvanská mala nové okná a budova ZŠ Ďumbierska sa dočkala dokončenia novej fasády. V Centre voľného času na Havranskom zabezpečili výmenu plynových kotlov v kotolni.

V Materskej škole na Hornej ulici sa realizovala plynofikácia a sanácia vlhúcich múrov v triedach. Projektovú dokumentáciu na plynofikáciu a rekonštrukciu pripravili pre MŠ Senická cesta a tiež pre MŠ Odbojárov pripravili rekonštrukciu budovy. V jedálňach viacerých materských škôl mali od septembra nové prístrojové vybavenie.

Mesto Banská Bystrica do spomínaných opráv, rekonštrukcií a nákupov investovalo cca 28 miliónov korún.

Analýza prevádzkovania školských zariadení na území mesta

Dokument „Analýza prevádzkovania školských zariadení na území mesta Banská Bystrica a ich činnosti, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica v zmysle zákona NR SR č. 416/2001 Z.z. na Mestskom úrade Banská Bystrica poukázal na tieto fakty: - počet zapísaných detí do MŠ v rámci jednotlivých častí mesta poukazuje na skutočnosť, že nie je dôvod prevádzku predškolských zariadení rušiť, prípadne zlučovať – počtom a veľkosťou sú tieto zariadenia plne využívané, - stabilizáciou počtu detí v MŠ vznikli voľné priestory – na prenájom sú v súčasnosti k dispozícii priestory MŠ Tatranská, Na Lúčkach 2 a skladový priestor MŠ Radvanská 28. Mesto pristúpilo na základe tejto analýzy k nasledujúcim racionalizačným opatreniam:

- efektívne využívať priestory a znižovať ich prevádzkové náklady,
- zosúladiť efektívne a racionálne využívanie finančných prostriedkov jednotlivých školských zariadení s požiadavkami rodičov a detí navštevujúcich školské zariadenia.

Zoznam zariadení MŠ v meste Banská Bystrica

Zariadenie	Ulica	Počet deti
1 Materská škola	9. mája 26	65
2 Materská škola	Buková 22	43
3 Materská škola	Cesta k nemocnici 37	60
4 Materská škola	Družby 3	148
5 Materská škola	Horná 22	55
6 Materská škola	Jakubská cesta 77	10
7 Materská škola	Karpatská 3	105
8 Materská škola	Kremnička 22	18
9 Materská škola	Lazovná 32	90
10 Materská škola	Magurská 14	102
11 Materská škola	Na lúčkach 2	80
12 Materská škola	Nová 2	125
13 Materská škola	Odbojárrov 9	40
14 Materská škola	Jilemnického 8	91
15 Materská škola	Radvanská 26	90
16 Materská škola	Radvanská 28	116
17 Materská škola	Senická cesta 82	30
18 Materská škola	Stará tehelňa 7	74
19 Materská škola	Strážovská 3	111
20 Materská škola	Sásovská cesta 21	75
21 Materská škola	Tatranská 63	81
22 Materská škola	Trieda SNP 20	25
23 Materská škola	Tulská 25	108
24 Materská škola	29. augusta 14	92
25 Materská škola	Šalgotarjárska 5	140
26 Materská škola	Hronská 18	27
27 Materská škola	Prof. Sáru 3	88

Základné školy

Medzi mestom a VÚC BB došlo k dohode o zámene budov na Námestí Š. Moysesova 14, kde sídli ZŠ SSV, a priestorov na Skuteckého ul.8 (bývalá Obchodná akadémia). Základná škola SSV bola presťahovaná do nových priestorov, v ktorých začala vyučovanie od 1.9.2008.

Základné vzdelanie v meste Banská Bystrica poskytuje 15 zariadení ZŠ a dve ZUŠ.

Základné školy

- 1 Základná škola Ďumbierska
- 2 Základná škola Gaštanová
- 3 Základná škola Golianova

- 4 Základná škola Hronská
- 5 Súkromná základná škola J. G. Tajovského
- 6 Základná škola Jána Bakossa
- 7 Základná škola Magurská
- 8 Základná škola Moskovská
- 9 Základná škola Okružná 2
- 10 Základná škola Pieninská 27
- 11 Základná škola Radvanská cesta 1
- 12 Základná škola Sitnianska 32
- 13 Základná škola Spojová 14
- 14 Základná škola Tatranská
- 15 Základná škola Trieda SNP

Základné umelecké školy

ZUŠ J. Cikker a Štefánikovo nábregie
Súkromná ZUŠ Okružná

Stredné školy

Stredoškolské vzdelanie v meste Banská Bystrica zabezpečujú tieto zariadenia školstva:

- 1 SOU pôšt a telekomunikácií J. G. Tajovského
- 2 SOU stavebné Kremnička
- 3 SOU poľnohospodársko.-potravinárske Pod Bánošom
- 5 Spojená stredná škola Školská
- 6 Združená stredná škola Školská
- 7 Gymnázium A. Sládkoviča J. A. Komenského
- 8 Gymnázium J. G. Tajovského J. G. Tajovského
- 9 Gymnázium M. Kováča Mládežnícka
- 10 Evanjelické gymnázium Skuteckého
- 11 Katolícke gymnázium Š.M. M. Hurbana
- 12 Športové gymnázium Trieda SNP
- Obchodná akadémia Dolná 54 -*
- 13 Obchodná akadémia Dominika Skuteckého
- 14 Stredná zdravotn. škola J. G. Tajovského
- 15 Obchodná akadémia J. G. Tajovského
- 16 SPŠ J. Murgaša M. Hurbana
- 17 SPŠ stavebná Skuteckého
- 18 Konzervatórium J.L. Bellu Skuteckého

Navrhované opatrenia na konkrétnych školách podľa koncepcie BBSK

Názov zariadenia	Opatrenie
Stredné odborné učilište pôšt a telekomunikácií	zrealizovať prestavbu DM, zrekonštruovať telocvičňu, nevyužitú ubytovaciu kapacitu DM poskytnúť iným študentom
Stredné odborné učilište stavebné	vytvoriť Vzdeláv. centrum v odbore stavebnom a polygrafie
Stredné odborné učilište poľnohospodárske – potravinárske – pozastavené v r. 2004	uvažovať o zlúčení školy so ZSŠ v Banskej Bystrici
Gymnázium Andreja Sládkoviča	rekonštrukcia a pravidelné kontroly objektu
Osemročné športové gymnázium	potreba prehodnotiť množstvo športových zameraní
Stredná zdravotnícka škola + vyššie odborné štúdium popri zamestnaní prechod do útlmu	náhrada vysokoškolskou formou štúdia na fakulte ošetrovateľstva SZU v B. Bystrici
Obchodná akadémia spojenie oboch OA v Banskej Bystrici (sídlo na Tajovského ul.),	modernizácia zariadenia odborných učební
Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša	rekonštrukcia strechy, modernizácia učební a laboratórií, vybavenie výpočtovou technikou
Stredná priemyselná škola stavebná technická	Združenej strednej školy stavebnej zo SPŠ a SOU stavebného
Konzervatórium Jána Levoslava Bellu	akútny nedostatok priestorov
Obchodná akadémia spojenie obchodných akadémií v Banskej Bystrici v školskom roku 2005/2006	zriadenie bilingválnej triedy OA
Združená stredná škola	umiestnenie školy v plnohodnotnej budove vyhovujúcej školským účelom

Špeciálne školy

Zo špeciálneho školstva sa v Banskej Bystrici nachádzajú tieto zariadenia:

Špeciálne školy MŠ a ZŠ

1 Materská škola pri NsP Nám. L. Svobodu 1

25

- 2 Základná škola pri NsP Nám. L. Svobodu 1 33
 3 Základná škola Š. Moyzesa (postih: mentálny) Nám. Štefana Moyzesa 23 6
 Špeciálna základná škola internátna (postih: mentálny) Ďumbierska 15 115
 4 Špeciálna zákl.škola internátna (postih: syndróm autizmu) Ďumbierska 15 4
 5 Základná škola (postih: mentálny) Magurská 16 12

Špeciálne stredné školy

- 1 Praktická škola internátna Ďumbierska
 2 Odborné učilište internátne, Moskovská

Doplnkové vzdelávacie zariadenia

Na území mesta Banská Bystrica zabezpečujú doplnkové vzdelávanie detí a mládeže nasledujúce zariadenia:

Doplnkové zariadenia školstva

Štátna jazyková škola Trieda SNP 54 1206

Centrum voľného času - Junior Komenského 12 ročne v pravidelnej záujmovej činnosti cca 1.800 detí príležitostne a cez prázdniny do 40.000 detí

Centrum voľného času

Havranské 9, Magurská 11 54 pravidelných záujmových útvarov, 500 detí v pravidelnej záujmovej činnosti v šk.r. 2005/6

Podujatia: predmetové olympiády, okresné športové súťaže, preventívne programy pre MŠ a ZŠ, žiacky parlament, klub pre mamičky na materskej dovolenke

Súkromné CVČ Skuteckého 4

420 detí v pravidelnej záujmovej činnosti v šk.r.

Krajská pedagogicko -psychologická

poradňa s oddelením výchovnej a psychologickéj prevencie Mládežnícka 34

Pedagogicko -psychologická poradňa

s centrom výchovnej a psychologickéj prevencie Štefánikovo nábregie 2

Špeciálnopedagogická poradňa Ďumbierska

Detské integračné centrum Jána Kollára

Stredisko služieb škole Uľanská cesta 66

Domovy mládeže

V Banskej Bystrici sa nachádza 10 domovov mládeže. Najväčším problémom je nedostatočné materiálo-technické vybavenie a rôzne využitie kapacít.

Domov mládeže Internátna

Domov mládeže pri Osemročnom športovom gymnáziu Trieda SNP 53
 Domov mládeže pri Konzervatóriu Jána Levoslava Bellu Severná 4
 Domov mládeže pri Katolíckom gymnáziu Štefana Moysesu M. Hurbana 9
 Domov mládeže pri Spojenej strednej škole Zvolenská cesta
 Domov mládeže pri SOU poľnohospodársko potravinárskom Pod Bánošom
 Domov mládeže pri SOU pôšt a telekomunikácií J. G. Tajovského
 Domov mládeže pri Strednom odbornom učilišti stavebnom Kremnička
 Domov mládeže pri strednej zdravotníckej škole Internátna

Celoživotné vzdelávanie

Celoživotné vzdelávanie realizuje v meste viacero verejných i súkromných inštitúcií. Na úrovni vysokého školstva je organizátorom celoživotného vzdelávania v Banskej Bystrici najmä Centrum UMB pre celoživotné vzdelávanie. Čo sa týka inštitúcií verejnej správy, aktivity celoživotného vzdelávania organizujú: Úrad priemyselného vlastníctva SR, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Školské výpočtové stredisko Banská Bystrica, Zo súkromných inštitúcií sú to napr.: Akadémia vzdelávania Banská Bystrica, Centrum vzdelávania neziskových organizácií CVNO, Čuha and partners, Gamo, a.s., PhDr. Jozef Čuha and partners, PTK Echo, Softip, a.s., Timan, s.r.o.

Materské školy a ich projekty

1.	MŠ 29. augusta	Krok za krokom, Škola podporujúca zdravie
2.	MŠ 9. mája	Zdravá škola, Nivea, Zmena
3.	MŠ Jakubská 77	
4.	MŠ Buková 22	Škola podporujúca zdravie
5.	Strážovská 3	Škola podporujúca zdravie, Krok za krokom
6.	Senická cesta 82	
7.	Nová 2	Krok za krokom
8.	Karpatská 3	
9.	Kremnička 22	Hipoterapia
10.	Cesta k nemocnici 3	Škola podporujúca zdravie, Prevencia cybného držania tela, Otvorená škola, AJ
11.	Magurská 14	Infovek, vedenie predplaveckej prípravy, Lego dacta
12.	Tatranská 63	Škola podporujúca zdravie, Krok za krokom
14.	Sásovská cesta 21	Metamorfózna didaktika, Grafomotorika
15.	MŠ Radvanská 28	Škola podporujúca zdravie
16.	MŠ Radvanská 26	Krok za krokom
17.	MŠ Odbojárov 9	Škola podporujúca zdravie, Krok za krokom, Uplatňovanie prvkov tvorivo-humanistickej výchova

18.	Na Lúčkach 2	Škola podporujúca zdravie, Krok za krokom,
19.	MŠ Družby 3	výučba AJ, hipoterapia
20.	Horná 22	Škola podporujúca zdravie, výučba AJ
21.	Hronská 18	Škola podporujúca zdravie, Enviromentálna výchova
22.	Jilemnického 8	Škola podporujúca zdravie,
23.	Lazovná 32 4	Krok za krokom, Orava, Škola podporujúca zdravie
24.	Na starej tehelni	Škola podporujúca zdravie, Krok za krokom
25.	MŠ Profesora Sáru 3	Škola podporujúca zdravie, Škola Zmena
26.	MŠ Šalgotarjanska 5	Pohybom k zdaviu, Škola podporujúca zdravie, Kzk, Počítačová gramotnosť detí a dospelých, Jazyková výuka, Prečítateľská gramotnosť
27.	Trieda SNP 77	Legó Dacta, Škola podporujúca zdravie, Krok za krokom
28.	MŠ Tulská 25	Škola podporujúca zdravie, Kamarátka Fit – lopta, Krok za krokom

Okrem realizovaných projektov sa deti z MŠ zapájali do podujatí konaných mestom Banská Bystrica – Palacinkovo, Beh Teryho Foxa, Olympiáda materských škôl, Školy na námestí, Dni mesta, súťaží - „Bystrický slávik“, výtvarná súťaž „Zelený svet“, „Moje mesto“, „Vesmír“ , recitačná súťaž „Predškoláčik“, prehliadky detských hier „Dupkajú nožičky dupkajú“, deti sa zúčastňujú lyžiarskych a plaveckých výcvikov, hipoterapie a iných pohybových aktivít podporujúcich prirodzenú pohybovú aktivitu detí zameranú na správne držanie tela, rozvíjajú jazykové zručnosti výučbou anglického jazyka prostredníctvom jazykovej agentúry EDESTA, podporujú aktivity v rámci prevencie a starostlivosti o chrup prostredníctvom rozprávok, riekaniiek a básní a pracovných listov pod názvom „Zdravý úsmev“.

15. výročie Metodického centra UMB

Dňa 1. januára 2008 uplynulo 15 rokov od konštituovania Metodického centra Univerzity Mateja Bela pre Slovákov žijúcich v zahraničí v Banskej Bystrici

Banská Bystrica v letných obrazoch

Hodinovú vežu, Pamätník Slovenského národného povstania, Barbakan a množstvo iných architektonických a prírodných skvostov mesta pod Urpínom rôznymi technikami stvárnil miestni výtvarníci. Dvadsaťtri diel od dvanástich amatérskych umelcov výtvarnej súťaže mohli obyvatelia i návštevníci Banskej Bystrice nielen obdivovať počas Dní mesta, ale hlasovaním rozhodnúť aj o víťazovi súťaže. Tým sa s 203 hlasmi stal Peter Surovec z Banskej Bystrice. Jeho odmenou je okrem prezentácie diela aj 15 tisíc Sk, ktoré venoval banksobystrický magistrát. Na druhom mieste skončila výtvarná práca Terézie Svetlíkovej, ktorá získala 90 hlasov.

Toto výtvarné dielo si vyslúžilo finančnú odmenu v sume 10 tisíc Sk. Tretie miesto a 5 tisíc Sk patrí Anne Hudecovej z Bečova, ktorá získala 68 hlasov . Všetci traja nádejní umelci výtvarne stvárnil historické budovy v centre Banskej Bystrice. Víťazom srdečne blahoželali aj v médiách mesta.

Z výročnej správy Konzervatória Jána Levoslava Bellu

uvádzame do kroniky :

Plnenie úloh v zmysle strategického plánu v priebehu školského roka 2007/2008

a. cieľ nedosiahnutý - žiadosť o pridelenie kapitálových finančných prostriedkov podaná zriaďovateľovi, BBSK dňa 31.5. 2006, potom opakovane v júni 2007 a v januári 2008 je stále bez konkrétnej odozvy;

b. cieľ nedosiahnutý, úloha ostáva do ďalšieho šk.r. - v 1. etape nebol projekt úspešný, keďže bol predložený len projekt pre stavebné povolenie a nie realizačný projekt – tento sa už na základe výberového konania vypracováva, ak sa radikálne nezmenia výzvy (podmienky) pre 2. etapu, bude projekt pripravený na podanie v decembri 2008;

c. cieľ dosiahnutý - marimba zakúpená z prostriedkov zriaďovateľa v júni 2008;

d. cieľ splnený čiastočne – opravou hradenou z bežných prevádzkových prostriedkov sa získal pre potreby odbornej prípravy kvalitný kontrabas, svojpomocne si opravil učiteľ bicích nástrojov vibrafón, no ďalšie opravy vyžadujú vysoké náklady – na tento účel boli žiadané prostriedky od zriaďovateľa v júni 2007 a v januári 2008 – zatiaľ bez konkrétnej odozvy;

e. cieľ dosiahnutý - v priebehu šk. roka sa uskutočnili výmenné koncerty žiakov odborného zamerania hra na bicích nástrojoch s Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola v Debrecéne, podarilo sa zabezpečiť pôsobenie špičkového pedagóga tejto školy (Szabó Istvan-bicie nástroje) na KJLB,

- spolupráca s Contemporary dance school KUNSTHUMANIORA Dans – LIER pokračuje, v októbri 2008 r. sa učители a žiaci z tejto školy zúčastnia ako hostia KJLB Festivalu 4 dni tanca, čomu bude predchádzať zájazd žiakov tanečného odboru KJLB do Belgicka,

- v rámci projektu „Zborový spev bez hraníc“ (súčasť pripravovaného projektu „Kultúra naprieč Európou“) vypracovaného riaditeľom školy, bola nadviazaná perspektívna recipročná spolupráca so speváckym zborom Komoráček (Komora Czech) z Janáčkovho konzervatória, s ktorým Miešaný spevácky zbor KJLB uskutočnil spoločný koncert v Ostrave a bol hosťiteľom tohto zboru na Festivale V.Figuša-Bystrého v apríli 2008.

9 Silné a slabé stránky pôsobenia školy

9.1 Čo je na škole pozitívne (silné stránky)

- dobré meno školy (pozitívny obraz o škole);

- optimálne podmienky pre akceptovanie školy v kontexte EÚ;

- základný produkt vzdelávania (hudba, spev, tanec) nepozná jazykovú bariéru;

- pevná koncepcia vzdelávania založená na 80 ročnej tradícii metód vzdelávania;
- rýchla spätná väzba medzi pedagogickým pôsobením učiteľa a výsledkami žiaka;
- dominantný vplyv osobnosti učiteľa na formovanie žiaka;
- permanentná možnosť hodnotnej prezentácie výsledkov vzdelávania na verejnosti;
- možnosť cieľavedomej profesijnej orientácie žiakov hneď po absolvovaní ZŠ;
- prakticky nulová nezamestnanosť absolventov;
- rôznorodosť odbornej špecializácie učiteľov = minimálna miera konfliktnosti vzťahov;
- prirodzene konkurenčné prostredie;
- nízka kriminalita medzi žiakmi školy;
- nezanedbateľný vplyv školy na kultúrny rozvoj regiónu;
- perspektívne možnosti získať silných strategických partnerov.

9.2 Čo spôsobuje ťažkosti (slabé stránky)

- rôznorodé spektrum intelektuálnej vyspelosti žiakov (prijímacie skúšky jednostranne zamerané na talent);
- v porovnaní s ostatnými SOŠ obmedzená úroveň získavaného všeobecného vzdelania žiakov;
- vyššie riziko nezdravej rivality medzi žiakmi, ale i učiteľmi;
- povyšovanie významu praktickej odbornej prípravy pred ostatnými formami vzdelávania;
- riziko stereotypu rokmi zaužívaných metodických postupov;
- problematické komunikačné kanály blokujúce optimálnu funkčnosť informačného systému školy;
- jazykové bariéry učiteľov a žiakov pri kontakte so zahraničnými partnermi;
- pri relatívne nízkom počte žiakov veľmi vysoké nároky na finančné zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu a prevádzky školy a tomu stále nezodpovedajúca výška finančného normatívu na žiaka;
- vysoké finančné náklady rodičov na zakúpenie vlastného hudobného nástroja pre žiaka;
- priestorové problémy, vysoká náročnosť prevádzky starých budov;
- nedostatok finančných prostriedkov zo strany zriaďovateľa na rekonštrukciu existujúcich, no ľadom ležiacich priestorov.

Predseda Novej Generácie v Banskej Bystrici

Angažovanosť študentov ECAV gymnázia v Banskej Bystrici preverovalo podujatie, o ktorom hovorí jeho organizátor: Patrik Volentier, predseda Novej Generácie v Banskej Bystrici. Kontinuitu práce na školách sa nám podarilo dodržať a 20.2. sme sa opäť stretli s ďalšími 29 študentami ECAV gymnázia v Banskej Bystrici. Po úvodnom predstavení nasledovala interaktívna časť, ktorá bola hlavným bodom nášho spoločného stretnutia. Študenti mali možnosť vyjadriť svoje názory a postoje.

Hodina biológie - Exkurzia vo firme Alfa Bio

RNDr. Soňa Kusá, profesorka biológie publikovala na webových stránkach Gymnázia J.G.Tajovského netradičnú formu vzdelávania ku zdravej výžive a biologickým hodnotám potravín. Išlo o exkurziu v banskobystrickej firme Alfa bio, ktorá produkuje zdravé potraviny a výrobky zo sóje. So súhlasom autorky uvádzame do kroniky :

„Každý človek by sa mal zamyslieť nad svojou stravou, teda koľko, kedy a čo konzumuje a v akých kombináciách. Najmä v dnešnom pretechnizovanom a pohodlnom svete je to veľmi dôležité, veď z troch základných vplyvov na zdravie a dĺžku života človeka, ak odhliadneme drogy a špeciálne prípady (napríklad vrodené alebo zdedené choroby), ktorými sú voda, vzduch a potrava, má práve potrava na naše zdravie najväčší vplyv, odborníci zvyknú uvádzať, že až 74%. Naše jedlo nás nielen živí, sýti, chráni pred nemocami, ale, pokiaľ má správnu skladbu, aj lieči. Takýmito myšlienkami sme sa so študentami Gymnázia Jozefa Gregora Tajovského v meste zaoberali na hodinách biológie v druhých a tretích ročníkoch. Keďže pre život je teória len základom, na ktorom sa síce dá stavať, ale o živote rozhoduje najmä prax, rozhodli sme sa so študentami využiť aj možnosť navštíviť spoločnosť v Banskej Bystrici, ktorá je z hľadiska správnej výživy ďalej, než väčšina iných, vyrába totiž ekologické a zdravé potraviny.

Firma sa zaoberá spracúvaním geneticky nemodifikovanej a čiastočne ekologicky pestovanej sóje a výrobkov z nej, ktoré, ako sme sa aj osobne všetci presvedčili, sú aj veľmi rozmanité a chutné. Spoločnosť sme navštívili so študentami 2. E triedy. Ujal sa nás sám majiteľ firmy Ing. Ján Lunter so svojimi manažérmi. Mali sme možnosť prehliaďnúť si celú výrobu postupne prevádzku po prevádzke. K jednotlivým procesom sme dostali podrobný, fundovaný výklad a zoznámili sme sa aj s pracovnými podmienkami zamestnancov a aj so všetkými výrobkami. Žiaľ, z technických dôvodov počas našej návštevy nebola možná ochutnávka produktov, preto sme sa hneď na mieste dohodli, že naše gymnázium navštívi jeden z popredných odborníkov spoločnosti a ochutnávka spojená s prednáškou o racionálnej výžive prebehne na pôde školy.

Na dohodnutej prednáške a ochutnávke sa zúčastnili študenti z 3. a 3. D triedy. Prednáška bola mimoriadne obsažná, fundovaná, príslušný pracovník z Alfa Bio si dal naozaj veľmi záležať. Dostali sme aj informácie, ako sa môžeme zbaviť našich starých a chybných stravovacích návykov a zmeniť doterajší životný štýl. Napríklad hovoril aj o škodlivosti fajčenia, pitia alkoholických nápojov a aj o problémoch, ktoré spôsobuje nadmerná konzumácia živočíšnych potravín. Nevynechal ani vplyv životného prostredia na ľudský organizmus, spomenul aj vzájomnú súvislosť medzi zdravím človeka a stavom prírodného prostredia. Podotkol, že v súčasnosti človek prírodu veľmi preťažuje a neváži si ju.

Program bol časovo náročný, len len že sme stihli ochutnávku. Na jej príprave sa s veľkou radosťou a zánietením podieľali niektoré dievčatá z oboch tried. Využili svoju fantáziu a skúsenosti, ktoré už stihli pochytiť pri domácich prácach od svojich mám a otcov a naservírovali nám všetkým oku aj duši lahodiace pochúťky.“

Gymnázium J.G.Tajovského v marci 2008 zrealizovalo obnovu chemického laboratória pod vedením Ing. Beáty Štubňovej zástupkyne riaditeľky školy pre oblasť ekonomickú a technickú v spolupráci s dodávateľskou firmou a sponzormi. Financovanie bolo zabezpečené zo zdrojov:

- OZ Rady rodičov Gymnázia,
- Klubu Gymnázia Gymnázia Jozefa Gregora Tajovského
- sponzorov
- rozpočtu školy

Vyhodnotenie Celoštátneho kola Matematickej olympiády kategórie a

Dňa 16. apríla 2008 bol slávnostným pre 38 talentovaných stredoškôľakov, ktorým učaroval svet matematiky. Príležitosťou na stretnutie bolo slávnostné vyhlásenie výsledkov 57. ročníka Celoštátneho kola Matematickej olympiády, ktorú každoročne vyhlasuje MŠaV SR. Olympiáda u nadaných žiakov podporuje záujem o matematiku, prispieva k vyhľadávaniu talentov a umožňuje pedagógom spätne využívať poznatky získané v MO na skvalitnenie výchovno – vzdelávacieho procesu. Úspešným riešiteľom olympiády najmä z gymnázií sa prihovoril primátor mesta Ivan Saktor a predseda Slovenskej komisie MO Vojtech Bálint. Spolu s Evou Oravcovou, predsedníčkou Krajskej komisie MO v Banskej Bystrici odovzdali všetkým účastníkom celoštátneho kola diplomy a vecné ceny.

V súťaži titul víťaza získalo sedem účastníkov:

1. Vladislav Ujházi, Gymnázium P. J. Šafárika, Rožňava
2. Martin Melicherčík, Gymnázium Párovská, Nitra
3. Ladislav Bačo, Gymnázium Poštová, Košice
4. Michal Spišiak, Gymnázium Grösslingova, Bratislava
5. Tomáš Kocák, Gymnázium Poštová, Košice
6. Miroslav Baláž, Gymnázium arm. gen. L. Svobodu, Humenné
7. Jakub Kőry, Gymnázium Jána Adama Rajmana, Prešov

Farby Banskej Bystrice hájil Tomáš Szaniszlo z Gymnázia Jozefa Gregora Tajovského, ktorý obsadil 11. miesto.

Spomedzi devätnástich najúspešnejších riešiteľov vzíde šesťčlenné družstvo, ktoré bude reprezentovať SR na Medzinárodnej MO v júli 2008 v Madride.

KRAJSKÉ KOLO BIOLOGICKEJ OLYMPIÁDY

V dňoch 2. a 3. apríla 2008 sa v priestoroch gymnázia Gymnázia Jozefa Gregora Tajovského uskutočnil 42. ročník krajského kola biologickej olympiády

(BiO) v kategórii a a B, v časti teoreticko-praktickej aj projektovej. Zúčastnili sa ho vybraní študenti z väčšiny gymnázií banskobystrického kraja, ktorých sprevádzali ich vyučujúci biológie.

Súťaž prebehla podľa štandardného, vopred starostlivo pripraveného programu. Obe kategórie boli veľmi náročné, členovia krajskej komisie BiO, ktorí obe časti oboch kategórií hodnotia, boli veľmi prísni, takže všetkým, ktorí sa tejto vedomostnej súťaže zúčastnili, patrí vďaka a uznanie. Študenti gymnázia, ktorí sa na krajskom kole BiO zúčastnili, boli aj tohto roku veľmi úspešní. V kategórii a v teoreticko-praktickej časti sa na prvom mieste umiestila Katarína Juríková zo 4. F triedy, strieborná medailistka z minulého ročníka medzinárodnej BiO v Kanade, naše hlavné eso v súťaži. V projektovej časti kategórie a získal druhé miesto Peter Rakyta z 3. C triedy za špeciálny projekt z genetiky.

V kategórii B v teoreticko-praktickej časti sa na prvom mieste umiestila Zuzana Jagošová z 2. D triedy a druhé miesto získala Zuzana Slaná z 1. D triedy. V projektovej časti kategórie B nemala tohto roku naša škola žiadneho zástupcu. Poďakovanie patrí aj dvom študentom z 2. D triedy, ktorí tiež prispeli k zdarnému priebehu celého krajského kola BiO, menovite Andrejovi Makovickému, ktorý čiastočne zabezpečoval technickú stránku súťaže, a Martine Javorskej, ktorá urobila zo súťaže veľmi podrobnú a vydarenú fotografickú reportáž.

Veda a technika

Vedecký život mesta Banská Bystrica reprezentuje viacero výskumných ústavov a ďalších inštitúcií: - Úrad priemyselného vlastníctva SR, Výskumný ústav spojov, Výskumný ústav trávnatých porastov a horského poľnohospodárstva, Historický, Geologický a Matematický ústav Slovenskej akadémie vied, Klinické pracoviská Rooseveltovej nemocnice, Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela,

Katedra techniky a technológií FPV UMB, ďalšie fakulty UMB, Hydrometeorologický ústav, múzejné pracoviská, Štátna vedecká knižnica, atď. Technický pokrok bol aj v roku 2008 značný. Nové IT technológie, nová spojovacia technika, optické siete, satelitné prijímače, computerizácia na všetkých pracoviskách, v domácnostiach, nové mobilné prístroje a noví operátori to všetko sa stalo dennou súčasťou života.

Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela

Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela je univerzitné interdisciplinárne vedeckovýskumné pracovisko. Bolo zriadené pre účely základného a aplikovaného výskumu v oblasti prírodných, spoločenských a humanitných vied. Toto rektorátne pracovisko rozvíja svoju činnosť od 1. mája 2005.

Poslaním Ústavu vedy a výskumu UMB je:

- vedeckovýskumnou prácou saturovať potreby vedy a výskumu na UMB ako integrálnej súčasti európskej a svetovej vedeckovýskumnej základne,
- zabezpečiť kvalitnú a kompaktnú vedeckovýskumnú základňu na UMB a kreovať jej kvalitný personálny potenciál,
- zaistiť vedeckovýskumnú produkciu, zameranú na rozvíjanie poznania s dôrazom na akreditované študijné programy UMB,
- zabezpečiť medzinárodnú kvalitu vedeckovýskumných publikačných, grantových a mobilityných výstupov,
- vytvárať centrá excelentnosti, participovať na činnosti národných a medzinárodných centier a sietí excelentnosti,
- uzatvárať dohody o spolupráci, spoločnom výskume a akciách s orgánmi štátnej správy Slovenskej republiky a ďalšími inštitúciami a partnermi doma i v zahraničí.

ÚVV tvoria tri inštitúty:

1. Inštitút sociálnych a humanitných štúdií
2. Inštitút výskumu krajiny a regiónov
3. Inštitút matematiky a informatiky – spoločné pracovisko MÚ SAV a UMB

Úrad priemyselného vlastníctva

Firmy a vynálezcovia podali na Slovensku v roku 2008 spolu 346 prihlášok patentov, čo je medziročne 22-percentný nárast. Zvýšený záujem bol aj o prihlasovanie ochranných známk a priemyselných dizajnov. Mierny pokles zaznamenali pracovníci Úradu priemyselného vlastníctva (ÚPV) v Banskej Bystrici iba v počte prihlásených priemyselných úžitkových vzorov.

Informačný systém Úradu BBSK v roku 2008

Oddelenie informatiky zodpovedá za informačný systém v Úrade BBSK a v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK. Informačný systém sa skladá z ekonomického systému pre účtovníctvo SPIN, ISPIN, personalistiku a mzdy HUMAN, HUMANet a spisovej služby FABASOFT. Rozvoj jednotlivých subsystémov bol v roku 2008 nasmerovaný na zvládnutie procesov súvisiacich so zavedením eura na území SR. Realizovala sa implementácia medzinárodných účtovných štandardov, ako aj nových štandardov v personalistike a registratúre. Počas celého roka prebiehal intenzívny školiaci proces užívateľov informačného systému. Významnú úlohu v celom projekte plnili pracovníci Call centra, ktorí svojimi radami pomáhali užívateľom pri zvládnutí nových postupov. Zároveň bolo nevyhnutné zmodernizovať infraštruktúru a topológiu siete VUCNET, čo zvýšilo stabilitu, bezpečnosť a rýchlosť hlavne v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK s väčším počtom zamestnancov. Pri problémoch s dátovým pripojením niektorých organizácií pripojených do siete VUCNET linkami ISDN realizovali pracovníci oddelenia informatiky vzdialené prístupy na platforme technológie Citrix za účelom zvýšenia efektívnosti spracovania údajov. Realizované úlohy boli v súlade s Koncepciou rozvoja komplexného informačného systému BBSK na roky 2008 – 2009 schválenou uznesením Zastupiteľstva BBSK č. 359/2008 zo 14. februára 2008.

„Brána vedy otvorená”

...je projekt LPP-0028-06, ktorý na Gymnáziu J.G.Tajovského prebieha od októbra 2006. Jeho cieľom bolo aj v roku 2008 vybudovanie strategickej spolupráce vedeckej inštitúcie – Fakulty prírodných vied Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici a stredných škôl... Školskí koordinátori projektu: RNDr. Eva Oravcová a RNDr. Ján Oravec.

Geologický ústav SAV v Banskej Bystrici besedoval s malými pacientmi

Banskobystrickí pracovníci Geologického ústavu SAV besedovali v roku 2008 s malými pacientmi Základnej školy pri Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici a uskutočnia sa ďalšie zaujímavé akcie. Súčasťou Dní otvorených dverí v SAV budú aj exkurzie do laboratórií, demonštrácie pokusov, tvorivé dielne, návšteva observatórií

SAV a odborné semináre. Súčasťou dnešnej SAV k Týždňu vedy a techniky 2008 bola aj prezentácia Ústavu experimentálnej farmakológie SAV

20. ročník predajnej výstavy minerálov, skamenelín a výrobkov z drahých kameňov.

V sobotu 22. 11. 2008 sa v obchodnom centre EUROPA v Banskej Bystrici uskutočnil jubilejný 20. ročník predajnej výstavy minerálov, skamenelín a výrobkov z drahých kameňov. Vystavovalo tu 27 vystavovateľov zo Slovenska, Českej republiky a Poľska. Toto podujatie navštívilo rekordných 12.000 návštevníkov. Vedecké vysvetlenia, mineralogické výskumy, poznatky o prírodných dejoch a úkazoch obohacovali podujatie.

Predajná výstava bola tak po organizačnej stránke, ale aj zo stránky prezentácie minerálov a výrobkov z drahých kameňov na veľmi vysokej úrovni, čo prispelo k celkovému prínosu tohto podujatia v tomto najväčšom obchodnom centre v Banskobystrickom kraji, v ktorom sa výstava konala po prvý krát.

Časopis vlády SR Verejná správa, ročník 2008 01/2008

uverejnil štúdiu docenta Ing. Jána Králika, CSc., z UMB v Banskej Bystrici, uvádzame do kroniky mesta :

„Dobrého hospodára zdobí predvídavosť“: Obecný rozpočet môžu destabilizovať rôzne politické a ekonomické faktory. Správne zostavený rozpočet je základom dobrého hospodárenia. Chybný rozpočet doslova priťahuje krízové politické a ekonomické faktory. Korene treba hľadať už pri jeho zrode. Ako sa vyhnúť chybám pri tvorbe rozpočtu a následne krízovým udalostiam v živote samosprávy, to vo svojom príspevku vysvetľuje Ing. Ján Králik, CSc., z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Kríza rozpočtu sa prejavuje v prvom rade finančným nenaplnením príjmov, následne aj vecným neplnením úloh. Často býva dôsledkom chybného rozhodovania štatutárnych orgánov samosprávy, ale aj nevhodným postupom manažmentu samosprávy. Napríklad manažment samosprávy a jeho byrokracia mohli pri zostavovaní rozpočtu alebo v práci s ním zanedbať širšie politické a ekonomické súvislosti, uprednostnili operatívnu činnosť a nesprávne interpretovali informácie, podcenili závažnosť situácie, nedostatočne konfrontovali svoje názory s názormi ďalších odborníkov.

Krízu rozpočtu môžu vyvolať vonkajšie faktory, napríklad zmena dotačného systému zo štátneho rozpočtu alebo zmena daňového systému. Aj keď sú tieto zmeny dôsledkom rozhodovania mimo samosprávy, účet za to zaplatí obec. Krízu rozpočtu môže vyvolať aj prílišná ambicióznosť zostaveného rozpočtu. Čím viac akcií a položiek, tým je riziko väčšie, lebo samospráva silne závisí od spolupráce s vonkajším, ekonomicky nestabilným prostredím, alebo s konkrétnymi podnikateľskými subjektmi. Napríklad dodávateľ služby pre samosprávu sa môže dostať do konkurzu,

bankový dozor vyhlási dozor nad financujúcou bankou samosprávy alebo štát zmení svoju hospodársku a politickú stratégiu v danom regióne. Tieto faktory môžu dlhodobo udržiavať rozpočet v kríze a samosprávu priviesť až k bankrotu, alebo nútenej správe. Môžeme to ukázať na príklade Banskej Bystrice.

V roku 1997 mesto zobralo značný úver od Slovenskej sporiteľne, ktorá si za sídlo podnikania vybrala Banskú Bystricu. Obidvaja zmluvní partneri predpokladali, že mesto splatí úver zo štátneho rozpočtu – zo zvýšeného podielu samosprávy na celkových daňových príjmoch štátu. Vtedy sa rozdeľovali aj podľa sídla právnickej osoby. Štát prišiel s programom privatizácie bánk, zmenilo sa sídlo banky a štát znížil aj prísun podielu z daní právnických osôb pre samosprávy. Nesprávna prognóza politiky štátu zo strany manažmentu mesta, ale aj jej partnera – banky, dostala mesto do rozpočtovej krízy. Banke narástli rizikové úvery. Preto žiadala od samosprávy ďalšie záruky, alebo splatenie úveru. Zmena manažmentu štátnej banky po parlamentných voľbách, zmeny v hospodárskej politike a verejnej správe znamenali pre mesto finančný kolaps.

Identifikácia hrozieb

Akákoľvek kríza v manažovaní samosprávy si vyžaduje dobrú úroveň verejnej komunikácie - public relations a komunikáciu s poslancami, obyvateľmi, odborníkmi aj zamestnancami samosprávy. Vo vzťahu k rozpočtu sú dôležité rozhodnutia, ktoré ochránia aktíva samosprávy, zachovajú jej majetok a stabilizujú mimorozpočtové zdroje tak, aby sa zachoval rozsah samosprávou poskytovaných služieb. Rovnako dôležité je vedieť identifikovať hrozby alebo udalosti, ktoré sa budú usilovať v čase krízy využiť vonkajšie právnické aj fyzické subjekty. Treba pozorne skúmať a identifikovať nielen lokálne, ale aj nadnárodné okolie. Záujem zo širšieho okolia trhu nemusí vôbec súvisieť s prvotnou príčinou krízy.

V rozpočtoch samospráv permanentne nastáva časový nesúlad výdavkov a príjmov, čo môže vyvolať neistotu alebo pochybnosti. Nedostatočná rezerva na účtoch alebo nevýhodné načasovanie príjmov a výdavkov pri vyrovnaných rozpočtoch môže pri nepredvídaných udalostiach prerásť z riešenia každodenných problémov do rozpočtovej krízy. Neprimerané reakcie môžu spôsobiť, že sa samospráva dostane až do celkovej vnútornej krízy.

Problémy môžu vyvolať aj prírodné udalosti, ako sú povodne, veterné smršte, snehové kalamity, zosuvy pôdy, lesné požiare, chrípkové a iné epidémie, ppremnosť hľadavcov alebo hmyzu, ale aj ekologické havárie, znečistenie zdrojov pitnej vody, porucha čistenia odpadov, havárie technologického a infraštrukturálneho zabezpečenia služieb samosprávy občanom, ako sú poruchy rozvodov všetkého druhu, výpadky elektriny, prekážky v hromadnej doprave, statické poruchy mostov, cestných telies, rozkopávky, krádeže, vlámania a vandalizmus. Tieto príčiny môžu vyvolať výdavky nad rámec rozpočtu, čo najmä v čase finančnej nedostatočnosti predstavuje vážnu hrozbu. Príčinou krízy a rizikom pre rozpočet môžu byť i morálne zlyhania predstaviteľov samosprávy.

Ďalšou príčinou môžu byť zákonne i nezákonne vykonštruované situácie, ktoré spôsobia zadlženosť samosprávy. Krízovo a rizikovo môžu na rozpočet samosprávy pôsobiť i nepredvídateľné spoločenské udalosti, napríklad neočakávané návštevy predstaviteľov politického a verejného života, alebo spoločenské udalosti a akcie, ako sú štátne návštevy, ale aj medzinárodné športové podujatia.

Improvizovať vedia iba majstri

Uvedené udalosti vyvolajú tlak na rozpočet, potrebu nových očakávaných aj absolútne neočakávaných výdavkov, ale aj ich pokrytie z nových príjmov. Nie je totiž zabezpečený kapitálový príjem, ale kapitálový výdavok sa musí realizovať proti všetkým pravidlám. Neposkytnutie alebo meškanie prisľúbenej štátnej dotácie do rozpočtu samosprávy vedie k jeho krízovému stavu, lebo obce nepracujú s rezervou na havárie, či prírodné pohromy a iné neočakávané udalosti. Výskyt tohto druhu krízy je charakteristický najmä pre samosprávy s fyzicky zastaraným majetkom alebo na začiatku volebného obdobia, keď poslanci a manažment majú rozdielne a nevyjasnené priority v pridelovaní zdrojov.

Manažment samosprávy je každý deň postavený pred nejaký problém a hlavolam. Servírujú ich poslanci, občania i právnické osoby z trhu. Manažment sa musí vedieť vynájsť, ako prežiť a neohroziť fungovanie samosprávy. Hrozbou je každá udalosť, ktorá môže nepriaznivo ovplyvniť obecné aktíva. Primárnym východiskom z každej krízy samosprávy je vyhnúť sa chybným rozhodnutiam pri záchranných a ozdravných opatreniach. Manažment musí cítiť podporu poslancov. Tá je potrebná pri rozhodovaní o použití príjmov a majetku mesta najmä vtedy, ak sa názory expertov na riešenie krízy rozchádzajú.

Riešenie rozpočtovej krízy je vždy spojené aj s určitými stratami, ktoré môže manažment minimalizovať, ale nemôže im zabrániť. Napríklad aj preto, že na rozdiel od podnikateľov, obchodníkov alebo bankárov nemôže postupovať diskkrétne, alebo dokonca utajene, lebo každé riešenie je na očiach verejnosti. Minimálne jedna zo zúčastnených strán je vtedy v postavení odporcu a môže zneužiť, respektíve využiť proces plnej informovanosti vo svoj prospech. Manažment samosprávy je pri riešení krízy vždy v konkurenčnej nevýhode a skôr mu hrozí strata dobrej povesti. Verejná dostupnosť informácií o polohe a výške účtov samosprávy obmedzuje finančnú operatívnosť. Potom už nastupujú aj iné straty, napríklad strata podnikateľskej príležitosti, strata príjmu, zvýšené výdavky na získanie nových zdrojov.

Manažment samosprávy by mal pri riešení krízy sledovať len verejné blaho, ale to je zatiaľ idealistická predstava. Prax ukazuje, že to je nielen otázka morálky, ale aj problém verejného práva.

Riziká sa dajú riadiť

Manažment samosprávy je v procese riadenia rizík pri riešení rozpočtovej krízy vystavený väčšiemu tlaku na voľnom trhu ako obchodná spoločnosť. Veriteľ vytvára tlak na zabezpečenie svojich príjmov bez ohľadu na časové možnosti samosprávy, na zlyhania štátu pri prevodoch alebo daňovníkov pri platbách, na problémy pri výbere samosprávnych daní a napĺňaní príjmovej časti rozpočtu samosprávy.

K zlyhaniu prísunu prostriedkov do príjmovej časti rozpočtu samospráv zo strany štátu dochádza z niekoľkých príčin. Najčastejšie je to nerovnomerný a nedostatočný výber daní zo strany štátu, čím sa priškrcuje redistribučný tok financií k samosprávam. Nasleduje nepravidelný prevod prostriedkov s rôznym časovým posunom cez rôzne výkonné štátne inštitúcie, napríklad cez regionálne daňové úrady a rezortné distribučné stupne štátnej správy. Rozhoduje i doba medzibankových prevodov peňazí medzi rôznymi finančnými inštitúciami. Ďalšou príčinou môže byť komplikovaný dotačný systém s administratívnymi bariérami, napríklad pri dotáciách na vykrytie výkonov na hromadnú dopravu vo verejnom záujme.

Zlyhávať môže i prísun platieb od občanov, a to aj z celkom prozaických príčin – kvôli insolventnosti, nízkemu príjmu v čase plnenia daňových povinností alebo nahromadenie platieb a úhrad v rozmedzí krátkeho času. Stáva sa i to, že občan ignoruje daňovú povinnosť, a tým prejavuje svoj odpor k spoločenskej a politickej situácii v štáte, niekedy i k samotnej samospráve. Problém môže spočívať i v komunikačnom zlyhaní pri doručení oznámenia o daňovej povinnosti, napríklad po nenahlásenej zmene adresy, v pracovnej zaneprázdnenosti ale i pri chorobe občana. Ťažkosti spôsobujú aj dlhé čakacie rady na úradoch, nepružné podmienky samosprávy na splnenie daňovej povinnosti, nemožnosť platby cez internet, prevodom z účtu, poštovou poukážkou, združené inkaso. Na vine môže byť aj právna nevedomosť občanov, ktorí nevnímajú ekonomické a politické zmeny, neprijímajú informácie a nemajú záujem o verejný život. Na pamäti treba mať i prípadnú právnu nespôsobilosť, nevládnosť alebo osamelosť, najmä starších ľudí, často aj s nevysporiadanými majetkovými vzťahmi.

Učiť sa od bankárov

V hospodárskej praxi je bežné a u bánk samozrejmosťou, že sa snažia vlastné riziká predvídať, pomenovať ich, včas identifikovať a riešiť. Vytvárajú si svoju stratégiu riadenia rizík a riešením rizík poverujú špecializované útvary. Tie majú za úlohu včas získať informácie na pomenovanie rizík, ktoré môžu nastať, aj keď zodpovednosť za strategické rozhodnutia (ako bude riziko odstránené) má vždy manažment. Operatívny výkon činností, ktoré predchádzajú riziku alebo ho znižujú, pripadá špecializovanému útvaru, alebo špecializovanému právnomu subjektu.

V samospráve úlohu analytika, stratéga a operatívneho pracovníka plní obvykle štatutár samosprávy. Ten obvykle nemá primerané rozhodovacie právomoci na strategické a operatívne riadenie rizika, ani zdroje, aby mohol riziko efektívne eliminovať. Štatutári, ani poslanci samosprávy nie sú pripravovaní na riešenie rizík a o rizikách v samospráve sa v odbornej literatúre pre samosprávy hovorí veľmi málo. Prítom život volá aj po zmene legislatívy.

Občianske združenie VEDECKÁ HRAČKA - SCIENTIFIC TOY

Vedecká hračka je dobrovoľné záujmové nepolitické občianske združenie, ktorého cieľom je rozvíjať voľnočasové záujmové technické a výtvarné aktivity, najmä

detí a mládeže, ktoré smerujú k navrhovaniu, vývoju, výrobe a propagácii vedeckých hračiek a hier s dôrazom na ich využitie vo vzdelávaní.

Organizácia je členom:

- o Medzinárodnej organizácie pre voľný čas detí a mládeže vo vede a technike (Mouvement International pour le Loisir Scientifique et Technique – MILSET),
- o Medzinárodnej rady pre detskú hru (International Council For Children's Play – ICCP),
- o Banskobystrického združenia neziskových organizácií. Do roku 2007 bola členom Medzinárodnej federácie vynálezcovských organizácií (International Federation of Inventors' Associations – IFIA). Aktivity v rozvoji vedecko-technickej tvorivosti detí a mládeže ocenili:
 - o Minister zahraničia Maďarskej republiky – Genius 1998;
 - o Mesto Banská Bystrica – ďakovný list primátora 2005;
 - o Slovenská humanitná rada (B. Puobišová – Dar roka 2005);
 - o Dobrovoľnícke centrum a mesto Banská Bystrica (E. Balážová, B. Puobišová – Srdce na dlani 2007).

STANOVY občianskeho združenia VEDECKÁ HRAČKA doplnené a zmenené stanovky z 30. septembra 2000

I. Základné ustanovenie

1. VEDECKÁ HRAČKA je dobrovoľné záujmové nepolitické neštátne občianske združenie pôsobiace v Slovenskej republike ustanovené podľa zákona o združovaní občanov č. 83/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
2. Sídlo občianskeho združenia VEDECKÁ HRAČKA (ďalej združenie): Švermova 26, 974 04 Banská Bystrica.
3. Združenie je samostatná právnická osoba.
4. Pre naplnenie svojho poslania a cieľov môže združenie mať zamestnancov a nadobúdať do vlastníctva majetok.
5. Združenie vzniklo 18. januára 1995 registráciou na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky.

II. Poslanie a ciele

1. Rozvíjať záujmové voľnočasové technické a výtvarné aktivity, predovšetkým detí a mládeže, ktoré smerujú k navrhovaniu, vývoju, priemyselnoprávnej ochrane, výrobe, rozširovaniu a propagácii vedy, techniky, najmä vo forme vedeckých hračiek a hier.
2. Cieľom združenia je:
 - vytvoriť vlastnú stálu interaktívnu výstavu Vedecká hračka,
 - prispieť k vybudovaniu centra hravého vedecko-technického poznávania na Slovensku,
 - navrhovať, skúšať, priemyselnoprávne chrániť a popularizovať hračky ako edukačné médiá (predovšetkým vedecké hračky a hry),
 - spracúvať a rozširovať informácie a znalosti o vedeckých hračkách a centrách vedy,

- motivovať vytvorenie trhu s netradičnými poznávacími hračkami, hrami a hlavolamami, tzv. vedeckými hračkami.

Vedecké hračky a hry približujú alebo využívajú nejakú prírodnú zákonitosť alebo jav a sú určené na poznávaciu hru pre deti, mládež, rodiny a iné kolektívy, prispievajú k súdržnosti rodiny a všeobecnej harmonizácii vzťahov.

3. Naplnenie poslania a cieľa združenia sa dosahuje:

- Usporadúvaním medzinárodných súťaží o pôvodné vedecké hračky, hry a hlavolamy.
- Účasťou a usporadúvaním vynálezcovských, vedecko-technických a hračkárskych prehliadok, výstav, súťaží a vzdelávacích podujatí.
- Vydávaním informačno-propagačných materiálov a publikácií.
- Poskytovaním informácií v rôznych formách (materiálnej na výstavách, papierovej, elektronickej ap.)
- Spoluprácou so slovenskými a zahraničnými subjektmi, ktoré sa zameriavajú na rozvoj vedecko-technickej tvorivosti a ochranu jej výsledkov alebo sú zamerané na hračku a hru, najmä so školami s neziskovými organizáciami a inštitúciami.
- Návštevami a spoluprácou s centrami vedy a múzeami hračiek.
- Poskytovaním poradenstva v oblasti hračiek, edukačných médií, tvorivosti a priemyselnoprávnej ochrany.

III. Členstvo a orgány

- Individuálnym členom VEDECKEJ HRAČKY sa môže stať každý občan Slovenskej republiky, ktorý má viac ako 6 rokov a so súhlasom predsedníctva aj cudzí štátny príslušník.
- Členstvo vzniká, keď predsedníctvo zaregistruje:
 - písomnú prihlášku alebo
 - ústnu osobnú žiadosť účastníka súťaže Vedecká hračka.
- Členstvo zaniká:
 - zaevidovaním písomného oznámenia člena,
 - neospravedlnenou neúčasťou na valnom zhromaždení,
 - úmrtím,
 - vylúčením alebo vyškrtnutím na základe rozhodnutia predsedníctva v prípade vážneho porušenia stanov alebo protiprávneho konania. Členstvo podľa bodu 2b) zaniká po roku, ak účastník súťaže nepodá písomnú správu.
- Orgánmi združenia sú:
 - valné zhromaždenie,
 - predsedníctvo a
 - dozorná rada.

Súťaž Vedecká hračka (Scientific Toy) s medzinárodnou účasťou.

Sedemnást' ročníkov súťaže: 218 návrhov (z toho 112 zo zahraničia) od 148 autorov (z toho 40 do 18 rokov). 18. ročník medzinárodnej súťaže (do 31. 7. 2010) je súčasne aktivitou EUROPE-MILSET.

Tvorivé stretnutia a priemyselnoprávna ochrana.

Členovia vytvorili 30 pôvodných produktov, ktoré sú chránené alebo prihlásené na priemyselno-právnu ochranu. Na 8 vynálezcovských výstavách v zahraničí prezentovali 54 slovenských produktov – získali 15 cien a medailí. Aktívna účasť na 10 medzinárodných výstavách vzdelávania, tvorivosti a hračiek – spolu 7 ocenení.

Prehliadky technickej tvorivosti.

Prezentácie projektov a vedeckých hračiek na výstavách v SR a zahraničí, najmä na akciách MILSET od roku 1995 (ESI a ESE – svetové a európske prehliadky vedecko-technických projektov detí a mládeže). Ostatné prezentácie: Lukáš Počatko (*1995) z Michaloviec (víťaz napr. 3. a 4. súťaže o kreslený fyzikálny vtíp SCHOLA LUDUS, 14. Scientific Toy, Sakrálne stavby Slovenska, Nakresli výskumníka'08, Fotografia očami detí'08, Európa v škole'08, Čo je pre mňa parlament'08,...) na svetovej prehliadke XI. Expo-Sciences International ESI'07 (8. - 13. júl 2007, Durban, Juhoafrická republika); štyria žiaci a študenti na VI. ESE'08 (13. – 20. júl 2008, Budapešť); ôsmi žiaci a študenti prezentovali 7 projektov na ESI'09 (23. – 29. júl 2009, Tunis).

Vzdelávanie a poskytovanie informácií o hračkách a o priemyselno-právnej ochrane.

Prednášky na 14 medzinárodných seminároch a konferenciách – ostatné:

- o 16. IPA Conference „Play: Learning for Life“ (Berlín, 2005, IPA),
- o 6. mezinárodní konference „Rubikova kostka – multikulturalita“ (Praha, 2006),
- o 24. ICCP World Conference „Life is play“ (Brno, 2007),
- o „Pedagogika voľného času - teória a prax“ (Trnava, 2007),
- o 6. International Conference „The Quality of Education: Theoretical and Practical Dimensions“ (Vilnius, 2007),
- o Hry a hračky v 21. storočí (Modrý Kameň, 2008)*.

Semináre: „Úžasné a tak jednoduché“, „Vedecká hračka a pokusy v táborech“ (1999), „Hračka v škole“ (2003)* a „Hračka v edukácii“ s metodicko-pedagogickými centrami*. Vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou „Hračky v edukácii“ (Banská Bystrica, 2005)*. Spoluusporiadanie konferencie s medzinárodnou účasťou „Ludotéka – prostredie informálnej edukácie“ (2006)*. Vysokoškolská výskumná a stredoškolská odborná činnosť* – prieskumy a práce o hračkách a hrách v škole. Študentský podnikateľský projekt v medzinárodnej súťaži Eurowards – 2. miesto (Andrej Baláž, október 2003). Ministerstvo školstva Slovenskej republiky akreditovalo 23. júna 2008 podľa zákona č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní pre vzdelávaciu inštitúciu Vedecká hračka, občianske združenie, kurz „Hry a hračky ako prostriedky edukácie“.

* v spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Publikácie

- o 3 výstavné katalógy
- o 2 inštruktážne materiály,
- o 2 zborníky prednášok zo seminárov,
- o E. Balážová et al.: Hračky v škole (2004),
- o E. Balážová, B. Puobišová: Hry a hračky vo výrokoch a obrazoch (2008),

- o Vyše 50 príspevkov najmä v odborných periodikách,
- o Vydanie knihy profesora Stanislava Kučeru: Návraty k pravidlům hry (2008).

Predvážanie vedeckých hračiek a interaktívne výstavy.
Sústredovanie hračiek, spracúvanie manuálov, využitie hračiek v edukácii, motivácia tvorby, priemyselno-právnej ochrany, výroby ap.

61 show vedeckých hračiek na 36 miestach (školy, tábory, miestne akcie, detské nemocnice, zotavovne). Ostatné: Noc vedcov (september 2008, Techmania Plzeň), Reinštalovanie 18 zostáv interaktívnych výstav. Od decembra 1998 do 30. júna 2009 sa na Slovensku pohrlo vyše 290 000, najmä mladých, návštevníkov na 206 výstavách v 126 mestách a obciach v 162 inštitúciách (múzeá, galérie, školy, centrá voľného času, knižnice, miestne úrady, domy kultúry, osvetové strediská ap.). V apríli 2004 bola prvá zahraničná výstava „Vedecká hračka putuje Európou“ v Békešskej Čabe (Maďarsko). Výstava „Kaleidoskop – vedecká hračka“ v českej mutácii začala svoje putovanie po Českej republike v centre vedecko-technického poznávania TECHMANIA v Plzni v septembri 2008. Participovanie na iných výstavách – ostatné Bibliobraz v Kaliningrade (september 2009). Personalizovaná poštová známka podľa návrhu PaedDr. Kataríny Lucinkiewiczovej, PhD. k 10. výročiu združenia mala krst na otvorení jubilejnej výstavy „X. Vedecká hračka“. Interaktívna výstava „Kaleidoskop – vedecká hračka“ venovaná najmä optike je určená predškólakom, žiakom 1. stupňa a rodinám. Výstava „Špirála – vedecká hračka“, na ktorej sa podieľa aj Slovenská pošta, a. s., Poštové múzeum je najmä pre starších žiakov. Na ostatnej interaktívnej výstave „Hodnoty – vedecká hračka“ si popri hre návštevníci overia svoj odhad niektorých fyzikálnych veličín (hmotnosť, čas, dĺžka, koncentrácia, ...) a popri tom si uvedomia mnohé všeludské osobné hodnoty (život, sloboda, láska a priateľstvo, rodina, práca, viera, múdrosť, umenie, príroda, vzdelanie, ...), ktoré sú spredmetnené v citátoch a reprodukciách umeleckých diel. Po školách v SR putuje výstava „Vedecká hračka v škole“.

SAV - v Týždni vedy a techniky otvorilo svoje brány pre verejnosť 40 ústavov

Týždeň vedy a techniky na Slovensku 2008 v dňoch 24.-28. novembra je pre Slovenskú akadémiu vied (SAV) príležitosťou predstaviť širokej verejnosti výsledky svojich výskumov a ich praktického využitia prostredníctvom Dní otvorených dverí na jej pracoviskách, ako aj výstav, prednášok a iných podujatí. "Na celom Slovensku otvorí svoje brány pre verejnosť až 40 ústavov a pracovísk SAV z celkového počtu 56 pracovísk. Na rôznych miestach SR odznie spolu asi 70 prednášok, uskutočnia sa štyri samostatné výstavy a ďalšie menšie výstavy priamo v ústavoch akadémie," informoval dnes na stretnutí s novinármi v Bratislave profesor Ivan Chodák, predseda Komisie Predsedníctva SAV pre propagáciu a médiá. Cieľom je vzbudiť väčší záujem verejnosti, najmä mládeže, o vedu a výskum, poukázať na význam vedy pre spoločnosť, prezentovať dosiahnuté výsledky v jednotlivých vedných odboroch. "Dôležitá časť spoločnosti, na ktorú sa chceme zamerať, sú študenti stredných

a vysokých škôl. Reagujeme tak na skutočnosť, že záujem o doktorandské štúdium sa znižuje a výrazne klesá aj počet študentov na vysokých školách technického zamerania," konštatoval Chodák. Dodal, že mnohé podujatia v ústavoch SAV sú preto venované špeciálne stredoškolským študentom a niektoré pracoviská pripravili vedomostné kvízy a iné programy aj pre mladších žiakov. Viaceré ústavy okrem Dní otvorených dverí pripravili prednášky pre študentov, napríklad košické pracovisko Matematického ústavu SAV, Ústav experimentálnej onkológie SAV v Bratislave, Botanický ústav SAV na bratislavskej Patrónke. Banskobystrickí pracovníci Geologického ústavu SAV budú besedovať s malými pacientmi Základnej školy pri Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici a uskutočnia sa ďalšie zaujímavé akcie.

Súčasťou Dní otvorených dverí v SAV budú aj exkurzie do laboratórií, demonštrácie pokusov, tvorivé dielne, návšteva observatórií SAV a odborné semináre. Súčasťou dnešnej úvodnej tlačovej besedy SAV k Týždňu vedy a techniky 2008 bola aj prezentácia Ústavu experimentálnej farmakológie SAV (ÚEFa SAV) v Bratislave, ktorý patrí medzi významné pracoviská základného farmakologického výskumu v rámci Európskej únie. Hlavným poslaním ústavu je štúdium mechanizmov účinku liečiv, čo je vlastne hľadanie konkrétneho miesta v organizme, kde môže liečivo pôsobiť. Spomínané mechanizmy sa skúmajú na zvieracích modeloch závažných ľudských ochorení a patologických stavov, akými sú napríklad cukrovka, reumatoidný zápal kĺbov, ochorenia spojené so zápalom, zmenami v krvnej zrážanlivosti, vo funkcii ciev a zažívacieho systému, ďalej v procesoch spojených s nedostatočným prekrvením mozgu a srdca a vnútromaternicovou rastovou retardáciou plodu. Na týchto modeloch sa zisťujú miesta, spôsob zásahu a účinky ako prírodných látok, tak aj látok navrhovaných a syntetizovaných v ústave.

Výstava Expo Sciences Europe

Po Prahe (ČR) 1996, Coimbre (Portugalsko) 1998, Charleroi (Belgicko) 2000, Bratislave 2002, Drážďanoch (Nemecko) 2004, Tarragone (Španielsko) 2006 sa Expo Sciences Europe ako iniciatíva Milsetu (voľný preklad: Expo Sciences Europe je výstava prác mladých vedátorov zo všetkých oblastí vied a techniky, prinášajúca jedinečnú možnosť mladým ľuďom stretnúť sa a za prispenia vedy napredovať a zdieľať svoje poznatky. Medzinárodné hnutie organizácií, ktoré sa venujú popularizácii vedy prostredníctvom voľno časových aktivít) konala v Budapešti v treťom júlovom týždni od 13.7. do 20.7. 2008 ako ESE 2008 Budapešť. Slovensko tento rok zastupovali tri organizácie, AMAVET (Asociácia pre mládež vedu a techniku), ŠIOV (Štátny inštitút odborného vzdelávania) a Vedecká hračka. Za AMAVET sa zúčastnili víťazi Festivalu vedy a techniky 2007 Michal Valíček a Daniel Hudzík zo Žiliny s projektom Active rectifiers in switchmode power supplies, a Michal Valíček z Považskej Bystrice s projektom Autonomous manipulator. ŠIOV predstavil dva projekty, Multiple Sclerosis a Microregion Belušké Vráta – project of

a new microregion. Vedecká hračka predstavila štyri projekty, Traditions of my grandparents autora Lukáša Počatka z Michaloviec, Toys in pictures of Slovak Painters žiačky Karin Kadlubiakovej z Trstenej, Informal education of adolescents autora Andreja Baláža z Banskej Bystrice a Floating globe žiaka Michala Petrušku z Banskej Bystrice. Delegácia AMAVETu Michal Valíček a Daniel Hudzík si v stánku MILSETu pozorne prezerela exponáty. Domáci organizátori sa zhostili svojej úlohy, od prvého dňa, s elánom. Menší počet účastníkov 261 so 101 projektmi, zo 17-stich štátov Európy (plus 3 mimoeurópske krajiny: Juhoafrická republika, Mexiko a Taiwan) radí tohtoročné ESE medzi tie menšie vo svojej histórii. Záštitu nad podujatím prevzalo medzinárodné hnutie Milset, respektíve Európska zložka tejto organizácie, Milset Európa. Program v Budapešti bol bohatý. Už tradične, doobedia boli venované vedeckému a kultúrnemu programu a poobedia samotnej prezentácii projektov. Výstava sa konala v parku Millenium a doprava bola zabezpečovaná výhradne MHD (najmä električky a metro). Doprava v Budapešti zažívala nápor, aj vzhľadom na jeden odstavený most a v tom čase konaný štrajk na maďarskej železnici. Z vedeckého programu boli najzaujímavejšie prehliadky Výskumného inštitútu nukleárnej fyziky, Inštitútu materiálovej a environmentálnej chémie, Inštitútu nanochémie, Farmaceutickej spoločnosti Richter Gedeon, Konkolyho observatória, či firmy Graphisoft.

Výskum na UMB :

Oblasť implementácie informačno-komunikačných technológií do vyučovania technických odborných predmetov a celoživotné vzdelávania učiteľov technických odborných predmetov

V tejto oblasti pôsobia doc. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc., Ing. Ján Pavlovkin, PhD., PaedDr. Ľubomír Žáčok, PhD., PaedDr. Ján Stebila, PhD., PaedDr. Ľudovít Polčic, PhD. Uvedení pracovníci sa v rámci svojich vedecko-výskumných projektov zameriavajú najmä na aplikácie informačných a komunikačných technológií do výučby odborných technických predmetov, na systém celoživotného vzdelávania v oblasti technických odborných predmetov v informačnej spoločnosti, na tvorbu multimediálnych didaktických programov pre výučbu technických a prírodovedných predmetov v základnej škole (doc. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc., Ing. Ján Pavlovkin, PhD., projekt KEGA č. 3/4112/06, riešený v rokoch 2006 –2008). Danú problematiku riešia doc. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc., PaedDr. Ľubomír Žáčok, PhD., PaedDr. Ľudovít Polčic, aj v inštitucionálnych projektoch GA FPV č. 1034-TT (Návrh a tvorba materiálneho didaktického prostriedku-multimediálneho výučbového CD, 2006), č. 1041-TT (Návrh a tvorba materiálneho didaktického prostriedku-multimediálneho výučbového CD II -rezanie, strihanie, sekanie, 2007), č. 1028-TT (Multimediálna podpora výučby technických odborných predmetov technickej výchovy, 2007), č. 1042-TT (Počítačová podpora vyučovania technickej výchovy na 2. stupni základnej školy, 2007).

Katedra techniky a technológií FPV UMB

Katedra techniky a technológií FPV UMB disponuje odbornými učebňami pre teoretické i praktické predmety. Teoretické učebne sú vybavené dataprojektormi, Na katedre sa nachádzajú učebne pre opracovanie kovových a nekovových materiálov, zvarovňa, lakovňa, odborná učebňa pre elektrotechniku a elektroniku, počítačová učebňa. Zaujímavci o technickú záujmovú a tvorivú činnosť môžu svoj talent a záujem rozvíjať na katedre v niektorom z modelárskych krúžkov (automodelár, letecký a lodný modelár). Prezentácia funkčnosti vytvorených modelov je možná v rámci rôznych podujatí a súťaží organizovaných v SR.

Knižnica je umiestnená v priestoroch katedry a je k dispozícii pre členov katedry a študentov. Umiestnený je tu knižný fond Katedry techniky a technológií. V súčasnosti katedra odoberá 10 titulov domácich a zahraničných časopisov (Sdělovací technika, a Rádio - PE, PC revue, Technológia vzdelávania, Čip, Enviromagazín, Automa, EE – elektro, Strojnícky časopis, AT&P Journal). Učitelia, doktorandi a študenti majú k dispozícii aj knižný a časopisecký fond Univerzitnej a Štátnej vedeckej knižnice.

Všetky praktické učebne sú vybavené pracovnými stolmi a elektrotechnické laboratórium laboratórnymi stolmi s rozvodmi elektriny. Na katedre sa nachádza špeciálna počítačová učebňa s dataprojektorom.

Praktické učebne sú špecializované na:

1. Učebňa pre ručné spracovanie kovových a nekovových materiálov,
2. Učebňa pre strojné spracovanie kovových a nekovových materiálov,
3. Učebňa pre ručné a strojné spracovanie dreva,
4. Lakovňa a zvarovňa,
5. Elektrotechnické laboratórium,
6. Počítačová učebňa.

Oblasť teoretickej jadrovej fyziky FPV UMB

– predovšetkým na teóriu kvarkovo-gluónovej plazmy vznikajúcej pri relativistických zrážkach ťažkých iónov v urýchľovačoch a štúdium hmoty v extrémnych podmienkach.

Oblasť technickej aplikácie teórie elektromagnetického poľa

- problémy využitia, plánovania a koordinácie frekvenčného spektra elektromagnetických vln a ich šírenia v prostredí, ktorých riešenie je dôležité pre rádiokomunikácie a telekomunikácie (na národnej a medzinárodnej úrovni):

□ riešenie problémov šírenia elektromagnetických vln vo frekvenčných pásmach pozemnej pohyblivej služby a pevných služieb,

- meranie intenzity polí a SAR v relácii s expozíciou ľudského organizmu vo frekvenčných pásmach od 110 MHz do 50 GHz;
- riešenie problémov frekvenčného plánovania vo frekvenčnom pásme 80 MHz pozemnej pohyblivej služby;
- riešenie problémov kompatibility úzkopásmových a širokopásmových kanálov pozemnej pohyblivej služby,
- medzinárodná spolupráca v oblasti plánovania pevných sietí (problémy nových technológií a šírenia vln).

Oblasť teórie vyučovania fyziky

- školský fyzikálny experiment – teória a vývoj prototypov experimentálnych zariadení,
- využívanie informačných a komunikačných technológií vo fyzikálnom a prírodovednom vzdelávaní,
- výučba fyziky v kontexte integrovaného vyučovania prírodovedných predmetov,
- reštrukturalizácia obsahovej a metodologickej prípravy učiteľov,
- neformálne fyzikálne vzdelávanie, bádateľské vyučovacie prístupy.

1.2 VÝSKUMNÉ TÍMY – STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA VEDÚCICH OSOBNOSTÍ

Oblasť teoretická jadrová fyzika

Výskum v tejto oblasti realizuje Mgr. Boris Tomášik, PhD., ktorý pôsobí na katedre fyziky od roku 2006 a súčasne aj na Ústave vedy UMB. Svoje bohaté skúsenosti z dlhodobého zahraničného pôsobenia v CERNe a kontakty s medzinárodne uznávanými zahraničnými pracovníkmi využíva vo svojej publikačnej činnosti a tiež pri vedení záverečných prác (Michal Mereš) a ako konzultant doktorandov (Mgr. Ľuboš Krišťák). V roku 2008 bol vedúcim dvoch medzinárodných projektov. Napriek svojmu pomerne mladému veku publikuje vo významných zahraničných časopisoch a jeho práce majú medzinárodný ohlas. Z domácich pracovísk spolupracuje najmä s FMFI UK v Bratislave (s prof. RNDr. Jánom Pišútom, DrSc.). Novým pracovníkom, podieľajúcim sa na výskume v tejto oblasti, je M. S. Evgeni Kolomeitsev, PhD., ktorý pôsobí na katedre fyziky a na Ústave vedy UMB od septembra 2008.

Oblasť technické aplikácie teórie elektromagnetického poľa

Viacročný výskum v tejto oblasti realizuje doc. Ing. Ján Klima, CSc. v spolupráci s Výskumným ústavom spojov v Banskej Bystrici. Svoje skúsenosti s riešením problematiky šírenia elektromagnetických vln a ich využitia v rádiokomunikáciách a telekomunikáciách využíva aj v medzinárodnej spolupráci – ako člen rozličných medzinárodných komisií pre frekvenčné plánovanie rádiokomunikácií a telekomunikácií. Ďalšou oblasťou jeho výskumu je vplyv elektro-magnetických polí na ľudský organizmus a svoje poznatky z nej využíva o. i. aj pri vedení bakalárskych a diplomových prác. Na katedre v súčasnosti pôsobí tiež ako školiteľ dvoch externých doktorandov (PaedDr. Mgr. Erika Korytiaková – v odbore Teória vyučovania fyziky, PaedDr. Miloslava Sudolská, PhD. – v odbore Environmentálna politika v organizáciách).

Oblasť teória vyučovania fyziky

Výskum v tejto oblasti nadväzuje na dlhoročné tradície, spojené s jej praktickou aplikáciou pri výchove nových učiteľov fyziky. V roku 2008 vedúcimi osobnosťami boli prof. RNDr. Stanislav Ondrejka, DrSc., ktorý dňa 16.7.2009 zomrel a prof. RNDr. Stanislav Holec, PhD.

Ťažiskovými výstupmi prof. Ondrejku v minulosti boli zariadenia pre demonštračné experimenty z mechaniky tekutín a molekulovej fyziky. V období r. 2002 – 2007 bol vedúcim projektu KEGA, ktorého výstupom bolo vybudovanie pracoviska slúžiaceho na tvorbu videozáznamov školských fyzikálnych experimentov určených pre výučbu fyziky. Členmi riešiteľského kolektívu projektu boli učitelia s dlhoročnými skúsenosťami vyučovania experimentálnej fyziky – doc. RNDr. Ján Krajčo, CSc., prof. Stanislav Holec, PhD., doc. RNDr. Rastislav Baník, CSc. a Ing. Igor Kmeť. V uplynulom období bol prof. Ondrejka školiteľom dvoch externých doktorandov z katedry (RNDr. Jana Raganová – úspešne obhájila v r. 2005, Ing. Igor Kmeť), a okrem toho školiteľom troch externých doktorandov (PaedDr. Darina Výbohová, Mgr. Libuše Kubincová, Mgr. Miroslav Němec).

Prof. RNDr. Stanislav Holec, PhD., je zodpovedným riešiteľom viacerých medzinárodných a domácich projektov, vďaka ktorým katedra získala celý rad moderných technických zariadení, vrátane počítačového vybavenia a videokonferenčného zariadenia. Hlavným zameraním jeho vedecko-výskumnej práce sú alternatívne prístupy k prírodovednému vzdelávaniu, orientované najmä na zmenu jeho obsahovej štruktúry a podporu výučby modernými informačnými a komunikačnými technológiami. V riešiteľských kolektívoch projektov sú zapojení prevažne mladší členovia katedry (RNDr. Raganová, PhD. PaedDr. Miriam Spodniaková, PhD., Mgr. Miroslav Murin, Mgr. Martin Hruška). V období rokov 2002 – 2008 bol prof. Holec školiteľom 5 doktorandov, z toho 4 externých (Mgr. Miroslav Murin, Ing. Vladimír Burger, Mgr. Martin Bulla, Mgr. Martin Hruška) a jednej internej doktorandky (Mgr. Miriam Pfefferová). Dvaja z týchto doktorandov (Mgr. M. Pfefferová v r. 2005 a Ing. V. Burger v r. 2008) úspešne obhájili dizertačnú prácu.

DVA NAJVÝZNAMNEJŠIE VÝSTUPY V ROKU 2008 ZA DANÚ OBLASŤ VÝSKUMU

V práci je uvedená nová predstava o zrážkach ťažkých iónov, ktorá by mohla pomôcť vyriešiť pretrvávajúce problémy súvisiace s tzv. HBT (Hanbury – Brown – Twiss) záhadou. Autori práce postulujú, že systém začína svoju expanziu ako dokonalá kvarkovo-gluónová kvapalina, avšak v blízkosti bodu „zamrznutia“ sa rozpadne na klastre, v dôsledku prudkého nárastu objemovej viskozity v blízkosti hadronizačného prechodu. Zdôvodňujú, že charakteristická veľkosť klastra je určená koeficientom viskozity a rýchlosťou expanzie. Obvykle je veľmi malá a prinajmenej slabo závisí od celkového objemu systému (a teda aj od energie reakcie a multiplicity). Tieto klastre udržiavajú pôvodný tok smerom von ako pri rozprašovaní kvapôčiek, avšak nevytvárajú

žiadny vlastný tok a hadronizujú vyparovaním. Autori uvádzajú východiskové vzťahy pre konverziu hydrodynamického výstupu na klastre.

klúčové slová: Jadrové zrážky, eliptický tok, transportné koeficienty, kinetická teória, teória poľa, interferometria, hmota, termodynamika, hadronizácia, fluktuácie. (ADC)

Autori v práci uvádzajú výpočet eliptického toku a azimutálnej závislosti korelačného polomeru v elipsoidálno-symetrickom zovšeobecnení Budovho – Lundovho modelu. Ukazujú, že eliptický tok závisí iba od Howovej anizotropie, zatiaľ čo v prípade korelačného polomeru tok aj priestorová anizotropia hrajú dôležitú úlohu pri určení ich azimutálnej oscilácie. Autori v práci navrhli aj jednoduchú metódu na určenie parametrov modelu z experimentálnych dát.

klúčové slová: Boseho-Einsteinove korelácie, zrážky ťažkých iónov, hydrodynamika fireballu, konečné systémy, interferometria, dekonfinement, femtoskopia, model. (ADC)

Katedra fyziky FPV UMB

Katedra fyziky FPV UMB vytvára podmienky pre skvalitňovanie materiálneho a technického zabezpečenia nielen pedagogického procesu, ale aj vedecko-výskumnej práce učiteľov. Osobitnú pozornosť venuje inovácii výpočtovej techniky a sprístupňovaniu informácií prostredníctvom internetu a ďalších elektronických informačných médií.

Podstatnú časť knižničných služieb poskytuje pre pracovníkov a študentov Knižnica humanitných a prírodných vied v rámci integrovanej Univerzitnej knižnice UMB. Je v nej sústredená centrálna evidencia bibliografických jednotiek a zabezpečuje aj ďalšie činnosti ako akvizičnú činnosť, objednávanie a dodávky časopisov, výpožičnú službu a medziknižničnú výpožičnú službu. Zabezpečuje tiež prezenčné výpožičky v študovni, kopírovanie dokumentov a umožňuje prístup k elektronickému katalógu. Prostredníctvom Univerzitnej knižnice UMB je zabezpečený bezplatný prístup do množstva databáz, o.i. Web of Knowledge, Scopus, Science Direct. Mnohí pracovníci a študenti UMB využívajú aj služby Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici.

Katedra fyziky disponuje 9 pracovníkmi, všetky sú vybavené počítačmi s pripojením na internet. Všetci vedecko-pedagogickí pracovníci majú k dispozícii vlastný počítač s neobmedzeným prístupom k internetu.

Katedra disponuje vlastnou knižnicou so študovňou s viac ako 2000 titulmi knižných publikácií, zborníkov, odborných časopisov a CD nosičov a domácich učebných textov. V súčasnosti katedra odoberá 7 zahraničných odborných a vedeckých časopisov.

Existujúce podmienky na katedre fyziky FPV UMB splňajú predpoklady na kvalitnú prípravu učiteľov fyziky pre ZŠ a SŠ v magisterskom stupni štúdia. Pri zabezpečení študijného programu katedra využíva:

- učebne fakulty so štandardným vybavením (tabuľa, plátno, pripojenie na Internet, dataprojektor) vrátane učebne umožňujúcej využitie videokonferenčných

technológií (učebňa bola zriadená v rámci Centrálného rozvojového projektu MŠ SR s názvom VRVS–SK - WEB orientovaná videokonferenčná technológia pre akademické Sloven–sko a je v správe katedry fyziky – M. Murin),

Videokonferenčná miestnosť VRVS--SK bola zriadená Fakultou prírodných vied UMB na základe iniciatívy a s podporou Virtuálnej kolaborácie. Učebňa okrem modernej počítačovej techniky (PC 2,2 GHz, RAM 1 GB, HDD 120 GB s príslušenstvom) disponuje 2 data–projektormi s projekčnými plátnami, 3 kamerami a riadiacim pultom. V spomínanej učebni sa uskutočňujú akcie podľa uvedenej priority: 1. konanie videokonferenčného prenosu v rámci projektu Virtuálnej kolaborácie (VK); 2. konanie videokonferenčného prenosu počas konferencií, seminárov, workshopov, 3. konferencia, workshop, seminár, ... s využitím prezentačnej techniky; 4. vyučovanie. V ostatných rokoch sa v takto zariade–nej miestnosti uskutočnili viaceré významné akcie: 4th Particle Physics Masterclasses 2008, 3rd International Particle Physics Masterclasses 2007 (zapojenie 70 univerzít z Európy, USA a Afriky) a 2nd European Particle Physics Masterclasses 2006; videokonferenčné prenosy z konferencií APVV, DIVAI. Okrem toho sa v nej konajú aj prednášky Prírodovedného kolokvia UMB a semináre pre talentovaných žiakov stredných škôl, ktoré sú pravidelne organizované katedrou. Videokonferenčné prenosy sa v súčasnosti realizujú technológiou EVO (v minulosti technológiou VRVS).

Vlastné laboratóriá s kapacitou, ktorú určujú bezpečnostné predpisy, podľa nasledujúceho prehľadu:

- Laboratórium mechaniky, molekulovej fyziky a termodynamiky,
- Laboratórium elektriny, magnetizmu, elektroniky,
- Laboratórium optiky,
- Laboratórium atómovej a jadrovej fyziky,
- Laboratórium školských pokusov,
- Prírodovedné centrum informačných technológií (PCIT),
- Laboratórium diplomantov a doktorandov,
- Laboratórium multimedialnej techniky.

Laboratóriá základov fyziky sú vybavené prístrojovým vybavením, umožňujúcim uskutočňovať laboratórne merania, súvisiace s príslušnými fyzikálnymi disciplínami. Niektoré laboratória disponujú aj počítačovými pracoviskami umožňujúcimi realizovanie počítačom podporovaných experimentov (napr. laboratórium optiky má dva PC, softvér eProlab a Coach 6, laboratórium mechaniky má 3 PC softvér eProlab). V roku 2008 sa uskutočnilo presťahovanie laboratória mechaniky do novorekonštruovanej miestnosti s novým laboratórnym a počítačovým vybavením.

Laboratórium školských pokusov umožňuje prípravu študentov, budúcich učiteľov fyziky, na uskutočňovanie školských fyzikálnych experimentov. Súčasťou laboratória školských pokusov je učebňa určená na vývoj, tvorbu a prezentáciu interaktívnych experimentov typu „hands on“.

Prírodovedné centrum informačných technológií (PCIT) bolo zriadené v rámci medzinárodného grantového projektu koordinovaného katedrou fyziky. Jeho základné

vybavenie tvoria počítačové pracoviská (10 študentských staníc + 1 učiteľská stanica), meracie zariadenia (interfejsy, senzory), softvérové vybavenie na zber a analýzu nameraných údajov a projekčná technika. V Centre okrem iného prebieha aj výučba zameraná na počítačom podporované experimenty, a to tak reálne ako aj simulované, ktoré sa v Centre i vyvíjajú. Je využívané katedrou fyziky, katedrou chémie a katedrou biológie a ekológie.

PCIT je okrem výučby určené aj na samostatnú prácu študentov, tvorbu a editovanie ich projektov s možnosťou využitia technických zariadení Centra a inštalovaných softvérov. Experimentálne a ďalšie technické zariadenia sú v Centre pravidelne dopĺňané a inovované vďaka zapájaniu sa pracoviska do nových grantových projektov.

Technické parametre počítačového vybavenia PCIT:

Hardvér: server - Intel D950, 3,4 GHz, RAM 1GB, HDD: 2x250 GB

študentská /učiteľská stanica - Intel D930, 3,0 GHz, RAM 512 kB, HDD 160 GB

Softvér: OS WinXP, Office 2003 + softvér pre modelovanie a počítačom podporované experimenty pre teóriu vyučovania, Geomedia.

Laboratórium multimediálnej techniky bolo zriadené v rámci riešenia projektu KEGA pracovníkom katedry (S. Ondrejka). Laboratórium umožňuje vytvárať a spracovávať obrazové záznamy na CD a DVD nosičoch v podobe ozvučených a grafikou doplnených klipov.

V rámci spolupráce s Krajskou hviezdárňou v Banskej Bystrici a jej riaditeľom RNDr. D. Očenášom sú využívané pre potreby výučby priestory hviezdárne a jej experimentálne zariadenia.

Vedecké podujatia usporiadané fakultou v oblasti fyziky

Začiatkom januára (4.1.2008) sa na UMB v Banskej Bystrici konala konferencia mladých fyzikov pôsobiacich na rôznych pracoviskách na Slovensku a vo svete pod názvom Trojkráľová konferencia, ktorého organizátorom bol Mgr. Boris Tomášik. Na katedre fyziky sa konal počas výučbovej časti roka cyklus prednášok s názvom Prírodovedné kolokvium, ktorého vedúci a hlavný organizátor bol Mgr. B. Tomášik, PhD. Na kolokviu prednášali poprední odborníci z oblasti prírodných vied. Podujatie bolo určené pre celú akademickú obec i pre širšiu verejnosť. Okrem toho sa na katedre konal aj cyklus prednášok s názvom Seminár z fyziky a didaktiky fyziky (organizátor Mgr. B. Tomášik, PhD.), na ktorom referovali členovia katedry i pozvaní hostia o aktuálnych fyzikálnych problémoch a problémoch vyučovania fyziky. Na podujatí sa zúčastnili okrem členov katedry aj študenti a hostia z iných pracovísk.

Vedecké semináre.

Hlavné smery výskumu v oblasti fyziky na FPV UMB sú podrobne popísané v časti 1.2. Tvoriví pracovníci katedry sa pri riešení grantových úloh stretávajú podľa potreby na pracovných stretnutiach, na ktorých diskutujú o aktuálnom stave riešenia výskumných úloh a o stratégii ďalšieho postupu.

Katedra geografie FPV UMB

Katedra geografie bola v Banskej Bystrici zriadená ako súčasť Vyššej pedagogickej školy v roku 1954. Výskum bol na katedre pôvodne orientovaný najmä na didaktiku geografie. Po vytvorení Pedagogickej fakulty v roku 1964 sa rozšíril a skvalitnil aj výskum. Došlo k etablovaniu novej katedry geografie z hľadiska organizačného, pričom sa členovia katedry začali aktívne zúčastňovať vedeckých seminárov na vysokých školách a SAV v Bratislave (napríklad seminárov z teoretickej geografie a praxe rozvoja regionálnych geografických štruktúr, náuky o geografickej krajine, z problematiky geografických syntéz). V 80-tych rokoch 20. storočia sa katedra geografie personálne aj odborne ďalej posilňovala, pričom jej vrcholný rast nastal v druhej polovici 90-tych rokov, kedy na katedre pracovali na plný úväzok 2 profesori a 5 docenti. Katedra geografie ako pracovisko s právami školiaceho pracoviska doktorandského štúdia, s právami habilitačného a inauguračného konania vyprodukovala 12 doktorandov, 6 docentov, 1 profesora. Za posledný, organizačne najvýznamnejší úspech považujeme realizáciu XIV. geografického kongresu s medzinárodnou účasťou (september 2006).

V súčasnosti sa vedecký výskum členov katedry orientuje na tieto oblasti: zdroje prírodnej a humánnej sféry regiónov stredného Slovenska (najmä podhorské, horské a kotlinové oblasti); geoinformačne orientované metódy základného geomorfologického a geoekologického výskumu, základný geologický výskum.

Katedra geografie a krajinej ekológie pri riešení výskumných úloh a zabezpečovaní výučby úzko spolupracuje s Geografickým ústavom SAV, Geologickým ústavom SAV, Topografickým ústavom, VKÚ v Harmanci, HMÚ, SAŽP, Štátnou ochranou prírody, s geografickými katedrami Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, s katedrou geografie FPaHV PU v Prešove, s geografickými katedrami PF a PříF MU v Brne, podobne na Ostravskej univerzite, v Lódži a pod.

Vedecko-výskumná činnosť katedry geografie a krajinej ekológie zahŕňa základný aj aplikovaný výskum orientovaný na túto problematiku:

- krajinné štruktúry (prvotné, druhotné a terciárne) zamerané predovšetkým na oblasti stredného Slovenska
- potenciál využitia krajiny
- trvaloudržateľný rozvoj krajiny a jej ekologická stabilita
- geologická stavba Západných Karpát.

Pracovníci Katedry geografie môžu pre svoj výskum využívať 7 navigačných turistických prístrojov GPS, teodolit 010A, 4 nivelačné prístroje, buzoly, kompas, kameru, scanner a ploter.

Počítačové vybavenie výskumu.

Takmer všetci pracovníci katedry môžu pre svoj výskum využívať osobný počítač, ktorých je na katedre 15.

Informačné vybavenie výskumu.

Pracovníci katedry môžu využívať katedrovú knižnicu, v ktorej sa nachádza cca 3000 odborných titulov. Ďalej môžu využívať univerzitnú knižnicu a majú prístup do univerzitnej databázy. Katedra oboberá 12 odborných periodík, z toho je polovica zahraničných (českých a poľských).

Katedra chémie FPV UMB

Oblasť environmentálnej chémie V tejto oblasti pôsobia RNDr. Zuzana Melichová, PhD., Ing. Iveta Nagyová, PhD., prof. RNDr. Milan Melicherčík, PhD., RNDr. Dagmar Vaculčíková, PhD. a predovšetkým doc. Ing. Dagmar Samešová, PhD., ktorá v rokoch 2000-2005 pôsobila na katedre chémie na celý a v súčasnosti na čiastočný úväzok. Uvedení pracovníci sa v rámci svojich vedeckovýskumných projektov zameriavajú najmä na monitoring stopových prvkov a ťažkých kovov v prírodných materiáloch (projekt VEGA podaný v spolupráci s GÚ SAV v Banskej Bystrici na roky 2008-10), monitoring povrchových vôd vo väzbe na antropogénnu činnosť a kontamináciu lesného prostredia ropnými produktmi a problematike nakladania s odpadmi. Do tejto oblasti patrí aj vývoj elektroanalytických metód (izotachoforéza, elektroforéza) v spolupráci s Katedrou analytickej chémie PriF UK v Bratislave.

Oblasť teoretickej a počítačovej chémie

V tejto oblasti pôsobia doc. RNDr. Miroslav Medveď, PhD., RNDr. Marek Skoršepa, PhD., Mgr. Šimon Budzák a vo veľkej miere aj prof. Ing. Ondrej Kysel, CSc., pôsobiaci na katedre chémie na čiastočný úväzok.

Skupina sa venuje predovšetkým vývoju metodológie a aplikáciám kvantovo-chemických výpočtov elektrických a nelineárnych optických (NLO) vlastností atómov a molekúl. Okrem toho sa skupina venuje štúdiu medzimolekulových interakcií komplexov s prenosom náboja a výpočtom interakčnej energie medzi faktorom VEGF dôležitým v procese angiogenézy a organickými inhibítormi v prepojení na skupinu organickej syntézy.

Skupina spolupracuje najmä s Katedrou fyzikálnej a teoretickej chémie na PriF UK, ÚACH SAV v Bratislave, Katedrou chémie FUNDP v Namure, Belgicko, s Národným helenistickým výskumným centrom (NHRC) v Aténach ako aj s výskumným inštitútom FORTH v Patras, Grécko. Výsledky skupiny boli publikované v uznávaných karentovaných časopisoch.

Oblasť organickej syntézy

V tejto oblasti pôsobia prof. RNDr. Milan Melicherčík, PhD. a doc. RNDr. Fridrich Gregaň, PhD.

Ťažisko práce je zamerané na riešenie problematiky grantu VEGA č. 1/4467/07 - Klik chemický prístup pri racionálnom hľadaní nových biologicky aktívnych nosných štruktúr - potenciálnych antineoplastických liečiv. V súčasnosti je rozpracovaná syntéza prekurzorov a to konkrétne linkerov bróm- a jódalkínov ako aj

chlórbrómalkánov s dĺžkou uhl'ovodíkového reťazca jeden až desať. Súčasne v rámci spolupráce s Chemickým ústavom pri UK Bratislava sa realizuje aj syntéza nových N-(2-, 3- a 4-hydroxyfenyl)2,4,6-trihydroxybezamidov, u ktorých sa zistili výrazné antioxidačné účinky.

Katedra chémie FPV UMB disponuje celkovo 23 miestnosťami, z toho je 1 moderne vybavená prednášková miestnosť (cca 60 osôb) s dataprojektorom, 1 knižnica, 4 chemické laboratóriá, 1 špecializované laboratórium environmentálnych analýz (ENVILAB), 1 váhovňa, 1 prípravňa, 4 sklady a 10 pracovní.

Knižnica, umiestnená v priestoroch budovy Gaudeámus, je využívaná aj ako seminárna miestnosť, na obhajoby diplomových prác a štátne záverečné skúšky ako aj študovňa pre členov katedry a študentov. Je vybavená spätným projektorom. Umiestnený je tu knižný fond Katedry chémie, ktorý pozostáva z 2498 knižničných jednotiek. V súčasnosti katedra odoberá 11 titulov časopisov, z toho 9 zahraničných (Journal of Chemical Education, Chemické Listy, Praxis der Naturwissenschaften Chemie in der Schule, Chemia w szkole, Chimia v škole (ruský), Biologie-chemie-zeměpis, Acid News, Odpady, Vodní hospodářství) a 2 domáce (Biológia-ekológia-chémia, Vodohospodársky spravodajca). V knižnici sa nachádzajú ďalšie časopisy, ktoré katedra odoberala v minulých rokoch (J. Am. Chem. Soc., J. Phys. Chem., J. Org. Chem., Inorg. Chem., Anal. Chem., Collect. Czech. Chem. Commun., Chem. Pap.).

Učiteľia, doktorandi a študenti majú k dispozícii aj knižný a časopisecký fond Univerzitetnej a Štátnej vedeckej knižnice.

Všetky chemické laboratóriá sú vybavené laboratórnymi stolmi s rozvodmi, vody, plynu a elektriny a kameninovými výlevkami, okrem laboratória fyzikálnej chémie aj centrálnou vzduchotechnikou a digestormi. Všetky laboratóriá sú vybavené základným chemickým sklom, pomôckami a chemikáliami. Z hľadiska bezpečnosti práce v chemickom laboratóriu sú laboratóriá vybavené osobnými ochrannými prostriedkami, prostriedkami požiarnej ochrany a prostriedkami prvej pomoci.

- Chemické laboratóriá sú špecializované nasledovne na:
- Laboratórium anorganickej chémie,
- Laboratórium organickej chémie a biochémie,
- Laboratórium fyzikálnej chémie,
- Laboratórium analytickej chémie,
- Laboratórium environmentálnych analýz (ENVILAB)

V laboratóriu anorganickej chémie sa nachádzajú predvažovacie a technické váhy, zdroje jednosmerného napätia, elektrické meracie prístroje, odstredivka, sušiareň, destilačný prístroj.

V laboratóriu organickej chémie a biochémie sa pracuje so zábrusovými destilačnými a extrakčnými prístrojmi, topnými hniezdami, vodnými kúpeľmi, odstredivkami, sušiarňou a elektrickými meracími prístrojmi a zdrojmi jednosmerného napätia. Pre účely biochemických cvičení sa využívajú spektrofotometre. Umiestnená je tu chladnička pre skladovanie chemikálií.

V laboratóriu fyzikálnej chémie sa v rámci laboratórnych cvičení (podľa zamerania úloh) pracuje s polarografom (OH – 105), kruhovým polarimetrom, Abbeho refraktomerom, spektrofotometrom, Höpplerovým viskozimetrom, pH metrom (WTW), acidimetrom (Druopta, typ 323), Mohrovými váhami, konduktometrom (OK 104). V laboratóriu je umiestnený termostat, sušiareň, odstredivka, magnetické miešačky, merací prístroj METEX, prevažovacie a analytické váhy. Výsledky fyzikálnochemických meraní sa vyhodnocujú na počítači umiestnenom priamo v laboratóriu.

Laboratórium analytickej chémie je vybavené pre účely kvalitatívnej analýzy sadou anorganických a organických činidiel, pričom sady základných skupinových činidiel má k dispozícii každý študent na laboratórnom stole. Rovnako každý študent má v laboratórnom stole vybavenie pre gravimetrickú a odmernú analýzu. V rámci laboratórnych cvičení z inštrumentálnej analýzy sa pracuje s pH metrami (Druopta, typ 323), konduktometrami (OK-104), a s fotometrami (Spektromom MOM 410), spektrofotometrami (Spekol) a plynovým chromatografom. Laboratórium je ďalej vybavené sušiarňou, muflovou pecou, destilačným prístrojom, elektromagnetickými miešačkami, odstredivkami, trepačkou, vodným kúpeľom, zdrojom jednosmerného napätia a elektrickým meracím prístrojom.

Výsledky analytických meraní sa vyhodnocujú na počítači umiestnenom priamo v laboratóriu.

Analytické laboratórium je prepojené priamo s váhovňou, ktoré je vybavené predvažovacími váhami (4 ks) a analytickými váhami (4 ks).

Prípravňa slúži jednak ako pracovňa technických pracovníkov, jednak sa tu pripravujú roztoky pre laboratórne cvičenia. Je vybavená laboratórnym stolom s rozvodom vody a elektriny a váhovým stolom s elektronickými analytickými váhami.

Laboratórium environmentálnych analýz (ENVILAB) je vybavené laboratórnymi stolmi s rozvodmi vody a elektriny. Pracuje sa tu s nasledujúcimi prístrojmi: moderným atómovým absorpčným spektrometrom (AAS Avanta), izotachoforézou, digitálnym spektrofotometrom UV-VIS (M 40), digitálnym spektrofotometrom Spekol (11), digitálnym pH-metrom (OP-208). Laboratórium je vybavené moderným deionizátorom vody zn. DEMIVA. Umiestnené sú tu predvažovacie a analytické váhy. Katedra chémie disponuje 4 skladmi, v ktorých sú skladované tuhé chemikálie, kvapalné chemikálie, horľavé kvapaliny, chemické sklo a pomôcky. Pre uloženie jedov je k dispozícii trezor.

Katedra chémie disponuje 10 pracovňami, ktoré všetky sú vybavené počítačmi s pripojením na internet. Pre účely kvantovochemických výpočtov a molekulového modelovania má katedra k dispozícii (v spolupráci s katedrou informatiky a fyziky) výkonný počítačový 8-uzlový klaster. Okrem toho katedra využíva na stredne veľké výpočty 4 výkonné PC (4 x dual-core, 2 GB RAM, 80-160 GB HDD).

Aplikovaná informatika

Zahŕňa rôznorodú škálu oblastí od tradičných ako sú návrh, tvorba a správa informačných systémov až po najnovšie gridové technológie. Výskum v tejto oblasti odráža potreby slovenskej spoločnosti s dôrazom na zavádzanie najnovších vedeckých poznatkov v oblasti informatiky do praxe.

Teória vyučovania informatiky

Príprava budúcich pedagógov je silnou stránkou celej univerzity Mateja Bela, a pod vedením profesora Koleničku sa katedra informatiky ujala vedenia výskumu v tejto oblasti v rámci Slovenska

Teoretická informatika

Jej korene takisto siahajú do čias pôsobenia prof. Koleničku, posilnila sa s príchodom doc. Siváka, a perspektívne sa bude rozvíjať z výsledkov práce mladých vedeckých pracovníkov na katedre

Geografické informačné systémy

sa vyčlenili v roku 1993 z aplikovanej informatiky ako atraktívna špecializácia katedry ako predvýskum tak aj výučbu.

GIS Day 2008.

Katedra informatiky Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (KI FPV UMB) sa vo štvrtok 20. novembra zapojila do celosvetovej akcie GIS Day 2008. Na katedre usporiadali tri hodinové kurzy, počas ktorých sa 70 študentov zoznámilo so základnými priestorovými analýzami pomocou geografických informačných technológií (GIT). Organizačná pomoc kolegovi RNDr. Jozefovi Krnáčovi a podporu doc. RNDr. Katarine Čižmárovej, PhD. z Katedry geografie a krajinnej ekológie FPV UMB. AKCIE 2008 – GIS Day Banská Bystrica 2008. Deň geografických informačných systémov sa v Banskej Bystrici uskutoční 20.11.2008 na Fakulte prírodných vied Univerzity Mateja Bela (FPV UMB). Organizátori: PaedDr. Miloslava Sudolská, PhD. ,RNDr. Jozef Krnáč ,

Miesto konania: FPV UMB miestnosť 139 Tajovského 40 Banská Bystrica

Matematická štatistika

Hlavné smery výskumu v oblasti matematickej štatistiky sú totožné s hlavnými smermi výskumnej činnosti prof. RNDr. G.Wimmera, DrSc. a doc. Mgr. M. Grendára, PhD.

- Teoretický výskum v matematickej štatistike v lineárnych a nelineárnych regresných modeloch. Vo výskume ide o zvýšenie numerickej spoľahlivosti odhadovacích algoritmov v regresných modeloch, o posudzovanie lineárnosti. Zvlášť podrobne sa analyzujú heteroskedastické modely a modely kalibrácie.

- Teoretický výskum v oblasti diskretných rozdelení pravdepodobnosti a aplikácie najmä v lingvistike a muzikológii.
- Matematicko-štatistická formulácia modelu merania, vyšetovanie optimálnych štatistických algoritmov na určenie odhadu meraných hodnôt a ich neistôt.
- Aplikácie matematickej štatistiky v medicíne, fonetike, farmakokinetike, atď.
- Výskum v oblasti Metódy maximálnej entropie, Maximálnej pravdepodobnosti, Bayesovskej maximálnej pravdepodobnosti, Empirickej vierohodnosti a grafovej entropie.

Teória pravdepodobnosti

V poslednom období sú hlavnými smermi výskumu tieto oblasti:

- Teória pravdepodobnosti na MV – algebrách.
- Teória pravdepodobnosti na IF – udalostiach.
- Ergodická teória v kvantových štruktúrach.
- Teória miery s hodnotami v l-grupách.

Dynamické systémy

V oblasti teórie dynamických systémov sa výskum na FPV UMB orientuje na diskkrétne dynamické systémy zadané (väčšinou spojitým a neinvertovateľným) zobrazením topologického (väčšinou kompaktného metrického) priestoru do seba. Často sa tento priestor kvôli povahe problému volí špeciálne – ide napr. o dvojrozmerné variety (pri štúdiu tzv. trojuholníkových zobrazení ide najmä o štvorec) alebo o jednorozmerné priestory ako sú dendrity, grafy, kružnica či interval.

Výskum skupiny dynamických systémov sa orientuje najmä na nasledujúce témy:

- Minimálne dynamické systémy a ich vlastnosti
- Minimálne množiny a ich topologická štruktúra
- Topologická dynamika šikmých súčinov
- Topologická entropia
- Chaos a iné kvalitatívne vlastnosti dynamických systémov
- Omega-limitné množiny a rekurencia.

Kombinatorika a algebra

V poslednom období sú hlavnými smermi výskumu tieto oblasti:

- Teória grafov, klasické problémy týkajúce sa farbení a ohodnotení grafov s predpísanými vlastnosťami,
- Teória máp a kombinatorický prístup k štúdiu topologických 3-variet.
- Akcie grúp na kombinatorických objektoch
- Nakrytia grafov, máp a plôch a ich enumerácia.
- Kvantové logiky, variety posetov a grafov.
- Teória prirodzených dualít pre algebraické štruktúry
- Problematika univerzálnej algebry a teórie zväzov

Kultúra

Subjekty kultúry na území mesta

Pre mesto Banská Bystrica je charakteristická mimoriadna tradícia kultúry, množstva kultúrnych podujatí a kultúrnych aktivít, ktoré vytvárajú a vhodne rozvíjajú život v meste. Podľa prieskumu Národného osvetového centra Bratislava je šírka ponuky kultúrnych aktivít, a jej pestrosť v meste Banská Bystrica, dokonca druhá najširšia v rámci celej Slovenskej republiky. Toto je aj výsledkom infraštruktúry kultúry v meste. Na území mesta v oblasti kultúry pôsobí veľké množstvo subjektov s rôznorodým organizačným zázemím (nasledovný výpočet je snahou dať komplexnejší pohľad na štruktúru uvedených subjektov, avšak nenárokuje si na maximálnu úplnosť vzhľadom na neustále rozvíjajúce sa rôznorodé aktivity a ich rôznorodé organizačné zabezpečenie):

V zriaďovacej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Štátna opera

Štátna vedecká knižnica

Literárne a hudobné múzeum (ako oddelenie ŠVK)

Múzeum SNP

Krajský pamiatkový úrad (Pamiatkový ústav)

Divadlo z Pasáže (Divadelný ústav)

ÚLUV – stredisko Banská Bystrica

V zriaďovacej pôsobnosti iných ministerstiev Slovenskej republiky

Poštové múzeum

V zriaďovacej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja

Stredoslovenské osvetové stredisko

Stredoslovenské múzeum

Stredoslovenská galéria

Knižnica M. Kováča

Bábkové divadlo na Rázcestí

Štúdio tanca

Krajská hvezdáreň a planetárium H. Hella

V zriaďovacej pôsobnosti mesta

Park kultúry a oddychu

Tieto inštitúcie dopĺňajú viaceré súkromné subjekty ako napríklad:

Agentúra Mana
Agentúra Mana-Babjak
Europa cultur center
Teo Galery
Gypsmusic Alexandra Dašku
Súkromné predajné galérie (Horná ul....)

V meste Banská Bystrica funguje ucelený systém umeleckých škôl a školských zariadení, ktoré okrem poskytovania vzdelania významne rozširujú ponuku kultúrnych aktivít:

Základná umelecká škola J. Cikkera
Súkromná umelecká škola J. Tatára
Súkromná umelecká škola A. Dašku
Art gymnázium
Konzervatórium J. L. Bellu
Akadémia umenia
Univerzita Mateja Bela
Junior – centrum voľného času
Centrum voľného času – Havranské námestie

Na území mesta pracuje 11 nadácií a 749 občianskych združení, z toho je okolo 97 zameraných na kultúrne aktivity. Zmapovanie vkladu týchto subjektov do kultúrneho života v meste je veľmi zložitá pre rozmanitosť foriem, dĺžky i spôsobu aktivít týchto organizácií. Mestská kultúrna organizácia – Park kultúry a oddychu napríklad v posledných troch rokoch spolupracoval so 47 občianskymi združeniami a nadáciami pri realizácii rôznorodých kultúrnych aktivít.

Okrem vyššie uvedených organizačných subjektov v meste pôsobí veľké množstvo záujmovo-umeleckých súborov, ktoré nezastupiteľne sa podieľajú na kultúrnom živote v meste:

Folklórne súbory

FS Mladosť (pri UMB, B. Bystrica, um. vedúci: Mgr. Marián Čupka)
FS Bystrina (pri PKO, B. Bystrica, um. vedúci: Miroslav Šávolt)
FS Urpín (pri SOS B. Bystrica riaditeľ súboru Ing. Peter Pohančaník)

FS Partizán (Slovenská Ľupča, um. vedúci: Igor Kovačovič))

Eudové hudby pri folklórnych súboroch

Urpín, (SOS B. Bystrica, vedúca Alžbeta Lukáčová)

Bystrina, (PKO B. Bystrica, vedúci Martin Pecník)

Partizán Slovenská Ľupča (predník Miroslav Kapec)

Mladosť pri UMB B. Bystrica (vedúci Rastislav Miklošík)

Samostatné ľudové hudby

Jána Pecníka

Borievka (vedúci Rudolf Veselovský)

Brilant orchester Milana Olšiaka ml.

Hronsečania (vedúci Dušan Bohuš)

Vršteck (vedúci František Herda)

Zacharovci z Poník (predník Radovan Zachar)

Hron (predník Štefan Babjak)

Alexandra Dašku

Detské folklórne súbory

DFS Radosť (pri Junior centre – ved.: Elena Hlasicová)

DFS Prvosienka (ved.: Iveta Bariaková)

DFS Matičiarik (ved.: Renáta Dáliková, Zuzana Drugová, Erika Mesíková)

Detské ľudové hudby

DLH pri DFS Matičiarik (Dom Matice slovenskej)

DLH pri DFS Radosť (pri ZUŠ Jána Cikkerera)

DLH pri DFS Prvosienka, (ECC)

DLH Sedmokráska (pri ZŠ Moskovská)

Detské zbory

Zvonček (pri PKO a ZUŠ J. Cikkerera, dirigentka Eva Lauková)

Vodopád (pri ZUŠ a ZŠ Radvaň, dirigentky Eva Lauková a Katarína Príbojová)

Mládežnícke zbory

Miešaný – Geronimo, (dir. Róbert Tatár)

Dievčenský - Konzervatória J. L. Bellu, (dir. M. Matisová)

Miešaný spevácky zbor Konzervatória J. L. Bellu (dir. K. Koreňová)

Vysokoškolské spevácke zbory

Miešaný spevácky zbor J. Cikkerera pri UMB (dir. Štefan Sedlický)

Miešaný spevácky zbor Mladosť pri UMB (dir. Milan Pazúrik)

Katedrálly mládežnícky spevácky zbor (dir. Daniela Hurná)

Dospelé spevácke zbory v Banskej Bystrici

Miešaný spevácky zbor Collegium Cantus pri Dome Matice slovenskej (dir. Milan Pazúrik)

Miešaný spevácky zbor Canzona Neosolium (dir. Vojtech Didi)

Miešaný spevácky zbor Hron pri SOS (dir. Peter Bibza)

Katedrálly miešaný spevácky zbor Xaverius (dir. Martin Kašša)

Komorný spevácky zbor Ars Vocalis (dir. Martin Kašša)

Miešaný spevácky zbor Adventistov siedmeho dňa (dir. Peter Riečan)

Country a folkové skupiny a jednotlivci

Jazdci (vedúci Stanislav Melek)

Idyla (vedúci Vlastimil Grešo)

Colorado (vedúci Miroslav Gonda)

Prameň (vedúci Martin Libič)

Dychové hudby

Mládežnícka dychová hudba Konzervatória J. L. Bellu (dir. Ľubor Chovanec)

Dychová hudba Cementón (dir. Miroslav Mešina, vedúci Pavol Blaha)

Vojenská hudba vzdušných síl Armády SR (veliteľ a dirigent Peter Bibza)

Brassband (vedúci Ľubor Chovanec)

Divadelné súbory

DS SPO-DI-NA Banská Bystrica (vedúca Lenka Vavrinčíková)

Divadelný súbor pri ZUŠ J. Cikkera (vedúca Petra Geletová)

Nefolklórne tance

Pegas pri PKO - country tance (vedúci Miroslav Škorupa)

K – Dance – spoločenské tance (vedúci Igor Kšenzuliak)

Blesk – PKO – Harmónia BBB – moderný scénický a disco tanec (vedúca Tatiana Jánošová)

Element – hip-hop tance

Step klub PKO (vedúca Zuzana Repová)

Bailes D'alergia – Flamenco (vedúca Soňa Gosiorovská)

Connemara – írské tance (vedúca Petra Lužinská)

Impluz – moderné scénické tance, (ECC)

Materiálno-technické podmienky

Mimoriadne dôležitú úlohu pri zabezpečovaní rôznorodých kultúrnych aktivít zohráva ich materiálno-technické zabezpečenie. Po roku 1989 v meste žiaľ dochádza k postupnej likvidácii priestorov určených pre kultúrne aktivity. Postupne došlo k odpredaju kultúrnych stredísk (Kremnička, Divadlo hudby na Fončorde, kino Hviezda, kino Urpín), alebo neskôr k ich inému využitiu v dôsledku reštitúcie (kultúrne stredisko Šalgotarjánska ul., sála PKO na Skuteckého ulici, sála SOS na hornej ulici), či postupnej devastácii objektov v dôsledku dlhodobého neinvestovania do ich údržby (kultúrne domy postavené v okrajových častiach mesta – Šalková, Podlavice, Senica, Sásová, čo objekt PKO v Lazovnej ulici).

Radikálny úbytok priestorov priamo určených ku kultúrnym aktivitám predstavuje významnú hrozbu pre realizáciu kultúrnych aktivít. Mesto v podstate má k dispozícii len jednu sálu v Robotníckom dome, ktorá je využívaná denne 12 hodín sedem dní v týždni. Uvedené priestory sú maximálne využité a ich jedinečnosť sa však ukazuje ako výrazný limit rozvoja kultúry v meste. Čiastočným riešením je využívanie priestorov škôl, či objektov kultúrnych inštitúcií iných zriaďovateľov. Európske kultúrne centrum (ECC) – pôvodne Dom kultúry – pristupuje k rekonštrukcii celej budovy, čo opäť na istý čas ešte viac zhorší materiálne podmienky pre kultúrne aktivity.

Mestu jednoznačne chýba viacúčelová hala pre asi 2000 divákov, ktorá by mohla slúžiť pre viaceré kultúrne aktivity. Ak si mesto neuvedomí nevyhnutnosť zlepšiť materiálne podmienky pre rozvoj kultúry bude to pravdepodobne znamenať postupný útlm viacerých kultúrnych aktivít.

Úloha mesta pri kultúrnych aktivitách

O to viac vystupuje do pozornosti úloha mesta pri organizovaní a rozvíjaní kultúrneho života. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov má obec vytvárať podmienky pre uspokojovanie a rozvíjanie kultúrnych potrieb pre ich obyvateľov. Obec, mesto, má vytvárať podmienky nielen pre uspokojovanie pasívnych potrieb obyvateľov a návštevníkov mesta – to znamená objednávanie, či dovoz kultúrnych aktivít a vystúpení, ale, a najmä, vytvárať podmienky pre uspokojovanie aktívnych kultúrnych potrieb obyvateľov mesta, to znamená, vytvárať organizačné, ľudské, priestorové, ale aj finančné podmienky, aby obyvatelia mesta svoj voľný čas využívali v aktívnej tvorbe kultúrnych hodnôt, napr. činnosťou v súboroch, divadlách, speváckych zboroch, hudobných telesách a pod.

Aby obec túto úlohu splnila, má dve cesty. Buď si zriadi špeciálnu organizáciu, ktorá bude vykonávať úlohy v tejto oblasti, alebo priamo na mestskom úrade vytvorí oddelenie, ktoré bude nielen organizovať a riadiť kultúrny život, ale aj priamo vykonávať rôzne kultúrne aktivity. K tejto druhej variante pristúpilo viacero miest na Slovensku, čo sa prejavilo v redukcii kultúrnych aktivít a najmä v redukcii podmienok

(materiálnych, ľudských, organizačných) pre uspokojovanie aktívnych potrieb obyvateľov mesta. Na druhej strane vyvstáva otázka, či mestský úrad má priamo zabezpečovať výkon kultúry a kultúrnych aktivít, alebo podieľať sa na jej správe, organizácii a vytváraní podmienok. Spájanie správy a výkonu vedie nevyhnutne k poklesu kvality a šírky ponuky všetkých, nielen kultúrnych, služieb.

Pri šírke ponuky, pestrosti subjektov, či množstve aktivít kultúry v meste je mimoriadne dôležitá úloha koordinátora, správcu, či podporovateľa kultúrnych aktivít, ktorú by malo mesto plniť. V tomto má dôležitú úlohu mestský úrad a jeho oddelenie kultúry a kultúrnych aktivít. Je nezastupiteľnou úlohou mesta zadefinovať si svoje priority v oblasti kultúry a kultúrnych aktivít, napomáhať a podporovať ich napĺňanie. Mesto musí vedieť povedať, čo chce v oblasti kultúry dosiahnuť, čo chce rozvíjať a ako to bude podporovať. Mesto by malo okrem iného prioritne podporovať rozvoj kultúrnych tradícií mesta, hrdošti na mesto a umeleckú tvorbu o meste a jeho obyvateľoch. Na tento účel by mal byť zriadený osobitný grantový systém s cieľavedomým podporovaním uvedených aktivít. Nemalo by sa zabúdať ani na spoluprácu s Banskobystrickým samosprávnym krajom, či partnerskými mestami v zahraničí. Naplnenie vyššie uvedených ambícií nejde bez spolupráce a koordinácii so všetkými subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry, čo v podmienkach Banskej Bystrice predstavuje mimoriadne náročnú úlohu. Súčasne si to vyžaduje nielen znalosť problematiky kultúry a prirodzenú autoritu pracovníkov na oddelení kultúry, ale aj oslovenie a zapojenie významných osobností kultúry mesta do spolupráce s mestom a podpory jeho kultúrnych priorít.

Jednou z podstatných oblastí činnosti oddelenia kultúry na Mestskom úrade je registrácia a povoľovanie kultúrnych aktivít v meste. Tu priamo dochádza k výkonu správnej funkcie úradu, regulácii kultúrnych aktivít a presadzovaniu priorít mesta v tejto oblasti. Súčasne sa vyjadrujú k realizácii kultúrnych aktivít na Námestí SNP, ako aj rôznych reklamných akcií, ktoré rozširujú ponuku kultúrnych podujatí.

Priamy výkon kultúry musí zabezpečovať výkonná organizácia mesta, zriadená osobitne na tento účel. Nevyhnutne to však znamená aj vytvoriť jej podmienky na činnosť. Súčasné personálne, priestorové, technické a finančné zabezpečenie Parku kultúry a oddychu pri existujúcom rozsahu činnosti a pestrosti vykonávaných či organizovaných kultúrnych aktivít je hraničné a stáva sa limitom rozvoja organizácie a jej aktivít. V prípade Mesta Banská Bystrica by bolo účelné naďalej využívať kvalitu a tradíciu značky Parku kultúry a oddychu, ktorá má dobré a uznávané meno medzi kultúrnou verejnosťou, či pri získavaní grantov. Je to vhodné aj preto, že v rámci Slovenska si túto značku zachovali len tri mestá (Banská Bystrica, Prešov a Žilina). Výkonná organizácia mesta pre oblasť kultúry (dnes PKO) má najlepšie predpoklady pre zabezpečenie organizačných, priestorových, finančných podmienok pre uspokojovanie aktívnych potrieb obyvateľov mesta, najmä svojou zriaďovateľskou funkciou pre rôzne kultúrno-umelecké súbory (ako dnes zabezpečuje PKO). Slúži to nielen pre naplnenie voľného času obyvateľov mesta, realizáciu ich kultúrnych potrieb, ale súčasne to slúži ako významný preventívny prvok

v predchádzaní nežiaducich foriem aktivít mládeže (drogy, vandalstvo, rasová nenávisť, xenofóbia a pod.).

Nezastupiteľnou zložkou kultúrnych aktivít je organizačné zabezpečenie a realizácia nekomerčných, neziskových kultúrnych aktivít, ktoré realizuje v rámci svojho rozpočtu výkonná organizácia mesta (PKO). Realizácia takto zameraných podujatí je nevyhnutnou zložkou všeobecných kultúrnych aktivít, pričom nejde len o jednorazové charitatívne akcie, ale o pravidelné podujatia, napr. projekt Červených nosov, klaunov realizovaný PKO. Súčasne ide aj o realizáciu rôznych nesúťažných prehliadok, festivalov, ktoré v meste Banská Bystrica majú mnohoročnú tradíciu čo sa prejavuje aj v štruktúre súborov záujmovo-umeleckej činnosti – napr. množstvo speváckych zborov, folklórnych súborov, tanečných súborov jednoznačne prevyšuje ostatné formy kultúrnych aktivít, čo je dôsledkom dlhoročných festivalov a prehliadok v tejto oblasti.

Riaditeľka Parku kultúry a oddychu Lýdia Baranová dala vypracovať analýzu podmienok pre rozvoj kultúry v Banskej Bystrici

Situačná analýza S.W.O.T.

Silné stránky (Strength)

- jedinečnosť tradície kultúry v meste
- široká pestrosť ponuky kultúry a kultúrnych aktivít
- množstvo subjektov pôsobiacich sa v oblasti kultúry
- existencia uceleného systému umeleckého školstva v meste
- sústredenie vysokého školstva v meste ako aj hustá sieť gymnázií, stredných škôl, učilíšť a základných škôl,
- medzinárodné kontakty mesta, spolupráca s partnerskými mestami
- kultúrne, historické, športové a turistické atraktivity mesta a jeho okolia
- na územie kraja zasahuje päť národných parkov (Národný park Nízke Tatry, Národný park Slovenský raj, Národný park Muránska planina, Národný park Veľká Fatra a Národný park Slovenský kras), 5 chránených krajinných oblastí a množstvo národných prírodných rezervácií, chránených priestorov a lokalít, ktoré slúžia ako lákadlo pre mnoho domácich a zahraničných turistov,
- mestá v regióne – Banská Bystrica, Banská Štiavnica a Kremnica boli vyhlásené za mestské pamiatkové rezervácie, pričom Banská Štiavnica

bola zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva, čo prispieva k dobrému menu regiónu, v ktorom sa mesto nachádza.

Slabé stránky (Weaknesses)

- malý záujem ľudí o kultúru,
- existencia sezónnosti v rámci návštevnosti,
- málo účelná propagácia kultúrnych podujatí v rámci regiónu a SR (pomerne slabá propagácia),
- veľmi pestrá a široká ponuka športu a najmä kultúry v meste – druhá najširšia na Slovensku,
- chýbajúce materiálne podmienky pre organizovanie kultúrnych aktivít (chýbajúca väčšia viacúčelová hala)
- nestanovenie priorít rozvoja kultúry a kultúrnych aktivít
- málo zviditeľnená komplexná ponuka kultúry v meste
- nedostatočný marketing regiónu a mesta na Slovensku i v zahraničí,
- spolupráca subjektov kultúry (tvorcov a organizátorov) v meste,
- nevyužitý potenciál turistických atraktivít mesta a regiónu

Príležitosti (Opportunities)

- zmena celkového image mesta – mesto rešpektujúce svojich obyvateľov,
- organizovanie tradičných aj nových typov kultúrnych podujatí a programov,
- rekonštrukcia priestorov Robotníckeho domu a kultúrnych domov v mestských častiach,
- výstavba novej viacúčelovej haly pre kultúrne aktivity,
- propagácia mesta v rámci turistických veľtrhov v SR i v zahraničí,
- prezentácia a vzájomná prepojenosť jednotlivých expozícií múzea,
- nadviazanie kontaktov s cestovnými kanceláriami a cestovnými agentúrami v SR a v zahraničí,
- vytvorenie kalendára kultúrnych aktivít mesta
- dobrá poloha vzhľadom k aglomeráciám Bratislavy, Budapešti a Viedne,
- vytvorenie systému tvorivých štipendií na tvorbu diel o meste a jeho obyvateľoch

- využitie finančných zdrojov z európskych fondov,
- spolupráca s orgánmi Banskobystrického samosprávneho kraja a miest i obcí pri napĺňaní cieľov rozvoja mesta a regiónu
- otvorenie nového multifunkčného obchodno-zábavného centra Európa Shopping Center, ktoré návštevníkom poskytuje obchodné, reštauračné, relaxačné, ale aj kultúrne a športové služby,

Ohrozenia (Threats)

- strata záujmu o kultúru, najmä medzi mladými ľuďmi,
- existenčné problémy jednotlivých subjektov v kultúre a v iných odvetviach,
- rastúca konkurencia na domácom i svetovom trhu - zlepšujúce sa ostatné organizácie v prezentačných a múzejných aktivitách,
- nedostatok finančného kapitálu z vlastných zdrojov,
- pokračujúca absencia kooperácie medzi jednotlivými subjektmi navzájom,
- odliv kvalifikovaných pracovníkov z mesta a regiónu v súvislosti s voľným pohybom, pracovnej sily v EÚ,
- nerovnomerný rozvoj regiónov Slovenska, zatiaľ nejasná koncepcia rozvoja slovenských regiónov v budúcnosti,
- kríza vzťahov medzi konzumnou spoločnosťou a duchovnými hodnotami spoločnosti,
- strata kultúrnej a tým i štátnej a národnej identity občanov SR

Návrhy postupov a opatrení

Pre zlepšenie situácie v oblasti rozvoja kultúry a kultúrnych aktivít v meste Banská Bystrica navrhujeme z hľadiska postupnosti nasledovné kroky:

- 1) Organizovať pravidelné každoročné stretnutia s predstaviteľmi kultúrnych inštitúcií a osobnosťami kultúry, ktoré pôsobia na území, alebo ich tvorba je spojená s mestom Banská Bystrica, s cieľom vzájomnej informovanosti o pripravovaných aktivitách mesta a kultúrnych inštitúcií.
- 2) V spolupráci so všetkými subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry pripravovať každoročne kalendár kultúrnych podujatí reprezentujúcich mesto a život v ňom.

- 3) Zorganizovať konferenciu všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry s cieľom zadefinovať priority rozvoja kultúry v meste podľa jednotlivých oblastí pôsobenia.
- 4) Podporovať tradičné dlhoročné, resp. vytvárať nové, festivaly kultúry vo všetkých oblastiach s cieľom vytvárať pôdu pre prezentáciu aktívnych kultúrnych potrieb obyvateľov mesta.
- 5) Vytvoriť nadačný program s cieľom prioritne podporovať rozvoj kultúrnych tradícií mesta, hrdošti na mesto a umeleckú tvorbu o meste a jeho obyvateľoch.
- 6) Orientovať činnosť oddelenia kultúry Mestského úradu prioritne na správu a koordináciu kultúrnych aktivít, spoluprácu so rôznorodými subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry.
- 7) Zlepšiť materiálne, priestorové, personálne a finančné podmienky činnosti výkonnej organizácie (teraz PKO) s cieľom rozšíriť možnosť aktivity organizácie.
- 8) Pravidelne každoročne riešiť zmluvu – kontrakt s výkonnou organizáciou, kde budú na základe vzájomnej konzultácie (predmetnej, obsahovej, finančnej) dohodnuté konkrétne projekty a ich rozsah, ktoré daná organizácia zabezpečí pre mesto na základe rozpočtu (projektové riadenie) v oblasti aktívnej i pasívnej kultúry.
- 9) Pripraviť a realizovať stavebné úpravy Robotníckeho domu, kultúrnych domov v Šalkovej a Podlaviciach pre zlepšenie materiálnych a priestorových podmienok pre rozvoj kultúrnych aktivít.
- 10) Perspektívne pripraviť a realizovať výstavbu viacúčelovej haly pre kultúrne aktivity.

Do kroniky mesta uvádzame prehľad podujatí a aktivít v oblasti kultúry a športu za rok 2008

SLOVENSKOU RUKOU – život a dielo architekta Ladislava Hudeca v Šanghaji v rokoch 1918 - 1947 Konferencia a vernisáž - pod záštitou primátora mesta I. Saktora, kurátor výstavy Prof. Š.Šlachta, autor fotografií M. Moncman, grafika Ing. arch. M. Beko, organizcia v spolupráci so Spolkom architektov Slovenka, ŠVK B.Bystrica, Generálnym konzulátom SR v Šanghaji a Fondom výtvarných umení

V SPOLOČNEJ EURÓPE ZA SOCIÁLNE SLOVENSKO – prvomájové zhromaždenie občanov, DFS Matičiarik, SLUK, Divadlo Maska s vystúpením Prof. Indigo, FS Urpín,

Prvomájová veselica – PKO spoluorganizátor, realizácia kultúrneho programu, organizátor : KOZ Bratislava

STREET FIGHTER 08-Súťaž EXTREME BAR SHOW zameraná na propagáciu akčného štýlu flair bartendra, inovatívny štýl netradičnej súťaže. Vystúpenie Johnny Mečocha a Mell Kasenčákovej. Spoluorganizátor, cena Mesta Banská Bystrica, Organizátor: Shake the World, s.r.o.

PALACINKOVO – sladká odmena za vysvedčenie Pre deti banskobystrických škôl k ukončeniu školského roka, zápis do Knihy slovenských rekordov v čo najväčšom počte vydaných palaciniiek, pokus o prekonanie Guinnessovho rekordu v stavbe palacinkovej veže

BACK2SHOOL – Späť do školy a čarovná slama - Vystúpenie mladých banskobystrických kapiel s vlastnou tvorbou pre žiakov a študentov banskobystrických škôl k začiatku školského roka a Čarovná slamka (atrakcia pre deti - skákací hrad) s ochutnávkou mliečnych nápojov, Spoluorganizátor : PKO, Fruitstandmusic

XXV. DNI FILATELIE -Výstava autorov známok a rytca pečiatok žijúcich v Banskej Bystrici. Súčasťou boli výstavné panely s bohatou zbierkou dobových pohľadníc nášho mesta . V príležitostnej priehradke Slovenskej pošty bolo možné zakúpiť si zbierkové predmety. Súčasťou boli odborné prednášky, celoslovenská filatelistická burza. Organizátor : Zväz slovenských filatelistov

BANSKOBYSSTRICKÉ VIANOCE 2008 –

Netradičný Mikuláš – deň otvorených dverí Mesta B.Bystrica pre žiakov ZŠ, Ocenenie dobrovoľníckej práce – Srdce na dlani, Vianočné romanca pre seniorov – zvykoslovné pásmo Od Ondreja do Troch kráľov, Spojme srdcia – hudobno zábavný program s M.Kramárom, M.Pavelekovou, G.Oňovou a R.Kazíkom – odovzdanie príspevku OZ Spojme srdcia pre zdravie Stročin na rekondičné a rehabilitačné pobyty, Živý Betlehem – priestorové stvárnenie biblického príbehu na námestí SNP

CENA PRIMÁTORA MESTA za rok 2008 - Laureáti za rok 2008: MUDr. Emil Bielik, prof.RNDr. Stanislav Ondrejka – in meroriam, Ing. Pavol Sečkář, PhD., Pavol Janiček, Vladimír Výbošťok, Jarmila Budová, Ing.Stanislav Vrbický, Zlata Solivajsová, Úrad priemyselného vlastníctva, Ing. arch. Jozef Frtús (za kolektív tvorcov Kalvárie)

Koncert **Lucie BÍLEJ** pod záštitou primátora mesta

MDŽ Kultúrno-spoločenské stretnutie žien Banskej Bystrice so zástupcami Mesta BB
Organizátor

DEŇ UČITEĽOV - Kultúrno-spoločenské stretnutie učiteľov škôl Banskej Bystrice so zástupcami Mesta BB

DEŇ MATIEK -Kultúrno-spoločenské stretnutie matiek so zástupcami Mesta BB

ŠKOLY NA NÁMESTÍ - Program detí MŠ a ZŠ na území mesta Banská Bystrica

PLES MESTA -organizovaný v priestoroch ECC

DNI MESTA - Dni mesta, Trh ľudových remesiel, Radvanský jarmok

SPOJME SRDCIA - Kultúrny program, finančný príspevok bol odovzdaný pre zdravotne postihnutých občanov – OZ Spojme srdcia pre zdravie
SVETOVÝ DEŇ DARCOV KRVI - kultúrny program
LETECKÉ DNI V OČOVEJ vstupenky distribuované pre deti MŠ a žiakov ZŠ
MLÁDEŽ SPIEVA- celoštátna súťaž -podpora dievčenského speváckeho zboru Dolce canto
PREDŠKOLÁČIK - súťaž a výstava prác detí MŠ
VENUJME VIAC ČASU NAŠIM DEŤOM program organizovaný pre spoločné trávenie voľného času detí s rodičmi
FESTIVAL V.F.BYSTRÉHO - realizácia PKO
DIXIELANDOVÝ FESTIVAL - realizácia PKO
BAŽANT MAJÁLES B.BYSTRICA - hudobno- zábavný program pre mládež

Rozšírenie zoznamu UNESCO

Zastupiteľstvo BBSK na svojom 19. zasadnutí dňa 12. júna 2008 Uznesením č. 438/2008 zobralo na vedomie informatívnu správu o prípravných prácach k začatiu auditu pre prípravu žiadosti o rozšírenie Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO na základe industriálneho bohatstva a európskych industriálnych tradícií v regióne 6 kráľovských miest na území BBSK. Odbor aktívne spolupracuje so všetkými zainteresovanými subjektami, primátori a starostovia miest a obcí Banská Bystrica, Kremnica, Nová Baňa, Lubietová, Pukanec, Banská Belá súhlasia s uvedenou iniciatívou, vítajú ju a plne podporujú.

Kultúra BBSK

Odbor cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva a 22 kultúrnych inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK (3 divadlá, 5 múzeí, 1 galéria, 6 knižníc, 6 osvetových stredísk, 1 hvezdáreň a planetárium) svojou činnosťou v roku 2008 pokračovali v napĺňaní strategických rozvojových cieľov a Akčného plánu 2008 na ich realizáciu – v zmysle Koncepcie rozvoja kultúry a kultúrneho dedičstva v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Svoju činnosť sústredili na zachovávanie, zveľaďovanie a sprístupňovanie kultúrneho bohatstva kraja v záujme trvalo udržateľného rozvoja miest a obcí BBSK a rozmanitosti kultúr regiónov v spoločenstve Európskej únie.

Aktivity BBSK

K najvýznamnejším aktivitám odboru v oblasti prezentácie a podpory kultúry v regióne v roku 2008 patrilo Kvet kultúry a umenia 2008 - slávnostné morálno-spoločenské ocenenie práce a výnimočných tvorivých výkonov nositeľov kultúry a umenia BBSK v oblasti umeleckej tvorby, záujmovo-umeleckej činnosti, kultúrno-výchovnej práce, ľudovo-umeleckej tvorby a ochrany kultúrneho dedičstva. Cenu udelil predseda BBSK po druhýkrát jedenástim významným osobnostiam kultúry

a umenia BBSK, ktoré svojim celoživotným dielom prispeli k rozvoju kultúry a umenia v našom regióne.

S pozitívnou odozvou odbornej i laickej verejnosti sa stretlo podujatie Župné leto 2008 – I. ročník otvorenia letnej turistickej sezóny v BBSK, ktorého zámerom bolo zviditeľniť a spropagovať obrovský potenciál a zaujímavé možnosti letnej turistiky, živej kultúry a kultúrneho dedičstva v regióne.

Odbor bol spoluorganizátorom VI. ročníka európskeho festivalu Cap à l'Est – dialógu rozmanitých kultúr v Banskej Štiavnici. V záujme šírenia interkulturality do celého regiónu bol úspešne realizovaný 2. ročník spoločného projektu Capalest v regióne s prezentačnými aktivitami francúzskych umelcov v mestách Gemera-Malohontu a Novohradu. Tento projekt bol od jari 2008 rozšírený o cyklus francúzsko-slovenských Literárnych kaviarní v Zelenej sieni Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici.

Odbor tiež úspešne realizoval sériu kultúrno-umeleckých aktivít v oblasti medzinárodnej spolupráce s partnerskými regiónmi – nositelia kultúry a umenia reprezentovali BBSK v umeleckých programoch na významných podujatiach partnerov v Hradci Králové, v Londýne, vo Viedni, a sprostredkoval umelecké vystúpenia z partnerských regiónov na festivaloch a výstavách zahraničných partnerov v našom kraji.

V rámci cezhraničnej spolupráce s Nógradskou župou (popri rozsiahlych aktivitách kultúrnych inštitúcií v južných okresoch kraja) odbor tiež spolupracoval so Zväzom Slovákov v Maďarsku a vládou SR na realizácii projektu Školy v prírode v našom kraji pod názvom Poznaj svoje korene - zameraného na výučbu slovenského jazyka 320 žiakov a študentov slovenskej národnosti v Maďarsku.

V spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Maďarskej republiky a firmou Ergotop v Budapešti odbor zabezpečil realizáciu nadregionálnej výstavy ocenených maďarských výrobkov v roku 2008 v Banskej Bystrici a Rimavskej Sobote za účasti predsedu BBSK, štátneho tajomníka Ministerstva zahraničných vecí MR a podnikateľských subjektov zo SR a MR.

V Župnej galérii Úradu BBSK bolo v uplynulom roku inštalovaných celkom 15 výstav výtvarného umenia.

Tradičnou aktivitou odboru v spolupráci so Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov v Banskej Bystrici bolo spomienkové podujatie Stretnutie generácií na Kališti pri príležitosti 64. výročia SNP.

Prezentáciu a propagáciu kultúry a umenia BBSK v roku 2008 rozšíril odbor tiež vydaním jazykových mutácií svojich publikácií o kultúre – Z klenotnice kultúry BBSK a Bohatstvo múzeí a galérií BBSK (anglický, francúzsky a nemecký jazyk).

V záujme zvyšovania úrovne manažérskych zručností riaditeľov kultúrnych inštitúcií odbor uskutočnil cyklus troch odborných seminárov o efektívnej aplikácii techník mediálnej komunikácie v manažérskej praxi, o diplomatickom protokole a spoločenskej etikete v praxi a o vypracovaní projektov pre eurofondy v rámci prípravy na prvé výzvy pre oblasť kultúry.

Kultúrne inštitúcie pokračovali v revitalizácii pamiatkového fondu v majetku BBSK s využitím pre rozvoj kultúry, kultúrno-poznávací cestovný ruch a postupné sprístupnenie kultúrnych služieb pre zdravotne a sociálne znevýhodnených občanov.

Divadlá

Tri profesionálne divadlá BBSK obohatili repertoár o 14 nových hier - vo svojom repertoári majú spolu 49 titulov. Rozšírili hrací profil o ďalšie dni v mesiaci. V roku 2008 uskutočnili celkom 434 predstavení pre 74 864 divákov – deti, mládež a dospelých. Narástol počet tvorby a prezentácie netradičných programových produktov, napr. v exteriéroch, v divadelne netradičných priestoroch, v šapitó, v spolupráci so študentmi a pod. Prínosom je nárast ponuky detských predstavení v Divadle J.G. Tajovského i v Štúdiu tanca, ktoré sa stali divácky veľmi žiadané.

Záujem divákov o predstavenia všetkých troch divadiel si udržal vysoký štandard, čo sa prejavilo v tržbách z predstavení. Vlastné príjmy divadlá zabezpečovali okrem tržieb aj úspešným získavaním grantov, z reklamnej činnosti, sponzoringu a z prenájmov. Príjmy predpísané zriaďovateľom všetky divadlá splnili, ba významne dokázali prekročiť.

Divadlá v roku 2008 organizovali tri významné festivaly:

Divadlo J.G. Tajovského Zvolen – Zámocké hry zvolenské (XXXV. roč.) – Medzinárodný letný divadelný a operný festival – najstarší letný plenérový profesionálny divadelný festival na Slovensku otvoril priestor na zámockom nádvorí divadlám z celého Slovenska, od roku 1993 i pozývaným divadlám zo zahraničia. Dramaturgia činohernej časti je zameraná na inscenácie, ktoré sú tým najzaujímavejším, čo divadlá na Slovensku ponúkajú. Festival prináša popri divadelnej klasike a súčasnej dráme aj predstavenia pre deti a mládež, predstavenia inscenovanej poézie a autorské predstavenia.

Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica – Bábkarská Bystrica 2008 – (XVI. roč.) Medzinárodný festival slovenských bábkových divadiel v konfrontácii s bábkovým divadlom v strednej Európe a vybranými súbormi sveta.

Bábkarská Bystrica je profesionálnou prehliadkou bábkového umenia slovenských profesionálnych divadiel a divadiel z Česka, Poľska, Maďarska a pozvaných krajín. Koná sa každé dva roky. Ako medzinárodná prehliadka od roku 1994. Je priestorom pre prezentáciu i konfrontáciu rôznych súčasných foriem a prejavov bábkového umenia, vrátane rôznych divadelných techník zo Slovenska i zo zahraničia. Nie je len festivalom, ale aj sviatkom bábkového umenia obohatený o široké spektrum sprievodných podujatí – koncerty, odborné semináre, výstavy, prednášky, filmové a rozhlasové produkcie.

Štúdio tanca Banská Bystrica – 4 dni tanca pre vás (VI. ročník) Festival súčasného slovenského profesionálneho tanca zameraný na reflexiu pôvodnej tvorby v súčasnom tanci v slovenskej produkcii a koprodukcii. Prezentuje nové trendy v umení súčasného tanca, ponúka koncepčne rôznorodé projekty a obohacuje festivalové produkcie o zaujímavý sprievodný program – diskusie s tvorcami, prednášky, pohybové workshopy, večer budúcich profesionálov, koncerty.

Divadlá rozšírili programovú ponuku aj o netradičné nové podujatia – BdnR – nové spôsoby komunikácie so školami – projektová spolupráca, autorské čítania pre deti s autogramiádami, projekt Ružový a modrý svet.sk a štúdio T.W.I.G.A., podvečer s Andersenom, divadelno-hudobný kolotoč v šapitó, výstavy a vernisáže . Štúdio tanca – workshopy techník súčasného tanca, Medzinárodný deň tanca, vernisáž fotografií ŠT z pobytu divadla v Indii, besedy o súčasnom tanci pre školy, exteriérové produkcie, Tanec ako nový druh komunikácie, Dotkni sa tanca, DJGT – Deň otvorených dverí v DJGT, absolventské predstavenia študentov umeleckých vysokých škôl, Medzinárodný deň divadla, Večery s osobnosťou, divácka anketa Motýľ – cena najpopulárnejšej herečky, hercovi a inscenácii sezóny.

Všetky tri divadlá výrazne prispievajú k reprezentácii BBSK i SR nielen na domácich, ale aj na zahraničných festivaloch. Vysokú profesionalitu ich umeleckej tvorby potvrdzujú nielen opakované pozvania, ale aj mnohé ocenenia. Protagonisti divadiel získali aj niekoľko významných ocenení Slovenského literárneho fondu za sezónu 2007/2008: v DJGT - J. Liptáková za objav a dramaturgiu inscenácie Boogie and Blues (svetová premiéra) a za dramaturgiu inscenácie Rozum., V. Škorvagová za stvárnenie postavy Jutty v inscenácii Boogie and Blues, R. Kuric za stvárnenie postavy Doktora Kerženceva v inscenácii Rozum, M. Spišák za réžiu (Boogie and Blues, Dámsky krajčír a Čertice). Prémie Literárneho fondu 2007/2008 získali: S. Donová za stvárnenie postavy Čin-Čin v inscenácii Čin-Čin + postava Táne v inscenácii Rozum, J. Haviar za stvárnenie postavy Moulineauxa v inscenácii Dámsky krajčír a U. Ferenčuková za dramaturgiu inscenácií Čin-čin a Dámsky krajčír.

BDnR získalo na Medzinárodnom festivale SUSEDIA v Poľskom Lubline cenu - Perla susedov - za inscenáciu J. Hollého KUBO. Literárny fond udelil prémie: I. Kováčovej za postavu speváčky v inscenácii hry M. Dittého Restart: Frankenstein, M. Šamajovej za postavu vdovy v inscenácii Mocad(r)ámy a M. Peckovi za réžiu inscenácie hry M. Dittého Restart: Frankenstein. V súťaži o najlepšiu pôvodnú divadelnú hru na tému rovných príležitostí žien a mužov 2008 Žaba na prameni bola udelená cena riaditeľke BDnR I. Škripkovej (Horváthovej).

Odborná porota medzinárodného festivalu profesionálneho a amatérskeho divadla - Divadelné inšpiratívne vystúpenia v Trnave udelila Štúdiu tanca cenu Kráľ inšpirácie 2008 za prezentáciu choreografie Blízkosť vzdialených.

Významným medzníkom v rámci spolupráce BDnR a Slovenského rozhlasu je prvá rozhlasová premiéra rozprávky Červená čiapočka alebo večer u Madame D´Aulnoy z repertoáru divadla odvysielaná v Slovenskom rozhlase v spolupráci s umeleckými tvorcami Bábkového divadla na Rázcestí

Múzeá a galéria

Múzeá a galéria odborne spravujú 318 666 ks jedinečných zbierkových predmetov, ktoré sú súčasťou hmotného kultúrneho dedičstva kraja. Výber zo svojich zbierok prezentujú v 11 stálych expozíciách.

Pre mladých umelcov vznikol nový výstavný priestor Stredoslovenskej galérie Room 19_21 v Galérii Dominika Skuteckého v Banskej Bystrici.

Múzeá a galéria sprístupnili 60 vlastných výstav najmä z vlastných zbierok a 63 prevzatých výstav zostavených zo zbierok iných múzeí a galérií a prezentácií nemúzejného charakteru.

Múzeum ľudového tanca pri Stredoslovenskom múzeu v druhom roku svojej existencie pripravilo prvú profilovú výstavu Tancuj, tancuj... o histórii a súčasnosti organizovaných foriem folklóru v Banskej Bystrici.

Stredoslovenská galéria v rámci spolupráce s partnerskou Galériou moderného umenia v Hradci Králové sprístupnila výstavu Vladimír Boudník a česká grafika 60. rokov a pripravila 1. medzinárodné bienále logotypu. V Stredoslovenskom múzeu a Gemersko-malohontskom múzeu predstavili svoju tvorbu aj kovačickí inšitní maliari. Stále expozície a výstavy navštívilo 99 702 návštevníkov.

Žiaci základných a stredných škôl sa zúčastnili v múzeách a galérii 903 otvorených tematických vyučovacích hodín, 426 tvorivých dielní a animačných programov. Spoločným prezentačným podujatím múzeí a galérií v kraji bol „jarmok múzeí“ - Múzeá sú tu pre vás pri príležitosti otvorenia letnej turistickej sezóny – 1. ročníka Župného leta 2008 a prezentácie na Festivale slovenských múzeí 2008 na Trenčianskom hrade a na Agrokomplexe Nitra 2008. Na jubilejný 20. ročník Medzinárodného keramického sympózia Lučenec – Kalinovo v gescii Novohradského múzea a galérie nadviazal odborný seminár Keramické sympóziá – Poznatky a skúsenosti.

V múzeách a galérii sa konalo 115 rôznych kultúrno-spoločenských podujatí a stretnutí milovníkov hudby a poézie.

V historickej Zelenej sieni Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici zaznievali Zelené tóny v rámci cyklu koncertov rôznych žánrov a Galéria Dominika Skuteckého je miestom Literárno-hudobných soirée Anasoft Litera. Divácky záujem zaznamenal aj cyklus o cudzích krajinách s názvom Cestovateľské utorky, ktorý pripravuje Stredoslovenské múzeum – Prírodovedné oddelenie. Múzeum ľudového tanca zorganizovalo 1. ročník medzinárodného detského folklórneho festivalu „Na baňu klopajú“ v banských mestách regiónu. Múzeá a galériu v roku 2008 navštívilo celkom 135 642 osôb, vrátane stálych expozícií, výstav a všetkých kultúrno-vzdelávacích a spoločenských podujatí, čím zaznamenali oproti roku 2007 (126 332 osôb) nárast o 9310 ľudí.

Knižnice

Knižnice pri napĺňaní svojho hlavného poslania, ktorým je sprístupňovanie knižničného fondu a poskytovanie knižnično-informačných služieb, v roku 2008 vybudovali a verejnosti na svojich webových stránkach sprístupnili Súborný katalóg regionálnych knižníc BBSK (SKAT RK BBSK) s celkovým rozpočtom 600 tis. Sk. Súborný katalóg regionálnych knižníc zefektívnil využívanie knižničného fondu cez medziknižničnú výpožičnú službu. Knižničný fond dosiahol 651 095 knižničných jednotiek, pričom ročný prírastok predstavuje 15 777 kn. j., z toho kúpou 13 870

a darom 1907 kn. j. Všetky sídelné mestá prispeli knižniciam na nákup kníh a kultúrno-vzdelávacie aktivity. Príspevok predstavoval 496 444 Sk, z toho na nákup knižničného fondu 346 500 Sk (najviac prispelo mesto Zvolen (204 944 Sk), najmenej mesto Kremnica (5000 Sk). Priemerná cena dokumentu v roku 2008 bola 313 Sk. Knižnice pre 29 650 používateľov realizovali 1 364 001 výpožičiek. Služby knižníc využilo 402 127 návštevníkov, o 17 percent viac ako v roku 2007. K zvýšeniu návštevnosti prispeli verejné internetové študovne vybudované v roku 2007 v rámci národného projektu MK SR Internetizácia knižníc. Jeho úspešná implementácia v regionálnych knižniciach predstavuje 48 naplno využívaných bezplatných prístupových miest k internetu. Vďaka tomu sa počet používateľov internetu v knižniciach zvýšil o 52 percent.

V rámci tradičného Týždňa slovenských knižníc (9. ročník) a Dňa knihovníkov Banskobystrického kraja predseda BBSK ocenil 8 knihovníkov za ich dlhoročnú prácu, poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov v podmienkach miest a obcí kraja. So záujmom detských čitateľov sa stretol celoslovenský festival s názvom Dni detskej knihy za účasti autorov a ilustrátorov literatúry pre deti i Noc s Andersenom, ktorú deti prežijú s rozprávkou v knižnici. Úspešným projektom Verejnej knižnice M. Kováča v B. Bystrici je Banbyčítariáda – Banská Bystrica číta rada – celodenný literárny happening na hlavnom námestí B. Bystrice.

Vysokú úroveň dosahujú aj ďalšie podujatia celoslovenského významu: Štúrovo pero – vyhodnotenie celoslovenskej novinárskej súťaže stredoškôľakov a vysokoškôľakov (13. ročník) v rámci 22. ročníka Štúrovho Zvolena a Literárny Zvolen – vyhodnotenie celoštátnej súťaže autorov v literárnej tvorbe, Literárny Lučenec – vyhodnotenie celoslovenskej súťaže v literárnej tvorbe v rámci 12. ročníka súťaže v umeleckom prednese pôvodnej slovenskej prózy Timravina studnička, Škultétyho rečňovanky – 17. ročník súťaže vo vlastnej literárnej tvorbe.

Regionálne osvetové strediská plnili svoje úlohy v súlade s dlhodobými cieľmi rozvoja kultúry a osvetu, záujmovej umeleckej činnosti, mimoškolskej výchovy a vzdelávania, propagačnej a dokumentačnej činnosti, ochrany a rozvíjania kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry, podpory miestnej kultúry a jej nositeľov v podmienkach miest a obcí kraja.

Podieľali sa na výkone odbornej, metodickkej, poradenskej a informačnej činnosti pre obce a iné právnické a fyzické osoby pôsobiace v oblasti kultúrno-osvetovej činnosti. Zvýšenú metodickú pozornosť venovali príprave kolektívov a jednotlivcov vo všetkých oblastiach záujmovej umeleckej činnosti v systéme postupových súťaží a festivalov.

Zo špecifika regiónu ako klenotnice ľudovej kultúry a tradícií vyplýva pre osvetové zariadenia významná úloha v oblasti starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru – vytvárať priestor a podmienky pre zachovanie ľudovej kultúry v jej prirodzenom prostredí a v kultúrnom vedomí obyvateľov regiónu.

Osvetové strediská zrealizovali 141 súťaží záujmovej umeleckej činnosti, prehliadok a festivalov (z toho 14 celoslovenských a 9 s medzinárodnou účasťou), 323 odborných výchovno-vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, 343 dielní ľudových remesiel, 70 výstav, na 73 podujatiach sa podieľali ako spoluorganizátori. K najvýznamnejším podujatiam v roku 2008 patrili reprezentatívne garantované festivaly organizované v súčinnosti s miestnou samosprávou, kultúrnymi inštitúciami, združeniami a spolkami.

Hvezdárne a planetárium

Krajská hvezdáreň a planetárium v Žiari nad Hronom a jej 2 organizačné súčasti – Hvezdárne v Banskej Bystrici a Rimavskej Sobote sa vo svojej špecifickej odbornej a kultúrno-osvetovej činnosti zamerali na šírenie astronomickej osvetu, popularizáciu vedeckých poznatkov z oblasti astronómie, kozmonautiky, fyziky a príbuzných prírodných vied.

V odbornej činnosti si hvezdárne udržali vysoký štandard pravidelných pozorovaní Slnka a jeho aktivít, zákrytov, medziplanetárnej hmoty, meteorických rojov, zákrytových expedícií, pozorovania komét, zatmení a konjunkcií nebeských telies. Všetky tri subjekty zabezpečovali postupové súťaže, prehliadky, výstavy a podujatia regionálneho a celoslovenského významu: Vesmír očami detí, Čo vieš o hviezdach, Zem je len jedna, Malý princ, Astrostop a iné. Hvezdárne realizovali 10 súťaží a prehliadok, 23 kultúrno-spoločenských podujatí, 16 výstav, 241 výchovno-vzdelávacích akcií, 1441 odborných podujatí a pozorovaní, 525 exkurzií, počas ktorých hvezdárne navštívilo 32 952 návštevníkov.

Hvezdárne úspešne zorganizovali v spolupráci s Katedrou AFZM FMFI UK v Bratislave a Slovenskou ústrednou hvezdárňou v Hurbanove Medzinárodnú konferenciu – International Meteor Conference 2008 – Šachtičky pri Banskej Bystrici, na ktorej sa stretli astronómovia amatéri i profesionáli z oblasti meteorickej astronómie.

Granty

Kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK sa snažili získať finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu predkladaním projektov do Grantového systému Ministerstva kultúry SR a Protidrogového fondu Bratislava. Celkom spracovali a predložili 157 projektov. Úspešných a podporených projektov bolo 87, čím získali 8 656 tis. Sk, z toho:

- v Grantovom systéme Ministerstva kultúry SR bolo úspešných a podporených 85 projektov (7 554 tis. Sk);
- v Protidrogovom fonde boli úspešné dva projekty (142 tis. Sk);
- zapojením sa do programu Kultúrne poukazy v grantovom systéme MK SR získali 38 384 blokov kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 959 600 Sk.

Urban Style Battle Jam 2008 - Banská Bystrica

Pod gesciou PhDr. Marianny Mlynarčíkovej z UMB v Banskej Bystrici sa dňa 12.10.2008 v sobotu sa Banskej Bystrici konal avízovaný graffiti jam URBAN STYLE: re-Berlin, ktorý spolu so sprievodným programom predčil všetky očakávania ako organizátorov tak i účastníkov. Bolo zaujímavé sledovať bohatosť stvárnení a pohybových vyjadrení. Účastníci i publikum rozoberali presne, čo a kedy sa dialo, a považovali akciu za zážitok, jednoducho, kto tam bol, zažil v Banskej Bystrici jedinečnú kultúrnu atmosféru. Súčasťou akcie je bohatá fotodokumentácia na internete.

1. miesto - Faces crew
2. miesto - Cks-Funs-Sysel
3. miesto - Fantomas

Banská Bystrica "URBAN STYLE 2008 JAM"

Narodeniny Rádia One

Banskobystrické námestie SNP ožilo v utorok 13. mája večer oslavami druhých narodenín Rádia ONE. Začiatok je naplánovaný na 19:00. Okrem moderátorov uvidíte skupiny Funkiez a IMT Smile. Poslucháči známej frekvencie 90,5 MHz môžu skúšať šťastie aj v karaoke show o hodnotné ceny, ako napríklad plazmový televízor, kávovar a tisíckorunové poukážky do Fann parfumérie.

Radio One začalo vysielat' 13.5. 2006 na frekvencii 90,5 MHz. Je to jediné regionálne rádio pre Banskú Bystricu, Zvolen a široké okolie. Koncom roka 2007 získalo Rádio One štyri nové frekvencie: v Brezne 89,2 MHz, vo Zvolene 89,7 MHz, v Žiari nad Hronom 91,4 MHz a v Nitre 90,6 MHz. Rádio One tak skvalitnilo pokrytie v okolí Banskej Bystrice a vytvorilo nové regionálne štúdio v Nitre, ktoré vysiela odpájaný program s vlastnými moderátormi pre mesto Nitra a okolie.

Konferencia na počesť architekta

V Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici sa 29. mája konala konferencia o živote a diele architekta Ladislava Hudeca „Architekt Ladislav Hudec“.

Cieľom konferencie bolo prezentovať život a dielo architekta Ladislava Hudeca v Šanghaji v rokoch 1918 - 1947. Odbornými garantmi boli Štefan Šlachta, Anne Warr a Henrieta Hatalová. Referáty na konferencii mali: I. Pacolák, H. Hatalová, A. Warr, Š. Šlachta, M. Moncman. Realizované v spolupráci s Generálnym konzulátom SR v Šanghaji, Allen Jack&Cottier Architecture Consulting Shanghai, mestom Banská Bystrica, Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici a Slovenskou akadémiou vied.

Architekt Hudec - čínskym menom Wu-ta-kche

Odkaz úspešného architekta pôsobiaceho v Šanghaji ožil v jeho rodnej Banskej Bystrici. Mesto Banská Bystrica v spolupráci so Spolkom architektov Slovenska, Štátnou vedeckou knižnicou Banská Bystrica, Generálnym konzulátom SR v Šanghaji a Fondom výtvarných umení pripravili 29. mája 2008 Konferenciu pod názvom „Život a dielo architekta Ladislava Hudeca v Šanghaji v rokoch 1918 – 1947“.

Ladislav Hudec – čínskym menom Wu-ta-kche – tvoril architektonickú tvár Šanghaja 20. a 30. rokov. Pri príležitosti konferencie venovanej architektovi Hudecovi viceprimátor Róbert Kazík 29. mája 2008 vyzdvihol najmä angažovanosť prof. Štefana Šlachtu, ktorý sa vo veľkej miere pričínal o to, aby odkaz L. Hudeca ožil.

Banskobystrický rodák L.Hudec sa narodil v roku 1893, študoval techniku v Budapešti, ako dôstojníka rakúsko-uhorskej armády ho počas 1. svetovej vojny zajali, dostal sa na Sibír a s bratom Gejzom sa mu podarilo v roku 1916 ujsť do Číny. Vlastný ateliér v Šanghaji si založil v roku 1925. Slávu mu priniesol predovšetkým 22-poschodový Park Hotel spojený s bankou z roku 1934. Bola to prvá výšková stavba v Šanghaji, vybudovali ju v štýle Art Deco.

Po skončení konferencie, na ktorej vystúpili 29. mája 2008 generálny konzul SR v Šanghaji Igor Pacolák, či prezident Spolku architektov Slovenska prof. Ing. Arch. Šlachta nasledovalo polozenie vencov k hrobu Ladislava Hudeca na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici. Program pokračoval vernisážou výstavy „Slovenskou rukou – život a dielo architekta Ladislava Hudeca v Šanghaji v rokoch 1918 – 1947“, nad ktorou prevzal záštitu primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor. Výstava fotografií diela architekta Hudeca, ktorých autorom je Marián Moncman trvala v Štátnej vedeckej knižnici do 13. júna 2008.

Podobu Šanghaja ovplyvnil architekt Ladislav Hudec z Banskej Bystrice

Životu a dielu architekta Ladislava Hudeca (1883 - 1958), rodáka z Banskej Bystrice, ktorý tridsať rokov pôsobil v čínskom Šanghaji, bola venovaná konferencia a výstava fotografií, ktorú pri príležitosti 115. výročia jeho narodenia a 50. výročia jeho smrti otvorili 29. mája 2008 v banskobystrickej Štátnej vedeckej knižnici.

Ako uviedol prezident Spolku slovenských architektov Štefan Šlachta, toto podujatie by malo priblížiť významného architekta, ktorého dielo je súčasťou svetovej kultúry, no na Slovensku je takmer neznámy. "Prisvojujú si ho Maďari, hoci v Budapešti iba študoval a len počas štúdií si písal meno v tvare Hügyecz, prisvojujú si ho Nemci, lebo mal ženu Nemku, z neznámych dôvodov si ho prisvojujú aj Česi, len my ho nepoznáme, hoci bol banskobystrický rodák a kresliť sa učil u maliara Dominika Skuteckého," uviedol Šlachta.

Pripomenul, že Hudec svojou architektúrou významne ovplyvnil podobu Šanghaja ako "Paríža východu" v období medzi svetovými vojnami a na jeho dielo sú tam dodnes hrdí. Je autorom zhruba 60 budov v tomto meste, okrem obytných aj

divadiel, kostolov, nemocníc, bánk, škôl či hotelov. "Je označovaný za najvýznamnejšieho zahraničného architekta v Číne v tom čase. Jeho 22-poschodový Park hotel bol do roku 1963 najvyššou budovou v Ázii a do roku 1983 najvyššou budovou v Šanghaji. Grand Theatre je dodnes v zozname najkrajších divadiel na svete," povedal Šlachta.

Fotograf Marián Moncman, ktorý je autorom vystavovaných fotografií Hudcovho diela, bol podľa vlastných slov fascinovaný architektovou invenciou, precíznosťou a zmyslom pre detail. "Bolo to ako prechádzka rozprávkovým hradom. Mal som nafotiť hlavne Park hotel. Až keď som neskôr od konzula získal zoznam Hudcových budov, zistil som, že viaceré zo stavieb, ktoré som po meste obdivoval, robil Hudec," uviedol Moncman. Výstava fotografií Hudcovho diela má názov Slovenskou rukou a v Banskej Bystrici bude inštalovaná do 13. júna.

Ladislav Hudec sa narodil 8. 1. 1893 v Banskej Bystrici. Jeho otec Juraj Hudec (1851 - 1920) bol architektom, staviteľom a podnikateľom, podieľal sa na výstavbe niekoľkých banskobystrických budov, ale aj metra v Budapešti. Jeho matka Paula Škultétyová bola dcérou kňaza z Košíc.

V rokoch 1911 až 1914 študoval architektúru a strojárstvo na Kráľovskej univerzite v Budapešti. Počas 1. svetovej vojny ho ako poručíka rakúsko-uhorskej armády zajali Rusi a poslali do zajateckého tábora na Sibíri. V roku 1918 sa mu podarilo ujsť do Číny, koncom toho istého roka sa usadil v Šanghaji. Zamestnal sa v americkej architektonickej firme Rowland A. Curry, v roku 1925 si založil svoju vlastnú kanceláriu.

V roku 1922 sa oženil s Gisellou Meyer, dcérou švajčiarskeho podnikateľa. Doma hovorili po anglicky, niekedy po nemecky. Mali spolu tri deti: najstarší Martin žije v Monaku, Theodore vo Vancouveri, najmladšia Alessa de Wet v Arizone. Po vypuknutí občianskej vojny odišiel v januári 1947 zo Šanghaja do Talianska a v roku 1950 sa usadil v Kalifornii. Zomrel v Berkeley 26. 10. 1958 na infarkt. V roku 1970 jeho pozostatky pochovali na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici, ako si to želal v testamente.

Výstavu Slovenskou rukou a konferenciu o Ladislavovi Hudcovi zorganizovalo mesto Banská Bystrica v spolupráci so Spolkom architektov Slovenska, Štátnou vedeckou knižnicou, Generálnym konzulátom Slovenskej republiky v Šanghaji a Fondom výtvarných umení. Banská Bystrica má ulicu pomenovanú po architektovi Ladislavovi Hudcovi.

Stretnutie s Jozefom Chrobákom

V Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici sa v pravidelnom cykle už niekoľko rokov stretáva verejnosť s významnými osobnosťami Banskej Bystrice a jej regiónu. Hostujúci profesor Technickej univerzity Zvolen a laureát ceny Emila Belluša – architekt Jozef Chrobák sa tu predstavil 10. novembra. Rodák z Hýb prežil a prežíva svoj tvorivý život vo dvoch centrách Slovenska – vo Zvolene a v Banskej Bystrici.

Jozef Chrobák tu dokázal naplno rozvinúť svoj talent a vytvoriť architektonické diela, ktoré sa zapísali do dejín slovenskej architektúry poslednej tretiny 20. storočia. Do nominácie Ceny Dušana Jurkoviča 2008 bola zaradená stavba v BB: Medzinárodná porota Ceny Dušana Jurkoviča 2008

Dušan Jurkovič Prize 2008 International Jury

Jiří Suchomel Česká republika predsedá poroty

Tomasz Studniarek Poľsko

Albert Wimmer Rakúsko

Peter Sticzay-Gromski Slovensko

Bohumil Kováč Slovensko

Pavel Suchánek Slovensko

Jozef Istenes Slovensko

Najkrajšou knihou roka 2008

Najkrajšou knihou roka 2008 sa stala kniha J. Kudlička - J. Kuniak: Mystérium krajiny. Il. Ján Kudlička, fot. kol., graf. úprava Pavel Choma, vyd. Liptovská galéria P. M. Bohúňa, Liptovský Mikuláš, tlač.: Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

13. Medzinárodný dixielandový festival

Vernisážou fotografií Lea Redlingera Jazzové portréty v Thurzovom dome na Námestí SNP sa v 5.mája popoludní v Banskej Bystrici začal 13. ročník Medzinárodného dixielanového festivalu. Prvý koncert festivalu odohrá na otvorenom pódiu na Námestí SNP v piatok podvečer Traditional Jazz Band z Lučenca. Hlavný program festivalu však bol v sobotu na Námestí SNP a v nedeľu v kine Urpín. Sobotné vystúpenia odštartoval banskobystrický The Original Vigaš Band Slovakia, po ktorom javisko obsadí ďalšia domáca kapela - BB Band Dixieland Jazz Band. Tú vystrieda E.S.B. Quintet Milana Sedláčka z Česka a program koncertu uzavrie Seredský Dixieland Band.

Galakonzert v nedeľu večer v kine Urpín odštartuje slovenská dievčenská vokálna skupina Sweet Little Chicks. Ďalšími účinkujúcim budú kapela Swing Manouche Project z Budapešti, slovenský orchester Vlado Vizár Jazz Quartet & Four Bones Brother, Klaus Paier Trio z Rakúska a Jazz Band Ball Orchestra z poľského Krakova, ktorý sprevádzal americkú speváčku Harriet Lewis.

Bodkou za sobotným aj nedeľným festivalovým programom bolo večerné jam session. V sobotu v reštaurácii Národný dom na Kapitulskej ulici v podaní The Original Vigaš Band Slovakia a v nedeľu v reštaurácii Barbakan na Moysesovom námestí v podaní Swing Q.

Banskobystrický Medzinárodný dixielandový festival je súčasťou Jazzového festivalu zjednotenej Európy (United Europe Jazz Festival), ktorý spoluorganizujú

mestá Banská Bystrica, český Hradec Králové, maďarský Sálgotarján a poľské Zakopane.

Pred trinástimi rokmi prišiel s myšlienkou uskutočniť dixielandový festival Michal Kališka. Študoval na Pedagogickom inštitúte v Banskej Bystrici ([1959-1963](#)), postgraduálne osvetovú prácu ([1972-1974](#)), na Inštitúte verejnej správy v Bratislave ([1979-1982](#)). Sprvu pôsobil ako učiteľ, potom riaditeľ Mestského domu osvetu v Hnúšti, inšpektor kultúry KNV, riaditeľ Domu družby a kultúrno-osvetový pracovník Domu Matice slovenskej v Banskej Bystrici ([1990-1999](#)). Scenárista a režisér festivalov a osláv miestneho i celoslov. významu. Bol zakladajúcim členom spevokolu Mladosť, spoluzakladateľ zboru Collegium Cantus a dixielandovej skupinu BB Band v Banskej Bystrici. Organizátor cyklu večerov o histórii džezu a populárnej hudby v Banskej Bystrici (zdokumentované od [1920](#)). Od roku [1961](#) sa zúčastňoval na folklórnych, džezových a speváckych súťažiach doma i v zahraničí. Je členom Hudobného odboru MS (od roku [1992](#)). Založil Klub rodákov Gemera-Malohontu v Banskej Bystrici ([1984](#)). V spolupráci so Slov. rozhlasom produkoval nahrávky medzinárodných dixielandových festivalov. Ako člen orchestra (kontrabas) BB Band nahral 2 CD platne.

Cena pre jazzový Martin Uherek Quartet z Banskej Bystrice

Porota súťaže Nové tváre slovenského jazzu 2008 ocenila v nedeľu večer v bratislavskom divadle Astorka päť kapiel a šesť jednotlivcov. Za štýlovú interpretáciu džezovej tradície ocenili skupinu Martin Uherek Quartet z Banskej Bystrice a za presvedčivý skupinový výkon si odniesla cenu rožňavská skupina Árpi Farkaš Quartet. Objavom festivalu sa stalo The Illusions Trio z Michaloviec. Všetky tri kapely získali finančnú odmenu vo výške 7 000 slovenských korún (v prepočte asi 232,4 eur). Šesťčlenná porota pod vedením Matúša Jakabčica ocenila aj zoskupenie Swingless za udržiavanie bigbandovej tradície a kapelu Jazz Sound za kolektívny výkon. Medzi jednotlivcami si odniesli ocenenie aj Rastislav Kordík (Kam Tam Trio) za najlepšiu kompozičnú prácu alebo Zsolt Csókás (Jazzhibition) a Zsolt Botoš (Zsolt Botoš Trio) za presvedčivý inštrumentálny výkon. Za inštrumentálny výkon ocenili Róberta Ragana (Martin Uherek Quartet) a Michala Fedora (The Illusions Trio). Objavom festivalu sa u jednotlivcov stal Peter Palaj (Martin Uherek Quartet). Agentúru SITA informovala Katarína Ovseníková zo Slovenskej jazzovej spoločnosti.

Stromy a ľudia

Výstavu „Stromy a ľudia“ otvorili v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici v Thurzovom dome na nám. SNP č. 4. vo štvrtok 3. apríl o 15.00 hodine v Thurzovom dome.

Výstava trvala od 3. apríla do 1. júna 2008. Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici v spolupráci s Nadáciou Zelená nádej pripravilo výstavu „Stromy a ľudia“

(Stromoví ľudia) o lesoch a stromoch vo fínskych mýtoch a tradíciách, autoriek Sanni Seppo a Ritvy Kovalainen, ktorá vznikla v rokoch 1993-1997. Na slávnostné otvorenie výstavy 3. apríla o 15. 00 hodine v Thurzovom dome prišiel aj radca Fínskeho veľvyslanca v Slovenskej republike .Marko Laine.

K tejto práci Sanni Seppo a Ritvu Kovalainen priviedol šokujúci stav extenzívneho hospodárskeho využívania lesov vo Fínsku. Tiež si uvedomili, ako tento proces ničí ľudskú dušu, ktorá je spätá s prírodou a v roku 1997 získali prestížne ocenenie Suomi "Finland" Prize. Korene nášho vzťahu k lesom nachádzame už v bájných dobách. Stromy hrali významnú úlohu v živote našich predkov. Fotografie zobrazujú miesta a stromy, ktoré sú spojené s rituálmi predkov a ukazujú aj vzťah dnešných ľudí k stromom.

Výstava pozostáva zo šiestich častí. Fotografie nás postupne sprevádzajú lesom, jeho duchmi a posvätnými lesohájmi. Zobrazujú posvätné stromy, ktoré rozprávajú o celých generáciách, ale aj fotografie stromov a ľudí, ktorí sú s nimi spätí i v dnešnej dobe. Výstava „Stromy a ľudia“ je výletom do starej fínskej mytológie, za starými fínskymi tradíciami a výletom do dôb, v ktorých lesy nemali hranice a tiahli sa všetkými smermi. Sprievodným programom boli tvorivé dielne pre deti i dospelých, počas ktorých si mohli návštevníci zhotoviť svoj vlastný rodostrom, ochranného stromového mužička, porozprávať sa o význame stromov u starých Slovanov či Keltov, a tak viac preniknúť do obsahu posolstva výstavy.

Stredoslovenská galéria v Banskej Bystrici a agentúra Enterprise

Bienále LOGO 2008

Slovenské centrum dizajnu predstavuje vo svojom výstavnom a informačnom bode Satelit výber logotypov z 1. ročníka medzinárodnej súťaže LOGO 2008, ktorú jej organizátori – Stredoslovenská galéria v Banskej Bystrici a agentúra Enterprise – prezentovali v celej šírke na výstave v Banskej Bystrici koncom roka 2008. Bratislavská výstava obsahuje podstatnú časť z kolekcie 90 log od 35 domácich a zahraničných profesionálov - dizajnérov z Českej republiky, Grécka, Portugalska, Talianska a Veľkej Británie. Zvláštnou kategóriou sú návrhy vytvorené študentmi slovenských a českých umeleckých škôl. Osobitná pozornosť je venovaná oceneným logám v dvoch kategóriách – profesionálov a študentov.

Súťaž LOGO sa bude organizovať každé dva roky a jej cieľom je spoznať najlepšie výsledky v tvorbe loga na medzinárodnej úrovni a porovnať ich s domácou tvorbou. Logotyp je základný prvok vizuálnej komunikácie a v súčasnosti je predmetom veľkého záujmu spoločností a firiem, ktorým pomáha prezentovať sa upozorňovať na seba. Konfrontácia slovenského a zahraničného grafického dizajnu je výzvou pre domácich tvorcov na reflexiu, výskum a zvýšenie úrovne nových log. K súťaži bol vydaný dvojjazyčný katalóg.

O ocenených logách rozhodoval medzinárodná porota v zložení: Aleš Najbrt (ČR), Svetlana Body Cief, Emil Drličiak, Pavol Choma, Dušan Junek.

Cieľom súťažnej prehliadky LOGO 2008 usporiadanej na pôde Stredoslovenskej galérie z podnetu a v spolupráci s reklamnou agentúrou Enterprise, je vytvorenie stabilnej platformy umožňujúcej prezentáciu logotypov a konfrontáciu myslenia i osobitých prístupov jednotlivých grafických dizajnérov na medzinárodnej úrovni.

Medzinárodné prehliadky logotypov majú dlhoročnú tradíciu v rôznych krajinách sveta. Spomeňme napríklad prestížnu svetovú prehliadku logotypov Wolda v Milán alebo International Logo Biennial Awards v Pekingu. Na Slovensku sme v minulosti zaznamenali niekoľko výstav a súťaží logotypov, z ktorých asi najúspešnejším projektom bola rovnomenná výstava LOGO, realizovaná v polovici deväťdesiatych rokov v Prešove. Veríme, že budúcnosť potvrdí opodstatnenosť a zmysel tohto podujatia, s ambíciou prispieť ku kontinuálnemu mapovaniu, výskumu a kritickej reflexii domácej tvorby grafického dizajnu v širšej konfrontácii so zahraničným prostredím.

Organizátori: Maroš Rovňák (riaditeľ Stredoslovenskej galérie), Martin Úradníček (agentúra Enterprise)

Víťazi 1. medzinárodného súťažného bienále LOGO 2008

Dvojrozmerný logotyp - kategória študenti:

Logotyp Vindostav, prihlasovateľ: Martin Lorincz, Slovensko

Logo pre stavebnú spoločnosť sprostredkujúcu obsluhu, prenájom a servis žeriavov.

Dvojrozmerný logotyp - hlavná kategória:

logotyp Level 5,

prihlasovateľ: Roland Torsten Advertising, s. r. o., Slovensko

Logo pre spoločnosť ponúkajúcu reklamné plochy.

Cena Slovenského centra dizajnu:

logotyp Art After Dark,

prihlasovateľ: Vonsung, Veľká Británia

Logo pre cyklus nového typu verejných prezentácií rôznych druhov umenia a nových médií v Londýne. Čo je logo? Logo je grafický alebo typografický znak reprezentujúci spoločnosť alebo inštitúciu a používa sa na odlišenie rovnakého tovaru alebo služieb od rozličných výrobcov alebo poskytovateľov. Logo, značka, je súčasťou vizuálneho imidžu spoločnosti, ktorú nazývame korporátny dizajn. Logo môže pozostávať z jedného alebo niekoľkých písmen, textového znaku. Môže to byť aj obrázok alebo kombinácia obrázkov a písmen, slovo alebo symbol. V zásade by logo malo byť nezameniteľné, výstižné a zapamätateľné.

Adrian Frutiger, svetoznámy švajčiarsky grafik, ktorý sa zaoberal písmom a logom, hovorí: „Tajomstvo nádhernej formy leží v jej jednoduchosti. Najlepšie logo je také, ktoré môže dieťa skopírovať prstom do piesku.“ Profesionálne logo sa musí dať tiež reprodukovat' a spĺňať nasledujúce kritériá dizajnu: vyjadrovať názor a postoj, univerzálnosť, výstižnosť, rozoznateľnosť, stálosť a ekonomickú realizovateľnosť.

(podľa The Little Know-It-All, Die Gestalten Verlag, Berlin 2007. Kniha je dostupná v knižnici SCD, www.sdc.sk/kniznica)

Titul EHMK v roku 2013

O ambícii Banskej Bystrice získať prestížne ocenenie EHMK uvádzame do kroniky výpoveď člena Dramaturgickej rady MgA. Jána Faklu:

„Aj keď nepopieram úprimnú snahu Jany Orlickej pripraviť viacero zaujímavých kultúrnych akcií a prezentovať mesto ako lídra kandidatury, rýchla a zhora nadiktovaná téma vrcholiaca mítingom s názvom Všetky deti žiadajú na banskobystrickom námestí 1. júna si srdcia Banskobystričanov nezískala. Nedostatočná príprava hlbšej idey (podčiarkujem skutočnej idey - nie marketingového sloganu), neznalosť dramaturgických postupov a bezradnosť v riadení projektu sa prejavili aj v potrebe oslovenia externých spolupracovníkov projektu. Dramaturgická rada (DR) bola kreovaná ex post - až 28. júna (namiesto na začiatku, keď sa tvorila idea) a spočiatku som bol v nej jediný Bystričan. Aj keď som uznal možné pozitívne podnety talentovaných a skúsených tvorcov, ako sa spočiatku javili externisti (scenáristka a režisérka Martina Diosi, výtvarník Tomáš Ciller alebo hudobník Jiří Vondráček), už koncom leta sa prejavili negatíva tejto voľby. Hoci sa mi za ich podpory podarilo zmeniť nevkusnú, až dehonestujúcu značku (prvé logo prerobené na akési embryo), téma BABY BORN IN EUROPE, ktorá sa na našich dramaturgických poradách čoraz viac ukazovala ako prázdna floskula, neobsahujúca viac ako uvedené konštrukcie, bola tabu. Keď sa spomínaní externisti začali postupne z DR (z rôznych dôvodov, najčastejšie kvôli zaneprázdnenosti) vytrácať, pochopil som, že do projektu treba zapojiť čo najviac skúsených a tvorivých Banskobystričanov, ktorí majú k mestu úprimný vzťah. Skôr než popíšem ich nepochybnú zásluhu na tom, že projekt vôbec uzrel svetlo sveta, chcem sa zastaviť pri podiele na príprave projektu dvoch údajne ostrieľaných externistov z Prahy. Prvým bol prof. Ján Vedral (pedagóg na Akadémii umení v Banskej Bystrici), ktorý sa najskôr (od konca júna až do konca septembra) pravidelne zúčastňoval zvolaných zasadnutí dramaturgickej rady. Druhý, Daniel Sobotka (kultúrny manažér, vraj sa podieľal na projekte Praha - EHMK 2000) pracoval od apríla až do odovzdania projektu na zmluvu s MsÚ ako koordinátor pre stratégiu a úzko spolupracoval s hlavnou koordinátorkou projektu i Projektovým tímom (PT). Spočiatku sa mi zdalo ich profesionálne vystupovanie i názory pre tvorbu projektu prínosom. Až do 14. novembra, kedy sme sa všetci (vrátane ostatných členov PT) zhodli na „zlyhávaní koordinačnej funkcie Jany Orlickej“, ktorá „činnosť tímov nekoordinovala dostatočne, často improvizovala, neprejavila dostatok schopnosti pre tímovú prácu a vo finále dokonca niektorými nevhodnými, emocionálne zbytočne exponovanými zásahmi ohrozila prípravu publikácie“ (z listu primátorovi a viceprimátorovi mesta) som ich názory a postupy rešpektoval a spolu s ďalšími

kolegami z Banskej Bystrice všemožne pomáhal projekt pripravovať. Keď však pre zaneprázdnenosť z tvorby vypadol aj prof. Vedral (v októbri ani novembri sa už DR nezúčastňoval) a D. Sobotka mal čoraz častejšie spory s hlavnou koordinátorkou, bolo mi jasné, že projekt je ohrozený. Napriek tomu, že zmluvy na písanie projektu neboli zo strany mesta (dodnes) vystavené, pomáhali sme takmer zúfalému D. Sobotkovi oslovovať spoluautorov z radov historikov a umelcov Banskej Bystrice. Tvorili, redigovali, prekladali a upravovali sme texty pre jednotlivé kapitoly, ktoré aj vďaka jeho znechuteniu i čiastočnej pasivite (mesto mu vraj načas neplatilo) vznikali na poslednú chvíľu - tesne pred podaním na Ministerstvo kultúry. Nebyť úsilia viacerých Bystričanov, ktorí sa podieľali na písaní, fotografovaní, zalomení, grafike i tlači projektu, obetavého nasadenia mladých členov Projektového tímu, ktorí pracovali nad rámec svojich zmlúv, nebola by prihláška na MK SR odišla načas. Mnohí z týchto nezazmluvnených ľudí sa v tejto záverečnej, chaoticky koordinovanej fáze prípravy projektu presviedčali na spoluprácu veľmi ťažko, vykonali však slušnú a veľmi dobrú prácu (viacerí z nich dodnes nedostali sľúbený honorár či odmenu) aj v rámci spomínanej bezduchej témy, ktorej, žiaľ, nepomohli ani pozvaní priatelia z Prahy. Začiatkom septembra, keď sa DR pomaly rozpadávala, navrhol som prizvať do spolupráce skúsenú i medzinárodne uznávanú autorku a režisérku Vieru Dubačovú. Jej Divadlo z Pasáže i ďalšie aktivity (Medzinárodný festival komunitného umenia ARTETERAPIA) sú v strednej Európe ojedinelé, čo predstavitelia mesta neocenili napr. ani symbolickou účasťou na jej podujatiach. Venuje sa tiež práci s 3. sektorom, čo bolo zrejme hlavným dôvodom prečo členovia DR a PT akceptovali jej účasť na projekte. Aj ona, už ako členka DR, od začiatku naznačovala problematickosť zafixovanej témy BABY..., ktorú však už nikto nechcel meniť, hoci v tom čase to ešte bolo možné. Zrejme aj preto pri rozhovoroch počas Dní mesta (september) vznikla na jej podnet alternatívna idea projektu o znovuoživení kultúrnej identity i umeleckej slávy starých Bystričanov. Tento žiadúci a dlhodobý proces v dušiach ľudí sme nazvali REINKARNÁCIA IDENTITY. Inšpiráciou bolo rozprávanie Milana Lichého a viacerých odborníkov - historikov o kultúrnych dejinách Banskej Bystrice s cieľom ich priblíženia pre súčasnú generáciu. Tento nápad sa, žiaľ, stal len podlinkovou, tzv. B-líniou projektu, ktorá však navrhovala najväčšie množstvo reálnych a nízkonákladových projektov prevažne z prostredia 3. sektora. Spoluautorom textu 13-tich zastavení, akýchsi medzníkov v renesancii identity Banskobystričanov, som bol s V. Dubačovou a metodikom SOS Martinom Krajčovičom, ktorý ako dramaturg i dramatik výrazne pomohol aj pri tvorbe textov pre A-líniu. O tom, že náš „béčkový“ projekt neskôr zaujal viac ako BaBy born... svedčia aj pozitívne ohlasy z úspešných kandidujúcich miest (Košice a Martin), ktoré o jeho originálny obsah prejavili záujem. Oslovení sme boli najmä z Projektového tímu kandidujúceho mesta Martin, ktoré sa v druhom kole pokúša nadviazať regionálnu spoluprácu aj s banskobystrickou Akadémiou umení, Divadlom z Pasáže a Stredoeurópskym festivalom humoru a satiry Kremnické gagy.

O tom, že manažment kultúry a teda aj projektu na magistráte totálne zlyhal som sa presvedčil po odvolaní J. Orlickej z funkcie hlavnej koordinátorky v polovici novembra, teda mesiac pred ústnou prezentáciou na MK SR. Predpokladal som, že vedenie mesta ustanoví na túto funkciu D. Sobotku, ktorý mal najväčšiu sumu informácií a predpoklady dotiahnuť kandidatúru do 2. kola. Viceprimátor R. Kazík nás vtedy ubezpečil, že celú vec preberá do svojich rúk a „urobí všetko pre to“, aby Banská Bystrica postúpila. Keď sa dva týždne takmer nič nedialo, navrhol som (s V. Dubačovou a M. Krajčovičom) novú schému riadenia projektu aj s výhľadom na pokračovanie v ďalšom období (v druhom kole). D. Sobotka, ktorý sa viac sústreďoval na prezentáciu mesta v Bruseli (čo sa mi nezdalo také dôležité a stálo to pritom veľa peňazí) sa k novej schéme postavil veľmi rezervovane, ďalší ju rozoberali, ale k posunu nedošlo. A tak projekt asi dva týždne pred najdôležitejšou prezentáciou na MK SR nemal svojho pána - t.j. mestom ustanoveného, kompetentného a zodpovedného manažéra (J. Orlická odišla z MsÚ takmer zo dňa na deň, údajne bez riadneho odovzdania podkladov a informácií, navyše odmietala spolupracovať). Projektový tím, vrátane D. Sobotku, nemal predĺžené zmluvy, každý z nich robil na dobré slovo pána viceprimátora. To však dodnes nenadobudlo reálne vyjadrenie. Aj generálka prezentácie na MK SR dopadla tak, že sa (deň vopred) aj vďaka neprítomnosti pána primátora neuskutočnila. D. Sobotka ako strategický líder zrejme nepovažoval za potrebné a nevyhnutné technicky a najmä režírne naskúšať s účinkujúcimi toto veľmi dôležité polhodinové predstavenie, kde išlo o veľa, vlastne o všetko. Už vtedy som tvrdil, že by malo byť perfektne pripravené ako balet. No na túto dôležitú koncovku zrejme už nemal dostatok vôle a síl, podcenil ju. Ako skončili prezentácie v Bruseli a na MK SR popísať nedokážem, nebol som k týmto činnostiam prizvaný. Navrhol som však, aby B-líniu projektu REINKARNÁCIA IDENTITY prezentovala V. Dubačová, ktorá bola jej dušou. Dostalo sa mi do uší, že náš neúspech bol spôsobený zlou prezentáciou na MK SR. Tiež som počul o tom, že náš lobing, ktorý je aj pri takýchto tendroch bežnou záležitosťou, bol veľmi nátlakový, nenáležitý. Ja si však myslím, že členovia medzinárodnej komisie nie sú hlupáci. Navyše, nešlo o Miss Slovenska, ale o EHMK. Sám často chodím do odborných porôt na divadelných súťažiach. Z mnohoročných skúseností na krajskej i celoslovenskej úrovni viem, že ak je dobrá a silná hlavná myšlienka - t. j. idea, ktorá hodnotiteľa osloví, odpustí aj technické či umelecké nedostatky, alebo trému. Údajne sa tak stalo aj pri prezentáciách úspešnejších kandidátov. a tiež viem, že nezávislí umelci (hodnotitelia) neznesú prílišné sebavedomie, chvastúnstvo a nátlak v akejkoľvek forme.

Ako rodený Bystričan som si dlho myslel, že Banská Bystrica je výborné miesto pre život. Keď som sem kedysi preniesol Kremnické divadlo v podzemí (do Divadla hudby), dúfal som, že kultúra obyvateľstva bude rásť. V potrebu oživenia kultúry pre toto mesto som veril aj pri kandidatúre na EHMK v roku 2013.

Produkčná firma MANA

Prehľad činnosti agentúry v roku 2008

- „Mikuláš v cirkuse“ - pre Continental Automotive Systems Slovakia - Zvolen, 7.12.2008
- Mikuláš v Orange, a.s. BB - 7.12.2008
- Mikuláš pre mestské časti BB: Iliáš, Kremnička, Radvaň, Podháj, Rakytovce, Pršianska terasa, 2004 - 2008
- Vedecké pracovné dni Slovenskej oftalmologickej spoločnosti - Zvolen, 2.-4.10.2008
- „Európska olympiáda ING“ - pre PROMEA Communications, s.r.o. - areál Dukly BB, 3.10.2008
- TESCO - Beh pre život, produkcia pre BB - 27.9.2008 • Pán ľadu 2, Jevgenij Pljuščenko - Zimný štadión Zvolen, 27.9.2008
- Slovak Air Fest 2008 - produkcia pre Slovenskú leteckú agentúru, s.r.o. BB - letisko Očová, 30.-31.8.2008
- Letný festival Continental Automotive Systems Slovakia - Zvolen, 29.8.2008
- Deň otvorených dverí Bučiny DDD, s.r.o. - Zvolen, 23.8.2008
- „Slovensko má talent“ - scouting pre show TV Markíza - jún - júl 2008
- Bažant KinemtoGRAF - kino pod holým nebom - produkcia turné po slovenských mestách - jún-august 2005-2008
- Deň hasičov (Toughest Firefighter's Alive) - produkcia programovej časti podujatia - BB, 22.5.2008 • Ples mesta BB - Hotel Lux BB, 25.1.2008
- Kultúrne podujatia pre Europa Culture Center Banská Bystrica - jan.- nov. 2008 (koncert Hany Zagorovej a Petra Rezka, Jaromíra Nohavicu, Lenky Filipovej, divadelné predstavenie Divadla Ungelt „Picasso“, Radošinského naivného divadla „Veľké ilúzie“, Festival Štúdia L&S, cyklus hudobno-tanečných podujatí „Poďte ľudia na divy“, detské predstavenia Divadla PIKI, cyklus predstavení Jána Snopku „AFTER PÁRŤI“...)

Stála expozícia v Pamätníku SNP: Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy 1939 – 1945

18.12.2008 popis: Expozícia v Pamätníku SNP ponúka návštevníkom ucelený pohľad o vojensko-politickom vývoji Slovenska a vývoji slovenskej spoločnosti v rokoch 1939 – 1945. Osobitnú pozornosť venuje Slovenskému národnému povstaniu ako prejavu protifašistického národno-oslobodzovacieho boja. Súčasťou expozície sú okrem exponátov aj info panely, PC monitory a plazmové obrazovky s premietaním autentických vojnových dokumentov. Práve vďaka tejto interaktívnej forme prezentácie s využitím výpočtovej techniky a elektroniky, sa expozícia radí medzi najmodernejšie v Európe.

Bohatú činnosť Parku kultúry a oddychu prezentovalo aj Banskobystrické kultúrne leto

5.5.-31.7.2008 Tihányiovský kaštieľ, Radvanská ul. 27
PLAZY NAŠEJ PRÍRODY – POTOMKOVIA DINOSAUROV

Výstava

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

29.5. – 12.7. 2008 Múzeum SNP, výstavná sieň

FÍNSKY DIZAJN a REMESLO

Usporiadateľ: Fínska organizácia remesiel TAITO FINSKO, ÚLUV Bratislava,
Múzeum SNP Banská Bystrica

1.6.2008 17,00 hod. Komorné divadlo ECC B.Bystrica

O SESTRE DRAKOM UNESENEJ

Príbeh o sile rodiny, priateľstva a dôvery vyrozprávaný súčasným jazykom . Tanečná inscenácia na motívy rozprávok Pavla Dobšinského

Usporiadateľ: Štúdio tanca

2.6.2008 19,00 hod. Kino Urpín

DRIŠĽAK

Koncert známej hudobnej skupiny

Usporiadateľ: PKO

3.6.2008 16,30 hod. Tihányiovský kaštieľ, Radvanská ul. 27

CESTOVATEĽSKÉ UTORKY

Premietanie filmov – Prednáška k výstave Plazy našej prírody – potomkovia dinosaurov

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

4.6. – 27.7. 2008 Múzeum SNP, výstavná sieň – južná skulptúra

VÝTVARNÉ PRÁCE ABSOLVENTOV ZUŠ J. CIKKERA V BANSKEJ BYSTRICI

Usporiadateľ: ZUŠ J. Cikkera a Múzeum SNP

4.6.2008 14,00 hod. Detská fakultná nemocnica F.D.Roosevelta

NEPOSEDNÉ LIENKY

Tanečné predstavenie PKO-Company Tanyasan pre detských pacientov

Usporiadateľ: PKO

4.6. – 27.7. 2008 Múzeum SNP, výstavná sieň – južná skulptúra

VÝTVARNÉ PRÁCE ABSOLVENTOV ZUŠ J. CIKKERA BANSKÁ BYSTRICA

Usporiadateľ: ZUŠ J. Cikkera a Múzeum SNP

5.6.2008 10,00 hod. MsÚ Banská Bystrica
BANSKÁ BYSTRICA – MESTO RODINY
Slávnostný podpis zmluvy a tlačová beseda k projektu
Usporiadateľ: Mesto Banská Bystrica

5.6.-3.8.2008 Thurzov dom, Námestie SNP 4
TANCUJ, TANCUJ... HISTÓRIA ORGANIZOVANÝCH FORIEM FOLKLÓRU V
BANSKEJ BYSTRICI a OKOLÍ
Profilová výstava novovzniknutého Múzea ľudového tanca
Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

9. - 13. 6. 2008 Thurzov dom, Námestie SNP 4
TVORIVÁ DIELŇA K VÝSTAVE TANCUJ, TANCUJ...
Michal Filo: Výroba píšťal a fujár a interpretácia
Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

10.6.2008 16,00 hod. Robotnícky dom
ČO VŠETKO DOKÁŽU ŠTUDENTI
Finále vedomostnej súťaže študentov stredných škôl v spolupráci s JUNIOR
CENTROM
Usporiadateľ: PKO

11.6.2008 13,00 -16,00 hod. Nám. Š.Moysesesa
SVETOVÝ DEŇ DARCOV KRVI
Odber krvi mobilnou transfúznou jednotkou v prízemných priestoroch VÚC a kultúrny
program pre darcov krvi na Nám. Š.Moysesesa
Usporiadateľ: Národná transfúzna služba, Mesto B.Bystrica, VÚC, Červený kríž, PKO

11.6.2008 19,00 hod. Komorné divadlo ECC B.Bystrica
ŠKOLA ŠTÚDIA TANCA
Predstavenie absolventov Školy Štúdia tanca a Školy Fantázia, ktorí našudovali svoje
choreografie pod vedením tanečníkov Denisy Benčaťovej, Michaely Nezvalovej, Petry
Péterovej a Tibora Trulíka.
Usporiadateľ: Štúdio tanca

12.6.2008 9,00 hod. Štadión SNP Štiavničky
ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA MATERSKÝCH ŠKÔL
Usporiadateľ: Mesto Banská Bystrica

12.6.2008 10,00 hod. ZŠ Golianova
OTVORENIE ARÉNY BARANI
Usporiadateľ: Mesto Banská Bystrica

13.-15.6.2008 Námestie SNP

O2 ELITE BEACH TOUR

TURNAJ V PLÁŽOVOM VOLEJBALE – 1. turnaj

Usporiadateľ: Slovenská volejbalová federácia v spolupráci s Mestom Banská Bystrica

15.6.2008 16,00 hod. BDNR, šapitó

Carlo Collodi PINOCCHIO

Dobrodružstvá o ceste za šťastím veľkých i malých

Usporiadateľ: Bábkové divadlo na Rázcestí

15.6.2008 16,00 hod. Thurzov dom – Zelená miestnosť, Námestie SNP 4

KONCERT ZELENÉ TÓNY

Koncert ženskej speváckej skupiny Trnky a ľudovej hudby Čeremka

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

16.6.2008 17.00 hod. Európa SC

SVET UMENIA a SVET AUTIZMU

Putovná výstava fotografií

Usporiadateľ: Mesto Banská Bystrica

17.6.2008 16,00 hod. Robotnícky dom

WORKSHOP PKO COMPANY TANYASAN

Usporiadateľ: PKO

18.6.2008 19,00 hod. BDNR, šapitó

Michal Ditte RESTART: FRANKENSTEIN

Voľne na motívy románu „Frankenstein“ Mary Shelly

Usporiadateľ: Bábkové divadlo na Rázcestí

18.6.2008 16,00 hod. Robotnícky dom

WORKSHOP PKO COMPANY TANYASAN

Usporiadateľ: PKO

19.6.2008 19,00 hod. BDNR, šapitó

Michal Ditte RESTART: FRANKENSTEIN

Voľne na motívy románu „Frankenstein“ Mary Shelly

Usporiadateľ: Bábkové divadlo na Rázcestí

19.6. 2008 14,00 hod. Domov dôchodcov Jilemnického ul.

PREDSTAVENIE PKO COMPANY TANYASAN

Tanečné predstavenie pre mentálne postihnutú mládež

Usporiadateľ: PKO

19. - 20. 6. 2008

TVORIVÁ DIELŇA K VÝSTAVE TANCUJ, TANCUJ...

Zuzana Drugová: Základné tanečné prvky regiónov s dôrazom na okolie Banskej Bystrice

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

19.6.-16.7.2008 Stredoslovenská galéria, Nám. Š.Moysesesa 25

CASE HISTORY

Kurátorský projekt postprodukčnej výstavy dokumentujúcej akcie európskych umelcov vo verejnom priestore

Usporiadateľ: Stredoslovenská galéria

20.6.2008 8,00 hod. Európa SC

KIA STREETBAL FEST

Otvorené majstrovstvá základných a stredných škôl, spolu so súťažami pre verejnosť v kategóriách do 18 a nad 18 rokov

Usporiadateľ: Basket BB – BK ŠKP B.Bystrica v spolupráci s Mestom Banská Bystrica, Banskobystrický samosprávny kraj

20.6.2008 9,00 hod. Tartanová dráha pri ZŠ Okružná ul.

BEH OLYMPIJSKÉHO DŇA

Pre deti materských škôl až po dospelých

Usporiadateľ: Slovenský olympijský výbor, Olympijský klub Banská Bystrica, VŠC Dukla

20.6.2008 15,00 hod. Kino Urpín

EURÓPSKY ROK DIALÓGU MEDZI KULTÚRAMI

EUROREGIONÁLNE FINÁLE VO FRANKOFÓNNEJ PIESNI

Súťaž za účasti regiónov z Poľska, Čiech, Slovenska a Francúzska.

18,00 hod. Kino Urpín

VEČER S FRANCÚZSKYM ŠANSÓNOM

Jana Orlická (Sk) & Big Band Brno (Cz), hosť večera Jiří Vondrák – koncert s krstom CD obidvoch sólistov

21,00 hod. Čajovňa Čarovňa

PIERGI – DJ (Fr)

Usporiadateľ: Pod záštitou Mesta Banská Bystrica PKO a Alliance Francaise v Banskej Bystrici

20.6.2008 14,00 hod. Park pod Múzeom SNP

MULTIUMELECKÝ FESTIVAL YNI PIATOK 2008

Festival mladej bystrickej kultúry

Usporiadateľ: Stredoškolská komora Mestského mládežníckeho parlamentu, o.z.

20.6.2008 17,00 hod. BDNR, Šapitó

J.D.Salinger KTO CHYTÁ V ŽITE

Staré divadlo Nitra

Panoptikálna cesta do hlbín dospievajúcej duše

Usporiadateľ: Bábkové divadlo na Rázcestí

21.-22.6.2008 Štadión SNP Štiavničky

EURÓPSKY POHÁR V ATLETIKE

Usporiadateľ: VŠC Dukla Banská Bystrica

21.6.2008 19,00 hod. BDNR, Šapitó

Gábor Gőrgy NA KOHO TO SLOVO PADNE

Divadlo Astorka Korzo 90

Bláznivá komédia v podaní mladých hercov

Usporiadateľ: Bábkové divadlo na Rázcestí

21.6.2008 14,00 hod. Nám. SNP

EXTREM BAR SHOW

Súťaž zameraná na propagáciu akčného štýlu flair bartendra. Inovovaný štýl netradičnej súťaže, kde sa bartendri navzájom vyzývajú a súťažia so svojou free flair choreografiou.

Súťaž je organizovaná pod záštitou primátora mesta Banská Bystrica

21.6.2008 19., 20.00 a 21.00 hod. Thurzov dom, Námestie SNP 4

SVÄTOJÁNSKA NOC V MÚZEU

Pri príležitosti blížiaceho sa sviatku sv. Jána Krstiteľa spoznajte osobnosť Jána Krstiteľa a vstúpte do sveta ľudových predstáv s letným slnovratom

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

23. - 27. 6. 2008 Tihányiovský kaštieľ, Radvanská ul. 27

TVORIVÁ DIELŇA K VÝSTAVE TANCUJ, TANCUJ...

Betka Lukáčová: Hra na cimbal

Slnenie sa s plazmi „Ssss...“, Usmiate kvetináče, Plaz alebo dinosaurus?, Plazy pre najmenších, Plazy z orechových škrupín, Hadia koža

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

23.a 24.6.2008

ŠKOLY BAVIA MESTO

Prezentácia základných, materských škôl a ZUŠ na území mesta Banská Bystrica

24.6.2008 14,00 hod. Detská fakultná nemocnica F.D.Roosevelta
DANKA a JANKA
Bábkové divadlo Teatroneline pre detských pacientov onkologického oddelenia
Usporiadateľ: PKO

25.6.2008 10.00 – 18,00 hod. Námestie SNP
BANBYČITARIÁDA
Banská Bystrica číta rada
Literárno-čitateľský, knižnično-informačný happening pod šírím nebom pre všetky vekové kategórie (celodenný program: autorské besedy a autogramiády, verejné čítanie, literárne kvízy, hry, súťaže, tvorivé literárne a výtvarné aktivity, burza kníh, infostánky VKMK, internet)
Usporiadateľ: BBSK a Verejná knižnica M.Kováča v B.Bystrici

26.6.2008 9,00-11,00 hod. Námestie SNP
PALACINKOVO
Sladká odmena za vysvedčenie

26.6. – 17.7.2008 Štátna vedecká knižnica – Galéria v podkroví
NOSTALGICKÉ PUTOVANIE
Výstava japonskej výtvarníčky Yoshiko Tsubouchi.
Usporiadateľ: Štátna vedecká knižnica

26.6.2008 Štátna vedecká knižnica
BANSKÁ BYSTRICA – MESTO RODINY
Konferencia k projektu
Usporiadateľ: Mesto Banská Bystrica

26.6.2008 Nám. SNP
SLADKÉ PREKVAPENIE PRE ŠKOLÁKOV
Usporiadateľ: Mesto Banská Bystrica

26.6. 2008 14,00 hod. Ústav sociálnych služieb
PREDSTAVENIE PKO COMPANY TANYASAN
Tanečné predstavenie pre mentálne postihnutú mládež
Usporiadateľ: PKO

28.6.2008 Skokanské mostíky Žlté piesky
PRETEKY V SKOKU NA LYŽIACH a SEVERSKEJ KOMBINÁCII O POHÁR
PRIMÁTORA MESTA BANSKÁ BYSTRICA
Usporiadateľ: Klub priateľov v skoku na lyžiach, ŠK Kartik B.Bystrica

3, 10., 17. a 24.6.2008 (každý utorok) Detská fakultná nemocnica NFDR
VIZITA DR. KLAUNOV, MARIANKY, VLADKA a DANIELKY
Program je realizovaný v spolupráci so Základnou školou pri Detskej fakultnej
nemocnici v Banskej Bystrici pod odborným dohľadom Nadácie Červený nos
Usporiadateľ: PKO

JÚL 2008

5.5.-31.7.2008 Tihányiovský kaštieľ, Radvanská ul. 27
PLAZY NAŠEJ PRÍRODY – POTOMKOVIA DINOSAUROV
Výstava
Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

1. 7. 2008 16.30 hod. Tihányiovský kaštieľ, Radvanská ul. 27
CESTOVATEĽSKÉ UTORKY
Čierna Hora s cestovateľkou Ankou Markovou
Premietanie filmov a prednáška k výstave Plazy našej prírody – potomkovia
dinosaurov
Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

2. 7. 2008 10,00-12,00 hod. Verejná knižnica M. Kováča - pobočka Karpatská
UČÍME SA BATIKOVAŤ
Výtvarná tvorivá dielňa. Deti sa naučia farbiť látku s vytváraním vzorov.
Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

3.7. 2008 – 21.9. 2008 Múzeum SNP, vestibul
MÍĽNIKY OBRATU: KURSK
Dokumentárna výstava
Usporiadateľ: Múzeum Veľkej vlasteneckej vojny 1941 – 1945 Moskva, Ruská
federácia
Múzeum SNP Banská Bystrica

8.7.2008 19,00 hod. Nám. SNP
MILIONÁRI
Komédia zo súčasnej dediny v podaní amatérskeho divadelného súboru Mala Chova z
Malachova

9. 7. 2008 9,00 –11,00 hod. Verejná knižnica M. Kováča – odd. pre deti a mládež
NAMALUJ SI PRÁZDNINY
Výtvarná tvorivá dielňa. Ako vyzerajú vysnívané prázdniny detí? Môžu to prezradiť
kresbou. Môžu si so sebou priniesť vlastné farbičky, tempery, fixky alebo vodové
farby.

Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

11.-12.7.2008 začiatok o polnoci z 11. na 12.7.2008 Vígľašský zámok

záver 12.7.2008 o 16,00 hod. Námestie SNP

MOTO TOUR SLOVAKIA BANSKÁ BYSTRICA

Tradičné podujatie historických motocyklov

Usporiadateľ: Veterán klub Banská Bystrica

12.7.2008 20,30 hod. Nám. SNP

ŠTYRI ROČNÉ OBDOBIA OČAMI EKG RYTMY, IGNIS a PKO COMPANY
TANYASAN

Show študentov Gymnázia Andreja Sládkoviča – dynamický tanec a ohňová show

Usporiadateľ: PKO

12. 7. 2008 Thurzov dom, Námestie SNP 4

DEŇ STREDOSLOVENSKEHO MÚZEA

Putovanie prírodou Stredného Slovenska

V Thurzovom dome tvorivé dielne, kostýmované prehliadky pre verejnosť

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

13., 14., 15., 16.7.2008 21,30 hod. Nám. SNP

LETNÝ BAŽANT KINEMATOGRAF 2008

6. ročník premietania českých a slovenských nekomerčných filmov. Vstup voľný

13.7. Václav

14.7. Vratné láhve

15.7. Medvídek

16.7. Polčas rozpadu

Usporiadateľ: Agentúra Mana a PKO

16. 7. 2008 10,00-12,00 hod. Verejná knižnica M. Kováča – pobočka Karpatská

ROZPRÁVKOVÝ SVET

Literárna tvorivá dielňa. Deti sa „hrajú“ s názvami rozprávok, vytvárajú vlastné príbehy.

Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

17.7. – 21.9. 2008 Múzeum SNP, výstavná sieň

DIELA BANSKOBYSSTRICKÝCH UMELCOV V MÚZEJNÝCH ZBIERKACH

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum a Múzeum SNP

19.7.2008 19,00 hod. Plážové kúpalisko

FERNET STOCK CITRUS MUSIC & FUN RADIO

Vystúpia skupiny: IMT Smile a Desmod, moderátori a DJ FUN rádia

Usporiadateľ: BUVi Promotion ČR a PKO B. Bystrica

20.7.2008 16,00 hod. Thurzov dom – Zelená miestnosť, Nám. SNP 4

KONCERT ZELENÉ TÓNY

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

20.7.2008

TVORIVÉ DIELNE

Thurzov dom - Biela a Červená - Voľba richtára – Šperky - Poctivý Cech papierolepecký

Múzeum hrou – Majolika – Skriptórium - Tajomstvá Starých Rodostromov

Tihányiovský kaštieľ - Usmiate kvetináče - Plaz alebo dinosaur - Plazy pre najmenších - Lukostrelci pozor! - Kožená kapsička na prežitie

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

22.7.-31.8.2008 Stredoslovenská galéria, Nám. Š. Moysesova 25

SPECTRUM OF ECSTASY

Reprezentatívna výstava súčasného umenia predstaví aktuálnu prácu ôsmich súčasných európskych umelcov.

Usporiadateľ: Stredoslovenská galéria

23. 7. 2008 9,00 - 11,00hod. Verejná knižnica M. Kováča – odd. pre deti a mládež

ČÍTAŠ, ČÍTAM, ČÍTAME...

Prečítame, vypočujeme a pozrieme si spolu rozprávky, príbehy. Povieme si o najobľúbenejších postavách z rozprávok. Možno objavíte aj nové rozprávky, ktoré vás očaria a obľúbite si ich.

Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

30. 7.2008 10,00-12,00hod. Verejná knižnica M.Kováča – pobočka Karpatská

NAŠE MESTO

Výtvarná tvorivá dielňa. Deti môžu maľovať kriedami na chodníky v okolí knižnice. Môžu si vytvoriť „vlastné“ vymyslené mesto. Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

1., 8.,15.,22. a 29.7.2008 (každý utorok) Detská fakultná nemocnica NFDR

VIZITA DR. KLAUNOV, MARIANKY, VLADKA a DANIELKY

Program je realizovaný v spolupráci so Základnou školou pri Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici pod odborným dohľadom Nadácie Červený nos

Usporiadateľ: PKO

AUGUST

4. 8. – 31.10. 2008 Tihányiovský kaštieľ

HMYZ SVETA

Výstava

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

5.8.2008 16,30 hod. Tihányiovský kaštieľ

CESTOVATEĽSKÉ UTORKY

Svetová príroda očami Slovenských cestovateľov a premietanie filmov

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

6. 8. 2008 9,00-11,00 hod. Verejná knižnica M. Kováča – odd. pre deti a mládež

INTERNET V KNIŽNICI

Praktické cvičenie. Vo voľnom čase prázdnin nájdí svoju obľúbenú stránku, hru, nakresli si niečo na počítači ...

Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

7. 8. -28. 9. 2008 Thurzov dom

BANSKÁ BYSTRICA V HISTORICKEJ FOTOGRAFII

Výstava: Za vôňou tabaku

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

7.8.2008 10,00 hod. Detská fakultná nemocnica NFDR

AKO VODNÍKOVI VYSCHOL RYBNÍK

Predstavenie Divadla Piraňa pre detských pacientov onkologického oddelenia

Usporiadateľ: PKO

7.8.2008 16.00 hod. Nám. SNP

AKO VODNÍKOVI VYSCHOL RYBNÍK

Predstavenie Divadla Piraňa pre širokú verejnosť

Usporiadateľ: PKO

13. 8. 2008 10,00-12,00 hod. Verejná knižnica M. Kováča – pobočka Karpatská

LITERÁRNA OLYMPIÁDA

Súťaže a hry pre deti spojené s čítaním

Usporiadateľ: Verejná knižnica M. Kováča

15.8. 2008 10,00 hod. MsÚ Banská Bystrica

VYPÁLENÉ OBCE NA SLOVENSKU POČAS NACISTICKÝCH REPRESÁLIÍ V ROKOCH 1944 - 1945

Konferencia s medzinárodnou účasťou - pod záštitou predsedu vlády SR Róberta Fica

Usporiadatelia: Ministerstvo kultúry SR, Múzeum SNP Banská Bystrica, Oblastné výbory SZPB v rámci SR

17. 8. 2008 16,00 hod. Thurzov dom – Zelená miestnosť, Nám. SNP 4

KONCERT ZELENÉ TÓNY

Usporiadateľ: Stredoslovenské múzeum

20. 8. 2008 9,00-11,00 hod. Verejná knižnica M.Kováča– odd. pre deti a mládež
HRÁME SA NA ILUSTRÁTOROV

Výtvarná tvorivá dielňa. Deti sa v knižnici môžu zoznámiť s najznámejšími slovenskými ilustrátormi a môžu si ilustrovať svoju najobľúbenejšiu knihu.

Usporiadateľ: Verejná knižnica M.Kováča

20.-24.8.2008 Športová hala na Štiavničkách
MEDZINÁRODNÝ TURNAJ SNP V DŽUDE

Usporiadateľ: VŠC Dukla

21.8.2008 18,00 hod. Evanj. kostol, Lazovná ul.

ORATORIUM ESTHER

Účinkujú : Berliner Kantorei a Schoneberger Kammerorchester (Nemecko)

Usporiadateľ: PKO

22.8.2008 16.00 hod. Námestie SNP

GARMONIYA a MOSKVA a DFS MATIČIARIK BANSKÁ BYSTRICA

Vystúpenie folklórnych súborov

Usporiadateľ: PKO

21.8. – 30.9. 2008 Múzeum SNP, Výstavná sieň – južná skulptúra

AUGUSTOVÉ UDALOSTI 1968

Dokumentárna výstava

Usporiadateľ: Múzeum SNP

27.8.2008 10,00 hod. Nemocnica F. D. Roosevelta

16,00 hod. Nám. SNP

CIRKUS GOCKELINI

Divadelné predstavenie pre deti Olafa Bernstegla z Drážďan.

Usporiadateľ: PKO

29.8.2008 areál Múzea SNP

64. VÝROČIE SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO POVSTANIA

Celodenný program až do neskorých večerných hodín v areáli Pamätníka SNP

Program: Koncert vojenskej hudby, pietny akt kladenia vencov, slávnostné zhromaždenie, príhovory hostí, výsadok parašutistov, ukážky ťažkej bojovej techniky, prezentácia vojenskej polície, prezentácia luxusných automobilov značky Mercedes-Benz

Slávnostné zasadnutie Klubu priateľov Múzea SNP

Vystúpenie: Pavol Hammel & Peter Preložník, Starmania – Ján Berky Mrenica & Barbora Balúchová

Nočné vstupy do expozície Múzea SNP

Usporiadateľ: Múzeum SNP

5., 12., 19. a 26.8.2008 (každý utorok) Detská fakultná nemocnica NFDR

VIZITA DR. KLAUNOV, MARIANKY, VLADKA a DANIELKY

Program je realizovaný v spolupráci so Základnou školou pri Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici pod odborným dohľadom Nadácie Červený nos

Usporiadateľ: PKO

Banbyčitariáda 2008

25. júna knižnica (pod záštitou Banskobystrického samosprávneho kraja) pripravila podujatie pod názvom Banbyčitariáda – Banská Bystrica číta rada. Podujatie bolo určené všetkým obyvateľom mesta bez rozdielu veku. Otvorenie prebehlo za účasti predstaviteľov mesta a samosprávneho kraja. Prvýkrát bolo predstavené logo podujatia (aut. Katarína Mireková) a zvučka knižnice (aut. Pavol Janíček). Moderátorka Gabriela Dianová na úvod uviedla žiačku 7. ročníka ZŠ, Michaelu Obšitošovú, ktorá zarecitovala báseň Mikuláša Kováča – O reči (zo zbierky Pravdaže srdcom). V hlavnom programe, ktorý prebiehal na tribúne, sme predstavili štyroch hostí - spisovateľku Denisu Fulmekovú, spisovateľa Štefana Konkola, ilustrátorku Martinu Pilcerovú a fotografa, zberateľa piesní, zvykov, obyčajov a propagátora slovenských ľudových remesiel Vojtecha Majlinga. Úspech mal literárny kvíz pre žiakov ZŠ, kde si deti zábavnou formou preverili svoje vedomosti. Druhá časť hlavného programu bola venovaná verejnému čítaniu. Čítať prišlo niekoľko milých hostí : PaedDr. Jana Borguľová (kurátorka pre literatúru z ŠVK - Literárneho a hudobného múzea), Gabriela Gaciková (redaktorka Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie), Ľubomír Motyčka (vydavateľ, predseda komisie MsZ pre regionálny rozvoj, medzinárodné vzťahy a cestovný ruch, člen komisie MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ, člen komisie MsZ pre mediálnu a informačnú činnosť), Mária Palúchová (riaditeľka Stredoslovenského osvetového strediska, členka komisia MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ), PhDr. Zuzana Drugová (riaditeľka Stredoslovenského múzea) a Mgr. Art. Iveta Škripková (riaditeľka Bábkového divadla na Rázcestí). V ich podaní si mohli návštevníci podujatia vypočuť ukážky z diel banskobystrických autorov. So všetkými hosťami sa porozprávali o vzťahu, spomienkach na Banskú Bystricu a jej literárnu minulosť. Záver podujatia sa niesol v znamení Mozaiky slova a hudby – literárno-hudobná mozaika, prezentácia vlastnej tvorby a interpretačného umenia mladých i skorej narodených talentov: ARCHE, ocenenie naj čitateľov knižnice, Ferdinand Kubiš a Andrej Turčín (konzervatoristi – Akordeón a husle), Superstar v čítaní, Na ľudovú nôtu – na gajdách zahrála a úryvok z

vlastného pripravovaného románu predniesla Kvetka Kšenzuliaková, Miroslav Kapusta zarecitoval básne z vlastnej tvorby, dobrú odozvu mala hudobná skupina TenSing a na záver sa predstavil Mládežnícky parlament Banskej Bystrice. Popri hlavnom programe v pätnástich stánkoch a markízach prebiehal aj sprievodný program informačno-zábavného charakteru. Kreslo pre hosťa bolo určené našim vzácnym hosťom, ktorí práve nestáli na pódiu. Prebiehala tu autogramiáda a neformálne rozhovory so záujemcami. Okrem Info-stánku VKMK, kde návštevníci mohli dostať potrebné informácie o knižnici, prezrieť si bibliografie a letáky, boli k dispozícii stánky s rôznymi tvorivými aktivitami: Knižná burza – výťažok na charitu 1925 Sk bude odovzdaný Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici, Literárne hádanky (krížovky, rébusy, hlavolamy, ktorých vyriešenie znamenalo sladkú odmenu a záložku do knihy), Máte známeho / slávneho predka či menovca? – vyhľadávanie v databáze regionálnych osobností knižnice, Koleso šťastia – kto mal šťastie a trafil šípkou do stredu kolesa, získal doživotne zadarmo členské, Knižnica pre najmenších – čítajúce babičky z Klubu dôchodcov Harmónia – čítali rozprávky pre menšie deti, ktoré mali možnosť aj výtvarne sa prejaviť, či už na papier, alebo na chodník, Mladí redaktori – redaktori školských časopisov ZŠ a SŠ pod vedením redaktorky Gabriely Bomchesovej viedli rozhovory s návštevníkmi všetkých vekových kategórií, Literárny Parnass Banskej Bystrice – anketa o najznámejších významných osobnostiach literatúry a literárnej vedy, Ľudové remeslá naživo – záujemcovia mali možnosť vyskúšať si napr. zdobenie perníkov a kraslíc, pozrieť si výrobky z kože, výrobky z dreva a prútia. O atmosfére dňa, jednotlivých programoch a rozhovoroch sa dočítate v mimoriadnom vydaní detského knižničného časopisu Džúsik. Cieľom podujatia bolo upriamiť pozornosť verejnosti na literatúru, knihy, knižnicu a jej služby, zvýrazniť a podporiť čítanie nielen jednotlivcov ale aj rodín, hravou a zábavnou formou podporiť vzťah detí k literatúre, prebudiť ich zvedavosť, podporiť fantáziu a tvorivosť a v neposlednom rade získať nových čitateľov a zabezpečiť lepšiu ponuku na čítanie. Banbyčitariáda potvrdila, že aj v Banskej Bystrici sú ľudia, ktorí radi čítajú, a nielen pre seba... - ukázalo sa jasne, že knižnica má kapacity na netradičnú prezentáciu svojich služieb a aktivít aj mimo svojich múrov... podujatie pod názvom Banbyčitariáda – Banská Bystrica číta rada. Podujatie bolo určené všetkým obyvateľom mesta bez rozdielu veku. Prvýkrát bolo predstavené logo podujatia (aut. Katarína Mireková) a zvučka knižnice (aut. Pavol Janíček). V hlavnom programe, ktorý prebiehal na tribúne, predstavili štyroch hostí - spisovateľku Denisu Fulmekovú, spisovateľa Štefana Konkola, ilustrátorku Martinu Pilcerovú a fotografa, zberateľa piesní, zvykov, obyčajov a propagátora slovenských ľudových remesiel Vojtecha Majlinga. Úspech mal literárny kvíz pre žiakov ZŠ, kde si deti zábavnou formou preverili svoje vedomosti. So všetkými hosťami sa porozprávali o vzťahu, spomienkach na Banskú Bystricu a jej literárnu minulosť. Popri hlavnom programe v pätnástich stánkoch a markízach prebiehal aj sprievodný program informačno-zábavného charakteru. Kreslo pre hosťa bolo určené našim vzácnym hosťom, ktorí práve nestáli na pódiu. Prebiehala tu autogramiáda a neformálne rozhovory so záujemcami.

Room 19_21

7. augusta Videokompilácie, fotografie, objekty a inštalácie z tvorby mladej slovenskej umelkyne žijúcej vo Francúzsku Kataríny Kúdelovej (1977) predstavuje Stredoslovenská galéria na výstave Naslepo kráčať, ktorú dnes otvorila vo výstavnom priestore Room 19_21 v Skuteckého vile na Hornej ulici v Banskej Bystrici. Ide o prvú samostatnú výstavu Kúdelovej na Slovensku, galéria ju uvádza ako súčasť cyklu výstav na tému tela a telesnosti vo vizuálnom umení. Katarína Kúdelová sa narodila na Slovensku, vzdelanie získala na Ecole des Beau x-Arts d'Angers vo Francúzsku, kde žije a pravidelne vystavuje. "Hlavnou témou jej tvorby je telesnosť človeka, analyzovaná predovšetkým prostredníctvom performancií realizovaných pred publikom a apelujúcich na existenciálny rozmer bytia človeka. Jednotlivé akcie, založené na zážitku z hraničnej, nebezpečnej situácie ohrozujúcej telo a spôsobujúcej bolesť, cielene uvoľňujú existenciálnu paniku subjektu odsúdeného na život v tele, ktoré si sám nezvolil a nedokáže ho úplne ovládať," uviedla kurátorka výstavy Zuzana L. Majlingová zo Stredoslovenskej galérie. Dodala, že problematiku ľudskej telesnosti autorka rozširuje o telesnosť zvieracieho sveta. Zviera vstupuje do jej tvorby ako podobenstvo iracionality človeka, pomocou ktorého sa snaží odhaľovať určité črty ľudského charakteru a jeho vplyvu na prostredie. Kúdelovej performancie sú na výstave predstavené prostredníctvom videokompilácie. Výstava Naslepo kráčať bola v priestoroch Room 19_21 sprístupnená do 14. septembra.

Prvé stretnutie literárneho klubu LHM Litera 2

31. januára 2008 sa uskutočnilo prvé stretnutie literárneho klubu LHM Litera 2 v novom roku 2008. Jeho členovia sa potešili z nového zborníka svojich autorských prác - v poradí už 15-ho, ktorý vyšiel na sklonku roka 2007 pod názvom Zrýchlený svet. Zostavovatelia Jana Borguľová a Vladimír Patráš vybrali na zverejnenie práce 17 autorov. Zborník graficky upravil Dušan Jarina. Miestom konania: ŠVK BB LHM, Lazovná 9, Banská Bystrica

VECNE VYHODNOTENIE PROJEKTU BÁBKARSKÁ BYSTRICA 2008

(XVI. medzinárodný festival slovenských bábkových divadiel v konfrontácii s bábkovým divadlom v strednej Európe a vybranými súbormi sveta) BábkarSKá Bystrica je profesionálnou prehliadkou bábkového umenia slovenských profesionálnych divadiel a vybraných divadiel z Česka, Poľska, Maďarska a pozvaných krajín. Koná sa

každé dva roky. Hlavným usporiadateľom je Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica. Ako medzinárodná prehliadka funguje od roku 1994.

Zámerom prehliadky je prezentácia ak konfrontácia rôznych súčasných foriem a prejavov bábkového umenia, vrátane rôznych bábkarských techník divadiel zo Slovenska, ale i zahraničia.

Jej základným cieľom je podporovať ďalší rozvoj tohto svojbytného menšinového divadelného žánru a nadväzovať na predchádzajúce tradície slovenskej bábkovej tvorby. Zároveň poskytuje priestor na konfrontáciu. Snaží sa vzbudiť záujem odbornej i laickej verejnosti o tento žánr, ako aj o tvorbu pre deti a mládež.

Nie je len festivalom, ale aj sviatkom bábkového umenia, ktorý je obohatený o široké spektrum sprievodných kultúrnych aktivít, ako napr. koncerty, odborné semináre, prednášky, filmové a rozhlasové produkcie.

Festival je venovaný domácej a medzinárodnej odbornej verejnosti na profesionálnej i amatérskej úrovni (tvorcovia/tvorkyne, bábkoherci/ bábkoherečky, kritici/kritičky, manažéri/manažérky bábkových divadiel i festivalov...) a taktiež pre laickú divácku verejnosť (od najmenších detí po dospelé publikum).

Termín a miesto konania:

3. – 7. október 2008, Banská Bystrica, Slovensko

Priestory:

Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica, Komorné divadlo ECC, Dom Slovenského misijného hnutia, Námestie Štefana Moyses, šapito, Robotnícky dom (predstavenia a tu presunuli v prípade nepriaznivého počasia)

Zúčastnené divadlá:

Z krajín V4:

Slovensko (9 súborov): Bábkové divadlo na Rázcestí (Banská Bystrica), Bábkové divadlo Žilina, Bratislavské bábkové divadlo, Vysoká škola múzických umení Bratislava (Katedra bábkarskej tvorby), Staré divadlo v Nitre, Bábkové divadlo Košice a Mladá zóna: Divadelné spoločenstvo Le Mon (Nitra), Dezorzovo lútkové divadlo (Bratislava), Divadlo Pôtoň (Levice)

Česko (6 súborov): Divadlo Continuo (Netolice), Divadlo KREPSKO (Praha), Divadlo Minor (Praha), THeatr ludem (Ostrava), ANPU (Praha), Jedefrau.org (Praha)

Maďarsko (2 súbory): Bóbita Bábszínház (Pécs), Mesebolt Bábszínház (Szombathely)

Poľsko (3 súbory): Teatr lalek Banieluka (Bielsko – Biała), Kompania Doomsday (Białystok), Teatr lalki i aktora im. Alojzego Smolki (Opole)

Mimo krajín V4:

Francúzsko (1 súbor): La Boîte Noire (Reims)

Taliansko (1 súbor): Teatro all'improvviso (Mantova)

Na festivale a zúčastnilo 22 súborov, odohralo sa 25 predstavení z toho 13 pre deti a 12 pre dospelých.

Počet divákov/diváčok: 8 000 (vrátane účastníkov sprievodných akcií festivalu)

Počet pozorovateľov/ pozorovateľiek festivalu: 58 pozorovateľov/ pozorovateľiek z Poľska, Česka, Maďarska, Slovenska, Francúzska, Talianska a Chorvátska.

Počet účastníkov/ účastníčok festivalu: 333

Sprievodné akcie festivalu:

Výstava Hračky a bábky – história a súčasnosť (výber zo zbierok SNM – Múzeum bábkarských kultúr a hračiek, hrad Modrý kameň, doplnené hračkami z krajín V4) a Svet bábok Antona Anderleho (výber zo zbierky) – Stredoslovenská galéria Banská Bystrica, 9. september – 7. október 2008 – počet návštevníkov/ návštevníčok: 1520

Filmová premiéra na festivale: Posledná maringotka - Vila Dominika, 3. 10. 2008, počet účastníkov/ účastníčok: 100

Odposluch rozhlasových hier pre deti: Ján Uličiansky Čarovná chvíľa a Astrid Lindgrenová Emil z Lönnebergu - Teátrium Bábkového divadla na Rázcestí, 6. október 2008, počet poslucháčov/ poslucháčok: 25

Koncert českej hudobnej skupiny -123 minút - šapito, 5. októbra 2008, počet účastníkov/ účastníčok: 120

Diskusné fórum – Teátrium Bábkového divadla na Rázcestí, 5. a 7. októbra 2008, počet účastníkov/ účastníčok: 45

Prednáška významného poľského kritika, teoretika a historika bábkového umenia Henryka Jurkowského s názvom Kultúrne funkcie bábky – Teátrium Bábkového divadla na Rázcestí, počet účastníkov/ účastníčok: 30

Celkový počet účastníkov/ účastníčok: 1840

Do festivalu sme zaradili dve nové sekcie: Mladá zóna a projekty V4. V Mladej zóne predstavujeme slovenské divadelné zoskupenia, nezávislé skupiny, ktoré vznikli pred pár rokmi: Le Mon (Nitra), Dezorzovo lútkové divadlo (Bratislava), Divadlo Pôtoň (Levice). Projekty V4 na festivale zastupovalo THEATR LUDEM (Ostrava).

Po prvýkrát sme na festivale v rámci projektu Čin a Teen spolupracovali s partnerskými školami. Počas piatich dní festivalu navštívili viaceré predstavenia žiačky a žiaci 2 základných škôl: Škola Fantázia (Banská Bystrica), Škola u Filipa (Banská Bystrica) a 2 stredných škôl: Gymnázium Ľ. Štúra (Zvolen), Gymnázium J. G. Tajovského (Banská Bystrica). V spolupráci s pedagogičkami vo forme písomných a výtvarných materiálov vyjadria svoje dojmy, podnety a otázky z festivalových predstavení.

Festivalovú atmosféru, dojmy s predstavení a rozhovory s osobnosťami festivalu zachytávali internetové noviny Fest. In, ktoré sa na festivale objavili po prvýkrát.

Predprípravu a priebeh festivalu zachytávalo viacero médií (slovenské i zahraničné rozhlasové, televízne, printové médiá). 7. októbra o 23. 45 o festivale Bábkarská Bystrica naživo telefonicky rozprával Joel Simon pre národnú stanicu France Inter. Sprostredkovanie festivalu odznelo v relácii Haló planéta s Ericom Langeom.

Festival zároveň vykonával funkciu križovatky nápadov, predstavení, ľudí a niektoré odohrané predstavenia zaujali aj ostatných organizátorov a ostatné organizátorky festivalov, ktorý/ktoré si ich pozvali do zahraničia.

Bábkarská Bystrica mala aj zoznamovaciu funkciu. Usporiadateľ Bábkové divadlo na Rázcestí zorganizovalo pracovné stretnutie riaditeľov/riaditeľiek festivalov a divadiel. Poskytol sa tak priestor na vzájomné rozhovory, nadviazanie kontaktov a tento krok si vyslúžil mnoho priaznivých ohlasov z radov zúčastnených.

Na 16. ročníku festivalu Bábkarská Bystrica sa opäť odovzdávali ceny. Cenu diváka v garancii Banskobystrického samosprávneho kraja získalo Bóbita Bábszínház, Pécs (HU) za inscenáciu Kráľ Drozdia brada. Cenu Henryka Jurkowského v garancii Medzinárodného vyšehradskeho fondu získalo Teatr lalki i aktora im. Alojzego Smolki, Opole (PL) za inscenáciu DRUMS – 4 DANCE(S) za nápadité spojenie hudby, pohybového divadla a bábk. Cenu za tvorivý čin v oblasti bábkového divadla na Slovensku Hašterica 2008 získalo Staré divadlo Nitra za ľudský obraz dospievajúceho chlapca vyjadrený prostriedkami štylizovaného divadla v inscenácii J. D. Salingera Kto chytá v žite v réžii Jakuba Kroftu.

Bábkarská Bystrica 2008 sa skončila úspešne po stránke organizačnej i tvorivej, o čom svedčí udelenie cien, vysoká účasť slovenských i zahraničných pozorovateľov/pozorovateľiek, hostí/hostiek a ich nadšené ohlasy. Sviatok bábkového divadla bol už tradične štedrým a dobrým miestom na podnety a inšpirácie pre každého.

Prémie Literárneho fondu herečkám a režisérovi

Výbor Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti rozhlasu, divadla a zábavného umenia Literárneho fondu udelil prémie herečkám a režisérovi Bábkového divadla na Rázcestí v B.Bystrici:

* Ivane Kováčovej za postavu speváčky v inscenácii hry M. Ditteho Restart: Frankenstein

* Márii Šamajovej za postavu Vdovy v inscenácii MOCAD(R)ÁMY

* Mariánovi Peckovi za réžiu inscenácie hry M. Ditteho Restart: Frankenstein

Barbakan 2008

Centrum Banskej Bystrice bolo od 13. – 17. augusta 2008 znova plné hudby, filmu a výtvarného umenia vďaka festivalu Barbakan. Bohatý kultúrny program tohto sympatickeho festivalu, ktorý minulý rok zaujal aj vtipným reklamným spotom, doplnila tento rok a neoficiálna štvrtá časť festivalu - badmintonový turnaj, do ktorého sa mohli prihlásiť účinkujúci i návštevníci festivalu. Barbakan 2008

Výstavou Videotoaleta sa začal 29. júla v Banskej Bystrici multikultúrny festival Barbakan 2008. Vernisáž sa uskutoční o 17. h na Dolnej ulici 8. Výstava Videotoaleta predstavuje kolekciu vybraných diel študentov a absolventov Akadémie umení a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktoré vznikali ako semestrálne práce. Ambíciou projektu je ukázať práce mladých autorov vo verejnom priestore, a tak umožniť návštevníkom festivalu Barbakan, ale aj náhodným divákovi živý kontakt s umeleckým dielom v netradičnom prostredí v centre Banskej Bystrice a v suteréne Stredoslovenskej galérie," konštatovala Iveta Mečiarová zo Stredoslovenskej

galérie, ktorá je spoluorganizátorom festivalu. Výstava trvala do 17. augusta 2008, kedy festival Barbakan skončil. Videotvorbou sa predstavili Radovan Bries, Lukáš Matejka, Michal Šimonfy, Jana Kapelová, Stano Veselovský, Dano Dida, Eva Drozdíková, Ján Labant, Jana Semanová, Drahoslav Páluš, Petra Špitková a Filip Fabian.

Filmová časť Barbakanu 2008 priniesla päťdňovú prehliadku kvalitných filmov v šiestich sekciách - Ďaleký Blízky východ, Vyšehrad, Focus na dánsku kinematografiu, režisérsky profil Lars von Triera, Nový slovenský dokument a Podoby českého animovaného hororu. Od 13. do 17. augusta boli premietané filmy v dvoch kinosálach a fanúšikovia kinematografie sa mali na čo tešiť. Lákadlom bola slovenská predpremiéra filmu „Moje čučoriedkove noci“ od ázijského majstra Wong Kar Wai-a alebo nový film Adrzeja Wajdu Katyn.

Nechýbali ani úspešné slovenské snímky. Diváci uvideli skvelý krátky animovaný film „Štyri“ mladej režisérky Ivany Šebestovej, ktorý získal hlavnú cenu za Najlepší európsky krátky film v Ríme na festivale Arcipelago. Divákov určite zaujal aj nový dokumentárny film Slepé lásky, ktorý sa pýši prestížnym ocenením z Cannes," uviedla Mečiarová.

Hudobný Barbakan sa uskutočnil s viacerými zmenami. Hrало sa na šiestich menších pódiových miestach v centre mesta. Štyri z nich (Cinema, Zion, Rak a 77) dali priestor živým kapelám a dve scény (Hifi a Lounge) patrili diskotékam. Z pohľadu výberu živých kapiel bol hudobný Barbakan 2008 medzinárodnou prehliadkou zameranou hlavne na stredoeurópsky región. Na banskobystrických pódiových miestach vystúpili DJ Bootsie Quartet z Maďarska, Baaba z Poľska a Fake Tapes z Česka. Ich produkciu doplnili svetové projekty ako Led To Sea z USA alebo La Caravane Passe z Francúzska.

Organizátori festivalu dávali zároveň najviac priestoru domácim skupinám ako sú Lavagance, Puding pani Elvisovej, Home Made Mutant, Tony Granko a iní. Lokálnu scénu reprezentovali interpreti zo stredného Slovenska ako Plastic Swans, Kubiz, Companeros, Nové mapy, Sto múch, Junkless. Neoficiálnou štvrtou, športovou časťou festivalu Barbakan 2008 bol bedmintonový turnaj Barbakanovica, do ktorého sa okrem účinkujúcich mohli prihlásiť aj návštevníci festivalu.

Štátna opera

Dramaturgia Štátnej opery sa v roku 2008 vyznačovala bohatou inscenačnou i koncertnou činnosťou. Uviedla päť scénických premiér (z toho dve v svetovej premiére), jedno koncertné naštudovanie opery a viacero komorných, ale aj veľkých symfonických koncertov so sólistami. K najväčším pozitívam patrí pozornosť venovaná pôvodnej hudobno-dramatickej tvorbe. Slovenské premiéry dvoch scénických kompozícií Dinkovej Archy templárov a Godárovej Pod rozkvitnutými sakurami – predstavujú cenný príspevok k hľadaniu podôb multi-žánrového divadla.

Vrcholom posledných rokov je nepochybne návrat k originálnej verzii Suchoňovej Krútnavy, ktorý tomuto dielu vrátil vo vyspelej inscenačnej podobe jeho silné etické i estetické dimenzie. Záver roka patrí už tradične ľahšiemu žánru. V tomto roku uviedla Štátna opera klasickú Lehárovu operetu Giuditta.

Nemožno opomenúť ani fakt, že operná časť Zámockých hier zvolenských (30. ročník festivalu) si už štvrtý rok po sebe udržala vysoký dramaturgický a interpretačný štandard reprezentovaný najmä uvádzaním na Slovensku doteraz nehraných diel Verdiho v exkluzívnych sólistických obsadeniach. Talianskej režisérke Grazii Pulvirenti sa premiérou Verdiho Traviaty podarilo rozšíriť pohľad na inscenačné postupy pri uvádzaní klasických diel. Jej réžia bola zaujímavá predovšetkým výtvarnou koncepciou.

Štátna opera sa podieľala aj na jubilejnom 15. ročníku jesenného hudobného festivalu Banskobystrické hudobné dni.

Pokračovalo sa v odborných stretnutiach inscenátorov a divákov pod názvom „Randevú s operou“, uviedli sa viaceré výchovné koncerty a skrátene verzie niektorých inscenácií v súvislosti so snahou priblížiť Štátnu operu a jej činnosť divákovi, sa konali tematické exkurzie.

Umelecké hosťovanie v Ternitzi

Na základe pozvania starostu mesta Ternitz p. Ruperta Dworaka sa uskutočnilo dňa 5. 1. 2008 umelecké hosťovanie orchestra Štátnej opery vrátane dirigenta v Stadthalle Ternitz (Rakúsko). Uvedené hosťovanie bolo zamerané na príchod nového roka, čomu bol prispôsobený i program novoročného koncertu. Vynikajúce výkony orchestra Štátnej opery si u publika vyslúžili standing ovation.

Umelecké hosťovanie v Japonsku

V dňoch 9. 1. až 27. 1. 2008 sa uskutočnilo na základe pozvania p. Nadayuki Hasegawu z Japonska umelecké hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku za účelom uskutočnenia ôsmich koncertov. Sólisti ŠO sa predstavili japonskému publiku v troch mestách a to v prvej časti koncertu prierezom opery G. Verdiho Traviata a v druhej časti koncertu výberom populárnych melódií z najznámejších operiet a muzikálov. Vystúpenia v Jokohame boli súčasťou podujatia „Jokohamské operné týždne“, ktoré sa konali pod záštitou ministra kultúry SR Mareka Maďariča a veľvyslanca Slovenskej republiky v Japonsku pána Vršanského. Všetky koncerty sa konali s klavírnym sprievodom.

Koncerty sa uskutočnili v mestách: Hakodate, Sapporo a Jokohama. Umeleckého hosťovania sa zúčastnili: Rudolf Hromada, Oľga Hromadová, Alžbeta Trgová, Katarína Perenceiová, Šimon Svitok, Dušan Šimo, Martina Svitková, Ivan Rumánek.

Premiéra koncertu

Dňa 13. 1. 2008 sa konal ďalší z radu novoročných koncertov, tento raz v predvedení zboru Štátnej opery. Boli na ňom uvedené dve diela: J. Haydn: Messa di St. Johannis de Deo a P. Procházka: Pastorále. Vokálne sóla spievali členka zboru Diana Deáková a sólista Michal Hýrošš. Koncert dramaturgicky pripravil a dirigoval zbormajster Ján Procházka.

Premiéra historického mystéria

V dňoch 7. a 8. 3. 2008 sa konala I. a II. premiéra pôvodného diela Henricha Leška a Dany Dinkovej pod názvom Archa templárov. Uvedené dielo si objednala Štátna opera s tým, že pôjde o formu syntetického divadla spájajúcu spev, tanec i činohru. Pre tento zámer bola zvolená historická téma Templárskeho rádu a jeho veľmajstra Jacquesa de Molaya. Libreto diela vytvorili režisérka a choreografka Dana Dinková a Michal Babiak. Hudbu skomponoval hudobný skladateľ Henrich Leško, známy svojimi aktivitami na poli muzikálu a popmusic. Scénu vytvoril domáci scénograf Jaroslav Valek, kostýmy Adriena Adamíková. Dielo hudobne naštudoval a dirigoval Igor Bulla, pričom zbor Štátnej opery pripravil Ján Procházka.

Dielo Archa templárov vzniklo ako tvar náročný na počet a schopnosti účinkujúcich, vzhľadom na účinkovanie množstva vokálnych, tanečných a činoherných postáv. Zámerom autorky bolo oboznámiť divákov prostredníctvom života Jacquesa de Molaya s prínosom templárov pre ľudstvo, pre vedu, medicínu, finančníctvo atď., pričom celý príbeh zastrešila latentným ľúbostným motívom Molaya a Marí. Kritika však v tomto prípade množstvo faktografických informácií a dejových línií ohodnotila skôr s výhradami.

V ústredných postavách Molaya sa v alternácii predstavil domáci barytonista Šimon Svitok a hosťujúci sólista Mojmír Caban. Postavu Marí stvárňuje Oľga Hromadová a Miroslava Kiseľová. Ako Kardinál boli obsadení činoherní herec Ivan Vojtek a domáci sólista Ivan Zvarík. Okrem toho v inscenácii účinkujú ďalší sólisti Štátnej opery, jej spevácky zbor a balet, ale aj hostia z činoherných divadiel.

Premiéra koncertu

Dňa 18. 4. 2008 sa uskutočnil ďalší z cyklu „študentských“ koncertov, kedy Štátna opera dáva možnosť vynikajúcim absolventom hudobných škôl na ich prezentáciu na verejnosti. Koncert dostal názov „Fiori musicali III“. Boli na ňom uvedené tri diela: Vilém Blodek: Koncert D dur pre flautu a orchester, Luigi Boccherini: Koncert B dur pre violončelo a orchester a Schumannova Nedokončená symfónia h mol. Na sólových nástrojoch sa predstavili flautistka Monika Špaková a violončelistka Stanislava

Zobálová. Obidve sólistky sprevádzal a Nedokončenú symfóniu predviedol orchester Štátnej opery s dirigentom Igorom Bullom.

Premiéra hudobno-dramatickej básne

Dňa 23. 5. 2008 sa konala svetová premiéra hudobno-dramatickej básne „Pod rozkvitnutými sakurami“. Dielo predstavuje výsledok dlhoročnej spolupráce Štátnej opery s Japonským cisárstvom a veľmi dobré medzikultúrne kontakty. V tejto spolupráci vzniklo jedinečné dielo skladateľa Vladimíra Godára, inšpirované tradičným japonským príbehom. Libreto podľa svetoznámej poviedky japonského spisovateľa Anga Sakaguchiho vytvoril Jozef Slovák. Na prvý pohľad drastický príbeh o zbojníkovi, ktorý sa nechá opantať ženou a zabíja pre jej potešenie ľudí, vniesol do diela kus japonskej mentality, zvykov a histórie. Režijne dielo naštudovala mladá srbská režisérka Maja Hriešik, scénu vytvoril Jerguš Opršal, kostýmy Ján Kocman. Autorkou choreografie bola Stanislava Vlčeková. V diele účinkujú spevácki sólisti, balet, zbor aj orchester Štátnej opery. Vokálne postavy stvárnil Zoltán Vongrey (Zbojník) a Gabriela Chlpeková (Žena), tanečné postavy Michal Majer (Zbojník) a Miroslava Peterská (Žena). Dielo hudobne naštudoval a dirigoval Marián Vach. S uvedením svetovej premiéry súvisel aj týždeň japonskej kultúry v Štátnej opere, kedy originálni japonskí majstri predstavili verejnosti prostredníctvom originálnych japonských majstrov predstavilo viazanie ikebán, tradičný čajový obrad, výstavu grafičiek ale aj japonské bábkové divadlo.

Operný festival ZÁMOCKÉ HRY ZVOLENSKÉ

V tomto kalendárnom roku sa uskutočnil 30. ročník opernej časti festivalu Zámocké hry zvolenské, pričom celkovo festival oslávil už svoju 35-ročnicu. Festival bol venovaný významnému opernému skladateľovi Giacomovi Puccinimu, pri príležitosti jeho 150 rokov od narodenia. Tejto skutočnosti bola prispôbená aj dramaturgia festivalu, pričom si však zachoval štyri základné piliere vyprofilované v predchádzajúcich rokoch: koncertnú premiéru ranej tvorby Verdiho, „zámockú premiéru“ opery, ktorá naďalej ostala v repertoári Štátnej opery, koncert venovaný sakrálnej tvorbe a exkluzívne operné predstavenie v zahraničnom obsadení.

Premiéra opery v rámci ZHZ

Dňa 22. 6. 2008 sa na nádvorí Zvolenského zámku uskutočnila slávnostná premiéra opery G. Verdiho: Traviata (La Traviata). Toto dielo bolo už niekoľkokrát zaradené do repertoáru Štátnej opery, pričom sa vždy tešilo mimoriadnej diváckej atraktivite. Príbeh parížskej kurtizány, ktorá nájde skutočnú lásku, podľa románu Alexandra Dumasa ml. Dáma s kaméliami má množstvo priaznivcov na celom svete. I napriek

tomu, že táto láska je bránená a napokon nedochádza k jej naplneniu, pretože hlavná hrdinka Violetta umiera.

Premiéra bola záležitosťou vyslovene domácich sólistov, pričom sa v hlavných úlohách predstavili Katarína Perencseiová ako Violetta a Dušan Šimo ako Alfréd. V inscenácii účinkujú i zbor a balet Štátnej opery. Réžiu predstavenia zabezpečila talianska režisérka Grazia Pulvirenti, scénu i kostýmy vytvoril hosťujúci Darko Petrovic. Dielo hudobne naštudoval a dirigoval Igor Bulla.

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

Pravidelným podujatím festivalu je aj uvedenie koncertu pod názvom Mladosť na zámku. Uskutočnil sa 23. 6. 2008 už tradične v Kráľovskej sieni Zvolenského zámku. Na tomto koncerte majú možnosť predstaviť sa verejnosti mladí umelci – študenti vysokých škôl, úspešní absolventi, alebo víťazi speváckych súťaží. V tomto roku sa predstavili basista Ondrej Mráz a Michaela Šebestová. Obaja speváci sú žiakmi významného sólistu Sergeja Kopčáka, ktorého meno sa spája aj s históriou banskobystričského divadla. Za klavírneho sprievodu Michaela Berkiho predviedli výber z árií svetovej opernej literatúry. Zazneli diela W. A. Mozarta, G. Verdiho, A. Dvořáka, P. I. Čajkovského, F. Gounoda a ďalších.

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

Dňa 24. 6. sa na Nádvorí Zvolenského zámku konala premiéra sugestívneho sakrálneho diela G. Pucciniho: Messa di gloria. Puccini je verejnosti známy predovšetkým ako operný skladateľ, preto bolo uvedenie tohto jeho ranného diela významnou udalosťou pre slovenské hudobné dianie. Priaznivci jeho tvorby tu mali možnosť počuť viacero hudobných tém z jeho neskorších operných diel.

Na koncerte účinkoval spevácky zbor Collegium technicum z Košíc, ktorý pripravil Karol Petróczi, spevácky zbor Štátnej opery pod vedením Jána Procházku, sólisti Stanislav Matis a Ondrej Mráz a orchester Štátnej opery. Dielo hudobne naštudoval a dirigoval Marián Vach.

Odborný seminár v rámci ZHZ

Súčasťou festivalu Zámocké hry zvolenské býva v posledných rokoch i odborný seminár. V tomto ročníku bol venovaný Giacomovi Puccinimu a jeho tvorbe. Uskutočnil sa v Presscentre Zvolenského zámku po názvom Giacomo Puccini: Lucevan e stelle. Zúčastnili sa na ňom vysokoškolskí pedagógovia, priaznivci opery, rozhlasoví pracovníci a niektorí zamestnanci Štátnej opery. Hlavnými prednášajúcimi boli Jaroslav Blaho a Vladimír Blaho.

Koncertná premiéra opery v rámci ZHZ

Dňa 21. 6. 2008 sa uskutočnila koncertná slovenská premiéra Verdiho opery Zbojníci (I Masnadieri). Pre nepriaznivé počasie sa koncert nekonal na nádvorí Zvolenského zámku, ale v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene. Toto podujatie každoročne predstavuje to najzaujímavejšie, čo festival ponúka. V tomto roku sa začal uzatvárať rad slovenských premiér ranej tvorby Verdiho. Jednalo sa o vrcholné podujatie festivalu, čo zabezpečila hlavne účasť vynikajúcich sólistov zo zahraničia: Chiary Taigi (Taliansko), Ignazia Encinasa (Španielsko), Marca Chingariho (Taliansko) a Felipa Boua (Španielsko). V menších postavách sa predstavili Rakúšan Stefan Tanzer a domáci sólista Peter Schneider.

Na koncerte sa podieľal aj Zbor Lúčnice pod vedením Eleny Matušovej a zbor Štátnej opery pod vedením Jána Procházku. Orchester Štátnej opery dirigoval a dielo hudobne naštudoval Marián Vach.

V rámci festivalu dňa 27. 6. 2008 na nádvorí Zvolenského zámku odznela slávnostná repríza v predchádzajúcich dňoch premiérovanej opery G. Verdiho Traviata (La Traviata). Tentokrát jej divácky úspech zabezpečilo vynikajúce zahraničné obsadenie hlavných postáv: predstavili sa Patrizia Zonardi ako Violetta a Andrea Cesare Coronella ako Afréd. Ostatní protagonisti diela boli sólisti Štátnej opery. Predstavenie dirigoval Marián Vach.

Posledným predstavením festivalu Zámocké hry zvolenské bolo uvedenie opery G. Pucciniho Bohéma (La Bohème) Tento titul je stabilnou súčasťou dramaturgie Štátnej opery, pričom pre túto príležitosť boli do hlavných úloh obsadení zahraniční speváci Anna Ryan (Mimi) a Antonio Interisano (Rodolfo). Ďalej účinkovali sólisti, zbor, detský zbor a orchester Štátnej opery. Dirigoval Marián Vach.

Umelecké hosťovanie v Japonsku

Na základe doterajších úspechov sa uskutočnilo v dňoch 2. 7. až 16. 7. 2008 ďalšie hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku. V podaní Alžbety Trgovej, Kataríny Perenceiovej, Šimona Svitka, Dušana Šimu, Michala Hýrošša a za klavírneho sprievodu Martiny Svitkovej si mali diváci možnosť vypočuť v prvej časti koncertu prierez Verdiho operou La Traviata a v druhej časti koncertu výber najpopulárnejších japonských piesní. Banskobystrickí umelci koncertovali v mestách Usa, Kunisaki, Mashiki, Echizen a Fukui. Všetkých šesť koncertov sa stretlo s mimoriadnym ohlasom u japonských divákov, ako i usporiadateľa a milovníka operného umenia p. Hasegawu.

Umelecké hosťovanie v Česku

V dňoch 4. až 6. 7. 2008 sa uskutočnilo umelecké hosťovanie Štátnej opery v obci Hukvaldy (Česko), kde Štátna opera uviedla v rámci XV. ročníka medzinárodného hudobného festivalu Janáčkovy Hukvaldy operu G. Verdiho TRUBADÚR. Po opätovnom úspechu na tomto festivale sa rokuje s usporiadateľmi o účinkovaní Štátnej opery aj na ďalšom ročníku festivalu.

Umelecké hosťovanie v Rakúsku

Pri príležitosti 25. výročia založenia Spolku Amici del Belcanto sa konal 11. 10. 2008 v Stadthalle Ternitz slávnostný koncert. Pod vedením Mariána Vacha, Michaela Rota a Erwina Stolla v sprievode orchestra Štátnej opery sa predstavili domácemu publiku vynikajúci zahraniční sólisti (Andrea Martin, Ignacio Encinas, Georg Tichy, Ines Salazar, Jose Bros, Luisa Islam Ali Zade, Giorgio Surian, Mariola Cantarero, Anna Ryan, Sarah M'Punga, Vittorio Vitelli, Alexander Blechinger). Všetci účinkujúci patria medzi dlhoročných priateľov spolku Amici del Belcanto. Koncert svojou účasťou poctili aj zástupcovia viacerých veľvyslanectiev sídliacich v Rakúsku. Jubilejný koncert vyvolal u publika búrlivé ovácie.

Premiéra opery

V roku dvojitého jubilea azda najvýznamnejšieho zjavu slovenského hudobného umenia, skladateľa Eugena Suchoňa (1908-1993) siahla Štátna opera už po tretí raz vo svojej polstoročnej histórii k ústrednému dielu modernej slovenskej opernej tvorby. Tentokrát však nielen pietne, ale so zámerom doslova pionierskym: predstaviť Krútňavu v tej podobe, ako ju skladateľ napísal. Z iniciatívy a za finančného príspevia nemeckého mesta Wuppertal podujal sa pôvodnú partitúru, ktorá sa ako celok nezachovala, zrekonštruovať za pomoci ďalších materiálov hudobný skladateľ Vladimír Bokes. Režijné naštudovanie Romana Poláka obohacuje a prehľbuje motiváciu vzťahov medzi protagonistami príbehu a jeho dramatické vrcholy, ako aj záverečnú katarziu posúva až do strhujúcich mysterióznych polôh.

Hudobné naštudovanie Mariána Vacha akcentuje dramatismus Suchoňovej partitúry, dáva zneniu prudký hudobný a dynamický tok, no zároveň v notoricky známom diele objavuje zaujímavé, výraz obohacujúce poltóny a detaily. Choreografiu tohto diela vytvoril Martin Urban, zbor pripravili Ján Procházka a Iveta Popovičová. Scénu navrhol domáci scénograf Jaroslav Valek a autorom kostýmov bol skúsený výtvarník Peter Čanecký.

Príprava inscenácie prebehla zväčša v náhradných skúšobných priestoroch, vzhľadom na rekonštrukčné práce v budove Štátnej opery, generálový týždeň i slávnostná premiéra (18. 10. 2008) sa uskutočnili v Dome umenia v Piešťanoch. Na premiére sa zúčastnili významné osobnosti nášho spoločenského, politického a najmä kultúrneho

života, ako aj viacerí hostia zo zahraničia. 8. novembra odznela II. premiéry Krútňavy aj v Štátnej opere, kde sa stretla s nevšedným záujmom početného obecnstva.

Odborná kritika v denníkoch Pravda, Sme, v týždenníkoch Slovo a Literárny týždenník, ako aj v periodiku Divadelného ústavu Kód bez výnimky prijala naštudovanie ako výrazný prínos dramaturgický, inscenačný, ale aj čo sa týka kvalít hudobného naštudovania; ako azda najvýznamnejší počin Štátnej opery v dlhodobom časovom horizonte.

Z jednotlivých recenzií vyberáme: Pavel Unger Krútňava väčšmi dráma ako balada (Pravda, 20. októbra 2008)

Keď krátko po premiére Krútňavy komunistická cenzúra prinútila Eugena Suchoňa zasiahnuť do pôvodného tvaru, mohlo ho azda potešiť len to, že podobný osud stihol pred ním nejedného slávneho autora.

Inscenáciu Krútňava režíroval v banskobystrickej Štátnej opere Roman Polák. O diela s viacerými verziami niet núdze, raritou sú skôr u nás. V súlade s dnešným trendom kritických edícií, ale aj z prirodzenej túžby po poznaní prameňov, odhodlala sa banskobystričská Štátna opera ponúknuť po šiestich desaťročiach rekonštruovanú partitúru z roku 1949. Pod očistenie Suchoňovho manuskriptu od dobových nánosov sa z iniciatívy Ferdinanda Klindu podpísal skladateľ Vladimír Bokes. Projekt prekvapujúco našiel podporu v nemeckom Wuppertale.

Do Krútňavy sa vedno s revíziou hudby a textu vracajú dve činoherné postavy, Básnik a Dvojník. Ich vstupmi dostáva opera novú filozoficko-estetickú vrstvu, ale v 5. obraze aj unikátny duet speváka (Ondrej) s hercom (Dvojník). Na Slovensku bolo načas pôvodnú verziu uviesť a historickú zásluhu Banskobystričanom nik nevezme. Napriek tomu, že inscenácia sa rodila v bojových podmienkach (divadlo je v rekonštrukcii) a premiéru - za enormného záujmu publika - uviedli v piešťanskom Dome umenia, výsledok viac než potešil.

Nový rozmer dostal štvrtý (bitku vyprovokuje Štelina) a piaty obraz, ktorý za asistencie Básnika (stelesňuje vidinu mŕtveho Jana) a Dvojníka vyznieva nepoznane. Štelina nie je podlomeným starcom, ale tvrdým päťdesiatnikom, chlapčensky vášnivý Ondrej prekonáva zreteľný psychologický vývoj. Temperamentné a choreograficky nápadité (Martin Urban) sú tanečné čísla. V súlade s pôvodnou verziou akcentuje záverečná katarzia myšlienku odpúšťania.

Ak réžia väčšmi ako na baladickosti stavia na dramatickom náboji predlohy, tak túto koncepciu hudobné naštudovania Mariána Vacha ešte podčiarkuje. Je detailne vypracované, má vypointované gradácie v tempách, dynamike, výraze. Žiaľ, zlá akustika sály prinútila ozvučiť javisko, čím utrpel zvuk a posudzovanie výkonov sa vymklo z regulárnosti. Aj napriek tomu sa v Michalovi Hýrošovi (Ondrej) zrodilo prekvapenie. Spoľahliví boli z bratislavskej produkcie prichádzajúci Mária Porubčinová a Ján Galla ako Katrena a Štelina.

Ďalšia recenzia vyšla od kritičky Michaely Mojžišovej (Sme, 22. 10. 2008) pod názvom Suchoňova dráma okresaná na špik kosti

Banskobystrická opera pripravila svoju vari najlepšiu inscenáciu za posledné desaťročie.

Keď 10. decembra 1949 dozneli posledné tóny Suchoňovej Krútňavy, v hľadisku historickej budovy Slovenského národného divadla prepukli obrovské ovácie. Konečne máme národnú operu!

Dlhé čakanie

V tej chvíli asi nikto netušil, že v originálnej podobe znie dielo na dlhé roky poslednýkrát. Ideologická cenzúra najprv škrtla rámcujúce postavy Básnika a Dvojníka, za obeť padli aj všetky zmienky o Bohu (u veriaceho Suchoňa ich veru bolo požehnane).

Režisér Roman Polák zbavil dielo výtvarných ornamentov a režijne ho okresal až na špik kostí, obnažujúc rudimentárnu drámu ľudských vášní, uveriteľných vzťahov a autentických charakterov.

Úctyhodný dramaturgický čin

Ústredné postavy rezal v dramatických líniách. Štelina (výrazný, mužný Ján Galla) nie je ubolený deduško, ale razantný chlap, ktorý sa v duchu svojho vierovyznania dokáže zrieknuť pôvodnej túžby po pomste.

Katrena (vokálne talentovaná, herecky tvárna Mária Porubčinová) pred nami nestojí ako útrpná chuderka, ale plnokrvná žena, vo chvíli odhalenia mužovej viny brániaca svoju rodinu.

Ondrej (dojemne chlapčenský, spevácky napredujúci Michal Hýrošš) dostáva rozmer zakomplexovaného mladíka, trpiaceho dôsledkami slabošsky nezvládnutej lásky ku Katrene. Zbor realizujúci prestavby vytvára žiaduci odstup od inscenovanej drámy - Roman Polák sa použitím antiiluzívnych prvkov úspešne vyrovnal s inscenačným problémom, vyvstávajúcim z prítomnosti činoherných komentujúcich postáv Básnika a Dvojníka.

V banskobystrickej inscenácii je popri obrodzujúcej ruke činoherného režiséra zreteľná i veľká zodpovednosť, s ktorou dirigent Marián Vach pristúpil k hudobnému naštudovaniu, hoci ho na premiére dost' hendikepovalo technické ozvučenie.

Už samotné uvedenie originálnej partitúry je historický čin hodný pozornosti a uznania. Banskobystričanom sa navyše podaril skvelý kúsok – Krútňavou pribudla do ich repertoáru vari najlepšia inscenácia ostatného desaťročia.

Banskobystrické hudobné dni 2008

Pod záštitou primátora mesta p. Ivana Saktora a s finančným príspevím Mesta Banská Bystrica uskutočnil sa v dňoch 19. – 23. októbra už 15. ročník hudobného festivalu, ktorý obsahovo i organizačne zabezpečuje Štátna opera. Je zameraný na široké

spektrum obecnstva a ponúka hudobné večery od náročnejších orchestrálnych, inštrumentálnych a vokálnych diel vážnej hudby až po programy na hranici medzi klasickou a oddychovou hudbou. Táto dramaturgická orientácia je vnímaná ako vhodný prvok pre propagáciu náročnejšej hudby v radoch jej potenciálnych konzumentov.

Vzhľadom na stavebné práce v budove Štátnej opery konali sa jednotlivé koncerty hosťujúcich súborov v Evanjelickom kostole, v Thurzovom dome, v koncertnej sieni Konzervatória J. L. Bellu a záverečný koncert v Estrádnej sále ECC.

Na otváracom koncerte vystúpil spevácky zbor súboru Lúčnica. Reprezentačné teleso klasickej zborovej tvorby, ponúklo nadšenému obecnstvu široký repertoár. V komornom prostredí Thurzovho domu vystúpilo sláčikové kvarteto Pressburger Quartett a na druhý deň s dramaturgicky zaujímavým programom Duo Cordefiato (flauta, gitara). Známy slovenský, v zahraničí pôsobiaci skladateľ a klavirista Peter Breiner prezentoval v ďalší večer s akordeonistom B. Lenkom a huslistom S. Palúchom strhujúce argentínske tangá v originálnom aranžmán. Za spoluúčinkovania orchestra Štátnej opery s dirigentom Igorom Bullom uzatvorili festival mladí slovenskí vokálni sólisti z triedy prof. Sergeja Kopčáka. Koncert sa konal pri príležitosti šesťdesiatin tohto významného slovenského basistu, ktorý svoju profesionálnu dráhu začínal práve v banskobystrickej opere („Slávnostný koncert sólistov z triedy Sergeja Kopčáka pri príležitosti jeho životného jubilea „ premiéra koncertu).

Umelecké host'ovanie v Rumunsku

Dňa 20. 11. 2008 vystúpila tanečná zložka umeleckého súboru Štátnej opery na 1. ročníku Medzinárodného festivalu scénického umenia pod názvom „Viața e frumoasă (Život je krásny) v budove Národnej operety Iona Daciana v Bukurešti (Rumunsko).

Banskobystrickí umelci predviedli tanečné predstavenie Gypsy roots – čili – cigánske korenie, ktoré na hudbu Gorana Bregoviča režisérsky a choreograficky naštudovali Dana Dinková a Jozef Moravčík. V hlavných úlohách sa predstavili Veronika Szabová a Andrej Andrejkovič. Na predstavení sa zúčastnili aj veľvyslanci Slovenska, Česka, Bieloruska, Maďarska a iní významní hostia, ktorí spolu s domácim publikom inscenáciu vysoko ocenili.

Nadšená odozva rezonovala aj u domáceho publika ešte niekoľko dní po predstavení. Vďaka tomuto úspechu dostala Štátna opera pozvanie, aby sa stala členom EMTU (Európska únia hudobných divadiel).

Spomínaný Medzinárodný festival scénického umenia sa v dňoch 14.–27. novembra konal v Bukurešti prvýkrát. Okrem Štátnej opery, jediného zástupcu divadelných súborov zo Slovenska, sa predstavili aj ďalšie prestížne umelecké inštitúcie z Európy, napr. Budapeštianske operetné divadlo, Akademické operetné divadlo z Kyjeva, Štátne hudobno-komediálne divadlo z Petrohradu, Mestské divadlo z Brna, Národná opereta

z Bukurešti a i. V bohatom programe festivalu bol aj operetný a baletný galaprogram, koncerty klasickej a chrámovej hudby, viaceré zaujímavé komorné koncerty, recitály (Slovensko úspešne reprezentoval akordeónista Tibor Iván), výstavy, prednášky, okrúhle stoly a rôzne iné podujatia týkajúce sa hudobného umenia. Konali sa nielen v sále Národnej operety, ale i v katedrálach, kluboch, múzeách a iných nekonvenčných priestoroch. Festival zavŕšil koncert svetoznámej francúzskej breakbeatovej skupiny Gotan project, ktorý bol zároveň otváracím koncertom jej európskeho turné.

Premiéra klasickej operety

V snahe osloviť čo najširšie vrstvy publika v regióne siaha Štátna opera pravidelne aj k produkciám z oblasti tzv. hudobnozábavného divadla. Popri modernejšom divadelnom tvare muzikálu – v návštevnosti Štátnej opery dnes suverénne vedie Fidlikant na streche – pravidelne uvádza aj diela klasickej operety, čo vzhľadom na kvalitný vokálny potenciál primárne operného súboru, je celkom samozrejmé. K vrcholným opusom tzv. druhej viedenskej operetnej školy patrí aj Lehárova Giuditta.

Réžia hostujúcej Jany Andělovej-Pletichovej, ktorá so súborom Štátnej opery pracovala už viackrát, je decentná, ide po základných vzťahoch, zbytočne nekoloruje, čím dáva deju širšie významy. Hudobne dielo naštudovali dirigent Igor Bulla a Ján Procházka. Scénu navrhol Miloš Pietor a kostýmy Jana Hurtigová.

Začiatok zásadnej rekonštrukcie budovy Štátnej opery a realizácia prístavby – práce sa začali 1. júla 2008 – aj vďaka dobrej organizácii pracovných procesov, dotkli sa umeleckej činnosti súboru len okrajovo. A to aj napriek tomu, že prakticky celý skúšobný proces novej inscenácie Krútnavy sa realizoval v rôznych náhradných priestoroch a dlho očakávaná premiéra (vrátane generáľkového týždňa) v Dome umenia v Piešťanoch. Parciálna časť rekonštrukčných stavebných prác bola ukončená k 1. novembru, a tak už 5. novembra odohral súbor prvé predstavenie na materskej scéne.

Umelecká činnosť Štátnej opery v roku 2008 potvrdila jej kredit v kontexte slovenských hudobných divadiel ako aj nezastupiteľné miesto v štruktúre regionálnej kultúry.

Štátna opera v Banskej Bystrici riešila havarijný stav budovy

18. júna Mnohoročné odkladanie potrebnej rekonštrukcie budovy banskobystrickej Štátnej opery (ŠO) vyústilo do havarijného stavu niektorých častí, ktorý treba bezodkladne riešiť. Ide najmä o strechu, z ktorej padajú škridly a ohrozujú ľudí na

ulici, ale aj o nevyhovujúce sociálne zariadenia či o orchestrište a skúšobňu, ktoré sú vyhlásené za rizikové pracoviská. Riaditeľ opery Rudolf Hromada o tom koncom minulého a začiatkom tohto týždňa rokovoal s ministerstvom kultúry a získal prísľub finančného krytia nevyhnutných opráv. „V piatok sa máme stretnúť so zástupcami mesta a firmou, ktorá bude havarijný stav riešiť. Predloží nám ponuku, ktorú ešte musí schváliť ministerstvo. Predpokladám, že do týždňa by mohla byť uzavretá zmluva, aby sa 30. júna mohlo začať s potrebnými prácami,“ povedal pre agentúru SITA Hromada. Predpokladá, že o sumu vynaloženú na riešenie havarijného stavu sa zníži hodnota zákazky plánovanej komplexnej rekonštrukcie budovy, keďže niektoré práce z projektu rekonštrukcie už nebude potrebné vykonať.

Riaditeľ Hromada pripomenul, že na poslednej kontrole im hygienici pohrozili nielen pokutami, ale aj zatvorením niektorých častí budovy opery, čo by znamenalo obmedzenie jej prevádzky. „Čas a stav budovy nás donútil k tomu, že musíme dnes riešiť havarijné stavy, ktoré sme chceli pôvodne riešiť rekonštrukciou. Už to neznesie ďalší odklad,“ zdôraznil Hromada. Podotkol, že rekonštrukciu a prístavbu budovy banskobystrickej Štátnej opery schválila vláda ešte v roku 2002. Vtedy sa počítalo s investíciou zhruba 200 miliónov korún. V súčasnosti to už podľa Hromadu bude stáť o 100 miliónov viac.

Verejné obstarávanie dodávateľa rekonštrukcie a prístavby budovy banskobystrickej Štátnej opery začalo ministerstvo kultúry ešte v októbri 2005. Koncom marca minulého roka vláda na návrh ministerstva kultúry odsúhlasila zvýšenie obstarávacej ceny o 52 miliónov korún na celkových 249 miliónov korún. Riaditeľ Hromada vtedy uviedol, že v závislosti od rýchlosti výberu dodávateľa je reálne, že rekonštrukcia sa začne už v máji minulého roka. Celá stavba by v tom prípade mala byť hotová v roku 2009. V októbri minister kultúry Marek Maďarič pre agentúru SITA uviedol, že dodávateľ stavby by mohol byť známy do mesiaca, predlžovanie výberu odôvodnil problémami technického charakteru. Informoval, že boli priamo oslovení štyria záujemcovia, ktorých ponuky sa preverujú. Dodávateľ rekonštrukcie a prístavby nie je známy dodnes, riaditeľ Hromada bližšie informácie o priebehu obstarávania nevedel uviesť.

Projekt prístavby a rekonštrukcie počíta s troma fázami. Prvou má byť prístavba, v ktorej budú šatne pre účinkujúcich, kancelárie administratívy a aj skúšobné javisko. V súčasnosti má totiž ŠO len jedno javisko, ktoré slúži na skúšanie aj predstavenia. Druhou fázou by mala byť prestavba celého podkrovia budovy ŠO a spojeného podkrovia susedného hotela Národný dom, ktoré má opera prenajaté od mesta Banská Bystrica. Tam by mali byť ďalšie šatne ako aj ubytovacie priestory pre hosťujúcich umelcov. Poslednou fázou by mala byť rekonštrukcia divadelnej sály ŠO. Počíta s prehĺbením javiska, zväčšením orchestriska a vybudovaním točne na javisku. Kým prvá etapa by si nemala vyžiadať žiadne obmedzenia prevádzky ŠO, rekonštrukcia jej súčasných priestorov bude znamenať zhruba 10-mesačné prerušenie prevádzky.

Výtvarný život na Slovensku

Výtvarné tradície Slovenska siahajúce hlboko do minulosti zaznamenali výrazný rozkvet v sugestívnom, no zároveň hlboko ľudskom prejave gotiky, v okázalej nádhere a pátose baroka, v prebúdžajúcom sa národnom povedomí 19. storočia sprevádzanom záujmom o klasicizmus, romantizmus, historizmus i realizmus, no predovšetkým v storočí našej súčasnosti. Medzivojnové obdobie a neskôr obdobie konca 60. rokov priniesli pre výtvarné umenie výrazný posun vpred a položili základy súčasného výtvarného prejavu. Odstránenie duchovných bariér a otvorenie hraníc s Európou a svetom prinieslo slovenskému výtvarnému umeniu nielen možnosť prijímať cenné podnety zvonka, ale tiež predstaviť zahraničiu hodnoty našej výtvarnej kultúry.

Súčasný obraz výtvarného diania na Slovensku je neobyčajne pestrý. Prelína sa v ňom úsilie niekoľkých generačných vrstiev a množstvo názorových orientácií, siahajúcich od klasických tendencií, nadväzujúcich na avantgardu konca 60. rokov až po intermediálne disciplíny a postupy, využívajúce možnosti počítačovej techniky a videa. Súčasnú slovenské výtvarné umenie prezentujú stovky autorov, zväčša absolventov bratislavskej Vysoké školy výtvarných umení. Výtvarné dianie v súčasnosti na Slovensku organizujú rôzne umelecké a profesijné organizácie, záujmové združenia, nadácie, štátne galérie, galérie regionálneho charakteru i súkromné galérie. Významný podiel na prezentácii výtvarného umenia na Slovensku má Slovenská národná galéria, Štátna galéria v Banskej Bystrici, Považská galéria umenia v Žiline, Galéria Jozefa Koniarka v Trnave, Východoslovenská galéria v Košiciach, Galéria mesta Bratislavy, Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Galéria P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši, Tatranská galéria v Poprade a ďalšie. Niektoré z galérií sa postupne vyprofilovali - priestor pre experimentálnu tvorbu a prezentáciu poskytuje napríklad Galéria Priestor for Contemporary Arts, At Home Gallery (synagóga Šamorín), Tranzit, mladé umenie prezentuje Galéria Medium pri Vysoké škole výtvarných umení, úžitkové umenie K Gallery v Bratislave.

Fotografické dianie na Slovensku je prezentované prostredníctvom aktivít väčších či menších záujmových združení, medzi ktorými dominujú už niekoľko rokov dve inštitúcie: občianske združenie FOTOFO, ktoré organizuje od roku r. 1991 pravidelne v mesiaci november medzinárodný festival Mesiac fotografie, prezentujúci desiatky výstav a konferencií. Na nadregionálnu inštitúciu sa etabloval i Dom fotografie v Liptovskom Mikuláši (predtým v Poprade), ktorý prostredníctvom svojich aktivít ako sú Medzinárodný festival Letná fotoškola, fotografické dielne, výstavy, prednášky, workshopy a pod. oživuje fotografické dianie na Slovensku a prináša rôzne nové podnety a súčasné trendy zo zahraničia.

Dizajn. Starostlivosť o ochranu kultúrneho dedičstva v oblasti dizajnu a príležitostnú propagáciu dizajnu výstavami kontinuálne zabezpečovali a stále zabezpečujú dve zbierkotvorné inštitúcie etablované pred rokom 1989 - Slovenská národná galéria (zbierka úžitkového umenia) a Slovenské technické múzeum v Košiciach (oddelenie priemyselného dizajnu). V roku 1991 bolo podľa vzoru podobných inštitúcií v rozvinutých krajinách EÚ založené Slovenské centrum dizajnu, ktoré plní

predovšetkým úlohu dokumentačného, informačného, propagačného, edičného a študijného pracoviska s celoslovenskou pôsobnosťou. SCD je tiež hlavným organizátorom celoštátnej súťaže dizajnu Národná cena za dizajn, vydavateľom časopisu Designum a zástupcom SR v najvýznamnejších mimovládnych organizáciách. Popri SCD, SNG a STM sa komorným výstavným aktivitám zameraným na dizajn venuje ÚĽUV (Design štúdio ÚĽUV) i viaceré malé komorné a regionálne galérie.

Architektúra je jedným z najdôležitejších prvkov nášho hmotného kultúrneho dedičstva. Ako súčasť architektúry strednej Európy má dlhodobú tradíciu a kvalitu, ktorej však v minulosti ublížili niektoré stavebné činy. Systematický základný výskum v oblasti architektúry na Slovensku vykonáva Ústav stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied, ako aj všetky architektonické vysoké školy a fakulty. Z inštitucionálneho hľadiska architektúra nie je zásadným spôsobom spravovaná, pretože jej realizácia a existencia sú zabezpečované v rezorte výstavby. Na jej kultúrnu úroveň však vplyvajú dve významné profesijné zoskupenia - Slovenská komora architektov (SKA) a Spolok architektov Slovenska (SAS). Nevyhnutným momentom zvyšovania kvality architektonických diel je ich oceňovanie prostredníctvom národných súťaží.

Teória a kritika umenia. Najstaršou inštitúciou, ktorá je špecializovaná na vedecký výskum dejín umenia a architektúry na Slovensku, je Ústav dejín umenia Slovenskej akadémie vied. Aktuálnym otázkam teórie a kritiky moderného a súčasného umenia sa venuje od roku 1994 slovenská sekcia AICA, ktorá je súčasťou Medzinárodnej asociácie kritikov umenia (Association internationale des critiques d art) so sídlom v Paríži. Jej činnosť je zameraná na podporu kritického myslenia v oblasti aktuálneho vizuálneho umenia doma i v medzinárodnom kontexte.

Periodická a neperiodická literatúra predstavuje v štruktúre výtvarnej kultúry nezastupiteľné miesto. Najstarším výtvarným časopisom na Slovensku bol od roku 1956 Výtvarný život, ktorý však v roku 1995 zanikol. V súčasnosti na Slovensku vychádza niekoľko odborných periodík. Výtvarné umenie mapuje občianskych združení a jednotlivcov.

Študenti odboru kulturológia FF UK z Bratislavy

Náplňou jednodňovej exkurzie do Banskej Bystrice bola recepcia niekoľkých divadelných inscenácií Bábkového divadla na Rázcestí (BDnR). Študenti katedry kulturológie si pozreli divadelnú inscenáciu hry rakúskej autorky E. Jelinek: Milenky s feministickou tematikou, divadelné inscenácie pre najmenších Dobrodružstvá smelého zemiaka, Zlatá priadka a extravagantnú inscenáciu hry J. Hollého: Kubo v réžii Mariána Pecka. Súčasť programu exkurzie boli aj tvorivé dielne zamerané na rozličné bábkárské techniky. Priaznivci divadelnej múzy tak mali možnosť stráviť celý deň v priestoroch divadla, kde vládla príjemná atmosféra.

6. ročník festivalu súčasného tanca

Po roku sa Banská Bystrica stala opäť dejiskom festivalu súčasného tanca, ktorý organizuje Štúdio tanca . V poradí 6. ročník festivalu sa vďaka bohatej ponuke kvalitných produkcií rozrástol o ďalšiu scénu, takže záujemcovia o aktuálne projekty súčasného tanca mali k dispozícii alternatívne javisko v Estrádnej sále pre netradičné produkcie a javisko Komorného divadla pre celovečerné predstavenia. Festival je zameraný na reflexiu pôvodnej tvorby v súčasnom tanci v slovenskej produkcii a koprodukcii. Za niekoľko rokov svojej existencie sa etabloval medzi verejnosťou a patrí medzi kľúčové podujatia v banskobystrickom regióne a v rámci celoslovenskej scény súčasného tanca. Hlavnou ideou festivalu zostáva vytvorenie priestoru na konfrontáciu a komunikáciu umeleckej scény a publika v oblasti súčasného tanca. Cieľom 6. ročníka je prezentovať nové trendy v umení súčasného tanca, ponúknuť koncepčne rôznorodé projekty a obohatiť festivalové produkcie o sprievodný program. Neodmysliteľnou súčasťou festivalu sa stali pohybové workshopy organizované v spolupráci s Tanečným odborom banskobystrického Konzervatória J. L. Bellu. Pre študentov i širokú verejnosť bolo pripravených 20 workshopov rôznych techník súčasného tanca, ktoré viedli naši festivaloví hostia s bohatými pedagogickými skúsenosťami na Slovensku aj v zahraničí. Program, 14. - 18. október 2008, Banská Bystrica

Pondelok 13.10. Sprievodný program festivalu: Vlna naživo 2008 ,prezentácia časopisu o súčasnom umení (workshop, videoart, autorské čítanie, predstavenie Healing Heating - P. Fornayová, B. Lenko, P. Machajdík) Stredoslovenská galéria, Konzervatórium J. L. Bellu

Utorok 14.10., 18:00 Estrádna sála ECC,Marta Poláková, Dajv /NAPLNO po predstavení prednáška Využitie Labanovej analýzy pohybu v choreografickom procese Marta Poláková je jednou z najdlhšie pôsobiacich umelcov na scéne súčasného slovenského tanca. Jej diela sa vyznačujú inovatívnosťou nielen z pohybovej, ale i z hudobnej a výtvarnej stránky. 20:00 Komorné divadlo ECC,Večer budúcich profesionálov Prezentácia umeleckých škôl, ktoré pripravujú študentov na dráhu profesionálnych tanečníkov. Vo svojich nápaditých choreografiách sa predstavia pod vedením svojich pedagógov študenti umeleckej školy Kunsthumaniora, Lier z Belgicka, Súkromného konzervatória z Nitry a Tanečného odboru Konzervatória J. L. Bellu z Banskej Bystrice.

Streda 15.10.,18:00 Estrádna sála ECC Mirka Eliášová / Mirroring ,Mirka Eliášová patrí k známym českým choreografom súčasného tanca. Jej diela sú charakteristické osobitým vtipom, zmyslom pre krásu jednoduchých vecí, čistotu tanečného vyjadrenia, citlivosťou svetelného dizajnu a vyberanou hudobnou zložkou. 20:00 Komorné divadlo ECC, DOT 504 / Holdin'Fast -DOT 504 je český profesionálny súbor zaoberajúci sa súčasným tancom. Je charakteristický vysokou technickou úrovňou, kreativitou

a osobnosťami inšpirujúcimi zmenu. Dôraz kladie nielen na technickú úroveň tanečníkov, ale tiež na expresívnu a fyzickú stránku súčasného tanca.

Štvrtok 16.10.-18:00 Estrádna sála ECC- Jan Komárek Works / Tanec papierových tanečnic Netradičné predstavenie v réžii Jana Komarka, ktoré vzniklo ako site specific performance v unikátnom priestore Českého múzea hudby v Prahe. 20:00 Komorné divadlo ECC-ElleDanse / Canto Hondo ElleDanse sa usiluje spojením súčasného pohybu a ostatných foriem-moderného umenia vytvárať plnohodnotný divadelný tvar, ktorý má ambíciu osloviť nielen mladého diváka, ale priblížiť tento žáner širšej verejnosti. V tomto duchu bola vytvorená aj inscenácia režiséra Kamila Žišku a choreografky Šárky Ondrišovej, zakladateľky Tanečnej školy a Alternatívneho divadla ElleDanse.

Piatok 17.10.- 18:00 Estrádna sála ECC-Bubla Company / Nevesta spod baletizola - Bubla Company je voľným zoskupením ľudí, ktorí majú chuť tvoriť rôzne typy predstavení. Momentálne sa predstavujú v súčasnom romanticko-dramatickom muzikáli. 20:00 Komorné divadlo ECC-Milan Tomášik, Alexander Gottfarb / Baga-Basta -Milan Tomášik patrí ku generácii úspešných mladých slovenských umelcov, ktorí sa presadili v zahraničí. Dlhodobo pôsobí v Slovinsku, kde vznikol aj jeho nový projekt v spolupráci s tanečníkom A. Gottfarbom a hudobníkom N. Herdieckerhoffom.

Sobota 18.10.

20:00 Komorné divadlo ECC

Štúdio tanca, Pierre Nadaud / Iné ráno PREMIÉRA

Projekt francúzskeho tanečníka, choreografa a pedagóga žijúceho v Prahe Pierra Nadauda, ktorý sa vo svojej práci zaoberá otázkou zvláštnej jedinečnosti ľudského tela. "Tanečný román o živote štyroch žien. Tanec sa odvíja v priestore inšpirovanom bojovými umeniami, v priestore odhalením a pravdy. Telesný a senzuálny tanec sa vnára do hĺbky tiel a vynáša na povrch ich príbehy. Atmosféra diela má nádych japonského divadla. Tváre sa zjavujú ako masky. Tanečníci hľadajú pravdivé gesto. Rýchlosť blesku strieda sošná nehybnosť."

autor fotografií: Jaroslaw Cieslikowski, Po predstavení koncert skupiny Junkless Realizované s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja, Ministerstva kultúry SR a Stredoeurópskej nadácie.

Štúdio tanca v Banskej Bystrici mení priestory.

Profesionálne tanečné štúdio Štúdio tanca je držiteľom titulu Kráľ inšpirácie 2008, ktorý získalo na festivale Divadelné Inšpiratívne Vystúpenia v Trnave za predstavenie Blízkosť vzdialených v choreografii Zuzany Hájkovej.

Štúdio tanca, ktoré od svojho vzniku pôsobilo v priestoroch Domu kultúry v Banskej Bystrici, momentálne Europa Culture Center, odohrá v novembri na scéne Komorného divadla zatiaľ svoje posledné predstavenia z dôvodu zastavenia prevádzky tohto

priestoru. Divadlo má v správe priestory areálu bývalého SOU na Komenského 12 v Banskej Bystrici, kde bude v najbližšej budúcnosti prebiehať úplná rekonštrukcia budovy. Počas doby rekonštrukcie bude divadlo hrať v Banskej Bystrici len príležitostne a jeho prevádzka sa bude orientovať na zájazdovú činnosť. Ešte pred tým sa uskutočnila decembrová premiéra v priestore Telocvične a predvianočné rozprávky v Aule Gymnázia A. Sládkoviča. Leták, ktorý mali Banskobystričania k dispozícii znel takto : Štúdio tanca v Banskej Bystrici mení priestory. Od januára 2009 nás nájdete v Areáli bývalého SOU na Komenského 12. Aktuálne informácie o aktivitách divadla sú na: www.studiotanca.sk; bbdance@slovanet.sk;

23. - 29. 10. DIVADLO NA ZÁJAZDE

Česká republika

Predstavenia slovenského súčasného tanca Iné ráno (ch. Pierre Nadaud) a Be Bop (ch. Stanislava Vlčeková)

23. 10. DIVADLO ALFRÉD VE DVOŘE, Praha

25. 10. KLICPEROVO DIVADLO, Hradec Králové

27. 10. DIVADLO KONVIKT, Olomouc

29. 10. HADIVADLO, Brno

12. Literárna Banská Bystrica 2008 bola aj pre milovníkov divadla

24. marca Viaceré podujatia pre dospelých i detských milovníkov literatúry, ale aj dramatického umenia ponúkala banskobystrická Štátna vedecká knižnica spolu s Verejnou knižnicou Mikuláša Kováča (VKMK) od stredy 26. do pondelka 31. marca na 12. ročníku festivalu Literárna Banská Bystrica (LBB). Otvorilo ho stretnutie so spisovateľmi Jurajom Kuniakom, Jánom Zamborom a Erikom Ondrejčkom, prvý deň festivalu ponúkol aj dvojjazyčné slovensko-francúzske scénické čítanie z tvorby Alberta Marenčina. Ani tento rok nechýbala na festivale Burza literárnych talentov, teda priestor pre všetkých, ktorí literárne tvoria a chcú sa prezentovať verejnosti. Už tretí rok bola súčasťou LBB celoslovenská súťaž žiakov druhého stupňa a stredoškolákov v literárnej tvorbe a v prednese poézie a prózy Kováčova Bystrica. Najmenší čitatelia sa mohli tešiť na tradičnú Noc s Andersenom, ktorú v noci z piatku na sobotu organizovala VKMK vo svojich pobočkách na Okružnej, Moskovskej a Karpatskej ulici. Nocou s Andersenom sa tento rok inšpirovalo aj Bábkové divadlo na Rázcestí a do programu LBB ponúкло piatkový Podvečer s Andersenom, ktorý vyvrcholí predstavením Dievčatko so zápalkami. Ďalšími divadelnými akciami festivalu boli Babské hry II. Moccad(r)ámy v Bábkovom divadle na Rázcestí a cyklus monodram Didiera Kaminku Osamelosť futbalového brankára v divadelnom priestore Štátnej vedeckej knižnice D44. Literárna Bystrica je venovaná pamiatke banskobystrického básnika Mikuláša Kováča. V minulých rokoch bývala spojená s podujatiami k Týždňu slovenských knižníc, ktorý sa však tento rok uskutočnil skôr.

XII. Literárna Banská Bystrica 2008

STREDA 26. 3.

14.00 Stretnutie so spisovateľmi - členmi Slovenského centra PEN

Juraj Kuniak, Ján Zambor, Erik Ondrejčka

ŠVK – Literárne a hudobné múzeum, Lazovná 9,

expozičia Múzeum domov múz na 2. poschodí

18.00 Babské hry II. Moccad(r)ámy

Príjemné posedenie pri kávičke s Monodramami našich dám, v ktorých zaznejú magické príbehy žien a ich mužov v rôznom veku, v rôznej koži

Scenár a réžia: Iveta Škripková

Hrajú: herečky BDNR a študentky herectva Akadémie umení v B. Bystrici

Bábkové divadlo na Rázcestí, Skuteckého 14, Teátrium

Z Revue dramatických umení Slovenské divadlo Ročník 56 , 2008, Číslo 3 /Vydáva Kabinet divadla a filmu SAV/ vyberáme do kroniky mesta :

Divadlo z Pasáže v roku 2008

Komunitné divadlo v roku 1995 Viera Dubačová založila v Banskej Bystrici dnes už takmer legendárne Divadlo z Pasáže, zamerané na prácu s mentálne postihnutými. Pôvodne sa divadlo hlásilo k prúdu arteterapie, ale postupne, pod vplyvom rozvíjania zahraničných kontaktov a skúseností sa defínovalo ako divadlo komunitné. Viera Dubačová sa tak stala priekopníčkou komunitného divadla na Slovensku. Komunitné divadlo charakterizovala ako divadlo názorovo, sociálne, spoločensky a esteticky spriaznenej skupiny ľudí, ktorá rozvíja divadelné aktivity v záujme danej komunity, pre danú komunitu alebo s danou komunitou, angažuje sa v prospech riešenia problémov tejto konkrétnej komunity. Cieľom Divadla z pasáže je dvojsmerná integrácia: jednak integrácia členov súboru v spoločnosti a bežnom živote, jednak integrácia spoločnosti vo vzťahu k mentálne postihnutým. Ide vlastne o nadviazanie vzájomnej komunikácie a o prekonanie stereotypov a bariér rôzneho druhu. V roku 2005 sa Viera Dubačovej podarilo získať pre Divadlo z Pasáže inštitucionálnu podporu Ministerstva kultúry SR a jeho činnosť zastrešil Divadelný ústav. V súčasnosti k divadlu patrí denný stacionár a sociálne bývanie. Pomoc mu poskytujú tiež Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, mesto Banská Bystrica, viaceré nadácie, sponzori a rodiny členov súboru. Dôležitou súčasťou rozvíjaných činností je edukačný aspekt, vytváranie vlastného systému vzdelávania mentálne postihnutých. Nemenej dôležitý je terapeutický dopad realizovaných aktivít. Divadlo pomáha členom svojho súboru rozvíjať ich osobnosť, stimuluje k osvojeniu série životne dôležitých zručností, podporuje schopnosť vystupovať a konať na verejnosti, tvorivo formulovať

a odovzdávať zmysluplnú výpoveď, pomáha prekonávať hranice sociálnej izolácie a predsudkov a to všetko hravou formou prostredníctvom poznávania divadelných postupov. Namiesto pobytu v ústave je členom súboru ponúknutá možnosť začleniť sa do bežného života, naučiť sa žiť samostatne. Komunitné divadlá však tvrdia, že terapeutický aspekt nevnímajú ako konečný cieľ svojho úsilia, skôr ho využívajú iba ako jeden z prostriedkov. V. Dubačová stále zdôrazňuje, že sa snaží predovšetkým o dosiahnutie umeleckej kvality a vybudovanie profesionálneho divadla. Divadlo z Pasáže si vytvorilo solídny repertoár, herci za svoje vystúpenia dostávajú honorár. V Banskej Bystrici majú svoj okruh publika, k ich priaznivcom patria predovšetkým mladí ľudia. Divadlo z Pasáže zamestnáva štrnásť hercov, s ktorými spolupracuje pätnásť ďalších zamestnancov, ktorí sa podieľajú na umeleckých, edukačných, prevádzkových a asistenčných činnostiach. Viera Dubačová realizovala tri ročníky medzinárodných festivalov, prezentujúcich divadelné variácie arteterapie a rôznorodé podoby komunitných divadiel. Stala sa úspešnou propagátorkou myšlienky divadla, zastupujúceho názory a potreby určitej špecifickej komunity. V súčasnosti máme do činenia so vznikajúcim hnutím komunitných divadiel. Hlásia sa k nemu napr. aj bratislavské Divadlo bez domova, ktoré nadviazalo na skúsenosť z projektu predajcov časopisu *Nota bene Túžby z ulice* (2002/2003). Dnes vedúci divadla Patrik Krebs tvrdí, že Divadlo bez domova sa angažuje nielen v prospech bezdomovcov, ale aj iných tzv. menšinových skupín obyvateľstva, napr. sociálne slabších rodín alebo telesne postihnutých ľudí. Podobne ako Dubačová aj Krebs zdôrazňuje predovšetkým umelecké ambície súboru. Inscenácie komunitných divadiel veľmi často varujú tému spovede, ktorá je vedená v mene prezentovanej názorovej skupiny, v mene jej špecifickej identity.

NADEŽDA LINDOVSKÁ

Komunitné divadlá by sa dali označiť aj za divadlá názorovo spriaznených skupín, angažujúcich sa v prospech týchto skupín. Vychádzajúc z tohto tvrdenia by sme ku komunitným divadlám mohli zaradiť aj divadlo feministické. To sa však zatiaľ ku komunitnému divadlu nehlási. Napokon, je to pochopiteľné: banskobystrické Bábkové divadlo na Rázcestí sa nezrodilo zo snahy zastupovať stúpenkyne a stúpenčov rodových štúdií. Feministická línia sa stala len jednou z línií tvorby tohto divadla. Existuje ako súčasť experimentálneho hľadania BDNR. Aj novovzniknuté feministické Štúdio T.W.I.G.A. je zastrešené bystrickým bábkovým divadlom, netvorí samostatnú a nezávislú divadelnú jednotku. Čo však nie je, ešte môže byť. V súčasnosti sa čoraz viac hlási o slovo divadlo, ktorému by sme mohli dať jednoduchý prívlastok *iné?*. Divadlo s čoraz väčšou uvoľnenosťou zasahuje do *iných?* sfér pôsobenia, než predtým (výtvarné umenie, terapia, sociálne programy). Sleduje *iné?* ciele a rozohráva *iné?* stratégie. Pritom stále platí, že všetko nové je dobre oprášené staré. Nazdávam sa, že komunitné divadlá sú vo svojej podstate divadlá účelové, sledujúce významné mimoestetické ciele, čo im však nebráni v prípade šťastnej konštelácie dosiahnuť aj pozoruhodné umelecké výsledky. Vnímam ich ako novodobý postmoderný variant agitačných divadiel. Napokon myšlienku komunitného divadla

aktívne rozvíjal Proletkult a bola súčasťou proletkultovského manifestu Platona Keržencova Tvorivé divadlo (1918). Rôzne verzie agitačného proletárskeho divadla boli známe aj v bývalom Československu. Iróniou osudu vízia angažovaného komunitného divadla sa k nám po mnohých rokoch vrátila akoby okľukou a v inej podobe. V podobe očistenej od proletárskeho elitizmu. Aj dnes je komunitné divadlo naďalej divadlom angažovaným, bojujúcim, agitujúcim, brániacim identitu a práva názorovej skupiny, ktorú zastupuje. V súčasnosti však nezastupuje výlučne proletariát. Dnešné komunitné divadlá predstavujú nový, modernejší variant starého vzoru. a o tom, že agitačné divadlo či film nemusia byť umením slabým, či "podenkovým" nám napríklad poskytuje svedectvo tvorba Sergeja Ejzenštejna. Mám na mysli jeho proletkultovské divadelné experimenty, manifest Montáž atrakcií a najmä dnes už klasické filmové dielo Krížnik Potemkin, ktorý je doteraz považovaný za jeden z najlepších filmov všetkých čias. Takže, vážení kolegovia, všimajme si komunitné divadlá, možno nám vychovávajú ďalšieho Ejzenštejna!

TEATROLÓGIA

Pri hodnotení divadelných procesov sa zvykne obchádzať téma teatrológie a divadelnej literatúry, čo je značne nespravodlivé. Výsledky divadelno-vedného výskumu a pôsobenia sú prirodzenou súčasťou znalostí a myslenia o divadle. Práve teatrológovia zachytávajú, sumarizujú, archivujú a šíria divadelné poznatky a fakty. Udržiavajú ich v kultúrnom povedomí a v konečnom výsledku akoby nepriamo vplývajú na divadelný proces. Nazdávam sa, že slovenská teatrológia ešte nikdy nebola taká produktívna ako po roku 1989. Napriek všetkým problémom, ktoré máme s podmienkami našej práce, jej filmancovaním a napokon aj sami so sebou, priznajme si, že výsledky, dosiahnuté v poslednom období sú pozoruhodné. Vyšlo množstvo slovenskej pôvodnej aj prekladovej odbornej divadelnej literatúry. Vznikla séria prác, mapujúca históriu a súčasnosť slovenského divadla a drámy. Objavili sa nové pôvodné práce, približujúce osobnosti významných svetových divadelníkov a dramatikov. Veľmi intenzívne sa

REDEFINÍCIA DIVADLA?

pracuje na poli odborného vedeckého prekladu a tiež na prekladoch klasických i súčasných divadelných hier. Navyše sa teatrológovia významne podieľajú na organizácii a profilovaní medzinárodných divadelných festivalov. Súbežne s dynamickým rozvojom divadelnej praxe a teatrológie dochádza k hromadeniu obrovského množstva informácií a skúseností, ktoré posúvajú naše predstavy o hraniciach divadla a divadelnosti, rozširujú spektrum invariantných podôb divadla. Na prelome 20. a 21. storočia v slovenskom divadle naozaj dochádza k očividným premenám poetiky. To všetko so sebou prináša veľkú výzvu definovať tieto procesy a nanovo definovať divadlo dneška. Redefinícia divadla ? to je to, čo nás čaká.

Divadlo z Pasáže dostalo vianočné darčeky

Divadlo z pasáže, ktoré ako jediné divadlo na Slovensku pracuje profesionálne s ľuďmi s mentálnym postihnutím, čakajú štedré Vianoce. Pomoc zo strany spoločnosti Samsung Electronics vo výške viac ako 400 000 Sk pomôže pri riešení jeho existenčných problémov. Zároveň sa všetci tešia z novej inscenácie „Za záclonku zázrak letí“ a plánovaného turné po Amerike. Divadlo z Pasáže sídli chrptom k banskobystrickému námestiu a už niekoľko rokov si prenajíma mimoriadne krásnu gotickú budovu. Táto budova má pre divadlo okrem množstva predností aj jeden kľúčový nedostatok - nemá divadelnú sálu. Roky preto hrávali v rôznych iných divadelných priestoroch a nemohli svoj repertoár hrať na vlastnej scéne. Pri momentálnom nedostatku divadelných priestorov v Banskej Bystrici sa však odhodlali urobiť "vianočný zázrak" a vytvoriť si divadelnú sálu z vlastných skúšobných priestorov. Zázrak sa podaril a 17. decembra v novej sále uviedli premiéru novej inscenácie Za záclonou zázrak letí. Režisérkou vianočnej inscenácie je Viera Dubačová a účinkujú v nej takmer všetci herci divadla. Týmto krokom sa Divadlo z Pasáže definitívne otvorilo širokému publiku. Celú, pre divadlo veľmi dôležitú udalosť, završuje špeciálny bonus - na nádvorí Divadla z pasáže stál vianočný stromček s rozprávkovým menom Jedlička dobrých prianí. „Pomôcť s jej výzdobou môže každý, kedykoľvek, keď pôjde okolo,“ uviedol Matúš Petričko, riaditeľ nášho Divadla z pasáže. Divadlo z pasáže počas svojej existencie predstavilo svoje inscenácie nielen v Banskej Bystrici a iných mestách na Slovensku, ale navštívilo aj viaceré krajiny Európy. Už toto je úspech, za ktorý by bolo vďačné nejedno divadlo. No niektoré priania sa plnia nečakane. Minulý rok Divadlo z pasáže telefonicky oslovil Steve Bailey, riaditeľ divadla Jump Start z Texasu v USA, s prekvapivou otázkou, či by nás mohol navštíviť. Z neočakávaného stretnutia sa okrem priateľstva zrodila aj spolupráca na novom projekte. Steve oslovil divadlá v USA s ponukou účinkovania Divadla z pasáže. Našiel potenciálnych donorov, vypracoval a podal projekt, ktorého schvaľovanie prebieha práve v týchto dňoch. Projekt si vyžiada aj finančný vklad z našej strany, ktorý budeme musieť získať. „Veríme, že všetko dobre dopadne a turné po Amerike bude pre nás skvelou príležitosťou odprezentovať svoje umenie aj za hranicami Slovenska,“ dodal Matúš Petričko. Milým prekvapením a veľkou pomocou práve včas bolo rozhodnutie spoločnosti Samsung Electronics podporiť aktivity divadla formou finančnej aj nefinančnej pomoci vo výške viac ako 400.000 Sk. V tejto dobe sa totiž opäť rozhoduje o osude divadla, ktoré v súčasnosti zastrešuje Divadelný ústav Bratislava. Pomoc zo strany Samsungu veľmi pomôže fungovaniu divadla najmä na začiatku budúceho roka. Podpora zahŕňa jednak finančný príspevok 350.000 Sk ako aj balík produktov v hodnote viac ako 50.000 Sk, ktoré nám pomôžu pri dennodennej práci, LCD monitory, tlačiareň, projektor a fotoaparát. „Divadlo z pasáže nás oslovilo tým, že ojedinelým spôsobom spája oblasť umenia a sociálnej práce. Jeho predstavenia sú dôkazom, že herci majú neobyčajný potenciál a vedia neuveriteľne vyjadrovať svoje emócie, pocity a názory. Napriek svojej výnimočnosti a opodstatnenosti musí Divadlo

z pasáže neustále čeliť rôznym ťažkostiam. Sme radi, ak môžeme akokoľvek pomôcť,“ uviedol Michal Rajninec zo spoločnosti Samsung Electronics.

1. medzinárodné súťažné bienále LOGO 2008

Stredoslovenskej galérie predstavilo to najlepšie zo slovenského grafického dizajnu. Jeho cieľom je tiež porovnať úroveň slovenskej kreativity s tvorcami z okolitých i vzdialenejších krajín a zmysluplne vyplniť dlhodobý prázdny priestor v prezentácii úžitkovej grafiky. Cieľom súťažnej prehliadky **LOGO 2008**, poriadanej na pôde Stredoslovenskej galérie z podnetu a v spolupráci s reklamnou agentúrou Enterprise, je vytvorenie stabilnej platformy umožňujúcej prezentáciou logotypov a konfrontáciou myslenia i osobitých prístupov jednotlivých grafických dizajnérov na medzinárodnej úrovni. Medzinárodné prehliadky logotypov majú dlhoročnú tradíciu v rôznych krajinách sveta. Spomeňme napríklad prestížnu svetovú prehliadku logotypov Wolda poriadajú v Miláne alebo International Logo Biennial Awards v Pekingu. Na Slovensku sme v minulosti zaznamenali niekoľko výstav a súťaží logotypov, z ktorých asi najúspešnejším projektom bola rovnomenná výstava LOGO, realizovaná v polovici deväťdesiatych rokov v Prešove.

1. medzinárodné súťažné bienále LOGO 2008 prišlo s ukážkou 90 diel od 35 autorov. Popri slovenských tvorcach sú medzi nimi zastúpení aj grafici a dizajnéri z Českej republiky, Grécka, Portugalska, Talianska a Veľkej Británie. Zvláštnu kategóriu súťaže tvorí prehliadka návrhov vytvorených študentmi slovenských a českých umeleckých škôl. Veríme, že budúcnosť potvrdí opodstatnenosť a zmysel tohto podujatia, s ambíciou prispieť ku kontinuálnemu mapovaniu, výskumu a kritickému reflexii domácej tvorby grafického dizajnu v širšej konfrontácii so zahraničným prostredím. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej Republiky a Banskobystrického samosprávneho kraja.

1. medzinárodné súťažné bienále LOGO 2008 trvalo v Stredoslovenskej galérii na Dolná ul. č. 8 v Banskej Bystrici od 11. novembra 2008 do 23. decembra 2008.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici

Jednou z multikultúrnej a polyfunkčnej významných kultúrnych inštitúcií na území mesta je Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, časť jej výročnej správy za rok 2008 uvádzame pre vysokú obsahovú a výpovednú hodnotu o kultúrnom dianí v meste do kroniky mesta :

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici - sídlo Lazovná 9, 975 58 Banská Bystrica
Rezort Ministerstvo kultúry SR, Forma hospodárenia- príspevková organizácia
Riaditeľka - PhDr. Olga Lauková, Členovia vedenia - Lýdia Žáčiková – námestníčka riaditeľky pre knižničnú činnosť, vedúca oddelenia doplnovania a spracovania fondov

PhDr. Marianna Bárdiová, PhD. – námestníčka riaditeľky pre múzejnú činnosť, vedúca Literárneho a hudobného múzea
RNDr. Martin Kassa – námestník riaditeľky pre ekonomicko-správnu činnosť
Mgr. Peter Majling – vedúci oddelenia absenčných služieb
Terézia Durdiaková – vedúca oddelenia prezenčných služieb
PhDr. Blanka Snopková – vedúca oddelenia bibliografie
Mgr. Alica Kmeťová – vedúca oddelenia informačných technológií
PhDr. Oľga Doktorová – vedecká tajomníčka
Mgr. Sona Žabková, PhD. – práca s médiami

Hlavné činnosti

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici so špecializovaným organizačným útvarom Literárnym a hudobným múzeom je kultúrnou, informačnou, zberateľskou, vedeckou a vzdelávacou inštitúciou v oblasti knižničnej, bibliografickej, literárnej a hudobno-múzejnej a vydavateľskej činnosti. Jej hlavné činnosti určuje zákon Slovenskej národnej rady č. 183/2000 Z.z. (§ 7) a rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o vydaní zriaďovacej listiny Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici z 1. apríla 2002.

V zmysle zákona knižnica :

- je koordinačným, výskumným, metodickým, vzdelávacím, poradenským a štatistickým pracoviskom knižničného systému
- zhromažďuje, odborne spracúva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond, predovšetkým domáce a zahraničné vedecká a odborné knižničné dokumenty, špeciálne technické dokumenty
- poskytuje základné a špeciálne knižnično-informačné služby podporujúce rozvoj vedy, techniky, kultúry a vzdelávania
- je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby
- je konzervačnou knižnicou Slovenskej republiky, získava a uchováva povinné výtlačky v zmysle zákona č. 212/1997 Z.z. a jeho doplnení zákonom č. 182/2000 Z.z. a 535/2003 Z.z. o povinných výtlačkoch periodických a neperiodických publikácií
- spolupracuje na budovaní súborného katalógu slovenských knižníc
- zúčastňuje sa na tvorbe slovenskej národnej bibliografie
- koordinuje tvorbu bibliografie vedných odborov, utvára a sprístupňuje ich databázy.

Knižnica v súlade so zriaďovacou listinou a dohodami so Slovenskou národnou knižnicou ďalej plní najmä nasledovné verejné funkcie a verejnoprospešné činnosti:

- zúčastňuje sa na tvorbe slovenskej národnej bibliografie excerpovaním a bibliografickým spracovaním príspevkov publikovaných v zborníkoch
- pôsobí ako celoslovenské koordinačné pracovisko pre bibliografiu vedných odborov: národnooslobodzovací odboj a SNP, stavebníctvo, architektúra a cestovný ruch, buduje a sprístupňuje databázy z týchto oblastí

- vytvára biografickú databázu osobností, spracováva a vydáva biografické slovníky a personálne bibliografie osobností
 - vykonáva výskumnú, dokumentačnú a poradenskú činnosť v oblasti historických knižných fondov a dejín knižnej kultúry na Slovensku, v tejto oblasti sa podieľa na zabezpečovaní úloh celoštátneho charakteru
 - plní úlohy v oblasti regionálnej bibliografie
 - je pracoviskom zabezpečujúcim bibliografickú registráciu slovenských patentových spisov a technických noriem
 - koordinuje a metodicky usmerňuje správu seriálov v celoslovenskej databáze projektu KIS3G
 - v rámci medzinárodnej kultúrnej spolupráce získava, spracúva, uchováva a sprístupňuje profilové knižničné a informačné fondy a zabezpečuje kultúrno-prezentačné aktivity v:
 1. Nemeckej študovni na základe dohody a v súčinnosti s Goetheho inštitútom v Bratislave
 2. Britskom centre na základe memoranda o porozumení s British Council na Slovensku
 3. Centre ruských štúdií na základe spolupráce s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku a Ruským centrom vedy a kultúry v Bratislave
 4. Informačnom centre USA na základe memoranda o porozumení s Veľvyslanectvom USA na Slovensku
 - spracováva knižničný fond a poskytuje knižnično-informačné a poradenské služby v rámci
 1. Regionálneho strediska špeciálnych technických dokumentov
 2. Strediska patentových informácií Úradu priemyselného vlastníctva SR
 - poskytuje informácie a dokumenty o činnosti
 1. Strediska európskych informácií v súčinnosti s Kanceláriou Rady Európy v Bratislave
 2. Partnerskej knižnice Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky
 - výsledky odbornej a vedecko-výskumnej činnosti prezentuje prostredníctvom vlastnej edičnej, publikačnej, propagačnej činnosti
 - realizuje výmenu publikácií s výmennými partnermi na Slovensku aj v zahraničí
 - zabezpečuje a uskutočňuje vedecké, odborné, vzdelávacie a kultúrno-výchovné podujatia súvisiace s predmetom jej činnosti.
- Literárne a hudobné múzeum zabezpečuje nasledovné úlohy :
- na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďuje, zhodnocuje a odborne spracováva zbierkové predmety ako súčasť kultúrneho dedičstva z oblasti literárneho a hudobného života na Slovensku
 - dokumentuje výrobu a uplatňovanie ľudových hudobných nástrojov na Slovensku
 - popularizačnými podujatiami a stálymi expozíciami prezentuje výsledky svojej práce verejnosti

- expozičnou a výstavnou činnosťou prezentuje múzejné zbierkové predmety a fondy na Slovensku a v zahraničí.

2. POSLANIE a STREDNODOBÝ VÝHĽAD ORGANIZÁCIE

2.1 Poslanie

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici je verejná, kultúrna, informačná, vedecká, vzdelávacia inštitúcia v oblasti knižničnej a múzejnej činnosti. Je príspevkovou organizáciou v priamom riadení Ministerstva kultúry SR. Plní úlohy celoslovenského a regionálneho charakteru. Svoje služby poskytuje širokému a rôznorodému spektru používateľov, čo ovplyvňuje jej akvizičnú politiku, skladbu knižničných fondov a rôznorodosť poskytovaných knižnično-informačných služieb.

Knižnica :

- zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šíreným na všetkých nosičoch
- uspokojuje kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby občanov
- vytvára informačnú a vedomostnú infraštruktúru pre celoživotné vzdelávanie
- podporuje nezávislosť rozhodovania a duševný rozvoj
- poskytuje príležitosti na aktívne a zmysluplné využívanie voľného času
- zabezpečuje rovnosť prístupu k informáciám pre marginalizované skupiny obyvateľov
- zabezpečuje uchovávanie, ochranu a sprístupňovanie kultúrneho dedičstva.

Knižničný fond predstavuje viac ako 1,650.000 dokumentov v klasickej a elektronickej podobe. Dokumenty knižnica získava na základe zákona č. 535/2003 Z.z. o povinných výtlačkoch, darmi, domácou a zahraničnou kúpou a prostredníctvom medzinárodnej výmeny. Používateľom slúži k dispozícii 13 špecializovaných študovní a pracovisko pre slabozrakých a nevidiacich a stredisko európskych informácií. Ročne knižnica realizuje okolo 350.000 výpožičiek a navštívi ju okolo 120.000 návštevníkov, ktorí využijú jej knižnično-informačné služby a ďalších okolo 100.000 návštevníkov, ktorí sa zúčastňujú vzdelávacích a kultúrnych podujatí.

Informačnú a vzdelávaciu funkciu plní knižnica poskytovaním absenčných a prezenčných výpožičiek, medziknižničnej výpožičnej služby, spracovávaním rešerší z vlastného fondu a z elektronických databáz a informácií šírených prostredníctvom internetu, adresných informácií a reprografických služieb. Knižnično-informačné služby dostávajú novú dimenziu a kvalitu predovšetkým sústavným rozširovaním využívania informačných technológií.

Knižnica je moderným multifunkčným, multikultúrnym a knižnično-informačným centrom napojeným na sieť európskych knižníc a knižničných aktivít, čo prezentuje zriaďovaním a prevádzkovaním špecializovaných študovní a pracovísk, vzdelávacieho centra a priestorov na kultúrno-spoločenské aktivity - Galéria v podkroví, Divadlo D44. Odbornú knihovnícku, bibliografickú a výskumnú činnosť prezentuje knižnica realizovaním konferencií, seminárov, aktívov a vydávaním edičných titulov –

odborných a personálnych bibliografií, zborníkov zo seminárov, publikovaním výsledkov výskumu a pod.

Organizačnou súčasťou knižnice je Literárne a hudobné múzeum. Jeho poslaním je zhromažďovať, zhodnocovať a odborne spracovávať zbierkové predmety ako súčasť kultúrneho dedičstva. Vo svojej múzejnej činnosti sa zameriava na literárny a hudobný život na Slovensku, dokumentuje výrobu a uplatňovanie ľudových hudobných nástrojov a bábkarské tradície na území Slovenska. Popularizačnými podujatiami a stálymi expozíciami prezentuje výsledky svojej práce verejnosti.

2.2 Strednodobý výhľad

Knižnica je knižnično-informačná a pamäťová inštitúcia, ktorá sa súčasne profiluje ako otvorená multifunkčná a multikultúrna organizácia. Jej rozvoj v nasledujúcom období predpokladá plnenie nasledovných zámerov :

a/ v knižnično-informačnej oblasti

- systematické a riadené získavanie dokumentov a informačných zdrojov, odborné spracovávanie, uchovávanie a sprístupňovanie prostredníctvom knižnično-informačných služieb používateľom
- plnenie úloh vyplývajúcich z vládneho uznesenia č. 801 zo 17. júla 2002 k programu elektronizácie knižníc v SR – projektu knižnično-informačného systému 3. generácie (KIS3G)
- zabezpečovanie úloh vyplývajúcich z celoslovenskej bibliografickej registrácie patentových spisov a technických noriem
- participovanie na budovaní súborného katalógu knižníc Slovenskej republiky a na budovaní databázy národných autorít v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou
- plnenie úloh v oblasti budovania súbežnej a retrospektívnej slovenskej národnej bibliografie, regionálnych bibliografických a biografických databáz
- zvyšovanie komfortu služieb pre používateľov realizovaním úplnej automatizácie výpožičného procesu a poskytovaním diferencovaných knižnično-informačných služieb používateľom
- poskytovanie služby elektronického dodávania dokumentov, sprístupňovanie on-line časopisov a iných elektronických dokumentov, zapájanie sa do vnútroštátnych a zahraničných projektov v tejto oblasti
- rozširovanie poskytovaných služieb s využitím informačných zdrojov internetu a plnotextových elektronických databáz, rozširovanie skladby poskytovaných CD ROM a on-line databáz
- poskytovanie služieb vedecko-informačného centra, vybudovaného na základe projektu „Vytvorenie siete...“ financovaného zo štrukturálnych fondov EÚ
- rozširovanie služieb a kultúrno-výchovných podujatí pre marginalizované skupiny obyvateľov

- v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou zabezpečovať mikrofilmovanie periodík, ktoré sú v knižnici najviac využívané a periodík regionálneho charakteru
 - zabezpečovanie pravidelnej a systematickej ochrany, biologickej očisty a reštaurovanie starých a vzácných dokumentov
 - riešenie čiastkových výskumných úloh rezortnej výskumnej úlohy Dejiny knižnej kultúry na Slovensku pasportizáciou tlačí 16. – 17. storočia na území mesta Banská Bystrica a ústavných výskumných úloh,
 - v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou vybudovať v knižnici národné centrum excelentnosti výskumu pre dokumentáciu kultúrneho, vedeckého a technického dedičstva,
 - zapojiť sa do II. etapy národného projektu „Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špecializovaných knižníc vrátane ich modernizácie“
 - participovať na projekte budovania a sprístupňovania digitálnych zbierok študijnej, odbornej a vedeckej literatúry
 - v rámci národného projektu Slovenská digitálna knižnica participovať na projekte digitalizácie regionálnych dokumentov
 - realizáciu projektov na zabezpečenie finančných prostriedkov na odborný a materiálny rozvoj knižnice,
 - rozvíjanie aktivít vzdelávacieho centra knižnice,
 - príprava kultúrno-vzdelávacích aktivít
 - zabezpečovanie rozvoja ľudských zdrojov formou interného vzdelávania zameraného na nové formy knižnično-informačnej činnosti, komunikáciu, kreativitu a jazykové vedomosti
- b/ v oblasti elektronizácie knižnice
- postupné využívanie všetkých funkcií, ktoré poskytuje komplexný knižničnoinformačný systém VIRTUA, implementovaný v knižnici v roku 2004
 - zabezpečenie ochrany knižničného fondu využívaním rádiových frekvenčnej identifikácie dokumentov
 - vytvorenie samoobslužného výpožičného miesta pre používateľov knižnice s využitím rádiových frekvenčnej identifikácie dokumentov
 - sústavné modernizovanie používanej výpočtovej a inej techniky (PC, tlačiarne, scanery, kopírky, čítačky mikrofilmov a mikrofiší) a rozširovanie programového vybavenia
 - činnosť digitalizačného a strihového pracoviska knižnice a múzea
 - technologicky a personálne zabezpečiť zmenu knižnice na knižnicu typu 2.0
- c/ v múzejnej činnosti
- spracovávanie údajov o zbierkových predmetoch v elektronickej podobe
 - reinstalovanie bábkarskej expozície
 - spracovanie novej koncepcie expozície Múzea – domov múz s využitím variabilného a mobilného výstavného fundusu

- spracovať projekt rekonštrukcie a využitia Grossmannovho domu na stálu bábkarsku expozíciu a konzervátorskú dielňu

d/ v materiálno-technickom zabezpečení

- realizovanie prístavby moderných knižničných skladov

- priebežne modernizovať existujúce priestory študovní, knižničných skladov a pracovísk knižnice.

2.3.

Plánované použitie finančných zdrojov a strednodobý rozpočtový výhľad

Rozpočet na činnosť knižnice v roku 2009 predstavuje 984 565 € z toho na mzdové náklady 542 953 €. Porovnanie s rokom 2008 je rozpočet navýšený o 72 927 € z toho na mzdové náklady o 15 800 €. Vlastné príjmy sú chválené vo výške 89 627 € a tvoria ich príjmy z prenájmu nebytových priestorov a príjmy z vlastnej činnosti a administratívnych poplatkov za služby.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici nemala na rok 2008 podpísaný kontrakt s Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Pozornosť sme venovali plneniu úloh, ktoré nám určilo Ministerstvo kultúry v prílohe k rozpisu rozpočtu na rok 2008. Ich hodnotenie je uvedené v kapitole 7. Ciele a a prehľad ich plnenia.

4. ČINNOSTI / PRODUKTY ORGANIZÁCIE a ICH NÁKLADY

Činnosti Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici v roku 2008 vyplývali z jej poslania, stálych úloh určených v zriaďovacej listine, v zákone c. 183/2000 Z. z. o knižniciach a z plnenia krátkodobých a operatívnych činností, ktoré stanovil ročný plán činnosti.

Knižničný fond

Celkový stav knižničného fondu k 31. 12. 2008 bol 1,679.892 knižničných jednotiek. Do fondu sme zaradili 12.740 knižničných jednotiek, vyradili sme 7.137 knižničných jednotiek, čistý prírastok bol 7.137 jednotiek. Tvoria ho knihy, periodiká, normy, patenty, hudobniny, audiovizuálne dokumenty, kartografické dokumenty, mikrofilmy, mikrofiše, elektronické dokumenty. Z vedno-odborového hľadiska je fond budovaný ako univerzálny.

4.2.1 Dopĺňovanie knižničného fondu

Dopĺňovanie knižničného fondu sme realizovali priebežne a to všetkými spôsobmi (kúpa, povinný výtlačok, dar, bezodplatný prevod). Akvizičná komisia, ktorá rozhoduje o dopĺňovaní knižničného fondu zasadala 20 krát. Dodávateľom a vydavateľom sme zaslali 283 objednávok (o 86 viac ako v roku 2007). 30 bolo stálych (celoročných) na edičnú produkciu na vysokých školách, z toho 8 edičných stredísk vysokých škôl naše objednávky neakceptovalo. Pri dopĺňovaní knižničného

fondu spolupracujeme s kníhkupcami v Banskej Bystrici a na Slovensku (Kníhkupectvo DUMA, Artfórum, Albion Books, Malé centrum, Modul a iné). Formou ukážok sme dostali od nich dokumenty na 1.606 ponukových listoch (priemer na jeden list je cca 20 dokumentov).

Zvýšenú pozornosť venovali získavaniu informácií o vydaných dokumentoch prostredníctvom webových stránok vydavateľstiev, internetových kníhkupectiev, kníh ohlásených v národnej agentúre ISBN. Používateľom a zamestnancom knižnice umožnili podávať návrhy na doplnenie fondu prostredníctvom elektronického formulára sprístupneného na webovej stránke knižnice a na intranete. Od februára do konca roku takýmto spôsobom dostali vyše 500 akvizičných návrhov.

V oblasti získavania nových prírastkov do fondu starých a vzácných tlačí nadviazali spoluprácu s antikvariátom Čajka v Trenčíne, antikvariátom Paseka v Banskej Bystrici a starožitnosťami Aragorn vo Zvolenskej Slatine.

Úplnosť povinného výtlaku sme v zmysle Zákona c. 212/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov priebežne kontrolovali a reklamovali nedodané tituly. Celkove zaslali reklamácie 157 vydavateľstvám na 271 titulov kníh. Na reklamácie reagovalo len 45 vydavateľov, vyreklamovali 129 titulov, čo je len 47,6 %-ná úspešnosť. V 18 prípadoch vydavatelia oznámili náklad do 500 exemplárov, na takéto tituly knižnica nemá zákonný nárok. Tituly periodík sme reklamovali 90 krát a jednotlivé nedodané čísla dochádzajúcich periodík 168 krát. Formou povinného výtlaku sme získali 5.138 knižničných jednotiek v hodnote 1,556.488,32.-Sk.

Na doplnenie knižničného fondu formou kúpy knižnica vynaložila 1,907.905,60 Sk, čo je o 338.020,60 Sk viac ako v roku 2007. Z toho 1,000.000.-Sk bolo hrađených formou prioritných projektov z Ministerstva kultúry SR, ostatné z rozpočtu knižnice. Kúpou do knižničného fondu doplnili 4.748 knižničných jednotiek – o 800 viac ako v roku 2007. Formou daru sme získali 2.795 knižničných jednotiek v hodnote 650.675,9 Sk. Z darov boli hodnotné dokumenty získané do Britského centra z British Council, do Info USA z Veľvyslanectva USA v Bratislave, prostredníctvom Centra ruskej vedy a kultúry v Bratislave, z projektu Slovenskej biblickej spoločnosti „Biblia pre knižnice“. Od Slovenskej národnej knižnice získali 97 mikrofílmov periodík, v rámci projektu ochranného mikrofilmovania.

Obnovili predplatné na elektronické databázy : BiblioMedica, Firemný monitor, Monitor tlače, ProQuest. V rámci celoslovenského projektu národnej licencie, ktorý zabezpečuje Slovenská národná knižnica majú používatelia prístup do 11 databáz EBSCO. Na základe podpísanej dohody o činnosti strediska patentových informácií získavame z Úradu priemyselného vlastníctva patentovú databázu ESPACE.

4.2.2 Spracovanie knižničného fondu

Spracovávanie novozískaných dokumentov

Všetky dokumenty získané do knižničného fondu boli priebežne spracovávané v elektronickej podobe do databázy systému Virtua. Uplatňovali štandardy MARC 21, AACR2, ISBD a usmernenia ústredného pracoviska pre bibliografické spracovanie dokumentov – Slovenskej národnej knižnice.

Plnili úlohy celoštátnej evidencie slovenských patentových spisov a technických noriem. Do databázy spracovali 672 bibliografických záznamov o normách a 515 záznamov o slovenských patentových spisoch.

K 31. 12. 2008 bolo v databáze knižničného fondu v systéme Virtua 294.551 bibliografických, 375.812 exemplárových a 3.443 holdingových záznamov. V priebehu roka bolo do databázy pridaných 21.555 bibliografických záznamov, z toho 8.644 nových prírastkov fondu, 10.063 z retrospektívneho spracovania v rámci plnenia plánu činnosti a 2.465 retrospektívneho spracovania v rámci interného grantu. Vymazaných z databázy bolo 355 bibliografických záznamov (vyradené dokumenty z knižničného fondu).

Retrospektívne spracovanie fondu

Ukončili retrospektívne bibliografické spracovanie máp a magnetofónových pásoch z fondu knižnice a súčasne spracovali záznamy o exemplároch týchto dokumentov. Priebežne pokračujú v retrospektívnom spracovaní kníh, noriem, patentov a gramofónových platní. Okrem plnenia plánu v rámci retrospektívneho spracovania riaditeľka knižnice vyhlásila interný grant na retrospektívne ukladanie údajov o knižničnom fonde do databázy. Do grantu sa zapojilo 8 zamestnancov knižnice, ktorí v mesiacoch júl – august spracovali do databázy knižničného fondu 2.465 bibliografických záznamov a 3.097 záznamov o exemplároch.

V súlade s novými pravidlami popisu dokumentov sme rekatalogizovali 2.109 bibliografických záznamov, ktoré už boli v databáze uložené.

Práca s periodikami

Priebežne plnili koordinačné a metodické úlohy v oblasti správy seriálov v celoslovenskej databáze class01 projektu KIS3G, vyplývajúce z poverenia Slovenskej národnej knižnice. Do celoslovenskej databázy spracovali 173 nových bibliografických záznamov o periodikách, zjednotili, upravili a aktualizovali sme 397 záznamov. V priebehu roka sme školili na modul Správa seriálov systému Virtua zamestnancov knižníc zapojených do projektu KIS3G a pripravili pracovný seminár pre participujúce knižnice (podrobnejšie v kapitole 6.2 Aktivity na podporu ľudských zdrojov), konzultovali sme spracovanie periodík so Slovenskou národnou knižnicou, Univerzitnou knižnicou v Bratislave, Ústrednou knižnicou SAV v Bratislave.

- Podieľali sa na budovaní súborného katalógu periodík v databáze clas02, ktorú spravuje Univerzitná knižnica v Bratislave. Do databázy sme uložili 108 nových bibliografických záznamov a aktualizovali 1.322 holdingových záznamov

- Priebežne sme evidovali dochádzajúce periodiká a reklamovali nedodané tituly a čísla.

-Ukončené ročníky kompletovali, pripravili na väzbu a následne spracovávali zviazané exempláre ročníkov periodík.

4.2.3 Ochrana, revízie, vyradovanie a obsahové previerky KF

Pokračovali práce súvisiace s obsahovou previerkou signatúry S 1 – 100000 a študovne špeciálnych technických dokumentov (zápis vyradených dokumentov do zoznamov vyradených kníh, úprava prírastkových zoznamov, databázy knižničného fondu, ponuka vyradených dokumentov iným knižniciam, predaj používateľom knižnice a likvidácia dokumentov, o ktoré nebol v predchádzajúcich postupoch záujem).

Revízie, vyradovanie a obsahové previerky

Komisia pre obsahovú previerku a vyradovanie knižničných dokumentov v roku 2008 zasadala 30. 1., 14. 2., 14. 7. a 22. 10. Na svojich zasadnutiach komisia posudzovala spolu 29 zoznamov na vyradenie dokumentov. V priebehu roka sa uskutočnili obsahové previerky nasledovných čiastkových fondov:

- fond medzinárodnej výmeny uchovávaný na oddelení fondov
- fond neviazaných periodík inzertného a propagačného charakteru a tiež zahraničných denníkov a týždenníkov za roky 2006 a 2007 uchovávaných dočasne
- fond hudobnín a MG pások
- fond kníh signatúry S (dokončenie z roku 2007)
- fond Univerzálnej študovne
- začala sa realizovať obsahová previerka fondu uloženého pod signatúrou B
- návrhy čiastkových komisií pre obsahovú previerku knižničného fondu signatúr S
- návrhy oddelenia absenčných služieb a oddelenia prezenčných služieb, ako aj návrhy úseku ochrany a revízie Oddelenia fondov na vyradenie neaktuálnych, obsahovo zastaraných a fyzicky poškodených dokumentov a tiež návrhy na vyradenie dokumentov z dôvodu poškodenia a strát zavinených používateľmi a to aj v prípadoch náhrad pôvodného dokumentu novším vydaním, resp. finančnou náhradou.

V roku 2008 bolo z knižničného fondu vyradených 7.137 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 260.541,77 Sk.

V zmysle plánu revízií knižničného fondu sa uskutočnila revízia fondu hudobnín, audiovizuálnych a zvukových dokumentov. Začali s revidovaním knižného fondu signatúry B.

Ochrana knižničného fondu

Činnosti v oblasti ochrany sme realizovali z poskytnutých finančných prostriedkov z prioritných projektov Ministerstva kultúry SR (700.000.-Sk) :

- na trvalé uchovávanie bolo pripravených 1.365 zväzkov skompletovaných ročníkov periodík, z toho 1.139 bolo zviazaných dodávateľsky v knihárstve Georg v Žiline a 95 v rámci knihárskeho pracoviska v knižnici, ostatné boli uložené v doskách
- do dočasnej väzby bolo skompletovaných 253 knižničných jednotiek,

- v kníhviazačstve Alfa bolo opravených 809 poškodených kníh, v knihárskom pracovisku knižnice 167 poškodených kníh, z toho 20 bolo z fondu starých a vzácných dokumentov,
- 617 zväzkov z fondu starých a vzácných dokumentov napadnutých plesňami bolo dezinfikovaných v Slovenskom národnom archíve v Bratislave,
- na plastové cievky previnuli 300 mikrofilmov, na ktorých sú mikrofilmované periodiká historického charakteru a uložili ich do plastových krabičiek,
- v rámci celoslovenského programu ochranného mikrofilmovania periodík Slovenská národná knižnica darovala 97 mikrofilmov, na ktorých sú mikrofilmované periodiká Slovenské pohľady a Slovenský jazyk a literatúra v škole,
- pravidelne bola sledovaná teplota a najmä vlhkosť v priestoroch knižničných skladov a podľa potreby používali odvlhčovače vzduchu.

Jedným zo spôsobov ochrany knižničného fondu je aj sústavná kontrola dodržiavania výpožičnej lehoty a včasné vrátenie požičaných dokumentov používateľmi. V roku 2008 bolo používateľom, ktorí nedodržali výpožičnú lehotu zaslaných 360 riaditeľských a 49 predžalobných upomienok. Používatelia nahradili 53 stratených kníh, čo je o 16 viac ako v roku 2007.

V rámci riešenia projektu ochrana knižničného fondu rádiovou frekvenciou identifikáciou dokumentov, bolo zakúpených 23.000 čipov RFID, ktorými bude v roku 2009 označený fond volne dostupný v univerzálnej študovni a študovni viazaných periodík. Technológia RFID bola zabezpečená z projektu „Vytvorenie siete...“ financovaného zo štrukturálnych fondov EÚ a z projektu informatizácie knižnice, financovaného Ministerstvom kultúry SR.

4.3 Knižničné služby

Knižnično-informačné a výpožičné služby realizujú tri odborné oddelenia knižnice – oddelenie absenčných služieb, oddelenie prezenčných služieb a bibliografické oddelenie.

V porovnaní s rokom 2007 sú výsledky v ukazovateľoch výpožičky a registrovaní používatelia vyššie. Tieto výsledky ovplyvnilo niekoľko faktorov. Vo februári 2008 knižnica dokončila rekonštrukciu vstupných priestorov a odovzdala do užívania nové pracovisko – informačný bod prvého kontaktu. Úlohou tohto pracoviska je poskytovať návštevníkom knižnice základné informácie ihneď po ich vstupe do priestorov knižnice.

Pracovisko zabezpečuje tiež registrovanie nových používateľov. Služby knižnice boli spropagované na základných, stredných i vysokých školách v meste a odoslanými emailovými informáciami o službách knižnice s ponukou exkurzií pre žiakov a študentov. Realizovali sa exkurzie a tiež prezentácie knižnice na fakultách UMB.

K 31. 12. 2008 bolo v databáze 14.914 záznamov o používateľoch, z toho bolo 9.336 aktívnych (ktorí využili služby knižnice počas roka aspoň jedenkrát) a 8.007

používateľov sa v roku 2008 do knižnice zaregistrovalo alebo obnovilo platnosť preukazu používateľa. Z toho nových používateľov bolo 3.177.

Pokles počtu návštevníkov priamo v knižnici je spôsobený predovšetkým skutočnosťou, že používatelia využívajú možnosť vyhľadávania, objednávania a predlžovania literatúry prostredníctvom on-line katalógu prístupného na webovej stránke knižnice. Od mája, kedy bolo spustené počítanie návštevníkov on-line katalógu bolo do konca roku evidovaných 65.126 vstupov používateľov do elektronického katalógu cez web.

4.3.1 Absenčné služby

Požičovňa

- registrácia nových používateľov sa od 18. februára 2008 realizovala na novom pracovisku „Informačný bod prvého kontaktu“ hneď pri vstupe do knižnice, obnovu platnosti preukazu používateľa uskutočňovali pri všetkých obslužných miestach v požičovni,
- pri registrácii a preregistrácii používateľov pracovníci ukladali a upravovali údaje podľa zásad prijatých celoslovenskou pracovnou skupinou pre výpožičky a MVS v systéme Virtua projektu KIS3G,
- v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov vymazali z databázy 2.911 neplatných záznamov o používateľoch a prihlášky skartovali,
- pracovisko registrácie používateľov bolo vybavené v roku 2008 novým fotozariadením, novou tlačiarňou čipových kariet a predtlačenými čipovými kartami s novým dizajnom, čo prispelo k ďalšiemu zrýchleniu a zefektívneniu vydávania používateľských preukazov,
- používatelia využívali formulár na predregistráciu na webe našej knižnice, čím sami prispievali k zrýchleniu procesu registrácie priamo v knižnici,
- v rutinej prevádzke bola elektronická žiadanka a možnosť elektronického rezervovania dokumentov, čo sa pozitívne prejavilo vo zvýšení počtu absenčných výpožičiek, ako aj vo zvýšení počtu rezervácií, používatelia využívali tiež možnosť elektronického prolongovania výpožičnej lehoty, takže podstatná časť z 51.257 ročných prolongácií uskutočnili samotní používatelia elektronicky,
- odoslali 4.858 oznamov o dostupnosti používateľmi rezervovaných dokumentov, čo je o 663 viac ako v roku 2007, z uvedeného počtu až 4.455 oznamov malo formu emailovej správy, čo je o 1.448 viac ako v roku 2007,
- v prvom štvrtroku 2008 pristúpili k odosielaniu e-mailových upozornení o prekročení výpožičnej lehoty používateľom, ktorí knižnici poskytli svoju e-mailovú adresu, tento krok sa stretol u používateľov s kladnou odozvou
- medziknižničná výpožičná služba sa realizovala v oddelení absenčných služieb, vybavili sme 551 požiadaviek od iných knižníc (o 19 menej), 1.232 požiadaviek iným knižniciam (o 229 menej), v rámci medzinárodnej medziknižničnej služby 32 požiadaviek od iných knižníc (o 116 menej) a 10 iným knižniciam (o 5 menej).

Knižničné sklady

- pracovníci knižničných skladov vybavovali požiadavky používateľov na absenčné výpožičky do jednej hodiny, v obdobiach nižšej návštevnosti aj v kratšom čase (okrem depozitného skladu), spolu 86.759 zväzkov a na prezenčné výpožičky do študovni do 15
- 20 minút, pre používateľov študovni pripravili na vypožičanie 14.281 zväzkov kníh a viazaných periodík, vybavovali aj požiadavky používateľov na expresné výpožičky, týchto sa realizovalo 2.807, čo je o 437 viac ako v roku 2007,
- pripravovali knihy a viazané periodiká na retrospektívne označovanie čiarovými kódmi a spracovanie záznamov o exemplári v počte 819 zväzkov,
- spracúvali záznamy o exemplári a označovali dokumenty, o ktorých bol uložený bibliografický záznam v databáze čiarovými kódmi
- v letných mesiacoch júl a august na základe prieskumu využívania dokumentov v študovni viazaných periodík presunuli naspäť zo študovne do skladov 177 zväzkov a zo skladov do študovne 187 zväzkov viazaných periodík,
- vyhľadávali a pripravovali dokumenty na excerpovanie pre bibliografické oddelenie – 513 zväzkov,
- pracovníčka skladov sa podieľala na revízii fondu hudobnín.

4.3.2 Prezenčné služby

Prezenčné služby poskytuje oddelenie prezenčných služieb, do ktorého patrí 10 študovni a čítacie a internetové pracovisko pre nevidiacich a slabozrakých, úsek katalógov a zabezpečuje službu Spýtajte sa knižnice. Oddelenie počas celého roka realizovalo činnosti spojené s evidenciou dochádzajúcich periodík, reklamáciami nedodaných titulov a čísiel periodík a kontrolou správnosti fakturovania.

Fond študovne viazaných periodík aktualizovali na základe realizovaného prieskumu využitia jednotlivých titulov a ročníkov periodík. Do študovne zaradili najpoužívanejšie tituly a naopak do knižničných skladov odsunuli menej využívané periodiká. Zabezpečuje sa tým pružnejšie a kvalitnejšie služby používateľom. Konzultant študovne zabezpečuje činnosti spojené s retrospektívnym spracovaním záznamov o exemplári uchovávaných viazaných periodík.

Oddelenie zrealizovalo projekt modernizácie hudobnej študovne a posluchárne v rámci prioritných projektov Ministerstva kultúry, na ktorý získali finančné prostriedky vo výške 400.000.-Sk. Za získané prostriedky boli zakúpené technické zariadenia (hudobný server, sedem špeciálne upravených počítačov, desať hifi slúchadiel, mixážny pult na prenos zvuku k jednotlivým posluhovým boxom a dva gramofóny) a softvér na digitalizáciu zvukových dokumentov a na prácu so zdigitalizovanými nahrávkami. Postupne buduje hudobnú databázu, s ktorou sa používateľom pracuje rýchlo, komfortne, prehľadne. Ohlasy od používateľov na prácu s audiosystémom sú priaznivé.

Knižničné fondy študovní priebežne doplnujú aktuálnou literatúrou, neaktuálne tituly zaradujú do knižničných skladov. Britské centrum, InfoUSA, Nemecká študovňa a Centrum ruských štúdií získali nové tituly dokumentov na základe darov a grantov od inštitúcií, ktoré sa podieľajú na ich činnosti (British Council, Veľvyslanectvo USA na Slovensku, Goetheho inštitút v Mníchove, Centrum ruskej vedy a kultúry). Tieto tzv. jazykové centrá a hudobná študovňa a poslucháreň v priebehu celého roka realizovali vzdelávacie a kultúrne formy práce pre svojich používateľov. Britské centrum je poverené realizovať camridgské skúšky z anglického jazyka, realizovalo ich v mesiacoch marec, jún a december.

Konzultačné služby poskytovali priebežne všetky pracoviská, ktoré zabezpečujú kontakt s používateľom. Na úseku katalógov a čítacieho a internetové pracoviska pre nevidiacich a slabozrakých boli konzultačné služby zamerané najmä na :

- inštruktáž novým čitateľom na prácu s on-line katalógom,
- priebežnú pomoc používateľom pri vyhľadávaní dokumentov v elektronickom aj klasických katalógoch, sledovanie vlastného konta a prácu s ním,
- realizovanie žiadaniek na výpožičky cez telefón (286) a žiadaniek na expresné výpožičky (2.555),
- realizáciu elektronickej služby Spýtajte sa knižnice – odpovedali sme na 267 požiadaviek prostredníctvom tejto služby.

4.3.3 Reprografické služby

Reprografické služby pre používateľov knižnice poskytovalo reprografické pracovisko a oddelenie prezenčných služieb v študovniach, v ktorých sú umiestnené kopírovacie zariadenia.

4.4 Bibliografická činnosť

4.4.1 Celoštátne a nadregionálne úlohy

Participácia na budovaní registrujúcej SNB – séria články na základe dohody so Slovenskou národnou knižnicou v Martine

V zmysle platnej dohody pracovníčky oddelenia bibliografie spracovali v rámci celoslovenskej databázy 966 bibliografických záznamov o štúdiách a článkoch publikovaných vo vedeckých a odborných zborníkoch.

Plnenie úlohy ústredného špecializovaného a koordinačného pracoviska s tematikou národného odboja a SNP na Slovensku

Pracovníčka oddelenia bibliografie zodpovedná za koordináciu budovania špecializovaných klasických a elektronických databáz, monografických a periodických bibliografických súpisov s tematikou národného odboja a SNP na Slovensku, sa pravidelne zúčastňovala zasadnutí Koordinačnej rady Slovenskej národnej knižnice pre bibliografickú činnosť v SR a plnila úlohy v zmysle prijatých uznesení. V rámci plnenia koordinačných celoslovenských úloh spracovala vyhodnotenie celoslovenskej bibliografickej činnosti v špecializácii národný odboj Slovákov.

4.4.2 Regionálne úlohy

V rámci plnenia regionálnych úloh pokračovali v budovaní bázy dát „Pamäť mesta Banská Bystrica“. Do databázy bolo uložených 272 záznamov. Databáza, obsahujúca viac ako 15.000 záznamov, bola od roku 2004 budovaná v elektronickej podobe v systéme VTLS Clasic vo formáte US MARC. Plánovaná konverzia do formátu MARC 21 a prenos záznamov do spoločnej celoslovenskej databázy Virtua projektu KIS3G v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou nebola realizovaná, vzhľadom na náročnosť úlohu presunula Slovenská národná knižnica na rok 2009. Od roku 2008 sú bibliografické záznamy v rámci projektu „Pamäť mesta“ spracovávané do celoslovenskej databázy (identifikácia cez formálny deskriptor PM).

4.4.3 Úsek súbežnej bibliografie

Činnosť úseku súbežnej bibliografie bola zameraná na excerptovanie informačných zdrojov, dokumentáciu a získavanie obrazového materiálu pre plánované personálne bibliografie.

Jozef Gindl, CSc. (1917 – 1991) – personálna bibliografia / Blanka Snopková. In: Acta historica Neosoliensia : odborný časopis Katedry histórie Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. – ISSN 1336-9148. – Roc. 10, c. 10 (2007), s. 9 – 57.

Personálna bibliografia dokumentujúca život a dielo jedného z najvýznamnejších banských historikov na Slovensku v 20. storočí, zakladateľa a prvého riaditeľa Ústredného banského archívu v Banskej Štiavnici, významného muzejníka, numizmatika, knihovníka a bibliografa, stredoškolského a vysokoškolského pedagóga i kultúrneho pracovníka obsahuje 492 záznamov, včítane ohlasov na dielo, kalendárium, zoznam vyznamenaní a ocenení a zoznam významných prednášok a referátov.

Zlata Solivajsová : personálna bibliografia / Zostavovateľka Sona Švácová ; autori Ján Tužinský, Milan Jurčo, Blanka Snopková, Jana Borguľová ; obálka a grafická úprava Peter Valach ; zodp. redaktorka Olga Lauková. – 1. vyd. – Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. – 1. vyd. – Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. – 119 s. : fotogr. – (Osobnosti ; zv. 14). – Reg. personálny a názvový. – ISBN 978-80-89388-02-8.

Personálna bibliografia obsahuje 919 bibliografických záznamov, komplexne dokumentuje literárnu tvorbu spisovateľky Zlady Solivajsovej i údaje o jej živote a diele z pohľadu bibliografického. Profilu autorky sú venované aj úvodné štúdie predsedu Spolku slovenských spisovateľov PhDr. Jána Tužinského, PhD., literárneho kritika a teoretika prof. PhDr. Milana Jurča, CSc. a bibliografky PhDr. Blanky Snopkovej. Najdôležitejšie údaje o živote a diele spisovateľky chronologicky mapuje kalendárium.

4.4.4 Bibliograficko-informačné a databázové centrum

V roku 2008 pokračovali pracovníčky oddelenia bibliografie v budovaní registra rešerší spracovaných v ŠVK v Banskej Bystrici, ktorý sa začal ako projekt realizovať v rámci skvalitnenia poskytovaných služieb v roku 2007. V roku 2008 spracovali do registra ďalších 275 rešerší (v súčasnosti obsahuje register 665 rešerší z rôznych vedných odborov, prístupných prostredníctvom intranetu). Databáza rešerší sa po dvoch rokoch fungovania stala dôležitým prostriedkom skvalitňovania poskytovaných služieb a prispela k zníženiu časovej náročnosti vybavenia žiadosti o spracovanie rešerše.

Služby bibliograficko-informačného a databázového centra využilo v roku 2008 4.497 používateľov. Na požiadanie používateľov a iných knižníc bolo spracovaných 3.880 rešerší, toho 30 rešerší spracovali zamestnanci oddelenia prezenčných služieb (celkove bolo v rešeršiach 40.370 bibliografických záznamov). Z príručného fondu bibliografických dokumentov bolo realizovaných 1.397 výpožičiek.

V snahe zintenzívniť využívanie databáz, do ktorých má knižnica licencovaný prístup, pracovníčky bibliograficko-informačného a databázového centra uskutočnili analýzu využitia jednotlivých databáz a analýzu tematického zamerania rešerší.

Najviac využívanou databázou v rámci rešeršných služieb je Slovenská národná bibliografia. Takmer rovnako často sa využíva Česká národná bibliografia. Čo sa týka zamerania – dominuje pedagogika, sociálna práca, dejiny a literárna veda. Vyhľadávané sú tiež ekonomické a právnické informácie. Záujem je o databázu BiblioMedica – prevládajú témy z oblasti ošetrovateľstva, kvality života a medicíny. Pri určitých témach používatelia oceňujú prístup k plným textom v databáze Firemný monitor. Zo zahraničných databáz sú čitateľmi najviac využívané databázy EBSCO a ProQuest – hlavne články z jazykovedy, politológie a ekonómie. Čitatelia oceňujú predovšetkým dostupnosť plných textov článkov a aktuálnosť. Týmito vlastnosťami sa vyznačuje aj nový elektronický informačný zdroj - Gale Military And Intelligence Database, ktorý začalo využívať v roku 2008. Je to špecializovaná databáza, ktorá obsahuje 7 miliónov článkov z viac než 500 titulov časopisov (80% z nich je dostupných s úplnými textami). Zameriava sa na oblasť vojenských vied a spravodajských služieb vrátane presahu do súvisiacich oblastí ako je letectvo, strojárstvo, logistika a pod. Obsahuje významné periodiká (vrátane denníkov) poskytujúce aj všeobecné geopolitické informácie, ponúka prístup do plných textov príručiek The Columbia Electronic Encyclopedia, The World Almanac a Book of Facts.

V roku 2008 došlo k zmenám v rozhraní v rámci súboru databáz EBSCO. Ich cieľom bolo zjednodušiť úvodný profil a čo najviac ho priblížiť k univerzálnym vyhľadávačom typu Google a pod. Zmenilo sa tiež usporiadanie limiterov slúžiacich na spresnenie požiadavky. Veľkým prínosom je možnosť robiť si automatické citácie záznamov, ktoré sa môžu prekonvertovať do niektorého z ponúkaných formátov.

Pre čitateľov v rámci skúšobného prístupu v prvom štvrtroku 2008 sprístupnili plnotextovú databázu C.E.E.O.L. (Central and Eastern European Online Library) poskytujúcu prístup k zdigitalizovaným článkom v PDF formáte z vyše 300

humanitných a spoločenskovedných časopisov a dokumentov prislúchajúcich k tematike strednej, východnej a juhovýchodnej Európy.

Záujem o rešeršné služby vyvolal realizáciu cielených vzdelávacích aktivít zo strany našej knižnice zameraných na rozvoj informačnej gramotnosti stredoškolskej a vysokoškolskej mládeže. Uskutočnili cyklus školení zameraných na vyhľadávanie informácií na internete a v elektronických databázach pre 266 účastníkov.

Lektorské služby – exkurzie

Štátna vedecká knižnica uskutočnila 76 exkurzií pre 1.297 návštevníkov, predovšetkým z radov študentov stredných a vysokých škôl. Dlhodobo klesá záujem používateľov o sprostredkovanie prístupu na internet v knižnici a to hlavne z dôvodu rôznych akcií poskytovaných komerčnými telekomunikačnými spoločnosťami na Slovensku a cenovej dostupnosti internetu. V roku 2008 využilo prístup na internet v priestoroch knižnice 1.853 používateľov. Používatelia knižnice využívali aj možnosť prepisu vlastných textov na počítači – túto službu využilo 42 používateľov v databázovom centre a 9 používateľov v oddelení prezenčných služieb.

Stredisko európskych informácií

Aj po vstupe Slovenska do Európskej únie pretrváva záujem o informácie týkajúce sa tejto problematiky. Služby pracoviska využilo 219 návštevníkov, ktorí si vypožičali 26 dokumentov, vyžiadali si spracovanie 22 rešerší a 197 z nich využilo bezplatný prístup na internetové stránky s európskou tematikou. Používateľom poskytli 228 informácií zameraných na problematiku Rady Európy a európskej integrácie.

Študovňa starých a vzácných dokumentov

Pracovníčka úseku retrospektívnej bibliografie zabezpečovala aj poskytovanie bibliografických, konzultačných a informačných služieb v študovni starých a vzácných dokumentov, lektorovanie a odborný výklad pre individuálnych návštevníkov kolektívnych záujemcov o Seminárnu knižnicu. Študovňu navštívilo 270 bádateľov, ktorí si prezenčne vypožičali 624 dokumentov.

Veľkú pozornosť venovali ochrane fondu starých tlačí. V oblasti poskytovania služieb bol v zmysle platných predpisov a v záujme zvýšenej ochrany fondu študovne aktualizovaný bádateľský list. Poškodené väzby dokumentov boli pravidelne odovzdávané na opravu v knihárskom pracovisku knižnice, 617 dokumentov napadnutých plesňami bolo dezinfikovaných v Slovenskom národnom archíve v Bratislave. Okná študovne boli vybavené ochrannými fóliami proti UV žiareniu.

4.5

Vedecko-výskumná činnosť

Výskum v roku 2008 prebiehal v rámci štyroch hlavných vedecko-výskumných úloh, podľa plánu vedecko-výskumnej činnosti oddelenia bibliografie na roky 2008–2013.

4.5.1

Bibliografický systém národnooslobodzovacieho hnutia a Slovenského národného povstania Slovenská osobnosť svetového významu – Alexander Dubček

Spracovali a vydali zborník zo spomienkového seminára: Alexander Dubček – 15 rokov po ..., ktorý sa konal pri príležitosti výročia tragickej smrti politika a štátnika v roku 2007.

Tragédia židovského obyvateľstva na Slovensku (1938 – 1945)

V roku 2008 pokračoval výskum a spracovanie bibliografie Tragédia židovského obyvateľstva na Slovensku (1938 – 1945), ktorý plánujú ukončiť v roku 2011.

Spracovaných bolo 102 bibliografických záznamov.

Slovensko v rokoch 1939 – 1945

Cieľom výskumu vyplývajúceho z celoštátneho poslania ŠVK ako ústredného špecializovaného a koordinačného pracoviska s tematikou národného odboja a SNP na Slovensku je vytvorenie elektronickej bibliograficko-informačnej databázy: Slovenská republika 1939-1945, so zameraním na protifašistický odboj, Slovenské národné povstanie (SNP) a holokaust. Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici prostredníctvom databázy poskytuje odbornej i laickej verejnosti na Slovensku aj v zahraničí komplexný moderný informačný zdroj pre danú problematiku. Do databázy sme spracovali 3.258 bibliografických záznamov.

4.5.2 Dejiny knižnej kultúry a Program regionálnej retrospektívnej bibliografie mesta

Tlače 16. storočia na území mesta Banská Bystrica

Plnila sa úloha zameraná v rámci celoslovenského výskumu Dejín knižnej kultúry na Slovensku na pasportizáciu, heuristiku a výskum tlači 16. storočia v rôznych inštitúciách na území mesta Banská Bystrica, na obsahovú analýzu, tvorbu predmetových, topografických a personálnych autorít a ich konverziu do systému VIRTUA vo formáte MARC 21 ako súčasť generálneho katalógu tlači na Slovensku a príspevok k dejinám kultúry, slovenského a regionálneho písomníctva. Spracovaných bolo 54 tlači. Výsledky výskumu budú publikované knižne v roku 2012.

Sv. Vojtech – svätec, doba a kult.

Prelom 10. a 11. stor. patrí k významným historickým medzníkom vo vývoji krajín strednej Európy, nakoľko v tomto geopriestore vznikajú nové štátne útvary (přemyslovské Čechy, arpádovské Uhorsko, piastovské Poľsko). Úloha významného ideologického svorníka novej centralizovanej moci pripadla kresťanstvu, reprezentovanom nielen inštitúciou kresťanského kráľa, ale aj vlastnou cirkevnou organizáciou. Dobové pramene spájajú ambície týchto mladých štátov s postavou sv. Vojtecha, ktorý svojou činnosťou za života a jej ohlasom po smrti najvýraznejšie reprezentuje duchovný most medzi kresťanskou tradíciou súdobej Európy a počínaním politických elít nových stredoeurópskych štátov tzv. Sclavinie.

V rámci výskumu bola na pôde ŠVK spracovaná bibliografia: Svätý Vojtech v tlači a v prameňoch / Zost. Mária Bôbová, Michaela Töröková, prezentovaná na medzinárodnej vedeckej konferencii: Svätý Vojtech – svätec, doba a jeho kult, ktorú sme pripravili v spolupráci so Slovenskou komisiou CIHEC, Katedrou histórie FHV UMB, Centrom

pre štúdium kresťanstva v Banskej Bystrici, Katedrou histórie FF KU v Ružomberku, SHS pri SAV a Kultúrnym inštitútom Maďarskej republiky.

4.5.3 Dejiny školských knižníc na Slovensku

Seminárne knižnice ako súčasť výchovy a kresťanského vzdelávania na Slovensku v 18. a 19. storočí Pokračoval výskum Seminárnej knižnice. Bibliograficky bolo do databázy ŠVK spracovaných 164 tlačí 18.-19. storočia.

4.5.4 Biografický výskum osobností s väzbou na banskobystrický región

Výskum bol v roku 2008 zameraný na systematickú biografickú dokumentáciu a aktualizáciu databázy biografických údajov o významných osobnostiach s väzbou na banskobystrický región. Do databázy bolo spracovaných 293 záznamov.

4.6 Edičná cinnosť

1. Public relations a lobovanie pre knižnice : zborník príspevkov z odborného seminára, ktorý sa konal dňa 4. marca 2008 v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici [elektronický zdroj] / Zostavila Blanka Snopková ; fotografie Michaela Garaiová ; obálka Jaroslav Uhel ; na vydanie pripravil Richard Potocký ; zodp. redaktorka Oľga Lauková.

Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. – 1 CD.

2. Zlata Solivajsová : personálna bibliografia / Sona Šváčová ; prisp. Ján Tužinský, Milan Jurčo, Jana Borguľová, Blanka Snopková ; zodp. red Olga Lauková. Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008 (Tajov : TWOR). – 119, [1] s. : fotogr. – (Osobnosti ; zv. 14). – Reg. personálny a názvový.

3. Klúč od každých dverí / Zlata Solivajsová ; hlavná redaktorka Sona Šváčová ; zodpovedná redaktorka Oľga Lauková ; grafická úprava Peter Valach. – [3. vyd.] . – Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008 (Tajov : TWOR). – 153, [3] s. – Reedícia.

4. Alexander Dubček – 15 rokov po ... (spomienky, úvahy, štúdie) / Zost. Blanka Snopková ; recenzovali Július Alberty, Milan Zemko ; obálka a grafická úprava Peter Valach ; zodp. redaktorka Oľga Lauková. – 1. vyd. Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. – Fotogr. – Personálny reg.

5. Kvapka rosy : zborník literárneho klubu Litera2 / Zost. Jana Borguľová, Vladimír Patráš ; zodp. redaktorka Oľga Lauková. – 1. vyd. Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008.

6. Sprievodca po Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici / Zos. Oľga Doktorová, Lýdia Žáčiková, Terézia Durdiaková ; obálka a grafická úprava Dušan Jarina ; zodp. redaktorka Oľga Lauková. – 2. doplnené vydanie. Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. – Fotogr. Katalógy k výstavám

6. Thomas Lax : Voda / zostavila Oľga Lauková, grafická úprava a dizajn Jaroslav Uhel. – Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. 6 s.

7. Zvonimír Marič : V ústrety novému životu / grafická úprava a dizajn Jaroslav Uhel. – Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2008. 6 s.
8. Dávid a Ivan Popovičovci : Rodinné striebro / grafická úprava Dávid&Ivan Popovič. – Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, OZ Pro Bibliothecae, 2008. 6 s. Bibliofilie
9. Ing. Arch. Jozef Chrobák / zostavila Oľga Doktorová. – Malé bibliofilie 1/2008
10. RNDr. Vojtech Rušin, CSc. / zostavila Mária Gallová. – Malé bibliofilie 2/2008 Periodikum
11. Knižničné noviny : Občasník Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici. c.1–4/2008

4.7 Automatizácia a internetizácia

Ťažiskovou činnosťou v oblasti automatizácie a internetizácie v roku 2008 bola výrazná obnova výpočtovej techniky a softvéru, ktorá bola realizovaná z viacerých finančných zdrojov (zo štrukturálnych fondov EU, projekt internetizácie Ministerstva kultúry SR a z vlastných zdrojov knižnice). Dodané a inštalované boli nasledovné zariadenia a programy :

- 53 počítačov ako výmena za zastaralé PC
- 4 notebooky
- 1 počítač so softvérom Pinnacle studio – pre LHM na spracovanie videozáznamov
- technické zariadenia potrebné na pripojenie knižnice do rezortnej virtuálnej privátnej siete
- 2 digitálne kopírovacie stroje
- 6 čítačiek čiarových kódov
- 20 čítačiek čipových kariet
- licencie antivírusového programu AVG na 120 počítačov a na 24 mesiacov
- operačné systémy Vista a kancelárske balíky MS Office 2007.

Zamestnanci oddelenia informačných technológií vykonávali pravidelné činnosti :

Oblasť

knižnično-informačného systému Virtua

- zabezpečovali prevádzku databázy ŠVK BB a on-line katalógu fondov ŠVK BB v rámci celoslovenského knižnično-informačného systému Virtua
- spravovali existujúcich užívateľov v systéme a podľa potreby vytvárali nových užívateľov
- nastavovali a upravovali parametre systému pre výpožičný, katalogizačný modul a modul akvizície
- generovali a tlačili výstupy zo systému pre odborné oddelenia knižnice (prírastkové zoznamy, katalogizačné lístky, upomienky, lokálne zoznamy dokumentov z databázy, mesačné štatistiky výpožičiek, žiadanky
- zabezpečovali potlač čipových kariet (preukazov používateľov knižnice)

-v spolupráci s oddelením dopĺňovania a spracovania fondov testovali funkciu reklamácií nedodaných periodík prostredníctvom mailu.

Oblasť

administrácie systémov (softvér, hardvér, počítačová sieť)

-zabezpečovali správu serverov, operačných systémov, databáz, mailového, webového a intranetového servera

-zabezpečovali údržbu a aktualizáciu programového vybavenia

-v novembri inštalovali a reínštalovali novú verziu Virtua-client 48.1.9

-zabezpečovali chod počítačových pracovných staníc, tlačiarň a skenerov

-zabezpečovali chod počítačovej siete

-v rámci intranetu a on-line katalógu na webovej stránke knižnice sprístupnili formulár na zadávanie návrhov na doplnenie fondu používateľmi a zamestnancami knižnice

-v chameleóne bolo pridané počítadlo návštevníkov on-line katalógu

-prostredníctvom intranetu sa používal program na zadávanie požiadaviek na IT podporu pre zamestnancov knižnice a monitoring ich realizácie (1.589 požiadaviek počas roka) a na zadávanie požiadaviek na údržbárske práce a kontrolu ich realizácie

-začal sa používať program na monitoring žiadaní zadaných používateľmi na dokumenty a zasielanie upozornení o prekročení výpožičnej lehoty na mailové adresy používateľov.

Oblasť

prezentácie knižnice

-aktualizovali www stránku knižnice

-vytvorili a napálili zborník na CD (zo seminára Public relations a lobovanie pre knižnice)

-skenovali interné materiály

-zabezpečovali techniku a ozvučenie na vzdelávacie a kultúrne podujatia organizované v knižnici

Oblasť aktualizácie databáz

-databázy : Albertina - firemný monitor a monitor tlače, Úradný vestník EU, Bibliomedica, SEPI

-aktualizácie ekonomických softvérov.

Oblasť ostatných činností

-špecifikovali a obstarávali výpočtovú techniku vrátane komponentov, zabezpečovali nákupy spotrebného materiálu pre výpočtovú techniku (náplne do tlačiarň, čipové karty, nosiče dát)

-realizovali operátorské činnosti vo vzťahu k ostatným oddeleniam.

K 31.12.2008 boli v prevádzke 4 servery, 1 hardvérový firewall, 10 notebookov a 133 osobných počítačov, z toho 49 pre verejnosť a 84 pre pracovníkov. Do lokálnej počítačovej siete ŠV K bolo pripojených 130 PC. Prístup na internet bol pre verejnosť z 61 PC (z toho na 10 PC -len Chameleón t.j. ŠVK online katalóg). Pre zamestnancov

bolo k dispozícii 72 PC s prístupom na internet, 3 PC neboli zapojené v počítačovej sieti. Pre verejnosť bolo prístupných 8 tlačiarňí a 1 skener -na čítacom internetovom pracovisku pre nevidiacich. Zamestnanci mali k dispozícii 25 tlačiarňí a 5 skenerov. Poskytovateľom internetu pre knižnicu bolo združenie SANET.

4.8 Múzejná činnosť

Od roku 2001 je samostatným organizačným útvarom Štátnej vedeckej knižnice Literárne a hudobné múzeum.

4.8.1. Prieskum, výskum, akvizícia

Prieskum

V nadväznosti na vedecko-výskumnú, zbierkotvornú, dokumentačnú a prezentačnú činnosť navštívili zamestnanci múzea inštitúcie a osobnosti v Banskej Bystrici, Bratislave, Martine, Nitre, Kremnici, Brezne, Zvolene, Detve, Tajove, ako aj v Českej republike (Praha, Hradec Králové a okolie), za účelom získavanie informácií, materiálov a akvizícií.

Výskum

Kurátori pracovali na 7 výskumných úlohách. Čiastkovými výstupmi boli publikované štúdie a referáty na vedeckých konferenciách doma a v zahraničí, na odborných seminároch, prednášky, príspevky v médiách, výstavy a akvizícia nových zbierok: - Tradície výroby a uplatňovania ľudových hudobných nástrojov na Slovensku (M. Šípka)

-Stredoslovenská odbočka Zväzu slovenských spisovateľov v Banskej Bystrici 1962
1990 (J. Borguľová)

-Podiel kultúrnych spolkov na rozvoji kultúrno-spoločenského života v Banskej Bystrici v rokoch 1850-1918 (Z. Troligová)

-Hudobná kultúra v Banskej Bystrici a regióne (M. Bárdiová)

-Podiel osobnosti Alfonza Mojžiša na hudobnej kultúre obce Podkonice (Z. Cemanová)

-Tradície bábkarstva na Slovensku (S. Žabková)

-Vojenská hudobná služba na Slovensku (M. Bárdiová)

Akvizícia

Zbierkový fond LHM sa v priebehu roka rozrástol o 949 jednotiek zo všetkých oblastí dokumentácie (osobnosti, inštitúcie, súbory, divadlá, hudobné telesá, podujatia a festivaly) Osobitne možno spomenúť osobné predmety Hany Gregorovej, Osvalda Záhradníka, archiválie Eduarda Gombalu, ľudové hudobné nástroje (husle, viola z dielne majstra Petra Horčinu zo Slov. Lupče), bábkové scénografiky rôznych výrobcov zo Slovenska. Doplnená bola aj zbierka kníh od regionálnych autorov. Kúpou boli získané predmety v sume 200.000,-Sk.

4.8.2. Správa, evidencia a ochrana zbierok

Prvostupňová evidencia zbierok

Komisia na tvorbu zbierok rokovala 10x. Všetky zbierky boli spracované v elektronickej prvostupňovej evidencii v počte 949 prírastkových čísiel. Novoprijaté zbierky posúdila kategorizačná komisia, ktorá im pridela kategóriu v zmysle smerníc. Dokumentátorky priebežne počas roka retrospektívne spracovávali staršie zbierky v 1. stupni evidencie elektronickým spôsobom v systéme ESEZ v počte 2.297 prírastkových čísiel.

Kategorizácia zbierkového fondu

Retrospektívna kategorizácia sa konala na štyroch zasadnutiach Kategorizačnej komisie (KTK). Celkovo bolo retrospektívne skategorizovaných 800 jd zbierkových predmetov z literatúry a hudby.

Druhostupňová evidencia zbierok

V druhostupňovej evidencii bolo elektronicky spracovaných 1.024 jednotiek / 1.024 ks zbierkových predmetov.

Práca v depozitároch a s fondom iných predmetov

Novozískané zbierky ukladali v depozitári, prideliovali im signatúry uloženia, spracovávali súpisy uloženia, zbierkam zabezpečili napísanie evidenčného čísla. Celkom bolo pridelených signatúr uloženia 897 jednotiek. Zabezpečovali príjem a výdaj zbierok a viedli evidenciu. Výdaj: 3.105 jd / 3.410 ks, príjem: 2.710 jd / 2.877 ks zbierok. Externe zabezpečili konzervátorské práce pre 45 jd. Podľa plánu revízií bolo zrevidovaných 15.315 jd / 15.328 ks zbierok.

Konzervátorské a fotografické práce

Zabezpečili základné ošetrovanie zbierkových predmetov, kontrolu vlhkomerov a teplomerov v depozitároch, v prípade potreby realizovali konzervátorský zásah v expozíciách. Konzervovali 121 ks zbierkových predmetov. Uskutočnili fotodokumentáciu zbierok (643 jd), skeny a fotografie z podujatí a pre bádateľov (1.134 ks). Pre tlač a publikáciu múzeum poskytlo 24 fotografií.

Ústavná knižnica

Spracovali 103 nových kníh, zabezpečili príjem a výdaj kníh – 816/812 ks, vyhľadávali citácie, portréty, podpisy a pod. z kníh podľa potrieb zamestnancov a bádateľov.

Dokumentačná činnosť

Z podujatí a výstav LHM zhromažďovali propagačné a dokumentačné materiály a odosieli po jednom exemplári do Muzeologického kabinetu SNM Bratislava. Elektronicky spracovali dokumentáciu 16 podujatí. Evidovali publikačnú činnosť zamestnancov LHM i cudzích autorov o múzeu, uskutočnené podujatia, výstavy

a edičnú činnosť LHM. Odborní zamestnanci múzea pokračovali v dokumentácii osobností, umeleckých telies a inštitúcií, súborov a podujatí aj na evidenčných listoch osobností, inštitúcií a akcií, prostredníctvom fotografií, audio a videozáznamov.

Špecializované audiovizuálne pracovisko a depozitár

Doplnili fond videozáznamov LHM vlastnými nahrávkami súčasného literárneho a hudobného života regiónu (26x / 53 hod.). Videozáznamy z nových javiskových premiér podľa dohody odovzdávali Divadelnému ústavu v Bratislave. Podľa požiadaviek bádateľov poskytovali fond videozáznamov a zbierkový audiovizuálny fond na prezenčné štúdium a vykonávali konzultačné služby. Videokopírovanie sme realizovali 45x v trvaní 58 hod., audiodokumentáciu uskutočnili 5x v trvaní 2,6 hod. Z hľadiska ochrany audiovizuálneho zbierkového fondu premagnetovali 100 kusov starších magnetofónových záznamov, ktoré vytvorilo múzeum v 70. rokoch 20. storočia a na CD digitalizovali 50 ks magnetofónových záznamov z fondu Pavla Tonkoviča

4. 8.3. Prezentačná činnosť

Expozície

Priebežne zabezpečovali prevádzku a propagáciu v expozíciách múzea:

- Múzeum – domov múz v Banskej Bystrici
- Ľudové hudobné nástroje na Slovensku v Banskej Bystrici
- Pamätný dom Jozefa Gregora Tajovského v Tajove
- Pamätná izba Pavla Tonkoviča v Podkoniciach

V uplynulom roku prešla najrozsiahlejšou premenou vysunutá expozícia v Tajove. Po nutnosti uvoľnenia bývalých priestorov obecnej školy (majetok obecného úradu) bola expozícia Pamätnej izby Jozefa Murgaša presunutá do priestorov Pamätného domu J. G. Tajovského. V tejto súvislosti bola upravená aj expozícia Pamätného domu J. G. Tajovského, doplnená bola o časť venovanú dcére J. G. Tajovského a Hany Gregorovej – Dagmar Gregorovej Prášilovej a o panel venovaný zakladateľovi expozície Jozefovi Šebovi. Reinštalovaná expozícia bola slávnostne otvorená 20. 5. 2008.

V rámci modernizácie bola doplnená expozícia Múzeum - domov múz o mobilnú bábkovú scénu, lektorský pult, vitríny na predaj propagačného materiálu, tri vitríny pre výstavné účely, kliprámy a dekoratívne deliace závesy so zvukovoizolačných a ohňuvzdorných textílií.

Vedeckovýskumná prezentácia

- vedecký seminár Skladatelia Banskej Bystrice 2 sa uskutočnil v rámci 30. ročníka Festivalu zborového spevu Viliama Figuša-Bystrého v ŠVK 24. 4. 2008 v spolupráci s Katedrou hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici
- vedecký seminár v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva bol zameraný na tému Dieta v múzeu, sa uskutočnil v LHM 30. 9. 2008. Na seminári predniesli referáty:

Marcel Lalkovič (Ružomberok), Marián Bovan (SM Banská Bystrica), Irena Michalová (Múzeum J. Cikkeru Bratislava), za LHM: M. Bárdiová, Z. Troligová, S. Žabková

-celoslovenský odborný seminár hudobných knihovníkov IAML sa uskutočnil v Knížnici Jána Bocatia v Košiciach 24. -26. 9. 2008, na ktorom predniesol Imrich Šimig referát Prezentačné aktivity ŠVK-LHM pre znevýhodnené skupiny návštevníkov

- na festivale dychových hudieb Pádivého Trenčín venovanom storočnici K. Pádivého 12. – 14. 9. 2008 moderovala M. Bárdiová odborný seminár venovaný skladateľovi

-pre študentov Katedry slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici sa uskutočnila metodická špecializovaná vyučovacia hodina Zhudobnené básne Mikuláša Kováča 18. 3. 2008

-pre študentov muzeológie Fakulty prírodných vied UMB sa uskutočnil metodický seminár na tému Informatizácia v múzeách, ESEZ v LHM dna 21. 4. 2008

-na seminári venovanom Hane Gregorovej 18. 10. 2008 predniesla J . Borguľová referát Hana Gregorová v dokumentácii LHM a Z. Troligová referát Matka Hana Gregorová. Seminár sa uskutočnil v spolupráci s Úniou žien Slovenska a vydavateľstvom Aspekt. Súčasťou seminára bola prezentácia novej knihy Hana Gregorová : Slovenka pri knihe. Seminára sa zúčastnili dvaja vnuci a pravnuke J. G. Tajovského a Hany Gregorovej, ako aj delegácia z Nadlaku, v ktorom spisovatelia pôsobili

- v rámci Týždňa slovenskej biblickej spoločnosti prezentovala na seminári 24. 11. 2008 J. Borguľová Lutherovu Bibliu zo zbierkového fondu LHM - kurátori múzea publikovali odborné príspevky v médiách a spracovávali scenáre výstav a podujatí

- zamestnanci LHM poskytli v roku 2008 bádateľom konzultácie a výpožičky zbierkových predmetov a študijných materiálov 305-x

Popularizačná prezentácia

Podujatia sa uskutočnili podľa plánu činnosti

V rámci expozícií realizovali prednášky, 24 vyučovacích hodín pre 729 žiakov a študentov, 19 náučných podujatí a ďalšie popularizačné formy pre žiakov, študentov a iné skupiny návštevníkov. Základné školy mali záujem o spisovateľov a skladateľov obdobia romantizmu, realizmu, o osobnosť Mateja Bela, žánre populárnej a rockovej hudby, stredné školy prejavili záujem najmä o spisovateľov Jozefa Urbana a J. G. Tajovského.

Prednášky, besedy, prezentácie:

14. 1. 2008 Alfonz Mojžiš, prednáška pre klub dôchodcov Harmónia

6. 2. 2008 Obnažovanie koreňov. Prezentácia knihy M. Jurča o Jurajovi Kuniakovi

25. 3. 2008 Dramatoterapia a jej využitie vo vyučovacom procese. Prednáška pre pedagógov

25. 4. 2008 Pietna spomienka pri hrobe V. Figuša-Bystrého

13. 5. 2008 Hľadaj odpovede – súťaž o spisovateľoch pre školy

14. 5. 2008 Koncert z inštruktívnej tvorby Jána Móryho v spolupráci so ZUŠ Jána Cikkera
9. 6. 2008 G. Kazimír Zechenter-Laskomerský. Prednáška pre dôchodcov
9. 6. 2008 O. Zahradník. Rozlúčka. Premiéra komornej divadelnej hry v D 44
27. 10. 2008 Pietna spomienka na Martina Rázusa na cintoríne v Lazovnej ulici a poetické pásmo z jeho tvorby v spoločenskej sále ŠVK
29. 10. 2008 Prezentácia knihy Eleny Cmarkovej Jesienky
9. 11. 2008 Prezentácia básnickej zbierky Miroslava Kapustu: Trne a lupene
10. 12. 2008 Spomienkové podujatia a vernisáž výstavy venované Štefanovi Žárymu k nedožitým 90. narodeninám, Poniky
16. 12. 2008 Prezentácia knihy Zlaty Solivajsovej Kľúč od každých dverí

Cyklické podujatia

-XII. ročník festivalu Literárna Banská Bystrica sa uskutočnil v dňoch 26. -30. marca 2008 v spolupráci so Spolkom slovenských spisovateľov, Mestom Banská Bystrica, Verejnou knižnicou Mikuláša Kováča, Univerzitou Mateja Bela. LHM v rámci festivalu zabezpečilo nasledovné podujatia :

26. 3. 2008 Beseda so spisovateľmi J. Zamborom, J. Kuniakom a E. Ondrejičkom

27. 3. 2008 Kováčova Bystrica, súťaž

27. 3. 2008 Burza literárnych talentov

-podujatia pri príležitosti Medzinárodného dna múzeí sa konali v máji 2008 (Deň otvorených dverí v múzejných expozíciách, Reinštalovaná expozícia v Pamätnom dome JGT v Tajove, prednášky a iné náučno-prezentačné podujatia pre verejnosť)

-30. 5. 2008 sa múzeum prezentovalo na happeningu Múzeá sú tu pre vás IV. na Námestí SNP s témou Cestujeme s literatúrou, divadlom a hudbou

-podieľali sa na organizácii 41. ročníka súťaže žien Vansovej Lomnička 18. – 19. 4. 2008 v spolupráci s Úniou žien Slovenska a na 41. ročníku Chalupkovho Brezna

11. -12. 10. 2008

- úspešne sme realizovali prioritný projekt c. 5/2008 – Knižnica a múzeum bez bariér, finančne podporený MK SR. V rámci projektu sme uskutočnili aktivity pre rôzne skupiny znevýhodnených návštevníkov – tvorivé dielne, náučné podujatia, poznávacie exkurzie v počte: 18 krát / 200 účastníkov

-obohatili sme expozície o cvičné bábky, ľudové hudobné nástroje, materiál a pomôcky pre tvorivé a interaktívne podujatia.

Edičná činnosť

Vydali sme jeden nový edičný titul v náklade 200 ks, jeden nový edičný titul v spolupráci v náklade 500 ks, 6 nových drobných edičných titulov v náklade 4.310 ks (Pexeso, vreckový kalendár na rok 2009 a iné).

Priebežne realizovali dotlač starších drobných edičných titulov v počte 14 titl./4.175 ks a dotlač publikácie Tibor Koblíček : Ľudové hudobné nástroje v počte 600 ks.

Kluby a zájmová činnosť

Práca v kluboch seniorov (S. Žabková) a v literárnom klube Litera 2 (J. Borguľová) sa uskutočňovala počas roka podľa vlastného programu. Členovia klubu Litera 2 sa zišli 10x. Zamestnanci sa aktivizovali ako členovia porôt, prípravných výborov pri organizovaní celoslovenských podujatí.

Úsek správy budov a technickej prevádzky

- zrealizovali výrobu centrálného informačného pultu na prízemí objektu Lazovná č.9
- v rámci údržby uskutočnili opravu omietok v miestnosti informačno – vedeckého centra na prvom poschodí a opravu omietok a vymaľovanie hlavného schodiska objektu Lazovná - 9
- z účelových prostriedkov MK SR zabezpečili doplnenie systému rádiových ochrany knižného fondu
- uskutočnili výmenu časti ručných hasiacich prístrojov z dôvodu zosúladenia s novými normami
- zrekonštruovali sme elektronický zabezpečovací systém v objekte Lazovná - 9
- zrealizovali revízie elektrickej inštalácie, plynových kotolní, elektronickej požiarnej signalizácie a odborné prehliadky výťahov v zmysle podpísaných servisných zmlúv
- zabezpečili generálnu údržbu osobného výťahu
- priebežne zabezpečovali údržbu všetkých objektov a v správe ŠVK
- uskutočnili školenie nových zamestnancov knižnice z požiarnych predpisov, školenie požiarnych hliadok a priebežne sme kontrolovali dodržiavanie predpisov OBP a PO

Riadiaca a kontrolná činnosť

Manažment knižnice zabezpečoval plynulé plnenie úloh knižnice v súlade s poslaním, funkciami a plánom činnosti. Pozornosť sme venovali prezentácii činnosti knižnice na verejnosti, realizácii činností spojených s čerpaním finančných prostriedkov z projektu Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie – ukončeniu rekonštrukciu vstupných priestorov, realizáciu nákupu zariadení výpočtovej a reprografickej techniky, technológie na rádiovú ochranu knižničného fondu, nových regálov do knižničných skladov. Zintenzívnili aktivity na zabezpečenie mimorozpočtových zdrojov a vlastných príjmov knižnice.

V priebehu roka pripravovali podklady pre firmu CENTIRE, ktorá realizovala audit v organizáciách riadených Ministerstvom kultúry SR. Zúčastnili sa dvoch školení, ktoré boli venované ekonomickému a projektovému riadeniu organizácie. Na základe odporúčaní z auditu bola realizovaná zmena organizačnej štruktúry, ktorá vošla do platnosti od 1. 1. 2009. Spracovali tiež podklady k projektom na rok 2010.

Stratégiu rozvoja slovenského knihovníctva, ktorú schválila vláda Slovenskej republiky uznesením c. 943 z roku 2007, bola rozpracovaná v rámci jednotlivých oddelení knižnice a následnou komplexnou stratégiou rozvoja ŠVK na roky 2008 – 2013.

Od 1. 2. 2008 vytvorili vo vstupných priestoroch miesto prvého kontaktu pre návštevníkov a používateľov knižnice, uviedli do prevádzky šatne. Boli zrušené miesta vrátnikov a podpísaná zmluva na zabezpečenie stráženia objektu súkromnou bezpečnostnou službou.

Zakúpili a inštalovali nový dochádzkový systém, ktorý je funkčný od novembra 2008. Pozornosť venovali informovaniu zamestnancov a používateľov v súvislosti s prechodom na novú menu Euro. Zabezpečili v roku 2008 duálne zobrazovanie cien vo všetkých cenníkoch a na všetkých verejnosti prístupných miestach v knižnici a na webovej stránke.

V roku 2008 sa uskutočnilo :

-12 porád vedenia knižnice

-2 plenárne porady pracovníkov knižnice.

Pravidelne pracovali komisie a rady – poradné orgány riaditeľky knižnice :

-Múzejná rada

-Akvizičná komisia

-Komisia pre obsahovú previerku a vyradovanie knižničných fondov

-Komisia pre likvidáciu vyradených knižničných jednotiek

-Kategorizačná komisia LHM

-Komisia pre tvorbu zbierok LHM

-Vyradovacia komisia pre vyradovanie neupotrebitel'ného majetku knižnice

-podľa potreby pracovali komisie vytvorené na riešenie aktuálnych odborných otázok.

Partnerská a medzinárodná spolupráca

V rámci zahraničnej spolupráce Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici v roku 2008 zabezpečovala kontakty a výmenu skúseností so zahraničnými partnermi, organizáciami a inštitúciami v rámci svojej odbornej a kultúrno-spoločenskej cinnosti. Vďaka spolupráci sa obohatil knižničný fond zahraničnými dokumentmi získanými darom alebo výmenou. Spolupráca so zahraničnými partnermi – knižnicami sa rozvíjala na základe rámcových dohôd o spolupráci a vykonávacích ročných dohôd o spolupráci :

Studijní a vedecká knihovna v Hradci Králové, Česká republika

-4.3.2008 účasť 1 pracovníka zo SVK HK v ŠVK BB na 8. ročníku celoslovenského seminára knižničných a informačných pracovníkov Public relation a lobovanie pre knižnice

-16. 9. -18. 9. 2008 účasť 2 pracovníkov ŠVK BB na 15. ročníku konferencii Knihovny súčasnosti v Seci u Chrudimi

-25. 9. 2008 účasť 2 pracovníkov ŠVK BB na slávnostnom otvorení novej budovy v SVK HK

-29.9. -3. 10. 2008 návšteva 4 – člennej delegácie zo ŠVK BB v knižniciach Královohradeckého kraja v spolupráci so SVK HK v rámci Mesiaca česko-slovenskej

vzájomnosti, prezentácia výstavy Človečina podľa Zahradníka, venovaná Osvaldovi Zahradníkovi

-8. 12. -12. 12. 2008 týždenná odborná stáž 2 pracovníkov zo SVK HK v ŠVK BB -v rámci spolupráce pokračovala výmena periodík Český časopis historický a Knižná revue a vlastných edičných titulov oboch knižníc.

Wojewodská verejná knižnica v Opole, Poľská republika

-realizovala sa výmena periodík Historická revue a Polityka

-pokračovala výmena knižničných dokumentov podľa vzájomných požiadaviek a výmena vlastných edičných titulov

-neuskutočnila sa výmenná odborná stáž pracovníkov ŠVK BB v Opole, ktorá sa po dohode bude realizovať v roku 2009.

Národná parlamentná knižnica Ukrajiny v Kyjeve, Ukrajina

-pokračuje výmena knižničných dokumentov

-nezrealizovala sa výmenná odborná stáž 2 pracovníkov ŠVK BB v NPK a výmenná odborná stáž 2 pracovníkov NPK v ŠVK BB z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov ukrajinskej strany. Výmenná stáž sa bude po dohode realizovať v roku 2009.

Centrálna univerzálna vedecká knižnica N.A. Nekrasova v Moskve, Ruská federácia

-1. -5. 12. 2008 výmenná odborná stáž 2 pracovníkov našej knižnice v partnerskej knižnici s cieľom získania a výmeny skúseností

-realizovala sa vzájomná výmena knižničných dokumentov.

V rámci medzinárodnej spolupráce spolupracovali v roku 2008 so zahraničnými zastupiteľstvami a zahraničnými kultúrnymi inštitúciami na Slovensku a ďalšími kultúrnymi inštitúciami a jednotlivcami v zahraničí:

Veľvyslanectvom Kanady

-pri zabezpečovaní výstav pri príprave návštevy guvernérky Kanady Jej Excelencie Michaëlle Jean v knižnici.

Veľvyslanectvom USA na Slovensku

-pri zabezpečovaní činnosti InfoUSA, podujatí a dopĺňovaní fondu InfoUSA

-pri zabezpečovaní návštevy veľvyslanca USA Jeho Excelencie Vincenta Obsitnika s manželkou a prvého tajomníka Veľvyslanectva USA Edwarda Kempa v ŠVK BB, stretnutie s médiami

-pri podpise Memoranda o porozumení 2. 9. 2008.

Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku a Ruským centrom vedy a kultúry v Bratislave

-pri poskytovaní vzájomných informácií o aktivitách Centra ruských štúdií a Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave.

Goetheho inštitútom v Mníchove

-pri zabezpečovaní činnosti a dopĺňovaní knižničného fondu Nemeckej študovne.

British Council v Bratislave

-pri zabezpečovaní činnosti a dopĺňovaní knižničného fondu Britského centra.

Slovenským inštitútom v Prahe

-pri poskytovaní vzájomných informácií o aktivitách

-pri organizovaní výstavy Josefa Geršla Malé veľké detaily.

Spoločnosťou priateľstva so Slovenskom, Ruská federácia

-pri účasti na prezentácii slovenskej kultúry v Rakúsku, festival Open Europe.

Veľvyslanectvom SR v Kyjeve, Ukrajina

-pri realizácii pobytu a výstavy v Kyjeve

Bulharským kultúrnym inštitútom v Bratislave

-pri realizácii výstav Tatjanou Šiškovou, vnučkou J. G. Tajovského v Prahe – Česká republika

-pri plnení výskumnej úlohy LHM

Bohumilom Peškom -vojenským historikom v Prahe, Česká republika –

-v oblasti dokumentácie vojenskej hudby

Juanom Carlosom Morenom, Barcelona, Španielsko

-pri rozširovaní vzájomných kontaktov a prezentácii slovenskej kultúry v Španielsku

Katedrou histórie Pedagogickej fakulty Technickej univerzity v Liberci (Česko)

-pri organizovaní konferencie Svätý Vojtech – svätec, doba a jeho kult

Instytutom Historii Uniwersitetu Opolskiego, Opole (Polsko)

-pri organizovaní konferencie Svätý Vojtech – svätec, doba a jeho kult.

Prezentácia Štátnej vedeckej knižnice v zahraničí

-20. 5. -24. 5. 2008 Ruská federácia, Moskva – Medzinárodná konferencia Národná diplomacia Moskvy, aktívna účasť riaditeľky ŠVK PhDr. Oľgy Laukovej (prednesenie referátu)

- 28. 5. -2. 6. 2008 Rakúsko Baden, Viedeň - festival Open Europe, prezentácia slovenskej ľudovej kultúry v spolupráci so súborom Matičiarik, Spoločnosťou priateľstva so Slovenskom z Moskvy a firmou Gasprom
- 29. 9. -3. 10. 2008 Česká republika, SVK Hradec Králové, v rámci Mesiaca československej vzájomnosti bola inštalovaná výstava ŠVK BB -LHM Človečina podľa Zahradníka, venovaná Osvaldovi Zahradníkovi
- 21. 10. -25. 10. 2008 Ruská federácia, Moskva – III. Medzinárodná vedecká konferencia o problémoch zachovania svetového kultúrneho dedičstva, aktívna účasť riaditeľky ŠVK PhDr. O. Laukovej (prednesenie referátu)
- 20. 11. -25. 11. 2008 Ukrajina, Kyjev, II. medzinárodná vedecko-praktická konferencia, aktívna účasť riaditeľky ŠVK PhDr. O. Laukovej (prednesenie referátu), účasť na prezentácii slovenského výtvarného umenia za prítomnosti veľvyslanca SR na Ukrajinu Jeho Excelencie pána Urbana Rusnáka
- Ministerstvo kultúry Bulharskej republiky udelilo v roku 2008 riaditeľke Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici PhDr. O. Laukovej ocenenie za aktívnu propagáciu bulharskej kultúry na Slovensku.

Spolupráca s inštitúciami na Slovensku

- so Slovenskou národnou knižnicou v Martine – v oblasti knihovníckej, bibliografickej a v oblasti implementácie a prevádzkovania systému VIRTUA
- s Univerzitnou knižnicou v Bratislave pri budovaní súborného katalógu periodík
- s Informačnou kanceláriou rady Európy v Bratislava pri poskytovaní knižničných a informačných služieb Strediska európskych informácií
- s Úradom priemyselného vlastníctva v Banskej Bystrici pri využívaní patentových spisov a činnosti informačného centra Úradu v priestoroch knižnice
- s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici pri organizovaní, odborných konferencií a seminárov, pedagogickej a výstavnej činnosti, v oblasti doplňovania knižničného fondu
- s Mestom Banská Bystrica, s Akadémiou umení a Konzervatóriom J. L. Bellu, Stredoslovenským múzeom, Štátnou galériou, Stredoslovenským osvetovým strediskom, Parkom kultúry a oddychu, Štátnou operou, Hvezdárňou v Banskej Bystrici pri organizovaní vzdelávacích a kultúrnych podujatí v knižnici
- s Fakultou dramatických umení AU v Banskej Bystrici pri organizovaní večerov poézie „Večerné múzy“ a predstavení v divadle D44
- so Štátnou vedeckou knižnicou v Košiciach a Štátnou vedeckou knižnicou v Prešove pri plnení úloh vedeckých knižníc v danom regióne
- s Krajskou knižnicou Ľudovíta Štúra vo Zvolene a Verejnou knižnicou Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici pri plnení úloh regionálneho charakteru
- s Kníhkupectvom Duma, Antikvariátom Paseka, s Kníhkupectvom Art Fórum, Kníhkupectvom Albion Books, Kníhkupectvom Modul v Banskej Bystrici, Malým centrom, Slovartom GTG, Suwecom v Bratislave pri doplňovaní knižničného fondu
- s Biskupským úradom v Banskej Bystrici pri spravovaní a spracovávaní Seminárnej

knižnice

- s Úniou slovenských žien pri organizovaní súťaže v prednese poézie a prózy Vansovej Lomničky
- so Spolkom slovenských knihovníkov, Slovenskou asociáciou knižníc pri organizovaní odborných podujatí
- so Spolkom slovenských spisovateľov v Bratislave, Hudobnou úniou v Banskej Bystrici, Národnou skupinou IAML v Martine, Zväzom múzeí na Slovensku, Slovenskou akadémiou vied, Slovenským národným múzeom, Stredoslovenským múzeom, Stredoslovenským osvetovým strediskom, Bábkovým divadlom na Rázcestí pri organizovaní odborných, vedeckých a popularizačných podujatí
- so Slovenskou biblickou spoločnosťou pri organizovaní podujatia Týždeň s bibliou
- s Poštovým múzeom v Banskej Bystrici pri organizovaní výstavy
- s Gymnáziom J. G. Tajovského v Banskej Bystrici pri organizácii vzdelávania študentov gymnázia v oblasti informačnej gramotnosti
- so Spoločnosťou Alexandra Dubčeka v Bratislave pri spracovaní zborníka z podujatia venovaného A. Dubčekovi
- so Slovenskou sporiteľňou pri organizovaní výstavy Rozlúčka s korunou.

Granty

Organizácii boli poskytnuté v roku 2008 granty vo výške 305 tis. Sk. Išlo o nasledovné finančné príspevky od sponzorov :

British Council Bratislava 250 000,-Sk knihy, občerstvenie

Obec Cinobaňa – T.Kobliček 14 916,-Sk publikácia T. Kobliček

Mesto B.Bystrica 20 000,-Sk nákup kníh

Slov. poisťovňa Bratislava 2 000,-Sk výstava „Rozlúčka s korunou“

Tatjana Šišková , Česká republika 13 000,-Sk príspevok pre expozíciu v Tajove

Občianske združenie Juvamen 5 000,-Sk podpora vzdelávania ...

Grant od British Council Bratislava bol poskytnutý na nákup literatúry vo výške 240 tis. Sk a 10 tis. Sk na občerstvenie počas aktivít na obdobie roku 2008 a 2009. Knihy boli zakúpené v zmysle Zmluvy o poskytnutí grantu c. 03/03/2008/ELTOC do 31.7.2008.

Zostatok na občerstvenie v sume 6 044,50 Sk bude dočerpaný v roku 2009. Peňažný dar od pani Šiškovej bol poskytnutý v mesiaci október 2008 pre Múzeum J.G. Tajovského v Tajove.

V roku 2008 nebol čerpaný. Občianske združenie Juvamen v decembri 2008 poskytlo dar vo výške 5 tis. Sk na podporu vzdelávania a podporu a rozvoj záujmových činností detí, mládeže a občanov zdravotne postihnutých. V roku 2008 nebol čerpaný.

Aktivity na podporu rozvoja ľudských zdrojov

Vzdelávanie zamestnancov knižnice :

-Moderný kurz manažmentu pre ženy – školenie 25. -26. 2.2008 – (19 zamestnankýň)– školenie zabezpečila vzdelávacia agentúra OPEN DOOR v rámci projektu financovaného Európskym sociálnym fondom

-výpožičky v systéme Virtua – školenie nových zamestnancov – školitelia V. Ištokovicová, Mgr. P. Majling

-školenie nových zamestnancov oddelenia prezenčných služieb na prácu so systémom Virtua a vyhľadávanie prostredníctvom portálu i-chameleón – školiť L. Žáčiková

-zaškolenie zamestnancov knižnice na prácu s intranetom – školiť Mgr. A. Kmeťová

-školenie k programu Excel – školitelia Ing. J. Kozár, R. Potocký

-školenie k poskytovaniu prvej predlekárskej pomoci – školiť zamestnanec záchranej služby

-školenie k novému dochádzkovému systému – školiť zamestnankyňa firmy Siemens Prievidza

-kvalifikáciu si zvyšovali :

-doktorandské štúdium : PhDr. O. Lauková, PhDr. B. Snopková, Mgr. S. Šváčová,

-vysokoškolské štúdium : T. Durdiaková, J. Vranová, L. Zelinová, Bc. I. Guzmická, Bc. K. Chrobáková

-odborní zamestnanci knižnice sa zúčastňovali školení, seminárov a aktívov, ktoré organizovali iné inštitúcie a organizácie.

Vzdelávanie zamestnancov iných knižníc

-seminár pracovnej skupiny Seriály – projektu KIS3G – spracovávanie seriálov v systéme Virtua, objednávanie a reklamácia seriálov v systéme – školitelia : L. Žáčiková, J. Vranová

-konzultácie k Správe seriálov – Podtatranská knižnica v Poprade, Slovenská knižnica pre nevidiacich v Levoči, Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou, Knižnica Katolíckej univerzity v Ružomberku, Podduklianska knižnica vo Svidníku, Knižnica Akadémie ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši, Ústredná knižnica SAV v Bratislave

- L. Žáčiková, J. Vranová

- školenie knihovníkov regionálnych knižníc Trenčianskeho kraja – bibliografické spracovanie monografií vo formáte MARC 21 – školiť L. Žáčiková

- konzultácie a koordinácia činností pri vstupe Akademickej knižnice Akadémie umení v Banskej Bystrici do konzorcia KIS3G – L. Žáčiková.

Prax študentov stredných a vysokých škôl v knižnici

-28. I. – 8. 2. 2008 -študenti 3. ročníka Európskych kultúrnych štúdií na Fakulte humanitných vied UMB v Banskej Bystrici : M. Hrozenský, M. Baláž, M. Duro, M. Jánošík

- 28. 4. – 9. 5. 2008 – študenti 3. ročníka Strednej priemyselnej školy S. Stankovianskeho v Banskej Štiavnici : S. Zatková, J. Kamenská, M. Gluščíková, D. Výbohová, Z. Kováčová

-19. – 30. 5. 2008, 13. – 24. 11. 2008 – študent Obchodnej akadémie v Banskej Bystrici S. Barth

-30. 9. 2008 -Prednáška pre študentov Katedry andragogiky PF UMB v Banskej Bystrici

-Október 2008 -cyklus prednášok v rámci projektu informačnej výchovy stredoškolskej mládeže pre študentov Gymnázia J. G. Tajovského a Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici – celkom 200 študentov.

7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

V zmysle úloh určených plánom činnosti na rok 2008 a v súlade s prílohou k rozpisu rozpočtu, Ministerstvo kultúry SR určilo knižnici prioritné hlavné ukazovatele a činnosti :

1. Knižnično-informačná činnosť

Zabezpečiť poskytovanie knižnično-informačných služieb v rozsahu vymedzenom Knižnica po celý rok zabezpečovala plnenie úloh a poskytovala knižnično-informačné služby v zmysle zriaďovacej listiny a zákona o knižniciach. Poskytuje základné a nadštandardné knižnično-informačné služby. Nadštandardné služby skvalitnili tým, že začali používateľom posilať e-mailové oznamy o termíne ukončenia výpožičnej lehoty. Odbornú evidenciu viedli v zmysle Vyhlášky c. 421 Ministerstva kultúry SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízií knižničného fondu v knižniciach a internej smernice. Ukončili obsahovú previerku knižničného fondu signatúry S a fondu študovne špeciálnych technických dokumentov a uskutočnili revízie v zmysle dlhodobého plánu revízií vyplývajúcich zo zákona c. 183/2000 Z.z. o knižniciach.

Knižničný fond sme doplnili o 12.740 knižničných jednotiek, čo je o 64 knižničných jednotiek menej ako v roku 2007. Pokles v dopĺňovaní fondu vznikol tým, že po dohode s Úradom priemyselného vlastníctva SR v roku 2008 dostávali darom len po 1 exemplári slovenských patentových spisov (v roku 2007 to boli 2 exempláre z každého patentového spisu). Bibliograficky spracovali všetky knižničné jednotky, ktoré boli v danom roku zaprírastkované.

Výsledky v ukazovateli používateľov knižnice boli v roku 2008 priaznivé. Po štyroch rokoch opäť v počte registrovaných používateľov prekročili 8.000 hranicu. Registrovaných používateľov bolo 8.007, aktívnych používateľov evidovali 9.336 a v databáze knižnice bolo spracovaných 14.914 záznamov o používateľoch. V porovnaní s rokom 2007 sa počet realizovaných výpožičiek zvýšil o 7.741, dosiahol celkový počet 341.673, čo je 96,7 % z plánu 350.000 výpožičiek. Databáza class 03 nebola ani v roku 2008 spojená s databázou class 01 – celoslovenskou. Slovenská národná knižnica odsunula spájanie na rok 2009 po implementovaní novej verzie Virtua tzv. konzorcionálnej.

V rámci uvedeného projektu v roku 2008 zabezpečili modernizáciu priestorov a doplnenie technického vybavenia v hodnote vyše 8 miliónov korún nasledovne :

-nákup 40 PC so softvérom a 2 notebookov

-modernizácia systému čipových kariet na registráciu používateľov knižnice

- zavedenie systému nízko-frekvenčnej ochrany knižného fondu
- inštalácia novej čítačky mikrofilmov a mikrofiší a planetárneho skenera
- vytvorenie informačno-vedeckého centra modernizácia zariadenia študovní formou výmeny a doplnenia nábytkového zariadenia
- doplnenie vybavenia skladov o veľkokapacitné kovové regále.

V rámci plnenia uvedených úloh v roku 2008 bibliograficky spracovali 672 technických noriem, 515 nových patentových spisov, 2.034 retrospektívnych záznamov patentových spisov, 966 bibliografických analytických záznamov príspevkov vo vedeckých zborníkoch a o 272 záznamov obohatili databázu **Pamäť mesta Banská Bystrica**. Všetky záznamy boli spracované vo formáte MARC 21 a v súlade s pravidlami AACR2.

Modul reklamácií dochádzajúcich periodik v systéme Virtua bol otestovaný, upravené boli texty reklamačných listov. Reklamácie formou tlačových výstupov sú funkčné. Nevyriešený je zatiaľ problém so slovenskou diakritikou pri zasielaní reklamácií formou elektronickej pošty.

Retrospektívne spracovali 12.528 bibliografických údajov o knižničnom fonde ŠVK a 24.875 záznamov o exemplároch. Z toho bolo v rámci plánu činnosti spracovaných 10.063 bibliografických záznamov a 21.778 záznamov o exemplároch. V rámci interného grantu na retrospektívne ukladanie záznamov do databázy, vyhláseného riaditeľkou knižnice bolo 2.465 bibliografických a 3.097 exemplárových záznamov.

V oblasti vzdelávacích aktivít odborne a organizačne zabezpečiť :

- vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou Svätý Vojtech – svätec, doba a kult, zabezpečiť vydanie zborníka z konferencie
- 8. ročník odborného infromatického seminára s medzinárodnou účasťou Public relations a lobovanie pre knižnice, zabezpečiť vydanie zborníka z príspevkov zo seminára -medzinárodnú vedeckú konferenciu Kultúrna vnímavosť
- občianska zrelosť, zabezpečiť vydanie zborníka z príspevkov z konferencie
- medzinárodnú vedeckú konferenciu Rodina vo vojne a po vojne – sociálne podhubie radikalizmu a extrémizmu na Slovensku v súvislosti s dvomi svetovými vojnami v 20. storočí.

Konferencia Kultúrna vnímavosť

- občianska zrelosť sa neuskutočnila. Namiesto nej zrealizovali konferenciu Život a dielo architekta Ladislava Hudeca v Šanghaji v rokoch 1918-1947.

Ministerstvo kultúry nepodporilo projekt knižnice, vypracovaný v rámci prioritných projektov. Na realizáciu úlohy sme získali finančné prostriedky vo výške 400.000.-Sk z prioritných projektov Ministerstva kultúry SR. Zakúpené boli technické zariadenia (hudobný server, sedem špeciálne upravených počítačov, desať hifi slúchadiel, mixážny pult na prenos zvuku k jednotlivých posluchoвым boxom a dva gramofóny) a softvér na digitalizáciu zvukových dokumentov a na prácu so zdigitalizovanými nahrávkami. Postupne buduje hudobnú databázu, s ktorou sa používateľom pracuje rýchlo, komfortne, prehľadne. Ohlasy od používateľov na prácu s audiosystémom sú priaznivé.

Múzejná činnosť

Zbierky múzea obohatili o 949 nových jednotiek v celkovej hodnote 200.000.-Sk. Všetky novozískané zbierky boli zaevidované v prvostupňovej evidencii klasickej aj elektronickej. Bola im pridelená kategória v zmysle smerníc.

V oblasti ochrany zbierkových predmetov pravidelne vykonávať konzervovanie, reštaurovanie a ošetrovanie ohrozených zbierkových predmetov.

Plnenie : Zabezpečili základné ošetrovanie zbierkových predmetov a konzerváciu 121 ks zbierkových predmetov.

Skvalitniť elektronickej evidencii zbierok v systéme ESEZ On-line a realizovať retrospektívne spracovanie záznamov o zbierkových predmetoch.

Plnenie : V prvostupňovej elektronickej evidencii bolo spracovaných 3.246 zbierkových predmetov (z toho 2.297 retrospektívne), v druhostupňovej elektronickej evidencii bolo spracovaných 1.024 zbierkových predmetov.

Zintenzívniť obrazovú digitalizáciu zbierkových predmetov.

Plnenie : Obrazovú digitalizáciu zbierkových predmetov sa podarilo zintenzívniť, všetky bábkarske zbierky sú spracované elektronickej, majú priloženú aj kvalitnú obrazovú dokumentáciu.

Formou kultúrnych aktivít a publikačných výstupov pripomínať významné výročia literárnych a hudobných osobností regiónu a Slovenska, realizovať popularizačné aktivity múzea.

Prezentačná činnosť.

Zabezpečovať prevádzku a propagáciu vo všetkých expozíciách múzea :

-Múzeum – Domov múz Banská Bystrica

-Ľudové hudobné nástroje na Slovensku Banská Bystrica

-Pamätná izba P. Tonkoviča Podkonice

-Expozície v Tajove riešiť v spolupráci s Obcou Tajov, doplniť expozíciu o materiály Dagmar Prášilovej – Gregorovej

Plnenie : Prevádzku vo všetkých expozíciách zabezpečovali priebežne. Celkovo expozície múzea v roku 2008 navštívilo 8.753 návštevníkov. Najviac návštevníkov bolo v expozícii Múzeum domov múz – 3.872 a expozíciu J. G. Tajovský, J. Murgaša a H. Gregorová v Tajove –

HODNOTENIE a ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V ROKU 2008

Zdroje činnosti

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici je štátnou príspevkovou organizáciou. Jej činnosť v prevažnej miere zabezpečuje príspevok zo štátneho rozpočtu. Okrem toho získava prostriedky z vlastnej činnosti a formou grantov, sponzorských príspevkov a darov.

Rok 2008 možno z pohľadu viacerých kvantitatívnych aj kvalitatívnych ukazovateľov a výkonov knižnice hodnotiť pozitívne. Významný bol rozvoj v oblasti materiálno-technického vybavenia. V súlade so zmluvou podpísanou so Slovenskou

národnou knižnicou a agentúrou NADSME ukončili realizáciu projektu financovaného zo štrukturálnych fondov EÚ. Z uvedených finančných prostriedkov boli zrekonštruované priestory vstupnej chodby v hlavnej budove knižnice – vytvorili miesto prvého kontaktu pre používateľov a návštevníkov, pracovisko registrácie používateľov, vytvorili šatňové priestory a zrekonštruovali priestor, v ktorom je vytvorené vedecko-informačné centrum. Významnou mierou inovovali a doplnili výpočtovú a reprografickú techniku, rekonštruovali počítačovú sieť. Zakúpili čítačku mikrofilmov a mikrofiší, bez-dotykový skener, zariadenia rádio-frekvenčnej ochrany knižničného fondu, nové regále do knižničných skladov, inštalovali klimatizáciu v podkrovných priestoroch univerzálnej študovne a študovne odborných periodik. Celkove z uvedeného projektu knižnica čerpala 12,638.000.-Sk, z toho v roku 8,543.000.-Sk.

V oblasti dopĺňovania a spracovania knižničných fondov bol plán prírastku, spracovania fondu aj retrospektívneho spracovania splnený. Na doplnenie fondu formou kúpy vynaložili o 338.020,60 Sk viac ako v roku 2007. Zintenzívnili akvizíciu odbornej, vedeckej a vysokoškolskej literatúry. Používateľom a zamestnancom knižnice sme umožnili podávať návrhy na doplnenie fondu elektronicky prostredníctvom webovej stránky knižnice a intranetu. Všetky novozískané dokumenty spracovávame elektronicky v systéme Virtua, dodržiavame prijaté normy a štandardy (MARC21, AACR2) a usmernenia Slovenskej národnej knižnice. Ukončili retrospektívne spracovanie máp a začali retrospektívne spracovávať gramofónové platne. Priebežne retrospektívne spracovávajú knižné dokumenty a slovenské patentové spisy.

Oblasť výpožičných služieb a registrácie používateľov pozitívne ovplyvnilo vytvorenie a prevádzkovanie miesta prvého kontaktu a registrácie priamo pri vstupe do knižnice. Počet registrovaných a aktívnych používateľov sa v porovnaní s rokom 2007 zvýšil. V rámci skvalitňovania prezenčných služieb zmodernizovali technické zariadenie hudobnej študovne a posluchárne, postupne digitalizujú zvukové nahrávky a poskytujú kvalitnejšie a pružnejšie služby. Jazykové centrá a InfoUSA realizovali v priebehu roka mnohé kvalitné a zaujímavé podujatia (besedy, prednášky, diskusné kluby, výstavy). Podpísali memorandum o porozumení s Veľvyslanectvom USA na Slovensku na ďalšie roky, na základe ktorého Veľvyslanectvo podporuje činnosť centra InfoUSA.

V bibliograficko-informačnej činnosti sú výsledky vyššie v oblasti spracovávania rešerší z domácich a zahraničných databáz, v oblasti analytického spracovávania odborných a vedeckých zborníkov pre slovenskú národnú bibliografiu. Úspešné boli vzdelávacie podujatia pre študentov stredných a vysokých škôl v oblasti informačnej gramotnosti.

Zrealizovali konferencie a seminár s medzinárodnou účasťou, ktoré v odbornej verejnosti zaznamenali pozitívne ohlasy -Public relations a lobovanie pre knižnice, Sv. Vojtech – svätec, doba a kult, Rodina vo vojne : stratégie prežitia a ich limity vo vojnových a povojnových podmienkach a iné.

V rámci edičnej činnosti vydali hodnotné tituly z oblasti personálnych bibliografií, zborníkov zo seminárov, katalógy k výstavám, ktoré sme realizovali v Galérii v podkroví a štyri čísla občasníka Knižničné noviny. Významným edičným počinom bolo vydanie reedície knihy Zlaty Solivajsovej z roku 1970 Kľúč od každých dverí.

Priebežne plnili úlohy vyplývajúce z budovania súborného katalógu a realizácie celoslovenského projektu KIS3G – metodicko-koordinačnú a vzdelávaciu činnosť v rámci správy seriálov v systéme Virtua, spracovávanie analytických záznamov rozpisov vedeckých a odborných zborníkov, celoštátnu registráciu technických noriem a slovenských patentových spisov.

Pracovníci knižnice prezentovali výsledky svojej práce, vedecko-výskumnej činnosti a bibliografickej činnosti príspevkami na celoslovenských aj zahraničných odborných podujatiach. Štátnu vedeckú knižnicu, slovenské knihovníctvo a slovenskú kultúru prezentovali príspevkami prednesenými na odborných podujatiach v Moskve (Ruská federácia), v Kyjeve (Ukrajina), v Hradci Králové (Česká republika). Kultúru a umenie iných národov prezentovali verejnosti organizovaním výstav, besied, prednášok v priestoroch našej knižnice.

V galérii v podkroví, átriu a v ostatných priestoroch knižnice zrealizovali mnoho zaujímavých výstav prezentujúcich výtvarné umenie, knižnú kultúru a históriu. Svoje diela vystavovali významní slovenskí aj zahraniční umelci (Thomas Lax, Ľudovít Hološka, Dávid a Ivan Popovičovi, Zvonimír Maric, Josef Geršl a iní). Výstavu Slovensko, Slováci, súvislosti na historických fotografiách a pohľadniciach otváral v priestoroch knižnice veľvyslanec USA na Slovensku pán Vincent Obsitnik a výstavu kanadských umelcov Images and reflections Jej Excelencia generálna guvernérka Kanady Michaëlle Jean.

V najbližšom období sa knižnica vo svojej činnosti zameria predovšetkým na rozširovanie a skvalitňovanie elektronických služieb – zasielanie naskenovaných dokumentov používateľom na ich mailové adresy, prípadne uloženie na prenosné médiá, na uvedenie do prevádzky vedecko-informačného centra. V rámci novely zákona o vedeckovýskumnej činnosti prihlási pracoviská - bibliografické oddelenie a LHM na získanie akreditácie vedecko-výskumných pracovísk. V tejto súvislosti vedenie plánuje vytvoriť vedeckú radu knižnice.

LHM sa podarilo úspešne splniť všetky štyri prioritné úlohy, ako aj ďalšie stanovené úlohy z plánu činnosti. Rok bol úspešný najmä z hľadiska bohatých a mnohostranných prezentačných aktivít, z hľadiska akvizičnej činnosti, ale aj z hľadiska základných múzejných úloh v oblasti evidencie a odborného spracovania zbierkových predmetov v elektronickej podobe, ich ochrany a dokumentácie. LHM spracovávalo údaje v systéme ESEZ on-line, čím prispelo k doplneniu celoslovenskej Centrálnej evidencie múzejných zbierok. Vďaka zbierkotvornému programu sa podarilo do zbierkového fondu získať viaceré vzácne dokumenty a predmety.

Podieľali sa na významných celoslovenských festivaloch Literárna Banská Bystrica, Vansovej Lomnička a Chalupkovo Brezno, pripravili sme významné podujatia a prezentácie k výročiam G. K. Zechentnera-Laskomerského, Hany Gregorovej, Martina

Rázusa, Štefana Žáryho, Jany Pogorielovej Dušovej, Tibora Koblička a iných osobností.. Pozoruhodným počínom bola premiéra divadelnej hry Osvalda Zahradníka Rozlúčka v divadle ŠVK D 44 za osobnej účasti autora, ktorú realizovalo občianske združenie Pro Bibliothecae v spolupráci s Akadémiou umení v Banskej Bystrici a Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici. Úspešne prebiehali aktivity pre znevýhodnené skupiny občanov na pôde múzea a knižnice v rámci projektu Knižnica a múzeum bez bariér. V expozíciách pripravili vyše 70 špecializovaných prednášok a vyučovacích hodín pre žiakov a študentov. Múzeum svoje podujatia zverejnilo aj na stránke MK SR <http://registerkultury.gov.sk/podujatia> a každý prvý piatok v mesiaci poskytovalo vstup do expozícií pre organizované výpravy zadarmo.

Duch v kameni, 2008 - Jany Borguľovej uvádza do kroniky správu o novom knižnom počíne Štátnej vedeckej knižnice:

V Banskej Bystrici vznikol v roku 2008 krásny knižný artefakt spájajúci slovo, obraz, architektúru a energiu *génia loci*. Kniha ***Duch v kameni*** zachytáva synergiu tohto všetkého v jednom. Štátna vedecká knižnica v meste pod Urpínom vydala totiž o sebe jedinečné svedectvo. Nie v šate reči administratívy a štatistiky, ale v poeticky ladenom háve krásy a ducha. Z pôvodného zámeru riaditeľky tejto inštitúcie PhDr. Oľgy Laukovej takmer dva roky vznikalo jedinečné dielo s cieľom zachytiť stav jednej kultúrnej inštitúcie v strede „medeného“ mesta na začiatku 3. tisícročia.

Banská Bystrica môže byť právom hrdá na úspech knižničných pracovníkov, tí dokázali realizovať vo zverenom objekte skvelú vec – svoje služby poskytujú v nádherne zrekonštruovanom objekte. Mesto k tomu navyše pridalo rekonštrukciu priľahlej ulice, a tak vznikol pre všetkých obyvateľov i návštevníkov naozaj reprezentatívny priestor. V publikácii ***Duch v kameni*** dominujú sugestívne farebné fotografie budovy a nekonvenčné zábery centra mesta Lea Redlingera. Pohľady na krásu bývalého župného sídla v Lazovnej ulici č. 9 dynamicky striedajú detaily i celky. Fotografie exteriéru aj interiéru knižnice umocňuje umelecké slovo. Andrej Chudoba v eseji o duchu a kameni okrem iného napísal: „*V tomto kamennom pavilóne, takpovediac, kniholome, sú uložené a navrstvené všetky geologické vrstvy mocne vzpínajúceho sa ľudského ducha.*“ Poetické slovo do knihy vložila Zlata Solivajsová. Jej básne *Anjeli spievajú po slovensky* a *Bud' svetlo* sú v tomto knižnom opuse bonusom krehkej sily i nekaždodennej slávnosti vo všednosti cválajúcich dní.

Cirkev

Prezident SR poďakoval predstaviteľom cirkví

Banskobystrické Rádio Lumen informovalo o prezidentovom prijatí cirkví dňa 8.1.2008 v Bratislave. Na novoročnom prijatí prezident Ivan Gašparovič poďakoval predstaviteľom cirkví predstaviteľom cirkví registrovaných na Slovensku za ich službu občanom a aktivity ktorých cieľom je pomôcť blížnym. Naša hlava štátu v príhovore vyzdvihla vznik samostatnej slovenskej katolíckej provincie. Ivan Gašparovič, prezident SR: „Historická skutočnosť ustanovenia samostatnej cirkevnej provincie nebola len úzko katolíckou záležitosťou. Mala oveľa širší medzinárodný rozmer. Ako som bol konštatoval vo svojom novoročnom príhovore v nemalej miere nám dopomohla k voľbe samostatnosti a suverenity na vlastnom území. Je to naša prvá novoveká identifikačná karta vystavená najvyššou morálnou autoritou svetového spoločenstva. Napísal náš majster Slováč Milan Rúfus.“

Prezident tiež pripomenul viacerých duchovných ktorí sa o národ zaslúžili. Štefana Mojsesa, Martina Rázusa, Andreja Hlinku, ale aj bratislavského rabína Chadama Sofera. Predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra zdôraznil že cirkev vnáša do života morálne zásady bez ktorých spoločnosť nemôže existovať. František Tondra, predseda KBS: „Národ bez svedomia neobstojí. Chceme Vás uistiť vážený pán prezident že chceme pracovať svojim spôsobom na spoločnom dobre ľudu ktorého ste čelným predstaviteľom.“ Podľa generálneho biskupa evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Miloša Klátika je cirkev potrebná aj dnes aby zvestovala Božie pravdy a pôsobila na duchovný rozvoj človeka, a tým aj spoločnosti. Miloš Klátik, generálny biskup evanjelickej cirkvi augsburského vyznania: „Tým pôsobí aj na konkrétne rozhodnutia, i konanie človeka v spoločnosti. a tak má cirkev a všetky cirkvi nezastupiteľné miesto v našej spoločnosti.“

Lutherova dekáda

Na roky 2008 – 2017 vo Wittenbergu vyhlásili tzv. Lutherovu dekádu, ktorá má pripomínať blížiaci sa 500. výročie Lutherovej reformácie a slúžiť ako príprava na oslavu tohto výročia. ECAV na Slovensku sa k tejto iniciatíve pripojila projektom s názvom „Ecclesia semper reformanda“. Projekt „*Ecclesia semper reformanda*“ schválilo Generálne presbyterstvo ECAV na Slovensku na svojom zasadnutí 3. októbra 2008. Ide o misijnú-vzdelávací projekt, ktorého cieľom je v ostatných desiatich rokoch pred významným 500. výročím reformácie pripomínať si dôrazy reformácie a približovať ich verejnosti všetkými dostupnými prostriedkami.

Zbor biskupov ECAV na Slovensku tento projekt oficiálne vyhlásil v pastierskom liste k sviatku Pamiatky reformácie v roku 2008, keď bola široká cirkevná verejnosť

informovaná o tomto projekte. Zároveň tu boli vyzvané všetky zložky ECAV, aby už pri príprave misijných a vzdelávacích programov na budúce roky pamätali na tento projekt a využívali jeho témy.

Brat Jaroslav Moncoľ následne vypracoval témy na každý z desiatich rokov dekády: 2008 – 2017. Nakoľko rok 2008 sa už chýlil k záveru, jediným miestom, kde sa premietla téma dekády na rok 2008, boli adventné prípravky k stredtýždňovým službám Božím.

V prvom čísle štvrťročníka *Služba slova* bol publikovaný krátky úvodník, ktorý farársku verejnosť oboznámil s celým projektom a vyzval duchovných, aby aj za pomoci *Služby slova* témy spracúvali a dávali im priestor vo svojich kázňach.

Výbor misie ECAV na Slovensku sa na svojom zasadnutí 24. februára 2009 uzniesol, že každoročne bude vypracovaných 10 prípraviek na biblické hodiny k danej téme. Je na farárovi, či preberie témy naraz v bez-slávnostnej polovici cirkevného roka, alebo ich bude preberať mesačne počas celého roka. Keďže aj realizácia takejto úlohy chvíľu trvá, budú prípravky na rok 2009 odoslané do cirkevných zborov v júli 2009. V budúcnosti to už bude v jeseni pred aktuálnym rokom. Súčasťou „adventnej“ misijnej zásielky do cirkevných zborov v novembri 2009 by teda mali byť aj prípravky na rok 2010.

Radvanské veršobranie po desiaty raz

V areáli evanjelického kostola v Radvani sa 18. a 19. októbra uskutočnil 10. ročník celoslovenského stretnutia básnikov-evanjelikov pod názvom Radvanské veršobranie. Na prezentácii bibliofilie *Dar* sa zúčastnili aj generálny biskup ECAV na Slovensku Miloš Klátik a biskup Západného dištriktu ECAV Milan Krivda.

Novú bibliofiliu s názvom *Dar* a antológiu poézie s názvom *Otvorené cesty* (vydal Transcius) prezentovali v sobotu 18. októbra. Zostavovateľka bibliofilie Slavomíra Očenášová-Štrbová z Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici povedala, že pred 10 rokmi začali organizovať *Radvanské veršobranie* s cieľom vytvoriť priestor na stretávanie básnikov a prezentáciu ich tvorby.

Začínali s 18 básnikmi, no v tohtoročnej bibliofilii *Dar* sa už prezentuje až 37 autorov – profesionálnych tvorcov i začínajúcich autorov. Autori sa v uvedenej bibliofilii rôznym spôsobom vyjadrujú na tému *Dar*, najmä dar s duchovnou hodnotou. Sú to Ján Antal, Eva Bachletová, Vincent Blažko, Tatiana Blichová, Ladislav Fričovský, Pavel Gabriš, Eva Gajdošová, Andrej Hajduk, Daniela Horínková, Hana Košková, Silvia Mojžišová, Jaroslav Rezník, Milan Rúfus, Oľga Semková, Jozef Tatár, Denisa Voskárová a ďalší.

Na prezentácii bibliofilie *Dar* boli prítomní aj generálny biskup ECAV na Slovensku Miloš Klátik, biskup Západného dištriktu ECAV Milan Krivda a biskupská kaplánka Oľga Klátiková. Generálny biskup vyjadril radosť, že sa môžu zúčastniť aspoň na časti tohto významného podujatia a zaželel organizátorom mnoho Božej pomoci a požehnania. „*Poézia je darom Božím,*“ povedal a vyzdvihol dielo našich

početných básnikov – evanjelikov, väčšinou evanjelických farárov. Potom aj našich súčasných farárov povzbudil slovami apoštola Pavla: Nezanedbávaj dar, ktorý je v tebe. (1Tim 4, 14) Tvorte na všeobecný úžitok, pre svoje potešenie aj pre obohatenie tých, ktorí poéziu milujú.“

Tohtoročné podujatie bolo venované aj 80. narodeninám Milana Rúfusa. Uskutočnil sa odborný seminár, kde vystúpil profesor Peter Liba z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, popredný literárny vedec. Odznel aj umelecký program zostavený z veršov Milana Rúfusa.

V programe účinkovali známi slovenskí umelci - herci František Kovár, Ján Haruštiak, spevák Martin Mikuš a iní. Uskutočnila sa aj prezentácia filmu *10 rokov Radvanského veršobrania* a ďalšie sprievodné podujatia. Nedeľné slávnostné služby Božie v Evanjelickom kostole v Banskej Bystrici boli tiež venované Radvanskému veršobranu. Kázala zborová farárka z Bratislavy Anna Polcková a doplnil ich umelecký program.

Na organizácii podujatia sa podieľali Ústav vedy a výskumu UMB v Banskej Bystrici, Generálny biskupský úrad ECAV v Bratislave, Biskupský úrad Západného dištriktu ECAV vo Zvolene, cirkevné zbory v Radvani, Banskej Bystrici, Bratislave, mesto Banská Bystrica a ďalšie inštitúcie.

Zomrel farár ECAV ThDr. Ján Dubíny

Posledná rozlúčka s ThDr. Jánom Dubínym sa v nádeji na vzkriesenie konala 26. júla 2008 v Evanjelickom a. v. chráme Božom v Banskej Bystrici.

ThDr. Ján Dubíny, ev. a. v. farár, dlhoročný senior Zvolenského seniorátu, umrel 23. júla 2008 v Banskej Bystrici vo veku 81 rokov. Na Pánovej vinici pracoval od 1. 8. 1950 do 31. 5. 2008, z toho 51 rokov v Banskej Bystrici. V prítomnosti pozostalej rodiny a početných veriacich sa so zosnulým ThDr. Jánom Dubínym rozlúčil generálny biskup ECAV na Slovensku Miloš Klátik. Na poslednej rozlúčke boli prítomní aj dištriktuálny biskup ZD ECAV na Slovensku Milan Krivda, senior Zvolenského seniorátu Peter Ján Soták a ďalší bratia farári a sestry farárky. Kázeň, životopis a odobierku predniesla sestra Anna Jakušová, námestná farárka v Hronseku. Liturgoval Ján Jakuš, zborový farár-konsenior v Slovenskej Ľupči. Príhovor a záverečné Áronovské požehnanie mal generálny biskup Miloš Klátik. Smútočnému zhromaždeniu sa prihovril aj emeritný biskup Ján Midriak a predseda miestneho spolku Matice slovenskej Igor Kovačovič.

Životopis

ThDr. Ján Dubíny sa narodil 14. februára 1927 v Brezne a zomrel 23. júla 2008 v Banskej Bystrici. Po skončení ľudovej školy v Brezne študoval v rokoch 1938 - 1946 na Reálnom gymnáziu v Brezne. V rokoch 1946 - 1950 absolvoval Slovenskú evanjelickú teologickú fakultu UK v Bratislave a v roku 1950 bol v Brezne

vysvätený za evanjelického kňaza. V roku 1968 bol promován na doktora teológie (ThDr.).

Pôsobil ako kaplán v Slovenskej Lupči (1950 - 1951) a v Košiciach (1951 - 1952), ako farár v Banskej Boci (1952 - 1957) (cirkevné zbory Vyšná, Nižná Boca a Malužiná).

Od roku 1957 pôsobil v Banskej Bystrici ako farár. Vykonával funkcie konseniora (1963 - 1971) a seniora Zvolenského seniorátu (1971 - 1994). V roku 1976 - 1990 bol členom Generálneho presbyterstva Evanjelickej cirkvi na Slovensku, od roku 1995 bol členom Synody ECAV. Do roku 1998 bol členom Slovenskej mierovej rady. Od roku 1997 bol členom Helsinského výboru v SR, predsedom Výboru na ochranu prostredia pre život pri ECAV na Slovensku (ako člen Európskej siete) a podpredsedom Miestneho odboru Matice slovenskej v Banskej Bystrici.

Prispieval do cirkevných časopisov, bol členom redakčnej rady časopisu Evanjelický posol, aktívne vystupoval v Slovenskej televízii a v Slovenskom rozhlase (Ranné zamyslenie, náboženské úvahy). Vydal knihy Dobré ráno, človek. Duchovné úvahy pred vykročením do nového dňa, Banská Bystrica roku 1997; Dotyky slova, Banská Bystrica roku 2000; Slovo na čas i nečas, Banská Bystrica roku 2004.

Dostal Cenu primátora mesta Banská Bystrica za rok 1996 a Cenu Banskobystrického samosprávneho kraja za obohacovanie duchovného a kultúrneho života v regióne za rok 2006. Pri príležitosti 10. výročia Právnickej fakulty UMB (2005) obdržal pamätnú plaketu a list uznania. Dielo Dobré ráno, človek. Duchovné úvahy pred vykročením do nového dňa, Banská Bystrica roku 1997 Dotyky slova, Banská Bystrica roku 2000 Slovo na čas i nečas, Banská Bystrica roku 2004

Príhovor generálneho biskupa Miloša Klátika na pohrebe ThDr. Jána Dubínyho 26. júla 2008 v Banskej Bystrici

Milá zarmútená rodina, smútočné kresťanské zhromaždenie!

„Všetko má svoj čas a každé počínanie pod nebom má svoju chvíľu: je čas narodiť sa i čas umierať... čas plakať i čas smiať sa; čas hľadať i čas strácať, čas mlčať i čas hovoriť... Všetko krásne učinil Boh vo svojom čase, aj večnosť nám dal do srdca...“

Tieto slová čítame v Knihe Kazateľ (3, 1 – 2). Slová Kazateľa „je čas narodiť sa i čas umierať“ sa naplnili aj pri dlhoročnom bratovi farárovi v Banskej Bystrici a seniorovi Zvolenského seniorátu. Dr. Ján Dubíny veľa rokov pracoval ako člen viacerých cirkevných grémií v ECAV na Slovensku a zúčastňoval sa na rôznych konferenciách za našu cirkev.

V cirkevnom zbore mal mnoho povinností, ale na kázne i prednášky sa dôkladne pripravoval. Bol biblicko-praktický kazateľ, teologicky fundovaný doktor teológie. Verejnosti bol známy z mnohých článkov uverejňovaných v Evanjelickom posle, v Cirkevných listoch, v Tranovského kalendári; bol známy aj poslucháčom rozhlasu ako pravidelný autor ranných zamyslení, na základe ktorých boli vydané dve knihy: v roku 1997 Dobré ráno, človek a v roku 2000 Dotyky slova. V týchto knižných publikáciách priblížil biblické pravdy aj modernému sekularizovanému človeku.

Myšlienky o ochrane prírody šírili aj po seniorátoch, keď organizoval stretnutia s prednáškami odborníkov, s besedami, ale vždy aj so službami Božími. Ochrana prírody je ochranou Božieho stvorenstva a je veľmi dôležitá vzhľadom na súčasné pomery, ale aj pre budúcnosť.

Mal bohaté spoločenské kontakty počas 58 rokov pôsobenia duchovného v našej cirkvi, pričom 51 rokov bol farárom v Banskej Bystrici a predtým 7 rokov v iných zboroch.

V mene Predsedníctva ECAV na Slovensku a Západného dištriktu našej cirkvi mu ďakujem za jeho celoživotnú službu a porúčam ho do Božej milosti a lásky nášho Pána Ježiša Krista, ktorý je vzkriesením i životom.

Pôsobnosť Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v oblasti cirkví a náboženských spoločností

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky zabezpečuje v súlade s kompetenčným zákonom výkon štátnej správy na úseku cirkví a náboženských spoločností. Rešpektuje ich ako právne subjekty „sui generis“, uznáva ich nezastupiteľné miesto v spoločnosti a spolupracuje s nimi na základe partnerskej spolupráce, pričom nezasahuje do ich vnútorných záležitostí.

V predmetnej oblasti má predovšetkým nasledovné kompetencie:

- vypracúva návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich postavenie a pôsobenie cirkví a náboženských spoločností,
- zabezpečuje prípravu návrhu rozpočtu a kompletizovanie návrhov cirkví a náboženských spoločností pre štátny rozpočet,
- rozpisuje finančné prostriedky štátneho rozpočtu účelovo určené pre cirkvi, náboženské spoločnosti a charitu a vykonáva dohľad nad ich efektívnym a hospodárnym využitím,
- zabezpečuje postup cirkví a náboženských spoločností pri zúčtovaní finančných vzťahov so štátnym rozpočtom,
- vypracúva analytické, koncepčné a informačné materiály a odborné stanoviská,
- financuje geodetické práce súvisiace s plnením zákona o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam,
- vykonáva registráciu cirkví a náboženských spoločností a eviduje právnické osoby odvodzujúce svoju právnu subjektivitu od registrovaných cirkví,
- vytvára predpoklady na usporiadanie majetkovoprávných vzťahov štátu a cirkví a náboženských spoločností,
- spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a partnerskými organizáciami v zahraničí,
- kontaktuje sa s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami,
- spolupracuje s cirkevnými a náboženskými subjektmi v oblasti vzťahov so Slováckmi žijúcimi v zahraničí.

Cirkevný odbor poskytne informácie

Náboženské vyznanie obyvateľov:

Rímsko-katolícke vyznanie 46,6 %
Evanjelická cirkev a.v. 13,7 %
Grécko-katolícka cirkev 1,0 %
Reformovaná kresťanská cirkev 0,1 %
Pravoslávna cirkev 0,2 %
Náboženská spoločnosť Jehovoví svedkovia 0,3 %
Evanjelická cirkev metodistická 0,3 %
Bratská jednota baptistov 0,2 %
Nezistená 7,5 %
Bez vyznania 30,2 %

Pápež Benedikt XVI. zreorganizoval Rímskokatolícke diecézy na Slovensku. Benedikt XVI. dekrétom zo 14. februára 2008 rozhodol o reorganizácii diecéz latinského obradu. Svätý otec zároveň poveril osobného vyslanca a legáta J. Em. Kard. Jozefa Tomka, aby tieto skutočnosti oznámil najvyššiemu predstaviteľovi Slovenskej republiky, biskupom a celej cirkvi na Slovensku.

Benedikt XVI. rozhodol o zriadení novej Bratislavskej arcidiecézy a Žilinskej diecézy. Do Západnej provincie teda patria: Bratislavská arcidiecéza, Trnavská arcidiecéza (sufragánna), Banskobystrická diecéza, Nitrianska diecéza a Žilinská diecéza.

Za nového bratislavského arcibiskupa vymenoval J. E. Mons. Stanislava Zvolenského, doterajšieho pomocného biskupa Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy. Za nového žilinského biskupa vymenoval J. E. Mons. Tomáša Galisa, doterajšieho pomocného biskupa Banskobystrickej diecézy. J. E. Mons. Ján Sokol zostáva arcibiskupom Trnavskej arcidiecézy. Zároveň mu Svätý otec udelil osobné privilégium nosiť pálium. Nové začlenenie dekanátov do Banskobystrickej diecézy:

Diecézny biskup: J. E. Mons. Rudolf Baláž

Dekanáty: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bojnice, Detva, Hontianske Nemce, Kláštor pod Znievom, Nová Baňa, Partizánske, Prievidza, Slovenská Lupča, Šahy, Veľký Krtíš, Zvolen, Žiar nad Hronom

Rádio Lumen je dnes vyprofilované ako komerčná rozhlasová stanica s evanjelizačným charakterom. Jeho hlavnou cieľovou skupinou sú ľudia vo veku 30 - 50 rokov so stredným a nižším vzdelaním i príjmom. Nezabúda však ani na ich deti a rodičov a tiež má čo ponúknuť inteligencii a najmä svojim obchodným partnerom.

Kostoly a kaplnky

Katedrála sv. Xaverského na námestí SNP Kaplnka sv. Michala

Je súčasťou katedrálneho chrámu. V minulosti slúžila ako konzistórium – miestnosť, v ktorej sa schádzal poradný zbor diecézneho biskupa. Dnes slúži ako kaplnka pre

zamestnancov Rádia Lumen. Z tejto kaplnky boli kedysi vysielané prvé priame prenosy Bohoslužby slova a neskôr celej svätej omše.

Kostol sv. Alžbety

Kostol sv. Alžbety na Dolnej ulici postavili v roku 1303 ako súčasť mestského špitála pre chorých a nevládných baníkov. Z malého jednodňového gotického kostolíka, ktorý vyhorel v roku 1605, sa zachovala iba terajšia kaplnka sv. Anny a severný múr lode. Viackrát ho prestavali a v roku 1877 rozšírili v novogotickom slohu. Oltárny obraz sv. Alžbety je dielom Jozefa Murgaša /1864-1929/, rímskokatolíckeho kňaza, vynálezcu a priekopníka rádiotelegrafie.

Kostol Božieho Milosrdenstva (v Dome Božieho milosrdenstva – Hospic)

Kostolík Povýšenia Svätého Kríža (na Kalvárii)

Kaplnka sv. Jána Nepomuckého (pri železničnej stanici BB-mesto)

Kaplnka sv. Františka Xaverského (v Diecéznom pastoračnom centre Jána Pavla II.)

Kostol Nanebovzatia Panny Márie

Kostol Nanebovzatia Panny Márie - je najstaršou a dominantnou stavbou Mestského hradu, ktorého vznik nevieme úplne presne datovať, predpokladá sa, že bol postavený v druhej polovici XIII. storočia, jeho vznik sa spomína už v roku 1442. Tento farský alebo nemecký kostol je najstaršou stavbou na území mesta a prešiel viacerými stavebnými úpravami. Na jeho južnej strane pristavali v roku 1473 kaplnky sv. Ondreja, Tela Kristovho a v roku 1480 kaplnku sv. Jána Krstiteľa. Na severnej strane prestavali v roku 1478 bočnú loď kostola na kaplnku sv. Barbory, patrónky baníkov. Známa je neskorogotickým oltárom Majstra Pavla z Levoče, ktorý dokončil roku 1475. Oratórium sv. Jána Almužníka nad sakristiou pochádza z roku 1516. V presklenenej nike na južnej strane je umiestnené súsošie Krista na Olivovej hore z konca 15. stor.

Kostol svätého Kríža

Kostol sv. Kríža - pri Matejovom dome, nazývaný aj slovenský bol v roku 1492 pristavaný k múru hradného opevnenia a k Pisárskej bašte. Nový vstup do kostola vybudovali v roku 1782 z južnej strany. Na portáli je vytesaný chybný letopočet 1452, namiesto roku 1492. Kamenná krstiteľnica pochádza z roku 1652 a klasicistický oltár má uprostred súsošie Ukrižovania s Pannou Máriou a Máriou Magdalénou od sochára Vavrinca Dunajského z roku 1834.

Kostol Svätého Ducha (Podlavice)

Kostol Panny Márie Pomocnice Kresťanov (Sásová - sídlisko)

Kostol sv. Antona a Pavla, pustovníkov (Stará Sásová)

Kaplnka Povýšenia sv. Kríža (nemocnica F.D.R.)

Kaplnka Krista Veľkňaza

Dňa 26. septembra 2007 o 19.30 hod. diecézny biskup Rudolf Baláž posvätil nové priestory Univerzitného pastoračného centra Štefana Moyses, biskupa. Novopostavené centrum má slúžiť ako kontaktné miesto a priestor pre vzájomné

stretnutia. Jeho súčasťou je aj kaplnka, v ktorej je príležitosť nielen pre bohoslužbu, ale aj pre tiché súkromné stretnutia mladých s Eucharistickým Pánom.

Cirkevné sviatosti sú : Krst dieťaťa a dospelého, prvé sväté prijímanie, birmovka či manželstvo. Informácie o tom nájdú občania aj na webovej stránke, ktorú zriadila Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica , Katedrála sv. Františka Xaverského, Námestie SNP 27

Dom Božieho milosrdenstva Banskobystrickej diecézy

Koncom roka 2007 nastali ukončovacie stavebné práce na novom sociálnom komplexe Dom Božieho milosrdenstva v banskobystrickej štvrti Belveder. Začalo sa so zariaďovaním interiérov Domu Božieho milosrdenstva Banskobystrickej diecézy Ten zahŕňa hospic, domov dôchodcov, dom sociálnych služieb, materskú školu, príľahlý kostol a faru novovznikajúcej farnosti Banská Bystrica-Belveder. Od začiatku nasledujúceho roka začnú so zariaďovaním vnútorných priestorov novovybudovaného objektu. Slávnostné otvorenie a spustenie prevádzky Domu Božieho milosrdenstva plánuje banskobystrický biskupský úrad na jar budúceho roka, pri príležitosti výročia úmrtia pápeža Jána Pavla II. Kostol bude tiež zasvätený Božiemu milosrdenstvu a bude niesť meno Jána Pavla II. Ako informovala Zuzana Juhaniaková z Diecézneho centra pre masmediálnu politiku, následne by sa mali začať výberové konania do funkcií zdravotníckych pracovníkov, pracovníkov pre sociálnu prácu a pracovníkov do prevádzkových zariadení. Kostol pri Dome Božieho milosrdenstva bude slúžiť nielen klientom a pracovníkom tohto sociálneho komplexu, ale dostupný bude aj pre verejnosť. Architektonické riešenie interiéru umožní voziť ležiacich klientov hospicu do kostola na lôžkach. Na území novovznikajúcej farnosti v štvrti Belveder žije zhruba 2 500 ľudí.

Lokalita Belveder patrí k najlukratívnejším v Banskej Bystrici. Ide o návršie v strede mesta pri križovatke ciest na Brezno, Ružomberok a Zvolen, nad novým obchodným centrom Európa. Väčšina plochy návršia je dosiaľ využívaná poľnohospodársky, podľa územného plánu mesta je však určená na zástavbu. Dom Božieho milosrdenstva mal pôvodne stáť v inej časti Belvederu, obyvatelia rodinných domov na ulici Nad plážou však v roku 2004 proti hospicu v blízkosti svojich domovov protestovali. Diecéza sa preto dohodla na výmene svojich pozemkov so súkromným vlastníkom a zariadenie postavila ďalej od rodinných domov. Stavebné práce sa začali v roku 2006. Na vybudovanie celého komplexu plánoval banskobystrický biskupský úrad preinvestovať 90 až 100 miliónov korún z predaja nevyužitého majetku. Konečnú preinvestovanú sumu diecéza zverejní po kolaudácii

Na otvorení Domu Božieho milosrdenstva 6.apríla 2008 v Banskej Bystrici, ktorého integrálnou súčasťou je i hospic, sa zúčastnili aj niektoré slovenské médiá. Boli tam napríklad zástupcovia: Rádio Lumen, STV, Rádio Regina, AZTV (regionálna televízia), SITA, TASR DOM Božieho milosrdenstva v BB je odpoveď Cirkvi na sociálne otázky

„Boh je neustále prítomný tam, kde je citlivé ľudské srdce“, pripomenul počas otvorenia Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici dňa 6. apríla 2008 diecézny biskup Rudolf Baláž. Slávnostným otvorením a požehnaním tohto sociálno - zdravotníckeho komplexu zrealizovalo banskobystrické rímskokatolícke biskupstvo po dvoch rokoch prác jeden z najväčších záverov diecéznej synody, ktorú počas návštevy v Banskej Bystrici v roku 2003 otvoril Ján Pavol II. Bielu pásku pred vchodom do Domu Božieho milosrdenstva diecézny biskup prestrihol o tretej hodine popoludní a na slávnosti privítal prešovského arcibiskupa Jána Babjaka, SJ, desiatky kňazov a všetkých, ktorí aktívnym spôsobom prispeli k tvorbe sociálneho projektu.

Biskup Rudolf Baláž počas slávnostnej svätej omše verejne posvätil nový farský kostol Božieho milosrdenstva pre banskobystrickú mestskú štvrť Belveder a spravovaním farnosti poveril prvého farského administrátora Radoslava Bujdoša. Biskup Baláž otvoril Dom Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici ako príslub humanity a bratskej kresťanskej lásky. Dňa **6. apríla** slávnostnou svätou omšou otvoril a požehnal novovybudovaný komplex zdravotnícko-sociálnych služieb Dom Božieho milosrdenstva.

Komplex, postavený v blízkosti centra Banskej Bystrice na návrší prezývanom Belveder, zahŕňa hospic, dom dôchodcov, dom sociálnych služieb a materskú školu. Banskobystrické biskupstvo ho budovalo dva roky, zhotoviteľovi zaň zaplatilo takmer 122 miliónov korún bez DPH. V celom komplexe bude zamestnaných 43 pracovníkov, ktorí sa budú starať o 89 klientov všetkých vekových kategórií z Banskobystrického kraja, bez dôrazu na ich vierovyznanie. Kapacita novej škôlky je 25 detí od troch do šiestich rokov. Hospic, ktorý je súčasťou komplexu, je vôbec prvým v Banskej Bystrici a po lučeneckom druhý v Banskobystrickom kraji. Riaditeľka Domu Božieho milosrdenstva Terézia Štupáková uviedla, že prví klienti by mali nastúpiť 10. až 15. apríla. Záujem je veľký, v súčasnosti evidujú okolo 150 žiadostí. Biskup Baláž pripomenul, že na to, aby mohla diecéza postaviť toto zariadenie, popredala mnohé nehnuteľnosti vrátane starých kaštieľov a pozemkov. Pripomenul, že služby v komplexe môžu využívať všetci, bez rozdielu vierovyznania, "môžu sem prísť aj mohamedáni a židia, aj evanjelici i neverci, lebo pred Bohom sme rovnako cenní a sme povinní starať sa jeden o druhého."

Pri príležitosti otvorenia Domu Božieho milosrdenstva pripravila nezisková organizácia Renovatio-Nova večer v Dome Slovenského misijného hnutia benefičný koncert, výťažok z ktorého venuje na podporu novootvoreného komplexu. Súčasťou benefičného programu bola informačná časť, počas ktorej na otázky o zdravotníckom a sociálnom komplexe. Jedným z cieľov benefičného večera bolo priblížiť verejnosti význam hospicovej paliatívnej starostlivosti a objasniť rozdiel medzi hospicom ako zdravotníckym zariadením, a ostatnými zariadeniami.

Stretnutie pre získanie dobrovoľníkov

Farnosť Banská Bystrica – Belveder pozvala dňa 15. októbra 2008 na stretnutie pre dobrovoľníkov v zasadačke farského úradu Belveder. Farnosť chcela tak osloviť všetkých, ktorí chcú venovať svoj čas starším a chorým obyvateľom Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici. Náplňou dobrovoľníckej služby budú stretnutia s ľuďmi, čítanie Svätého písma a katolíckej tlače. Slovo božie a spoločná modlitba sú balzomom na dušu chorého a nevládneho človeka.

Diecézne centrum pre masmediálnu politiku v Banskej Bystrici, 26. marca 2008 vydalo informáciu o Dome Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici. Banskobystrický biskup Mons. Rudolf Baláž posvätil 6.4. Dom Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici. Súčasťou domu je okrem iného aj hospic, kde v dvojlôžkových izbách umiestnia 16 ľudí. Je tu tiež dom sociálnych služieb s lôžkami pre 44 klientov a materská škola pre 25 detí od dvoch do šiestich rokov. Miesto v ňom nájdú aj starší kňazi, ktorí už nevykonávajú pastoračnú činnosť. Veľké dielo charitatívnej služby otvorili 6. apríla v Banskej Bystrici. Otvorením Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici získava Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Banská Bystrica priestor pre uskutočňovanie večného príkazu lásky vlastného cirkvi, ktorá sa usiluje o integrálne dobro človeka.

Jednotlivé zariadenia tohto sociálneho komplexu - hospic, dom dôchodcov, dom sociálnych služieb a materskú školu verejne otvoril a požehnal banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž .

Diecézny biskup zároveň zriadil nad centrom mesta v časti Belveder Farnosť Božieho milosrdenstva – Belveder, pre ktorú konsekroval Kostol Božieho milosrdenstva a požehnal faru. Spoločné dielo, ktoré zastreší usporiadanú službu cirkevného spoločenstva slabým a maličkým, budovalo banskobystrické biskupstvo 2 roky a zhotoviteľovi zaplatilo 121. 892 486 Sk bez DPH. V celom Dome Božieho milosrdenstva bude zamestnaných 43 pracovníkov, ktorí okrem odborných služieb vytvoria rodinné prostredie pre 89 prijatých klientov všetkých vekových kategórií z Banskobystrického kraja. Areál Domu Božieho milosrdenstva na ploche asi 6.500 metrov štvorcových zahŕňa oddychové zóny doplnené sadovou úpravou.

V sociálnom komplexe budú pôsobiť štyri sestry Spoločnosti sociálnych sestier a kňaz, ktorý bude k neustálej dispozícii pre klientov a personál.

Pilotným projektom na Slovensku je situovanie materskej školy do komplexu. Materská škola Štefana Moysesu v Dome Božieho milosrdenstva prijme 25 detí od troch do šiestich rokov, ktorým poskytne celodennú starostlivosť. Hlavným cieľom predškolskej výchovy v novozriadenej cirkevnej materskej škole je všestranný harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa. Jej poslaním je dopĺňať a umocňovať rodinnú výchovu a vo výchovno - vzdelávacích činnostiach pripravovať dieťa na úspešný vstup do základnej školy. Denná blízkosť detí pod oknami najstarších klientov má obveseľovať ich denný pokojný režim a zmierňovať odcudzenie generácií, ktoré sa vytvára po zmene štruktúr modernej rodiny.

Slávnostným otvorením a funkčným odovzdaním Domu Božieho Milosrdenstva službe spoločnosti bez dôrazu na vierovyznanie klientov sa napĺňa sociálny projekt diecéznej synody. Tú v roku 2003 otvoril Ján Pavol II. na hlavnom banskobystrickom námestí. Dom Božieho milosrdenstva otvorila práve pri 3. výročí jeho smrti. Myšlienka sociálneho projektu je zakotvená aj v posolstve encykliky súčasného pápeža Deus caritas est, ktorá v bode Charita ako úloha Cirkvi upozorňuje, že „vo vnútri spoločenstva veriacich nesmie byť taká forma chudoby, aby niekto nemal prístup k prostriedkom potrebným na dôstojný život.“ Dom Božieho Milosrdenstva, viditeľný z centra Banskej Bystrice, upúta zvonickou, ktorá patrí Kostolu Božieho milosrdenstva. Kostol bude po otvorení sociálneho komplexu dostupný pre verejnosť.

Rádio Lumen v Banskej Bystrici

Rádio Lumen počúva denne 135 tisíc poslucháčov v SR a inde, čo v celkovej počúvanosti rádií predstavuje 3 %. Vyplýva to z výsledkov prieskumu počúvanosti rozhlasových staníc, ktorý realizovala spoločnosť MEDIAN SK, s. r. o., v termíne od 30. marca 2009 do 21. júna 2009. Prieskum bol realizovaný na vzorke 3 505 respondentov, občanov Slovenskej republiky vo veku 14 až 79 rokov.

Rádio Lumen malo tieto aktuálne správy z B. Bystrice

Po slávnostnej prezentácii v Primaciálnom paláci v Bratislave predstavili editori a spoluautori publikáciu Slovensko 2007. Súhrnná správa o stave spoločnosti aj v iných mestách Slovenska. Martin Bútora a Zora Bútorová uviedli najnovšiu publikáciu Inštitútu pre verejné otázky 5. marca 2008 v Banskej Bystrici, v rámci stretnutia pripraveného Euroatlantickým centrom na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela, kde prednášali na tému Mimovládne organizácie: o čom svedčí pestrý svet občianskych aktivít. Grigorij Mesežnikov bol 8. marca 2008 hosťom diskusnej relácie Zaostrené Rádia Lumen. Relácia bola venovaná Súhrnnej správe a spoločenským ohlasom na jej obsah.

Farnosť Banská Bystrica – Fončorda

Farnosť Banská Bystrica – Fončorda začala vydávať v roku 2008 občasník Fončordák občasník farnosti – vyšlo : 1/2008 - Prvé číslo , 2/2008 - Vianočné číslo

Počet obyvateľov žijúcich vo farnosti na Fončorde: 21.600

z toho rímskokatolíkov: 10.200

Rozloha farnosti: 11,31 km

História a súčasnosť Fončordy

Jedným z najväčších sídlisk mesta Banská Bystrica je Fončorda. Rozprestiera sa v jeho západnej časti. Minulosť tohto sídliska sa spája s fabrickým predmestím nachádzajúcim sa na ceste medzi Huštákom a Radvaňou. Názov mestskej štvrte je odvodený od maďarského slova foncsorda, ktoré označovalo amalgačnú huta zo 16. st. V nej sa vyrábali drahé kovy zlučovaním s ortuťou, čím vznikala amalgám. Táto huta sa nachádzala približne v priestoroch dnešného Obvodného úradu. V 30. rokoch sa tento

objekt dostal do správy armády a tá v 50. rokoch začala za hutou s výstavbou dôstojníckych bytoviek (dnešný Úsvit). Postupne sa toto sídlisko rozrástlo na mestskú štvrť s 20 000 obyvateľmi.

Fončorda je dnes atraktívnym priestorom na bývanie. Hraničí s mestským športovým centrom na Štiavničkách i turistickou oblasťou Suchého vrchu, z ktorého vedú mnohé krásne cesty do Kremnických vrchov. Na Fončorde sú tri základné a dve stredné školy a veľa nákupných stredísk, v ktorých sa kedysi nachádzali aj kultúrne strediská (kiná a divadlá). Pôsobí tu aj viacero firiem a dva úrady s celoštátnou pôsobnosťou (Úrad priemyselného vlastníctva a Daňové riaditeľstvo).

Duchovný život na Fončorde

Fončorda bola projektovaná ako typické socialistické sídlisko so všetkou občianskou vybavenosťou okrem jedinej – duchovnej. Hoci snahy o rozvinutie duchovného života na Fončorde možno datovať ešte do čias komunizmu (keď bol Mons. Dubovský oslovený vikárom Hasprom, či by prijal miesto farára v Banskej Bystrici, s tým, že by na Fončorde postavil kostol), náboženský život sa na Fončorde mohol naplno rozvinúť až po roku 1990. K jeho rozvoju isto prispeli i modlitby a obety mnohých PTP-ákov, ktorí sa zúčastnili výstavby tohto sídliska. Po páde komunizmu sa Fončorda stala filiálkou Radvanskej farnosti, v ktorej začali pôsobiť jezuiti (dp. Ján Ďurica, Mons. Peter Dubovský, dp. Timotej Masár, dp. Vincent Petrik). Tým sa podarilo nájsť vhodné priestory na slúženie sv. omši (1990- bývalé Divadlo hudby, 1992 – bývalá jedáleň Pozemných stavieb, dnešná fara), a tak rozvinúť pastoráciu medzi obyvateľmi Fončordy. Z kaplnky, v ktorej sa slúžili sv. omše (do roku 2002) sa po prestavbe stal dnešný farský úrad.

Farnosť Fončorda

Ustanovenie farnosti sa uskutočnilo 1. júla 1996. Diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž v roku 1991 na synode biskupov začul výzvu pápeža Jána Pavla II, aby sa biskupi starali o novopostavené mestské sídliská, kde žije veľký zástup duchovne hladných ľudí (Lk 9,13). Biskup Baláž preto od svojho nástupu veľmi aktívne podporuje vznik i následný rozvoj nových, predovšetkým mestských, farností, ako sa tomu stalo i na Fončorde, kde 1. júla 1996 zriadil novú farnosť. Otec biskup za jej prvého správcu ustanovil dp. Jána Buzáka. Pri výbere patróna farnosti sa zohľadnil fakt, ktorý pripomenul dekan mesta Banská Bystrica Mons. Jaroslav Pecha: išlo o to, že patrónovi mesta sv. Michalovi, archanjelovi v tom čase, v Banskej Bystrici nebol ešte zasvätený žiaden kostol. Týmto aktom sa začala nová etapa duchovného života na Fončorde a pred jej farníkov sa postavili nové úlohy a výzvy: vybudovať duchovne pevné farské spoločenstvo a postaviť na Fončorde nový kostol.

Posviacka kostola (22. septembra 2002)

Základný kameň nového kostola na Fončorde požehnal v Košiciach v roku 1995 pápež Ján Pavol II. So stavbou kostola sa však začalo až po požehnaní pozemku, Kostol na Fončorde - Požehnanie pozemku 19. júla 1999 ktorý vykonal v roku 1999 Mons. Rudolf Baláž. Po komplikáciách v podobe podzemnej vody sa stavba načas musela pozastaviť a pozmeniť. Vybral sa nový projekt manželov Telplanovcov, ktorý

sa realizoval v rokoch 2000-2002, kedy bol kostol Mons. Rudolfom Balážom, za účasti emeritných biskupov Mons. Dubovského i Mons. Feranca, slávnostne konsekrovaný. Kostol sv. Michala archanjela stojí v centre sídliska Fončorda nielen ako nevyhnutná potreba chýbajúcej občianskej vybavenosti, ale aj ako zhromažďovací priestor nového milénia s novými potrebami, modernými výrazovými prostriedkami, nadväzujúci už na architektonické a liturgické výrazové trendy svetovej sakrálnej architektúry. Moderný, jednoduchý architektonický výraz podporuje celkovo progresívne technické riešenie objektu. Netradičný je pre tento typologický druh najmä celooceľový nosný skelet priznaný v interiéri. Architektonická jednoduchosť a tvarová čistota objektu sa premietli aj do dizajnu samotných liturgických predmetov a lavíc. Výrazne nadčasové je aj výtvarné dotvorenie presbytéria abstraktnou plastikou sv. Michala archanjela od akad. Sochára Mariána Gabrišku a taktiež spracovanie krížovej cesty od Františka Chudobu reflektuje celkový moderný výraz chrámu. Farebnosť kostola je nezanedbateľná a v interiéri aj exteriéri. Nebovomodrá v kombinácii so zlatou a striebornou sú determinované patrónom kostola.

Život vo farnosti

Sv. Pavol píše o nás ako o duchovných stavbách. Preto okrem stavby hmotného chrámu, ďalšou dôležitou úlohou bolo budovanie farského spoločenstva, ktoré sa ale nikdy nestáva definitívne vybudovaným, ale rastie zo dňa na deň. Farské spoločenstvo na Fončorde preto ostáva vďačné všetkým biskupom, kňazom i laikom, ktorí prispeli k jeho výstavbe, rozvoju, vzniku farnosti, stavbe kostola, či akejkolvek pomoci. Lebo bez Božieho požehnania a pomoci, ale i námah a obiet mnohých dobrodincov by farnosť na Fončorde nemohla existovať a fungovať. V modlitbách zvlášť myslíme aj na kňazov ktorí tu od vzniku farnosti pôsobili:

1996-2003 Mgr. Ján Buzák, farár

2003-2008 Mgr. Miroslav Baláž, správca farnosti

1997-1998 ThLic. Martin Ďuračka, kaplán

1998-1999 Ing. Mgr. Kazimír Divéky, kaplán

1999-2000 ThLic. Ján Kuneš, kaplán

2000-2001 Mgr. Ladislav Zajac, kaplán

2001-2003 Mgr. Miroslav Baláž, kaplán

2003-2006 Mgr. Vladimír Páleník, kaplán

2004-2007 doc. ThDr. Peter Caban PhD, výpomocný duchovný

2005 Mgr. Peter Repiský, kaplán

2006-2007 Mgr. Marian Děd, kaplán

2007-2008 Mgr. Marián Gregor, kaplán

2008-2009 Mgr. Andrej Karcagi, kaplán

V súčasnosti na Fončorde pôsobí dp. Peter Staroščík a dp. Marek Iskra. Aj vďaka ich otcovskému prístupu môže farnosť fungovať ako jedna veľká rodina, v ktorej sa prejavuje rôznosť darov Ducha Svätého, avšak všetkých ich zhromažďuje jediná

Kristova obeta. Vo farnosti sa tak angažujú mnohí laici, ktorý sa združujú do rôznych spoločenstiev podľa: veku, záujmu či stavu. Na území farnosti pôsobia tieto laické hnutia:

Ružencové bratstvo

Bratstvo laikov sv. Dominika

Mariánske kňazské hnutie

Svoje pravidelné stretnutia majú: deti, mládež, rodiny i seniori Na osobitných stretnutiach sa schádzajú i laici, ktorí sa angažujú v liturgických činnostiach: miništranti, spevácke zbory, organisti, lektori a akolyti. Na Fončorde má svoje sídlo aj kresťanské občianske združenie Gardy svetla, ktoré rôznymi aktivitami podporuje rodinu ako základný stavebný kameň našej spoločnosti. Spomenuté laické hnutia a spoločenstvá a združenia vám budeme postupne predstavovať vo farskom časopise Fončordák ako i na našej internetovej stránke v rubrike spoločenstvá. Autor: Mgr. Michal Válka Použitá literatúra Mons. Vojtech Nepšinský: S radosťou pôjdeme do domu Pánovho, KSFX, 2006 Michal Válka: 10 rokov farnosti Fončorda, RKFU Fončorda, 2006

"Narodeniny UPC"

V priestoroch Univerzitného pastoračného centra Štefana Moysesu uskutočnilo podujatie "Narodeniny UPC" v Banskej Bystrici, v stredu 5. novembra 2008. Program začínal rockovou sv. omšou o 20.00 hod., ktorú celebroid biskup Rudolf Baláž. Po svätej omši program pokračoval zábavným programom s občerstvením.

Páter Augustín Vrecko

V októbrovú stredu, dňa 15.10.2008, zavítal do Banskej Bystrice misionár Páter Augustín Vrecko, ktorý pôsobil 20 rokov v misijnom poslaní na Haiti. Páter Augustín Vrecko, salezián. Tí, ktorí mali túžbu žiť misie každý deň, spoznať vzdialené končiny sveta, pochopiť iné národy alebo jednoducho vypočuť si múdre skúsenosti z misijnej práce vo vzdialených krajinách mali možnosť spoznať pátra Vrecka a popýtať sa ho na jeho zážitky.

Siedmi pútnici v Sydney z Banskej Bystrice

Dňa 30. júna 2008 privítalo asi 50 Slovákov žijúcich v Austrálii na letisku v Melbourne otca biskupa Tomáša Galisa, vladyku Milana Chautura, kňazov a slovenských pútnikov - účastníkov SDM v Sydney. Medzi mladými pútnikmi sa nachádzajú siedmi ľudia z bansko-bystrického Univerzitného pastoračného centra Štefana Moysesu, biskupa, ktorí do Sydney vycestovali vďaka projektu „budete mi svedkami Sydney 2008", do ktorého sa nepriamo zapojilo viac ako tisíc ľudí.

Dňa 11.5.2008 vyšiel oznam diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

Drahí bratia a sestry!

Srdečne vás chcem pozdraviť ako váš diecézny biskup a zároveň žiadam spolubratov kňazov, aby vo farnostiach našej diecézy predniesli na Turíce oznam tohto znenia.

Po požehnaní hospicu Božieho milosrdenstva, biskupstvo Banská Bystrica na základe záverov diecéznej synody rozhodlo sa vybudovať polyfunkčný objekt Moyses, v ktorom bude zriadený inštitút s orientáciou na kresťanskú kultúru a rodinu zvlášť.

V tomto objekte Moyses bude zriadené aj Mammacentrum sv. Agáty, ktoré chce byť prístupné všetkým ženám v Slovenskej republike, ktoré sa trápia s rakovinou prsníka.

Na nezávislej, ale vzácnej zhode s uznesením Európskeho parlamentu o rakovine prsníka sme si vedomí toho, že karcinóm prsníka postihuje každú desiatu ženu. Preto investujeme aj do zriadenia tohto špecializovaného diagnostického a operačného a onkologického centra sv. Agáty.

Skelet stavby objektu Moyses, kde budú obidve inštitúcie umiestnené môžete už vidieť v Banskej Bystrici na Belvedéri v blízkosti požehnaného a dokončeného hospicu. Preinvestovaných máme 34 mil. Sk a stavbu chceme dokončiť s pomocou Božou do konca roku 2008. Tak ako pri hospici i pri tomto synodálnom diele bod 136., vás prosím o podporu vo forme modlitby, či iných možností. Verím, že v tomto objekte nájdú vaše deti vzdelanie a ženy zdravie či dokonca záchranu života. V Duchu a pravde žehná vám a o modlitbu prosí Váš biskup Rudolf Baláž.

Sviatok patróna

V stredu 3. decembra 2008 diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž slúžil v Katedrále sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici slávnostnú svätú omšu pri príležitosti sviatku sv. Františka Xaverského. Svätá omša bola spojená s udeľovaním ministérií bohoslovcom z Kňazského seminára sv. Františka Xaverského.

Kalvária na Urpíne po desaťročiach otvorená

„Milovaní bratia a sestry, s radosťou sme sa tu zišli, aby sme Pánu Bohu zasvätili tento obnovený kostol Povýšenia Svätého Kríža,“ uviedol 28. septembra o 15:00 h. diecézny biskup Rudolf Baláž na banskobystrickej Kalvárii. Za účasti provinciála Alberta S. Wacha OCD, požehnal a odovzdal pre potreby bosých karmelitánov novostavbu Kláštora sv. Terézie Benedikty od Kríža.

Každý kňaz je vysvätený pre celý svet

Dňa 21. septembra 2008 vysvätil diecézny biskup Rudolf Baláž za účasti biskupa Cristofora Palmieriho z Albánska, novokňazov Andreja Porubského a Tomáša Kuníka. Na slávnosti sa v hojnom počte zišli predovšetkým veriaci farností Detva, Partizánske a Kremnica, spolu so svojimi kňazmi.

Predstavenie TV Lux v Banskej Bystrici

Televízia LUX predstavila svoj program, pôsobenie a pracovníkov 14. mája 2008 o 17.00 hod. v Diecéznom centre Jána Pavla II. v Banskej Bystrici.

Počas večera s TV Lux sa môžu návštevníci osobne stretnúť s tvorcami a pracovníkmi prvej katolíckej televízie na Slovensku, ktorí budú k dispozícii pre otázky o činnosti a spolupráci s televíznou rodinou. Témami budú očakávania v rámci spolupráce, možnosť podpory televízie, možnosť členstva v Klube priateľov TV LUX. Spoločný večer ponúkne priestor pre audio-video ukážky zo života a tvorby televízie a priestor pre otázky zo strany divákov a priateľov televízie. Televízia bude z tvorby banskobystrickej pobočky prinášať spravodajstvo zo stredoslovenského regiónu a vysielat' niektoré publicistické relácie. TV Lux na Slovensku je ovocím vzácnnej spolupráce medzi Konferenciou biskupov Slovenska, Lux Communication a Saleziánmi don Bosca na Slovensku.

„Týždeň s Bibliou“

Diecézny školský úrad a Diecézny katechetický úrad Banskobystrickej diecézy Slovenská biblická spoločnosť z Banskej Bystrice organizovali ručné opisovanie Biblie (SEP) počas "Týždňa s Bibliou", od 24. do 28. novembra 2008, každý deň v čase od 9,00 do 15,00 v priestoroch Diecézneho pastoračného centra, Kapitúlska ulica v Banskej Bystrici.

Ďalšie informácie ľahko nájdete na stránke www.bible.sk. Marana tha! 2008-11-25 - STV - 1400 strán prekladu ekumenickej Biblie odpísali ručne dobrovoľníci v Banskej Bystrici. V rámci projektu Týždeň s Bibliou prišla s touto myšlienkou Slovenská biblická spoločnosť. Do odpisovania sa okrem Banskobystričanov môže zapojiť každý. Po zviazaní Bibliu odovzdajú fondu štátnej vedeckej knižnice. Cieľom akcie je zjednotiť kresťanov Slovenska. U nás sa už podobná myšlienka organizovala. Odpis kompletného prekladu má však premiéru. Tatiana Kamenská, riaditeľka, Slovenská biblická spoločnosť: „Píšu rodiny, píšu žiaci, píšu učitelia, píšu špeciálne školy.“ Andrea Valentová, spirituálka školy, Ev. gymnázium Banská Bystrica: „My sme sa zapojili do tejto akcie v rámci hodín evanjelického náboženstva a aj takouto formou vlastne deťom chceme sprístupniť Bibliu a lepšie ju spoznať.“

Zuzana Jahuniaková, hovorkyňa biskupa, Banskobystrická diecéza: „Banskobystrický biskup monsignor Baláž je veľmi rád a nadšený touto aktivitou.“

Podľa predstaviteľov cirkvi i teológov zohráva Biblia stále dôležitú úlohu.

Ján Grešo, evanjelický teológ: „V nej sú odpovede na existenciálne otázky, ktoré sa nemenia s tým, že sa mení politická situácia, móda a podobne.“

Každý, kto sa chce zapojiť do odpisovania Biblie, môže prísť priamo do Diecézneho centra Jána Pavla II. v Banskej Bystrici, alebo sa prihlásiť na webovej stránke Slovenskej biblickej spoločnosti.

Slovenská biblická spoločnosť usporiadala v dňoch 24. – 28. novembra 2008 v rámci projektu „Týždeň s Bibliou“ viacero aktivít. Posledný novembrový týždeň sa niesol v duchu jedinečnej akcie „Slovensko opisuje Bibliu“, ktorej cieľom je opísať slovenský ekumenický preklad Biblie a tým vytvoriť prvú ručne písanú Bibliu na Slovensku. Do dnešného dňa Slovensko opísalo neuveriteľných 950 strán a neustále sa ozývajú ľudia zblízka i zďaleka, ktorí chcú využiť možnosť opísať stranu či dve v prostredí svojho domova.

V pondelok 24. novembra v priestoroch Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici slávnostne odovzdali knižné dary v rámci projektu „Biblia pre knižnice“. Kniham sa okrem iných potešia návštevníci Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, Univerzitného pastoračného centra Štefana Moysesu v Banskej Bystrici, Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Baďine a Katedry evanjelikálnej teológie a misie Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Každéj partnerskej knižnici boli odovzdané publikácie v celkovej hodnote viac ako 17.000,- Sk.

Prepis celého Svätého Písma bude uložený ako unikát v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici.

Ekumenická konferencia Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa stala dňa 25. novembra 2008 dejiskom medzinárodnej monotematickej ekumenickej konferencie organizovanej pri príležitosti Roku apoštola Pavla. Konferenciu oficiálne otvoril modlitbou a príhovorom banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž a vo večerných hodinách ukončil Mgr. Milan Krivda, biskup západného dištriktu evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. „Týždeň s Bibliou“ vyvrcholil „Popoludním vďaky“ vo štvrtok 27. novembra 2008. Miestom konania bol Hotel Dixon v Banskej Bystrici. Súčasťou programu bolo oficiálne vyhodnotenie výtvarnej súťaže, výstavka prác a predstavenie kalendára Slovenskej biblickej spoločnosti pre rok 2009 obsahujúceho 27 najlepších výtvarných diel mladých autorov. Program obohatil koncert chvál v podaní Jula Slováka so skupinou eSPé a divadelné predstavenia menej známych biblických postáv v podaní mládežníckych kolektívov. Organizátori verili, že všetci zúčastnení si v dnešnom svete túžiacim po duchovnom občerstvení odniesli z akcií „Týždňa s Bibliou“ pokrm Božieho slova a nápoj nových poznatkov a tak sme aj my, aspoň malou troškou, mohli naplniť slová Písma: „Dal si im chlieb z neba, keď trpeli hladom, aj vodu si vyviedol zo skaly, keď boli smädní...“ (Neh 9,15)

Skvost v srdci Bystrice

Do kroniky mesta uvádzame s autorovým súhlasom materiál publicistu Ľubomíra Homolku o Kalvárii v Banskej Bystrici

Keď v 2. polovici 17. storočia prišli do Banskej Bystrice jezuiti, uzreli svetlo sveta na vrchu Urpín prvé kaplnky kalvárie. A v rokoch 1712 – 13 postavili tu mešťania, ktorí prežili epidémiu z roka 1710, kostolík. Ešte v päťdesiatych rokoch minulého storočia bola kalvária možno najobľúbenejším miestom prechádzok Banskobystričanov.

Od tohto obdobia však chátrala prispením času a výtržníkov-vandalov, za tichého súhlasu vtedajších „moci-súduhov“. A až teraz, približne po sto rokoch od poslednej rekonštrukcie, ak neberieme do úvahy čiastočné zrenovovanie piatich kaplniek Krížovej cesty za 200 tisíc korún od ministerstva kultúry, dochádza k úplnej rekonštrukcii tejto historickej perly. Navyše, so stavbou kláštora pre šiestich mníchov – karmelitánov. Platí ju rímskokatolícka cirkev, poskytuje 35 miliónov korún, keď predtým predala svoje nepotrebné či menej potrebné majetky a nemovitosti. Súčasťou výstavby je aj úprava 270 – ročnej lipovej aleje okolo Krížovej cesty, pozostávajúcej zo 65 stromov.

Návšteva u architekta

Sedíme v útulnom ateliéri ARCHUS Ing. arch. Jozefa Frtúsa, hlavného architekta prác na Kalvárskej hore Urpín – rekonštrukcie Kaplnky Sv. Kríža. Je to veriaci muž, s veľkými znalosťami problematiky sakrálnych stavieb; projektoval okrem iného rad domov smútku, oltárny priestor pre návštevu pápeža Jána Pavla II. v Banskej Bystrici, tamojšie Diecézne centrum Jána Pavla II., Pútnické miesto Studnička v Starých Horách... Sedíme teda v ateliéri, a keď sme sa vynadávali na fotografiu, na ktorej Jozef Frtús bozkáva na audiencii u charizmatického Jána Pavla II. jeho pápežský prsteň, počúvame čo – to o Kalvárskej hore, prípadne sa pýtame.

„Tá lipová aleja nazvaná Urpínska aleja, je svojho druhu najvzácnejšou v Banskobystrickom okrese. A celý ten zdevastovaný areál – je skvost v srdci Banskej Bystrice. Za desať minút ste z centra mesta v čarovnej prírode, s možnosťami modlitieb, meditácií, oddychu, relaxovania, turistiky, bicyklovania sa, bežeckého lyžovania, prechádzok... a nikto nikomu pritom nezavadia, nikto nikoho neruší.“ „Vraj bola devastácia kaplniek, ale hlavne hlavnej kaplnky, hrozná...“ pripomíname s nádychom otázky. „Tá baroková kaplnka zo 17. storočia takmer už zmizla z očí súčasníkov, keď dakedy bolo všetko čisté, upravené, nasvietené a viditeľné z ulíc mesta; dobové fotografie to dosvedčujú. Proste veľkolepá dominanta mesta. Našli sme z dvoch tretiu prepadnutú klenbu kaplnky, vežičku musíme dotvárať podľa starých fotografií. Zachoval sa jeden výjav z Krížovej cesty, otlčené telo Krista z pôvodného kríža. Zmizli štyri sochy a okrem toho dve sochy lotrov, obrazy, drahé relikvie liturgického charakteru, z átria krásne maľby zo života Krista... Je skutočne hodina dvanásť na záchranu všetkého zostávajúceho, pán biskup Baláž koná promptne.“ Stavať sa začalo 15. mája 2007, skončiť sa má 30. júna 2008. Dodrží firma RANDA+R termíny? Bude môcť stavebník – Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo B. Bystrica

a Farnosť Katedrála sv. Františka Xaverského povedať, že je všetko načas a v požadovanom rozsahu?“

Som presvedčený, že áno, a že tam bude všetko, čo sme si dohodli a nakreslili.“

„Teda???“

Teda: Že Mestské lesy s. r. o., Banská Bystrica, odstránia okolo areálu kaplnky, ktorý bude osvietený tak, aby ho bolo v noci vidno z mesta, náletové dreviny. Že cesta osvetlenými serpentínami bude romantická a že dominantou bude pred kaplnkou replika pôvodného kríža. K dispozícii veriacim bude 8 zastavení Krížovej cesty vo voľne stojacich kaplnkách, nových, upravených podľa historických predlôh; škoda len, že výtvarník - sochár výjavov v nich, sa nedávno zabil na motorke... Ďalších 6 výjavov bude na múrikoch osemuholníkového átria vrcholovej kaplnky, ktorá bude počas noci „svietiť“. Budú tam bezbariérové úpravy, Ulicou Pod Urpínom sa bude dať výjsť hore autom, na záchytné parkovisko...“

Čo na to riaditeľ ?

Ing. Blažej Možucha, riaditeľ Mestských lesov s. r. o., Banská Bystrica, sa pri našej návšteve k pomoci pre spomínaný skvost v srdci Banskej Bystrice, spontánne pripojil. Veď už pre Banskobystričanov milujúcich prírodu, jeho eseročka urobila veľa. Úpravu mnohých turistických chodníkov a vytvorenie nových, prístrešky, občerstvovacie miesta, stoly na zajedenie si v prírode... „O všetkom som podrobne informovaný“ - povedal.

„O náš podiel úloh v tejto akcii sa postaráme, aj o výhľad na areál z mesta, i o údržbu v teréne, ktorý je dosť náročný. Vandali ničia, čo im príde pod ruky. Z našej strany prispôbíme všetko tak, aby spomínaná lokalita plnila predpokladané funkcie – veď sme organizáciou mesta, ktoré veľmi dbá aj o regeneráciu, oddych a zdravie občanov. O ich prímestskú rekreáciu...“

Dekan – o duchovných rozmeroch

Mons. Ján Krajčík, dekan Farnosti Katedrála sv. Františka Xaverského, Banská Bystrica, ochotne odpovedal na naše otázky týkajúce sa kontextu Kalvárskej hory Urpín a duchovných aspektov jej potenciálnych návštevníkov:

„ Ide o pôvodnú myšlienku diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža – prinavrátiť mestu skvost, akým je historická kaplnka s Krížovou cestou. a pri otázke, ako chrániť toto obnovené miesto rozjímania pred vandalmi, vznikla odpoveď: Postaviť tu kláštor pre niekoľkých rehoľníkov, prirodzených ochrancov obnovenej pamiatky. Budú nimi pátri-karmelitáni, pôsobiaci v súčasnosti vo Farnosti Priečhod. Kalvária je symbolom utrpenia Ježiša Krista, ktorý nás ním vykúpil. Práve tu, v ústraní, budú môcť veriaci meditovať o pravdách svojej spásy, neveriaci zase čerpať pokoj a oddychovať. Prirodzene nachádzať v prírode stopy božie. A pokiaľ ide o obrady, plánuje sa tam na piatu pôstnu nedeľu Krížová cesta, slávnostná svätá omša z príležitosti Povýšenia Svätého kríža pripadajúceho na 14. septembra; nejaké väčšie hromadné akcie môžu tiež ešte pribudnúť.

V kláštore karmelitánov bude priestor na oddych a občerstvenie návštevníkov, ale aj „servis“ pre dušu – meditácie s pátrami, účasť na omši, ktorá tu bude každodenná, alebo sviatosť zmierenia a sväté prijímanie.“

Neviem, ako vy, ale ja sa už nemôžem dočkať 30. júna 2008... a tí, čo nemôžu vydržať, nech sa tam idú pozrieť hoci hneď. Uvidia niečo pozoruhodné, nevšedné. Zažil som to aj ja, keď som na spomínaných miestach meditoval a fotografoval... Apropo, ako sa vyjadril biskup Mons. Rudolf Baláž, rekonštrukcia kalvárie je aj príspevkom cirkvi k úsiliu Banskej Bystrice – získať titul Európske hlavné mesto kultúry v roku 2013.

5. výročie Diecézneho pastoračného centra pre rodinu Banskobystrickej diecézy

Diecézne pastoračné centrum vzniklo dňa 1. augusta 2003. Jeho zriaďovateľom je diecézny biskup banskobystrickej diecézy Mons. Rudolf Baláž. Prvotným podnetom bola túžba odovzdať skúsenosť Cirkvi o rodine dnešným manželom, aby čím lepšie rozumeli svojmu vlastnému manželstvu a tak vytvorili schopnú a zdravú rodinu. Sídlo : Kapitulská 21, 974 00 Banská Bystrica, Riaditeľ CPR: ThLic. Marek Iskra. Hlavným poslaním Diecézneho pastoračného centra pre rodinu je poukázať na rodinu ako základnú hodnotu, ktorú treba chrániť a ponúknuť spoločnosti hlbší pohľad na dôležitosť rodiny. Usiluje sa poskytovať podporu a ochranu rodinných hodnôt a taktiež ponúkať v duchovnej oblasti naplnenie túžob, ktoré sú prirodzené v každom človeku. Súčasťou tohto poslania je napomáhať efektívnejšiu pastoračnú činnosť cirkvi na území banskobystrickej diecézy tak, aby kňazi a rodiny samotné podieľajúce sa na pastorácii rodín, nachádzali v Centre nové zdroje inšpirácie a možností pre svoju službu rodinám v jednotlivých farnostiach.

Maďarsky hovoriaci veriaci v Banskobystrickej diecéze

majú biskupského vikára. Diecézny biskup Rudolf Baláž dňa 10. apríla 2008 menoval a predstavil kňazom diecézy Jozefa Mahulányiho, biskupského vikára pre veriacich hovoriacich po maďarsky. Biskup Baláž voľbu vikára pre maďarsky hovoriacich veriacich v Banskobystrickej diecéze dôkladne zvažoval a vypočul si názory kléru. Biskupského vikára Jozefa Mahulányiho predstavil zhromaždeným kňazom reorganizovanej Banskobystrickej diecézy počas celodiecéznych rekolekcií v kňazskom seminári v Badíne.

Biskupský vikár Jozef Mahulányi v súčasnosti pôsobí ako dekan v Šahách. Narodil sa 6. októbra 1966 v Štúrove. Kňazskú vysviacku prijal 17. júna 1990 a jeho prvým pôsobiskom sa stali Šahy. Neskôr pôsobil aj v Plášťovciach a Vrakúni. Od roku 2005 bol farárom v Šahách. TK KBS informovala Zuzana Juhaniaková.

Nový generálny vikár Banskobystrickej diecézy

Dňa 20. marca 2008 diecézny biskup Rudolf Baláž menoval, a počas Missa chrismatis predstavil diecéznemu kléru, nového generálneho vikára Banskobystrickej diecézy, ThDr. Mariána Bublince, PhD.

Marián Bublince sa narodil 31. marca 1966 v Bratislave. V roku 1990 prijal kňazskú vysviacku vo Vyhniach. Po roku kňazskej služby v Banskobystrickej diecéze odišiel na štúdiá do Ríma. Do roku 1995 študoval na tamojšej Pápežskej saleziánskej univerzite. Od návratu do pastorácie na Slovensku prednáša na Teologickom inštitúte v Banskej Bystrici - Badíne. V roku 2001 sa stal členom Prípravnej komisie Diecéznej synody a neskôr generálnym sekretárom Diecéznej synody Banskobystrickej diecézy. Od októbra 2004 zastáva funkciu riaditeľa Diecézneho katechetického centra so sídlom v Banskej Bystrici.

Generálny vikár, ktorý má riadnu moc, pomáha biskupovi v riadení diecézy. Na základe úradu mu prislúcha v celej diecéze výkonná moc, ktorá podľa práva patrí diecéznemu biskupovi, a to na vykonávanie všetkých administratívnych úkonov s výnimkou tých, ktoré si biskup rezervoval alebo ktoré podľa práva vyžadujú zvláštny mandát biskupa.

Zuzana Juhaniaková, Diecézne centrum pre masmediálnu politiku

Mladí veriaci sa počas Kvetného víkendu stretnú v Banskej Bystrici

Banská Bystrica 27. februára (TASR) - Približne tisíc mladých pútnikov očakávajú v Banskej Bystrici organizátori deviateho Kvetného víkendu, ktorý sa uskutoční od 14. do 16. marca. Mladí veriaci zo Slovenska, Nemecka, Česka, Poľska, Francúzska a Gruzínska sa počas neho budú môcť stretnúť s banskobystrickým diecéznym biskupom Rudolfom Balážom, novým diecéznym biskupom v nemeckom Trieri Robertom Brahmsonom a s vyše tridsiatimi katolíckymi kňazmi.

"V Banskej Bystrici sa Kvetná nedeľa ako stretnutie mladých slávi od roku 1991. V roku 2007 sa ho zúčastnilo vyše tisíc mladých ľudí. Podujatie už deviatykrát organizujú Sekcia pre mládež Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstva v Banskej Bystrici a Diecézne centrum mládeže Maják v Španej Doline v spolupráci so Združením kresťanských spoločenstiev mládeže, a v tomto roku aj s podporou Nadácie Jozefa Murgaša a iných združení a organizácií," uviedla pre TASR koordinátorka Sekcie pre mládež pri Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstvo Banská Bystrica Beáta Zemančíková.

Zatiaľ sa na Kvetný víkend 2008 prihlásilo vyše 650 mladých veriacich a organizátori očakávajú, že ich bude vyše tisíc a prídu ešte aj z iných krajín. Najprv sa do Banskej Bystrice začali schádzať na Kvetnú nedeľu, pred deviatimi rokmi už na celý Kvetný víkend, informoval na dnešnej tlačovej besede riaditeľ a duchovný správca Sekcie pre mládež pri Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstvo Banská Bystrica Andrej Darmo.

Kvetný víkend je prípravou na Svetové stretnutie mládeže s pápežom Benediktom XVI. v austrálskom Sydney. V trojdňovom programe pre mládež sú pripravené

workshopy, prednášky, koncerty, tanečné divadlo, modlitby a dialógy s biskupmi a kňazmi. Tiež svätá omša v banskobystrickom Kostole nanebovzatia Panny Márie, procesia po Námestí SNP a ďalšie akcie. Podujatie pripravuje vyše 60 dobrovoľníkov.

Štatút Diecézneho školského úradu

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

1. V Biskupstve Banská Bystrica je zriadený Diecézny školský úrad s cieľom, aby pomáhal diecéznemu biskupovi v jeho poslaní dozerať na katolíckej školy nachádzajúce sa na jeho území a na katolícku výuku a výchovu, ktorá sa v nich poskytuje.

2. Sídlo Diecézneho školského úradu je v priestoroch Diecézneho centra Jána Pavla II, Kapitúlská 21, 974 01 Banská Bystrica.

3. Diecézny školský úrad môže byť zložený z primeraného počtu odborníkov, ktorí sú zbehlí v otázkach katolíckych škôl a katolíckej výchovy slobodne a podľa rozumného uváženia menovaný diecéznym biskupom.

Čl. 2 Postavenie Diecézneho školského úradu

1. Diecézny školský úrad Biskupstva Banská Bystrica (ďalej len Diecézny školský úrad) je nadriadený orgán katolíckym školám a katolíckym školským zariadeniam (ďalej len škôl a školských zariadení) Banskobystrickej diecézy.

2. Diecézny školský úrad koná v rámci zverených kompetencií v mene a pod autoritou diecézneho biskupa podľa noriem kanonického práva, platných predpisov Slovenskej republiky a vlastných štatútov.

3. Diecézny školský úrad usmerňuje, riadi a kontroluje dodržiavanie všeobecne platných právnych predpisov a vnútorných predpisov zriaďovateľa v oblasti školstva a ekonomiky.

4. Diecézny školský úrad sleduje odbornosť učiteľov a úroveň vzdelávania a výchovy na školách a školských zariadeniach Banskobystrickej diecézy. Má právo kontroly učiteľov a vychovávateľov prostredníctvom poverených osôb.

5. Diecézny školský úrad rozpisuje a poukazuje školám a školským zariadeniam v Banskobystrickej diecéze finančné prostriedky poskytnuté zo štátneho rozpočtu normatívnym spôsobom prostredníctvom Krajského školského úradu.

6. Sleduje hospodárenie s rozpočtovými a mimorozpočtovými prostriedkami škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti.

7. Spracováva súhrnné štatistiky a prehľady za svoje školy a školské zariadenia a odosiela ich na krajský školský úrad v Banskej Bystrici

Čl. 3 Riaditeľ Diecézneho školského úradu a jeho kompetencie

1. Riaditeľ Diecézneho školského úradu je slobodne menovaný Banskobystrickým diecéznym biskupom podľa svojho rozumného uváženia.

2. Riaditeľ Diecézneho školského úradu

a. pripravuje diecéznemu biskupovi podklady pre rozhodnutia o zriaďovaní, rozdelení, spájaní a rušení škôl a školských zariadení v Banskobystrickej diecéze,

- b. pripravuje diecéznemu biskupovi podklady pre menovanie a odvolávanie riaditeľov škôl a školských zariadení,
- c. rozhoduje o odvolaní voči prvostupňovým rozhodnutiam riaditeľov,
- d. má právo kontroly úrovne a odbornosti vzdelávania a výchovy, hospodárenia s pridelenými a mimorozpočtovými finančnými prostriedkami,
- e. rieši sťažnosti na školy a školské zariadenia v rámci svojej pôsobnosti.

Čl. 4 Poradný orgán

1. Poradným orgánom riaditeľa Diecézneho školského úradu je kolégium riaditeľov, ktoré tvoria minimálne traja volení riaditelia katolíckych škôl a školských zariadení Banskobystrickej diecézy.
2. Rada riaditeľov, ktorú tvoria všetci riaditelia katolíckych škôl a školských zariadení Banskobystrickej diecézy.
3. Duchovná rada, ktorú tvoria minimálne traja volení duchovný správcovia katolíckych škôl resp. školský kaplán.
4. Diecézna rada rodičov, ktorú tvoria minimálne piati volení rodičia katolíckych škôl Banskobystrickej diecézy.

Čl. 5 Záverečné ustanovenia

1. Tento štatút v prípade potreby premietnutia legislatívnych zmien môže byť modifikovaný písomným dodatkom vždy po schválení zriaďovateľom.
2. Od účinnosti tohto štatútu stráca platnosť štatút zo dňa 13. 01. 1997.
3. Štatút nadobúda účinnosť dňom schválenia zriaďovateľom.

Diecézne kolo futbalového turnaja o pohár predsedu KBS

Nasledujúcimi riadkami chceme vyjadriť poďakovanie všetkým jedenástim futbalovým mužstvám, ktoré sa dňa 9. februára 2008 zúčastnili Diecézneho kola futbalového turnaja o pohár predsedu KBS v Banskej Bystrici. Nesmieme však zabudnúť poďakovať sa i prítomným dievčatám – faninkám, ktoré v tomto roku neignorovali informáciu o pripravovanom významnom športovom podujatí, prišli a povzbudzovali! Tým dievčatám, ktorým táto informácia unikla, pripomíname, že ide o akciu, ktorá sa vyznačuje pomerne vysokou účasťou švárnych a dobrých chlapcov zo všetkých kútov našej diecézy!

Na pozvanie Diecézneho centra mládeže Maják sa v jednu sobotu stretli víťazi dekanátnych kôl, aby si zmerali sily v oblasti športového nadšenia, zápalu a radosti z hry počas viacerých zápasov, z ktorých určili najlepšieho - víťaza diecézneho kola. Ten bude v novembri 2008 reprezentovať našu banskobystrickú diecézu na Celoslovenskom kole futbalového turnaja o pohár predsedu KBS.

Športové podujatie začalo o 9:00 hod. svätou omšou v kaplnke Katolíckeho gymnázia Štefana Moysesu v Banskej Bystrici. Za prítomnosti viacerých kňazov Banskobystrickej diecézy ju celebroidal dp. Andrej Darmo, riaditeľ a duchovný správca DCM Maják. Mladých chlapcov vo svojej homílii viackrát povzbudil k zdravému prežívaniu súťaživosti, k „dobrému boju“ na palubovke, k radosti z hry, k upevneniu

priateľstiev a spoločenstva, no predovšetkým k zachovaniu živej viery i vo vyhrotených situáciách.

V tomto roku zaslúžene získal diecézny putovný pohár, ako už bolo avizované, dekanát Žiar nad Hronom. Druhými najlepšie hrajúcimi futbalistami boli Prievidžania, ktorým unikol titul diecézneho majstra vo finále len o jeden gól. Podobná situácia s dávkou športového napätia sa opakovala i v zápase o tretie miesto, kde sa stretli dekanáty Martin a Banská Bystrica – mesto.

Víťazom z celého srdca blahoželáme! Ostatným chceme touto cestou poďakovať za krásne reprezentovanie svojho dekanátu! Veríme, že i v budúcom roku sa nám s Vašou pomocou podarí zorganizovať podobné stretnutie!

Víťazné mužstvá:

1. Žiar nad Hronom
2. Prievidza
3. Martin
4. Banská Bystrica – mesto

PS: Ako vidíte, rok čo rok iný majster!!!! Nebudete to o rok práve Vy?!

Centrum Jána Pavla II. v Banskej Bystrici sídli v bývalých priestoroch kňazského seminára.

Prešlo 5 rokov odvtedy, čo pápež Ján Pavol II. dňa 12. septembra 2003 navštívil Banskú Bystricu. Kládol nám na srdce formovanie rodín a mládeže. Slová Svätého Otca nezostali bez ohlasu. Diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž prišiel s myšlienkou zjednotiť činnosti jednotlivých cirkevných organizácií v diecéze. Preto 11. septembra o 10. h počas svätej omše celebrovanej diecéznym biskupom Mons. Rudolfom Balážom otvorí a požehná apoštolský nuncius Mons. Henryk Józef Nowacki nové Centrum Jána Pavla II., sídliace na Kapitulskej ul. 21 v Banskej Bystrici.

Centrum Jána Pavla II. zastrešuje: Sekciu pre mládež Banskobystrickej diecézy, Diecézne pastoračné centrum pre rodinu, Diecézne katechetické centrum, Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku, Univerzitné pastoračné centrum sv. Abraháma, Diecézny školský úrad, Diecézny tribunál, Diecézny archív a archív Biskupského úradu, Diecéznu charitu, Centrum pre bioetiku. Súčasťou centra je aj kaplnka, galéria - predajňa umeleckých predmetov a stála expozícia z návštevy pápeža Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. V konferenčnej miestnosti sa budú stretávať členovia Klubu kresťanských dôchodcov, priestory budú slúžiť aj na doškoľovanie organistov a nebude chýbať ani reštaurácia s výdajom jedla pre bezdomovcov. Všetky aktivity centra budú zamerané na účinnejšiu evanjelizáciu a máme nádej, že prinesú bohaté duchovné ovocie.

V rámci slávnosti sa uskutoční i posviacka základného kameňa Domova dôchodcov a sociálnych služieb - Hospicu Božieho milosrdenstva, ktorý vyrastá ako jeden z

ďalších plodov návštevy Svätého Otca v diecéze a chce byť prejavom citlivosti Cirkvi na utrpenie človeka tak, ako nás k tomu súčasný pápež neprestajne vyzýva.

Diecézne katechetické centrum v Banskej Bystrici

Formujeme tých, ktorí formujú

Rast záujmu o výučbu náboženskej výchovy na školách po roku 1989 priniesol množstvo nepredvídaných situácií. Všetky mali niekoľko spoločných sprievodných znakov:

- v spoločnosti pretrvávajúce predsudky voči Cirkvi,
- personálna nepripravenosť Cirkvi (na jednej strane nové možnosti na realizáciu, na druhej strane nedostatok kvalifikovaných ľudí),
- problém s finančným krytím cirkevných aktivít,
- nedostatok učebníc, metodík a didaktických pomôcok.

Tieto fakty motivovali banskobystrického diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža vytvoriť Diecézne katechetické centrum (DKC). Realizáciu zveril Mgr. Ladislavovi Javorskému a P. Matejovi Kýškovi SchP, a prostredníctvom pani Evy Pleškovej im sprostredkoval stáž v katechetických inštitútoch v Bazileji, Berne a Luzerne. Potom 30. júla 1993 vzniklo DKC v Banskej Bystrici pri Teologickom inštitúte v Badíne ako jedno z prvých svojho druhu na Slovensku. Jadro jeho práce spočívalo v poskytovaní metodického servisu pre katechéto, v požičiavaní odbornej literatúry z novovzniknutej knižnice DKC a vo vytváraní a distribúcii rôznych katechetických pomôcok.

V jednote a spolupráci

Skvalitňovanie práce si vyžadovalo postupné utváranie komunikačných väzieb s inými diecéznymi katechetickými strediskami na Slovensku i v zahraničí, ako aj vybudovanie korektných vzťahov s banskobystrickým Diecéznym školským úradom, Diecéznym centrom mládeže a v poslednom čase i s novovzniknutým Diecéznym pastoračným centrom pre rodinu. Hovorí za nás naša práca. Počas existencie DKC zrealizovali:

- 11 ročníkov Diecéznych katecheticko-metodických dní,
- Burzu nápadov (workshop),
- celodiecézne formačné dni,
- dekanské formačné dni,
- Poznávanie koreňov - dvojtýždennú púť katechéto do Svätej zeme,
- prednášky na stretnutí učiteľov náboženskej výchovy a etiky v Martine,
- vydávanie vlastných publikácií, vzdelávacích hier, katechetického časopisu Nápadník, cédečiek,
- vypracovávanie a sprostredkovávanie katechéz na aktuálne témy a spoločenské príležitosti,
- štatistiky pre potreby diecézy a Konferencie biskupov Slovenska.

Aktívne sme spolupracovali:

- pri tvorbe učebníc a metodík náboženskej výchovy,
- s Diecéznym centrom mládeže Maják v Španej Doline pri animátorských kurzoch

- s Komisiou KBS pre katechizáciu a školstvo.

Podieľali sme sa na príprave:

- Diecéznej synody,
- Biblickej olympiády, celoslovenskej výstavy Fórum pedagogiky (ideové a výtvarné spracovanie).

Doteraz DKC pracovalo v prenajatých, stiesnených priestoroch. Vznikom Diecézneho centra Jána Pavla II. sa otvorili nové možnosti aj pre naše ďalšie aktivity.

P. Mgr. MATEJ KÝŠKA SchP, riaditeľ DKC

Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku

Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku (KCNS) so sídlom v Banskej Bystrici vzniklo roku 1992 na podnet nepočujúcich, ktorým sa v čase

totality nevenovala osobitná pozornosť, hoci sú jedinou skupinou, ktorej sa viera dostáva cez špeciálnu komunikáciu. Centrum sa už pred 12 rokmi začalo ako prvé zaoberať evanjelizačnou a pastoračnou službou pre ľudí so sluchovým postihnutím. Za ten čas sa nám podarilo iniciovať kurzy posunkovej reči pre katechéty a pre spolupracujúcich dobrovoľníkov, študentov vysokých škôl, rodinných príslušníkov, kde je nepočujúci alebo nedoslýchavý člen. Pripravili sme odborné pastoračné semináre a vydali dve knihy ako pastoračné pomôcky - jednu na katechizáciu detí na základných špeciálnych školách a druhú pre stredoškolákov.

Pravidelne navštevujeme mestá na Slovensku, kňazi vysluhujú sviatosti (v Bratislave, Nitre, Trenčíne, Kremnici, Lučenci, Banskej Bystrici bývajú sväté omše v posunkovej reči, v ostatných mestách sa sväté omše slúžia za pomoci tlmočníka do posunkovej reči). Stretávame sa a riešime problémy nepočujúcich rodín, ale i starších nepočujúcich, venujeme sa nepočujúcim deťom a mládeži na školách a internátoch. Pripravujeme mladých ľudí na manželstvo a zabezpečujeme pastoračnú službu i rodín s nepočujúcimi členmi. Dôležitou úlohou centra je aj duchovná a sociálna služba pre starších nepočujúcich.

Taktiež vydávame informačno-evanjelizačný časopis pre nepočujúcich Gaudium. K evanjelizačnej práci patria aj výlety, turistika, spoločné posedenia a programy, kde chceme odovzdávať nepočujúcim kresťanské hodnoty života. Pri aktivitách využívame Sociálno-vzdelávacie stredisko v Lúčkach pri Kremnici, kde organizujeme stretnutia, semináre, tábory pre nepočujúce deti a pod.

KCNS sa stalo súčasťou Diecézneho centra Jána Pavla II. v Banskej Bystrici s cieľom lepšej spolupráce s jednotlivými organizáciami. Za prioritu si kladieme skvalitniť spoluprácu s dobrovoľníkmi (počujúcimi aj nepočujúcimi) a rozširovať medzinárodné vzťahy s nepočujúcimi z iných krajín sveta. V budúcnosti by sme chceli vytvoriť pracovné miesta pre nepočujúcich v našej organizácii a účinnejšie integrovať nepočujúcich do Cirkvi i spoločnosti.

ERIKA SUKUPOVÁ, KCNS

Diecézne pastoračné centrum pre rodinu v Banskej Bystrici

Už pri jeho zriadení diecéznym biskupom Mons. Rudolfom Balážom 1. augusta 2003 bolo zrejmé, že ide o stretnutie a rozvoj iniciatív, ktorými chce Katolícka cirkev na Slovensku podporiť základnú bunku spoločnosti - rodinu. Robí tak v kontexte ďalších aktivít, ktoré súvisia s novootvoreným Centrom Jána Pavla II.

Diecézne pastoračné centrum (DPCR) pre rodinu bolo potrebné zriadiť preto, lebo v súčasnom trende spoločnosti nastáva oslabenie rodín. Zároveň je odpoveďou Cirkvi na požiadavky čias, keď treba zintenzívniť pastoračnú prácu v tejto oblasti, posilniť stabilitu rodín a zocelovať ich zvnútra i v rámci farností. Na základe požiadavky Pastoračného a evanjelizačného plánu Slovenska na roky 2001 - 2006 a v duchu výzvy Svätého Otca pri jeho vlaňajšej návšteve v Banskej Bystrici našlo DCPR pevné miesto medzi ostatnými diecéznymi inštitúciami. Ako začínajúca inštitúcia má pred sebou náročný cieľ - pomôcť manželstvu a rodine objaviť ich vlastnú identitu a poslanie, dodať im stabilitu tak, aby sa zastavil stále rastúci počet rozpadajúcich sa manželstiev. Poďakovanie spolupracovníkom:

Bez obetavej pomoci spolupracovníkov a dobrovoľníkov by si naše Centrum nevedelo predstaviť svoju existenciu. Veľká vďaka patrí preto všetkým Vám, ktorí vkladáte do práce Diecézneho centra pre rodinu svoj čas, námahu, vedomosti alebo ho podporujete modlitbami a obetami. Zoznam spolupracovníkov a dobrovoľníkov, ktorý uvádzame nie je kompletný. Nech Boh sprevádza svojím hojným požehnaním Vás aj Vašich drahých.

ThLic. Roman Seko

Mgr. Martina Kyšková riaditeľ a duchovný správca Centra pre rodinu Banskobystrickej diecézy 2003 - 2007

koordinátorka dekanátnej bunky Banská Bystrica (september 2003 - december 2004)

Mgr. Daniela Obšajnsníková koordinátorka dekanátnej bunky Banská Bystrica (december 2004 – máj 2005)

Magdaléna Filová koordinátorka dekanátnej bunky Banská Bystrica (máj 2005 – september 2005)

Libuša Pokorná koordinátorka dekanátnej bunky Banská Bystrica (september 2005 - 2007)

Mária Melicherčíková koordinátorka dekanátnej bunky Prievidza (december 2004 – november 2007).

PaedDr. Melinda Fabová

PhDr. Katarína Halajová koordinátorka Centra pre rodinu (február 2008 - apríl 2008)

odborníčka rodinnej poradne – psychologička

Ing. Michal Motyka vedenie programu Štúdium rodiny

PaedDr. Zuzana Jurčová, PhD. správa projektov

MUDr. Veronika Rumanová odborníčka rodinnej poradne – detská psychiatrička
Mgr. Lýdia Vasilová odborníčka rodinnej poradne – právnička
Mgr. Emília Mátiková odborníčka rodinnej poradne – pediatrička
Mgr. Rút Lačná preklady z talianskeho a anglického jazyka
lektorka talianskeho jazyka
Mgr. Zuzana Dutková domáce kontakty, sociálne poradenstvo
Mgr. Zdenka Krejzová mzdové účtovníctvo
Mgr. Eva Boháčiková účtovníctvo
Ing. Radoslav Šudich civilná služba, správca PC siete, 1
rektor PC kurzov,
lektor kurzov nemčiny a angličtiny
Tibor Nedeliak civilná služba, správca PC siete, lektor PC kurzov
Miroslav Hrivňák správca webovej stránky 2005 - 200
Mgr. Marek Blaško civilná služba, správca PC siete, lektor PC kurzov
Mária Synaková výpomoc pri rôznych aktivitách
Jozefína Seková výpomoc pri rôznych aktivitách
Lenka Smatanová lektorka francúzskeho jazyka
Mgr. Zuzana Olejárová
PhDr. Elena Hronská lektorka nemeckého jazyka
lektorka nemeckého jazyka
Michal Verkin správca internetovej čajovne
Mgr. Oliver Mečiar, výpomoc pri organizovaní akcií
Manželia Mgr. Zlatka Mečiarová
a Mgr. Oliver Mečiar vedenie spoločenstva rodín
Manželia MUDr. Alena Bartková
a Mgr. Kamil Bartko sociálne poradenstvo
Mgr. Michal Masný duchovné poradenstvo
Mgr. Juraj Adamkovič duchovné poradenstvo
Mgr. Sestra Antónia, FDC výpomoc pri organizovaní akcií
vedenie spoločenstiev
Ing. Milan Petráš výpomoc pri organizovaní akcií

Výročná správa Centra pre rodinu 2008

Chronologický prehľad aktivít:

10.5.2008, CPR, Jednodňová duchovná obnova pre rodiny

10.5.2008, Žiar n. Hronom 14.00, Bohoslužba slova pri príležitosti 10. výročia inštalácie Pamätníka nenarodeným deťom.

11.5.2008, Harmanec 14:00: Oslava dňa matiek

15.5.2008, CPR 17:00, Stretnutie dobrovoľníkov projektu Sára

17.5.2008, Rajecká lesná: Stretnutie s rodinami projektu Rádio Lumen hľadá lumenrodiny

18.5.2008, Senec: Rajecká Lesná: Stretnutie s rodinami projektu Rádio Lumen hľadá lumenrodiny

29.5.2008, CPR 17:00, Sv. omša pre rodiny + spoločenstvo

31.5.2008, Prešov, Stretnutie s rodinami projektu Rádio Lumen hľadá lumenrodiny

1.6.2008, Banská Bystrica, Stretnutie s rodinami projektu Rádio Lumen hľadá lumenrodiny

5.6.2008, Katedrála BB, Sv. omša venovaná rodinám v prenose rádia Lumen

7.6.2008, CPR, Jednodňové školenie o rodine pre animátorov spoločenstva DOMKA

14.6.2008, CPR, Jednodňová duchovná obnova pre rodiny

25.6.2008, CPR, Kinderfest - zakončenie kurzu NJ pre deti

29.7.2008, CPR, Požehnanie mamičiek pred pôrodom

8.8.2008, Katedrála BB, Sv. omša venovaná rodinám v prenose rádia Lumen

12.8. - 17.8.2008, Vysoká nad Úhom, Púť radosti - prednášky pre mladých o ľudskej láske na tému: "Láska nezávidí".

4.9. - 7.9.2008, Ružomberok, medzinárodná vedecká konferencia "Rodina a médiá", spoluúčasť, sprevádzanie zahraničných hostí + rokovania.

11.9.2008, Katedrála BB, Sv. omša venovaná rodinám v prenose rádia Lumen

13.9. - 14.9.2008, Zvolen, program pri vlaku Jána Pavla II. TOTUS TUUS

13.9.2008, B. Bystrica, Stánková prezentácia aktivít CPR v rámci "Dni mesta BB"

19.9.2008, Krupina, 18:00, Sv. omša + katechéza pre rodiny

20.9.2008, CPR, Stretnutie animátorov pastorácie snúbencov pod záštitou KBS

21.9.2008, CPR, Celodenná blízka príprava snúbencov

25.9.2008, Stretnutie spoluorganizátor. projektu "Banská Bystrica mesto rodiny"

25.9.2008, CPR, 17:00, Sv. omša pre rodiny + spoločenstvo

28.9.2008, CPR, Celodenná blízka príprava snúbencov

5.10.2008, 15.00 Laskomer, Opekačka v prírode s rodinami

5.10.2008, CPR, Celodenná blízka príprava snúbencov

6.10.2008, BB diecéza, List kňazom na tému "Snubné tajomstvo"

8.10.2008, CPR, 17:00, Stretnutie dobrovoľníkov projektu Sára

8.10.2008, CPR, 19:00, Úvodné stretnutie Katechézy o ľudskej láske

9.10.2008, Katedrála BB, Sv. omša pre rodiny v prenose rádia Lumen

15.10.2008, CPR, 17:00, Stretnutie dobrovoľníkov projektu Sára

15.10.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske

18.10.2008, Rajecká Lesná, Aktívna účasť na Sneme Fóra života

20.10.2008 - 2.11.2008, CPR: Výstava „Najlepšie je s mamou a otcom“

21.10.2008, CPR 16:00: Prednáška o kojení

22.10.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske

24.10 - 26.10.2008, Turzovka: Celovíkendové stretnutie Centier pre rodinu Slovenska s cieľom výmeny skúseností a vytvorenie užšej spolupráce.

29.10.2008, Stretnutie spoluorganizátor. projektu "Banská Bystrica mesto rodiny".

29. 10. 2008, CPR, 17:00: Prednáška o pestúnstve a náhradnom rodičovstve

29.10.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske

30.10.2008, CPR, 17:00, Sv. omša pre rodiny + spoločenstvo
 5.11.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske - Tajomstvo samoty
 6.11.2008, Katedrála BB, 18:00, Sv. omša pre rodiny v prenose rádia Lumen
 10.11.2008, Jastrabá, 17:30: Stretnutie s rodinami farnosti Jastrabá
 12.11.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske - Tajomstvo jednoty
 13.11.2008, CPR, 17:00: Adorácia pre rodiny + prípravná katechéza na celosvetové stretnutie rodín so Sv. Otcom - Mexico City 2009.
 14.11.2008, Badín, 9:45: Hostujúce prednášky o rodine seminaristom 6 roč.
 14.11.2008, Vstup do rádia Lumen rubrika Rodina - Mexiko 2009.
 15.11.2008, CPR, 16:00: Kurz prirodzenej metódy plánovania rodiny LPP
 21.11.2008, CPR, 17:00: Diskusný večer s p. europoslancom MUDr. Miroslavom Mikolášikom na tému: "Má Európa problém chrániť ľudský život?"
 19.11.-22.11.2008, Rím: Účasť na konferencii "Ako vyučovať morálnu teológiu".
 23.11.2008, Katedrála: Multimed. prezentácia: 1 misijná cesta sv. Pavla.
 26.11.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske - Tajomstvo nahoty
 27.11.2008, CPR, 17:00: Sv. omša pre rodiny + spoločenstvo
 28.11.2008, KU Ružomberok: Účasť na konferencii "Bioetické konflikty, stav a sociálne dôsledky 40 rokov po "Humanae vitae"
 28.11. - 30.11.2008, Kľačno: Evanjelizačný KURZ RÚT pre manželov
 30.11.2008, Katedrála, Multimed. prezentácia: 2 misijná cesta sv. Pavla.
 3.12.2008, CPR 17:30, Stretnutie dobrovoľníkov projektu Sára
 3.12.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske - Spoločenstvo osôb
 4.12.2008, Katedrála BB, Sv. omša pre rodiny v prenose rádia Lumen
 5.12.2008, CPR, 17:00: Bohoslužba slova pre rodiny a stretnutie detí s Mikulášom + spoločenský program pre rodiny
 6.12.2008, CPR, Adventná duchovná obnova pre rodiny (karmelitáni)
 7.12.2008, Katedrála, Multimediálna prezentácia: 3 misijná cesta sv. Pavla
 8.12.2008, CPR, Sv. omša pre rodiny s obradom zasvätenia detí Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.
 10.12.2008, BB mesto: Celodenné stretnutie partnerov projektu "Banská Bystrica, mesto rodiny"
 10.12.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľ. láske - Autentické spoločenstvo
 11.12.2008, KU Ružomberok: Otvorená diskusia so študentami žurnalistiky KU na tému Teológia tela, verzus antikoncepcia.
 11.12.2008, CPR, Adorácia + katechéza pre rodiny Mexico 2009
 13.12.2008, CPR 16:00: Kurz prirodzenej metódy plánovania rodiny LPP
 14.12.2008, CPR 14:00: Stretnutie so snúbencami
 14.12.2008, Katedrála, Multimediálna prezentácia: Cesta sv. Pavla do Ríma
 16.12.2008, CPR 15:45: Požehnanie mamičiek pred pôrodom
 17.12.2008, CPR 16:15: Požehnanie mamičiek pred pôrodom
 17.12.2008, CPR, 19:00, Katechézy o ľudskej láske - Príbeh narodenia
 18.12.2008, CPR, 17:00: Sv. omša pre rodiny + spoločenstvo

Slovenské cirkevné školy

po reorganizácii diecéz menia zriaďovateľov - TK KBS - 26. februára zasadala v Banskej Bystrici subkomisia KBS pre školstvo, aby sa zaoberala úlohami, ktoré vznikli cirkevným školám a ich zariadeniam so zmenou územného členenia diecéz, čím získali nových zriaďovateľov. Zároveň sa subkomisia zaoberala vyhodnotením zásadných pripomienok z rozporových konaní s Ministerstvom školstva k návrhu zákona o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a návrhu zákona o pedagogických zamestnancoch.

Ďalej katolícki pedagógovia hľadali možnosti, ako sa cirkevné školy môžu stať oprávnenými žiadateľmi na čerpanie prostriedkov z Eurofondov v regionálnom operačnom programe. Týmto odpovedajú na výzvu Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, ktoré za oprávnených žiadateľov považuje iba subjekty verejnej správy. Subkomisia pre školstvo pri KBS by považovala za nepriaznivé, ak by cirkevné školy mali spadať pod takzvanú „schému štátnej pomoci“, nakoľko prostredníctvom takýchto finančných príspevkov sa štandardne podporujú podnikateľské subjekty. Cirkevné školy v žiadnom prípade nie sú zriadené za účelom podnikania. TK KBS informovala Jana Brázdilová, tajomníčka Subkomisie KBS pre školstvo

Teologická škola v B. Bystrici

má kvalitu výučby, duchovné prostredie, sleduje na uplatnenie v živote a službe. Sám študujem na tejto teologickej škole a som evanjelik. Čo sa týka uplatnenia, súhlasím s Mgr. Sotákom, že vyhliadky na službu v ECAV po absolvovaní tejto školy sú nie veľmi dobré, ak by si chcel slúžiť v ECAV, musíš si urobiť doplnkové skúšky na EBF UK v BA. Čo sa týka duchovného prostredia, je tu veľmi dobré spoločenstvo, ja sám som spokojný. Na tejto teologickej škole sú študenti z asi 10-tich cirkví, ale vôbec nebadám nejaké rozdiely v duchovnom spolunažívaní. Samozrejme, že každý má svoj prejav viery, ale jednota nie je v tom, že všetci robia to isté. No a na kvalitu výučby ti môžem povedať iba to, že ako na každej, aj na tejto škole sa treba učiť. Nájdeš aj lepšiu prednášku aj menej lepšiu.

Banská Bystrica: Diecéza sa rozlúčila s biskupom Tomášom Galisom

Banská Bystrica 23. februára (TASR) - Diecézny biskup Rudolf Baláž a biskup Tomáš Galis budú v nedeľu 24. februára o 9.30 hodine koncebrovať svätú omšu v katedrálnom chráme v meste pod Urpínom, počas ktorej sa diecézne spoločenstvo poďakuje svojmu bývalému pomocnému biskupovi Galisovi za jeho pôsobenie v Banskobystrickej diecéze.

Na slávení svätej omše sa spolu s veriacimi, ktorí sa prídu s biskupom Galisom rozlúčiť, zúčastnia aj bohoslovci Kňazského seminára v Badíne a rehoľné sestry,

informovala Zuzana Juhaniaková z Diecézneho centra pre masmediálnu politiku v Banskej Bystrici. Biskup Galis pôsobil osem rokov ako pomocný biskup Banskobystrickej diecézy. Pred biskupskou vysviackou na poste rektora novopostaveného Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne pri Banskej Bystrici významne prispel k jeho rozvoju.

Galis sa 14. februára tohto roku rozhodnutím pápeža Benedikta XVI. stal žilinským diecéznym biskupom. Do tohto úradu ho uvedú 15. marca 2008 o 10. hodine v žilinskej športovej hale na Bôriku, kde bude sláviť slávnostnú svätú omšu.

ZVONY V PODLAVICIACH

O odvahe občanov postaviť sa proti konaniu rímsko-katolíckej cirkvi a arogantnosti cirkevných hodnostárov, ktorí si myslia že občan má mlčať, modliť sa k pánu bohu a počúvať múdrosti cirkevných predstaviteľov.

Na úvod:

Mestská časť Banskej Bystrice – Podlavice má od 28. apríla 2007 nový kostol a farský úrad. Necelý rok po jeho otvorení (3. marca 2008) podali občania petíciu za prijatie opatrenia na zníženie nadmernej hlučnosti kostolných zvonov. Petíciu rieši Mestský úrad v Banskej Bystrici.

Problém však začal a mohol byť vyriešený skôr než sa kostol začal stavať. Už 8. októbra 2003 môžeme na internetovej stránke mesto.sk čítať článok Spor poslancov a primátora pre výber lokality na kostol.

Z článku vyberáme:

„Plánovaná výstavba a najmä umiestnenie rímskokatolíckeho kostola v banskobystrickej mestskej časti Podlavice vnáša napätie medzi primátora Jána Kráľika a časť poslancov mestského zastupiteľstva. Primátor verejne obvinil poslancov, že keď na poslednom zasadnutí mestského zastupiteľstva vzali bez pripomienok na vedomie urbanistickú štúdiu dotvorenia priestoru Banská Bystrica-Podlavice ako podklad pre územné rozhodovanie, ignorovali záujem samotných Podlavičanov.

V štúdiu sa totiž počíta s výstavbou kostola na podlavickom sídlisku, proti čomu podpísalo petíciu 1 219 občanov tejto mestskej časti. Kostol by mal podľa nich stáť o niekoľko sto metrov ďalej, pri potoku Tajovka. Aj zástancovia výstavby kostola na sídlisku adresovali mestu petíciu, podpísalo ju však len 683 Podlavičanov.“

Naša poznámka pre porovnanie a uvažovanie: počet obyvateľov tejto mestskej časti je 4 050, z toho rímskych katolíkov 1 800 (údaj je zo zdrojov biskupského úradu banskobystrickej diecézy).

K podstate:

Dnes však už kostol stojí a hlasný zvuk troch zvonov, ktoré sú na ňom inštalované je predmetom sporu medzi nespokojnými občanmi a rímskokatolíckou cirkvou.

K petícii za prijatie opatrenia na zníženie nadmernej hlučnosti kostolných zvonov boli dosiaľ zvolané tri rokovania.

Prvé na Rímsko-katolíckej fare priamo v Podlaviciach. Referent MsÚ – Ing. Graus, ktorý riešil petíciu najskôr vyslovil počudovanie prečo tam prišli toľkí predstavitelia petičnej akcie. (Ing. Zuzana Čellárová, jej manžel, ďalšie dve obyvateľky a komunálna poslankyňa PhDr. Ľubica Laššáková.) Vraj stačí ak tam bude jeden, dvaja zástupcovia petičného výboru. Vo fare už bola nastúpená „farská rada“ s pánom farárom Divékym, ktorá skôr pôsobila ako inkvizičný tribunál a niektorí jej predstavitelia sa tak aj správali, pričom boli zaskočení, že zástupcovia občanov, ktorí petíciu podali nerezigovali pred ich neomylnosťou a snahou vtláčiť rokovaniu konfrontačný ráz. Podarilo sa udržať vecnosť a snahu riešiť oprávnené záujmy dotknutých občanov, ktorí nechcú byť obťažovaní častým a neznesiteľným hlukom zvonenia, najmä cez víkend. Obyvatelia len žiadajú rešpektovať charakter obytnej a oddychovej zóny Z tohto rokovania vyplynula povinnosť rímskokatolíckej farnosti v Podlaviciach, ako pôvodcovi hluku, (zvuku zvonov) zabezpečiť meranie hluku. Tá to však odmietla urobiť pre „nedostatok financií“. Preto Mestský úrad v Banskej Bystrici dal zmerať hladinu hluku, ktoré vydávajú kostolné zvony v Podlaviciach na vlastné náklady.

Na základe výsledkov merania bolo zvolané druhé rokovanie, z ktorého bol urobený zápis (pozri zápis z rokovania – 1. časť 2. časť). Občania sa domáhajú zníženia hladiny hluku, vysvetľujú, že im nejde o zasahovanie do náboženského života, skôr o obhajobu vlastných práv. Cirkev však hudie svoje ideologické – je to zásah do náboženských slobôd, do liturgického života veriacich, zvony sú príjemnejší hluk ako iné hluky s ktorými sa človek stretáva.

Na tomto rokovaní referent vybavujúci petíciu požiadal prítomného pána farára Divékyho aby upravili zvonenie tak, že nebude v rozpore s platnou legislatívou. Pán farár sa však snažil oddialiť prevzatie takého záväzku na seba a poukazoval, že musí o veciach informovať svojich nadriadených a pridržať sa ich pokynov. Preto bolo dohodnuté, že do mesiaca by už mohlo byť známe takéto stanovisko a následne sa k tomu zvolá ďalšie rokovanie účastníkov konania. Pre spravodlivosť treba povedať že zvonenie časomier bolo odstavené.

Tretie rokovanie (zatiaľ posledné) sa uskutočnilo 18. 11. 2008 a bola na ňom aj právna zástupkyňa farnosti Mgr. Daniela Bezáková z Advokátskej kancelária Soukeník – Štrpka z Bratislavy. Na tomto rokovaní už neostalo z predchádzajúcich náznakov ústretovosti od predstaviteľa farnosti ani chýru ani slychu, ba naopak, prešli do protiútoky a držali sa v intenciách dvoch listov biskupa Baláža, ktoré uvádzame nižšie. Toto rokovanie ukázalo (podľa názoru zástupcov petície) tiež na nekompetentnosť pracovníkov MsÚ, ktorí ústami Ing. Grausa tlmočili, že vychádzajúc z vyjadrenia biskupa (2. reakcia biskupa uvedená nižšie) už nemôžu ďalej konať, pretože údajne za tohto právneho a skutkového stavu, by prekročili svoje kompetencie a viac vo veci konať nebudú.

Kto má pravdu? Meranie hlučnosti potvrdilo, že „zvonenie preukázateľne prekračuje vyhláškou stanovené limity a preto je nutné prijať opatrenia“. Celá záležitosť ešte nie je ukončená. Cirkev ihneď po rokovaní už niektoré kroky na zníženie intenzity zvuku zvonov prijala, ale nevzdáva sa.

Z tohto hľadiska sú zaujímavé reakcie cirkvi zaslané Mestskému úradu a podpísané biskupom Rudolfom Balážom a riaditeľom biskupského úradu Vladimírom Farkašom.

Z 1. reakcie - k poslaniu a používaniu zvonov vyberáme:

„Zvony v každom kresťanskom chráme slúžia k plneniu úlohy, ktorá súvisí s ochranou občanov pri zdolávaní požiaru, pri vykonávaní záchranných prác, pri haváriách a živelných pohromách...“

Jednoducho zvony záchrancovia, bez nich by sme boli na začiatku 21. storočia stratení. Pán biskup, zrejme žije ponorený hlboko v kresťanskej minulosti a tradíciách. Nedošla k nemu informácia, že na robenie hluku z dôvodov ochrany občanov existujú dnes oveľa efektívnejšie zariadenia a celý systém výstražnej signalizácie, ktorá plní svoju úlohu vtedy keď to je potrebné. Kostolné zvony sú nám skutočne v tejto záležitosti absolútne nepotrebné.

Ďalej sa pán biskup Mestského úradu pýta: „Čo ešte chcete a aké osobné záujmy sledujete?“ Je to odskúšaný spôsob, ako obviňovaním prot'ajšku odpútať pozornosť od podstaty veci. V celej veci nejde o to, aby zvony nezvonili, ale aby intenzita zvonenia nebola ohlušujúca a obmedzujúca život v Podlaviciach. Pán biskup úmyselne zabúda, že koná Mestský úrad z podnetu petície občanov. Ide mu predovšetkým o to, aby ich zvony zvonili, pretože ak už neslúžia k ochrane pred živelnými pohromami, tak ide predovšetkým o šírenie božej slávy: „Zvony si plnia svoje poslanie, čím je intenzita zvonu vyššia, tým lepšie si zvony plnia svoje poslanie. a také sú i zvony v Podlaviciach.“

(Prečítajte si celú 1. reakciu. – 1. časť 2. časť)

Z 2. reakcie - stanoviska k petícií občanov:

Tu už pán biskup argumentuje priam štátnicky, odvoláva sa na Základnú zmluvu so Svätou stolicou. Zvonenie už je aj hlboko tradičná činnosť aj dôležitý liturgický úkon a preto sa orgány verejnej správy do tejto veci nemajú miešať! Pán biskup v časti I. poučuje „neznalých“ na mestskom úrade v Banskej Bystrici, ktorí „nechápu“, že zvonenie je záležitosť cirkvi a mali by teda petíciu občanov ignorovať. Podľa neho dochádza k narušeniu „... princípov nezávislosti a autonómie Katolíckej cirkvi, pretože sa tu jednoznačne jedná o záležitosť Katolíckej cirkvi. Vzhľadom k vyššie uvedeným argumentom nie je prípustné, aby o tejto veci rozhodoval orgán verejnej správy a preto žiada, aby podľa tu uvedeného bolo naložené s predmetnou petíciou občanov.“

Pán biskup zabúda na skutočnosť, že z tých stoviek občanov, ktorí podpísali petíciu proti hlasnému zvoneniu zvonov, sú mnohí veriaci a členovia rímskokatolíckej cirkvi. Podpísali petíciu, nie aby obmedzili náboženský život katolíckych veriacich, ale aby výkon katolíckej liturgie neobmedzoval ich život. Nejde tu teda o vnútornú záležitosť cirkvi, ale o vec verejnú, o vzťahy medzi občanmi a inštitúciami a tu sú štát a samospráva kompetentní a oprávnení, ba povinní, veci regulovať a o nich rozhodovať.

Aj keď je pán biskup presvedčený o svojej absolútnej a nespochybniteľnej pravde je jeho reakcia v časti II. predsa len konkrétnejšia, ide k veci a odhaľuje nedostatok v konkrétnom postupe pri meraní, posudzovaní a vyhodnocovaní hladiny

zvuku. Napriek tomu však v konečnom dôsledku nespochybňuje správnosť nameraných hodnôt od 49,5 dB do 56,7 dB. Pointa je však v tom, že vyhláška povoľuje limitnú hodnotu 50 dB na vonkajšej fasáde objektu, (pred oknom). Namerané (spodné) hodnoty sú však len v jednom prípade tesne pod povoleným limitom (o 0,5 dB), a všetky ostatné limit presahujú (až do úrovne 56,7) teda o 6,7 dB.

Zdravotníctvo

Klinické pracoviská Slovenskej zdravotníckej Univerzity FNsP F.D. Roosevelta NsP v Banskej Bystrici v roku 2008

- Algeziologická klinika SZU
- Dermatovenerologická klinika SZU
- II. Gynekologicko-pôrodná klinika SZU
- II. Chirurgická klinika SZU
- II. Interná klinika SZU
- Klinika plastickej chirurgie SZU
- Neurochirurgická klinika SZU
- Onkologická klinika SZU
- II. Neurologická klinika SZU
- II. Očná klinika SZU
- II. Urologická klinika SZU

Zrekonštruované priestory kliniky pediatrickej onkológie a hematológie

Detská fakultná nemocnica s poliklinikou v Banskej Bystrici 8. januára slávnostne otvorila zrekonštruované priestory Kliniky pediatrickej onkológie a hematológie Slovenskej zdravotníckej univerzity. Rozsiahla rekonštrukcia, počas ktorej boli detskí onkologickí pacienti presťahovaní do iných priestorov, sa začala vlni v auguste a trvala štyri mesiace. Vytvorilo sa ňou 13 nadštandardne vybavených izieb s vlastným sociálnym zariadením, chladničkou a televízorom. Celková kapacita oddelenia je 20 lôžok pre pacientov a sedem lôžok pre sprevádzajúce osoby. Nové sú aj priestory určené na stravovanie pacientov a vstupná hala s čakárňou. Celá klinika vrátane chodieb a izieb má nové zariadenie a nábytok, spestrujú ju farby a detské maľby. Náklady na rekonštrukciu boli 27 miliónov korún, z čoho 20 miliónov poskytlo ministerstvo zdravotníctva, zvyšok boli dary, pričom päť miliónov poskytlo občianske združenie Svetielko nádeje.

Minister zdravotníctva Ivan Valentovič pripomenul, že celkové kapitálové výdavky pre všetky zdravotnícke zariadenia rezortu boli vlni 198 miliónov, z čoho 20 miliónov išlo na detskú onkológiu v Banskej Bystrici. Podľa riaditeľa DFN Ladislava Laha, bude pri súčasnom demografickom vývoji na Slovensku stačiť jedno detské onkocentrum a chcel by, aby to bolo banskobystrické. V súčasnosti sú na Slovensku tri oddelenia detskej onkológie. O onkologických pacientov bojuje banskobystrická DFN aj tým, že v spolupráci so Svetielkom nádeje organizuje dovoz pacientov zo sociálne slabších skupín a vzdialenejších lokalít zadarmo. "Pretože dieťa, ktoré má onkologické ochorenie, musí prísť na vyšetrenie alebo hospitalizáciu do nemocnice priemerne 38-krát do roka. To je závažný sociálny problém," uviedol Laho. Ako pripomenul

prednosta II. detskej kliniky SZU profesor Svetozár Dluholucký, z klasického neosobného nemocničného oddelenia je po rekonštrukcii najmodernejšie vybavené detské onkocentrum na Slovensku. "Izby sú tak zariadené, aby sa dalo chrániť deti pred infekciami zvonku a izolovať deti, ktoré infekciu majú, aby ju nerozšírovali. Monitorovať deti pomáha centrálny sesterský pult. Dôležité je tiež, že sa vytvorili podmienky na to, aby matky i otcovia mohli byť pri svojom chorom dieťati," povedal Dluholucký. Dodal, že možnosť izolovať pacientov pred infekciami, je veľmi dôležitá, pretože liečba detských onkologických pacientov je oveľa agresívnejšia než liečba dospelých onkologických pacientov. Jej cieľom je totiž vyliečiť pacienta, nie len predĺžiť mu život.

Na onkologickom oddelení DFN v Banskej Bystrici pracuje šesť lekárov a 13 zdravotných sestier. Ročne tam hospitalizujú 300 až 350 pacientov s onkologickými chorobami, úspešnosť ich liečby je vyše 75 percent. Celkovo je v DFN Banská Bystrica hospitalizovaných ročne okolo 4 600 detí, z toho zhruba polovica na chirurgii. "Treba si uvedomiť, že hoci onkologické a ARO hospitalizácie, ktorých je tiež len okolo 350, nie sú početné, sú najdrahšie, ide o koncovú medicínu," povedal Laho. Dodal, že DFN plánuje zriadiť lôžkové oddelenie s celoslovenskou pôsobnosťou na včasnú rehabilitáciu detí po úrazoch mozgu.

Úspešná transplantácia pečene vo Fakultnej nemocnici F. D. Roosevelta

27. mája 2008 bola vo FNsP F.D. Roosevelta úspešne transplantovaná pečeň. Fakultná nemocnica F .D. Roosevelta nemocnica je momentálne jedinou nemocnicou na Slovensku, ktorá odštartovala program tejto najnáročnejšej orgánovej transplantácie. Vedúcim programu a transplantačného tímu bol primár MUDr. František Hampl, avšak na celom procese od odberu a prípravy orgánu, po samotnú transplantáciu príjemcovi sa podieľa až 50 najkvalifikovanejších odborníkov. „Transplantácie pečene môže robiť len vyspelá nemocnica, ktorá disponuje adekvátnym prístrojovým a personálnym vybavením“ potvrdil multidisciplinárnosť výkonu MUDr. Vladimír Baláž, PhD. námestník pre liečebno – preventívnu starostlivosť. 57 ročný pacient s terminálnym zlyhaním funkcií pečene je podľa slov primára oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny MUDr. Jozefa Valkyho stabilizovaný, je pri vedomí a funkcie transplantovaného orgánu dosahujú primerané hodnoty.

Potrebu transplantácií našich pacientov doteraz len malým podielom kryla Česká republika a väčšina Slovenských pacientov vyžadujúcich tento typ liečby zomierala na úplné zlyhanie pečene. Absolútnu podporu programu zo strany vedenia nemocnice ako aj pozitívny prístup poisťovní deklaroval na dnešnej tlačovej konferencii riaditeľ nemocnice MUDr. Ján Šulaj.

Uskutočnená transplantácia pečene je výsledkom dlhoročnej odbornej a technickej prípravy a cieľom Rooseveltovej nemocnice je vykonať do konca roku 2008 aspoň 10 transplantácií.

Zdravotný stav obyvateľstva sa od roku 1990 zlepšuje

Kým v rokoch 1960 až 1990 v štátoch strednej a východnej Európy stredná dĺžka života u mužov klesala a u žien stagnovala, čo bolo v protiklade s vývojom v západnej Európe, po roku 1990 nastal vo vývoji zdravotného stavu pozitívny trend, ktorý trvá už dve desaťročia. Priemerná dĺžka života v Poľsku, Slovensku, Česku, Maďarsku a Slovinsku začala rapídne rásť, v rokoch 1990 až 2002 sa priemerne predĺžila u mužov o 3,5 a u žien o 2,8 roka. Znižuje sa predčasná úmrtnosť – čiže smrť vo veku 20 až 64 rokov, ktorá bola v týchto krajinách najmä u mužov alarmujúco vysoká. Vyplýva to z výskumného projektu, na ktorom spolupracovali odborníci z celej Európskej únie pod vedením Centra pre výskum rakoviny Marie Skłodowskej-Curie vo Varšave. Výsledky 17. júla prezentovala riaditeľka Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici Eleonóra Fabiánová.

„Najviac fascinujúci fenomén v týchto krajinách je dramatický pokles chorobnosti a predčasnej úmrtnosti na ochorenia srdca a ciev. Tento pozitívny trend vývoja zdravia sa prejavil u mužov aj žien vo všetkých vekových skupinách dospelých osôb. Tempo tohto vývoja je jedným z najrýchlejších v celej Európe, pričom príčiny nie sú celkom jasné. Zdá sa, že najvýznamnejším faktorom sú zmeny vo výžive spôsobené trhovou ekonomikou ako aj zmenami v cenách a dostupnosti niektorých potravín,“ uviedla Fabiánová s tým, že u Slovákov dosahoval pokles úmrtnosti na srdcovo-cievne ochorenia v rokoch 1990 až 2002 ročne 2,6 percenta a u Sloveniek 3,5 percenta. V spomínaných piatich krajinách významne klesá aj počet smrteľných zranení a úrazov. Podľa prezentovaného výskumu je hlavnou príčinou smrteľných zranení alkohol. „Vysoký výskyt cirhózy pečene ako aj ďalších chorôb súvisiacich s pitím alkoholu, najmä niektorých nádorových ochorení, patrí medzi najvyššie v Európe a dosahuje obzvlášť vysokú úroveň v Maďarsku a Rumunsku, ale aj na Slovensku a v Slovinsku,“ pripomenula Fabiánová. Napriek zlepšeniam je väčšina ukazovateľov zdravia stále priaznivejšia v západoeurópskych krajinách. Objavujú sa tiež nepriaznivé tendencie nárastu niektorých ochorení, napríklad rakoviny pľúc u žien. Stredná dĺžka života

Na Slovensku bola stredná dĺžka života u mužov 66,6 roka v roku 1990, v roku 2002 to bolo 69,8 roka a v roku 2008 70,5 roka. U žien to bolo 75,4 roka v roku 1990, 77,6 roka v roku 2002 a 78,1 roka vlani. Predčasná úmrtnosť žien bola na Slovensku v roku 1990 ustálená na 301 úmrtí na 100-tisíc žien, do roku 2002 klesla na 226/100-tisíc, čo je však stále 1,4-krát viac ako v 15 pôvodných krajinách Európskej únie. Predčasná úmrtnosť mužov na Slovensku je takmer dvakrát vyššia v porovnaní s 15 pôvodnými krajinami Európskej únie, hoci v rokoch 1990 až 2002 klesla z 846 úmrtí na 100-tisíc mužov na 639/100-tisíc. Podobný pokles nastal aj v západoeurópskych krajinách.

Úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici má tieto Národné referenčné centrá:

Národné referenčné centrum pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia a ovzdušia vnútorných priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie

vedúci: MUDr. Katarína Slotová členmi sú: RNDr. Milota Fatkulinová, RNDr. Janka Lafférová, Ing. Dagmar Šaligová, RNDr. Františka Hrubá, PhD., PhDr. Pavlína Bartová, laboratórni pracovníci: Lucia Murgašová, Oľga Kútiková, Emília Kypťová

Národné informačné centrum pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane

vedúci: MUDr. Cyril Klement, CSc pracovníci: MUDr. Mária Avdičová, RNDr. Peter Sirági, Viera Klementová, Valéria Oravcová, Iveta Abrahámová

Národné referenčné centrum pre hodnotenie osobnej expozície a zdravotného rizika

vedúci: MUDr. Ľubica Hettychová členmi sú: MUDr. Eleonóra Fabiánová, PhD., MUDr. Kvetoslava Koppová, PhD., RNDr. Zuzana Klöslová, RNDr. Andrea Žiarovská, MUDr. Zora Adamčáková, RNDr. Františka Hrubá, PhD., Mgr. Marie Sršňová, Marta Babničová, Dáša Knoppová

Národné referenčné centrum pre pertussis a parapertussis

vedúci: MUDr. Cyril Klement, CSc. pracovníci: MUDr. Viera Morihladková, MVDr. Desana Kohútová, RNDr. Lucia Maďarová, Mgr. Soňa Feiková, PhD., Daniela Hašková, Valéria Oravcová, Renata Hricová

Národné referenčné centrum pre toxoplazmózu

vedúci: RNDr. Jozef Strhársky pracovníci: RNDr. Lucia Maďarová, Renata Hricová, Miriam Laštiaková, Emília Patrášová - laborantka

Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy

vedúci: MUDr. Cyril Klement, CSc. pracovníci: Valéria Oravcová, Ľubica Slivková, Milada Dvonková

Akcia „Darujme krv pravidelne“

„Vélo Europe“ manželia na bicykloch

Bernard a Monique Rogeau sú aktívni dôchodcovia z mestečka Gap na juhu Francúzska. Spája ich dlhoročné manželstvo, pozitívny vzťah k bicyklovaniu a aktívne členstvo v Asociácii darcov krvi vo Francúzku. Pred pätnástimi rokmi sa zúčastnili Tour de France a tento rok spolu prekonávajú trasu dlhú 12 tisíc kilometrov. Navštívia pritom pätnásť európskych krajín, aby oslovili a motivovali Európanov k darovaniu krvi a mapovali podmienky darcovstva krvi v jednotlivých krajinách. Denne zdolajú trasu

dlhú 80 až 100 kilometrov na bicykli, ktorý spolu s batožinou váži 40 kilogramov. Optimistických Francúzov ste v uliciach Banskej Bystrice mohli stretnúť koncom mája v sprievode Kataríny Mrázovej, riaditeľky Alliance Francaise. Na radničnej pôde ich privítal viceprimátor Róbert Kazík. Dobrovoľné darovanie krvi koncom mája v Banskej Bystrici propagovali Monique a Bernard Rogeau. Francúzski dôchodcovia zdolávali na bicykloch trasu dlhú 12 tisíc kilometrov, aby medzi Európanmi podporili a šírili túto humánnu myšlienku.

Podobný cieľ na Slovensku má aj akcia „Darujme krv pravidelne“. Na Námestí Slovenského národného povstania ju pre obyvateľov mesta a návštevníkov Banskej Bystrice pripravili pracovníci Národnej transfúznej služby a Slovenského červeného kríža. Záujemcovia mohli do šestnástej hodiny darovať krv v priestoroch župného úradu. Cieľom akcie, ktorú okrem BBSK podporilo aj Mesto Banská Bystrica, bolo získať pre myšlienku darcovstva krvi čo najviac ľudí. Práve v letných mesiacoch počet úrazov stúpa a počet darcov klesá. Zdravotníci zhodnotili akciu pozitívne. Uskutočnili 62 odberov, hoci darovať krv sa rozhodlo 87 darcov, z toho 21 po prvýkrát. Informačne sa na podujatí prezentovali zdravotné poisťovne, o dobrú náladu sa postarali hudobné a tanečné skupiny. Ak občania krv nestihli darovať na banskobystrickom námestí, mohli tak urobiť v sobotu pri príležitosti Svetového dňa darcov krvi. Podujatie „Otvorený deň“ organizovalo pracovisko NTS SR v Banskej Bystrici od 8,00 do 11,00 hod.

Poradňa zdravia

Poradňa zdravia je určená všetkým obyvateľom okresov Banská Bystrica a Brezno, ktorí prejavia záujem o svoje zdravie a chcú poznať svoje individuálne riziká vzniku najčastejších chronických ochorení. Pracuje pod vedením MUDr. Silvie Kontrošovej, MPH. Do základnej poradne sa možno objednávať osobne na Odbore podpory zdravia RÚVZ v Banskej Bystrici, Cesta k nemocnici 1, alebo telefonicky v pracovných dňoch v čase 8:00 – 15:00. Poradenské služby poskytujeme objednaným klientom v utorok, stredu a v piatok 7:00 – 9:30. Je potrebné, aby ste na vyšetrenie prišli nalačno. Aké vyšetrenie poskytujeme? Základná poradňa na podporu zdravia poskytuje nasledovné spektrum vyšetrení: základné biochemické ukazovatele - koncentrácia celkového cholesterolu, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza v kapilárnej krvi, meranie tlaku krvi, antropometrické vyšetrenie. Na základe týchto vyšetrení je orientačne určené individuálne riziko klienta. Analýza rizikových faktorov umožní odporúčať optimálne zmeny:

- vo výžive
- vo fajčiarskych návykoch
- vo fyzickej aktivite
- v zvládaní stresu
- v prípade potreby sa v zmysle štandardných diagnostických postupov odporúči klientovi návšteva ošetrojúceho lekára a ďalšie potrebné vyšetrenia

Mesto Banská Bystrica a Poradňa zdravia pri RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici v rámci projektu "Zdravé mesto" pozývali do priestorov Mestského úradu v Banskej Bystrici záujemcov o preventívne vyšetrenia a poradenstvo v oblasti životného štýlu.

Špecializované poradne

Poradňa enviromentálneho zdravia - MUDr. Kvetoslava Koppová, PhD. Poradňa zdravia pre deti a mládež - MUDr. Magdaléna Ďateľová, MPH

Poradňa pre zdravú výživu a podľa potreby následný individuálny alebo skupinový kurz na zvládnutie nadhmotnosti

- MUDr. Ivana Sedliačiková, MPH

Poradňa pre odvykanie od fajčenia a následné individuálne alebo skupinové odvykanie od fajčenia

- Mgr. Tatiana Zvalová

Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity - MUDr. Hana Vrbanová

Poradňa pre podporu duševného zdravia a následný individuálny alebo skupinový nácvik zvládnutia stresu

- MUDr. Magdaléna Ďateľová, MPH

Poradňa pre problematiku AIDS - MUDr. Pavol Lokša

Poradňa hepatálna - MUDr. Viera Morihladková

Poradňa pre ochranu a podporu zdravia pri práci - MUDr. Jarmila Beláková

Zbytočná cirhóza

Slováci si môžu ozaj gratulovať, lebo žijú dlhšie ako kedykoľvek predtým. Tvrdí špičková odborníčka MUDr. Eleonóra Fabiánová., PhD.

Zlepšila sa zdravotná úroveň, ale aj informovanosť obyvateľstva. Napriek tomu stále zaostávame za starými členmi Európskej únie. Muži o viac než sedem rokov, ženy takmer o päť. Ťažko odhadnúť, ako by sa pohli čísla po vynechaní rómskej populácie.

„Zdravotná gramotnosť sa zlepšuje, ľudia sledujú časopisy, informácie o zdravom životnom štýle. Obyvatelia z chudobných komunít to však vnímajú menej. V sedemdesiatych rokoch u nás pribúdali úmrtia mužov v produktívnom veku. Objavovali sa srdcovo-cievne choroby, nádory, ale aj úrazy. I keď sa to zlepšilo, aj dnes je problém fajčenie a alkohol. Stále je vysoký počet úmrtí na cirhózu pečene spôsobenú alkoholom, čo by naozaj nemuselo byť,“ hovorí MUDr. Eleonóra Fabiánová.

Zdravie ovplyvňuje prostredie, v ktorom žijeme. „Na zdraví sa podieľa aj psychika. Taliani, Španieli, Francúzi, ale aj Švédi majú veľmi dobré čísla. Jedia veľa rýb, zeleniny, majú istoty, v krajine to funguje, neboja sa komunikovať svoje city, neprežívajú toľko stresu, tlaku,“ dodáva. Spolu s genetickými predispozíciami sa takto získavajú základy pre odolnosť nášho organizmu.

Prevoz chorej Lenky Kucharíkovej do Banskej Bystrice

8. septembra 2008 Predseda vlády SR Robert Fico vyčlenil zo svojej rezervy 1 450 000 Sk (48 131 €) na prevoz chorej Lenky Kucharíkovej, ktorá pravdepodobne po uštipnutí komárom upadla v Taiwane do kómy. Agentúru SITA o tom informoval Tlačový a informačný odbor Úradu vlády SR. Po zhodnotení finančnej náročnosti a po vyjadrení lekárov bude prevezená 20. septembra komerčnou linkou. Prevoz vykoná firma International SOS, ktorá zabezpečí kompletný transport z taiwanskej nemocnice Chung Shan Medical University Hospital na letisko Viedeň, odkiaľ bude sanitkou prevezená do nemocnice v Banskej Bystrici spolu s lekárskou asistenciou a potrebným zdravotníckym vybavením. Lenka Kucharíková už tretí mesiac leží v kóme tisíce kilometrov od domova. Slovenku študujúcu v exotickej krajine zrejme nakazil komár a trpí japonskou encefalitídou. Prevoz do vlasti komplikoval pacientkin zdravotný stav, ale aj fakt, že na Slovensku nebola poistená a jej rodina na prevoz nemala peniaze. Personál banskobystrickej Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta prijal Lenku Kucharíkovu, ktorá pred asi tromi mesiacmi upadla na Taiwane do kómy.

Dňa 2. októbra 2008 pre agentúru TASR uviedol jej otec Ivan Kucharík, hoci končatinami stále nehýbe, očami hýbe viac než pred vyše týždňom, kedy ju z Taiwanu do banskobystrickej Rooseveltovej nemocnice priviezli. „Podľa ľudí, ktorí ju nevidia každý deň ako my, urobila dosť veľké pokroky. Lekári sa zatiaľ nevyjadrujú, pretože ešte nemajú dokončené všetky vyšetrenia, ktoré sú potrebné," povedal Kucharík s tým, že pri starostlivosti, ktorú má v Rooseveltovej nemocnici, sa jej stav bude zlepšovať. „Lenka je teraz v dobrých rukách," dodal Kucharík.

Prvé zasadanie Vedeckej rady SZU v akademickom roku 2008/2009

Dňa 4. novembra 2008 sa v Aule Slovenskej zdravotníckej univerzity uskutočnilo prvé zasadanie Vedeckej rady SZU v akademickom roku 2008/2009. Vedeckú radu otvoril rektor SZU prof. MUDr. Ján Štencl, CSc., ktorý prítomných privítal. V programe vystúpil aj

Dekan Fakulty zdravotníctva SZU v Banskej Bystrici prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc., spoločne s kvestorom SZU Ing. Milanom Cagaňom, MPH, predstavili súčasný stav a perspektívy rozvoja Fakulty zdravotníctva SZU so sídlom v Banskej Bystrici, kde sú akreditované tri študijné programy - fyzioterapia, urgentná zdravotná starostlivosť a ošetrovateľstvo a praktická výučba prebieha na výučbových základniach a školiaciach pracoviskách univerzity. Priblížili genézu, súčasný stav, ako aj perspektívy tejto fakulty, spoluprácu s mestom Banská Bystrica, projekty na výstavbu nových priestorov slúžiacich pre výučbu, ako aj sociálne zabezpečenie a pod. V súčasnosti plánované úpravy budú realizované prostredníctvom fondov EÚ.

Slávnostná imatrikulácia študentov Fakulty zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici

Dňa 6. novembra 2008 sa v aule Obvodného úradu (nám. L. Štúra 1, Banská Bystrica) uskutočnila za účasti rektora SZU prof. MUDr. Jána Štencla, CSc., a kvestora SZU Ing. Milana Cagáňa, MPH, slávnostná imatrikulácia. Imatrikulačného aktu sa zúčastnilo 70 študentov 1. ročníkov denného štúdia Fakulty zdravotníctva SZU v študijných odboroch: Ošetrovateľstvo, Fyzioterapia a Urgentná zdravotná starostlivosť. Študentov imatrikuloval dekan fakulty prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.

Na klinikách Fakultnej nemocnice F .D. Roosevelta pracujú poprední slovenskí odborníci, mnohí z nich sú známi a uznávaní v zahraničí.

Na očnej klinike je uznávaný oftalmológ, laureát ceny primátora Prof. MUDr. Milan Izák, CSc. je :

- prednosta II. očnej kliniky Slovenskej zdravotníckej Univerzity FNsP F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici
- medzinárodne uznávaný odborník v oblasti oftalmológie
- člen výboru SOE (európskej oftalmologickej spoločnosti), člen výboru UEMS (európskej únie medicínskych špecialistov) a člen EBO (european board of ophthalmology)
- člen mnohých ďalších prestížnych medzinárodných medicínskych organizácií
- člen redakčných rád viacerých medzinárodných odborných vedeckých časopisov
- pionier a inventor mnohých nových diagnostických a liečebných, najmä mikrochirurgických metód (zavedenie mikrochirurgie oka, implantácie umelých vnútroočných šošoviek pri liečbe sivého zákalu, refrakčných chýb, zavedenie novej metódy fakoemulzifikácie pri operácii sivého zákalu atď.)
- dlhoročný prezident Slovenskej oftalmologickej spoločnosti a hlavný odborník Ministerstva zdravotníctva SR
- autor stoviek prednášok a publikácií, z ktorých niektoré dostali medzinárodné ocenenie - 2x najlepšia prednáška na ASCRS (USA), 2x ocenenie OSCARa za odborný videofilm (San Francisco USA) a 1x ocenenie za najlepší videofilm (Americká akadémia – San Diego (USA))
- nositeľ ceny primátora mesta Banská Bystrica

V roku 2008 sa prof. Izák pripravoval aj na dráhu europoslancu s týmto programom :
V Európarlamente sa budem snažiť presadzovať vedecko-výskumné a zdravotnícke programy. Chcem, aby bola liečebno-preventívna starostlivosť pre všetkých občanov dostupná na rovnakej úrovni, ako v ostatných členských štátoch EÚ. Chcem, aby bol v SR stanovený štandard liečebnej starostlivosti, ktorý bude plne hrađený z verejných zdrojov. Za nadštandard si bude môcť každý podľa svojich možností doplatiť. Toto zatiaľ v SR neplatí! Chcem, aby sa výšky dôchodkov pre slovenských občanov vyrovnali výškam dôchodcov v ostatných štátoch EÚ. Budem podporovať znižovanie

hranice veku pre odchod do dôchodku pre ženy i mužov s tým, aby tí, ktorí sa rozhodnú naďalej pracovať i po dosiahnutí dôchodkového veku mohli poberať plat i plný dôchodok. V záujme zníženia nehodovosti a bezpečnosti cestnej premávky, vynasnažím sa o zjednotenie požiadaviek pre žiadateľov o vodičské oprávnenie v štátoch EÚ, tak aby boli z cestnej premávky vylúčení tí, ktorí nie sú schopní zo zdravotných dôvodov viesť motorové vozidlo. Zatiaľ sú požiadavky a testy príliš benevolentné! Chcem, aby v SR bolo pre každý chirurgický medicínsky odbor zriadené tréningové centrum pre rezidentov tak, aby ich výuka mohla prebiehať v laboratórnych virtuálnych podmienkach. V súčasnosti sa táto výuka väčšinou vykonáva na pacientoch v rôznych podmienkach, čo vytvára značné riziko komplikácií. Moja denná prítomnosť v Európarlamente bude zaiste evokovať nové nápady a impulzy pre realizáciu ďalších programov.

V tíme profesora Izáka

MUDr. Mária Molnárová (1955), primárka II. Očnej kliniky SZU FNŠP F .D. Roosevelta v Banskej Bystrici sa narodila sa v oravskej obci Zákamenné. Vyštudovala na Lekárskej fakulte UK v Martine so špecializáciou oftalmológia S manželom Petrom, ktorý je chirurgom, prišli do Rooseveltovej nemocnice v Banskej Bystrici v roku 1980. Majú dve deti, dcéru Katarínu a syna Petra jr. Absolvovala niekoľko odborných kurzov doma i v zahraničí zameraných na liečbu oka laserom i ďalších moderných metód využívaných v oblasti oftalmológie. V tíme profesora Izáka sa vypracovala na jedného zo špičkových oftalmologických odborníkov na Slovensku. Je primárkou II. Očnej kliniky a ordinárkou pre cievne a metabolické poruchy oka.

S manželom Petrom sa spoznala počas štúdia na medicíne a stalo sa to osudným. Po ukončení lekárskej fakulty v roku 1980 obaja hľadali spolu zamestnanie. Mali šťastie, lebo v tom čase Rooseveltova nemocnica v Banskej Bystrici prijímala lekárov a sestry pre novú nemocnicu. Obidvaja dostali miesta, po ktorých túžili, a tak zakotvili v meste pod Urpínom. MUDr. Molnárová sa očnému lekárstvu venovala už na vysokej škole, kde od tretieho ročníka robila na očnej klinike študentskú vedeckú činnosť, počas týchto troch rokov sa jej práca na „očnom“ zapáčila a preto aj po škole chcela pracovať v tomto odbore.

Keď sa dostala na Očné oddelenie práve do Banskej Bystrice pod vedenie Prof. MUDr. Milana Izáka, CSc. Bola tu pre začínajúcu lekárka veľká výzva. Už na vysokej škole sa od lekárov očnej kliniky LF UK dozvedela, že profesor Izák patrí k najprogresívnejším oftalmológom na Slovensku a predstavy ju nesklamali. Pracovať pod jeho vedením bolo veľmi náročné. Na jednej strane sme mali od neho stále prísun nových poznatkov z oftalmológie, ktoré nosil zo zahraničia a všetci lekári z oddelenia mali možnosť pracovať na prístrojovo najlepšie vybavenom pracovisku na Slovensku. Na druhej strane sa kolektívu vyžadovalo maximálne pracovné nasadenie, neexistovala ohraničená pracovná doba, proste sa pracovalo toľko, koľko si starostlivosť o ambulantných alebo hospitalizovaných pacientov vyžadovala. Profesor Izák pracoval

a stále pracuje s úžasným zánietením, čo sa prenieslo aj na nás ostatných. Za celý kolektív lekárov môžem povedať, že máme radi oftalmológiu a milujeme svoju prácu.

Liečba očnej sietnice s využitím lasera

MUDr. Molnárová uvádza: V živote človeka často zohrá určitú úlohu náhoda. Na jar roku 1984 hneď po mojej prvej atestácii z oftalmológie, ma profesor Izák určil na prácu s laserom. Táto liečba sa v tom čase na Slovensku rozbiehala a začali sa laserovou koaguláciou sietnice liečiť ťažké zmeny na sietnici hlavne pri diabetes mellitus – teda v rámci diabetickej retinopatie, pri oklúziách sietnicových ciev, či periférnych dystrofiách = menejcennosti sietnice. Neskôršie v priebehu pár rokov sa úžasným spôsobom rozvinula zobrazovacia technika a postupne sa z „laserovania“ vyvinul krásny pododbor oftalmológie – tzv. medical retina, inými slovami povedané starostlivosť o pacientov s metabolickými a cievnyimi chorobami sietnice, zrakového nervu a cievovky. V tejto oblasti oftalmológie už niekoľko rokov prebieha búrlivý vývoj nových poznatkov o patogenéze teda príčine ochorenia sietnice, a o nových možnostiach ich liečby, preto je potrebné tento vývoj neustále sledovať a študovať.

Ak vás človek sleduje v bežnom dni, počas práce v Rooseveltovej nemocnici, vidiac to neustále množstvo pacientov z celého Slovenska, ako to môžete stíhať?

Niekedy je to ťažké, ale naučila som sa, že s trpezlivosťou zo strany lekára ale i pacienta a s úsmevom na tvári sa dá všetko podstatne ľahšie zvládnuť. Pacienti vedia, že všetci budú vyšetrení. Snažíme sa objednávaním pacientov tak trochu situáciu kontrolovať, ale denne nám z rôznych očných pracovísk Slovenska pošlú na doriešenie dosť pacientov s ťažkými ochoreniami či úrazmi, čím sa naše plánovanie naruší.

Aké unikátne zákroky vykonávate na banskobystrickej očnej klinike?

Na našej očnej klinike v Rooseveltovej nemocnici vykonávame kompletnú diagnostickú a liečebnú starostlivosť pri všetkých ochoreniach oka. Prácu máme rozdelenú po jednotlivých úsekoch alebo pododboroch.

Tak napríklad v rámci chirurgie sivého zákalu používame najmodernejšiu operačnú techniku, inštrumentárium a všetky typy umelých vnútroočných šošoviek.

V rámci refrakčnej chirurgie je to hlavne riešenie ťažkej krátkozrakosti a ďalekozrakosti implantáciou refrakčných umelých vnútroočných šošoviek, pri zmenách zakrivenia rohovky nové metódy – cross linking = spevňovanie rohovky, „vyrovnávanie zakrivenia rohovky implantáciou rohovkových implantátov – tzv. intacsov alebo keraringov.

Naše pracovisko je známe tým, že sa u nás vykonáva kompletná chirurgia sietnice a zadného segmentu oka, či sa už jedná o rôzne typy odlúpenia sietnice, zakrvácanie sklovca rôznej príčiny alebo rekonštrukčnú chirurgiu po ťažkých úrazoch.

Sme jedno z prvých pracovísk na Slovensku, ktoré poskytuje kompletnú diagnostiku a liečbu vlhkej formy vekom podmienenej degenerácie makuly (žltej škvrny), čím sa dá u 90 – 95 % pacientov zabrániť vzniku praktickej slepoty. Používame fotodynamickú liečbu, ale hlavnej liečbu s antirastovými faktormi, liekmi, ktoré sa aplikujú priamo dovnútra oka.

V rámci liečby zeleného zákalu okrem kompletnej liečbu kvapkami vykonávame ako jediné pracovisko na Slovensku všetky druhy perforujúcich i neperforujúcich protiglaukómových operácií (operácií na zníženie vnútroočného tlaku, aby nedošlo k odumretiu zrkového nervu) bez, alebo s rôznymi drenážnymi implantátmi.

Čím to je, že verejnosť o vás nevie z médií toľko ako napr. o vašich bratislavských kolegoch?

Myslím si, že médiá sú sústredené hlavne v Bratislave a preto sú bratislavskí kolegovia „dostupnejší“. Dobré meno kliniky nám robia hlavne výsledky našej práce, ktoré si pacienti medzi sebou odovzdávajú.

Je to presne tak. Chýry o vašej kvalitnej práci i prístupe k pacientom sa šíria ústnym podaním pacientov po celom Slovensku. Nestálo by za to zmeniť trošku aj marketingovú komunikáciu Rooseveltovej nemocnice? Veď tu pracuje naša lekárska špička a verejnosť skôr počúva o zadlženosti tejto nemocnice...

Je to pravda. Boli by sme veľmi radi, keby sa hovorilo a písalo o našich úspechoch. Chcem však podotknúť, že nemocnica sa zadlžuje preto, že pacientov neodmietame a kto do Rooseveltovej nemocnice príde, či je to očná, chirurgická, neurochirurgická, traumatologická klinika a ďalšie kliniky či oddelenia, každý pacientovi poskytne kvalitnú zdravotnú starostlivosť, ktorá stojí tisíce. Pozorujem skutočnosť, že v našej nemocnici sa sústreďujú tí najťažší a tým aj najdrahší pacienti a pokiaľ zdravotné poisťovne neplatia za výkon alebo diagnózu, dlh nemocnice bude pretrvávať.

Speleoterapia Prof. MUDr. Svetozára Dluholuckého, CSc

Výskumný projekt speleoterapie prebiehal 5 rokov. Jedna skupina detí chodila do jaskyne, druhá do jaskyne nechodila, inak robili deti všetky aktivity spolu. Potom sme tieto výsledky porovnali z hľadiska frekvencie ochorenia a astmatických atakov rok pred liečbou a rok po liečbe. Výsledky boli prekvapivé. Zistili sme, že prostredie Nízkych Tatier nemá vôbec nijaký vplyv na priebeh a frekvenciu týchto ochorení. Frekvencia ochorení, astmatických záchvatov, zápalov pľúc a iných infekcií bola rok po absolvovaní speleoterapie štatisticky významne nižšia – až na desatinu – voči skupine, ktorá do jaskyne nechodila. Na Výskumnom ústave humánnej bioklimatológie sme obhájili účinnosť tejto liečby.“ Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc. tvrdí , že s 95 percentnou pravdepodobnosťou, ak ste boli chorí zhruba 6 a viackrát rok pred absolvovaním dvojtýždňovej liečby, ďalší rok ochoriete len 1,4 krát. Je preukázané, že po 10 rokoch zostane u alergológa sledovaných len 23 percent pacientov. Pritom sa hovorí, že alergik zostane takmer v 80 percentách alergikom na celý život. Jasovská jaskyňa - Od roku 1995 sa v jaskyni vykonávajú ozdravovacie speleoklimatické pobyty. Relatívna vlhkosť jaskyne sa pohybuje okolo 98 percent. Čistý vzduch je ideálny na liečenie rôznych alergénov a astmy, hlavne u detí. Speleoterapia je v Kúpeľoch Štós kombinovaná s klimatickou liečbou, ktorej súčasťou sú liečebné procedúry zamerané na dýchací a pohybový aparát. Sedemdňový wellness pobyt, s ubytovaním, polopenziou, vstupnou, priebežnou a výstupnou lekárskou prehliadkou

a liečebné procedúry stojí približne od 5 520,- Sk. Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký: „Chceli sme dokázať, že to nefunguje ...“ „Moje začiatky v oblasti liečby speleoterapie sú trochu kurióznou záležitosťou. Môj predchodca, primár Fabián s primárom MUDr. Böhmmom-Kleinom z Brezna v roku 1970 začali s liečbou v Bystrianskej jaskyni. V roku 1972 tam začali robiť popri nemocničnej liečbe cez prázdniny doliečovacie turnusy pre astmatikov. V tej dobe som bol jeho zástupcom a intenzivistom. Venoval som sa kritickým stavom v detskom veku a intenzívnej pediatrickej starostlivosti. Jaskyňa Bystrá mi išla značne na nervy a vyťažovala našich pracovníkov, oberala nás o čas. Vtedy neexistovali nijaké relevantné dôkazy o jej účinku, čiže som to považoval za plytvanie času a energie. O dva roky neskôr som sa stal primárom a zadal som výskumný projekt na 5 rokov dopredu – skúmať účinok jaskyne, pretože sme chceli dokázať, že to nefunguje.

Čo na to poisťovne? Všeobecná zdravotná poisťovňa : Speleoterapia je alternatívna liečebná metóda, ktorá z pohľadu účinkov na zdravie nie je dostatočne preskúmaná a z pohľadu medicíny založenej na dôkazoch je potrebné doložiť dlhodobé sledovania na pomerne veľkej vzorke pacientov. Z toho dôvodu sa v súčasnosti priamo neuhrádza z verejného zdravotného poistenia. Na Slovensku ponúkajú speleoterapiu ako doplnkovú terapiu ku klimatickej liečbe kúpele Štós. Ako VŠZP sme zabezpečili svojim poisťencom, ktorí navštívia tieto kúpele, zľavu 15 percent na pobyty spojené so speleoterapiou.

Union: Zatiaľ nepreplácame speleoterapiu, nevieme v tejto chvíli potvrdiť či plánujeme zvážiť aj túto možnosť v budúcnosti.

Dôvera - Priamo tento druh liečby nie je hrazený z verejného zdravotného poistenia, a teda ho nepreplácame. Môže sa však stať, že máme uzatvorenú zmluvu so zdravotníckymi zariadeniami, ktoré speleoterapiu využívajú ako súčasť svojich liečebných metód.

Spoločná zdravotná poisťovňa Od 1. júna 2008 uhrádzame speleoterapiu v jaskyni Bystrá pri Banskej Bystrici.

Apollo: Jaskyne nie sú zdravotníckym zariadením, nemajú štatút kúpeľného zariadenia, preto ako zdravotná poisťovňa tento druh liečby neuhrádzame.

Nárast diabetických ochorení

V roku 2008 publikovali špičkoví banskobystrickí internisti svoje poznatky pri liečbe narastajúceho zdravotného problému- civilizačnej choroby – cukrovky.

MUDr. Jarmila Okapcová, PhD., z Internej kliniky Rooseveltovej nemocnice sa dlhé roky venuje prevencii, diagnostike , liečbe i výskume metabolického syndrómu. Konštatovala, že diabetikov aj v roku 2008 pribudlo.

Do kroniky mesta

uvádzame časť odborného článku v časopise : Interná medicína 2008 / 6

DILEMY KONCEPCIE METABOLICKÉHO SYNDRÓMU X PRI 20-ROČNOM JUBILEU JEJ VZNIKU – 1. ČASŤ Juraj Hrnčiar, Mária Hrnčiarová, Jarmila Okapcová, Klára Jakubíková, Viera Kiková :

Koncepcia metabolického syndrómu, resp. syndrómu inzulínovej rezistencie, či syndrómu X predstavuje aj po 20 rokoch nomenklatúrne, diagnosticko-identifikačné, etiopatogenetické a terapeutické dilemy. Metabolický syndróm je aglomeráciou hlavných rizikových faktorov, akcelerujúcich proces aterotrombogenézy, ktorá je potom príčinou vysokej morbidity, invalidity a mortality na kardiovaskulárne ochorenia v našej populácii, ak sa včas do týchto rizikových faktorov neintervenuje zmenou životného štýlu, stravovania, prerušením fajčenia a integrovanou polyfarmakoterapiou. Metabolický syndróm je modelom polymorbídneho pacienta, o ktorého sa zaujíma celý rad špecialistov. Len integráciou ich činnosti sa môžu dosiahnuť primerané efekty v prevencii, diagnostike a liečbe i výskume metabolického syndrómu a jeho jednotlivých fenoménov ako rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení. Najväčšie dilemy a riziká v prevencii a liečbe fenoménov metabolického syndrómu vznikli pri nákladnej masovej terapii obezity anorektikami v podobe sérotonínerných valvulopatií a pľúcnej hypertenzie a pri hormonálnej substitučnej, či antikoncepcnej terapii sexagénmi u žien.

Unikátna operácia Prof. MUDr. Miroslava Galandu, Csc. na Neurochirurgickej klinike

Na Neurochirurgickej klinike SZU FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici sa pravidelne vykonávajú neurochirurgické operácie s neurostimulačnou kontrolou dôležitých oblastí mozgu, ktoré sa pri operácii nesmú poškodiť.

15. apríla 2008 na klinike operovali 71 ročnú pacientku, ktorá dlhé roky trpela obojstranným trasom horných končatín, podstatne výraznejším na pravej ruke. Tras pani Anne znemožňoval funkčné využitie končatín, čiže komplikoval zvládanie bežných činností ako napríklad napiť sa, založiť si okuliare.

„Koaguláciou v oblasti VL talamu sme redukovali tremor v pravej hornej končatine, čo umožňuje chorej opäť funkčne využívať končatinu.“ informuje Prof. MUDr. Miroslav Galanda, Csc., dlhoročný prednosta kliniky, ktorý vykonal aj samotný zákrok. Pacientov pre tento druh výkonu je potrebné k operácii indikovať len po kompletnom odbornom prešetrení.

Stimulačná technika sa využíva aj pri stereotaktických operáciách, kde sú zavádzané elektródy do oblastí mozočka a je dlhodobo ovplyvňované zvýšené napätie v končatinách a čiastočne potláčané neovládateľné pohyby pri detskej mozgovej obrne. Stereotakticky nadmerným zahriatím malého množstva mozgového tkaniva v talame (koaguláciou) je ovplyvňovaný tras na horných končatinách (najlepšie jednostranný) pri diagnóze esenciálneho tremoru.

Monitorovanie pri operáciách sa robí v narkóze alebo pri vedomí pacienta s jeho spoluprácou. Takýmto spôsobom je možné bezpečne operovať aj v oblastiach, kde sa predtým operačné výkony nemohli uskutočniť. Ide o operácie tumorov, využíva sa pri operáciách metastáz a tiež cievnych malformácií.

Európsky týždeň boja proti rakovine krčka maternice

Banskobystrická samospráva bola druhou v poradí, ktorá sa 23. januára 2008 zapojila do Európskeho týždňa boja proti rakovine krčka maternice. Na balkóne Mestského úradu ho pripomína dvojfarebná ružová stužka, ktorá je symbolom boja proti tomuto ochoreniu. Predstavuje dve časti prevencie spomínaného ochorenia - skrining a očkovanie.

Na rakovinu krčka maternice ročne zomiera na Slovensku asi 200 žien. Podľa sekretára Slovenskej gynekologicko-pôrodníckej spoločnosti Martina Redechu je to vysoké číslo najmä preto, že týmto úmrtiam sa dnes už dá predchádzať. „Rakovina krčka maternice je totiž dobre liečiteľná, ak je ochorenie zachytené včas. Existuje už aj vakcína pre mladé dievčatá, ktorá ich bude chrániť pred týmto ochorením po celý život.“ Pre ženy staršie ako 25 rokov, lekári odporúčajú pravidelné gynekologické prehliadky, ktoré môžu zachytiť ochorenie v jeho počiatočnom štádiu. Na Slovensku napriek tomu na ne chodí len 20 až 25 percent žien. Aj preto nám v prevencii spomínaného ochorenia patrí až 18. miesto medzi krajinami Európskej únie. Partneri Európskeho týždňa boja proti rakovine krčka maternice na Slovensku - Slovenská gynekologicko-pôrodnícka spoločnosť, Slovenská pediatrická spoločnosť a kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku - sa aj z tohto dôvodu rozhodli vyhlásiť na Slovensku rok 2008 za Rok boja proti rakovine krčka maternice. Záštitu na ním prevzal minister zdravotníctva Ivan Valentovič. Partneri sa chcú počas tohto roku zamerať najmä na vzdelávanie žien, na aktivizáciu odbornej verejnosti a vytváranie efektívnych preventívnych programov. Európsky týždeň vyhlásila Európska asociácia proti rakovine krčka maternice od 20. do 26. januára 2008. Banskobystrická radnica víta podobné iniciatívy pretože zapadajú do koncepcie Banskej Bystrice ako Zdravého mesta.

Dobrovoľnícka skupina pri OZ Svetielko nádeje

Poslaním dobrovoľníckej skupiny pri OZ Svetielko nádeje je zmiernenie utrpenia a zlepšenie psycho-sociálnych podmienok detských pacientov v nemocnici. Preto školení dobrovoľníci na detskom oddelení (24 lôžok) Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou (DFNsP) nezištne venujú časť svojho voľného času v prospech pacientov - navštevujú ich, ponúkajú im ľudskú prítomnosť, spoluúčasť, pomáhajú im vyplniť čas hospitalizácie.

Poskytujeme možnosť dobrovoľníckej práce v nemocnici a v podpore združenia, sociálna práca v neziskovom sektore. Poskytujú individuálnu starostlivosť o

dobrovoľníka, stretnutia dobrovoľníkov, odborná supervízia je samozrejmosťou. Organizujú prednášky na iných miestach na témy: starostlivosť o dobrovoľníka, komplexná starostlivosť o pacienta a pod.

Navštevujú všetkých detských pacientov, no najmä tých, ktorí:

- ťažko znášajú (dlhodobú) hospitalizáciu
- pochádzajú zo vzdialených oblastí Slovenska a nemá ich kto navštíviť
- prežívajú úzkostné stavy, depresie, smútok, beznádej a pod.

Základný predpoklad ich práce je súhlas pacienta. Činnosti, ktoré môžu s pacientom vykonávať je niekoľko, od čítania knihy, prechádzky na chodbe, hrania karát, zakúpenia určitej veci, až po dôverný rozhovor. O tom, ako spoločná komunikácia môže prebiehať a čoho sa pri nej pridŕžajú, určujú v časti komunikácia s pacientom.

Ich činnosť si vyžaduje aj finančné náklady, ktoré je možné uhradiť vďaka priazni a podpore OZ Svetielko nádeje, ktoré prispieva na hry a darčeky pre hospitalizované deti a zabezpečuje im oblečenie na pohyb po oddelení. Dobrovoľnícka skupina pri OZ Svetielko nádeje v Banskej Bystrici aj v roku 2008 vyvíjala svoje humanitárne aktivity. Dňa 1. novembra 2008 hľadala nových spolupracovníkov takými slovami: Ak je pre Teba dobro vzácné a chceš sa s ním podeliť, poznáme takých, čo ho potrebujú. Dobrovoľne navštevujeme detských pacientov na onkologickom oddelení Detskej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici. Aj tvoju návštevu s radosťou privítajú. Ak chceš ponúknuť svoj čas a prítomnosť deťom, ktoré sú onkologicky choré a byť im svetielkom na ich neľahkej ceste, nasmeruj svoje kroky medzi nás – dobrovoľníkov z Dobrovoľníckej skupiny pri OZ Svetielko nádeje. Nájdete nás: v priestoroch čakárne onkologickej a hematologickej ambulancie Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou (DFNsP), Nám. L. Svobodu 4 v Banskej Bystrici.

Liečba patologického hráčstva v Banskej Bystrici

V špecializovanom oddelení pre liečbu patologického hráčstva Psychiatrického oddelenia NsP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici od začiatku fungovania špecializovaného oddelenia od roku 1994 bolo liečených viac ako 3000 pacientov. V roku 2007 bolo hospitalizovaných 217 osôb, z toho 199 mužov.

V roku 2008 to bolo 219 osôb, z toho až 206 mužov. Žiadosti bolo podstatne viac, kapacitne nestačia, čakacia doba je aj 3 mesiace, mnoho žiadateľov nenastúpi na liečbu, lebo čakacia doba bola dlhšia ako odhodlanie liečiť sa, resp. prepásol moment ochoty liečiť sa, práve kvôli nedostatku kapacít. Liečba je hrazená poisťovňami a trvá sedem týždňov.

Gamblerstvo - Ide naozaj o závislosť? Možno túto poruchu prirovnať k alkoholizmu alebo narkománii? MUDr. Ludvík Nábělek z Psychiatrického oddelenia NsP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, kde ako prví na Slovensku začali gamblerov liečiť, je presvedčený, že áno: „Aj medzi odborníkmi existujú názory, že patologické hráčstvo nie je závislosťou, pretože tu absentuje exogénna látka, ktorá by ho spôsobovala.

Najnovšie výskumy neuroanatomických štruktúr a neurochemických dejov zúčastňujúcich sa na sprostredkovaní procesov odmeňovania v mozgu však poukazujú na spoločný základ tohto, možno kľúčového faktora pri rozvoji akejkoľvek závislosti. Bez ohľadu na to, či príjemné zážitky spôsobuje cudzia, psychické funkcie ovplyvňujúca látka, alebo či ide o tzv. nelátkové závislosti, teda príjemné pocity spôsobuje činnosť, aktivita alebo stav.

Pod vedením primára Ludvíka Nábělka svoju prácu robia rozhodne dobre. Nehrajú sa, sú tvrdí, ale láskaví. Podľa štatistiky odliečili viac ako tisícku pacientov, ktorí ich vraj medzi sebou volajú - strážni anjeli. Biznis menom hazard

Hazardné hry dostali na Slovensku zelenú po roku 1990. Odvtedy bol zákon o lotériách a iných podobných hrách už 10 krát novelizovaný, pričom v tom novom zákone sa už „lotérie a hry“ pomenúvajú pravým menom - hazard. Štát si ponechal monopol pri niektorých lotériách a v stávkovaní cez internet. Keďže biznis s hazardom bude takmer úplne liberalizovaný, zainteresovaní odborníci si čoraz častejšie kladú otázku, či zákon dokáže zamedziť tomu, aby lotérové firmy neslúžili ako práčky špinavých peňazí. Faktom totiž je, že samotná vláda v predkladacej správe k návrhu zákona okrem iného priznáva, že hazard so sebou nesie aj nezanedbateľné spoločenské riziká. Odhliadnuc od toho, že sa vďaka nemu rozvíjajú u určitých osôb sociálno - patologické javy a vzniká závislosť, je tu ešte ďalšie riziko - o hazard sa zaujíma organizovaný zločin, ktorý v ňom vidí veľký zdroj príjmov. Napriek tomu, že reálne príjmy obyvateľstva klesajú, obľuba hazardných hier rastie ...

Kto je hráč ?

Podľa minuloročných výskumov navštevuje na Slovensku tipovacie kancelárie s väčšou či menšou pravidelnosťou približne 20 percent obyvateľov. Z prieskumu vyplynulo, že sú to predovšetkým muži. Medzi najskalnejších priaznivcov hazardu patria najmä mladíci vo veku od 18 - 29 rokov a ľudia bez maturity, ktorí tipujú raz do týždňa. Pred tipovacími kancelárkami žiaľ postávajú aj dôchodcovia, ktorí si chcú prilepšiť k dôchodku alebo zaháňajú dlhé chvíle. Ženy zase obľubujú najmä číselné lotérie a stieracie žreby. Väčšina tipujúcich tvrdí, že tipovanie je ich koníčkom, pretože vedia, že na ňom nemôžu zarobiť veľa peňazí. Veľa hráčov je údajne spokojných, keď v súboji so stávkovými spoločnosťami udržiavajú vyrovnanú bilanciu.

Zostáva jedinú - vytočiť číslo Linky nádeje 048/416777 alebo 048/4335811 - oddelenia patologických hráčov.

Aké sú príznaky závislosti od hrania?

V súčasnosti sa za hráča považuje ten, kto s aspoň v piatich bodoch zhoduje s týmito príznakmi závislosti od hrania:

1. Zaujatosť hraním - predstavy, rozmýšľanie o možnostiach získania peňazí...
2. Potreba zvyšovať stávky na dosiahnutie príjemného napätia a vzrušenia...
3. Opakované neúspešné pokusy kontrolovať alebo zastaviť hranie...
4. Prítomnosť nepokoja a podráždenosti pri prerušení alebo zastavení hrania...

5. Hranie ako spôsob odpútania sa, odreagovania sa od problémov, alebo spôsob odstránenia mrzutej nálady....
6. Opakovaný návrat do herne na druhý deň po prehre s cieľom vyhrať peniaze späť...
7. Klamstvá v rodine, či terapeutom...
8. Nelegitímne aktivity v súvislosti so získaním peňazí na hranie
9. Strata zodpovednosti, rozbitie pracovných a rodinných kontaktov, strata práce v dôsledku hrania
10. Prenášanie zodpovednosti za vyrovnávanie dlžôb z hrania na iných ľuďí

Máloktorý gambler si uvedomuje, že sa dostal do chorobnej závislosti od hry. Väčšina z nich je presvedčená, že má všetko pod kontrolou. No ich príbuzní, partneri, priatelia, vnímajú veci diametrálne odlišne. Patologický hráč postupne odsúva do úzadia všetko, čo je pre bežného človeka dôležité. Prácu, rodinu, záľuby. V jeho myslí sa uhniesť nutková potreba hrať, ktorá vytláča ostatné veci. "Základným problémom gamblerov je to, že si nechcú pripustiť svoj problém. Popierajú jeho existenciu. Zvyčajne ich donúti vyhľadať odbornú pomoc partneri, príbuzní, priatelia. Je skutočnou zriedkavosťou, keď ku mne príde človek sám od seba, uvedomujúc si, že potrebuje psychoterapiu." opisuje vnútorný svet gamblerov PhDr. Šefčíková.

Ťažisko liečby spočíva v dlhodobej, systematickej psychoterapii. Štatistiky uvádzajú, že komplexná odborná liečba je úspešná u štyridsiatich percent gamblerov. Tí sa k hre už nevrátia. U ostatných sa skôr, či neskôr vyskytne recidíva a veľa z nich končí opäť v bludnom kruhu prehíer, pôžičiek a večných dlhov. V každej herni nájdete veľký nápis: "Zákaz hry na automatoch pre osoby mladšie než 18 rokov!". Ale vidieť mladistvých, úplne zaujatých hrou na automatoch, nie je žiadna vzácnosť. Podľa odborníkov je v Slovenskej republike 50 tisíc gamblerov v rozvinutom štádiu závislosti. Každý šesťdesiaty dospelý Slovák teda mal, či má, závažné problémy s hazardnými hrami. Drvivú väčšinu z nich neodolateľne priťahujú hracie automaty.

Kampaň proti rakovine hrubého čreva pokračuje v Banskej Bystrici

Médiá sa už roky obávajú písať o rakovine hrubého čreva a konečníka. Tvrdia to organizátori osvetovej kampane Europacolon TOUR Slovensko 2008, ktorej zastávkou je na päť dní, oddnes do nedele 15. júna, Banská Bystrica. Prezidentka Europacolon Slovensko Jana Pifflová-Španková dodáva, že pre mnohých ostáva táto téma tabu napriek tomu, že rakovina hrubého čreva a konečníka je najčastejším typom rakoviny a v súčasnosti je kolorektálny karcinóm najčastejšou príčinou smrti v Európe.

Nadrozmernú maketu hrubého čreva, ktorá je súčasťou kampane, môžu Banskobystričania navštíviť v Európa bussines centre. Má všetkým priblížiť zdravé hrubé črevo a črevo postihnuté kolorektálnym karcinómom. Črevo, ktorým sa dá prejsť ako tunelom, formou roadshow navštívi v tomto roku desať slovenských miest. Zakladateľ Europacolon Slovensko Patrik Herman poznamenáva, že kampaň je zameraná na zvýšenie povedomia, prevenciu a skoré odhalenie rakoviny hrubého čreva

a konečníka. Táto myšlienka uskutočniť celoeurópsku edukačnú kampaň a nutnosť vzdelávať širokú verejnosť odznela v marci 2008 aj na pôde Európskeho parlamentu v Bruseli. Slovensko sa tak do celoeurópskej kampane zapojilo ako prvá krajina.

Rakovinu hrubého čreva a konečníka diagnostikujú ročne na Slovensku asi u 3000 nových pacientov. Ako vyplýva zo štatistík, ak je ochorenie zachytené včas, dá sa vyliečiť až 95 percent postihnutých. Aj preto je podľa zakladateľky Europacolon Joly Gore-Booth dôležité zamerať na Slovensku pozornosť najmä na zmenu životossprávy a zvyšovať povedomie o skríningu. Až polovica ľudí by sa chorobe pritom mohla vyhnúť, ak by dbala na prevenciu.

V Európe zomiera na toto zákerné ochorenie každý rok až 200.000 ľudí, vo svete je to pol milióna. Presnú príčinu vzniku rakoviny hrubého čreva a konečníka sa zatiaľ nepodarilo odhaliť, no sú známe faktory, ktoré riziko ochorenia zvyšujú. Medzi ne patrí najmä ochorenie v rodine, vyšší vek, iné ochorenia hrubého čreva a konečníka, obezita, stravovanie a životný štýl. Cieľom osvetovej kampane Europacolon TOUR Slovensko 2008 je informovať a vzdelávať verejnosť aj prostredníctvom letákov, ktoré obsahujú dôležité informácie pre zachovanie zdravia a laickej verejnosti pomôžu zorientovať sa v problematike. Kampaň by mala pokračovať aj na budúci rok a realizovať by sa mala aj v menších slovenských mestách a obciach.

Európsky týždeň boja proti rakovine krčka maternice

Banská Bystrica, 23. január 2008

Banskobystrická samospráva bola druhou v poradí, ktorá sa zapojila do Európskeho týždňa boja proti rakovine krčka maternice. Na balkóne Mestského úradu ho pripomína dvojfarebná ružová stužka, ktorá je symbolom boja proti tomuto ochoreniu. Predstavuje dve časti prevencie spomínaného ochorenia - skríning a očkovanie.

Na rakovinu krčka maternice ročne zomiera na Slovensku asi 200 žien. Podľa sekretára Slovenskej gynekologicko-pôrodníckej spoločnosti Martina Redechu je to vysoké číslo najmä preto, že týmto úmrtiam sa dnes už dá predchádzať. „Rakovina krčka maternice je totiž dobre liečiteľná, ak je ochorenie zachytené včas. Existuje už aj vakcína pre mladé dievčatá, ktorá ich bude chrániť pred týmto ochorením po celý život.“ Pre ženy staršie ako 25 rokov, lekári odporúčajú pravidelné gynekologické prehliadky, ktoré môžu zachytiť ochorenie v jeho počiatočnom štádiu. Na Slovensku napriek tomu na ne chodí len 20 až 25 percent žien. Aj preto nám v prevencii spomínaného ochorenia patrí až 18. miesto medzi krajinami Európskej únie.

Partneri Európskeho týždňa boja proti rakovine krčka maternice na Slovensku - Slovenská gynekologicko-pôrodnícka spoločnosť, Slovenská pediatrická spoločnosť a kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku - sa aj z tohto dôvodu rozhodli vyhlásiť na Slovensku rok 2008 za Rok boja proti rakovine krčka maternice. Záštitu na ním prevzal minister zdravotníctva Ivan Valentovič. Partneri sa chcú počas tohto roku zamerať najmä na vzdelávanie žien, na aktivizáciu odbornej verejnosti a vytváranie efektívnych preventívnych programov.

Európsky týždeň vyhlásila Európska asociácia proti rakovine krčka maternice od 20. do 26. januára 2008. Banskobystrická radnica víta podobné iniciatívy pretože zapadajú do koncepcie Banskej Bystrice ako Zdravého mesta.

Nemocnica v Banskej Bystrici sprístupnila internet pre pacientov

Banská Bystrica 30. júla 2008- Pacienti Fakultnej nemocnice s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici majú k dispozícii počítače a internet. Bezplatný prístup k internetu zabezpečilo vedenie nemocnice pre lepší kontakt pacientov so svojimi príbuznými a okolitým svetom počas hospitalizácie. Ako dnes na brífingu povedal riaditeľ Rooseveltovej nemocnice Ján Šulaj, skúšobne spustili prevádzku už v apríli a v poslednom mesiaci všetko funguje naplno.

Zdravotný stav obyvateľstva sa od roku 1990 zlepšuje

17. júla - Kým v rokoch 1960 až 1990 v štátoch strednej a východnej Európy stredná dĺžka života u mužov klesala a u žien stagnovala, čo bolo v protiklade s vývojom v západnej Európe, po roku 1990 nastal vo vývoji zdravotného stavu pozitívny trend, ktorý trvá už dve desaťročia. Priemerná dĺžka života v Poľsku, Slovensku, Česku, Maďarsku a Slovinsku začala rapidne rásť, v rokoch 1990 až 2002 sa priemerne predĺžila u mužov o 3,5 a u žien o 2,8 roka. Znižuje sa predčasná úmrtnosť – čiže smrť vo veku 20 až 64 rokov, ktorá bola v týchto krajinách najmä u mužov alarmujúco vysoká. Vyplýva to z výskumného projektu, na ktorom spolupracovali odborníci z celej Európskej únie pod vedením Centra pre výskum rakoviny Marie Skłodowskej-Curie vo Varšave. Výsledky dnes prezentovala riaditeľka Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici Eleonóra Fabiánová.

„Najviac fascinujúci fenomén v týchto krajinách je dramatický pokles chorobnosti a predčasnej úmrtnosti na ochorenia srdca a ciev. Tento pozitívny trend vývoja zdravia sa prejavil u mužov aj žien vo všetkých vekových skupinách dospelých osôb. Tempo tohto vývoja je jedným z najrýchlejších v celej Európe, pričom príčiny nie sú celkom jasné. Zdá sa, že najvýznamnejším faktorom sú zmeny vo výžive spôsobené trhovou ekonomikou ako aj zmenami v cenách a dostupnosti niektorých potravín,“ uviedla Fabiánová s tým, že u Slovákov dosahoval pokles úmrtnosti na srdcovo-cievne ochorenia v rokoch 1990 až 2002 ročne 2,6 percenta a u Sloveniek 3,5 percenta. V spomínaných piatich krajinách významne klesá aj počet smrteľných zranení a úrazov. Podľa prezentovaného výskumu je hlavnou príčinou smrteľných zranení alkohol. „Vysoký výskyt cirhózy pečene ako aj ďalších chorôb súvisiacich s pitím alkoholu, najmä niektorých nádorových ochorení, patrí medzi najvyššie v Európe a dosahuje obzvlášť vysokú úroveň v Maďarsku a Rumunsku, ale aj na Slovensku a v Slovinsku,“ pripomenula Fabiánová. Napriek zlepšeniam je väčšina ukazovateľov zdravia stále priaznivejšia v západoeurópskych krajinách. Objavujú sa tiež nepriaznivé tendencie nárastu niektorých ochorení, napríklad rakoviny pľúc u žien.

Občianske združenie Bocian - Turné plodnosti 2008

Dňa 2.12.2008 na Nám. SNP roh Lazovnej ul., Banská Bystrica a v Štátnej vedeckej knižnici, Lazovná 9, rokovacia miestnosť, 2. posch. sa uskutočnili prednášky pre neplodné páry. Tí, čo štatisticky spadali medzi každý šiesty pár, ktorý má problémy počať dieťa, mohli v meste využiť Turné plodnosti 2008. Prinášalo príležitosť stretnúť sa s gynekológmi, andrológmi, sexuológmi a inými odborníkmi. Okrem osobných stretnutí, rôznych prednášok, dobrých rád a knižiek boli pre účastníkov pripravené aj užitočné darčeky.

Podujatie pripravilo Občianske združenie Bocian, ktoré vzdeláva páry, túžiace po bábätku, už viac ako 10 rokov. Ak je vaše hniezdo prázdne napriek vášmu snaženiu a nestihli ste turné, môžete hľadať pomoc aj u nich. Disponujú overenými a objektívnymi informáciami o možnostiach liečby. Môžu vám poskytnúť aj kontakty na ľudí, ktorí sa plodnosťou, liečbou porúch plodnosti i neplodnosťou zaoberajú profesionálne a tiež kontakty na ľudí, ktorí sú v podobnej situácii.

Pomôcť môže aj webová stránka www.bocianoviny.sk, kde nájdete dôležité informácie o ochrane reprodukčného zdravia, o cvičeniach, úprave životosprávy, liečebných, zariadeniach, osvojení či tehotenstve a bábätkách. V prípade potreby sa o problémoch s plodnosťou môžete diskretné aj anonymne poradiť na e-mailovej adrese: bocian@bocianoviny.sk, prípadne telefonicky: 02/5443 3757.

Sociálne veci

Podľa primátora Banskej Bystrice Ivana Saktora: Mesto Banská Bystrica je lídrom v oblasti sociálnych služieb v Slovenskej republike. “Prechádzame obdobím výrazných legislatívnych zmien v sociálnej oblasti. Nové zákony znamenajú neraz otázky aj pre profesionálov, o to viac môžu byť labyrintom paragrafov pre laika. Aj to je dôvod, prečo vyzývame verejnosť k dialógu. Som presvedčený, že komunitný plán pomôže efektívne nastaviť kvalitné sociálne služby v Banskej Bystrici – Meste Rodiny.

V Banskej Bystrici žije v viac ako 11 tisíc obyvateľov v postproduktívnom veku. Z nich takmer 1 500 je organizovaných v kluboch dôchodcov. V roku 2008 bolo do série podujatí v rámci Akadémie európskeho seniora zaradených 24 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo takmer 3 000 seniorov.

Banská Bystrica počas októbra žila sériou podujatí pod názvom Akadémia európskeho seniora (AES). Magistrát sa práve počas mesiaca úcty k starším rozhodol pre svojich skôr narodených obyvateľov pripraviť kultúrne, spoločenské, športové i vzdelávacie aktivity. Nechýbala tanečná škola, športová olympiáda, turistický výlet, či prednášky o záhradnej architektúre. Naplánované boli aj besedy o zavedení spoločnej meny a 27. októbra bola v programe diskusia s eurokomisárom Jánom Figelom a guvernérom NBS Ivanom Šramkom na tému: Euro – nástroj európskej stability a rastu.

Odbor starostlivosti o obyvateľa – referát sociálnych a zdravotníckych služieb mestského úradu pravidelne od roku 2002 pripravuje pre seniorov v rámci mesiaca úcty k starším rôzne kultúrne a športové podujatia. Iniciatíva banskobystrickej radnice sa v tomto smere rozširuje. Myšlienka široko-spektrálnych aktivít zasadených do európskeho kontextu sa po vlnajšku realizuje aj tento rok v podobe Akadémie európskeho seniora. „Som rád, že tento projekt okrem svojej primárnej funkcie – vzdať úctu a vďaka skôr narodeným Banskobystričanom, posilňuje aj rozmer „mesto a občania“, vzbudzuje záujem seniorov o dianie v ich okolí a dôležitý je aj faktor celoživotného vzdelávania. Mnohé staré mamy a starí otcovia sa práve vďaka Akadémii európskeho seniora po rokoch vrátili do školských lavíc, vybočili z každodenného stereotypu a vďaka tomu získali množstvo pozitívnych impulzov. Verím, že rok 2008 bude rokom spokojných seniorov - absolventov akadémie ešte viac ako vlani.“ - povedal primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor. „Obsah tohtoročnej Akadémie sme tvorili so zámerom osloviť čo najviac seniorov v meste a veríme, že sa opäť pridajú aj tí, ktorí nie sú organizovaní v kluboch dôchodcov. Európsky rozmer projektu odzrkadľuje nielen fakt, že jeho spoluorganizátorom je Regionálne európske informačné centrum v Banskej Bystrici, ale aj prednášky o tradíciách a hodnotách európskych kultúr. Vlani to bolo Francúzsko, tento rok sme si vybrali Českú republiku.“ zdôraznila vedúca Odboru starostlivosti o obyvateľa Mestského úradu v Banskej Bystrici Ing. Mária Filipová.

Príprava komunitného plánu sociálnych služieb priniesla aktívnym Banskobystričanom finančnú výhru .

Kvalita v sociálnych službách znamená profesionalitu - certifikát kvality ISO 9001:2001

Mesto Banská Bystrica patrí medzi najprogressívnejšie na Slovensku pri realizácii kompetencií v sociálnej oblasti. V závere minulého roka získalo mesto Banská Bystrica ako prvé na Slovensku certifikát kvality ISO 9001:2001 pre zariadenie sociálnych služieb. Kvalita znamená profesionalita a profesionalita znamená celoživotné vzdelávanie. Dôkazom toho je široká sieť sociálnych služieb, snaha uspokojovať sociálne potreby občanov a ambícia mať kvalitné služby. Banská Bystrica sa aj v oblasti vzdelávania snaží vytvoriť podmienky nielen pre svojich zamestnancov, ale aj pre mimovládne organizácie, ktoré na území mesta pôsobia. Tieto ambície samosprávy v Banskej Bystrici dokazuje aj projekt podporený z ESF "Zvýšenie kvalifikácie a adaptability sociálnych pracovníkov". Úvodný odborný seminár k projektu sa uskutočnil 24.januára 2008 vo Veľkej sieni Mestského úradu v Banskej Bystrici.

Mesto v rámci tohto projektu vytvorí podmienky pre vzdelávanie 60 sociálnych pracovníkov verejnej správy a MVO z Banskej Bystrice, Žiliny, Prešova a Popradu. Podľa Dr. Tatiany Matulayovej z Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity: „Cieľom je podporiť sebedomie sociálnych pracovníkov, podporiť ich identifikáciu s projektom, podporiť ich spoluprácu, partnerstvo, a pridanou hodnotou by malo byť vzdelávanie šité na mieru.

Mesto Banská Bystrica preukázalo týmto projektom, že nielen myslí globálne, ale aj globálne koná – presahuje svoj rámec, rozvíja a skvalitňuje spoluprácu.“

Projekt, ktorého žiadateľom a príjemcom finančného príspevku z ESF je Mesto Banská Bystrica bude ukončený 31.októbra 2008 a radnica naň prispela sumou 168 tisíc Sk.

Podľa Márie Filipovej, vedúcej odboru starostlivosti o obyvateľa Mestského úradu v Banskej Bystrici: “Vďaka projektu sa zvýši kvalita sociálnej práce na komunálnej úrovni, rozvinie sa spolupráca, sieťovanie organizácií pôsobiacich v sociálnej oblasti na území mesta, ale zároveň aj partnerská spolupráca medzi mestami, ktoré sú zastúpené v projekte.“

Projekt MOTUS

Banská Bystrica je v oblasti sociálnych služieb zaradovaná medzi lídrov na Slovensku. Svoje prvenstvo dokazuje nielen kvalitou a rozsahom poskytovaných služieb, ale aj angažovanosťou v medzinárodných projektoch. Jedným z dobrých príkladov je aj projekt MOTUS. Mestský úrad Banská Bystrica – odbor starostlivosti o obyvateľa bol v roku 2007 vyzvaný k spolupráci v rámci výzvy, ktorej cieľom je podpora geografickej a pracovnej mobility pre pracovníkov v rámci EU

Do Banskej Bystrice **8. júla 2008** v rámci projektu MOTUS pricestovali na stáž zahraniční partneri z Nemecka. Po oficiálnom prijatí na pôde magistrátu absolvovali v Stredisku sociálnych služieb na ul. 9. mája 74 odbornú prednášku: "Sociálna práca a zaobchádzanie so starými ľuďmi postihnutými demenciou. Zajtra ich čaká prednáška na tému: "Pracovné právo, uznávanie vzdelaní a certifikátov a začlenenie pracovnej sily zo zahraničia na trh práce na Slovensku. Vo štvrtok je pre účastníkov projektu pripravený workshop o dôležitosti rodiny pri zmene miesta výkonu práce. Privítali ich : Mária Filipová, Róbert Kazík. Nemeckí hostia : Erika Thomas - riaditeľka Domova dôchodcov Schlotheim, Madlen Gente - ošetrovateľka z Nemeckého červeného kríža Rudolstadt, Diana Baier - koordinátorka projektu MOTUS v Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie a sociálny manažment Erfurt. Projekt MOTUS je o odbornej výmene a pracovnej mobilite odborníkov v oblasti pobytových sociálnych služieb pre starých ľudí v Nemecku, Taliansku a na Slovensku. Názov MOTUS je zložený z latinských slov vystihujúcich motiváciu a pohyb, resp. Mobilitu. Cieľom projektu je vzájomná výmena skúseností v oblasti starostlivosti o starých ľudí trpiacich ochoreniami, ktoré sú sprevádzané demenciami (Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba a pod.)

Vedúca odboru starostlivosti o obyvateľa MsÚ v Banskej Bystrici Ing. Mária Filipová o projekte hovorí: „Okrem odbornej a teoretickej roviny má projekt aj rovinu pracovnej a geografickej mobility. Cieľom projektu je zabezpečiť aj pohyb ľudí po Európe. Stretávame sa s tým, že čoraz častejšie chýbajú ľudia, ktorí budú zabezpečovať starostlivosť o starých a chorých. Mladí ľudia nachádzajú uplatnenie v atraktívnejších povolaniach, alebo cestujú za prácou do zahraničia. Tento fenomén sa vyskytuje aj v iných krajinách EU. Práve preto podporila Európska komisia pilotný projekt, ktorý vychádza z výroku eurokomisára Špidlu: "V budúcnosti sa budeme musieť pozerieť na všetky politiky cez okuliare demografie". V projekte by sa o.i. mala odskúšať pozícia tzv. mobilného inštruktora (coacha). Tento inštruktor bude tvoriť medzičlánok medzi zamestnávateľom, ktorý poskytuje starostlivosť v zariadeniach a pracovníkom, ktorý by mal potenciálne záujem pracovať v zahraničí.

V roku 2008 vypracovala Ing. Mária Filipová a jej pracovný tím za Mesto Banská Bystrica ZÁVEREČNÚ SPRÁVU Projektu VS/2008/0082 SI2.491459 MOTUS, pod názvom Odborná výmena a pracovná mobilita odborníkov stacionárnej pomoci starším osobám v Nemecku, Taliansku a v Slovenskej republike.

Nositeľ projektu - Inštitút pre odborné vzdelávanie a sociálny manažment e.V , Pfeiffersgasse 12 ,99084 Erfurt Projekt je určený odborným pracovníkom z oblasti stacionárnej opatery starších osôb (preskúšaný ošetrovateľský personál, ergoterapeuti, doprovodní sociálni pracovníci, ale tiež aj dobrovoľníci a riadiaci pracovníci). Účasťou v projekte získali odborníci v oblasti opatery starších osôb nové schopnosti a skúsenosti. Tieto im napomôžu zlepšiť a rozšíriť ich mobilné možnosti a tým aj výhľady zamestnanosti v širšom európskom kontexte.

Ciele, ťažiskové body, metódy

Exemplárne v oblasti stacionárnej opatery starších osôb sledoval modelový projekt MOTUS (motus (lat.) – pohyb, motivácia) tri navzájom pôsobiace ciele:

Ako prvý sa overil tzv. *mobilitný kouč*, ktorý fungoval ako rozhranie medzi zamestnávateľom a potenciálnou odbornou silou z európskeho zahraničia. Pracovným cieľom tejto osoby je to, aby analyzovala dopyty z oblasti stacionárnej opatery starších ľudí v regióne a potenciálnych uchádzačov z európskeho zahraničia optimálne a podľa požiadaviek na voľné miesta pripravovala. Toto sa dialo vo forme prípravných kurzov, ktoré zahŕňali sprostredkovanie základných jazykových znalostí, citlivosť na miestnu a pracovnú kultúru, právne pracovné základy obzvlášť možnosti pre rodinných príslušníkov odborných síl. *Mobilitný kouč* slúži takto ako prvá a predovšetkým obsažná poradňa pre potenciálnu pracovnú silu v regióne a svojou celistvosťou sa odlišuje od už existujúcich čiastkových poradenských ponúk (napríklad pracovné agentúry v Nemecku). *Mobilitný kouč* ako dôverník a poradca sprevádza celú rodinu vo všetkých oblastiach a sprostredkuje individuálnu a požadovanú pomoc. Slúži k tomu, aby sa odbúravalí zábrany potenciálnej pracovnej sily pri jej prenikaní do európskeho zahraničia spolu s rodinou. *Mobilitným koučom* sa odskúšalo, či integrácia pomoci v osobnej a rodinnej oblasti – o požadovanej podpore pri zmene práce smerom do zahraničia - prispela k tomu, aby sa mobilita zamestnancov a ich rodín pozitívne uskutočnila.

Ako druhé bolo v rámci projektu zorganizovaných 6 odborných pobytových týždňov v opatrovateľských domoch pre starších ľudí (po dvoch v každej partnerskej krajine), ktoré slúžili k tomu, aby bol účastníkom (spolu 24 účastníkov) sprostredkovaný prvý pohľad na systém práce v inej krajine. Obsahovo sa projekt zamerával na odborníkov opatrujúci staršie osoby s dôrazom na „zaobchádzanie s demenčnými pacientmi“. Cieľom tohto pobytu bolo umožnenie prvého pohľadu na prácu, spoločnosť a kultúru v inej krajine. Rovnako zamestnávateľom dal pobyt možnosť reflexie do akej miery sú oni sami, ale aj ich zamestnanci, pripravení na integráciu zahraničného odborného personálu. Na základe poznatkov z týchto pobytových týždňov bol na konci projektu navrhnutý manuál jednania, ktorý upozorní na zásadné otázky zamestnávateľov a ich spolupracovníkov, ktoré sú spojené s integráciou zahraničných odborných síl. Ako tretie navzájom sa podporili regióny prostredníctvom výmeny Best-Practice pri získavaní odborných síl. Pomocou mobilitného kouča boli formulované spôsoby jednania k optimálnej podpore odborných síl a odbúranie mobilitných bariér a na základe toho overený pilotný projekt MOTUS. Cieľom bolo previesť a ukázať cestu pracovnej mobility v Európe a nedostatok odborných síl v regiónoch vo vzorovej oblasti opatery starších osôb odstrániť.

Hodnotenie bolo zverené spoločnosti AWO Bildungswerk Thüringen e.V. vedúca projektu, mobilitný kouč a evaluátor vedúceho partnera sa stretali raz za mesiac k spoločnému rozhovoru. Počas neho boli aktuálne verbalizované udalosti a posúdené evaluačné vyhodnotenia.

Úlohy obsiahnuté v ťažiskách₁ sú veľmi obsiahle a s ohľadom na kultúrnu rozmanitosť zahraničných odborných síl z celej Európskej únie ťažko uskutočniteľné jednou osobou. V priebehu realizácie projektu sa kryštalizovali podľa narastajúcej potreby

mobilitného tímu a požiadavkám optimálne fungujúce rozhranie medzi zahraničnou odbornou silou, zamestnávateľom a úradmi.

Všeobecne je pri zaobchádzaní s ľuďmi z iných kultúr potrebná vysoká citlivosť. Dôležité sú výborné jazykové vlastnosti, organizačný talent, výdrž a spoločnosť. Povolanie vyžaduje otvorené osobnosti s láskou k vykonávanej práci, ktoré sú nepretržite k dispozícii. Multiprofesionálny tím zložený z cudzojazyčných expertov, právnikov, pedagogického personálu s bohatými interkultúrnymi skúsenosťami a /alebo štúdiom interkultúrnej komunikácie je vo výhode. Počas pobytov v zahraničí a pri rozhovoroch so zamestnávateľmi zo sociálnej sféry mohli byť získané faktory k integračnej podpore a integračným prekážkam štruktúry práce. Na základe tohto poznania koncipovalo vedenie projektu v spolupráci s mobilitným koučom manuál jednania pre zamestnávateľa pre úspešnú integráciu v podniku. Odozva podnikov na praktické podnety a poukázanie na úspešnú integráciu zahraničných odborných síl sú už teraz nadovšetko pozitívne. Optimálnou spoluprácou medzi partnerskými krajinami sa dala do pohybu výmena medzi projektovými krajinami na témy pracovnej mobility, ktorá vzišla z kontaktov medzi vedúcimi projektu:

Kontakty medzi vysokými školami a inštitúciami pomáhajúcimi starším osobám boli intenzívne sledované a upevňované tak, aby následná spolupráca po ukončení projektu mohla byť zaručená.

Kooperačné metódy a kooperačné skúsenosti

Spolupráca medzi mestom Banská Bystrica, regiónom Toskánsko a Inštitútu pre pracovné vzdelávanie a sociálny manažment e.V. s ostatnými organizáciami prebiehala od začiatku projektu nadovšetko pozitívne.

Obzvlášť rozšíreným výberom účastníkov výmenných týždňov mohli byť vytvorené početné kontakty so zamestnávateľmi, ktoré mohli byť využité pri rozširovaní koncepcie mobilitného kouča.

Mesto Banská Bystrica udržiava intenzívny kontakt s kompetentnými zo Zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici, ktorá o.i. v rámci projektu plánovala povolanie ošetrovateľa starých ľudí, ktorý takto explicitne existuje len v Nemecku. Zdravotnícka univerzita snaží sa ďalej o spoluprácu s odbornou vysokou školou v Erfurte tak, aby študentom, ktorí majú záujem poskytnúť možnosť získať skúsenosti zo zahraničia, aby zároveň mali po ukončení vzdelania uľahčený vstup do pracovného života v európskom zahraničí. Špeciálne prostredníctvom tejto univerzitnej spolupráce bude dlhodobo podporovaná geografická mobilita v Európskej únii.

Práca

Nielen predkladateľ žiadosti, ale aj projektoví partneri plánovali v jeho začiatku uskutočniť na tému MOTUS verejné informačné podujatie. Toto sa uskutočnilo prostredníctvom oznamov v tlači cielenými návštevami vo vybraných zariadeniach zaoberajúcich sa opaterou starých ľudí.

Cieľom týchto podujatí bolo vo všetkých troch participujúcich krajinách koncept *mobilitného kouča* predstaviť a získať účastníkov na výmenné cesty. Vyskytol sa dopyt z viacerých strán, takže žiadateľ mohol vychádzať z toho, že tlačové správy a osobné príhovory zaznamenali veľmi pozitívnu odozvu. Všetky zúčastnené krajiny na projekte udržiavali kontinuálny kontakt k regionálnej resp. nadregionálnej tlači, ktorý bol vedený prostredníctvom pravidelného spravodajstva, predovšetkým počas výmen. Ďalej bola vytvorená domovská stránka, ktorá bola prístupná online, čo umožňovalo každému záujemcovi získať informácie o aktuálnom stave projektu.

Komunitný plán sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb je projekt, ktorý pripravoval v roku 2008 banskobystrický magistrát. Jeho cieľom je nastaviť sociálne služby v meste tak, aby vyhovovali miestnym špecifikám a boli efektívne využívané. Na príprave komunitného plánu spolupracujú nielen odborníci, ale prínosom je aj názor širokej verejnosti.

Preto radnica prostredníctvom mestského periodika distribuovala do banskobystrických domácností dotazník, ktorý dáva možnosť občianskej participácie na rozvoji sociálnych služieb v Banskej Bystrici. Výsledky prieskumu samospráva vyhodnotí a zapracuje do Komunitného plánu sociálnych služieb.

Občania mali možnosť vyplnený dotazník poslať poštou na adresu mestského úradu alebo odovzdať na zberných miestach do 15. októbra 2008. Vzhľadom k technickým problémom s distribúciou Radničných novín čitateľom, magistrát pristúpil k predĺženiu termínu odovzdania, resp. zaslania dotazníkov a to do 20. októbra 2008.

Dotazník je okrem mestských novín zverejnený aj na oficiálnej webovej stránke mesta www.banskabystrica.sk. Za jeho vyplnenie a odovzdanie čakajú na dvadsiatich vyžrebovaných nákupných poukážky, každá v hodnote 5 tisíc Sk (165,97 €). Zoznam vylosovaných výhercov bude zverejnený v nasledujúcom čísle Radničných novín. "Dotazník"

Mesto Banská Bystrica je vo fáze prípravy Komunitného plánu sociálnych služieb. Prostredníctvom komunitného plánovania je možné nastaviť sociálne služby v meste tak, aby vyhovovali miestnym špecifikám a potrebám obyvateľov. Banská Bystrica svojou snahou postupovať v sociálnej oblasti podľa komunitného plánu opäť potvrdzuje poprednú pozíciu v rámci Slovenska.

Príprava komunitného plánu vychádza nielen z poznatkov odborníkov, ale dôležitý je aj názor obyvateľov. V týchto dňoch dostávajú Banskobystričania do poštových schránok októbrové číslo Radničných novín. Ich prílohou je dotazník, ktorý pripravil magistrát v spolupráci s občianskym združením Centrum komunitného plánovania. Prostredníctvom dotazníka môžu obyvatelia vysloviť svoj názor na ďalší rozvoj mesta v sociálnej oblasti. Výsledky prieskumu budú zapracované do Komunitného plánu sociálnych služieb.

Plán porovná existujúcu ponuku služieb so zistenými potrebami užívateľov. Cieľom je nastaviť fungovanie služieb na miestnej úrovni tak, aby zodpovedali

potrebám, reagovať na miestne odlišnosti. Cieľom komunitného plánovania je zároveň posilniť sociálnu súdržnosť obyvateľov a predchádzať izolácii ohrozených skupín. Nezanedbateľný je zároveň faktor efektívneho využívania financií určených na sociálne služby.

Príprava komunitného plánu sociálnych služieb priniesla aktívnym Banskobystričanom finančnú výhru

Proces prípravy komunitného plánu sociálnych služieb sa v Banskej Bystrici dostal do ďalšej fázy. Na rade je analýza pripomienok a námietok zo strany obyvateľov.

24. novembra 2008 na pôde Mestského úradu v Banskej Bystrici vyžreboval viceprimátor Róbert Kazík mená 20 výhercov, ktorí sa zapojili do prieskumu. Losovanie sa uskutočnilo za účasti notára, zástupcov magistrátu a médií. K dátumu uzávierky sa vrátilo 650 vyplnených dotazníkov, z ktorých 561 obsahovalo aj časť potrebnú na zlosovanie. Každému z 20 vylosovaných bude doručená výhra v sume 5 000.-Sk (165,97 €). V prípade, že si vylosovaný výherca v stanovenom termíne nevyzdvihne výhru, alebo uviedol nesprávne údaje o trvalom bydlisku, a za predpokladu, že sa výhra nebude dať doručiť vylosovanému respondentovi do 7 kalendárnych dní – stráca právny nárok na výhru. Peniaze sa poukážu do verejnej zbierky Domu sv. Alžbety, ul. 9.mája 74, v Banskej Bystrici na nákup hračiek, ošatenia resp. potrebných komodít pre maloleté deti, ktoré sa nachádzajú v tomto zariadení.

Mária Filipová, vedúca odboru starostlivosti o obyvateľa: „Celé komunitné plánovanie nie je len jednorazová akcia, akou bolo aj toto losovanie. Bol to len malý segment, ktorým sme chceli motivovať verejnosť, aby sa zapájala do aktivít, vrámci ktorých zisťujeme ich názor. Mrzí nás, že napriek 'marketingovému' prístupu nebola spätná väzba natoľko široká, ako sme očakávali. Vytvárame priestor pre ľudí, aby sa vyjadrili, aby sa aktívne zapojili a mali priamu možnosť ovplyvniť rozvoj sociálnych služieb. Pokiaľ ide o výstupy z ankety, objavili sa aj názory žiadajúce zlepšenie služieb, hlavne aby sme flexibilnejšie a rýchlejšie reagovali a aby bolo viac miest v zariadeniach, kde sú poradovníky.“

Pracovné rokovanie s MVO o financovaní Krízovej intervencie v meste Banská Bystrica. v roku 2008

Rokovanie sa uskutočnilo v budove MsÚ Banská Bystrica dňa 26. 3. 2008. V úvode rokovania prítomných uvítala Ing. Mária Filipová – vedúca Odboru starostlivosti o obyvateľa MsÚ BB a vysvetlila cieľ pracovného rokovania, ktorým je stanovenie formy financovania Krízovej intervencie v meste Banská Bystrica. Hlavným cieľom realizácie navrhovaných krokov je zavedenie systému do financovania tak, aby bola zvýšená transparentnosť poskytovania verejných zdrojov, ich efektivita a objektivita,

ako aj možnosť „ kvantifikácie pridanej hodnoty pri práci s klientom“, ktorá sa v prospech zlepšenia jeho sociálnej situácie vykonáva. Vzhľadom na zachovanie rovnosti príležitostí bude na webovej stránke mesta – Odboru starostlivosti o obyvateľa - medzi aktualitami zverejnený tento záznam, ako forma možnosti na predloženie ponúk do 20.04.2008 (Odbor starostlivosti o obyvateľa MsÚ), pre jednotlivé programy v zmysle zákona 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení zmien a doplnkov a v zmysle zákona 305/2005 Z.z., ktoré má v originálnej pôsobnosti mesto pre oblasť krízovej intervencie.

V ďalšej časti rokovania vyzvala prítomných, aby sa predstavili. Predstavovanie prebehlo a v programe ďalej odovzdala slovo p. Zuzane Valentovej – pracovníčke RSZS MsÚ zabezpečujúcej ekonomickú agendu Odboru SO. Zuzana Valentová – v prezentácii predstavila podmienky poskytovania finančných príspevkov a systému financovania činností na zabezpečenie Krízovej intervencie v meste Banská Bystrica. Financovanie bude prebiehať dvomi formami:

- a) Príspevkom – pri ubytovacích formách poskytovania sociálnych služieb
- b) Priamou platbou – na základe zmluvy a následných objednávok

Ďalej uviedla prítomným podmienky, ktoré predchádzajú podpísaniu zmluvy a odovzdala vzory tlačív na výpočet kalkulácií za jednotkovú cenu služieb. *Pri druhom variante bude postup : uzatvorenie zmluvy-konkrétna objednávka- fakturácia-úhrada oprávnených nákladov za vykonanú sociálnu službu.*

Mgr. Karol Langstein – informoval prítomných o niektorých základných predpokladoch možnosti poskytovania financií na zabezpečenie Krízovej intervencie v meste Banská Bystrica.

Poskytovanie financií na zabezpečenie sociálnych služieb KI poskytovaných v zmysle Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele, v znení zmien a doplnkov a v zmysle Zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení zmien a doplnkov sa poskytujú výlučne pre obyvateľov s trvalým bydliskom (*s uvedením adresy a popisného čísla*) v meste Banská Bystrica. Výnimku tvoria mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti. Sociálne služby v zmysle platnej legislatívy sa vykonávajú týmito formami:

- A) Formou pobytovej sociálnej služby (ďalej len PSS)
- B) Formou ambulantnej sociálnej služby (ďalej len ASS)
- C) Formou terénnej sociálnej služby (ďalej len TSS)

Oprávnený klient je klient s trvalým bydliskom (*s uvedením adresy a popisného čísla*) v meste Banská Bystrica, ktorý je v zmysle platnej legislatívy charakterizovaný ako oprávnený klient (poberateľ DHN). V prípadoch PSS - za neoprávneného klienta sa bude považovať klient, ktorý stratil oprávnenosť (zamestnal sa) - posúdi príslušný odbor (referát) MsÚ opodstatnenosť poskytovania sociálnej služby a zvolí formu motivácie – poskytnutia financií určených na zachovanie statusu vo vymedzenom čase a za stanovených podmienok.

Neoprávnený klient – je ďalšia skupina klientov, ktorí nemajú vybavené zákonné nároky napr. príjem (dôchodok), bude riešený poskytovateľom sociálnej služby formou

spísania dohody o uznaní dlhu za poskytovanú službu, ktorá sa uhradí po priznaní nároku na iný príjem . Výšku ceny, spôsob jej určenia a platenia určuje Mesto Banská Bystrica - najviac vo výške ekonomicky oprávnených nákladov na jej poskytnutie.

Pri stanovení ceny sociálnych služieb pre účel tohoto postupu sa prihliada na možnosti viaczdrojového financovania sociálnych služieb a s prihliadnutím na vyberanie poplatkov od klientov v niektorých typoch poskytovaných sociálnych služieb.

Mesto Banská Bystrica bude financovať sociálne služby na základe konkrétneho kontraktu (objednávky) uzatvoreného medzi objednávateľom (Mestom Banská Bystrica) a poskytovateľom sociálnej služby – programu (Mimovládny subjektom oprávneným na poskytovanie sociálnej služby), v ktorom bude uvedený klient alebo rodina v prospech ktorej sa sociálna služba (program) objednáva.

Ďalším bodom rokovania bola diskusia s MVO k predstaveným informáciám. V úvode Ing. Mária Filipová požiadala prítomných o zhovievavosť pri tvorbe tohto nového systému financovania MVO, ktoré sa bude nastavovať tento rok a v roku 2009 pôjde plne v intenciách programového rozpočtovania, ktoré zjednoduší a sprehľadní financovanie v tejto oblasti.

Mgr. Dana Žilinčíková – sa dotazovala ako bude prebiehať objednávka, ak klient nemá záujem ísť na úrad alebo má iné zábrany v komunikácii s úradom.

Ing. Mária Filipová – vzhľadom, že mesto zodpovedá za hospodárenie s verejnými zdrojmi musí byť zachovaný postup verifikácie potrieb zo strany RSP.

Mgr. Karol Langstein – informoval, že sociálni pracovníci RSP MsÚ vykonávajú svoju činnosť a súčinnosť aj mimo priestorov úradu a nie je problém, aby sociálny pracovník išiel za klientom do jeho prirodzeného prostredia alebo prostredia ktoré sprostredkuje MVO.

Akadémia európskeho seniora

Pri príležitosti mesiaca úcty k starším organizuje odbor sociálnych vecí banskobystrického magistrátu už od roku 2002 pre skôr narodených obyvateľov rôzne kultúrne, športové a spoločenské akcie. Posun na vyššiu úroveň v týchto aktivitách začal v roku 2007, kedy iniciatíva dostala „európsky“ rozmer. „Už tretí rok sa EUROPE DIRECT Banská Bystrica podieľa na projekte Akadémie Európskeho seniora. Podujatie je zasadené do európskeho konceptu, čo sa odzrkadľuje aj vo vnášaní tradícií a hodnôt európskych kultúr v takmer každej z aktivít. Plánované semináre sú orientované na usporiadanie Európskej únie, jej kultúru, politiku a ekonomiku“, hovorí riaditeľ Regionálneho európskeho informačného centra Peter Pisár.

Mesto Banská Bystrica už v minulosti poskytovalo taký typ sociálnych služieb, ktoré definoval až nový zákon o sociálnych službách, platný od januára t.r. V meste je vybudovaná sieť pobytových zariadení (zariadenie pre seniorov Jeseň, zariadenie podporovaného bývania, zariadenia opatrovateľskej služby s týždenným pobytom a krátkodobým pobytom, denný stacionár) a zároveň terénne sociálne služby

(opatrovateľská služba, prepravná služba, stravovanie dôchodcov, monitorig a signalizácia potreby pomoci, požičovňa kompenzačných pomôcok). Zároveň Banská Bystrica vytvára priestor pre voľnočasové aktivity seniorov v Kluboch dôchodcov – Denných centrách, ktorých je na území mesta 10 a v mesiaci október – počas AES otvárame ďalší, (spolu bude 11 klubov dôchodcov). Všetky zariadenia a služby sú financované z rozpočtu mesta a čiastočne z úhrad klientov. Mesto Banská Bystrica vyčlenilo v r. 2008 cca 60. mil Sk na sociálne služby (4,7% z celkového rozpočtu mesta).

Náklady na organizovanie AES dosiahli vlni cca 168 tis. Sk. Banská Bystrica má schválený Komunitný plán sociálnych služieb. V procese jeho prípravy vytvorili seniori samostatnú pracovnú skupinu.

Na časť dotazníka – na projekte najviac oceňujem – boli odpovede:

- ...pozornosť a záujem MsÚ v B.B. k motivácii seniorov, k hlbšiemu poznaniu významu EÚ v ekonomickej a kultúrnej oblasti. Októbrové dni v našom meste vytiahli časť seniorov zo stereotypného života...
- ...zoznámenie sa s problematikou EU, tvorenie a čerpanie fondov EÚ, prechod na euro...
- ...projekt ako celok pomohol zblížiť ľudí...
- ... projekt bol variabilný, prosperoval k rozvoju osobnosti a aktivite seniorov...
- ... pestré množstvo tém, dobré schopnosti a nervy organizátorov...
- ... už dávno, dokonca ani v práci sa ku mne nikto tak slušne a milo nechoval...
- ... vysokú profesionalitu...
- ... precíznosť, presnosť, sprijemili ste nám jeden plnohodnotný mesiac...
- ... že boli zapojení aj dôchodcovia, ktorí nie sú v dôchodcovských kluboch
- ... geniálnu myšlienku uskutočniť takúto akciu pre všetkých a nielen organizovaných v kluboch dôchodcov, rôznorodosť a výber tém a ich programové naplnenie
- ... milý a profesionálny prístup pracovníkov MsÚ, trpezlivosť
- ... ústretovosť pracovníčok MsÚ voči účastníkom
- ... vážim si prístup pracovníčok MsÚ a schopnosť riešiť vzniknutú situáciu
- ... MsÚ pri všetkých povinnostiach venuje pozornosť aj nám seniorom, bolo to úžasné, výnimočné, oceňujem aj prístup pracovníčok pri každom podujatí, ktoré nás vítali vždy s úsmevom
- ... dobrú a príkladnú organizáciu všetkých podujatí...
- ... zdvorilosť, akú si seniori zaslúžia a žiaľ sa s ňou v živote tak často nestretávajú

Banská Bystrica sa prezentovala ako mesto seniorov začlenených do Európy. Čo je potrebné z pohľadu starších ľudí rozvíjať v meste pod Urpínom najintenzívnejšie? Výsledky dotazníkovej akcie :

Ambulantné a pobytové sociálne služby 25%

Opatrovateľskú službu 11%

Zdravotnú starostlivosť 8%

Bezbariérový prístup do inštitúcií a bezbariérovú dopravu 10%

Voľnočasové aktivity (kultúrne a športové podujatia) 9%
Oddychové zóny 13%
Podpora klubovej činnosti seniorov 3%
Infocentrum o sociálnych službách 5%
Celoživotné vzdelávanie 6%
Iné... 9%

Činnosť oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti a služby poskytované občanom

Oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti je organizačne začlenené pod odbor sociálnych vecí. Činnosť oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti je zameraná na riešenie sociálnej aj hmotnej núdze prostredníctvom sociálnych služieb poskytovaných v zariadeniach sociálnych služieb i v teréne (domácnostiach). Sociálne služby sú poskytované starším občanom v dôchodkovom veku a zdravotne postihnutým občanom (ZPO).

Jedná sa o nasledovné formy sociálnej služby:

- **pobytové služby krátkodobé a dlhodobé**
- **ambulantné a terénne služby:**
 - opatrovateľská služba v domácnosti klienta
 - prepravná služba
 - požičiavanie kompenzačných pomôcok
 - rehabilitačné služby poskytované v zariadeniach sociálnych služieb alebo v domácnosti klienta
 - monitorovanie a signalizácia potreby pomoci - Služba SOS senior - kadernícke služby pre obyvateľov zariadení sociálnych služieb ale aj ostatných občanov (dôchodcovia a ZPO)
 - základné, sociálne poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov vyplývajúcich zo životnej situácie starších a zdravotne postihnutých občanov,
 - podporné služby pre integráciu zdravotne postihnutých občanov do spoločnosti vytváraním priestorových možností v zariadeniach sociálnych služieb a poskytovaním finančných dotácií
 - okrem služieb pre starších a zdravotne postihnutých občanov poskytuje oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti aj služby pre rodiny s deťmi prostredníctvom mestských detských jasí

- podporné služby

odľahčovacia služba je sociálna služba poskytovaná osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím počas obdobia, v ktorom osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať. Za „opatrovanie“ sa považuje peňažný príspevok na opatrovanie priznaný príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Odľahčovacia služba sa poskytuje na celé dni najviac 30 dní v kalendárnom roku.

jedáleň - stravovanie fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb

- má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.

denné centrum poskytujúce najmä sociálne poradenstvo a záujmovú činnosť pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, osobám s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom, vnučkou

práčovňa – pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb

- má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.

Potreba sieťovať inštitúcie na území mesta

Mesto Banská Bystrica koncom októbra ukončilo rok trvajúci projekt, v rámci ktorého sa školilo 60 sociálnych pracovníkov. Projekt pod názvom „Zvyšovanie kvalifikácie a adaptability sociálnych pracovníkov“ podporil Európsky sociálny fond a banskobystriický magistrát prispel sumou 168 tisíc Sk.

Počas roka sa pracovníci zo sociálnej oblasti z Banskej Bystrice, Popradu a Prešova vzdelávali v angličtine, v moderných metódach sociálnej práce i v legislatíve. Projekt vyvrcholil záverečnou medzinárodnou konferenciou v dňoch 16. - 17. októbra 2008 „Sociálna práca v SR a vo vybraných krajinách EÚ“ Hostom konferencie bola štátna tajomníčka MPSVaR SR Emília Kršíková, ktorá hovorila o pripravovanom zákone o sociálnych službách a dotkla sa aj významu sociálnych podnikov. Projekt podporený z ESF primátor Ivan Saktor zhodnotil takto :“Naším cieľom je, aby bola Banská Bystrica mestom rodiny, mestom bez bariér i mestom seniorov začlenených do Európy. Aj preto vítame a podporujeme zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v sociálnej oblasti. Ich rozvíjajúce sa teoretické vedomosti i praktické zručnosti môžu viesť k rýchlejšiemu naplneniu našich spoločných ambícií.“

Súčasťou medzinárodnej konferencie boli aj workshopy na témy: Sociálne podnikanie, Rozvoj sociálnych služieb z pohľadu pripravovaného zákona o sociálnych službách a Moderné metódy sociálnej práce. Poznatky a skúsenosti zo sociálneho podnikania v Taliansku zhrnula Alexandra Goldbach, zástupkyňa neziskového konzorcia Esprit z Florencie. O moderných metódach sociálnej práce, konkrétne o kanisterapii hovorila Jaroslava Eisertová z Juhočeskej univerzity. Práve otázky súvisiace s terapiou a aktivitami, ktoré využívajú pozitívne pôsobenie psa na človeka vyvolali širokú diskusiu.

Podľa Ing. Márie Filipovej, vedúcej odboru starostlivosti o obyvateľa MsÚ BB, hlavnej koordinátorky projektu: “Spätná väzba od účastníkov projektu je pozitívna.“ Ocenili nové informácie a poznatky, ktoré počas roka získali, rovnako ako zdokonalenie jazykových zručností a vyslovili potrebu vytvárať siete inštitúcií na

území samospráv. Ďalším dôležitým výstupom projektu je záujem účastníkov o jeho ďalšie pokračovanie.

Na území mesta Banská Bystrica sídli Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja

Analýza sociálnych služieb BBSK

Okres Banská Bystrica má v porovnaní s ostatnými okresmi v kraji veľmi dobré zastúpenie sociálnych služieb, sociálneho poradenstva a prevencie. Pozitívne možno hodnotiť širokú paletu sociálnych služieb, prepojenie medzi pobytovými, ambulantnými a terénnymi sociálnymi službami. Silnou stránkou je aj sociálna politika mesta Banská Bystrica. Analýzou sociálnych služieb v tejto lokalite bolo zistené, že mierne klesá záujem o sociálnu službu typu domov dôchodcov a zvyšuje sa dopyt po sociálnej službe typu DSS pre seniorov. Tento dopyt je možné uspokojiť postupným znižovaním kapacity domovov dôchodcov a zvyšovaním kapacity DSS pre seniorov. Pri type služby DSS pre deti a dospelých s mentálnym a psychickým postihom je ponuka vyššia ako dopyt, čo znamená, že nie sú plne obsadené ponúkané kapacity.

Rovnosť príležitostí mužov a žien

BBSK sa stal víťazom 7. ročníka súťaže Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR- Zamestnávateľ ústretový k rodine sa v kategórii Rovnosť príležitostí žien a mužov.

„Ide o ocenenie cieleného a kontinuálne podporovaného úsilia zo strany predsedu BBSK Milana Murgaša, ako aj poslancov Zastupiteľstva BBSK o rozvoj rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí ako integrálnej súčasť všetkých politik a strategických dokumentov BBSK. Výsledkom tohto úsilia bude tvorba vyvážených príležitostí pre mužov a žien a odstránenie prekážok rovnosti oboch pohlaví na trhu práce, s dôrazom na zosúladenie pracovného a rodinného života a podporu rodiny. Ocenenie nás teší a zároveň je pre nás inšpiráciou pokračovať v krokoch zameraných na rodovú rovnosť nielen v úrade samosprávneho kraja, v organizáciách v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti, ale i v celom regióne,“ uviedla po prevzatí ceny vedúca Kancelárie predsedu Jana Nová. Ako zdôraznila pomôcť pritom môže aj projekt zriadenia Inštitútu rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu vo všetkých politikách v BBSK, ktorého úvodnú časť podporil aj Nórsky finančný mechanizmus.

Inštitút výskumu rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu vo všetkých politikách BBSK

Vzniku inštitútu, ktorý je organizačnou súčasťou kancelárie predsedu, predchádzal rad návštev a odborných konzultácií s domácimi a zahraničnými organizáciami zameranými na problematiku rodovej rovnosti. Vyvrcholením bola medzinárodná konferencia k projektu: „Zriadenie Inštitútu rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu vo všetkých politikách BBSK“ v Dudinciach v dňoch 13. a 14. mája 2008.

Medzinárodná konferencia sa zaoberala prvým projektom svojho druhu na Slovensku. Záštitu nad konferenciou prevzala ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Viera Tomanová, ktorá sa aj zúčastnila na pracovnom rokovaní konferencie.

BBSK pripravil konferenciu s podporou Nórskeho finančného mechanizmu EHP. Hlavné tematické okruhy konferencie okrem rodovej rovnosti boli rovnosť príležitostí a rodina a zdravie detí. Hostami konferencie boli experti z Islandu, Nórska a Nemecka.

Ako zdôraznila ministerka Viera Tomanová, takýto inštitút v regióne môže nadviazať v budúcnosti na činnosť Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť a postupom času by sa mohol rozrásť aj na organizáciu s celoslovenskou pôsobnosťou. Uviedla, že na Slovensku je napríklad rozdiel v odmeňovaní medzi ženami a mužmi až 26,7 percenta, čo je veľmi negatívny ukazovateľ a dokonca toto číslo ešte stúpa. Preto zriadenie inštitútu v Banskobystrickom kraji privítala. Povedala, že zriadenie inštitútu je obrovský úspech, pričom ocenila aktivitu BBSK, ale aj pochopenie, že táto problematika je skutočne dôležitá. Podčiarkla, že ju treba implementovať a priblížiť k občanov.

Inštitút vznikol ako metodický a servisný orgán BBSK, ktorý plní v oblasti rodovej rovnosti na regionálnej úrovni iniciačnú, koordinačnú, poradenskú a kontrolnú funkciu. Tieto funkcie plní aj vo vzťahu k tretím subjektom v regióne, ktoré sa venujú problematike rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí. Inštitút sa zaoberá výskumom, zberom dát, technickou asistenciou pre rozhodovacie procesy na regionálnej úrovni, disemináciou informácií a zvyšovaním povedomia o problematike rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu.

Inštitút pôsobí ako facilitátor a katalyzátor procesov realizácie rodovej rovnosti v politikách BBSK (vnútorná, inštitucionálna úroveň).

Ako metodický orgán sa zaoberá tvorbou metodík, nástrojov a indikátorov. Navrhuje, vyvíja, testuje, analyzuje a hodnotí indikátory, nástroje a metodiky v oblasti rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu. Pritom spolupracuje s výskumnými inštitúciami v SR a v zahraničí.

V oblasti pre budovania uvedomenia v oblasti rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu a scitlivovania verejnej mienky k uvedeným problematikám inštitút zabezpečuje a realizuje systematické a špecifické vzdelávanie pre rôzne cieľové skupiny v regióne, pričom využíva relevantné fondy EÚ a iné fondy.

Ako koordinačný a iniciačný orgán zabezpečuje budovanie sietí, partnerstiev spolupráce medzi aktérmi rodovej rovnosti a starostlivosti o rodinu v regióne,

vzájomné odovzdávanie poznatkov, informovanie o činnosti navzájom, a iniciovanie nových výskumných tém.

Inštitút bol v roku 2008 partner so Združením žien Slovenska v projekte s názvom Predchádzajme diskriminácii zachovávaním zásad rovnakého zaobchádzania. Projekt sa realizoval s finančnou podporou Úradu vlády SR v rámci Akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. V rámci projektu bolo vyškolených 80 učiteľov etickej výchovy a náuky o spoločnosti stredných škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK. Účastníci školenia získali certifikát na akreditovaný kurz z Ministerstva školstva SR s názvom Rodové povedomie a rovnaké zaobchádzanie na pracovisku v rámci aktivity Nauč sa a pomôž. Inštitút spolupracoval pri vypracovaní žiadosti a spracovaní projektu Vzdelávanie zamestnancov BBSK v aplikovaní rodovej rovnosti v praxi .

Transformácia sociálnych služieb

BBSK je prvým samosprávnym krajom, ktorý v SR začal realizovať transformáciu sociálnych služieb. Tvorcami projektu je Rada pre poradenstvo v sociálnej práci a BBSK ako hlavný partner projektu. Cieľom transformovaného systému je, aby sa zdravotne postihnutí ľudia, ktorí majú predpoklady samostatne žiť, naučili základným sociálnym a pracovným zručnostiam, ktoré by im umožňovali osamostatniť sa a žiť plnohodnotný život tak, ako väčšina z nás. Pojem transformácia systému sociálnych služieb zahŕňa celý rad činností a aktivít zameraných na zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na zmenu prístupu poskytovateľov sociálnych služieb k občanovi, aktivizáciu a mobilizáciu existujúceho potenciálu občana, prispôbenie formy a rozsahu služby potrebám občana, humanizáciu prostredia, zlepšovanie materiálnych a priestorových podmienok v zariadeniach.

Pilotné projekty sa realizujú v troch zariadeniach sociálnych služieb, a to v DSS Slatinka, DSS Neporadza a DSS Pohorelská Maša. Realizácia transformačného procesu si vyžiadala z rozpočtu BBSK investície vo výške vyše 8,3 mil. Sk. DSS Neporadza sa počas tohto procesu transformovala na neziskovú organizáciu, DSS Slatinka a DSS Pohorelská Maša vybudovali zariadenia chráneného bývania, kde našlo svoj domov spolu 13 klientov, ktorí sa napriek svojim zdravotným hendikepom podujali na ťažkú cestu získavania pracovných zručností, samostatnosti, podujali sa žiť svoj život bez závislosti na pomoci iných. BBSK permanentne monitoruje transformačný proces.

Od augusta 2007 sa 12 klientiek DSS Pohorelská Maša, vrátane 7 klientov zo zariadenia chráneného bývania, zamestnalo v chránenej dielni v Pohorelej, ktorá sa zameriava na výrobu cestovín.

Prípad malého Dária učí bojovať s ľahostajnosťou

Dňa 21.10.2008 chcel malý 9-ročný chlapec Dárius Dilík z Banskej Bystrice pre chudobu skočiť do Hrona. Rodina nemala vlastnú strechu nad hlavou, matka a jej traja malí synovia bývali v Krízovom centre svätej Alžbety. Nezniesol, že sa mu pre to

spolužiaci vysmievali. Za múry psychiatrie sa dostal po tom, ako chcel skočiť v Banskej Bystrici do Hrona. „**Život pre mňa nemá zmysel. Chcem zomrieť,**“ kričal a do vody odhodil svoje tenisky a bundu. V strašnom čine mu zabránili mestskí policajti a mama. Najstrašnejšie na tom všetkom je, že len 9-ročný chlapec sa rozhodol skoncovať so životom kvôli chudobe a posmeškom od spolužiakov. Policajti Mestskej polície chlapca zachránili a prípad vzbudil veľký mediálny a humanitárny ohlas. Vlna solidarity, ktorá sa zdvihla v súvislosti s prípadom malého Dária je dobrým signálom, že ľudské nešťastie ľuďom nie je ľahostajné a dokážu podať pomocnú ruku neznámemu. Vďaka patrí všetkým, ktorí sa rozhodli prispieť finančne, materiálne, či morálne. Dôležité je, aby sa podobná dráma v rodine Dilíkovcov už nezopakovala a aby mohol Dárius pokojne vyrastať v kruhu svojich najbližších. Najmä materiálna pomoc zo strany verejnosti (oblečenie, hračky) sa sústreďovala na pôde Mestskej polície v Banskej Bystrici, ktorá ju odovzdala matke malého chlapca. Bokom nezostali ani zamestnanci banskobystričského magistrátu, ktorí sa vďaka účtu zverejnenému na svojej intranetovej stránke zapájali do dobrovoľnej zbierky. Prípad malého chlapca pokúšajúceho sa siahnúť si na život však nekompromisne poukázal aj na nutnosť riešiť veci systémovo.

Mesto Banská Bystrica už niekoľko rokov buduje štruktúru pomoci rodinám, snaží sa prepojiť všetky subjekty, (zdravotnícke, psychologické, sociálne, ...) ktoré môžu rodinám pomôcť v rozličných krízových situáciách. K lepšiemu fungovaniu celého systému je však nevyhnutné to, čo verejnosť preukázala aj v prípade malého Dária – ochota prejavíť aktívny postoj. Ponúkame verejnosti program zaradený v projekte Banská Bystrica – Mesto Rodiny: Rodinný podporný aktivista. Ide o aktívne vyhľadávanie rodín v ohrození. Tí, ktorí majú záujem pomáhať, môžu absolvovať pripravovaný kurz rodinný podporný aktivista a zapájať sa do pomoci pri riešení rôznych situácií v rodine.

Banská Bystrica má dispozíciu odborníkov schopných ohrozeným rodinám pomôcť. Aj v rámci projektu BBMR profesionáli absolvujú kurz Rozpoznaj signály ohrozenia. Predpokladom poskytnutia pomoci je fakt, že sa o konkrétnom probléme dozvieme. Buď príde samotný člen rodiny a požiada o pomoc a spoluprácu, alebo na potenciálny problém rodiny poukáže niekto z jej okolia. Informovať o tom, že rodina potrebuje pomoc môže ktokoľvek osobne, telefonicky, či e-mailom v Klientskom centre MsÚ (bezplatná tel:0800 14 15 14), priamo na odbore starostlivosti o obyvateľa, alebo v ktorejkoľvek organizácii na území mesta venujúcej sa sociálnej pomoci. Referát sociálnej pomoci Mestského úradu v Banskej Bystrici už v septembri 2008, teda pred chlapcovým pokusom o samovraždu získal sprostredkované prvotnú informáciu o nepriaznivej sociálnej situácii pani Zuzany D., matky deväťročného Dáriusa. Už o niekoľko dní sociálni pracovníci poskytli matke troch maloletých detí sociálne poradenstvo, s podrobným vysvetlením krokov, ktoré je potrebné urobiť pre zlepšenie finančnej situácie. Z hľadiska využitia zákonných nárokov išlo najmä o uplatnenie výživného na maloleté deti. V tejto veci príslušný referát operatívne kontaktoval pracovníkov ÚPSVaR. Okresný súd v týchto dňoch už rozhoduje o výške výživného.

V rámci zvládnutia bytovej situácie, magistrát matke ponúkol dočasné bývanie v Zariadení núdzového bývania Kotva. Matka návrh odmietla s odôvodnením, že kým sa jej podarí získať bývanie v Dome sv. Alžbety, zabezpečí si ubytovanie sama. Bytovú otázku sa podarilo stabilizovať začiatkom októbra, kedy boli dve maloleté deti umiestnené v Stanici opatrovateľskej služby Domu Svätej Alžbety (DSA) v Banskej Bystrici. Následne od 16. októbra 2008 bola poskytnutá rovnaká sociálna služba aj pre matku Zuzanu a jej desaťmesačného syna Damiána v Domove pre osamelých rodičov DSA.

Sociálnu situáciu rodiny bude magistrát podrobne monitorovať aj po rodinnej dráme, ktorá sa odohrala pri rieke Hron. Len 9-ročný Dárius sa pokúsil o samovraždu 21. októbra 2008 v centre Banskej Bystrice. Dáriusa hneď po pokuse o samovraždu odviezli do psychiatrickej nemocnice. Mesto Banská Bystrica v poskytovaní sociálnej pomoci bude naďalej postupovať systémovo. „Okrem jednorázovej dávky v hmotnej núdzi bude náš referát tento problém aj naďalej riešiť tak, aby bol z dlhodobého hľadiska zachovaný status rodiny. Predpokladom stabilizácie rodiny je spolupráca matky. Mesto vyjde v ústrety aj pri poskytovaní ďalších služieb. Napríklad umiestnením najmenšieho dieťaťa v mestských detských jasliach, umožníme matke zamestnať sa, čo by mohlo pomôcť riešiť jej bytový problém,“ povedal Karol Langstein, vedúci referátu sociálnej pomoci. Pomoc rodine prisľúbil aj primátor Ivan Saktor a pracovníci mesta. Mesto bude pri riešení nepriaznivej situácie rodiny aj naďalej spolupracovať s odborníkmi z oblasti psychológie a iných zdravotníckych služieb.

Materské centrá a Míľa pre mamu

V predvečer sviatku Dňa matiek 10.5. sa aj materské centrá v Banskej Bystrici pridali k myšlienke prejsť jednu míľu (1 609 m) a symbolicky tým vzdať vďaku a úctu mamám.

Zámerom podujatia bolo zapojiť nielen mamy s kočičkami, ale aj staršiu generáciu, čo sa celkom vydarilo, lebo na trase bolo vidieť aj babičky a celé rodiny poctivo kráčajúc tú svoju míľu. Väčšina ľudí berie svoju mamu ako samozrejmosť, iba občas si uvedomujeme, ako svoju mamu ľúbime, potrebujeme a chceme mať na blízku. Nie je bežnou súčasťou dňa, aby sme mame povedali, že ju máme radi, že nám chýba... Ale je tu jeden deň v roku, kedy je na to čas, hoci symbolicky poďakovať, prejaviť úctu, obdiv, rešpekt k tomu, čo pre nás mama, mamina, mamička, mamulienka znamená. Lebo ak máme mamu, máme vždy útočisko, máme sa kam vrátiť, kde sa vyplakať, vyrozprávať, schúliť.

Vítané boli deti, pre ktoré už kočíky nie sú zaujímavé a mali vlastné vozidlo – motorku, trojkolku alebo išli na vlastných nôžkach a skutočne to tie ratolesti prešli s neúnavnou vytrvalosťou.

V Banskej Bystrici sa Míľa pre mamu konala v parku pod pamätníkom SNP, kde je ideálny priestor na šantenie a vybláznenie detí. Každé materské centrum malo svoj

stánok, kde nejakou formou propagovalo svoju činnosť, boli postavené stolíky, akési tvorivé dielne, kde si deti mohli kresliť, vystrihovať. Šašo Ronald z McDonald's všetkým deťom rozdával balóny, hračky a na občerstvenie džús. Deti sa mohli vyšantíť na skákacom hrade.

Program začal už o tretej divadielkom Popletená rozprávka v podaní Rie Benkovskej. O štvrtej sa slávnostne spustila samotná Míľa a 466 registrovaných účastníkov, na čele s mažoretkami zo ZŠ Brusno, vyrazili prekonať ju. Aby sa im ľahšie kráčalo, cestu im spríjemňovalo vystúpenie víťazov Music Star zo ZŠ Brusno, ktorí naozaj pekne spievali a majú pred sebou veľkú budúcnosť. Krv v žilách nám rozprúdili deti z folklórneho súboru Matičiarik, ktorí krepčili a spievali s nadšením, aké k folklóru patrí. Naše najmenšie ratolesti z MC Mostík a MC Mamina, ktoré navštevujú hudobnú školu Yamaha pod vedením Sone Kopčanovej sa predviedli roztomilým vystúpením milých pesničiek, ktoré sa už naučili.

Ďalší program sa niesol v zvieracej nálade, ktorú navodilo divadielko o Psičkovi a mačičke, čo deti nesmierne zaujalo, až tak, že sa dostávali stále viac dopredu a rušili techniku, tak veľmi chceli byť blízko príbehu, ktorý sa na javisku odohrával.

Túto akciu zavŕšila bohatá a pestrá tombola, dary boli od partnerov : Artech, Čerstvá káva Barzuz, Bocianik, Kaderníctvo Medea, LMD – Lubomír Dankovič, Oriflame, Salón Menco Pierrette, Tandem – Detský svet. Tí, ktorí vyhrali, sa tešili z cien a tí, ktorí nevyhrali, sa tešili, že podporili dobrú vec.

Možno sme v druhú májovú nedeľu boli na naše maminky trochu lepší, možno sme ich obdarovali kvietkom, poslali pohľadnicu alebo v škôlke vyrobili srdiečko. Ale ešte urobme niečo preto, aby sa mama mala dôvod usmievať a ešte lepšie, srdečne nahlas sa smiať. Pretože keď je šťastná mama, je šťastná celá rodina. Monika Saktorová, manželka primátora mesta, prevzala záštitu nad podujatím Míľa pre mamu v Banskej Bystrici. Podujatie podporili partneri: BARZUZ, Bocianik, Detský svet, DFS Matičiarik, Dôvera, Hudobná škola YAMAHA, Kaderníctvo MEDEA, Kofola, LMD – Lubomír Dankovič , MAPROPO – Ing. Tomáš Mastiš, Mesto Banská Bystrica, Oriflame, Salón Pierrette, Stanica prvej pomoci, Škola FANTÁZIA, TESCO Banská Bystrica ZŠ s MŠ Brusno

Práca pre rómske komunity

V Konzultačnom centre programu Mládež v akcii, ktoré je od roku 2008 súčasťou Kultúrneho združenia Rómov Slovenska so sídlom v Banskej Bystrici pôsobí rómska líderka Mgr. Andrea Bučková . Už počas štúdia na URŠ UKF v Nitre a UMB v Banskej Bystrici pôsobila ako dobrovoľníčka v občianskom združení Kultúrne združenie Rómov Slovenska v Banskej Bystrici (od roku 1999). Takmer desaťročné pracovala v štátnej správe na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, následne pracovala na Úrade vlády SR – Úrade splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity, ako regionálna koordinátorka, neskôr ako riaditeľka odboru metodiky a koordinácie regiónov. Stále pracuje i v Kultúrnom združení Rómov Slovenska, kde

sa okrem oblasti zameranej na sociálne poradenstvo a prevenciu začala od roku 2000 venovať aj programu podpory rodovej rovnosti, ako jednej zo štyroch programových priorít. Je regionálnou konzultantkou pre rómske komunity v rámci Slovenskej republiky. Konzultačná činnosť je bohatá a rôznorodá.

Program Mládež v akcii je jedným z mála nástrojov, ktorý cielene podporuje Národnej agentúry, angažovanosť mladých ľudí, no nielen to. Program má mnoho pozitívnych aspektov. Umožňuje uchádzať sa o podporu aj neformálnym skupinám najmenej štyroch mladých ľudí, jeden z nich musí mať minimálne 18 rokov. Podporuje aj takých žiadateľov, ktorí nemajú bohaté skúsenosti s realizáciou projektov, teda prvoaplikantov. Program poskytuje potenciálnym uchádzačom podporu prostredníctvom regionálnych konzultantov a konzultantiek na úrovni konzultácií. Ďalej umožňuje tým, ktorí majú záujem uchádzať sa o finančnú podporu absolvovať vzdelávacie aktivity v rámci ktorých môžu účastníci získať vedomosti o projektovom manažmente. Vzdelávacie aktivity im umožnia posilňovať schopnosť tímovej práce, či získať zručnosti v oblasti prezentácie a pod. Veľmi dôležitá je podpora mobility mládeže, zdokonaľovanie sa v cudzích jazykoch, výmena skúseností mladých ľudí z iných krajín, nielen v rámci Európskej únie. Cieľavedomé úsilie umožniť prostredníctvom jednotlivých akcií resp. programových oblastí spoznávanie iných kultúr, či podporovanie dobrovoľníckej služby. Začleňovanie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí je jednou z priorít programu. Do skupiny mladých ľudí s nedostatkom príležitostí sú zaradovaní mladých, ktorí sú znevýhodnení:

-geograficky: mladí ľudia z odľahlých, vidieckych alebo hornatých oblastí, z odľahlých regiónov, ľudia z problematických mestských častí, ľudia pochádzajúci z oblastí z nedostatočnými službami a pod.)

-sociálne: mladí ľudia, ktorí čelia diskriminácii (na základe ich národnosti, sexuálnej orientácie, vierovyznania a pod.), ľudia s nedostatočnými sociálnymi zručnosťami alebo antisociálnym správaním, delikventi, siroty, drogový závislí a pod.

-na základe vzdelania: mladí ľudia s problémami učenia, s neukončeným vzdelaním, bez kvalifikácie a pod.

-ekonomicky: ml. ľudia zo sociálne slabého prostredia, dlhodobozamestnaní, ml. ľudia bez bydliska a pod.

-na základe príslušnosti k určitej kultúre: mladí imigranti alebo utečenci alebo potomkovia imigrantov a utečencov, ml. ľudia z národných alebo etnických menšín a pod.

-zdravotne: mladí ľudia s chronickými zdravotnými problémami, s psychickými poruchami a pod. a na základe **postihnutia:** ľudia s mentálnym, zrakovým postihnutím, telesným, sluchovým postihnutím a pod.

V praxi to znamená, že cieľom Národnej agentúry, ktorá program Mládež v akcii na Slovensku administruje, je podpora projektov, na ktorých mladých ľudí s nedostatkom príležitostí budú participovať, rovnako aj projekty, ktoré sú zamerané na túto cieľovú skupinu.

Bezdomovcom kapustnicu, ošatenie a sladkosti.

Vianočnú kapustnicu pre bezdomovcov pripravil banskobystrický magistrát na 24. decembra. Do nocľahárne Večierka Pod Urpínom 6 môže prísť ktokoľvek v čase od 11.00 hod. Okrem chutnej kapustnice dostanú bezdomovci aj darček v podobe zimnej bundy (na ich nákup prispel nemenovaný darca). Nákup zimných čiapok, rukavíc a šálov zabezpečil Kabinet Zdravé mesto, ovocie a sladkosti pre ľudí bez strechy nad hlavou daruje Slovenský Červený kríž. Podľa vedúceho referátu sociálnej pomoci MsÚ Karola Langsteina sa ročne na vianočnej kapustnici pre bezdomovcov stretne približne 30 ľudí bez strechy nad hlavou.

Zo zariadení sociálnych služieb bude počas vianočných sviatkov v Banskej Bystrici v prevádzke Penzión pre dôchodcov Jeseň a zariadenia opatrovateľskej služby pre ležiacich klientov na ulici Družby a na Krivánskej ulici.

Útulky pre bezdomovcov

Aj počas banskobystrickej zimy 2008 boli otvorené útulky a zariadenia pre bezdomovcov v Banskej Bystrici. V prípade zvýšeného dopytu po tejto službe bolo pripravené otvorenie tzv. „ohrevne“ - miestnosti určenej na prípravu stravy pre zariadenie Nocľahárne Večierka v zriaďovateľskej pôsobnosti SČK Banská Bystrica.

Mesto v spolupráci so Slovenským Červeným krížom, Diecéznou charitou Banská Bystrica a Bytovým podnikom mesta s.r.o. disponuje 7 útulkami pre ľudí, ktorí nemajú kde bývať. Útulky sú rozdelené podľa cieľových skupín ľudí bez strechy nad hlavou:

- jednotlivci v produktívnom veku (74 miest)
- jednotlivci v postproduktívnom veku – dôchodcovia (15 miest)
- rodiny s deťmi z Banskej Bystrice (195 miest)
- mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti v Detských domovoch (DeD) alebo náhradnej rodinnej starostlivosti (NRS). (10 miest)

V decembri mesto pripravovalo rozšírenie zariadenia Dočasného bývania pre mladých dospelých o ďalších cca 10 miest, najmä pre tých, ktorí splnili nasledovné podmienky:

- zamestnali sa, ale nemajú ešte kde bývať
- pre mamičky s dieťaťom z Detských Domovov, ktoré otehotneli do dvoch rokov od ukončenia ústavnej starostlivosti v z Detských Domovov alebo NRS pochádzajúce z regiónu Banskobystrického kraja s prioritou pre Banskobystričanov
- pre mladé páry z DeD alebo NRS, ktorým sa narodilo dieťa do dvoch rokov od ukončenia starostlivosti v DeD alebo NRS z regiónu Banskobystrického kraja s prioritou pre Banskobystričanov.

Mesto Banská Bystrica si uvedomuje dôležitosť podobných služieb a vníma potreby ľudí v núdzi celoročne, nielen v zimnom období. Každý bezdomovec môže počas celého roka využiť pomoc, ktorú mu poskytuje mesto v spolupráci s partnermi. Tejto

problematike sa dlhodobo erudovane venuje Mgr. Karol Langstein, vedúci referátu sociálnej pomoci MsÚ Banská Bystrica so svojim kolektívom.

Očné a rehabilitačné sanatórium

Zachovanie očného a rehabilitačného zariadenia je jedným zo splnených predvolebných sľubov primátora Ivana Saktora. "Som rád, že toto sanatórium bude naďalej poskytovať všeobecne prospešné služby. Od začiatku som bol presvedčený o tom, že takýto typ zariadenia má v našom meste svoju nezastupiteľnú úlohu". Napriek otáznikom, ktoré viseli nad existenciou Očného a rehabilitačného sanatória (ORS) sa stalo faktom, že deti s chybami zraku, zdravotne postihnuté deti i ich rodičia budú mať v Banskej Bystrici k dispozícii špecializované zariadenie. Poslanci na októbrovom zasadnutí odsúhlasili zriadenie novej neziskovej organizácie STADETORE (stacionár detský očný a rehabilitačný) poskytujúcej všeobecne prospešné služby. Zakladateľom je Mesto Banská Bystrica a Oftal s.r.o. Nezisková organizácia bude od 1.1.2009 zabezpečovať rovnaké činnosti, aké sa v ORS zabezpečovali aj doteraz. Prechod na inú zriaďovateľskú formu by ani deti, ani rodičia nemali pocítiť.

Pripomeňme, že v zmysle uznesenia MsZ z decembra 2007 poslanci schválili zámenu nehnuteľností – pozemkov a stavby s príslušenstvom v katastrálnom území Banská Bystrica za stavbu materskej školy – Očné a rehabilitačné sanatórium. Mesto Banská Bystrica sa zaviazalo zachovať účelové využitie nadobudnutej nehnuteľnosti. Znamená to, že v objekte budú poskytované služby pre deti s poruchami zraku a pre deti so zdravotným postihnutím odkázané na rehabilitačnú starostlivosť.

Nezisková organizácia STADETORE bude mať multifunkčný prierez činnosti – bude poskytovať služby zdravotníckej, sociálnej a služby predškolskej výchovy. Z navrhovaného predmetu činnosti vyplýva aj viaczdrojovosť financovania :

- **cez poskytovateľov zdravotníckych služieb** v danom predmete činnosti (rehabilitačná starostlivosť v dennom stacionári a oftalmologická starostlivosť pre deti s poruchami zraku),
- **cez mesto Banská Bystrica a BBSK** v oblasti sociálnych služieb
- **cez mesto Banská Bystrica a Krajský školský úrad** v oblasti školských služieb
- na financovaní by sa mali podieľať aj rodičia.

Projekt transformácie ORS je v súlade s PHSR Mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2013, kde v časti Sociálny rozvoj je strategický cieľ č. 3 – Poskytnúť možnosť kvalitného, dôstojného života pre všetkých občanov mesta. Zámer je v súlade s cieľom poskytovať kvalitné a flexibilné sociálne a zdravotníckej služby v meste. V rámci týchto cieľov boli prijaté opatrenia na budovanie komunitných centier pre rôzne cieľové skupiny – multifunkčné centrá. V danom prípade ide o komunitu detí so zdravotným postihnutím resp. s poruchami zdravia a prijaté opatrenie sleduje budovanie práve multifunkčných zariadení.

Ďalším opatrením v rámci PHSR bude rekonštrukcia, modernizácia, materiálno-technické vybavenie existujúcich zariadení a budovanie nových zariadení sociálnych služieb a služieb vedúcich k podpore zdravia

Vianočný punč na Konto nádeje“

Primátor mesta Banská Bystrica odovzdal 18. decembra počas slávnostného koncertu „Spojme srdcia“ symbolický šek v hodnote 15 000.- Sk občianskemu združeniu Spojme srdcia pre zdravie so sídlom v Stročíne. Podľa slov predsedu OZ Vladislava Kačmára k myšlienke podporiť zdravotne postihnutých sa Ivan Saktor spontánne pridal počas ich náhodného stretnutia v Bratislave. Výsledkom dobrého nápadu bol benefičný koncert v Banskej Bystrici, na ktorom vystúpili Gizela Oňová, Magda Paveleková, Maroš Kramár a Róbert Kazík.

Záverečnou bodkou vianočného koncertu bolo odovzdanie symbolického šeku. „Peniaze venujeme na ušľachtilý účel. Vďaka nim pomôžeme organizovať rekondície s prvkami fyzickej i psychickej rehabilitácie pre tých, ktorí to najviac potrebujú“, povedal Ivan Saktor.

Charitatívny cieľ mal aj predaj vianočného punču, ktorý si v stánku banskobystriického magistrátu mohli okoloidúci kúpiť 5.decembra. Na Námestí SNP v Banskej Bystrici predávali pracovníci mestského úradu voňavý vianočný nápoj a výťažok opäť poputuje tým, ktorí pomoc potrebujú. Výťažok z predaja punču - symbolický šek v hodnote 33 000.-Sk odovzdá osobne primátor Ivan Saktor počas živého vysielania Konta nádeje 24.decembra v banskobystriickom štúdiu Slovenskej televízie. „Som rád, že nový nápad predávať punč v stánku nášho magistrátu na námestí SNP sa ujal a verím, že z tejto dobrej myšlienky sa vyvinie tradícia.“

Deťom pod stromček

tak nazvali pracovníci Referátu sociálnej pomoci banskobystriického magistrátu podujatie pre deti zo zariadenia núdzového bývania KOTVA IV. Do herne zriadenej v Kotve dnes priniesli prekvapenie pre všetkých 17 detí, ktoré sú tam ubytované spolu s rodičmi. Každé dieťa dostalo minimálne tri darčeky a hračky určené pre spoločné aktivity detí pribudnú aj v tamojšej herni. Podľa Jany Lovásovej z referátu sociálnej pomoci :“Chceli sme rozveseliť deti zo sociálne slabých rodín a potešiť ich darčekom, ktoré im rodičia kúpiť nemôžu.“

Na časť darčiekov prispelo OZ Slovenská biblická spoločnosť so sídlom v Banskej Bystrici a časť tvorila zbierka z aktivít spomínaného referátu sociálnej pomoci MsÚ v Banskej Bystrici.

Mestské jasle majú novú telocvičňu

„Mestské jasle v súčasnosti navštevuje 70 detí, ich kapacita je teda naplnená. Rodičia majú o túto službu čoraz väčší záujem. Je to dôkaz toho, že jediné mestské jasle v Banskej Bystrici majú stále svoje opodstatnenie. Postupne sa ich snažíme renovovať, počas letných prázdnin sme napríklad zrekonštruovali časť interiérového vybavenia a hygienické zariadenia pre deti.“, dodáva Beáta Styková, vedúca Referátu sociálnych a zdravotníckych služieb Mestského úradu v Banskej Bystrici.

Novozriadená telocvičňa má prostredníctvom cvičenia a radosti z hry prispievať k fyzickej aktivite detí, zdokonaľovať ich motoriku a rozvíjať kondíciu. K detskej pohybovej zdatnosti významne prispieva aj hipoterapia. Poníky sú deťom k dispozícii jedenkrát mesačne v areáli zariadenia. Radosť z farebného rehabilitačného chodníka, šmýkačky, lavičky či schodov na lezenie majú deti v mestských detských jasliach v Banskej Bystrici. Cvičebné náradie pre malých športovcov je zhotovené zo špeciálneho bezpečnostného materiálu. Celodennú starostlivosť o malých zverencov zabezpečuje kvalifikovaný zdravotnícky personál. Rodičia detí, ktoré jasle pravidelne nenavštevujú, môžu využiť napríklad formu opatrovateľskej služby. „Ak mamička potrebuje ísť k lekárovi, vybavovať úradné záležitosti, alebo si jednoducho nakúpiť, stačí ak nás kontaktuje a my jej na dieťaťko dohliadneme,“ hovorí vedúca detských jaslí Michaela Halabuková.

Starostlivosť o deti v útlom veku dopĺňa rodinnú výchovu. Život v detskom kolektíve prispieva k socializácii dieťaťa. Aj preto je o jasle zo strany rodičov veľký záujem. Mamička Ivana Perželová mestské jasličky odporúča všetkým rodičom, ktorí uvažujú o návrate do práce. „Tak milý a ústretový personál, príjemné prostredie sa v dnešnej dobe hľadá ťažko. Sestričky s detičkami odvádzajú veľký kus práce, začo im patrí vďaka“ Valéria Maďarová, mamina malého Thomasa: „Výber predškolského zariadenia nám trval pomerne dlho, no nakoniec vyhralo to najdôležitejšie: kvalifikovaný personál, výhodné finančné podmienky, spokojnosť a chvály od rodičov a v neposlednom rade aj pestrý jedálny lístok.“

Stravovanie v jasliach je zabezpečené z vlastnej jedálne a podáva sa trikrát denne.

Jedálny lístok je zostavený s ohľadom na vek detí, pričom strava musí byť pestrá a vyvážená, s dodržiavaním pitného režimu.

Podrobnejšie informácie získate na internetovej stránke mesta www.banskabystrica.sk

BANSKÁ BYSTRICA - MESTO RODINY

Mesto Banská Bystrica, Nadácia Socia a Občianske združenie Návrat podpísali 5. júna 2008 zmluvu k projektu „Banská Bystrica - Mesto rodiny“ Jednou z prvoradých úloh samospráv je zabezpečiť obyvateľom komplexné sociálne služby a poradenstvo. Osobitnú pozornosť si zasluhuje rodina, ktorá plní zodpovednú úlohu primárneho výchovného prostredia detí a mládeže. Podať pomocnú ruku rodinám v ohrození, minimalizovať ich odchod z biologických rodín do detských domovov, posilniť

rodinné formy starostlivosti o deti, ktoré žijú mimo pôvodnej rodiny, je jedným z prioritných cieľov banskobystrickej samosprávy. O jeho konkrétnu realizáciu sa usiluje aj prostredníctvom projektu „BANSKÁ BYSTRICA - MESTO RODINY.“ Jeho obsahový rámec a aktivity sú zamerané na proklientskú sociálnu politiku mesta. Východiskami sú najnovšie výskumy vplyvu rodiny na vývin a výchovu detí a vplyv dobre fungujúcich miestnych komunít na podporu rodiny. Okrem overených nástrojov zo zahraničia, projekt čerpá z domácej praxe, najmä z pozitívnych prístupov práce s rodinou. Prirodzene, sociálne služby pre rodiny budú realizované v spolupráci so samotnými rodinami. Okrem Mesta Banská Bystrica sa na uskutočňovaní projektu podieľajú Nadácia SOCIA a Občianske združenie Návrat. S Nadáciou SOCIA banskobystriická samospráva dlhodobu spolupracuje na projektoch v sociálnej oblasti a výsledkom partnerstva s Občianskym združením Návrat je Centrum pre podporu rodičovských funkcií „Bazalka“.

5. jún 2008 bol jedným z pozitívnych krokov na ceste ku konkrétnej realizácii projektu. V priestoroch banskobystrickej radnice partneri podpísali Zmluvu k projektu „Banská Bystrica – mesto rodiny“. Banskú Bystricu zastupoval primátor mesta Ivan Saktor, Nadáciu SOCIA jej riaditeľka Helena Woleková a Občianske združenie Návrat predseda Marek Roháček. Súčasťou stretnutia bolo slávnostné odhalenie loga projektu, ktorého autorkou je Alexandra Ďurníková. Mesto Banská Bystrica sa spolu s partnermi aj týmto spôsobom hlási k zodpovednosti za implementáciu Dohovoru o právach dieťaťa. K tomu, aby deti mohli vyrastať tam, kde prirodzene patria, vo svojich rodinách.

Cieľom projektu je posilniť význam rodiny u obyvateľov mesta, rozvinúť preventívne programy pre rodiny v riziku ohrozenia, posilniť podporné programy pre rodiny v kríze. Snahou je minimalizovať odchod detí z biologických rodín do detských domovov. Súčasne má projekt ambíciu posilniť rodinné formy starostlivosti o dieťa žijúce mimo pôvodnej rodiny.

Realizoval sa jeden z nástrojov projektu - mediálna kampaň na posilnenie pozitívneho vnímania rodiny u obyvateľov mesta. V autobusoch, trolejbusoch, na vláčiku Pretórium a na iných verejne dostupných miestach si Banskobystričania i návštevníci mesta mohli všimnúť plagáty ilustrované detskou kresbou, ktoré vyzývajú: „Každá rodina má zmysel. Má svoju nezameniteľnú chuť, vôňu, ale aj svoje krásne malé tajomstvá...“

Prosíme Vás o pomoc pri hľadaní odpovede na otázky:

- Čo je rodina podľa Vás?

- Aký je Váš osvedčený recept na spokojnú rodinu?

Nenechajte si svoje rodinné „recepty“ pre seba a podelte sa o ne s nami do 15. augusta 2008.“

Členovia projektového tímu sľubujú, že autori vybraných zážitkov budú zverejnení na www.bb.mestorodiny.sk a tri najzaujímavejšie získajú sladkú odmenu pre celú rodinu. Podľa slov primátora Ivana Saktora: „Realizáciou tohto projektu naplníme ciele stanovené v rozvojovom programe mesta Banská Bystrica na roky 2008 – 2010 – 2014.“

Naše mesto patrí v rámci slovenských miest k lídrom v sociálnej oblasti a máme jasnú ambíciu – budeme poskytovať podporu a rozvoj podmienok pre dôstojný život Banskobystričanov“.

Projekt je postavený na najnovších výskumoch vplyvu rodiny na vývin dieťaťa, ako aj vplyvu otvorených a dobre fungujúcich miestnych komunít na podporu rodiny. Projekt využíva overené a fungujúce nástroje z rôznych systémov v zahraničí, ktoré prispôsobuje miestnym špecifikám. Projekt je výnimočný aj tým, že čerpá z domácej praxe úspešných prístupov pri práci s deťmi a rodinou a napomáha budovaniu služieb pre rodiny spolu so samotnými rodinami. Mesto Banská Bystrica spolu s partnermi sa aj týmto projektom hlási k zodpovednosti za implementáciu Dohovoru o právach detí, aby deti v Banskej Bystrici mohli prežívať svoje detstvo v zdravých rodinách.

Biela izba

Je jedinečným projektom v Stredisku sociálnych služieb v Banskej Bystrici.

3 júna 2008 bola otvorená v Zariadení opatrovateľskej služby na Ul. 9. mája v Banskej Bystrici. Tzv. „biela izba“. Biela izba je podľa slov vedúcej referátu sociálnych a zdravotníckych služieb MsÚ v Banskej Bystrici Beáty Stykovej jediná svojho druhu na Slovensku a zariadili ju podľa holandskej koncepcie SNOEZELEN. „...byť je viac ako mať...“, pod týmto mottom sa nieslo otvorenie novej terapeutickej miestnosti v Zariadení opatrovateľskej služby na Ul. 9. mája v Banskej Bystrici. Cieľom tejto podpornej terapie je zámerné pôsobenie na ľudské zmysly a privádzanie mysle a tela do stavu upokojenia a sústredenosti. Jadrom podpornej terapie je vytvorenie relaxačného a zároveň aktívneho prostredia, so svetelnými a zvukovými efektami, s druhmi materiálov podporujúcich hmat, čuch a sluch. Ďalším pozitívom tohto projektu je fakt, že zamestnanie na poste asistenta si našiel mladý človek so zdravotným postihnutím, ktorý sa o klientov Strediska sociálnych služieb stará.

Autorom koncepcie „Snoezelen“ je holandský psychológ Ad Verheul. „Snoezelen“ je dvojslovné spojenie holandského pôvodu, ktoré v preklade znamená „čuchať, voňať“ a „driemať“. Prvé slová predstavujú prirodzenú potrebu človeka prostredníctvom zmyslov získať informácie o okolitom svete. Druhé slovo „driemať“ znamená tlmiť časť tých sensorických vzruchov, ktoré náš mozog pravidelne prijíma. V tzv. bielej – viacmyslovej izbe klienti nájdu svetelné efekty (bublinkové lampy, svetelné vlákna, zrkadlové gule), zvukové efekty (zvonkohry, hi-fi zariadenie so 4 reproduktormi – CD s upokojujúcou hudbou), materiál podporujúci rôzne druhy vnemov (modelovacia hmota, koreniny, bylinky, vonné lampy, pochutiny). Zariadenie opatrovateľskej služby poskytuje spektrum sociálnych služieb pre seniorov a občanov so zdravotným postihnutím, formou týždenného a denného pobytu, ku ktorému okrem základnej pomoci nevyhnutne patrí aj udržiavanie ich pamäťových a rozumových schopností a zručností. Na ich rozvíjanie je potrebný rozvoj individuálnej podpornej terapie, realizovanej v špeciálnej terapeutickej a voľnočasovej miestnosti „bielej izby“, za prítomnosti asistenta. Vytvorením chráneného pracoviska pre asistenta a zriadením

terapeutickej miestnosti sa zvýšila nielen kvalita života seniorov v zariadení, ale prispieva sa aj k celkovému rozvoju nových metód práce na individuálnej úrovni formou podpornej terapie. Chránené pracovisko je zároveň prispôsobené zdravotnému stavu asistenta, ktorý pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, nie je schopný nájsť si zamestnanie na otvorenom trhu práce.

Denné centrá v meste Banská Bystrica

Mesto Banská Bystrica má v zriaďovateľskej pôsobnosti zriadených 10 denných centier (klubov dôchodcov). V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách sa všetky kluby dôchodcov od 01.01.2009 nazývajú denné centrá.

Zameranie Denných centier Podľa § 56, ods. 2, písm. b), zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, sa v dennom centre poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa poskytuje najmä sociálne poradenstvo, zabezpečuje sa záujmová činnosť.

Organizácia činnosti Denných centier:

Organizačne sú centrá začlenené pod odbor sociálnych vecí, oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti, fungujú však ako samosprávne jednotky. Každý z centier má vlastný samosprávny orgán skladajúci sa zo zvolených členov centra, ktorý zodpovedá za činnosť centra hospodárenie s finančnými prostriedkami (finančné prostriedky z príspevkov mesta a členských poplatkov). Celkove za činnosť centra zodpovedá vedúci denného centra, ktorý je vo väčšine prípadov aj predsedom samosprávneho orgánu centra.

Činnosť denných centier

Usporiadávajú sa tu besedy, prednášky na témy týkajúce sa zdravia, výživy, kultúry, dôchodkového systému fungujúcemu na Slovensku a podobne. Organizujú turistické, spevácke, literárne krúžky, ale i krúžky záhradkárov či šikovných rúk (podľa požiadaviek členov i ďalšie), v ktorých si seniori udržujú i rozvíjajú svoju telesnú i duševnú kondíciu. Členovia centier sa stretávajú na spoločných posedeniach pri príležitosti rozličných sviatkov a životných jubileí. Podľa záujmu navštevujú krásne miesta na Slovensku i v zahraničí.

Ako sa možno stať členom denného centra

Na spoločné posedenia, besedy, prednášky, krúžky či výlety pozývajú členovia 10-tich centier i ďalších záujemcov. Za člena sa môžete prihlásiť v ktoromkoľvek z 10-tich centier nachádzajúcich sa na území mesta Banská Bystrica, a to priamo u vedúcich centier.

- na internete – www.banskabystrica.sk - sekcia občan (Sociálne veci)
- na Mestskom úrade, konkrétne na oddelení služieb dlhodobej starostlivosti
 - na klientskom centre u pracovníčky za odbor sociálnych vecí, tel. 048/4330 777, 0800 14 15 14 /bezplatná linka/
- v Informačnom centre seniorov, Robotnícka ul. 12, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/414 5564, 048/ 414 2473, E-mail: assics@stonline.sk

Zriadené Denné centrá:

Denné centrum Marína - Robotnícka 12

vedúca: p. Marta Sýkorková

Denné centrum Rozmarín - Robotnícka 12

vedúca: PaedrDr.Jarmila Budová

Denné centrum Pohoda - Internátna 10

vedúca: p. Edita Oravkinová

Denné centrum- Krivánska 18

vedúca: p. Andrea Miková

Denné centrum - Na Uhlisku 1

vedúci: p. Rudolf Gaľa

Denné centrum Harmónia- Lazovná 26

vedúci: JUDr.Ján Vician

Denné centrum Nádej- ul. 9 mája 74

vedúca: p. Eva Kšenzuliaková

Denné centrum Senior- Kremnička 18

vedúca: p. Anna Oravcová

vedúci: p. Otto Malatinský

Denné centrum Dúbrava- Gaštanová 12

vedúca: p. Zuzana Kohútová

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2008 Referátu sociálnej pomoci

OBSAH:

1. Úvod do problematiky
2. Sociálna politika
3. Bytová politika
4. Krízová intervencia
 - 4.1 Krízová intervencia samostatne žijúcich osôb v produktívnom veku
 - 4.2 Krízová intervencia pre rodiny s deťmi
 - 4.3 Krízová intervencia samostatne žijúcich osôb v postproduktívnom veku
5. Sanácia rodinného prostredia

6. Starostlivosť o mladých dospelých z DeD
7. Financovanie mimovládnych organizácií na základe objednávaní a poskytovania sociálnych služieb – nový model financovania
8. Spolupráca s inými inštitúciami
9. Priority na rok 2009

Vypracoval: Mgr. Karol Langstein – vedúci Referátu sociálnej pomoci, bytovej politiky MsÚ v Banskej Bystrici a kolektív Referátu sociálnej pomoci MsÚ

1. ÚVOD

V priebehu roku 2008 Referát sociálnej pomoci (ďalej len RSP) vykonával činnosti zamerané na pomoc obyvateľom mesta Banská Bystrica, ktorí sa ocitli v núdzi. Oblasti pôsobenia referátu sú dané Zákonom o rodine, Zákonom o hmotnej núdzi, Zákonom o sociálno-právnej ochrane detí a kuratele dospelých, Zákonom o sociálnej pomoci, Občiansko súdnym poriadkom a ostatnými legislatívnymi normami a Všeobecne záväznými nariadeniami. Referát je podľa Organizačnej štruktúry začlenený pod Odbor starostlivosti o obyvateľa Mestského úradu v Banskej Bystrici.

Nosnou náplňou referátu je Krízová intervencia (ďalej len KI) o ktorej pojednávala Správa o činnosti za rok 2007 a preto budem upriamovať pozornosť na ostatné aktivity z roku 2008. Mesto Banská Bystrica v spolupráci s partnermi Nadáciu SOCA a Občianskym združením Návrat vypracovalo trojročný projekt „Banská Bystrica - mesto rodiny“, ktorý upriamuje pozornosť na rodinu ako takú. Rodina je základnou bunkou spoločnosti a to v plnej šírke svojho spektra – mám na mysli rodinu úplnú aj neúplnú, s deťmi aj bez detí, mladú aj seniorskú, odkázanú aj neodkázanú, rodinu s postihnutým členom domácnosti ale aj tú zdravú. Tých variácií je nespočetné množstvo a RSP sa venuje hlavne rodine a jednotlivcovi, ktorí sa ocitli v krízovom stave. Na riešenie tohto krízového stavu využíva všetky dostupné metódy, formy a prostriedky, ktoré by mali zmierniť alebo eliminovať nepriaznivý dopad na rodinu alebo jednotlivca. Z toho dôvodu sme v roku 2008 upriamili pozornosť na skvalitnenie služieb, ktoré sme v prospech klienta poskytovali a poskytujeme. Naša snaha je poskytnúť klientovi čo najlepšiu sociálnu službu, ktorá je „šitá na mieru pre klienta“ za predpokladu spoluúčasti samotného klienta na riešení jeho problémov a potrieb.

Pri riešení niektorých problémov klientov okrem tohto participatívneho predpokladu vytvárame prostredie pre možnú intervenciu aj neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, ktorí sú strategickí partneri pri riešení problémov klientov.

V roku 2008 sa upriamila pozornosť širšieho prostredia na zariadenia KOTVA, v ktorých žijú rodiny s deťmi pochádzajúce z mesta Banská Bystrica. Tento typ bývania bol v roku 2001 vytvorený za účelom poskytnutia možnosti žitia biologickej rodiny s deťmi, ako poslednej šanci pred odňatím detí z rodinného prostredia a ich umiestnením v Detských domovoch. Za sedem rokov fungovania tohto typu bývania sa technický stav nehnuteľnosti do značnej miery opotreboval k čomu prispeli hlavne neprispôsobiví obyvatelia, ktorých umiestnili z lokality Medený Hámor. Je potrebné si

uvedomiť, že väčšina rodín, ktorá je ubytovaná v tejto lokalite - je komunita, ktorú „vylúčili“ samotné osady a blízke rodiny. V rámci vnútornej motivácie a na základe predpokladu zamestnania sa aspoň jedného člena domácnosti ja možné získať bývanie v murovanom objekte, ktorý je na lepšej úrovni oproti zostávajúcim dvom objektom. Koncom roku 2008 sa vykreditovala pracovná skupina zložená z MVO, BPM s.r.o., MsÚ, RÚVZ BB, ktorá sa zaoberala problematikou Kotvy a vypracovala materiál riešení a úloh smerujúcich k zlepšeniu so stanovením zodpovednosti a termínov realizácie z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska. Materiál schválilo Mestské zastupiteľstvo na svojom rokovaní v decembri 2008.

Nepriaznivý stav celosvetovej ekonomiky a hospodárska kríza nepriaznivo vplýva na rad rodín, ktoré do tohto času zvládali svoje fungovanie, nehovoriac o rodinách, ktoré ani za prosperity si nevedeli nájsť zamestnanie. Týmto sa zvyšuje hrozba odkázanosti aj na tie rodiny, ktoré doteraz fungovali svojpomocne. Zvýšenou hrozbou sú rodiny, ktoré v prechádzajúcom období zadĺžili svoju domácnosť úvermi, ktoré pri strate zamestnania nemôžu platiť a takéto náklady (úver) sa ani v rámci posudzovania odkázanosti na dávku v hmotnej núdzi neposudzujú ako oprávnené. Nemusím ani dodávať, že znížením kvality života rodiny má odraz aj na kvalite života detí.

Je realitou, že človek v krízových situáciách a zlomových momentoch života nemusí zvládať takéto situácie a môže sa uchýliť k únikovým formám riešenia situácie – patologické hráčstvo, alkoholizmus a iné závislosti. Preto v roku 2009, chceme okrem iných aktivít upriamiť pozornosť aj na prevenciu a hlavne poradenstvo v prípadoch, keď je rodina ohrozená závislosťami.

Ďalšie ukazovatele sociálnej práce za rok 2008 uvádzame v nasledovných častiach správy rozčlenených podľa oblasti, ktoré zabezpečuje RSP MsÚ v Banskej Bystrici.

2. SOCIÁLNA POLITIKA

RSP poskytuje obyvateľom s trvalým pobytom v Banskej Bystrici jednorázové dávky v hmotnej núdzi na prekvenutie vzniknutej situácie na základe individuálneho prešetrenia každej jednej žiadosti: Šetrením v domácnosti sa verifikuje opodstatnenosti poskytnutia jednorázovej dávky v hmotnej núdzi (ďalej len JDHN), ktorá môže mať formu finančnú alebo vecnú (vo forme poukazu na nákup).

Tabuľka č.1 : Prehľad poskytnutých JDHN a pohrebov v roku 2008:

Žiadatelia o JDHN	Počet žiadostí	Počet zamietnutých	V celkovej sume
Jednotlivci	53	20	42 800.- Sk
Rodiny s deťmi	26	13	22 100.-Sk
Pohrebné	12	3 (zabezpečila rodina)	52 087.-Sk

Podľa uvedenej tabuľky, ktorá vyjadruje objem prostriedkov vynaložených na poskytnutie JDHN je zrejmé, že v priemere bolo poskytnutých cca.1.966,-Sk na žiadosť, čo sa samozrejme nedá paušalizovať, lebo každá jedna žiadosť je individuálna ako aj poskytnuté sumy su podľa reálnej potreby klienta.

RSP v roku 2008 v zmysle zákona č. 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a v znení zmien a doplnkov zabezpečoval pohreb pre občana, ktorý zomrel na území mesta a nemá ho

kto pochovať pre 9 zomrelých. V troch prípadoch sa v konečnom dôsledku podarilo RSP nadviazať kontakt na širšiu rodinu, ktorá zabezpečila pohreb.

Okrem poradenstva vykonáva RSP poskytovanie správ o povesti z miesta bydliska občanov pri všetkých súdnych konaniach, na žiadosť prokuratúry, Cudzineckej polície, exekučných konaniach a na dožiadanie ostatných štátnych inštitúcií, ktorých na to oprávňuje platná legislatíva.

Tabuľka č.2 : Prehľad počtu vybavovaných správ o povesti, štátne občianstvo a potvrdení o oslobodení od poplatkov

Správa o povesti z miesta bydliska				
(počet konaní)	Štátne občianstvo	Potvrdenie	o oslobodení	od súdnych poplatkov
	SPOLU			
Rok 2004	1656	31	187	1874
Rok 2005	1593	23	130	1746
Rok 2006	1470	10	196	1676
Rok 2007	1522	10	118	1650
Rok 2008	1515	5	145	1665

V roku 2008 RSP vybavilo 1043 žiadostí PZ – správ o povesti obyvateľa. 318 žiadostí o podanie správy o povesti občana na Okresný súd týkajúcich sa 472 osôb (v rámci jednej žiadosti bola požiadavka OS na viaceré osoby – spravidla dve – rodičov pri rozvodoch a výživnom). Správy k udeleniu štátneho občianstva boli poskytnuté v 5 prípadoch a potvrdenie o oslobodení súdnych poplatkov vzhľadom na nepriaznivý finančný status klientov bol poskytnuté v 145 prípadoch.

3. BYTOVÁ POLITIKA

V roku 2008 sa nepostavili žiadne byty a tak pridelovanie bytov bolo realizované len formou výmen bytov za základe žiadosti nájomníkov, ktorým bol pridelený byt a na základe uvoľnenia existujúcich bytov nasledovne.

Nájomný dom Rudohorská 27, B. Bystrica - počet bytov 64

Uzatvorené nájomné zmluvy s novými žiadateľmi:

1. Monika Plšková byt č. 4 24.01.2008
2. Alena Šimonová byt č. 49 07.01.2008

RSP priebežne počas roka preveroval pri 64- nájomcoch ich príjem spolu so spoločne posudzovanými osobami.

Nájomný dom Medená 1-11, B. Bystrica (Pršianska terasa)-počet bytov 90

Uzatvorené nájomné zmluvy s novými žiadateľmi:

1. Branislav Ivora byt č. A4 10.1.2008
2. Roman Oboňa byt č. A17 17.12.2008
3. Ján Mihálik byt č. B4 13.5.2008
4. Branislav Sršeň byt č. B 13 12.5.2008
5. Michal Michel byt č. B 16 19.11.2008
6. Michal Lukáč byt č. D6 2.12.2008 - bezbariérový

7. Ján Mikula byt č. a 17 13.10.2008 - výmena

RSP priebežne počas roka preveroval pri 57- nájomcoch ich príjem spolu so spoločne posudzovanými osobami.

Nájomné domy Kráľovohoľská 20-22 - počet bytov 30

Uzatvorené nájomné zmluvy s novými žiadateľmi:

1. Anna Ťažká, byt č. a 4 12.11.2008 výmena z PT
2. Dagmar Šusteková byt č. C 4 06.03.2008 prechod nájmu bytu na dcéru (otec umrel)

RSP priebežne počas roka preveroval pri 30- nájomcoch ich príjem spolu so spoločne posudzovanými osobami.

Nadstavba Sládkovičova 38-48 - počet bytov 11

Neboli v roku 2008 uzatvorené nájomné zmluvy s novými nájomca, ale boli opätovne uzatvorené nájomné zmluvy na dobu 3 roky so 7-mi nájomcami, ktorým v roku 2008 skončila 3-ročná nájomná zmluva.

Z dôvodu pretrvávajúcich problémov nájomníkov v nadstavbe s elektroinštaláciou boli vykonané nutné opravy v byte p. Saboliča a p. Pračkovej v sume 4180,50 Sk. Taktiež bolo potrebné opraviť prietokový ohrievač v byte p. Zolda, čo predstavovalo sumu 1737 Sk.

Nájomný dom Šalgotárjárska 2A-2D, Banská Bystrica - počet bytov 40

Uzatvorené nájomné zmluvy s novými žiadateľmi:

1. Ladislav Szomor byt č. 11 20.02.2008
2. Tepperová Zuzana byt č. 4 C 15.12.2008

V priebehu roka boli opätovne uzatvorené nájomné zmluvy s 38-mi nájomcami na základe splnenia podmienok v zmysle Výnosu MVaRR SR č. 1/2006 a VZN č. 190/2007. V prípade nájomníčky bytu č. 8 na Šalgotárjárskej ul. 2 C, B.Bystrica Jany Čajkovej s druhom Jaroslavom Stančík nedošlo k predĺženiu zmluvy z dôvodu zlej platobnej disciplíny a dlhov vo výške 25.869,- Sk. K 27.10.2008 predmetný byt odovzdali technikovi BPM, s.r.o. p. Rybárovi a finančná zábezpeka bola použitá na uhradenie ich dlhu na účet zriadený na BPM, s.r.o. Timravy 12, B. Bystrica. Úplné zúčtovanie finančnej zábezpeky 35 000,- Sk bude v priebehu mesiacov máj – jún 2009 po ročnom vyúčtovaní služieb spojených s užívaním bytu.

V októbri 2008 bolo na základe zmluvy o dielo namontovaných vo všetkých bytoch na Šalgotárjárskej ul 2A-2D - 181 kusov digitálnych meračov tepla firmou Techem. Túto zákonnú povinnosť si Mesto ako vlastník nájomných bytov splnilo v termíne do konca roka 2008. Spolu RSP vyčerpalo za uvedené merače 171 235,10 SK.

Spolu bolo obsadených 13 bytov (ŠFRB) za rok 2008. Celkom boli z rozpočtu mesta Banská Bystrica čerpané prostriedky na správu bytov (0660) vo výške 189 652,60 Sk.

Prehľad obsadzovania bytov na Internátnej 12 za rok 2008

Dňa 4.9.2008 sa uskutočnilo žrebovanie žiadateľov o jeden 1-izbový nájomný byt na Internátnej 12, B. Bystrica. Naposledy žrebovalo 11.1.2006. V septembri 2008 boli v osudí žiadatelia z kategórie B spolu 29 žiadateľov. Bolo vyžrebovaných 6 žiadateľov (1+5 náhradníkov). Prvý v poradí Jozef Bartoš ml. po splnení všetkých podmienok uzatvoril nájomnú zmluvu s BPM, s.r.o. Timravy 12, B. Bystrica.

Všetci žiadatelia boli vyzvaní, aby do konca roka uhradili dlhy na miestnych daniach a poplatkoch, inak bude ich žiadosť vyradená z evidencie až do úplného zaplatenia dlhu. Túto povinnosť si do 31.12.2008 splnilo len 5 žiadateľov z kategórie B, voči ostatným stále Mesto B. Bystrica eviduje dlhy.

Tabuľka č. 3 : Žiadosti o riešenia bytovej situácie v roku 2008

počet podaných žiadostí	počet kompletizovaných žiadostí	zaradených do evidencie	vyradených NP, VP, nesplnenie kritérií	nekompletné žiadosti
Žiadosti o byt ŠFRB	207	109	11	87
Žiadosti o byty po neplatičoch na Internátnej 12, B. Bystrica	14	7	4	3
Spolu žiadosti	221	116	15	90

Tabuľka č. 4 :Kompletné žiadosti o riešenie bytovej situácie zaradené do evidencie k 29.1.2009

Žiadosti ŠFRB	291			
garsónka	1-izbový	2-izbový	3-izbový a viac	
11	102	142	36	
Žiadosti o byty po neplatičoch	87			
kateg.A	kateg. B	kateg.C	kateg. D	
0	31	36	20	

Spracovala : Jana Škorňová

4. KRÍZOVÁ INTERVENCIA

V rámci Krízovej intervencie (ďalej len KI) v roku 2008 sústredil RSP pozornosť na udržanie vybudovaných sietí KI. Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti zabezpečuje v zmysle Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele služby pre odkázaných obyvateľov formou spolupráce s MVO alebo

vo vlastnej réžii. Aj v tomto roku bola zachovaná zásada spolupráce štát-samospráva-neštátny subjekt, ktorá sa potvrdila ako efektívna z pohľadu viaczdrojového financovania služieb KI.

4.1 KRÍZOVÁ INTERVENCIA PRE SAMOSTATNE ŽIJÚCE OSOBY V PRODUKTÍVNO M VEKU

KI v prospech tejto kategórie klientov zabezpečuje na území mesta Banská Bystrica Slovenský Červený kríž – Územný spolok Banská Bystrica, ktorý je partnerom mesta od roku 1994. V rámci siete pomoci zastrešuje ako zriaďovateľ tri útulky, ktorými sú:

- ~ Nocľaháreň „Večierka“ - Pod Urpínom 6, Banská Bystrica – kapacita 15 lôžok
- ~ Útulok „Nádej – Šanca“ - Pod Urpínom 6, Banská Bystrica – kapacita 12 lôžok
- ~ Útulok Sociálno - charitatívne centrum „Prístav“ - Tulská 38, Banská Bystrica – kapacita 44 lôžok

Tabuľky č. 5 : Nocľaháreň „Večierka“ za rok 2008

	I.Q	II.Q	I.polrok		III.Q	IV.Q	II.polrok		2008
Muži	992	971	1963	766	1108	1874	3837		
Ženy	155	435	590	414	350	764	1354		
Do 18 rokov	-	-	32	32	54	55	109	141	
Od 18 do 60 rokov			1108	1294	2402	1042	1143	2185	
Nad 60 rokov	39		80	119	84	260	344	463	
Noví	24	23	47	25	31	56	103		
Oprávnení		719	1063	1782	959	937	1896	3678	
Priemer		7,9	11,68	9,79	10,42	10,18	10,30	10,08	
Bystričania					678	889	1567	-	
Priemer					7,37	9,66	8,52	-	
Nocľahy spolu			1147	1406	2553	1180	1458	2638	5191
Priemer		12,6	15,45	14,03	12,83	15,85	14,34	14,22	

Tabuľky č. 6 : „Nádej - Šanca“ za rok 2008

	I.Q	II.Q	I. polrok		III.Q	IV.Q
Muži	431	364	795	397	454	
Ženy	582	637	1219	613	493	
Do 18 rokov	-	-	-	-	-	-
Od 18 do 60 rokov			1013	1001	2014	1010
Nad 60 rokov	-	-	-	-	-	-
Noví	2	-	2	2	2	
Oprávnení		922	849	1771	798	767
Priemer		10,13	9,33	9,73	8,67	8,34
Bystričania					304	414
Priemer					3,3	4,5
Nocľahy spolu			1013	1001	2014	1010
						947

Priemer	11,13	11	11,07	10,98	10,29
Tabuľky č. 7 : „Prístav“ za rok 2008					
rok 2008 po kvartáloch	I. Q.	II. Q.	III. Q.	IV. Q.	
Muži	2 716	2 437	2 468	2 646	
Ženy	1 691	1 699	1 572	1 367	
Do 18 rokov	0	0	0	0	
Od 18 do 60 rokov	4 134	3 797	3 733	3 737	
Nad 60 rokov	273	334	307	276	
Oprávnení	3 952	3 646	3 693	3 726	
Priemer oprávnení	43,43	40,06	40,14	40,50	
Nocľahy spolu	4 407	4 131	4 040	4 013	
Podklady predložil ÚzS SČK Banská Bystrica					

4.2 KRÍZOVÁ INTERVENČIA PRE RODINY S DEŤMI

Prioritou RSP je aby rodina žila v prirodzenom prostredí za súčinnosti všetkých aktérov v rodine a jej okolí. Preto stojí za to venovať rodine poslednú šancu na zachovanie rodinných väzieb v zariadeniach na to určených. Takými zariadeniami sú aj zariadenia Núdzového a Dočasného bývania pre rodiny s deťmi KOTVA I.-II.-IV., Mičinská cesta 19 v Banskej Bystrici, ktoré sú v prevádzke od roku 2001 za súčinnosti Mestského úradu – RSP a Bytového podniku mesta s.r.o. , Banská Bystrica.

4.2.1 Prehľad o poskytovaných sociálnych službách v zariadení Núdzového bývania KOTVA IV

Zariadenie Núdzového bývania KOTVA IV je nízkoprahové zariadenie - slúži ako prvzáchyt tých najproblémovejších rodín s deťmi v záujme maloletých detí. Väčšinou sem prichádzajú rodiny s deťmi, ktoré sa ocitli na ulici a nemali ani len strechu nad hlavou. Vo veľkej miere sa jedná o predchádzajúcich neplatičov v nájomných bytoch, zariadeniach. Celý stav materiálnej stránky spôsobu života pramení v absentujúcich elementárnych návykoch a vzorcoch správania sa ako aj v právach a povinnostiach každého jedného z nich.

Podmienkou poskytnutia takéhoto typu ubytovania je trvalý pobyt na území mesta posledných 5 rokov alebo 3 zamestnaný na území mesta s trvaním pracovného pomeru pri uzatváraní dohody o ubytovaní.

4.2.2 Využitie miestnosti Herňa v zariadení núdzového bývania Kotva IV.

Na základe požiadaviek prednesených MVO na pracovnom rokovaní zo dňa 21.11.2008 bol zostavený harmonogram na bezplatné využívanie priestorov herne v zariadení núdzového bývania Kotva IV.

Tabuľka č. 8 : využitie herne v mesiaci december 2008

Požadované	Využitie
RÚVZ 40 hodín 30 minút	4 hodiny 25 minút
CVČ 6 hodín	6 hodín 5 minút

OZ KZRSR 12 hodín 0

Vysvetlivky: RÚVZ – regionálny úrad verejného zdravotníctva

CVČ – Centrum voľného času

OZ KZRSR – Kultúrne združenie Rómov

P – požadovaný čas na aktivity

V – reálne využitý čas v herni

4.2.3. Spolupráca s MsP BB a BPM s.r.o. - kontroly dodržiavania Ubytovacieho poriadku.

Výjazdy mestskej polície B.B na základe dohodnutej spolupráce, ako podporný element na zabezpečenie dodržiavania Domáceho a Ubytovacieho poriadku, kontrola užívania alkoholických a a iných návykových látok v zariadeniach KOTVA , kontrola osôb zaradených do pátrania, kontrola osôb podľa zoznamu ubytovaných, kontrola dodržiavania zákazu vstupu osobám, ktoré nemajú uzavretú nájomnú zmluvu na ubytovanie v zariadeniach KOTVA IV, KOTVA I a KOTVA II

Výjazdy polície boli v roku 2008 realizované 10 x, z toho 5 x v súčinnosti s pracovníkmi zariadenia

4.2.4 Sociometrické údaje o zariadeniach KOTVA

V roku 2008 využilo služby krízovej intervencie v zariadení Núdzového bývania KOTVA IV pre rodiny s deťmi 11 rodín, čo predstavuje 52 klientov z toho 33 detí.

Nasledovné ukazovatele treba brať v absolútnych číslach z dôvodu, že v rámci rokov 2004-08 a v rámci zariadení bol pohyb smerom do nižšieho štandardu ako aj do vyššieho tých istých rodín - migrácia. Najväčší nárast spôsobila likvidácia nevyhovujúcich bytoviek na Medenom Hámri.

Tabuľka č. 9 :Využívanie zariadenia Núdzového bývania KOTVA IV

	Počet dospelých		Počet detí	SPOLU
Rok 2004	43	56	99	
Rok 2005	30	39	69	
Rok 2006	23	34	57	
Rok 2007	29	35	64	
Rok 2008	19	33	52	

Tabuľka č. 10 :Využívanie zariadenia Dočasného bývania KOTVA I.-II.

	Počet dospelých		Počet detí	SPOLU
Rok 2004	41	57	98	
Rok 2005	46	59	105	
Rok 2006	33	50	83	
Rok 2007	84	97	181	

Rok 2008 92 108 200

Tabuľka č. 11: Využívanie zariadení Núdzového a Dočasného bývania KOTVA I.-II. a IV.

	Počet rodín	Počet detí	SPOLU
klientov			
Rok 2004	46	113	197
Rok 2005	44	98	174
Rok 2006	34	84	140
Rok 2007	61	132	245
Rok 2008	70	175	286

4.2.5 Kapacity zariadení KOTVA sú nasledovné:

1. Núdzové bývanie KOTVA IV. má kapacitu 39 miest s počtom ubytovacích miestností 5 plus 1 herňa, WC a sprchy pre mužov a ženy, /izby sú zariadené posteľami nasledovne – 1.izba = 6 postelí, 2.izba = 9 postelí, 3. izba =6 postelí, 4. izba = 9 postelí, 5. izba = 9 postelí/
2. Dočasné bývanie KOTVA I. a II. majú dispozičné riešenie priestorov v dvoch objektoch po 20 buniek so základným vybavením WC a dislokovanú kuchyňu a hygienické zariadenia. (= 40 buniek = cca. 160 miest)

4.2.6 Technická podpora a odstraňovanie technických závad v zariadení Núdzového bývania KOTVA IV:

- V septembri 2008 bolo na rekonštrukciu WC, spŕch, bojlerov a kuchyne v priestoroch zariadenia KOTVA IV preinvestovaných 103 000,-Sk
- V októbri 2008 boli do zariadenia KOTVA IV dokúpené nové spotrebiče, a to chladničky 3 ks a vysávač v hodnote 28 500,-Sk
- V decembri 2008 prebehla v zariadení KOTVA IV rekonštrukcia zariadenia , dverí a okien, prahov v hodnote 22 000,-Sk
- Na základe nedostatkov v dodržiavaní hygieny a čistoty zariadenia, devastácie majetku a vybavenia interiéru ako aj exteriéru zariadenia, bol vypracovaný Domáci poriadok udržiavania hygieny v zariadení KOTVA IV .
- v roku 2008 sa pokračovalo vo vykonávaní deratizačných a dezinfekčných prác v zariadení KI a to v intervaloch : marec, júl a október 2008 v celkovom objeme 9 500,- Sk

Výrazný nárast klientov nastal asanáciou bytových domov v lokalite Medený Hámor (53 klientov), kedy BPM vo väčšom počte presunul rodiny z tejto lokality na KOTVU. Táto skutočnosť bola spúšťačom konfliktov v zariadeniach z dôvodu, že sa jednalo o neprispôsobivých obyvateľov, ktorí neboli zvyknutí na dodržiavanie poriadku.

Vzhľadom na skutočnosť, že v tomto zariadení sa sociálna práca prioritne sústreďuje na maloleté deti, ktorých počet sa v roku 2008 pohyboval v priemere okolo 86 detí,

RSP prostredníctvom svojich sociálnych pracovníčok v otvorenom prostredí vykonával šetrenia v školách a predškolských zariadeniach (91 šetrení), u detských lekárov (48 šetrení) a iných intervencií v organizáciach a inštitúciách (ÚPSVaR NsP FDR – sociálne sestry, BB, Dom sv. Alžbety, Okresnom súde, konzultácie a spolupráca s probačným a mediačným úradníkom, u vyšetrovateľov policajného zboru, OZ a pod.). Za obdobie 2003-2008 sa podarilo v rámci práce s klientelou 17 rodín sanovať tak, že opustili zariadenie. V rámci zamestnania sa klienti zamestnali vo firmách ICEKO, ZARES, Ganz, ako upratovačky v NsP FDR, Europa shopping center, Tlačiarne (cca. 51 klientom z čoho 40% pracuje dodnes).

V roku 2008 bola poskytnutá možnosť vykonávania aktivačných prác evidovanými uchádzačmi o zamestnanie 16 klientom zariadení KOTVA, ktorí vykonávali práce pre mesto, a aj v okolí areálu zariadenia, a príslušných ulíc v lokalite Uhlisko Banská Bystrica

4.2.7 Aktivity pre deti z KOTVY

RSP umožnilo v roku 2008 zúčastniť sa letného výletu v Dolnom Tekove na Ranči u Bobyho za doprovodu pracovníčok zariadenia 6 deťom zo zariadenia KOTVA, ktorých snaha a zlepšenie si školských výsledkov bola odmenená zážitkami a darčekom z výletu. Tejtto aktivity sa zúčastnili aj banskobystričné deti z rodín v hmotnej núdzi, ktoré nebývajú v zariadeniach Kotvy.

Pre zmysluplné trávenie voľného času prázdninujúcich detí z Kotvy z iniciatívy pracovníčok zariadenia, za ich doprovodu a príspevia mesta B. Bystrica bol zrealizovaný pobyt v dennom letnom tábore Centra voľného času na Havranskom 9.

Jeho zámerom, bolo umožniť deťom tráviť voľný čas prázdnin zmysluplne a mimo areálu zariadenia, ktoré je pre deti málo podnetným prostredím. V dennom letnom tábore RSP realizovalo aktivity pre 11 detí zo zariadenia KOTVA v termíne od 21. júla 2008 do 25. júla 2008 v celkovej hodnote 9 900,-Sk. Deti boli vybrané podľa dosiahnutých výsledkov v škole.

Na základe pozitívnych skúseností s pobytom plánujeme jeho realizáciu aj v budúcom roku, podľa možností pre väčší počet detí a vo viacerých turnusoch-

Pracovníčky zariadenia zrealizovali za príspevia Slovenskej Biblickej spoločnosti akciu pre deti Deťom pod stromček, pri ktorej bolo hračkami a darčekom obdarovaných 17 detí z tohto zariadenia a množstvom hračiek bola zariadená Herňa ktorá slúži na aktivity detí .

V mesiacoch október až december 2008 bolo pre 6 detí zo zariadení KOTVA umožnené doučovanie v DSA, ktoré bolo formou objednávok hradené z rozpočtu mesta.

Tabuľka č.12 : Vzdelanie klientov a dôvod využívania tejto sociálnej služby:

Vzdelanie Dôvod príchodu do zariadenia núdzového bývania

Rok	ŠZŠ	NZV	ZŠ	USO	Nezhody v rodine	Neplatiči	Deti	neplatičov	
	Bezdomovci		Klienti bez rodinného zázemia z DD						
2004	12	8	16	6	10	11	7	15	2
2005	6	11	8	5	6	8	8	5	3
2006	8	6	6	3	7	6	4	5	1
2007	12	9	4	4	6	9	4	8	2
2008	4	5	8	2	6	10	2	4	3
Spolu	42	39	42	20	29	44	25	37	11

Údaje spracované pracovníčkami RSP - Núdzové bývanie – Mgr. Lovásová, Kočišová

ŠZŠ – špeciálna základná škola

NZV – neukončená základná škola

ZŠ – základná škola

USO – odborné učilište

Tabuľka č.13: Sociálna práca s maloletými deťmi v zariadeniach KOTVA

Ohrozenie fyzického vývoja (zanedbávanie lekár. starostlivosti a pod)

Ohrozenie psychického vývoja detí (záškoláctvo a pod) Kriminalita

mladistvých Žiadosť o stanovenie dohľadu Umiestnenie dieťaťa – náhradná starostlivosť

2004	9	15	6	3	4
2005	12	14	2	5	2
2006	10	8	3	9	7
2007	19	15	6	13	18
2008	15	18	7	9	12

Údaje spracované pracovníčkami RSP - Núdzové bývanie – Mgr. Lovásová, Kočišová

Tabuľka č.14 : Sociálna práca s dospelými klientmi v zariadeniach KOTVA.

Patologické prejavy

- agresivita

- násilie v rodine a p. Závislosti

- alkoholizmus

- automaty a iné Kriminalita Zamestnanie odmietnuté Zamestnanie prijaté

2004	7	7	6	15	12
2005	9	13	9	9	13
2006	12	12	6	14	9
2007	16	25	17	23	7
2008	12	10	6	7	7

Údaje spracované pracovníčkami RSP - Núdzové bývanie – Mgr. Lovásová, Kočišová

Tabuľka č.14: Prehľad systémovej starostlivosti o rodinu - postup z Núdzového bývania

Počet rodín z K1 - K2 (návrät do rodiny) ubytovania pre porušenie DUP	Postup na K2 Byt na Internátnej						
	Bývanie získané vlastnou iniciatívou	Sanácia	Bezdomovectvo	Stagnácia pasivita klientov	Zrušenie		
Rok							
2004	7	2	3	2	3	8	6
2005	8	6	2	3	3	5	3
2006	6	3	0	4	5	3	2
2007	8	0	2	2	4	3	3
2008	6	0	0	0	3	3	2

Údaje spracované pracovníčkami RSP - Núdzové bývanie – Mgr. Lovásová, Kočišová
 Poznámka: Stagnácia – rodiny, ktoré majú dlh voči BPM a RSP ich podchytilo v Núdzovom bývaní – našlo im zamestnanie, ale dlžoba je vysoká a kým nie je uhradená nie je možný postup. Stagnácia pohybu smerom nahor v ponímaní do doby splatenia dlhu.

4.3 Krízová intervencia samostatne žijúcich osôb v postproduktívnom veku

Túto časť KI zabezpečuje vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti Slovenská katolícka charita – diecéza Banská Bystrica v zariadení Domu núdznych, Tajovského 1, Banská Bystrica, ktorého kapacita je 15 klientov. Zariadenie slúži pre mužov aj ženy - bezdomovcov, ktorí sú v postproduktívnom veku a za spolupôsobenia sociálnych pracovníkov vybavujú sociálne zabezpečenie pre klientov podľa nároku (dôchodky) a podávajú žiadosti na prijatie do domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb. Okrem tejto činnosti vybavujú doklady totožnosti pre obyvateľov, ktorí o ne prišli, prevádzkujú Stredisko osobnej hygieny a poskytujú každý deň teplú polievku pre bezdomovcov aj z mesta. Za rok 2008 bolo vydaných 8 676 porcií polievok.

Celkovo za rok 2008 poskytli 4 015 nocľah/dní pre 27 klientov a poskytli poradenstvo pre 271 klientov.

5. SANÁCIA RODINNÉHO PROSTREDIA

V zmysle § 32 ods. 4 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov Referát sociálnej pomoci v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, Oddelením sociálno-právnej kurately, vypracováva plány sociálnej práce detí vyňatých z rodinného prostredia, umiestnených v detskom domove, prípadne inom zariadení. V zmysle určených úloh uvedených v plánoch Referát sociálnej pomoci poskytuje Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici polročné správy o aktuálnej situácii rodinných príslušníkov uvedených detí, v prvom rade rodičov. Spolu bolo navštívených 31 domácností rodičov umiestnených detí, kde sa mnohokrát stalo, že

otec detí má inú adresu pobytu ako matka, zároveň niekoľko rodičov sa buď nachádza momentálne vo výkone trestu odňatia slobody alebo sú mimo Slovenskej republiky.

V roku 2008 bolo umiestnených mimo rodinné prostredie 39 detí s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica, čo predstavuje 27 súrodeneckých skupín. Z uvedeného celkového počtu bolo 31 detí umiestnených v detských domovoch, 4 deti umiestnené v reedukačných detských domovoch a 4 deti umiestnené v domovoch sociálnych služieb.

Právne voľných – osvojiteľných bolo 10 detí, jedno bolo umiestnených v náhradnej rodine, 1 dieťa sa vrátilo do pôvodnej rodiny, 2 deti sa narodili v režime utajovaného pôrodu, teda uvedené dve deti boli automaticky voľné na osvojenie.

V okrese Banská Bystrica bolo v náhradnej rodinnej starostlivosti umiestnených 134 detí, z ktorých 53 bolo umiestnených v náhradnej osobnej starostlivosti, 70 v pestúnskej starostlivosti, 5 bolo osvojených 6 detí v poručníckej starostlivosti.

6. STAROSTLIVOSŤ O MLADÝCH DOSPELÝCH

Od roku 2006 Mesto Banská Bystrica a partner OZ Spoločnosť priateľov detí z detských domovov „Úsmev ako dar“ Banská Bystrica, sústreďujú pozornosť na sociálnu prácu s mladými dospelým po ukončení ústavnej starostlivosti. Realizuje sa projekt Dočasného bývania pre mladých dospelých pod názvom „Tymián“. Vhodnou tvorbou sociálnej politiky vo forme tvorby siete podporných zariadení vedúcich k celkovému osamostatneniu sa môže účelne naplňať originálna pôsobnosť obce smerujúca ku krízovej intervencii v prospech aktívneho klienta – mladého dospelého. V zariadení Dočasného bývania pre mladých dospelých, môže aktívny klient v priebehu 6 mesiacov aktivizovať svoje sily formou zamestnania sa. Počas tejto 6 mesačnej doby mu poskytujeme internátny typ bývania v dvojposteľových izbách. V prípade, že sa počas tejto doby zamestná je našim záujmom motivovať ho na proces osamostatnenia sa.

V roku 2008 bolo ubytovanie v zariadení Dočasného bývania pre mladých dospelých TYMIÁN poskytnuté spolu 12 – tím klientom. Traja klienti ešte študovali, jeden na SOU Viliama Gaňu v Banskej Bystrici – získanie výučného listu, jeden na Spojenej strednej škole v Banskej Bystrici – maturitný ročník a jeden klient na vysokej škole. Štyria klienti sa osamostatnili, traja si našli podnájom, jeden ubytovňu v Banskej Bystrici. Jedna klientka so synom bola umiestnená v zariadení Dom sv. Alžbety n.o., v Banskej Bystrici, momentálne je mimo Slovenskej republiky spolu s rodinou, kde pracuje.

Dvaja klienti uzavreli v novembri 2008 manželstvo, následne sa im narodila dcéra Nicolette. V zariadení sa nachádzajú dve mamičky s maloletými deťmi, Davidom – 1 rok a 3 mesiace a Nicolette – 3 mesiace.

Prehľad o tom, kde klienti majú nahlásený trvalý pobyt, v ktorom detskom domove ukončili ústavnú starostlivosť, prípadne náhradnú rodinnú starostlivosť, obdobie strávené v zariadení TYMIÁN a taktiež informáciu o aktuálnom statuse klienta, jeho prípadnom posune, je uvedený v tabuľke.

Klient	Trvalý pobyt DeD	od - do	Poznámka
Oľga B.	Kollárova 29, Banská Bystrica DeD Banská Bystrica	01.07.2007 – 29.02.2008 01.05.2008 – 15.06.2008	Ukončené – pracuje
Jozef J.	Detva DeD Rimavská Sobota	01.09.2007 – 31.01.2009	Ukončené – Pracuje
Ladislav G.	Banská Bystrica NRS – Tornaľa	01.02.2008-31.07.2008	Odchod – pracuje
Soňa M	Pustý Hrad 7, Zvolen DeD Tŕnie Zvolen	01.06.08	– trvá materská
Ondrej M.	Pustý Hrad 7, Zvolen DeD Zvolen	23.06.2008– trvá	Pracuje
Lenka L.	Banská Bystrica DeD Horný Kelčov	27.06.2008 – 16.02.2009	Ukončené – Študuje
Erika F.	Kremnica DeD Kremnica	17.07.2008 – trvá	ZŕP inv. Dôchodok
Ondrej H.	Medený Hámor 3, Banská Bystrica NRS – Banská Bystrica	21.07.2008 – 31.01.2009	Ukončené – študuje
Ivana H.	Pustý Hrad 590/7, Zvolen DeD Tŕnie	05.09.08	- trvá materská
Boris H.	Glabušovce 37, Veľký Krtíš DeD Námestovo	05.09.2008 - trvá	Pracuje
Ľubomír R.	Na Hrbe 12, Banská Bystrica NRS – Banská Bystrica	01.12.2008 – 31.01.2009	Ukončené
Eva V.	Zvolen DeD Tŕnie Zvolen	01.10.2008 – 16.10.2008	Ukončené

Údaje spracované pracovníčkou RSP - Mgr. Danou Chmelíkovou

7. FINANCOVANIA MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ NA ZÁKLADE OBJEDNÁVANIA SI, POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ROKU 2008

Referát sociálnej pomoci v roku 2008 prešiel zmenou systému financovania mimovládnych organizácií (ďalej MVO) v Banskej Bystrici. V priebehu niekoľkých

mesiacov sa uskutočnili stretnutia zástupcov Referátu sociálnej pomoci a zástupcov MVO, a to Územného spolku Slovenského červeného kríža v Banskej Bystrici (ďalej ÚzS SČK BB), Slovenskej katolíckej charity v Banskej Bystrici (ďalej SKCH BB) a OZ Návrat, kde sa postupne dospelo k novému systému financovania MVO mestom Banská Bystrica, ktorý je transparentnejší a adresný, konkrétna služba, program smeruje pre konkrétneho klienta. Na základe uvedeného v máji 2008 boli uzatvorené zmluvy o spolupráci s jednotlivými MVO, prvé objednávky boli vypracované na mesiac jún na sociálne služby pre konkrétnych klientov, obyvateľov s trvalým pobytom v Meste Banská Bystrica.

V októbri 2008 bola uzatvorená zmluva s krízovým strediskom pre deti a osamelých rodičov - Dom sv. Alžbety, n.o. v Banskej Bystrici (ďalej DSA BB), kde boli objednávané služby pre osamelých rodičov s deťmi v zariadení DOR a pre deti, ktoré bolo potrebné umiestniť bez rodičov v zariadení SOS.

7. 1 KRÍZOVÁ INTERVENCIA SAMOSTATNE ŽIJÚCICH OSÔB V PRODUKTÍVNOU VEKU

7.1.1 Slovenský Červený kríž – Územný spolok Banská Bystrica - Prístav

V oblasti krízovej intervencie pre jednotlivca počas siedmich mesiacov v roku 2008 boli objednávané služby od MVO pre jednotlivých klientov, a to pre 19 rôznych klientov ubytovaných v zariadení Prístav, ÚzS SČK BB, kde priemerný počet klientov na mesiac predstavuje 10,57 klienta a priemerná suma vyplatená za sociálnu službu v zariadení na mesiac a klienta predstavuje sumu 2216,-Sk.

19 – ti objednaní klienti v spolupráci s personálom ÚzS SČK BB vypracovali Stratégiu riešenia ich problémov, Klientský hárok a Záznamový hárok - ako nástroj systémovej sociálnej práce s klientom. Výstupom za 7 mesiacov fungovania nového systému nastali tieto zásadnejšie zmeny : 3 klienti sa zamestnali (z toho jedna na trvalý pracovný pomer), 10- ti klienti dostali možnosť brigádnickej práce, kde si môžu obnoviť svoje pracovné návyky.

Mesiac	Počet klientov, pre ktorých bola objednaná soc. služba - Prístav	Počet klientov, ktorým bola reálne poskytnutá soc. služba - Prístav	Suma uhradená za soc. službu Prístav
Jún	12	12	21 465,--
Júl	12	12	25 143,--
August	10	10	25 281,--
September	12	12	22 407,--
Október	12	12	25 758,--
November	8	8	19 080,--
December	8	8	24 804,--
Spolu	74	74	163 938,--

7.1.2 Slovenský Červený kríž - Večierka

Okrem vyššie uvedených aktivít si Mesto Banská Bystrica objednávalo služby nízkoprahového zariadenia - nocľahárne Večierka ÚsZ SČK BB. V zariadení bolo za sledované obdobie, 7 mesiacov, poskytnuté prenoco vanie 60,36 obyvateľom mesta Banská Bystrica, na ktorých boli vynaložené prostriedky spolu v sume 175 740,-Sk. Priemerný počet klientov na mesiac predstavuje číslo 8, 62 klienta a priemerná suma vyplatená za sociálnu službu v zariadení na mesiac a klienta predstavuje sumu 2912,-Sk.

Mesiac	Objednané lôžka Večierka	Využitá lôžka Večierka	Suma uhradená za využitú lôžka Večierka
Jún 10	10	30 000,--	
Júl 10	7	21 000,--	
August	10	7,65	17 610,--
September	10	7,47	22 410,--
Október	10	8,61	25 830,--
November	10	9,63	28 890,--
December	10	10	30 000,--
Spolu 70	60,36	175 740,--	

7.2 KRÍZOVÁ INTERVENČIA SAMOSTATNE ŽIJÚCICH OSÔB V POSTPRODUKTÍVNOM VEKU

7.2.1 SKCH – Dom núdznych – ubytovanie

Na základe prechodu na nový model financovania poskytla SKCH BB pomoc 18 klientom pochádzajúcim z mesta Banská Bystrica formou poskytnutia ubytovania, vybavovania dôchodku, vybavovania umiestňovania do DSS alebo iných zariadení.

Objednávaní klienti v spolupráci s personálom SKCH - DPN BB vypracovali Stratéziu riešenia problémov klientov, Klientský hárok a Záznamový hárok - ako nástroj systémovej sociálnej práce s klientom. 11 – tim klientom bola poskytnutá pomoc pripísaní rôznych žiadostí (žiadosti o umiestnenie do DSS, žiadosti o prijatie do zamestnania, sociálnej poisťovne a iné inštitúcie). V zariadení bola poskytnutá pomoc pri doprave k lekárovi a to 7 klientom, pomoc pri hľadaní ubytovania v zariadení bola poskytnutá 7 klientom, pomoc pri návrate k príbuzným a kontakte s rodinou bola poskytnutá 6 klientom, rovnaký počet klientov bolo potrebné zo strany zamestnancov SKCH BB upozorniť na dodržiavania domového poriadku a na nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Pomoc pri hľadaní zamestnania bola poskytnutá 4 klientom.

Priemerný počet klientov na mesiac predstavuje číslo 8,28 klienta a priemerná suma vyplatená za sociálnu službu v zariadení na mesiac a klienta predstavuje sumu 4424,-Sk.

Mesiac	Počet klientov, ktorým bola objednaná soc. služba - Dom núdznych klientov, ktorým bola reálne poskytnutá soc. služba – Dom núdznych zaplatená za soc. službu v zariadení Dom núdznych	Počet klientov, ktorým bola poskytnutá soc. služba – Dom núdznych	Počet klientov, ktorým bola objednaná soc. služba - Dom núdznych	Suma
Jún	10	10	47 750,--	
Júl	8	8	33 750,--	
August	7	7	28 750,--	
September	7	7	33 750,--	
Október	7	7	31 250,--	
November	9	9	41 250,--	
December	10	10	39 930,--	
Spolu	58	58	256 430,--	

7.2.2 SKCH – Dom núdznych – vybavovanie dokladov

SKCH BB poskytla pomoc pri vybavovaní osobných dokladov sledovanom období spolu 62 klientom doklad osobnej totožnosti, bez ktorého si nemôžu vybaviť dávky v hmotnej núdzi a ostatné potrebné náležitosti v celkovej sume 39184,–Sk, kde na jeden vybavený doklad totožnosti pripadá suma 632,–Sk. Mimo objednávky poskytovali teplú stravu pre bezdomovcov, SOH a výdaj šatstva.

Mesiac	Počet klientov, ktorým bola objednaná služba – pomoc pri vybavovaní dokladov	Počet klientov, ktorým bola poskytnutá pomoc pri vybavovaní dokladov	Suma zaplatená vybavenie OP
Jún	11	11	6 952,--
Júl	11	4	2 528,--
August	11	10	6 320,--
September	11	9	5 688,--
Október	11	7	4 424,--
November	11	11	6 952,--
December	11	10	6 320,--
Spolu	77	62	39 184,--

7.3 KRÍZOVÁ INTERVENCIA PRE RODINY S DEŤMI

7.3.1 Občianske združenie - Centrum NÁVRAT Banská Bystrica

Za sledované obdobie bola poskytnutá pomoc 10 – tým rôznym rodinám rodinám. Poskytované sanačné programy sú z hľadiska času dlhodobým procesom, preto boli služby na niektoré rodiny objednávané na viac ako jeden mesiac. Uvedený proces je založený v prvom rade na spolupráci klienta s odborným personálom. Za sledované obdobie sa v štyroch prípadoch prejavil nezáujem klient spolupracovať.

Priemerný počet klientov na mesiac predstavuje číslo 2,86 klienta a priemerná suma vyplatená za sociálnu službu, program na mesiac a klienta predstavuje sumu 2364,-Sk.

Mesiac	Počet klientov, ktorým bola objednaná soc. služba - program	Počet klientov, ktorým bola reálne poskytnutá soc. služba - program	Suma uhradená za službu
--------	---	---	-------------------------

Jún	5	5	11 172,--
Júl	4	4	10 200,--
August	4	4	11 400,--
September	5	0	0,--
Október	5	5	10 150,--
November	2	2	4 400,--
December	2	0	0,--
Spolu	20	20	47 322,--

7.3.2 Dom sv. Alžbety - SOS

V oblasti krízovej intervencie pre rodinu s maloletým s dieťaťom, bola počas sledovaného obdobia poskytnutá pomoc 11 – tým deťom, čo predstavuje 6 rodín, 6 súrodeneckých skupín, v zariadení SOS - Stanica opatrovateľskej služby. Táto je určená pre deti, ktorých rodiny sa z rôznych dôvodov ocitli v kríze a prechodne sa nemôžu o ne starať. Naše zariadenie pre nich slúži ako útočisko na prekvenutie ich krízovej situácie. Deťom je tu poskytnuté : kompletná starostlivosť a výchovu, ako pedagogickú a psychologickú starostlivosť. Deťom tu pripravujú rôzne aktivity, tvorivé dielne, návštevy bábkového divadla, múzeí, výstav a mnoho iného.

Priemerný počet klientov - detí na mesiac predstavuje číslo 5,5 klienta a priemerná suma vyplatená za sociálnu službu v zariadení na mesiac a klienta predstavuje sumu 1165,-Sk.

Mesiac	Počet klientov, ktorým bola objednaná soc. služba - SOS	Počet klientov, ktorým bola reálne poskytnutá soc. služba - SOS	Suma uhradená za službu
November	7 detí – 4 rodiny	7 detí – 4 rodiny	16 451,--
December	4 deti – 2 rodiny	4 deti – 2 rodiny	9 172,--
Spolu	11 detí – 6 rodín	11 detí - 6 rodín	25 623,--

7.3.2 Dom sv. Alžbety - DOR

Počas sledovaného obdobia bola poskytnutá pomoc 5 – tým deťom, čo predstavuje 3 rodiny v zariadení DOR - Domov pre osamelých rodičov. V domove pre osamelých rodičov boli poskytnuté sociálne služby mamičkám a ich deťom. Každá rodina má samostatnú izbu a spoločnú kuchyňu, kde si môžu pripravovať jedlo. Na chodbe sú spoločné sprchy a WC. K dispozícii majú práčku a sušiareň bielizne. Taktiež pre

matky s deťmi je tu poskytované sociálne poradenstvo, ako aj pedagogicko - psychologická pomoc.

Priemerný počet klientov - detí na mesiac predstavuje číslo 2,5 klienta, 1,5 rodiny a priemerná suma vyplatená za sociálnu službu v zariadení na mesiac a klienta – dieťa predstavuje sumu 1880,-Sk.

Mesiac	Počet klientov, ktorým bola objednaná soc. služba - DOR	Počet klientov, ktorým bola reálne poskytnutá soc. služba - DOR	Suma uhradená za službu
November	3 detí – 1 rodina	3 detí – 1 rodina	4 815,--
December	2 deti – 2 rodiny	2 deti – 2 rodiny	4 586,--
Spolu	5 detí - 3 rodín	5 detí - 3 rodín	9 401,--

Okrem ubytovacej služby v zariadení SOS a DOR, DSA, n.o. BB ponúkla Mestu Banská Bystrica pre klientov – školopovinné deti program prípravy na školské vyučovanie spojené s doučovaním, ktorého sa zúčastnili deti zo zariadenia Núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA.

Celkový náklad na uvedenú službu predstavuje sumu 2400,-Sk, presne za mesiac november 400,-Sk a za mesiac december 2000,-Sk.

8. SPOLUPRÁCA S INÝMI INŠTITÚCIAMI

Každodennou činnosťou RSP je vykonávanie osobitného príjemcu pri pozastavení Príspevku na dieťa (PnD). Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici (ďalej len ÚPSVaR) pozastaví na podnet školy vyplácanie PnD v prípade ak dieťa má 15 hodín neospravedlnených. ÚPSVaR stanoví za osobitného príjemcu PnD spravidla mesto v ktorom má rodina trvalé bydlisko. V roku 2008 bolo evidovaných 80 rodín, ktoré dostávali formou poukazu na nákup PnD čo predstavovalo 115 detí, ktoré mali viac ako 15 hodín neospravedlnených.

RSP aj v roku 2008 spolupracoval pri svojich činnostiach so všetkými zložkami pôsobiacimi v sociálnej sfére - MPSVaR SR , Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny SR,ZMOS, ÚPSVaR BB, samosprávami (Dolný Kubín, Prešov, Zvolen, okolité obce a pod.) ako aj s Mimovládny sektorom (ÚzS SČK, občianske združenia, nadácie, charitatívne organizácie a pod.).

V rámci spolupráci s ÚMB Banská Bystrica zabezpečoval RSP realizácie praxe študentov sociálnej práce a pedagogiky, andragogiky a zadával oblasti bakalárskych a diplomových prác.

9. PRIORITY NA ROK 2009

Prioritou Referátu sociálnej pomoci MsÚ v roku 2009, bude zavádzanie inovatívnych nástrojov sociálnej práce s klientov ako aj nastavenie nového systému financovania MVO založeného na objednávkovom systéme, ktorý zabezpečí transparentnosť

a cieleňnosť vynakladania finančných prostriedkov v prospech klientov. Tento systém sa bude nastavovať v úzkej spolupráci s MVO.

Ďalšou prioritou je realizácie krokov smerovaných na prevenčné aktivity v celej šírke spektra pôsobenia na cieľové skupiny.

V neposlednom rade bude činnosť sústredená aj na zachovanie vybudovaných sietí KI v meste Banská Bystrica a na ich rozvoj v zmysle Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, v zmysle Komunitného plánu mesta a v intenciách trojročného projektu „Banská Bystrica – mesto rodiny“. Financovanie a čerpanie rozpočtu je predmetom záverečného účtu mesta a ostatných materiálov schválených v Mestskom zastupiteľstve v Banskej Bystrici.

Vypracoval : Mgr. Karol Langstein

Dopravná karta

Nový cenník mestskej hromadnej dopravy, na ktorom sa dohodli obaja banskobystrickí dopravcovia zvyhodňuje majiteľov čipových kariet. Od 14. decembra 2008 mali možnosť cestovať, pri použití dopravnej karty, za nezmenené cestovné nielen občania využívajúci základné cestovné, t.j. 13 Sk, ale za 6 Sk aj deti od 6 do 15 rokov a žiaci základných, stredných a vysokých škôl.

Výhodnejšie ako doteraz budú cestovať dôchodcovia nad 70 rokov, ktorí za dopravu už platiť nebudú. Odo dňa platnosti nového Cenového výmeru mestskej verejnej dopravy v Banskej Bystrici nebudú dopravné karty „Dôchodca 70“ použiteľné na automatický výdaj cestovného lístka z elektronických zariadení vo vozidlách MHD. Zvyšný kredit na tomto type čipových kariet sa však nestratí. Dopravcovia, aj s ohľadom na zavedenie novej euromeny od 1. januára budúceho roka, umožnia dopravné karty naďalej používať nie však na automatický výdaj cestovného lístka, ale na platby z dopravného kreditu uloženého v karte. Usmernenie k používaniu dopravných kariet „Dôchodca 70“ budú zverejnené priamo vo vozidlách MHD.

Zmeny cestovného na linkách mestskej verejnej dopravy

Cestujúcich mestskou hromadnou dopravou v Banskej Bystrici čakali v decembri 2008 zmeny v oblasti cestovného. Od 14. decembra t.r. vstúpi do platnosti nový cenový výmer s maximálnymi cenami taríf a novými tarifnými podmienkami na linkách mestskej verejnej dopravy. Napriek tomu, že magistrát upravil maximálny limit cestovného, dopravcovia nemusia automaticky zvýšiť cestovné. Dôkazom toho je v súčasnosti platný cenník, v ktorom je horná sadzba základného cestovného stanovená na 15 korún, cestujúci však reálne zaplatí za dopravu iba 14 Sk, pri použití dopravnej (čipovej) karty o korunu menej. Ceny mestskej hromadnej dopravy sa v Banskej Bystrici neupravovali od 1. apríla 2005, kedy vstúpil do platnosti v súčasnosti aktuálny Cenový výmer č. 1/2005.

Podľa nového cenníka je horná hranica základného cestovného stanovená na maximálne 18 korún (0,60 eur), pri platbe dopravnou kartou na 15 korún (0,50 eur). Deti od 6 do 15 rokov, žiaci a študenti základných, stredných a vysokých škôl do 26 rokov zaplatia za cestovný lístok najviac 12 korún (0,40 eur), pričom maximálna cena cestovného pri použití karty bude 7,50 Sk čo je v prepočte 0,25 eur.

Šesť korún (0,20 eur) v hotovosti, t.j. o štyri koruny menej ako doteraz, budú platiť držitelia Zlatej a Diamantovej Jánskeho plakety. Novinkou je aj bezplatná preprava pre seniorov nad 70 rokov a ťažko zdravotne postihnutých občanov odkázaných na invalidný vozík. Zadarmo budú napríklad aj naďalej cestovať deti do šiestich rokov a dieťa v kočíku s jedným sprievodcom. Rozdiely sa pravdepodobne intenzívnejšie prejavia medzi platbami v hotovosti a platbami dopravnou kartou. Bezhotovostné platby budú pre cestujúcich výhodnejšie nielen z hľadiska stanovenia cenového maxima, ale aj s ohľadom na zavedenie novej euromeny od 1. januára budúceho roka. Predpokladaný nárast bezhotovostných platieb by mal prispieť k zefektívneniu mestskej hromadnej dopravy. Nový cenník je jedným z predpokladov prípravy integrovaného a tarifného systému v regióne Banská Bystrica.

Separovaný zber bioodpadu a kovov

Výsledkom snaženia mesta o zdravšie životné prostredie je projekt pod názvom „Zavedenie separovaného zberu kovov a biologicky rozložiteľného odpadu na území mesta Banská Bystrica“, na ktorý radnica získala nenávratný finančný príspevok v sume viac ako 18,5 milióna korún (622 594 eur) z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu. Cieľom projektu z dielne Referátu životného prostredia Mestského úradu v Banskej Bystrici je zmierniť negatívne dopady odpadového hospodárstva na životné prostredie. Projekt sa okrem separovania organického odpadu a kovov venuje aj informačno - vzdelávacím aktivitám zameraným na formovanie environmentálneho povedomia občanov a propagáciu triedenia odpadu. Prostredníctvom tvorivých aktivít chce osloviť aj deti predškolských zariadení a žiakov základných škôl. Zdrojom informácií pre občanov je manuál o separovaní odpadu, ktorý sa v rámci realizácie projektu pripravil.

Efektívnou a hospodárnou likvidáciou odpadov, ktorá by čo v najväčšej miere zodpovedala potrebám a predstavám každého občana s dôrazom na ochranu životného prostredia napĺňa Banská Bystrica Rozvojový program mesta v oblasti životného prostredia a odpadového hospodárstva. Zodpovedné nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom je jedným zo záväzkov Slovenska voči Európskej únii. Od roku 2010 budú musieť všetky samosprávy zaviesť separovaný zber biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) a kovov.

Banskobystrický magistrát sa preto už pred nadobudnutím účinnosti nového zákona zaoberá zavedením zberu dvoch nových komodít. Výsledkom snaženia je projekt pod názvom „Zavedenie separovaného zberu kovov a biologicky rozložiteľného odpadu na území mesta Banská Bystrica“, na ktorý radnica získala nenávratný finančný príspevok

v sume viac ako 18,5 milióna korún (622 594 eur) z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu. Cieľom projektu z dielne Referátu životného prostredia Mestského úradu v Banskej Bystrici je zmierniť negatívne dopady odpadového hospodárstva na životné prostredie. Nenávratný finančný príspevok získalo Mesto Banská Bystrica na separovaný zber bioodpadu a kovov.

Aby boli Banskobystričania spokojní, zdraví a hrdí.

Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor na zasadnutí Mestského zastupiteľstva 2. decembra 2008 predložil Odpočet plnenia „Rozvojového programu mesta Banská Bystrica na roky 2008 – 2014“. Svoje vystúpenie zhrnul do oblastí, ktoré vychádzajú zo štruktúry Rozvojového programu prijatého mestským zastupiteľstvom v decembri 2007.

V oblasti urbanizmu vyzdvihol nadštandardné podmienky vytvorené na prerokovanie Konceptu územného plánu: „Počet podaných pripomienok 515 je zárukou, že sme vytvorili dostatočný priestor na diskusiu pre tých, ktorým ide o skutočný rozvoj mesta.“

V oblasti dopravy primátor vyzdvihol najrozsiahlejšiu investičnú akciu verejnoprospešného charakteru, ktorou je príprava výstavby Severného obchvatu, v rámci ktorého Mesto Banská Bystrica už vydalo územné rozhodnutie, ktoré je právoplatné. Dôležitým výsledkom roka 2008 v oblasti MHD sú aj úspešné rokovania s oboma prepravcami s cieľom zvýšiť efektivitu celého systému MHD, čo prinieslo zvýšenie tržieb u oboch prepravcov o 1,7 až trojnásobok podľa jednotlivých liniek. V rámci ďalšej ekologizácie dopravy prebehli rokovania aj s dopravcom SAD ZV o nasadení 15 nových ekologických autobusov na plynový pohon v hodnote vyše 117 mil Sk . Na bežnú údržbu miestnych komunikácií sa vynaložilo cca 11,4 mil Sk a pri rekonštrukcii miestnych komunikácií sa postupovalo predovšetkým podľa Zásobníka investičných zámerov na rok 2008. Preinvestovaných bolo 26 mil. 500 tis. Sk.

V oblasti životného prostredia a odpadového hospodárstva Ivan Saktor zdôraznil: „V zmysle pripravovanej legislatívy od 1.1.2010, kedy bude zavedené povinné separovanie biologicky rozložiteľného odpadu a kovov sme v 2. štvrtroku odovzdali projekt pod názvom Separácia odpadov v meste za cca 16 mil. Sk. V rámci ekologických opatrení bola ukončená rekultivácia bývalej skládky PDO Horné Pršany s celkovými nákladmi 68 mil. Sk“

Odpočet plnenia Rozvojového programu mesta Banská Bystrica v oblasti školstva, mládeže a športu obsahoval aj informácie o tom, že ďalší pokles počtu žiakov z 9 600 pred rokom 2004 na súčasných 5 600 vytvára tlak na urýchlené riešenie otázky koncepcie školstva. „Návrhy riešenia chceme predložiť na rokovania MsZ v 1. štvrtroku 2009. Napriek uvedenému sme na skvalitnenie výchovno – vzdelávacieho procesu a modernizáciu objektov investovali 43,7 mil Sk. (materské školy: 8,4 mil. Sk, základné školy – 25,1 mil. Sk , školské jedálne - 10,2 mil. Sk)

V oblasti kultúry primátor poukázal na jedinečné podujatia v Banskej Bystrici ako Festival zborového spevu V. F. Bystrého, Medzinárodný dixielandový festival, multimediálny mládežnícky festival hudby a výtvarného umenia - Yní Piatok, či výstavu a konferenciu o živote a diele rodáka z Banskej Bystrice - architekta Ladislava Hudeca.

Mestu Banská Bystrica patria v sociálnej oblasti mnohé prvenstvá. Potvrdilo sa to aj v odpočte plnenia rozvojového programu. Ivan Saktor zdôraznil: „Na podporu aktivít sociálneho rozvoja vynaložilo Mesto v roku 2007 celkom 25 miliónov 400 tis. Sk, kým v roku 2008 sú očakávané výdavky v objeme 35 miliónov 100 tis. Sk. V prvom polroku 2008 sa podarilo odštartovať proces Komunitného plánovania. Prostredníctvom VZN bol vytvorený systém financovania programov a služieb krízovej intervencie. Mesto Banská Bystrica sa zapojilo aj do projektu Banská Bystrica - mesto rodiny, dobrou správou je aj zachovanie Očného a rehabilitačného sanatória.“

V oblasti bytovej výstavby v rokoch 2007 a 2008 nebola podľa odpočtu zabezpečená v investorstve mesta bytová výstavba. V súčasnosti je uzatvorená zmluva na spracovanie projektovej dokumentácie, kde sa plánuje výstavba 28 bytových jednotiek v lokalite Podlavice.

Rozvojové projekty sú podľa primátora Ivana Saktora zamerané na rekonštrukciu základných škôl, zvýšenie energetickej efektívnosti budovy mestského úradu, rekonštrukciu mestského osvetlenia alebo rekonštrukciu Robotníckeho domu. Súčasne prebieha realizácia rekonštrukcie Mestskej radnice, ktorej dokončenie I. etapy sa plánuje na jún 2009 a ukončenie II. etapy na december 2009. „S cieľom zefektívniť komunikáciu s verejnosťou sme odštartovali prípravu projektu IMBA zameraného na informatizáciu Mesta Banská Bystrica v objeme 88 mil. Sk.“

V kapitole odpočtu plnenia rozvojového programu venovanej projektom primátor Ivan Saktor zdôraznil: „V rámci spolupráce s mestom Zvolen pri budovaní metropolitného centra sme požiadali Ministerstvo obrany o prevod bývalého vojenského pozemku v lokalite Badín za účelom výstavby multifunkčnej haly pre potreby oboch miest a širšieho okolia. Súčasne sme vyvolali rokovania s mestami Zvolen, Sliač a obcami Vlkanová a Hronsek o združení finančných prostriedkov na realizáciu cesty pre cyklistov a korčuliarov medzi Banskou Bystricou a Zvolenom v rámci projektu Rodinná cesta“. Za účelom zlepšenia sociálnej starostlivosti obyvateľov prebieha finalizácia projektu KOMUCE a pripravuje sa rekonštrukcia domu opatrovateľských služieb ako súčasť integrovaného projektu na revitalizáciu mestského sídla Sásová, ktorého súčasťou bude aj rekonštrukcia Materskej školy Tatranská a Integrovaný projekt Sásová, v rámci ktorého sa rieši aj statická doprava na Tatranskej ulici.

Z hľadiska cieľov sa podľa slov primátora Ivana Saktora bude v budúcom období dôraz klásť na účinnejšiu spoluprácu subjektov podieľajúcich sa na rozvoji mesta, na podporu spolupráce najmä v oblasti cestovného ruchu a v oblasti nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi i na podporu inovačných firiem v reálne

fungujúcom priemyselnom parku s transferom nových technológií a najnovších poznatkov do praxe.

Zavedenie verejnej obchodnej súťaže

Primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor po októbrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva avizoval kroky smerujúce k modernizácii a zefektívneniu zásad hospodárenia s majetkom mesta. V piatok 14. novembra 2008 zasadala Komisia banskobystrického mestského zastupiteľstva pre financie, správu a hospodárenie s majetkom mesta a podnikateľskú činnosť. Predseda komisie Tomáš Novanský predložil členom komisie novelu Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Banská Bystrica. Základnou zmenou je zavedenie verejnej obchodnej súťaže. Jedným zo základných cieľov novely je vyššia výnosnosť pri odpredajoch mestského majetku.

„Materiál bude predložený na rokovanie mestského zastupiteľstva a budem pre tento návrh hľadať podporu u ostatných poslaneckých klubov. K príprave takýchto krokov som sa zaviazal približne pred pol rokom počas zasadnutia zastupiteľstva“, zdôraznil Tomáš Novanský. Podľa primátora Ivana Saktora: „Inštitút verejnej obchodnej súťaže pomôže dosiahnuť vyššiu transparentnosť pri odpredaji majetku mesta, vďaka nej máme šancu dosiahnuť vyššiu výnosnosť.“ V návrhu novely sú zakomponované aj kroky, ktoré majú uľahčiť občanom i investorom prístup k majetku potrebnému pre rozvoj ich podnikateľských aktivít, či individuálnych potrieb.

UFO.KRUHY

Niektorých ľudí úkaz v Radvani znepokojil a myslia si, že to spôsobilo UFO. ... KRUHY: – Pravidelné tmavozelené kruhy a polkruhy rôznych veľkostí sa objavili ráno 5. apríla 2008 na lúke v Radvani, mestskej časti Banskej Bystrice. Niektorých ľudí to vydesilo, znepokojilo a mysleli si, že to spôsobilo UFO.

„Ráno som sa pozrela z okna a myslela som si, že sa v noci niekto zabával a maľoval po lúke. Kruhy boli pravidelné ako podľa pravítka. Celkom ako obrazce UFO, čo som videla v dokumentoch,“ hovorí pani Mária. K

Kruhy si všimli aj iní obyvatelia Kalinčiakovej ulice. „Asi to súvisí s hnojením a kosením lúky. Bolo to tu aj vlni, len teraz akoby bolo tých malých kruhov viac,“ hovorí zas Tatiana Riesová. Jej sused tam vraj pravidelne chodieval zbierať huby. Spôsobili to huby?

„Žiadne UFO, obyčajná príroda. Hubári tomu hovoria čarokruhy alebo čarovné, či čarodejné kruhy,“ usmieva sa dôchodca Andrej Golian. Podľa našich informácií výskyt niektorých húb skutočne sprevádzajú kruhy tmavšieho prstenca trávnik. Príčinou je zvýšený prísun dusíkatých látok z húb do korieňkov tráv. Čarokruhy dosahujú priemer jeden až šesť metrov, zriedka až 20 metrov. U nás ich tvorí asi sto druhov húb. Nie každý hubár má však to šťastie ako pán Golian, že ich vidí z okna

paneláka. a čo na to hovorí Miroslav Karlík z Centra pre zber informácií o paranormálnych javoch v Trnave? „Môže to byť jedna aj druhá možnosť. Môže to byť prírodný úkaz, ale aj výsledok vplyvu nejakého žiarenia. Z vášho opisu si však skôr myslím, že ide o prvý prípad,“ povedal Karlík. Podľa neho piktogramy, ktoré najčastejšie bývajú v obilí, majú symetrické a symbolické usporiadanie, čo sa o našich polkruhoch a kruhoch povedať jednoznačne nedá.

Námestie SNP sa premenilo na Palacinkovo

Banskobystrickí školáci dostali za vysvedčenie sladkú odmenu v podobe palaciniiek. Na Námestí SNP 26. júna 2008 v 20 stánkoch 40 dobrovoľníkov oblečených v zásterách s logom „Palacinkova“ rozdalo 6 tisíc kusov palaciniiek. Celý priebeh výdaja lekvárových dobrôt sledoval aj zástupca knihy slovenských rekordov Michal Svítok. Po 50 minútach skonštatoval, že vydaním 6 tisíc kusov palaciniiek sa podaril ustanovujúci slovenský rekord. Banskobystričania sa do Knihy slovenských rekordov dnes zapísali aj v stavbe palacinkovej veže. Námestie bolo nielen dejiskom vydávania palaciniiek, ale vyšiel aj pokus postaviť vežu, pričom jej výška bola 77 cm a tvorilo ju 730 kusov palaciniiek.

Myšlienku odmeniť každý rok školákov za vysvedčenie chce primátor Ivan Saktor rozvinúť do tradície: „Vlani sme školákov za odmenu previezli vláčikom Pretórium, tento rok sme im pripravili Palacinkovo a som rád, že pokus o oba rekordy bol korunovaný úspechom.“

Na prípravu 6 tisíc kusov palaciniiek organizátori použili: 250 l mlieka, 150 kg hladkej múky, 850 ks vajec, 10 kg kryštálového cukru, 15 kg práškového cukru a 84 kg džemu. Palacinky piekli 3 kuchárky a 6 000 ks palaciniiek pripravili za 24 hodín. Na ďalšej príprave (natieranie palaciniiek) sa podieľalo päť pomocníkov a čas prípravy bol 9 hodín.

Súčasťou palacinkového predpoludnia na Námestí SNP v Banskej Bystrici bolo aj vyhlásenie výsledkov Žiackej športovej olympiády 2007/2008 a 12.ročníka súťaže „Policajt - môj kamarát.“ O dobrú náladu sa starali členovia Divadla Maska a Baba Jaga Band.

Aréna Barani v areáli Základnej školy Golianova

Myšlienka naučiť deti športovať, ktorá bola prvotnou víziou výstavby Arény Barani, sa v roku 2008 začína naplňovať. V areáli Základnej školy Golianova v Banskej Bystrici vyrástla hokejbalová a hokejová aréna. Naplnila sa tak prvá etapa výstavby viacúčelového ihriska. Atletický a športový areál by mal byť odovzdaný do užívania v júni nasledujúceho roka.

Na výstavbu športoviska sumou šesť miliónov korún prispela banskobystrická radnica, tromi miliónmi Ministerstvo školstva SR, zvyšné financie poskytl sponzori a hráči

NHL. Tí svoje školské časy strávili práve v laviciach tejto základnej školy. V Aréne Barani možno vyrastú také hviezdy svetového hokeja, ktoré budú pokračovať v šľapajách Michala Handzuša, Richarda Zedníka, Petra Budaja, Vladimíra Országha a ďalších, ktorí sa slávnostného otvorenia športového areálu 12. júna 2008 zúčastnili. Využívanie športovej arény prispeje k zvýšeniu atraktivity športu u detí a príprava mladých talentovaných športovcov bude prínosom nielen pre Banskú Bystricu, ale aj pre Slovensko.

13. Športová olympiáda detí materských škôl

Malí olympionici si v Banskej Bystrici merali sily 12. júna 2008. Športová olympiáda detí materských škôl o putovný pohár primátora mesta Banská Bystrica Ivana Saktora sa Športová olympiáda detí materských škôl uskutočnila na Štadióne SNP na Štiavničkách. Na 13.ročníku podujatia sa stretlo 146 detí z 24 banskobystrických materských škôl. Malí športovci si merali sily v piatich disciplínach, z toho tri disciplíny boli súťažné: skok do diaľky, beh a hod loptičkou. Mesto Banská Bystrica v spolupráci s VŠC Dukla Banská Bystrica a RS OMEP Banská Bystrica (regionálny odbor medzinárodnej organizácie predškolských pedagógov) pripravili pre deti športové predpoludnie, ktoré sa nieslo v olympijskom duchu, nechýbala olympijská hymna, ani sľub súťažiacich, že budú hrať fair-play. Vavríny víťazstva si v súťaži družstiev odniesli deti z MŠ na Tulskej ulici v Banskej Bystrici.

Spolupráca Mesta a zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Banská Bystrica,

„Štrukturálne fondy pre Európsku úniu – konkrétne výsledky pre mesto a región“, pod týmto názvom sa 27.mája 2008 vo Veľkej sieni Mestského úradu v Banskej Bystrici uskutočnilo informačno-vzdelávacie podujatie spojené so slávnostným otvorením Skládky pevného domového odpadu Horné Pršany. "Eurofondy prinášajú Slovensku možnosť rýchlejšie zlepšiť život v regiónoch, pomáhajú vyrovnávať regionálne rozdiely“, povedal tlačový tajomník Zastúpenia EK v SR Roman Schonwiesner. Podľa primátora Ivana Saktora : "Projekt skládky odstráni negatívne vplyvy na životné prostredia a zvýši kvalitu života v meste a regióne. Mesto by si túto finančne náročnú

investíciu samo nemohlo dovoliť. Preto sme podali projekt so žiadosťou o nenávratný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ“.

Tému: Regionálna politika – nástroj na zlepšenie kvality života v regiónoch – prvé výsledky a očakávania na roky 2007 - 2014 prezentoval predstaviteľ Európskej komisie z Bruselu Jozef Stahl. O príkladoch projektov mesta Banská Bystrica realizovaných z fondov EU hovoril na podujatí Ján Jenčík z referátu rozvoja mesta. Jeden z konkrétnych príkladov využitia eurofondov si účastníci vzdelávacieho seminára prezreli popoludní na skládke.. Cieľom projektu Skládky pevného domového odpadu Horné Pršany je obmedzenie negatívneho vplyvu odpadu na životné prostredie prostredníctvom bezpečného uzavretia skládky komunálneho odpadu, následná rekultivácia skládky a zabezpečenie monitoringu. Celkové náklady projektu dosiahli 67 718 381 Sk.

Tri štvrtiny z nich pokryla Európska únia, zvyšnú štvrtinu nákladov si rozdelili štát a mesto Banská Bystrica.

50 788 786 Sk Európsky fond regionálneho rozvoja (cca 75 %)

13 543 676 Sk štátny rozpočet SR (cca 20%)

3 385 919 Sk (5%) pokrýva mesto z vlastného rozpočtu.

Oslavy Dňa Európy

O tom, že Európa sa stala bezprostrednou súčasťou života sa presviedčali návštevníci i obyvatelia Banskej Bystrice. Metropol stredného Slovenska sa pripojila k európskym mestám, ktoré si pripomínajú princípy integrácie, spolupatričnosti, slobody a tolerancie uplatňované v členských štátoch Európskej únie. Bohatý celodenný program sa začal predpoludním 9. mája 2008 na Námestí SNP. Svojou účasťou podujatie podporili: podpredseda vlády Dušan Čaplovič, primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor, vedúca Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Andrea Elscheková – Matisová, riaditeľ Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku Robert Hajšel a riaditeľ Regionálneho európskeho informačného centra v Banskej Bystrici Peter Pisár. V centre pozornosti tohtoročných osláv Dňa Európy sú deti a mládež. Na podujatí okrem študentských prezentácií, kvízov a súťaží mali svoje miesto aj informačné stánky Európskej komisie, Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu a Europe Direct. Oslavy Dňa Európy v Banskej Bystrici vyvrcholili vo večerných hodinách koncertom, v ktorom vystúpili skupiny Peha, Zuzana Smatanová, Ears a Sto múch. Organizátori podujatia tento rok vsadili na bezprostrednú formu prístupu k občanom, s cieľom sprostredkovať čo najviac informácií týkajúcich sa politiky Európskej únie a významu využitia eurofondov pre rozvoj regiónu.

Kampaň Na kolesách proti rakovine

Posledné aprílové popoludnie v metropole stredného Slovenska patrilo celoslovenskej kampani Na kolesách proti rakovine. Odštartovala benefičným koncertom a symbolickou jazdou na Námestí SNP v Banskej Bystrici. Záštitu nad podujatím prevzal primátor mesta Ivan Saktor s manželkou. Finančné prostriedky, ktoré sa počas šiesteho ročníka kampane vyzbierali, budú použité na nákup histopatologického prístroja v hodnote viac ako 900 000 korún. Banská Bystrica prispela sumou 32 857,- Sk. Do kampane sa mohol zapojiť každý, kto zaslal SMS v sieti Orange na číslo 876 alebo prispel priamo do pokladničiek počas koncertov. Treťou možnosťou je vloženie ľubovoľného príspevku na číslo účtu zbierky 4001 19 8272/7500. Kampaň bola venovaná pamiatke na zlatého paralympionika Radovana Kaufmana a speváčke Eve Márii Uhríkovej, dlhoročnej bojovníčke proti tejto chorobe, ktorej podľahla minulý rok pred Vianocami. Kampaň vyvrcholila 28. septembra v Bratislave.

Za krajšie mesto a proti odpadu okolo nás

Výsledkom jarného upratovania v Banskej Bystrici je viac ako 200 ton odpadu vyvezeného v 232 kontajneroch. Posledný marcový a prvé dva aprílové víkendy žila Banská Bystrica akciou „Za krajšie mesto.“ Čistenie verejných priestranstiev, vyhrabávanie trávnikov, zber a odvoz odpadu organizačne zabezpečoval Referát životného prostredia Mestského úradu. K obyvateľom mestských častí sa pridali aj žiaci zo škôl, členovia mimovládnych organizácií a občianskych iniciatív a pomáhali aj environmentálne organizácie spolu so správcom verejnej zelene ZAaRES (Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica).

Napriek dobrej myšlienke a masívnej informačnej kampani (informácie zaslané predsedom evidovaných spoločenstiev vlastníkov bytov, predsedom členských samospráv SBD a organizáciám zabezpečujúcim správu bytov) sa žiaľ opakoval aj nelegálny výrub a orezávanie drevín – a to aj napriek upozorneniam o zákaze takýchto zásahov.

lokalita	Počet vyvezených kontajnerov	Množstvo odvezeného odpadu (t)
I.etapa		
(28.3 – 30.3.) Rudlová – Sásová, Jakub, Uľanka	75	70,67
II.etapa		
(4.4. - 6.4.) Centrum, Uhlisko, Majer, Senica, Šalková	72	61,23
III.etapa		
(11.4. - 13.4.) Radvaň, Fončorda, Podlavice, Skubín, Kremnička, Rakytovce, Iliáš	85	68,46

Krátko po akcii „Za krajšie mesto“ sa Banská Bystrica zapojila aj do súťaže, ktorú organizovala firma BB Expo v spolupráci s Rádiom Regina. Obyvatelia mesta pod Urpínom priniesli v stredu 23. apríla do zberného dvora Dechetteries viac ako 43 000 kg papiera, 170 kg plastov, 2 300 kg skla a 2 650 kg elektroodpadu. V súťaži pod názvom „Aj odpad má svoje miesto“ si Banská Bystrica merala svoje sily s Nitrou a Prešovom.

Zberný dvor Dechetteries je určený na zber separovaného odpadu, kde môžu Banskobystričania (s trvalým pobytom, nutné preukázať sa občianskym preukazom) doniesť papier, plasty, sklo a stavebnú suť. Zberný dvor bol postavený ako prvý na Slovensku s týmto zámerom pred 12 rokmi podľa vzoru parížskeho zberného dvora (odtiaľ názov Dechetteries). Nachádza sa na Zvolenskej ceste a je možné tam odpad odvieť aj v sobotu.

Banská Bystrica s cieľom podporovať čistotu v meste realizuje nad rámec zákona odvoz nadrozmerného odpadu. Každý mesiac sú v súlade s harmonogramom pristavené kontajnery, kde môžu obyvatelia ukladať nábytok, či elektrospotrebiče. Viac na www.banskabystrica.sk

V súťaži „Aj odpad má svoje miesto“ si Banská Bystrica zmeria sily s Nitrou a Prešovom

Banská Bystrica, 22. apríl 2008

Banská Bystrica žila v aprílových dňoch 11. ročníkom medzinárodného veľtrhu stavebníctva FORARCH Slovakia. Organizátor podujatia zároveň pripravil súbežne s najväčšou ekologickou výstavou recyklácie a zhodnocovania odpadov aj podujatie pod názvom „Aj odpad má svoje miesto“. Mesto Banská Bystrica v stredu 23. apríla spolu s mestami Nitra a Prešov súťažilo v zbere separovaného odpadu. Banskobystričania budú môcť od 8.30 do 16.30 hod. nosiť papier, sklo, plasty, či elektroodpad do zberného dvora Dechetteries v Radvani.

V súťaži vyhráva mesto, ktoré bude mať v konečnom hodnotení na svojom konte najviac bodov, pričom polovicu bodov získava mesto práve za množstvo zozbieraného odpadu, ktorý obyvatelia prinesú v stredu na zberné miesto. Druhá polovica bodov pribudne na konto mesta vďaka množstvu vyseparovaného odpadu za prvý štvrtýrok 2008 na obyvateľa.

Primátor Banskej Bytrice Ivan Saktor vyzval obyvateľov mesta pod Urpínom k aktivite v tejto súťaži len pár dní po skončení akcie „Za krajšie mesto“ a symbolicky - 22. apríla, pri príležitosti Dňa zeme s nádejou, že to bola práve Banská Bystrica, ktorá v súťaži o čistejšie mesto získa prvenstvo.

Garantom súťaže bol v Banskej Bystrici Referát životného prostredia Mestského úradu a podrobnosti našli záujemcovia aj na www.banskabystrica.sk

Podpísanie Dohody o spolupráci medzi mestom a Univerzitou Mateja

Banská Bystrica, 1.apríl 2008

Dohoda o spolupráci medzi Mestom Banská Bystrica a Univerzitou Mateja Bela bola na pôde Rektorátu UMB podpísaná 31. marca 2008, za účasti primátora mesta Banská Bystrica Mgr. Ivana Saktora, viceprimátora mesta Roberta Kazíka, rektorky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc. a členov vedenia UMB.

Predmetom dohody je vzájomná spolupráca účastníkov tejto dohody v oblasti:

- spoločného postupu a vzájomnej podpory pri riešení otázok rozvoja mesta a univerzity,
- rozvoja výchovno-vzdelávacieho procesu a výskumu na Univerzite Mateja Bela, vrátane poskytovania a vytvárania podmienok pre vykonanie odbornej praxe študentov,
- spolupráce na vybraných projektoch týkajúcich sa rozvoja Mesta Banská Bystrica.

Pri príležitosti Dňa učiteľov boli v Banskej Bystrici ocenení pedagógovia materských a základných škôl

Banská Bystrica, 27. marec 2008

Primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor pozval včera pedagógov materských a základných škôl mesta na slávnostné stretnutie pri príležitosti Dňa učiteľov. Súčasťou podujatia v priestoroch Europa culture center bolo aj ocenenie vybraných pedagógov, ktorých navrhli samotné školy a školské zariadenia.

Vo svojom prejave primátor Ivan Saktor zdôraznil nutnosť pripomínať si význam a náročnosť učiteľského povolania. Vyzdvihol poslanie pedagógov, ktorí sú aj dnes ochotní v praxi napĺňať odkaz Jána Amosa Komenského. Ocenenie svojej práce si z rúk primátora prevzalo 24 učiteliek materských škôl a 15 učiteliek základných škôl. K slávnostnej atmosfére večera prispelo aj vystúpenie Štúdia tanca, ktoré sa predstavilo choreografiou Zuzany Hájkovej Blízkosť vzdialených.

Prvé dieťa narodené pred 63 rokmi v oslobodenej Banskej Bystrici prijal dnes primátor Ivan Saktor

Banská Bystrica, 26.marec 2008

Pri príležitosti oslobodenia Banskej Bystrice dnes primátor Ivan Saktor prijal 63 ročného Zdenka Styka – prvého obyvateľa oslobodeného mesta pod Urpínom. Na Kvetnú nedeľu - 25.marca 1945 rumunské a sovietske vojská oslobodili mesto a Zdenko Styk bol prvým dieťaťom, ktoré sa v ten deň narodilo.

„Matričný záznam v prípade pána Styka hovoril jednoznačne o tom, že je dieťaťom oslobodenej Bystrice a ja som rád, že po dlhých rokoch ho môžeme opäť privítať na

pôde magistrátu a pripomenúť si spolu s ním odkaz tej doby“, povedal po prijatí primátor Ivan Saktor.

Pre Zdenka Styka bolo pozvanie od primátora príjemným prekvapením: „Dlho si na nás – deti narodené v deň oslobodenia mesta nik nespomenul. Pozvanie na výročie oslobodenia som prijal veľmi rád a s potešením nie len preto, že som sa vtedy narodil, ale je to významný deň i pre Banskú Bystricu.“

Oficiálne oslavy oslobodenia mesta sú v Banskej Bystrici naplánované na piatok 28.marca pri Pomníku sovietskej armády na Námestí SNP.

Najlepší športovci Mesta Banská Bystrica za rok 2007

Banská Bystrica, 18.marec 2008

Primátor Ivan Saktor odovzdá dnes podvečer ceny najlepším športovcom Mesta Banská Bystrica za minulý rok. Na pôde Mestského úradu si cenu prevezmú aj traja športovci, ktorí sa môžu pochváliť titulom Majster sveta. Cena je určená aj najrýchlejšiemu, najstaršiemu a najmladšiemu účastníkovi banskobystrickej plaveckej 24- hodinovky. Medzi ocenenými budú tri športové kolektívy. Medzi nimi aj družstvo žien Hádzanárskeho klubu ŠKP Banská Bystrica, ktoré vlani skončilo na 3. mieste interligy WHIL.

Novinkou bude vyhlásenie športovej osobnosti a výrazného športového talentu. Ceny odovzdá primátor Ivan Saktor v niekoľkých kategóriách.

Koncepcia školstva sa po diskusii zdokonalí

Banská Bystrica, 13.marec 2008

Primátor Ivan Saktor stiahol včera z rokovania Mestskej rady Koncepciu školstva. Riaditelia škôl a rodičia žiakov negatívne reagovali najmä na časť zameranú na racionalizáciu siete škôl. Podľa nej sa mali zrušiť tri základné školy v meste. V svojich stanoviskách, ktorými sa obracali na vedenie mesta, mali výhrady najmä voči správnosti údajov týkajúcich sa ekonomickej prevádzky škôl.

Počas stretnutia s novinármi dnes primátor zdôraznil, že nešlo o definitívny materiál a bude slúžiť ako podklad pre ďalšiu diskusiu. O koncepcii mali poverení zamestnanci mesta diskutovať s radami škôl a ich odborovými organizáciami. „Na základe pripomienok som zistil určité nedostatky v komunikácii, preto som materiál stiahol z rokovania Mestskej rady. To jasne znamená, že Koncepcia nebude predmetom rokovania marcového mestského zastupiteľstva.“

Mesto bude podľa primátora Saktora pokračovať v príprave koncepcie. Štatistika, ktorá sa objavila v dokumente, podľa neho vykazuje určitú chybovosť. „Materiál bude slúžiť ako podklad, ktorý sa zdokonalí. Výstupy budú viac komunikované s občianskymi iniciatívami, tretím sektorom, s rodičmi a pedagogickým zborom. Tak, aby sme dospeli k určitému kompromisu.“

Predseda komisie mestského zastupiteľstva pre školstvo a šport Ladislav Topoľský povedal, že pri tvorbe koncepcie prevážila ekonomika. Pripomenul, že v meste je 14 Základných škôl. Pri určitom demografickom vývoji podľa neho musí dôjsť k racionalizácii škôl. „To je krok A. Krok B je, v rámci akých princípov sa pristúpi k racionalizácii. V školstve nemôže prevážiť len ekonomika. Musí prevážiť kvalita vzdelávacieho procesu a mimoškolských aktivít. Myslím, že je tu konečne priestor na odbornú diskusiu.“

Jarné upratovanie v Banskej Bystrici pod názvom „Za krajšie mesto 2008“

Banská Bystrica, 12.marec 2008

Mesto Banská Bystrica pripravuje aj tento rok akciu „Za krajšie mesto“. Počas marca a apríla je naplánované čistenie verejných priestranstiev, vyhrabávanie trávnikov, zber a odvoz odpadu. Akciu zabezpečuje Referát životného prostredia Mestského úradu.

Banskobystrická radnica počíta s aktívnou účasťou obyvateľov, škôl, mimovládnych neziskových organizácií a občianskych iniciatív. K čisteniu verejných priestranstiev (napr. Mestský park, Jelšový hájnik, areál pod Pamätníkom SNP, križovatka „Hušták“ - pod estakádou, park Švermova ulica) budú prizvané aj environmentálne organizácie a ich dočistenie zabezpečí správca verejnej zelene ZAaRES (Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica) a pracovníci prijatí na aktivačné práce. Akcia "Za krajšie mesto" bude rozdelená na 3 etapy:

I.ETAPA : 28.3. - 30.3. (Rudlová, Sásová, Jakub, Uľanka)

II. ETAPA : 4.4. - 6.4. (Centrum, Uhlisko, Majer, Senica, Šalková)

III. ETAPA : 11.4. - 13.4. (Radvaň, Fončorda, Podlavice, Skubín, Iliaš, Kremnička, Rakytovce)

Banskobystrický magistrát zabezpečí v týchto termínoch do jednotlivých lokalít mesta veľkoobjemové kontajnery a odbornú pomoc správcu zelene. O podrobnostiach budú obyvatelia mesta a ostatní účastníci akcie informovaní prostredníctvom letákov.

Banskobystričania by počas akcie nemali vykonávať rezy a výruby kríkov a stromov a mali by sa zamerať len na vyhrabávanie trávnikov, zber komunálneho odpadu a čistenie chodníkov. Pracovníkov Referátu životného prostredia MsÚ je možné kontaktovať aj v prípade záujmu o zapožičanie pracovného náradia, či nutnosti urýchleného vývozu kontajnera.

Oslavy Medzinárodného dňa žien

Vedenie mesta Banská Bystrica zorganizovalo dňa 7.marca 2008 v priestoroch Europe culture center oslavu pri príležitosti Medzinárodného dňa žien.

Banskobystričankám sa prihovoril primátor mesta Ivan Saktor, ktorý pripomenul históriu sviatku. Poďakoval sa aj ženám za ich prínos k rozvoju mesta.

Program moderoval humorista Ján Snopko, ktorý ako hosť privítal Elenu Vacvalovú. Tá si zaspomínala aj na svoje rozhlasové začiatky, či na jej známe televízne relácie „Aj múdry schybí“ a „Čo dokáže ulica“. Počas slávnosti vystúpili s opernými áriami Andrea Luptáková a Vladimír Major a hudobníci z Perculogy ensemble. Po skončení programu zablahožel primátor osobne pozvaným ženám k sviatku a daroval im kvietok.

Seniori z Podlavíc sa budú stretávať v Klube dôchodcov Dúbrava

Banská Bystrica, 6.marca 2008

Banskobystrický primátor Ivan Saktor otvoril slávnostne Klub dôchodcov Dúbrava v mestskej časti Podlavice. Seniori sa tam budú pravidelne stretávať vo vyhradených priestoroch Základnej školy na Gaštanovej ulici.

O otvorenie klubu sa niekoľko mesiacov snažila aj poslankyňa mestského zastupiteľstva za tento volebný obvod Ľubica Laššáková. Celá iniciatíva podľa nej smerovala k nájdeniu miesta, kde sa môžu seniori porozprávať. „Kde sa môžu podeliť nielen s radosťami, lebo tie každý rád počúva, ale kde sa podelia aj s boľáčkami, pretože tých má každý, aj skôr narodený dosť. a vždy je lepšie na duši, keď sa s nimi podelí.“

Poslankyňa Laššáková považuje za dôležité aj to, že v Klube dôchodcov sa dozvedia seniori nové informácie. Pozývať tam chcú odborníkov z oblastí, ktoré sú zaujímavé pre túto vekovú skupinu, napríklad záhradkarstvo.

Tabuľu s nápisom Klub dôchodcov Dúbrava prevzala z rúk primátora vedúca klubu Zuzana Kohútová. Otvorenie klubu považuje za pokračovanie tradícií z minulosti, keď sa obyvatelia mesta pravidelne stretávali pri rôznych príležitostiach. Ona osobne sa už teší na povel'konočné stretnutie, kde si dohodnú program klubu dôchodcov. „My sme boli v minulosti súdržná dedina a fungovali tu všetky organizácie. Vidím tu väčšinou známe tváre a to, že sme sa stretli v tak veľkom počte ma naplňa optimizmom.“

Stredoškóľáci z Mestského mládežníckeho parlamentu v Anglicku

opäť vzorne reprezentovali Banskú Bystricu

Európska únia vyhlásila rok 2008 za rok „Interkultúrneho dialógu“. Pod rovnomeným názvom sa v polovici februára v anglickom meste Consett neďaleko Newcastle začalo týždňové stretnutie mladých ľudí z rôznych krajín EU. Na pozvanie mládežníkov z partnerského mesta Durham cestovali do Anglicka aj členovia mládežníckeho parlamentu z Banskej Bystrice. Ich zahraničné účinkovanie hodnotí Katarína Němcová z referátu rozvoja mesta MsÚ: „Ako vedúca mládežníckej skupiny môžem s hrdosťou povedať, že členovia Stredoškóľskej komory

Mestského mládežníckeho parlamentu Banská Bystrica si za reprezentáciu nielen svojho mesta, ale aj Slovenska v Anglicku zaslúžia pochvalu. Pre svoj veľký záujem

zapájať sa do spoločných projektových aktivít, vďaka výbornej znalosti jazyka, vedomostiam o Európskej únii a jej jednotlivých členských štátoch, ako aj vďaka výborným počítačovým zručnostiam patrili k najlepším účastníkom tohto medzinárodného projektu. Za to, že sme vyslali kvalitnú skupinu mladých ľudí, nám koordinátorka celého projektu - Jane Simmons z nášho partnerského mesta Durham osobne odovzdala pozdrav s veľkým THANK YOU .“

Banskobystrickí účastníci týždňového stretnutia spolu s priateľmi z Veľkej Británie, Francúzska, Nemecka, Talianska, Španielska a Maďarska diskutovali napriek jazykovým rozdielom o témach etnických, politických a rasových rozdielov v krajinách EU a absolvovali aj vedomostný kvíz, či prieskum o EÚ v uliciach Durhamu. Pozitívom bola aj ponuka ostatných lídrov účastníckych tímov na spoluprácu s členmi banskobystrického mládežníckeho parlamentu v ďalších pripravovaných projektoch.

Klientske centrum v Banskej Bystrici po prvom mesiaci fungovania

Banská Bystrica, 27.február 2008

Klientske centrum je v priestoroch Mestského úradu v Banskej Bystrici obyvateľom k dispozícii už mesiac. Prvé skúsenosti s jeho fungovaním hodnotí vedúca centra Andrea Sedliaková pozitívne: „Obyvatelia kladne vnímajú nové príjemné prostredie a páči sa im aj to, že pracovníčky centra sú vhodne upravené. Pochvaľujú si fakt, že všetko vybaví na jednom mieste a nemusia chodiť - najmä starší občania - po budove Mestského úradu a hľadať príslušnú kanceláriu.“ Pracovníčky klientskeho centra sa špecifické požiadavky obyvateľov snažia riešiť aj takým spôsobom, že zavolajú odborného referenta priamo do centra, kde môže s klientom komunikovať.

Prvé čísla naznačujú, že u obyvateľov Banskej Bystrice ešte stále pretrváva zvyk stránkových dní – najväčší nápor registruje klientske centrum vždy v pondelok a v stredu. Vedúca Andrea Sedliaková verí, že „ľudia si postupne zvyknú na to, že klientske centrum v Banskej Bystrici nie je o stránkových dňoch, ale že nás tu nájdú každý deň od pondelka do piatku vždy od 7.30 do 17.00 a v piatok do 16.00 h.“

V praxi sa dobre ujala aj bezplatná telefonická linka 0800 14 15 14 a aj na ostatných telefónnych číslach dostanú klienti odpovede na svoje konkrétne otázky z oblasti miestnych daní a poplatkov, stavebného úradu, či sociálnej pomoci. Podľa štatistík vybavili pracovníci centra za prvý mesiac fungovania bezmála 1 500 klientov. Na dotykovom paneli umiestnenom pri vchode do Klientskeho centra sa kliknutím na ikonu vyjadrilo 650 klientov. Z toho veľmi spokojných so službami centra bolo až 76% obyvateľov, spokojných takmer 19% a nespokojných 1,5% Banskobystričanov.

Odborná komisia rozhodla o víťazovi súťaže na sochársko-architektonický návrh pomníka Jánovi Langošovi

Banská Bystrica, 21.február 2008

Vítazom verejnej súťaže na sochársko-architektonický návrh pomníka Jánovi Langošovi je Matej Rosmány v spolupráci s architektom Karolom Rosmánym. Rozhodla o tom päťčlenná odborná komisia, ktorej predsedal Mgr. Vladimír Pirošík a jej členmi boli aj Doc. Ján Hoffstädter, PhDr. Miroslav Sura, Doc. Igor Benca a Mgr. Zuzana Majlingová. Do súťaže prišlo sedem návrhov. Víťazný návrh pomníka ODKRÝVANIE vychádza podľa autorov z pôsobenia Jána Langoša ako verejne známej osoby - predstaviteľa Ústavu pamäti národa - inštitúcie, ktorú založil a ktorá sa zaoberá odkrývaním a definovaním faktov minulosti a faktov z dejín národa.

Navrhnuté dielo má tvar „stola“. Nohy sú z pieskovca na betónovom základe, na ktorých je položené pieskovcové lôžko - korpus pre hru. V ňom je vložená platňa z bielej žuly, na ktorej je v 64 políčkach umiestnený text - krédo Jána Langoša: „Ten, kto nepozná svoju minulosť je odsúdený ju opakovať.“ Táto platňa je zakrytá rámom s rastrom pohyblivých dosiek z tmavej leštenej žuly. Jedno pole na bielej žule je vždy čitateľné a poloha znaku - písmena určuje smer odkrývania ďalšieho znaku.

Šport

V oblasti športu v meste

Primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor aj v roku 2008 v oblasti športu v meste zdôrazňoval že “Mesto Banská Bystrica sa snaží pre skvalitňovanie a výchovu športovej základne robiť pozitívne kroky už od začiatku. Projekty plaveckej a korčuľarskej gramotnosti žiakov, vyhlasovanie ceny Najlepší športovci mesta, zapájanie základných škôl do športových aktivít, sú nasledovaniahodné. „V športovom kalendári nášho mesta má trvalé miesto plavecká 24-hodinovka, banskobystrická stopa SNP, futbalový turnaj o pohár primátora, či olympiáda detí materských škôl. Predpokladom dobrých výsledkov sú aj kvalitné športoviská, hracie a tréningové plochy. Z tohto dôvodu ma teší fakt, že aj vďaka financiám mesta sa podarilo zrealizovať napríklad vybudovanie moderného športového areálu pri Základnej škole na Golianovej ulici, či sčasti zmodernizovať zimný štadión“. Ocenil 15- ročný Olympijský klub v Banskej Bystrici , prácu všetkých klubov, trénerov i jednotlivcov v letných i zimných športoch.

Najlepší športovci mesta Banská Bystrica za rok 2007

Primátor Ivan Saktor odovzdal v utorok 18. marca 2008 podvečer ceny najlepším športovcom Mesta Banská Bystrica za minulý rok. Na pôde Mestského úradu si cenu prevzali aj traja športovci, ktorí sa môžu pochváliť titulom Majster sveta.

Cena je určená aj najrýchlejšiemu, najstaršiemu a najmladšiemu účastníkovi banskobystrickej plaveckej 24- hodinovky. Medzi ocenenými budú tri športové kolektívy. Medzi nimi aj družstvo žien Hádzanárskeho klubu ŠKP Banská Bystrica, ktoré vlani skončilo na 3. mieste interligy WHIL.

Novinkou bude vyhlásenie športovej osobnosti a výrazného športového talentu. Ceny odovzdá primátor Ivan Saktor v niekoľkých kategóriách.

1. Banskobystrická plavecká 24-hodinovka 2007

Najrýchlejší účastník Roman Kučík

Najstaršia účastníčka Zuzana Pinzíková

Najmladší účastník Andrejko Cimerman

2. Kategória – juniory – neolympijské športy

Eva MARTINKOVÁ - fitness, členka Športového klubu Megagym, s.r.o. Banská Bystrica, študentka Obchodnej akadémie Tajovského 25 v Banskej Bystrici

Majsterka sveta v profi WFF – Vilnius, vicemajsterka sveta amatérov z Moskvy

3. Kategória – juniory - olympijské športy – kolektív

Družstvo junioriek VK Milanotrada – volejbal

Postup z extraligy do 1.ligy

4. Kategória – juniori - olympijské športy – jednotlivci

Karolína GUTOVÁ - krasokorčuľovanie, členka Krasokorčuľarskeho klubu Iskra Banská Bystrica, žiačka 9. ročníka Základnej školy Majsterka Slovenska v kategórii starších žiačok a Majsterka Slovenska v interpretačnom krasokorčuľovaní mladších žiačok.

5. Kategória – veteráni

Peter PAŽÁK- atletika, člen atletického klubu Športového klubu UMB Banská Bystrica

2. miesto v skoku o žrdi na halových Majstrovách Európy veteránov a 3. miesto v skoku o žrdi na Majstrovstvách sveta veteránov v atletike.

6. Špeciálna kategória

Ján Ruml – plávanie, člen Plaveckého oddielu KTV UMB Banská Bystrica

Majster Slovenska a 2. miesto Majstrovstvá Belgicka.

7. Výrazný športový talent

Viktor Haring - šach, člen Šachového klubu Tatran Harmanec Junior Banská Bystrica Majster Slovenska v rapid šachu chlapcov 8- ročných, 9. miesto na Majstrovstvách Európy chlapcov v Subotici a 34. miesto na Majstrovstvách sveta mládeže v šachu v tureckej Antalyi.

8. Športový funkcionár

Viktor Kovaľov - hádzaná, člen Hádzanárskeho klubu Športového klubu polície v Banskej Bystrici

Dlhoročná trénerská činnosť a propagácia hádzanej v Banskej Bystrici – ocenenie pri príležitosti životného jubilea 50.rokov.

9. Seniori – neolympijské športy – kolektívy

Športový klub GALAXY Banská Bystrica – bowling

Víťaz Slovenského pohára družstiev v bowlingu za rok 2007, 3. miesto v 1.lige,

10. Seniori – neolympijské športy – jednotlivci

Vladimír Moravčík – thajský box, člen klubu Firegym

Majster sveta I-1 v thajskom boxe z Hong Kongu

Majster Európy S1 z českého Písku

11. Seniori – olympijské športy – kolektívy

Družstvo hádzanej žien Hádzanárskeho klubu ŠKP Banská Bystrica – hádzaná

3. miesto WHIL

12. Seniori – olympijské športy – jednotlivci

Alena Procházková – klasické lyžovanie, členka TJ Slávia Ekonóm,

Majsterka sveta v klasickom lyžovaní do 23 rokov, dva-krát 4. miesto

na Majstrovstvách sveta do 23 rokov, dvakrát 2. miesto na Zimnej Svetovej Univerziáde

13. Športová osobnosť mesta Banská Bystrica za rok 2007

Marek Hamšík – futbal

Propagácia futbalu a rodného mesta vo svete

Pamätné medaily ministra obrany I. stupňa

Pamätné medaily ministra obrany I. stupňa za dosiahnuté výsledky na Letných olympijských hrách v Pekingu udelil minister obrany SR Jaroslav Baška 28. augusta dvom zlatým medailistom, členom Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica Elene Kaliskej a Michalovi Martikánovi. Ako informoval médiá hovorca rezortu Vladimír Gemela, minister sa zaviazal, že pomôže vyriešiť situáciu s rekonštrukciou šatní vo vodáckom areáli vojenského klubu vodného slalomu v Liptovskom Mikuláši, ktoré nespĺňajú štandardy. Martikán s Kaliskou uviedli, že pomoc by bola na prospech budúcnosti tohto športu. Vyznamenania si z rúk ministra Bašku a náčelníka Generálneho štábu ozbrojených síl Lubomíra Bulíka dnes prevzalo aj ďalších 36 ľudí. Išlo o vojakov z rôznych útvarov, úradníkov či veliteľov. Získali ho pri príležitosti 64. výročia Slovenského národného povstania a 16. výročia prijatia Ústavy SR. Pamätnú medailu ministra obrany II. stupňa dostal pri príležitosti ukončenia pôsobenia v rezorte aj rektor Akadémie ozbrojených síl Ján Kurty, dodal Gemela.

Kniha Olympijská sláva od autora Miroslava Hazuchu

Kniha vychádza pri príležitosti 15 rokov Olympijského klubu Banská Bystrica, predstavuje športovcov banskobystrického regiónu, ktorí sa zúčastnili na olympijských hrách.

K 15. výročiu OK Banská Bystrica publikácia- vyšla brožúra Olympijská sláva autora Miroslava Hazuchu . Poradie vydania 1. , Vydavateľstvo Pro - Dukla Miesto vydania Banská Bystrica ISBN 978-80-970012-2-3 Počet strán 139 Druh väzby-brožovaná. Zaradené v periodiku Knižná revue 2008/23. Kniha vychádza pri príležitosti 15. výročia Olympijského klubu Banská Bystrica, predstavuje športovcov banskobystrického regiónu, ktorí sa zúčastnili na olympijských hrách. Miroslav Hazucha patrí k popredným, uznávaným slovenským autorom kníh, publicistom a historikom so športovou tematikou. Sám je aktívnym bežcom na dlhé trate. Žije a tvorí v Banskej Bystrici. M. Hazucha Študoval na Pedagogickej fakulte UK Bratislava so sídlom v Trnave (1964-1968). Ako športovec, novinár, historik a člen Slovenskej olympijskej akadémie navštívil viaceré európske krajiny. Spočiatku učiteľ 1968-1970, 1970-1991 pracoval ako športový redaktor v redakcii denníka Smer v Banskej Bystrici, 1992-1995 v redakcii týždenníka Povex. Bol šéfredaktorom mesačníka Slovenská atletika (1999-2001). Od roku 1999 pôsobí ako športový redaktor v slobodnom podnikaní. Bol členom redakčnej rady mesačníka Atletika v Prahe (1977-1982) a predsedom redakčnej rady mesačníka Slovenská atletika (1999-2001). V súčasnosti je členom Slovenského syndikátu novinárov (od 1972) a členom Slovenskej olympijskej akadémie (od 1993). Je aktívnym bežcom a propagátorom bežeckého hnutia a atletiky (od 1959) a zakladateľom a organizátorom medzinárodných atletických pretekov Záhorácka 20 v Borskom Mikuláši (od 1970). Buduje si osobný

archív s históriou atletiky a športu (od 1954). Autor športových publikácií a okolo 10 000 príspevkov v tlači a v rozhlase. Ocenenie : Komenského medaila (1974), Verejné uznanie za zásluhy o rozvoj čs. telesnej výchovy III.(1984) a II.(1989) stupňa, Čestné uznanie fair play Slovenského olympijského výboru (1998). Dielo -Sto let sportovní chůze v Československu, Praha roku 1988 (spoluautor) Olympionici regiónu Banská Bystrica 1896 - 1994, Banská Bystrica roku 1994 .Prvý olympionik Alojz Szokol, Banská Bystrica roku 1996.Olympijské hnutie na Slovensku, Bratislava roku (1996) (spoluautor)

100 rokov organizovanej atletiky na Slovensku, Bratislava roku (1997) (spoluautor)

Chodecká perla, Borský Mikuláš roku 1999

Jablonica 1262 - 2002, Skalica roku (2002) (spoluautor)

Najstarší v Európe, Košice roku (2004)

50 rokov atletiky v Slávii Trnava, Trnava roku (2006)

... úspešní 40 rokov, Banská Bystrica roku (2007)

Láska Rudolfa Holzera - atletika, Bratislava roku (2007)

Olympijská sláva, Banská Bystrica roku (2008)

Ivan Čierny oslávil sedemdesiatku

Dňa 9. apríla oslávil významné životné jubileum - 70. narodeniny - bývalý veliteľ Dukly Banská Bystrica v rokoch 1990 až 2001 Ivan Čierny. Rodák z Čadce bol v šesťdesiatych rokoch minulého storočia popredným československým bežcom na 110 metrov prekážok, jeho osobný rekord z roku 1969, v ktorom sa stal aj majstrom ČSSR v tejto disciplíne, má hodnotu 13,9 s. V rokoch 1961 až 1969 reprezentoval v 19 medzištátnych stretnutiach a v roku 1962 štartoval na majstrovstvách Európy v Belehrade. S atletikou začínal v Čadci, neskôr pokračoval v Žiline a v Třinci, a napokon zakotvil v Banskej Bystrici. V roku 1969 vstúpil do armády, kde pôsobil ako tréner, starší tréner, zástupca veliteľa, vedúci starší tréner futbalu a veliteľ celého AŠK Dukla Banská Bystrica. V rokoch 1975 - 1983 pracoval aj vo výkonnom výbore Československého atletického zväzu. Niekoľko rokov šéfoval aj Slovenskému zväzu kanoistiky na divokej vode. Ivan Čierny je predsedom Olympijského klubu regiónu Banská Bystrica a členom rady starších Slovenského olympijského výboru (SOV). Vlni v decembri pri príležitosti 15. výročia vzniku SOV dostal významné vyznamenanie - Strieborné kruhy SOV. Predsedom Olympijského klubu Banská Bystrica je od vzniku Ivan Čierny.

Vyhlasenie najlepších športovcov

Najviac uznania počas slávnostného vyhlásenia najlepších športovcov v rezorte ministerstva obrany si v banskobystrickej Štátnej opere vyslúžili hneď dvaja. Veľký nápis na pódiu - zlatá Elen, zlatý Michal - napovedali, pred kým sklonil armádny šport najhlbšiu poklonu. Zaslúžili si najväčší potlesk a najväčšia zábava taktiež súvisela s

nimi. Známy mím Miroslav Kasprzyk znázornil obe ich finálové jazdy z Pekingu takým spôsobom, že sa slzy do očí tlačili.

Miroslav Kasprzyk sa počas svojej umeleckej kreácie aj šminkoval, aj holil, len aby verne vykreslil, s akou prevahou obaja slovenskí slalomári na olympiáde dominovali. "Som Lipták, na kanál chodím pravidelne, poznám pohyby pri pádlovaní," povedal spotený hneď po skončení svojho čísla. "Tesne pred vyhlásením som si zo šesťkrát podrobne pozrel na videu jazdy a etudu som už mohol zostaviť. Samozrejme, zveličil som najmä to najhlavnejšie, ich veľkú prevahu na vode."

Minister obrany Jaroslav Baška chápal existenčný nepokoj Dukiel a vysvetľoval ich ďalší osud, aj pod dojmom tohtoročných tridsiatich vzácných kovov na OH, MS, či ME. "Určite armádny šport chceme zachovať, je to dobrá značka, dobrá reklama. Dukla minulý rok oslávila 40. výročie, ja pevne verím, že bude fungovať ďalších 40 a postará sa o dobré výkony aj s medailami, ktoré budú rokmi pribúdať. Podporovať Duklu budeme naďalej, niečo sa však musí nastaviť inak a zefektívniť. V každej organizácii môžeme nájsť rezervy, aj u nás na ministerstve obrany, ale v žiadnom prípade neohrozíme tých športovcov, ktorí podávajú dobré výkony. Tento rok sme sa bohužiaľ s niektorými športovcami museli rozlúčiť, na druhej strane však možno zoberieme pod našu strechu iných športovcov podávajúcich dobré výkony. Už o nich konkrétne aj uvažujeme, a to napriek tomu, že finančných prostriedkov bude na prevádzku menej."

Investície z ministerstva možno poprúdia aj do liptovskomikuláškého kanála, domovského prístavu oboch olympijských víťazov Michala Martikána a Eleny Kaliskej. Tento zámer zaznel od ministra Jaroslava Bašku aj pri samotnom vyhlasovaní. "Chceme priamo podporiť športovcov, ktorí si to zaslúžia. Ak sa dohodneme aj s mestom Liptovský Mikuláš, investujeme do vybavenia areálu a do technického zabezpečenia. Financie však poprúdia konkrétne a účelovo."

Noví športovci v tomto roku samozrejme už do Dukly nepribudnú a nepribudli ani predtým. "Pozastavili sme ich príchody a až v novom roku, keď nastavíme pravidlá na ministerstve, rozhodneme aj o osude jednotlivých športov," vysvetľoval minister. "Zatiaľ však o tom hovoriť nechcem, ani o osude dráhovej cyklistiky."

Zošťihľovanie Dukiel sa dotkne podľa ministra obrany hlavne obslužnej činnosti. "Rátame s tým, že počty poklesnú o dvadsať percent, no je to napríklad práca upratovačky, ktorej služby môžeme nakupovať lacnejšie. Ide vyložene o ekonomiku, o nič iné. Aj teraz som na ministerstve podpisoval tabuľky a od 1. februára bude pracovať na ministerstve o 25 percent ľudí menej. Tieto redukcie sa dotknú taktiež ozbrojených síl, ale tak, aby nebolo ohrozené plnenie našich zahraničných záväzkov a obranyschopnosť."

Minister obrany povzbudil členov Dukly aj svojím príhovorom: "Za výkony a výsledky sa v tomto roku určite nemusíte hanbiť. Dvaja olympijskí víťazi svedčia o tom, že voda VŠC Dukla Banská Bystrica prospieva. Oboch, Eleny Kaliskú a Michala Martikána, som prijal na ministerstve obrany, aj s riaditeľom VŠC Ľubomírom Roškom, a dohodli sme sa, že zainvestujeme do vodného kanála a priestorov. Sám som

tomu neveril, v akých podmienkach musia niektorí športovci trénovať, preto sme si povedali, že ich zlepšíme a podporíme priamo finančne."

KALISKÁ a MARTIKÁN HODNOTIA ÚSPEŠNÚ SEZÓNU ROZDIELNE

Minister obrany Jaroslav Baška bude redukovat' počty zamestnancov v Dukle
BANSKÁ BYSTRICA 18. decembra (SITA) - Najlepšími športovcami rezortu Ministerstva obrany SR v roku 2008 sa stali olympijskí víťazi vo vodnom slalome z Pekingu Elena Kaliská a Michal Martikán. Obaja pretekári KTK Dukla Liptovský Mikuláš si ocenenie prevzali v stredu na slávnosti v Štátnej opere v Banskej Bystrici, ktorú totálne ovládli vodáci. Osobných trénerov oboch laureátov Jozefa Martikána a Petra Mráza totiž vyhlásili za najlepších trénerov rezortu a 18-ročný juniorský majster sveta vo vodnom slalome v K1 Martin Halčín sa stal najlepším mládežníkom. Napínavú pekinskú finálovú jazdu slovenských olympijských víťazov stvárnil slovenský mím Miro Kasprzyk. Dlhú dobu sa nevedelo, kto bude z dvojice Martikán - Kaliská víťaz, napokon sa o prvenstvo podelili spoločne. „Bol to pre mňa špeciálny rok. Išiel som najmenej pretekov vo svojej kariére. Boli to však dôležité preteky a som rád, že som dokázal po dlhšom období zvíťaziť na olympijských hrách. Takmer všetko sa mi na tých dôležitých pretekoch podarilo tak, ako som chcel. Takže som spokojný,“ zhodnotil úspešnú sezónu Michal Martikán, ktorý si na vyhlásení armádneho športovca pozrel svoju finálovú jazdu z OH v Pekingu ešte raz: „Všetko mám stále v živej pamäti. Bolo to zvláštne. Videl som tam ešte množstvo chýb, na ktorých odstarňovaní musím pracovať.“

Ťažšiu pozíciu mala v tomto roku Elena Kaliska, keď o olympijskú miestenku musela do poslednej chvíle bojovať s Janou Dukátovou. Preto jej hodnotenie nebolo iba v ružových farbách. „Na jednej strane sú tu pozitíva, no na druhej nemôžem nevidieť aj to, čo mi nevyšlo. Trošičku lepšia mohla byť Európa. Vzhľadom k tomu, že som mala nominačný súboj o olympijskú miestenku s Janou Dukátovou, tak to bolo dosť náročné. Musela som sa dôkladne pripraviť na tieto súboje. Myslím si, že ani štvrté miesto z Krakova nie je zlé, ale bolo by krajšie stáť na pódiu. Záver sezóny bol určite nádherný a bola to čerešnička na torte. Boj na olympijských hrách bol však taktiež ťažký. Voda bola sama o sebe náročná, každý výpadok z koncentrácie mohol spôsobiť ďalšiu chybu, ktorá mohla pretekára posunúť na zadné priečky,“ netajila Elena Kaliská.

Rok 2008 bol pre slovenský armádny šport mimoriadne úspešný. ZOH 2008 v Pekingu zásluhou Kaliskej v K1 a Martikána v C1 získal zlato, na svetových šampionátoch získali športovci zaradení do VŠC Dukla dovedna 9 medailí (bilancia 3 - 4 - 2) a na majstrovstvách Európy 12 cenných kovov (bilancia 2 - 3 - 7). Mládežnícke nádeje Dukly si v roku 2008 vybojovali na juniorských MS 1 zlatú a 2 bronzové medaily, na MEJ po jednom striebre a bronze.

Minister obrany Jaroslav Baška vyzdvihol úspechy Dukly, no podotkol, že z jeho rezortu idú na šport nemalé finančné prostriedky, ktoré treba účelne využívať. Vo

vojenskej Dukle sa budú preto redukovať počty zamestnancov. „Pôjde zhruba o dvadsať percent, zväčša ľudí z obslužných činností, ako sú upratovačky a podobne. Nechceme ohroziť športovcov, ktorí podávajú kvalitné výkony. Tento rok sme sa síce museli rozlúčiť aj s niektorými športovcami, no chceme zobrať niektorých z vonku, ktorí podávajú dobré výkony. Finančných prostriedkov na prevádzku bude menej, na druhej strane chceme dať peniaze priamo pre športovcov, napríklad po dohode s mestom v Liptovskom Mikuláši do vybavenia pre vodákov, do techniky, ktorú potrebujú. Potrebujeme si ujasniť, ktoré športy budú v Dukle a ktoré nie,“ prezradil po vyhlásení najlepšieho športovca rezortu obrany minister Baška.

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVCI REZORTU MINISTERSTVA OBRANY SR V ROKU 2008:

DOSPELÍ:

1. Elena Kaliská (vodný slalom) a Michal Martikán (vodný slalom)
3. Jana Purdjaková (kulturistika)

Ďalší bez určenia poradia (zoraďený abecedne): Jozef Gönci (streľba), Marián Jung (vodný motorizmus), Igor Kočiš (kulturistika), Ľuboš Križko (plávanie), Matúš Kunhart - Peter Šoška (zjazd na divokej vode), Peter Pelach (streľba), Alexander Slafkovský (vodný slalom).

MLÁDEŽ:

1. Martin Halčín (vodný slalom)
2. Ján Bátik - Tomáš Kučera (vodný slalom)
3. Natália Prekopová (biatlon)

TRÉNERI:

1. Jozef Martikán (vodný slalom) a Peter Mráz (vodný slalom)

ZLATÉ PÁDLA NEDELILI

Olympijskí víťazi ELENA KALISKÁ a MICHAL MARTIKÁN na piedestáli pre najlepšieho armádneho športovca za rok 2008

Už vyhlásenie dvojice osobných trénerov, Petra Mráza a Jozefa Martikána ako najlepších za rok 2008 v rezorte ministerstva obrany naznačovalo, že prvý raz v histórii bude mať Vojenské športové centrum Dukla Banská Bystrica na piedestáli v kategórii športovci-seniori až dvoch svojich členov. Ako inak by sa aj dalo rozhodnúť o zlatých vodných slalomároch z olympiády v Pekingu Elene Kaliskej a Michalovi Martikánovi! Oboch zavolali v stredu večer v rámci slávnostného vyhlásenia na javisko Štátnej opery v Banskej Bystrici naraz, aby im minister obrany Jaroslav Baška okrem gratulácií odovzdal finančné prémie v hodnote 150-tisíc korún. Vodný slalom „vládol“ rezortu: aj najlepším mládežníkom sa stal juniorský majster sveta Martin Halčín.

VÍŤAZI V PANTOMÍME

Auditórium v opere sa dobre zabávalo na etude známeho slovenského míma Miroslava Kasprzyka z Liptovského Mikuláša, ktorý skvele stvárnil pekínske jazdy Kaliskej

a Martikána. Bez obrazu, len s originálnym komentárom Pavla Gašpara z priameho prenosu STV z finále, znázornil pohybom a mimikou prevahu, s akou zvíťazili slovenské pádla. „Mám výhodu, že sám jazdím v plastových kajakoch,“ hovoril Kasprzyk, ktorý vyvolal salvy smiechu v sále. „Najväčší problém bol v tom, že ja robím záber na inú stranu ako Martikán. Dúfam, že ma Elena neprizabije, keď som znázornil jej líčenie počas jazdy,“ chichúňal sa mím.

Minister obrany JAROSLAV BAŠKA ubezpečoval, že vrcholový šport zostane trvalou súčasťou rezortu obrany aj v budúcnosti.: „Chceme ho určite zachovať, je to dobrá značka. Dukla oslávila svoje 40. výročie a ja pevne verím, že ďalších 40 rokov bude podávať dobré výkony. Niektoré veci vo VŠC však musíme nastaviť, aj zefektívniť. V žiadnom prípade nechceme pritom ohroziť špičkových športovcov. V tomto roku sme sa museli s niekoľkými športovcami rozlúčiť, ale do Dukly zoberieme aj ďalších zvonku. Pevne verím, že sa nám to podarí, aj keď finančných prostriedkov bude na prevádzku menej, ale chceme ich dať priamo športovcom. Ak sa napríklad v Liptovskom Mikuláši dohodneme s mestom, chceli by sme investovať do vodákov, do ich technického vybavenia.“

Športová tvár medziblokovej plochy v Banskej Bystrici

30 rokov od vzniku prvej internátnej športovej školy v ČSSR.

Športové gymnázium v Banskej Bystrici oslávilo dňa 27. novembra 2008 v priestoroch Štátnej opery v Banskej Bystrici 30. výročie svojho založenia. Slávnostnej akadémie sa zúčastnil pán Ivan Gašparovič prezident Slovenskej republiky a ďalšie významné osobnosti z oblasti štátnej a verejnej správy, Slovenského olympijského výboru, športu, školstva a kultúry. S myšlienkou zriadiť prvú športovú školu v ČSSR prišli športoví nadšenci z Banskej Bystrice, medzi ktorých patril prvý riaditeľ školy Zoltán Kohút, Ľubomír Dropčo, Robert Rozim, Ernest Caban a ďalší priaznivci športu, pretože vo vtedajšom školskom systéme absentovala adekvátne forma starostlivosti o športovo talentovanú mládež.

Ich vízia sa naplnila zriadením prvej Internátnej športovej školy v školskom roku 1978/1979. V priebehu tridsaťročného fungovania športového gymnázia prešla škola viacerými organizačnými zmenami. V súčasnosti školu má 339 žiakov so zameraním na šport a 237 žiakov zameraných na cudzie jazyky.

Škole sa počas tridsaťročnej existencie podarilo vychovať 29 olympionikov. Žiaci a absolventi školy získali na majstrovstvách sveta 25 medailových umiestnení (z toho 7 titulov majstra sveta), 47 medailových umiestnení na majstrovstvách Európy (z toho 12 titulov majstrov Európy), 3843 medailových umiestnení na majstrovstvách Československa a Slovenska a mnoho ďalších medailových umiestnení na iných významných medzinárodných súťažiach. Slovenská asociácia športu na školách pri MŠ SR ocenila prácu a výsledky školy v rokoch 2006 aj 2007 označením „ škola roka “. Ocenenie najúspešnejšieho športovca v 30. ročnej histórii školy v jednotlivých odvetviach prevzali:

biatlonistka Martina Jašicová- Halinárová -štvornásobná účastníčka OH, majsterka sveta a Európy basketbalistka Anna Janoštinová-Kotočová - trojnásobná účastníčka OH, bronzová medailistka z majstrovstiev sveta a strieborná a bronzová z ME v zjazdovom lyžovaní Lucia Medzihradská trojnásobná účastníčka OH, juniorská majsterka sveta v skokoch na lyžiach Martin Švagerko účastník dvoch OH, juniorský majster sveta, strieborný a bronzový medailista z majstrovstiev sveta v družstvách, bežkyňa na lyžiach Jaroslava Bukvajová - Lauková - trojnásobná účastníčka OH a majsterka sveta v behu do kopca atlétka Martina Danišová-Hrašnová - účastníčka OH, strieborná z majstrovstiev sveta a Európy juniorov v hode kladivom fitnesska Marieta Janovcová- Žigalová - niekoľkonásobná majsterka sveta a Európy tenista Karol Beck - 2. v Davis Cupe, majster sveta 16 ročných, strieborný z majstrovstiev sveta 18. ročných a 36. hráč v ATP v roku 2005 karatista Andrej Harničár strieborný na majstrovstvách sveta juniorov a strieborný na majstrovstvách Európy seniorov orientačný bežec Michal Krajčík - juniorský majster Európy v radioorientačnom behu Ria Stančíková majsterka sveta a Európy juniorov futbalista Marek Hamšík - najlepší hráč do 21. rokov nielen na Slovensku, ale aj v talianskej lige v sérii A, najlepší strel'ajúci záložník v talianskej sérii A, najlepší strelec prvoligového futbalového klubu Neapolu a reprezentanta SR. V duchu tejto tradície chcú zamestnanci a žiaci Športového gymnázia v Banskej Bystrici pokračovať, veria, že náročné úlohy, ktoré stoja pred nimi, spoločnými silami zvládnu.27.11.2008

BBSK - Príprava cyklotrás

Relaxácia, turistika, cyklistika, rodinné výlety spojené s pohybom . Odbor cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva pokračoval v roku 2008 v práci na projektovom zámere "Rodinná cestička Banská Bystrica - Zvolen". Cieľom zámeru je vybudovanie samostatnej komunikácie - líniovej stavby pre bezpečnú nemotorovú dopravu. Cieľom projektu je aj rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne Banská Bystrica - Zvolen, za účelom rozvoja prímestskej rekreácie obyvateľov okolitých miest a obcí. Bola vypracovaná štúdia uskutočniteľnosti pre tento projekt. Zámer je stále v riešení z dôvodu nedoriešených vlastníckych vzťahov, nesúladu územného plánu mesta Banská Bystrica a okolitých obcí s predmetným projektovým zámerom.

V spolupráci s Úniou Rimavy a Slanej sa odbor aktívne podieľal na spracovaní štúdie uskutočniteľnosti turistickej trasy Cesta Márie Szécsi z Fil'akova na Muránsky hrad a Úrad BBSK je partnerom pri podávaní projektu v rámci Programu Maďarská republika – Slovenská republika – 180 km cyklotrasa Hollókő – Rimóc – Szécsény – Ipolytarnóc – Kalonda – Lučenec – Fil'akovo – Salgóatján – Hollókő.

Hokejová radosť v Banskej Bystrici

Banskobystrickí hokejisti klubu HC '05 Banská Bystrica 13. apríla podvečer oslávili spolu so svojimi fanúšikmi víťazstvo v Prvej lige a postup do Extraligy. Oslavy sa

začali na radničnej pôde, kde sa takmer kompletnému tímu prvoligových šampiónov poďakoval primátor mesta Ivan Saktor. Podľa jeho slov hrať hokej je nielen radosť ale aj zodpovednosť. Postup hokejistov je dôkazom toho, že Banská Bystrica má vo vrcholovej súťaži svoje miesto...

Hokej by mal mať v meste pod Urpínom podmienky na dôstojné fungovanie, k čomu patrí aj finančná podpora samosprávy. Súčasťou oficiálnych osláv bol zápis do Pamätnej knihy mesta, v ktorej hokejovú radosť spečatili funkcionári klubu HC '05 Banská Bystrica i samotní hráči. Tí venovali primátorovi hokejový dres so symbolickou tridsaťtrojkou. Nadšenie pokračovalo na Námestí SNP, kde sa vďačným fanúšikom prihovorili samotní hokejisti. Slávnostnú atmosféru si vychutnával aj tréner tímu Miroslav Chudý. Ten by mal v extraligovej sezóne robiť asistenta novému kormidelníkovi Milanovi Stašovi. Samozrejme postup do najvyššej súťaže priniesol banskobystrickému hokejovému klubu okrem radosti aj kopec starostí. Priaznivci hokeja však veria, že prekážky sa pri dobrej vôli a v spolupráci s mestom dajú prekonať, pretože klub, ktorý vychoval niekoľko hviezd pre NHL do extraligy určite patrí.

Vedenie HC'05

Vedenie HC'05 Banská Bystrica 24.09.2008 podpísalo dvojročný kontrakt s útočníkom Miroslavom Štolcom. O tohto hráča mal extraligový nováčik záujem už pred sezónou 2008/2009. Odchovanec popradského hokeja však uprednostnil rodný Kežmarok, kde mu však nevyšiel angažmán. Za Kežmarčanov odohral iba jeden zápas.

"Hľadali sme vhodný typ na post centra. Miroslav Štolc by ním mohol byť. Chceme, aby v našom tíme vykryl nedostatok so strednými útočníkmi. Veríme, že splní naše nároky a dobre zapadne aj do kolektívu," uviedol na margo transferu manažér Banskobystričanov Vlastimil Plavucha. Dvadsaťštyriročný Miroslav Štolc bude mohol za svoj nový klub nastúpiť už v sobotu 27. septembra v dohrávanom zápase 7. kola hokejovej extraligy proti Popradu.

Hokejista Richard Zedník zranený

Fanúšikovia a priaznivci z mesta Banská Bystrica 10. februára 2008 smútili a obávali sa o zdravie svojho slávneho športovca - rodáka.

Banskobystrický hviezdny hokejista Richard Zedník pred nasledujúcou sezónou podpísal zmluvu s Floridou Panthers. V jej úvode sa mu strelecky nedarilo, čo sa zmenilo vo februári 2008, keď v štyroch zápasoch strelil 6 gólov a pridal 3 asistencie. Sľubný rozlet v produktivite však zastavilo nebezpečné zranenie krku, ktoré mu spôsobila korčuľa spoluhráča Olliho Jokinena 10. februára v zápase proti Buffalu. Krv striekala silným prúdom a v ohrození života bol okamžite prevezený do nemocnice. Operácia dopadla úspešne, podľa lekárov sa však sezóna pre neho skončila. 24. októbra 2008, toho istého roku, už však strelil po nebezpečnom zranení krku, prvý

gól. Bolo to vo víťaznom zápase proti San Jose Sharks. Zo svojho mesta dostal mnoho pozdravných SMS a e-mailov.

Súťaž v streľbe SMER versus MK SDKÚ-DS

Dňa 6. 9.2008 v sobotu MK SDKÚ-DS v Banskej Bystrici dostalo pozvanie od strany SMER na súťaž v streľbe z pištole, ktoré malo prebehnúť na strelnici v Sielnici. Toto pozvanie radi prijali, ako už býva zvykom SDKÚ-DS a zostavila team troch strelcov, ktorí boli odhodlaní vyhrať túto súťaž. Po cvičných streľbách na mieste zabojovali, ale výsledky im v už súťažnej časti podujatia, nakoniec MK SDKÚ-DS zabezpečilo „len“ tretie miesto. Ako prví skončili organizátori podujatia, čiže členovia strany SMER. Podujatie malo dobrý športový charakter, víťazi mali dobre zorganizovanú športovú prípravu.

Dve umelé lezecké steny

Nová tvár medziblokovej plochy vznikla v Banskej Bystrici. V „parku“, ktorý 2. júna 2008 popoludní slávnostne odovzdal do užívania primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor, vznikol priestor pre viaceré športové aktivity a relax, najmä pre mládež do 15 rokov. Súčasťou slávnostného otvorenia 2. júna 2008 na Sitnianskej ulici v Banskej Bystrici. boli aj ukážky športov (skateboardisti, horolezci na umelej stene) a záverečná bodka bola v podobe výsadby nových stromčekov. Práce na projekte „Úprava medziblokových plôch Sitnianska ul. Banská Bystrica“ pokračovali druhou etapou. Dve umelé lezecké steny, dve ihriská pre loptové hry, štyri U-rampy - to všetko pribudlo na medziblokovej ploche s rozlohou cca 2,5 hektára Súčasťou projektu, ktorý mesto realizovalo od novembra 2007 sú chodníky pre šport (kolieskové korčule, beh, chôdza), plocha pre skateboard, ihriská pre loptové hry, parkoviská pre osobné motorové vozidlá, prepojovací chodník pre spojenie ulíc Sitnianska – Tatranská a Strážovská s osvetlením, či chodník k plochám športovísk. Prostriedky na celkovú realizáciu „Úpravy medziblokových plôch Sitnianska ul. Banská Bystrica“ sa čerpajú z kapitálového rozpočtu mesta. Ich výška, vrátane prekládky sietí a úpravy zelene je cca 19 miliónov Sk.

35. ročník Banskobystrickej stopy SNP bol zrušený .

Z dôvodu nedostatku snehovej pokrývky bol 35. ročník Banskobystrickej stopy SNP zrušený. Organizačný výbor Bielej stopy 2008 prijal rozhodnutie o zrušení tohtoročných pretekov z dôvodu dlhotrvajúcej nepriazni počasia spojenom s nedostatkom snehu. Organizačný výbor sa poďakoval všetkým spolupracovníkom, prihláseným pretekárom a ostatným priaznivcom tohto tradičného podujatia za prácu

s vierou, že zima v roku 2009 bude priaznivejšia. Globálne otepľovanie zasiahlo najmä oblasť zimných športov.

Odstraňovanie korčuliarskej negramotnosti

Mesto Banská Bystrica, základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica a občianske združenie HC'05 v novom školskom roku spolupracovali na projekte: „Odstránenie korčuliarskej negramotnosti“ žiakov prvého a druhého ročníka ZŠ. Vďaka realizácii spoločnej myšlienky si deti osvoja základné pohybové zručnosti potrebné pre tento druh športu a prispeje to k ich plnohodnotnejšiemu rozvoju.

Projekt sa uskutočňoval formou päťdňových kurzov. S korčuľovaním začali žiaci Základnej školy Golianova 20. októbra a kurzy potrvajú do 31. marca 2009 v čase od 9.00 do 10.30 hod., vždy podľa časového harmonogramu. Spolu sa vystrieda takmer 1 200 detí z 15 banskobystrických škôl. HC'05 zabezpečí prepravu žiakov na zimný štadión a späť, dostatočný počet trénerov, priestory na prezliekanie a učebné pomôcky - korčule, stojančeky a stoličky pre malých korčuliarov. Korčuľovanie pre verejnosť je na zimnom štadióne k dispozícii každú nedeľu od 14.00 do 15.30 hod., alebo od 16.00 do 17.30 hod.

Krytá plaváreň mesta

Slúži Banskobystričanom od svojho vzniku k obľúbeným zdrojom energie a relaxačným športovým zónam. Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica (ZAaRES) pozývali návštevníkov k aktívnemu odpočinku do Krytej plavárne v Banskej Bystrici na Štiavničkách. Venovať sa plávaniu, alebo iným vodným športom mohli občania od pondelka 21. júla 2008, kedy bola plaváreň po letnej odstávke opäť v prevádzke. Pre návštevníkov boli pripravené ďalšie doplnkové služby, napríklad SUCHÁ a PARNÁ SAUNA, ktorá bola v prevádzke od 9. júla 2008. Plávanie patrí medzi veľmi populárne športové vyžitie Banskobystričanov.

Banskobystričan Ivan Obrtanec ako prvý Slováč preplaval Gibraltársku úžinu.

Keď v Pekingu 8.8.2008 prebiehal otvárací ceremoniál letnej Olympiády, na konci Európskeho kontinentu prebiehala prvá Slovenská preplavba Gibraltáru. Postaral sa o ňu diaľkový plavec Banskobystričan Ivan Obrtanec.

Gibraltárska úžina je miestom kde sa spája Atlantický oceán so Stredozemným morom, hĺbka v týchto miestach dosahuje až 900 metrov. Dôležitou charakteristikou pre ňu sú aj silné prúdy ktoré v týchto miestach dosahujú sily ažž...

Základné údaje preplavby sú 8.8.2008, čas 4 hodiny 50 minút, počet záberov cca 22 000. viac o preplavbe sa možno dočítať na <http://www.impulswim.com/news/prva-slovenska-preplavba-gibraltarskej-uziny/>

Rekordy na plaveckom maratóne - Banskobystrický La Manche.

Tradičný plavecký maratón sa medzi Banskobystričanmi stretol v roku 2008 s ešte väčším ohlasom ako vlani. Počas banskobystrickej 24 hodinovky, ktorá sa skončila 30.12. napoludnie, si 100 metrov pre zdravie zaplávalo 1072 účastníkov, pričom plaváreň na Štiavničkách navštívilo počas akcie 1650 ľudí.

Plaveckú 24 hodinovku odštartoval v pondelok o 12.00 hod. skokom do vody primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor (2:10,23). Najmladším účastníkom plaveckej 24hodinovky sa stal trojročný Šimonko, o titul najstarší účastník sa delia 83 roční seniori Zuzana Pinžíková a Jozef Pántlik. Okrem Banskobystričanov sa do maratónu zapojili aj návštevníci z Prešova, Košíc, Vranova nad Topľou, Bratislavy, Žiliny, Nových Zámkov, Rimavskej Soboty, Rožňavy, či Zvolena. Nechýbali ani zahraniční účastníci z Čiech a z Nového Zélandu.

Tohtoročná plavecká 24 hodinovka mala aj podtitul Banskobystrický La Manche. Lamanšský prieliv (English Chanel) je prieliv medzi britskými ostrovmi a európskym kontinentom. Calaiskou úžinou spája Severné more s Atlantickým oceánom. Dĺžka prieplyvu je 520 km, šírka v najužšom mieste je 34 km a hĺbka je 172 metrov. Banskobystrický La Manche bol prvým „Lamanšom“ plávaným na Slovensku. Vzdialenosť, ktorú má úžina La Manche, sa podľa predpokladov organizátorov mala na banskobystrickej plavárni preplávať za 24 hodín cca päťkrát. Napokon sa podarilo preplávať 6 „Lamanšov“. Verejnosť preplávala tri, novinári jeden a špičkoví diaľkoví plavci Ivan Obrtanec a David Čech dva.

Organizátori, ktorými bolo Mesto Banská Bystrica v spolupráci s mestským podnikom Záhradnícke a rekreačné služby, pripravili aj množstvo sprievodných podujatí: potápanie, hod budzogaňom, eskimácke obraty, skoky z mostíka, ľadové medvede, či tombolu, v ktorej rozdali hodnotné ceny. „Som celkom spokojný s časom, ktorý som dosiahol na tohtoročnej plaveckej 24 hodinovke. Je totiž lepší ako môj vlnajší čas na 100 metrov. Čo ma ale teší viac je fakt, že tento rok si prišlo pre zdravie zaplávať viac Banskobystričanov i návštevníkov ako vlani a urobili niečo pre svoje zdravie“, povedal primátor Ivan Saktor.

Najrýchlejším účastníkom banskobystrickej plaveckej 24 hodinovky bol účastník OH z Pekingu Ľuboš Kriško (0:52,04), najrýchlejším tohtoročným neregistrovaným plavcom sa stal Peter Kuchár (1:01,53).

Banskobystrická 24-hodinovka bola tradične určená širokej verejnosti s cieľom propagovať plávanie ako jednu z najzdravších pohybových aktivít. Bola to zároveň „posledná“ 24 hodinovka, resp. vianočná rozlúčka pred plánovanou rekonštrukciou plavárne. Plaveckú štafetu krátko pred dnešným poľudním uzatváral 72 ročný Vladimír Kovalík, volejbalový rozhodca, účastník olympijských hier.

Dotácie mesta na šport

OZ Biela Stopa SNP, Banská Bystrica	materiálno-technické zabezpečenie 35.ročníka preteku Banskobystrická Stopa SNP	25,000.00 Sk
VŠC Dukla Banská Bystrica	zabezpečenie športových podujatí	100,000.00 Sk
Auto model klub Banská Bystrica	na činnosť klubu	10,000.00 Sk
Banskobystrická hokejbalová únia	na činnosť klubu	15,000.00 Sk
Cyklistický klub Červený rak, B.Bystrica	na technicko-organizačné zabezpečenie 50.ročníka Cyklistického kritéria ulicami mesta	30,000.00 Sk
Futbalový klub Šalková, B. Bystrica	na činnosť klubu	15,000.00 Sk
Hong-Ryong Dojang Banská Bystrica	na činnosť klubu	40,000.00 Sk
Klub biatlonu Mládež AŠK	na činnosť klubu	10,000.00 Sk
Klub slovenských turistov Lokomotíva	na činnosť klubu	50,000.00 Sk
Lyžiarsky klub Šachtičky, B. Bystrica	na športové podujatia	35,000.00 Sk
Mestská únia malého futbalu SFZ	na činnosť klubu	50,000.00 Sk
OZ Inverzia- Slovensko	na činnosť združenia	5,000.00 Sk
OZ Športová akadémia mládeže	na činnosť združenia	5,000.00 Sk
Plavecký oddiel KTV UMB, B.Bystrica	na činnosť klubu	35,000.00 Sk
Slovenská skialpinistická asociácia	na športové podujatia	25,000.00 Sk
Šachový klub TH Junior Banská Bystrica	na činnosť klubu	15,000.00 Sk
Viktora Haringa - účasť na podujatiach		20,000.00 Sk
ŠK Monta Plus Sásová, Banská Bystrica	na činnosť klubu	20,000.00 Sk
ŠK Olymp Banská Bystrica	na činnosť klubu	10,000.00 Sk
ŠK kulturistiky B+B Banská Bystrica	na športové podujatia	10,000.00 Sk
pre Silviu Malachovskú - reprezentáciu		10,000.00 Sk
ŠK Bystričan - Lyžiarik, B. Bystrica	na činnosť klubu	45,000.00 Sk
Školský volejbalový klub Tatran	na činnosť klubu	17,000.00 Sk
Telesný kultúra Tlačiarik, B.Bystrica	na činnosť združenia	20,000.00 Sk
Tenisia, Banská Bystrica	na činnosť klubu	10,000.00 Sk
Tenisový klub, Banská Bystrica	na činnosť klubu	25,000.00 Sk
TK Dixon Banská Bystrica	na činnosť klubu	25,000.00 Sk
TJ Partizán ŠK , Banská Bystrica	na činnosť klubu	30,000.00 Sk
TJ ŠK Kremnička, Banská Bystrica	na činnosť klubu	30,000.00 Sk
TJ ŠK Sokol Jakub	na činnosť klubu	10,000.00 Sk
TJ Lokomotíva Banská Bystrica	na činnosť TJ	10,000.00 Sk
ŠK Galaxy Bowling Banská Bystrica	na činnosť klubu	30,000.00 Sk
NO Mládež Dukla	na činnosť klubu	10,000.00 Sk
Lyžiarsky oddiel Mladosť	na činnosť oddielu	30,000.00 Sk
FK JUPIE Banská Bystrica-Podlavice	na činnosť klubu	75,000.00 Sk
KK Iskra Banská Bystrica	organizácia športových podujatí	100,000.00 Sk
ŠK mládeže Savon Banská Bystrica	na činnosť klubu	80,000.00 Sk

ŠK UMB Banská Bystrica na činnosť klubu gymnastiky	100,000.00 Sk,
na činnosť klubu atletiky UMB	65,000.00 Sk
- pre Petra Pažáka - na reprezentáciu	5,000.00 Sk
ŠKP Banská Bystrica na športové podujatia	80,000.00 Sk
Volejbalový oddiel Milanotrada B.B. na činnosť klubu	80,000.00 Sk
- na športové podujatie Minimax volejbal žiakov ZŠ	25,000.00 Sk
Domka - združenie saleziánskej mládeže	
na zakúpenie športového vybavenia	15,000.00 Sk
BK UMB, Banská Bystrica sekcia mládeže	
- na zaplatenie nájomov za telocvične	100,000.00 Sk
FK Rakytovce 85, Banská Bystrica na činnosť klubu	50,000.00 Sk
ŠK Kartik, Banská Bystrica na činnosť klubu	50,000.00 Sk
Spolu:	1,652,000.00 Sk

Mesto organizačne a finančne podporilo :

Viacúčelové ihrisko, Golianova ul.	výstavba tribún
Športový areál, Šoltésová ul.	oprava areálu
Viacúčelové športové ihrisko, Tatranská ul.	vybudovanie ihriska
Hokejbalové ihrisko, Rudohorská ul.	rekonštrukcia ihriska – tribúny
Ihrisko Radvaň -	zakúpenie umelého trávnik
Športové ihrisko, Beskydská ul. - rekonštrukcia nenáročného športového ihriska	
Podujatia“	

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVCI MESTA - Oceňovanie najlepších športovcov mesta za rok 2007, slávnostne bolo ocenených 9 športovcov , 3 športové kluby a 3 účastníci Banskobystrickej plav. 24 hod

ELITE BEACH TOUR 2008 3.ročník Majstrovstiev Slovenska v Beach volejbale, ktoré prebiehali sériou piatich turnajov Banská Bystrica, Námestie SNP - na historickom námestí bolo postavené pieskové ihrisko s tribúnami, 3 dni súťažili mužské a ženské dvojice v plážovom volejbale. Sprievodným programom : jazda na motorových kolobežkách, trampolína s bungee lanom a pod. Mesto bolo spoluorganizátorom, Organizátor: Slovenská volejbalová federácia

POSOLSTVÁ BANSKOBYSSTRICKEJ MLÁDEŽE OLYMPIJSKÓMU PEKINGU „SRDCE PIERRA DE COBERTENA“ slávnostné zasadnutie Spoluorganizátor MDD – olympiáda športu hier a radostí Športovo-kultúrny program pre deti mesta, súťažných disciplín sa zúčastnilo cca 800 detí a ostatných účastníkov bolo cca 2700

XIII. OLYMPIÁDA DETÍ MŠ O PUTOVNÝ POHÁR PRIMÁTORA MESTA – 13. ROČNÍK - Olympiády sa zúčastnilo 24 MŠ a 146 detí predškolského veku, deti súťažili v 5 disciplínach

ŽIACKA ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA - Športová súťaž medzi žiakmi ZŠ I. a II. stupňa,

ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA SENIOROV Športové súťaže pre seniorov – 3. disciplíny, súťaží sa zúčastnilo 165 súťažiacich v 2 ženských a 2 mužských kategóriách Organizátor

FUTBALOVÝ TURNAJ O POHÁR PRIMÁTORA – 11. ROČNÍK futbalový turnaj medzi futbalovými klubmi na území mesta – účasť 8 mužstiev Organizátor

BANSKOBYSSTRICKÁ PLAVECKÁ 24-HODINOVKA – 12. ROČNÍK najväčšie športové podujatie pre občanov ako aj návštevníkov mesta, počet účastníkov 1072 Organizátor

CYKLISTICKÉ KRITÉRIUM – 50. ROČNÍK Súťažilo 158 pretekárov v 10 kategóriách

OPEN BANSKÁ BYSTRICA – ŠACHOVÝ TURNAJ Veľká cena mládeže jednotlivcov v šachu Spoluorganizátor

BANSKOBYSSTRICKÉ GYMNASTICKÉ DNI 2008 športová gymnastika žiakov, juniorov a žien za účasti cca 100 pretekárov zo Slovenska, Talianska, Chorvátska, Česka, Ukrajiny a Maďarska Spoluorganizátor

MERIDA – ZELENÁ STOPA – 8. ROČNÍK preteky na horských bicykloch – súťažilo 299 pretekárov v 11 kategóriách Spoluorganizátor

POHÁR SNP V KARATE S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU 23.ročník Pohár SNP Spoluorganizátor

BANSKOBYSSTRICKÁ GRAND PRIX – 3. ROČNÍK, MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽ V NATURÁLNEJ KULTURISTIKE Súťažilo 71 pretekárov, zastúpenie Slovensko, Česká republika, Maďarsko, Litva Spoluorganizátor

MEDZINÁRODNÝ FUTBALOVÝ TURNAJ ŽIAKOV O POHÁR DR.J.VENGLOŠA – 15.ROČNÍK - halový futbalový turnaj žiakov

Rôzne

Výzva Hasičského a záchranného zboru verejnosti po suchej teplej zime

Ordinariát OS a OZ SR v spolupráci s Hasičským a záchranným zborom upozornil dňa 13. 03. 2008 na zvýšené riziko vzniku požiarov v súčasnom mimoriadne teplom a viac – menej suchom počasí. Hasičský a záchranný zbor vychádza z reality, že len za posledné tri týždne (od 11. februára do 2. marca 2008) vzniklo na území Slovenskej republiky v prírodnom prostredí 487 požiarov z celkovou škodou za 773 000 Sk z dôvodu teplého počasia. Ordinariát OS a OZ SR preto upozorňuje na nebezpečenstvá a prostredníctvom svojich kaplánov týmto prispieva k informovanosti verejnosti aj medzi príslušníkmi OS a OZ SR nasledovne:

Po pomerne teplej a suchej zime začalo vonku teplé počasie, ktoré láka na prechádzky do lesov, zakladať oheň, upratovať záhrady, čo prináša aj množstvo nebezpečenstiev. Niektorí sa možno rozhodujú, že suchý úhor jednoducho vypália, mysliac si, že popol pôde pomôže. Ani netušia, ako veľmi sa mýlia. Spálená zem zostane bez života, bez trávy i drobných živočíchov, ktorých svojim konaním zahubia a oni už nikdy viac nepomôžu pôdu skypriť a oživiť potrebnými živinami.

Aj ľuďom samým hrozí nebezpečenstvo, že zafúka čo len slabý vietok a oheň posunie k blízko stojacej chate či domu, v najhoršom prípade môže oheň zachytiť i ich samých, či ich blízkych. Aj zakladanie ohňa sa môže zmeniť na ničivý požiar, ak nebude poriadne zabezpečený. Samostatnou kapitolou sú fajčiari, najmä takí, ktorí bezohľadne odhadzujú ohorky alebo zápalky na zem, na ktorej sú suché konáre, tráva a podobne. Aj tí sú častou príčinou požiarov, pri ktorých, bohužiaľ najčastejšie oni sami prichádzajú o život.

Preto Prezídium Hasičského a záchranného zboru aj touto cestou prosí, aby verejnosť privítala jar so všetkým, čo k nej patrí, ale bezpečne. Nevypaľujme polia, ale ich dobre obrobme a pohnojme, staré lístie a konáre zo záhrad nepáľme, ale roztriedme a spravme hnojivo, a ohníčky robme len tam, kde je na to určené miesto a s pripravenou vodou buďme na pozore, aby jar bola pre nás obrozením ducha i tela, a nie časom pre smútok a utrpenie.

Medzi najzávažnejšie požiare v prírodnom prostredí v roku 2007 možno zaradiť predovšetkým tieto dva požiare: Veľký lesný požiar v ťažkom strmom teréne **Starých Hôr** v okrese Banská Bystrica nad vodnou nádržou Jelenec, ktorý likvidovali hasiči v dňoch 15. až 19. apríla 2007 a 24. apríla 2007, pri ktorých bolo nasadených 570 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, 76 ks hasičskej techniky, vrtuľníky Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, ATE Poprad, TECH – MONT Spišská Nová Ves, ktoré vykonali 698 náletov. Na likvidáciu požiaru sa spotrebovalo celkovo 4 281 940 litrov vody.

Poriadok a bezpečnosť Obete požiaru

V Banskej Bystrici zhoreli štyria ľudia. Dvere búdy, v ktorej muži zhoreli, boli zvonka podopreté doskou. Polícia nevylúčila, že štyroch mužov, ktorí zhoreli v plechovej búde neďaleko obchodných centier Nay a Baumax v Banskej Bystrici, niekto úmyselne upálil. K tragédii došlo 5.4. v sobotu približne o druhej hodine nadržanom, totožnosť obetí nie je známa. Pravdepodobne išlo o bezdomovcov. „Keď som prišiel na miesto, už to horelo. Okoloidúca pani počula krik a buchot z plechovej búdy a zavolała policajtov. Zistili, že sú tam ľudia, ale nemohli sa k nim dostať. Dvere boli z vonku podopreté doskou,“ povedal krátko po tragédii svedok požiaru. „Oheň pravdepodobne začal horieť v prednej časti, lebo zhorení muži boli vzadu v rohoch,“ myslí si. Hasiči požiar uhasili približne za dve hodiny. „Prvá dorazila na miesto policajná hliadka. Zistili, že je búda v plameňoch. Za ňou prišli aj banskobystriční hasiči,“ povedala Petra Babulicová, zástupkyňa banskobystrickej krajskej policajnej hovorkyne. „Po uhasení zistili, že v priestore sú štyri zhorené ľudské telá. Vieme s určitosťou povedať, že ide o osoby mužského pohlavia. Ich totožnosť nám zatiaľ nie je známa. Pri súdnej pitve nebohým odoberú vzorky DNA, aby zistili ich totožnosť.“ Polícia zatiaľ nepozná presnú príčinu vzniku požiaru. Miesto požiaru preskúmal aj pes vycvičený špeciálne na vyhľadávanie ropných produktov. Vyšetrovateľ začal trestné stíhanie pre trestný čin zabitia.

Podvody za osem miliónov korún.

„Už sa mi ľahšie dýcha,“ skonštatoval Ján Gomboš, keď vyhral 10.10.2008 na súde spor o neplatnosť zmluvy. Obvinený úžerník, ktorý pripravil ľudí o milióny i o strechu nad hlavou, tvrdil, že sa proti nemu všetci spriahli. „Vyzeralo to tak, že Kuchár má známych na polícii, aj na súdoch a my proti nemu nič nezmôžeme. Bezmocnosť dohnala jedného človeka, ktorý si od Kuchára požičal, na psychiatriu, boli aj takí, čo si siahli na život. Teraz už sudcovia skonštatovali, že išlo o úžeru. No asi nepoužili toto slovo, ale niečo také, že desaťpercentný mesačný úrok a päťsto korún za každý deň z omeškania je neprimerané plnenie.“ Ani Oľga Hanúsková neskrývala nadšenie, hoci stále býva v podnájme a šanca, že sa dostane k bytu, o ktorý ju pripravil Kuchár, je ešte v nedohľadne. „Naštartovalo ma, že Gomboš vyhral na súde a sľubne sa skončilo aj vyšetrovanie. Polícia navrhuje podanie obžaloby. Som rada, že sa to otočilo, a dúfam, že nám Kuchár všetko vráti.“ Desiatky ľudí si od Júliusa Kuchára požičali peniaze, po medializácii prípadu sa hlásili stále ďalší a ďalší ľudia, ktorým Kuchár zobral strechu nad hlavou. Otec mnohopočetnej rodiny plakal do telefónu, že mu Kuchár chce zobrať rodinný dom a on sa nemá so svojimi malými deťmi kam podieť: „Preboha, vás prosím, pomôžte mi!“ Pani Žabková z Martina tvrdila - Môj otec sa pred pár rokmi kvôli nemu obesil.“ Polícia v tom čase prešetrovala viacero trestných oznámení, ale podľa hovorkyne Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici nebol v týchto prípadoch nikto stíhaný. Gomboš a Hanúsková boli z toho

rozčarovaní. Na rozdiel od mnohých iných, ktorí si peniaze s nekresťanskými úrokmi požičiavajú dobrovoľne, oni tvrdili, že sa stali obeťami podvodu. „Ja som si nepotreboval požičať a ani som si nič nepožičiaval,“ rozprával Gomboš. „Pôžičku potrebovala zdravotná sestra Jana Gombarčeková, s ktorou sme spolu pracovali v zdravotníckom zariadení Novamed. Rozprávala mi, že ak nezaplatí za byt, pôjde s deťmi na ulicu. Ona bola taká nenápadná, pracovitá, bolo mi jej ľúto... Nechal som sa presvedčiť, že jej pôjdem za ručiteľa pôžičky. Najprv na 165-tisíc, o dva týždne na 220-tisíc korún. Peniaze mal požičiavať nejaký Kuchár. Nikdy predtým som o ňom nepočul, prvýkrát sme sa stretli u notárky. Zmluvy boli pripravené. Kuchár sa ponáhľal, na podrobné čítanie zmlúv nebol čas. Aj tak ma zarazilo, že som v nich uvádzaný ako spoludlžník, ale nechal som sa obalamutiť. že spoludlžník je to isté ako ručiteľ.“ Po krátkom čase dostal Gomboš upozornenie od exekútora, že ak pôžičku nezaplatí, príde o byt. Pomaly začali Gombošovi dochádzať súvislosti. Uvedomil si, že de jure si zobral pôžičku na niekoľko stotisíc korún spolu s Gombarčekovou, hoci z nich nevidel ani korunu. Gombarčekovú súd poslal do väzenia, oni od nej nedostanú nič. Ona nič nemá. Ja nejaký majetok mám, a tak by sa cezo mňa k náhrade škody mohli dostať. Viem o tom, že sa poškodení spolu stretávajú a zrejme sa dohadujú na výpovediach.“ Vyšetrovateľ má na vec iný názor. Kuchárovo konanie posúdil ako pokračovací trestný čin podvodu a obzvlášť závažný zločin podvodu, za ktorý hrozí odňatie slobody až na pätnásť rokov. Podľa vyšetrovania mal Kuchár spôsobiť piatim ľuďom škodu v celkovej sume osem miliónov korún. Momentálne spis študuje prokurátor. Ten rozhodne, či si Kuchár sadne na lavicu obžalovaných a o jeho vine bude rozhodovať súd.

Deň Polície 2008

Dňa 28. júna 2008 sme sa zúčastnili Dňa polície v Bratislave, v Banskej Bystrici a v Košiciach v rámci Technickej prevencie proti vlámaniam. Naša účasť bola sprevádzaná názornými ukázkami a hlavne každý návštevník mal jedinečnú možnosť si tiež sám, vlastnými rukami vyskúšať, čo to znamená prekonať obyčajné dvere, aké je to jednoduché a rýchle a čo všetko vydržia bezpečnostné dvere ADLO, ich odolnosť, pevnosť, kvalitu, dizajn.

Tento rok rol výnimočný v tom, že v jeden deň sme sa zúčastnili Dňa Polície až v troch mestách naraz. V Bratislave sme mali až dva stany, jeden na ukážky a druhý s názvom Bývajme bezpečne, kde sme púšťali a prezentovali náš spoločný seriál Bývajme Bezpečne (ktorý sme mimochodom aj natáčali počas dňa) a tiež mala premiéru spustenia na trh publikácia Bývajme bezpečne. Samozrejme zmysel ako aj hodnotu tejto akcie netreba zdôrazňovať, my sme veľmi radi, že sme sa jej mohli aktívne zúčastniť, spestriť ju a hlavne priniesť ľuďom niečo nové, čo im môže v budúcnosti pomôcť.

Mladiství prepadávali poštové doručovateľky

15-ročný žiak špeciálnej základnej školy a jeho maloletý komplic prepadávali v Banskej Bystrici poštové doručovateľky. Maskovali sa pri tom kuklami. Na tri roky odňatia slobody podmienenčne za opakované lúpežné prepadnutia poštových doručovateľiek a viaceré krádeže odsúdil dnes senát Okresného súdu v Banskej Bystrici 15-ročného žiaka Špeciálnej základnej školy Jozefa Křepelku. Spolu so svojim maloletým komplicom Lukášom K. v roku 2008 na rôznych miestach Banskej Bystrice prepadli a olúpili päť poštových doručovateľiek. Pri útoku používali čierne kukly, imitácie strelných zbraní, ale aj nože. Poštárky udierali rukami a hrozili im zabitím. Křepelka sa navyše vlámal do piatich domácností, z ktorých ukradol peniaze, doklady, elektroniku, mobilné telefóny a iné veci. Terčom Křepelku sa dva razy stala 59-ročná poštárka. S komplicom ju prepadol vlani v máji na Poľnej ulici a spôsobil jej nielen škodu, ale tiež ľahšie zranenia. Následne v auguste vnikol do jej bytu na Rázusovej ulici a ukradol jej zlatú retiazku, doklady, okuliare, peniaze a iné veci, čím jej spôsobil škodu takmer 620 eur. Křepelka sa priznal aj k vlámaniu do bytu istej ženy, ktorej ukradol okrem iného i platobnú kartu. Urobil desať neúspešných pokusov vybrať pomocou nej peniaze z rôznych bankomatov na území Banskej Bystrice. Odsúdený mladík sa priznal a oľutoval svoje konanie. Podľa jeho advokáta ho na trestnú činnosť navádzal maloletý spolužiak Lukáš K., ktorý v čase páchania trestnej činnosti nemal ešte 14 rokov a teda nie je trestne zodpovedný. Křepelku súd zaviazal nahradiť škodu šiestim olúpeným a okradnutým ľuďom. Slovenskú poštu, dve poisťovne a ďalších poškodených s ich nárokom na náhradu škody súd odkázal na občianske súdne konanie. Za lúpež je trestná sadzba pre dospelého sedem až dvanásť rokov, u mladistvého sa znižuje na polovicu. V prípade priznania sa a uzavretia dohody sa mladistvému môže trest znížiť.

Vražda v Malachove

Z obzvlášť závažného zločinu vraždy spáchaného v spolupáchateľstve boli obvinení: 22 ročný Patrik B. a 18 ročný Michal B., obidvaja bytom Hronská Dúbrava. Obvinení u zavraždeného muža v Malachove na jeho dome vykonávali brigádnicke práce a v pondelok (4.8.) ráno medzi 8.00 až 9.00 hodinou, ho spoločne v úmysle usmrtiť fyzicky napadli. Brutálnym spôsobom na muža zaútočili kovovou tyčou, dlhou takmer 1 meter a hrubou 2,5 centimetra, lopatou a drevenou latou. Motívom ich konania bolo získať peniaze, pretože mužovi vzali peňaženku s 5 800 korunami a bankomatovými kartami, zlatú retiazku s príveskom a hodinky. Obidvaja obvinení sú v policajnej cele a vyšetrovateľ spracoval návrh na ich väzbu. Hrozí im trest odňatia na 20 až 25 rokov.

Rýchle objasnenie vraždy

V stredu (6.8.) sme poskytli informáciu o 60-ročnom mužovi z Banskej Bystrice, ktorého našla v utorok ráno v rozostavanom dome v katastri obce Malachov jeho dcéra. Na nebohom bola vykonaná pitva, súdny znalec sa v predbežnej správe k príčine smrti nevyjadril, ale potvrdil, že ide o násilnú smrť zavinenú inou osobou. Polícia začala trestné stíhanie pre zločin zabitia. Vykonaným vyšetrovaním a operatívno-pátracou činnosťou policajtov z Okresného riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici, boli už 6. 8. zadržaní ako podozriví dvaja mladí muži z Hronskej Dúbravy v okrese Žiar nad Hronom. Po ich vypočutí a vykonaní všetkých procesných úkonov, prípad prevzal krajský policajný vyšetrovateľ. Z obzvlášť závažného zločinu vraždy spáchaného v spolupáchateľstve boli obvinení: 22 ročný Patrik B. a 18 ročný Michal B., obidvaja bytom Hronská Dúbrava. Obvinení u zavraždeného muža v Malachove na jeho dome vykonávali brigádnicke práce a v pondelok (4.8.) ráno medzi 8.00 až 9.00 hodinou, ho spoločne v úmysle usmrtiť fyzicky napadli. Brutálnym spôsobom na muža zaútočili kovovou tyčou, dlhou takmer 1 meter a hrubou 2,5 centimetra, lopatou a drevenou latou. Motívom ich konania bolo získať peniaze, pretože mužovi vzali peňaženku s 5 800 korunami a bankomatovými kartami, zlatú retiazku s príveskom a hodinky. Obidvaja obvinení sú v policajnej cele a vyšetrovateľ spracoval návrh na ich väzbu. Hrozí im trest odňatia na 20 až 25 rokov. /do kroniky zo Spravodajstva KR PZ Banská Bystrica /

VYHODNOTENIE OPATRENÍ NA ZLEPŠENIE STAVU VEREJNÉHO PORIADKU NA ÚZEMÍ MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Opatrenia za rok 2008

Správa o činnosti Mestskej polície Banská Bystrica za rok 2002 bola prejednávaná v mestskom zastupiteľstve dňa 06. mája 2003. Vychádzajúc zo záverov rokovania a prijatého uznesenia č. 109/2003, Komisia pre dopravu, bezpečnosť, verejnoprospešné služby a verejný poriadok v zastúpení jej predsedom navrhla na zlepšenie stavu verejného poriadku prijať (v r.2003) tieto opatrenia:

1. Prehodnotiť stav verejného poriadku (VP) na teritóriu mesta a za tým účelom prehodnocovať denne stav verejného poriadku a zistené nedostatky predkladať písomnou formou prednostovi mestského úradu a vedúcemu oddelenia územného rozvoja a komunálnych vecí, Nedostatky a závady komunálneho charakteru zistené príslušníkmi MsP sú vždy priebežne nahlasované na príslušné referáty MsÚ počas pracovnej doby v konkrétny deň, nedostatky zistené po pracovnej dobe sú následne oznamované telefonicky nasledujúci deň.

Za obdobie roka 2008 bolo nahlásených 1626 komunálnych nedostatkov, ktoré sú evidované v Knihe udalostí na útvare MsP.

V tabuľke uvádzame štruktúru komunálnych nedostatkov zistených útvarom MsP v hodnotenom období. Komunálny nedostatok Počet zistených nedostatkov Vozovka

228, Dopravné značenie 55, Verejná zeleň 125, Svetelné značenie 22, Chodník 240
Vraky motorových vozidiel 63, Poškodené lavičky 18, Verejné osvetlenie 72,
Poškodené poklopy 48, Nefunkčné parkomaty 138, Voľný pohyb psov 216, Kadáver
zvieratá 25, Znečistenie VP 108, Nepovolené rozkopávky 48, Poškodenie zastávok
MHD 14, Zistené nepovolené skládky 14, Preplnené kontajnery 38, Iné 154

2. Úzko spolupracovať s poslancami MsZ na zasadnutiach občianskych rád a vytvárať
spätnú väzbu medzi občanmi a MsP s cieľom priblížiť sa občanom pri poskytovaní
pomoci v súvislosti s nedostatkami pri narušovaní VP a ochrany majetku, Príslušníci
MsP sa zúčastnili zasadnutia občianskych rád na území mesta celkovo 33 – krát
v nasledovných lokalitách a termínoch:

- Fončorda: 10.01., 07.02., 06.03., 03.04., 15.05., 05.06., 02.10., 06.11., 04.12.,
- Radvaň: 02.01., 06.02., 05.03., 02.04., 07.05., 04.06., 01.10., 05.11., 03.12.,
- Podlavice: 08.01., 12.02., 12.03., 08.04., 13.05., 10.06., 14.10., 11.11., 09.12.,
- Šalková: -
- Majer: -
- Uľanka: -
- RU-SA: 14.01., 27.03., 25.09., 06.10.,
- Staré mesto: 07.01., 13.02.

Nedostatky, prípadne požiadavky občanov a členov občianskych rád vznesených na
zasadnutiach OR realizujú príslušníci MsP počas služby v rozsahu umožnenom
legislatívou, dostupnými technickými a reálnymi personálnymi možnosťami MsP.
Písomné záznamy príslušníkov MsP k zasadnutiu OR sú archivované na MsP.

3. Dôsledne vykonávať kontroly na odľahlých miestach, kde je predpoklad páchania
kriminality všetkého druhu, Príslušníci MsP vykonávali kontroly opustených objektov,
základných škôl, materských škôl a ich areálov, okolie objektov určených na bývanie
pre dôchodcov, areál mestského parku. Realizovali sa kontroly miest, kde sa schádzajú
asociálne osoby – bezdomovci, resp. okolie objektov, ktoré sú určené na bývanie pre
túto sociálnu skupinu. Konkrétne sa kontrolovali nasledovné objekty: trakty Spoločnej
zdravotnej poisťovne na Hornej ulici, objekt bývalého kina Urpín a okolie, detské
ihrisko na Rudohorskej ulici, Jelšovský hájnik, okolie pôšt najmä v časoch vyplácania
sociálnych podpôr, exmuničné sklady a dielne Radvaň, Dom opatrovateľskej služby -
Krivánska ulica, penzión Jeseň, objekt na Internátnej 12, útulok pre bezdomovcov na
ulici Pod Urpínom 6, Dom sociálnych služieb (Prístav) - Tulska 38, sociálny stacionár
KOTVA, objekt Radvanského kaštieľa, rozostavaná kolkáreň, areál Pamätníka SNP,
ďalšie miesta, ktoré boli príslušníkmi MsP vyhodnotené ako závadové, kde sa
schádzajú asociáli. Celkovo príslušníci MsP vykonali 3 662 kontrol jednotlivých
objektov na území mesta. Najčastejším zistením pri kontrolách objektov je
zgrupovanie sa skupín zložených z mladistvých osôb, ktoré nie vždy páchajú
priestupky. Pri zistení nepovoleného pobytu osôb v objektoch, ktoré nie sú k tomu
určené príslušníci MsP osoby z miesta vykážu, resp. v odôvodnených prípadoch im
uložia blokové pokuty. Niekoľkokrát boli pri kontrolách objektov zaistené osoby, po

ktorých bolo vyhlásené celoštátne pátranie, príp. boli zaistené pre páchanie protispoločenskej činnosti a predvedené na útvary mestskej polície.

4. V spolupráci s PZ vykonávať spoločný výkon služby pri väčších kultúrno – spoločenských a športových podujatiach so zameraním na elimináciu delikventnej mládeže, poškodzovania verejnoprospešných zariadení a podávania alkoholu mladistvým osobám. Spolupracovať s PZ na úseku pátrania po hľadaných osobách, Súčinnosť s príslušníkmi Policajného zboru, s príslušníkmi železničnej polície a colnej správy sa v hodnotenom období realizovala 6 – krát. Súčinnosť s PZ na úseku pátrania po hľadaných osobách sa vykonáva pravidelne, zo strany PZ je to najmä poskytovanie zoznamu hľadaných osôb, prípadne poskytnutie zoznamu hľadaných vecí.

5. Pokračovať v organizovaní prednášok a besied na základných a materských školách s cieľom znižovať nápad kriminality, Preventívne aktivity útvaru MsP sa delia: 1. typ - na organizovanie prednášok, besied a ukážok v rámci výchovno - vzdelávacieho procesu na materských a základných školách po dohode s pedagogickým zborom konkrétnej školy, resp. besedy sa realizujú aj v domovoch dôchodcov a 2. typ - poskytovanie informácií o činnosti útvaru MsP masmédiám. Ideové zameranie besied sa týka dopravnej disciplíny, drogovej problematiky a alkoholizmu a kriminality s nej súvisiacou, tematika násilia a šikanovania na školách, pôsobnosť zhubných kultov a siekt, problematika právnej výchovy a prevencia protispoločenských javov, kriminalita mládeže, prevencia počítačovej a softvérovej kriminality, ukážky zákrokov a výstroje, výzbroje, 2 legislatívne možnosti polície pri riešení asociálnych javov, inštitucionalizácia mestskej polície vo verejnom sektore – samosprávy. V rámci besied na tému kriminality a jej prevencie bolo v roku 2008 zorganizovaných 43 besied s celkovou účasťou 985 osôb. Besedy s tematikou prevencie trestnej činnosti, resp. prevencie na úseku priestupkov sa realizujú aj v kluboch a domovoch dôchodcov na území nášho mesta.

6. Za účelom propagácie úzko spolupracovať s tlačovými, rozhlasovými a televíznymi médiami s cieľom zviditeľniť prácu MsP na verejnosti, V rámci propagácie práce MsP v médiách boli v roku 2008 poskytnuté príslušníkom MsP -referentom pre prevenciu informácie o činnosti útvaru Mestskej polície Banská Bystrica 118 - krát. Správy boli poskytované nasledovným médiami najmä prostredníctvom e-mailových správ a krátkych rozhovorov: AZTV, BB - žurnál, Markíza, TV JOJ, STV, TA 3, SITA, TASR, Nový čas, Plus 1 deň, Pravda, RTV, SME, Smer - Magazín, Banskobystrické echo, kancelária hovorca Mesta BB.

7. Zvýšiť dôraz kontrolnej činnosti pri plnení podmienok všetkých platných všeobecne – záväzných nariadení mesta, V hodnotenom období bolo vykonaných 2385 kontrol zameraných na dodržiavanie všeobecne záväzných nariadení (ďalej len vzn) na území mesta. Zistené nedostatky a porušenia vzn mesta v 1044 prípadoch boli likvidované na mieste prejednaním priestupku s priestupcom, resp. uložením blokových pokút v úhrnnej výške 5818,89,- € (175 300,- Sk). Priestupky, ktoré neboli likvidované na mieste boli postúpené kompetentným orgánom a to v 10 prípadoch.

8. V súčinnosti s Referátom podnikateľskej činnosti a SOM MsÚ vykonávať pravidelný monitoring dodržiavania prevádzkových hodín v reštauračných a pohostinských prevádzkach, kultúrnych podujatí na území mesta a zabezpečiť prehľad sankcionovania priestupkovosti v týchto zariadeniach podľa režimu: pohovor, pokuta a správne konanie, V hodnotenom období bolo vykonaných 44 kontrol podávania alkoholu mladistvým osobám v pohostinských zariadeniach v zmysle § 30 platného Priestupkového zákona na území mesta metódou náhodného výberu, vrátane kontrol nelegálneho požívania alkoholu na verejných priestranstvách na území mesta. Výsledkom kontrol bolo zistené porušenie zákona v 126 prípadoch, pričom v 97 prípadoch boli uložené blokové pokuty v úhrnnej výške 1294,56,- € (39 000,- Sk) a ďalších 29 prípadov bolo postúpených na objasnenie na útvar MsP.

Simulovaný zásah pri únose lietadla

Na letisku v Sliači 24. júna 2008 predpoludním trénovali zásah pri únose lietadla. Cvičenie príslušníkov Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a orgánov samosprávy sa v takomto rozsahu uskutočnilo po prvý krát v histórii Slovenskej republiky.

Krátko pred 10:30 mali neznámi páchatelia uniesť lietadlo na linke Bratislava - Brusel s neznámym počtom pasažierov a členmi posádky na palube. Únoscovia sa vyhrážali posádke odpálením nálože na palube, pokiaľ nebude splnená ich požiadavka - zmena trasy letu. Pohotovostný systém vzdušných síl Ozbrojených síl SR identifikoval lietadlo a pohotovostné letecké jednotky ho následne eskortovali na letisko na Slovensku, ktoré počas cvičenia predstavovalo letisko Sliač. O nútenom pristátí dostali informáciu aj orgány Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici a orgány štátnej správy a miestnej samosprávy. Celú situáciu riadil Krízový štáb na letisku Sliač, ktorý pozostáva z funkcionárov rezortov vnútra, obrany a miestnej samosprávy. Policajný zbor vykonal všetky nevyhnutné opatrenia, vytvoril vonkajšiu i vnútornú uzáveru príľahlých cestných komunikácií, priestor letiska Sliač hermeticky uzavrel. Kontakt s únoscami udržiaval špeciálny tím policajných vyjednávačov.

Trest bývalým policajtom

28. 2. 2008 – Nepodmienečný trest 8 rokov a 6 mesiacov vymeral senát Krajského súdu v Banskej Bystrici bývalým policajtom Miroslavovi S. (36) a Jánovi K. (30), ktorých uznal vinnými za smrť Róma Karola Sendreia (51) z Magnezitoviec v okrese Revúca. Odsúdení sa podľa súdu dopustili ako verejní činitelia zločinu mučenia a iného neľudského a krutého zaobchádzania. Karol Sendrei zomrel ráno 6. júla 2001 na policajnej stanici v Revúcej. Zo zavinenia smrti K. Sendreia prokurátor obžaloval aj ďalších 6 bývalých policajtov z Jelšavy a Revúcej. 7-ročný nepodmienečný trest uložil súd Ladislavovi K. (30) a 4-ročný trest Romanovi R. (33). Bývalého policajta Ondreja H. (33) odsúdil senát na dvojročný trest, jeho výkon mu však odložil podmiennečne na

3 roky. Marek U. (36) a Igor G. (32) dostali trest 18 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na 2 roky.

Za krádež munície

Zo spáchania trestných činov nedovoleného ozbrojovania sa a obchodovania so zbraňami sa budú pred súdom zodpovedať profesionálni vojaci Ľubomír Ž. (34) a Branislav F. (31). Senát banskobystriického Vojenského obvodového súdu 13. novembra prijal obžalobu, ktorú na príslušníkov Vojenského útvaru 2370 v Martine - Podháji, dočasne pozbavených výkonu štátnej služby, podal vojenský prokurátor. Senát zároveň nariadil začiatok hlavného pojednávania na 16. decembra. Obžalovaní spáchanie trestných činov popierajú, Ľubomír Ž. pred vyšetrovateľom uviedol, že si ich zobral ako suveníry. Podľa obžaloby sa vojaci v hodnosti rotmajster a rotný mali spomínaných trestných činov dopustiť v spolupáchateľstve. Obom hrozí nepodmienený trest od sedem do desať rokov. Polícia jedného z vojakov, ktorí sa snažili z Vojenského výcvikového priestoru (VVP) Lešť vyviezť šesť delostreleckých mín, zadržala 11. apríla tohto roku na ceste medzi Podzámčokom a Zvolenom. Spolu s vodičom auta, na korbe ktorého sa nebezpečný náklad nachádzal. Účasť vodiča v tejto kauze ani neoprávnenosť použitia auta, ktoré riadil, sa v prípravnom konaní nepreukázala.

Skúmala sa tiež možnosť, či do prípadu neboli zainteresované aj ďalšie osoby, ani to sa nepreukázalo. Kauzu riešili vyšetrovateľ z Úradu boja proti organizovanej kriminalite v Banskej Bystrici a špeciálne zložky Ministerstva obrany SR.

Míny kalibru 82 milimetrov mal vo VVP Lešť ukryť Branislav F. a o niekoľko dní neskôr sa ich odtiaľ pokúsil vyviezť Ľubomír Ž. Vo vojenskom nákladnom aute ich prevážal v dvoch debnách. Podľa informácií z vojenských zdrojov v čase krádeže by na čiernom trhu za mínu údajne dostali viac ako 1000 amerických dolárov. Nepodarilo sa však zistiť, na aký účel ich chceli použiť, ani to, pre koho mala byť munícia určená.

Zdroje:

- tlačové agentúry SITA, TASR
- tlačové správy MsÚ
- hodnotiace správy MsÚ, MBB, MsP, Štátnej opery
- publikačné materiály